Національна академія наук України

Інститут історії України НАН України

Головна редакційна колегія науково-документальної

серії книг «Реабілітовані історією»

Служба безпеки України

Національна спілка краєзнавців України

Українське культурно-просвітницьке

товариство «Меморіал» імені В.Стуса

Миколаївська обласна державна адміністрація

Миколаївська обласна рада

Науково-документальна

серія книг

«РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ»

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

У ДВАДЦЯТИ СЕМИ ТОМАХ

Книга дев'ята

ГОЛОВНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Смолій В.А
(голова редколегії)
Рубльов О.С.
(заступник голови)
Рєєнт О.П.
(заступник голови)
Бірчак В.М.
(заступник голови)
Подкур Р.Ю.
(відповідальний секретар)
Бажан О.В.
Бажан О.Г.
Боряк Г.В.
В'ятрович В.М.
Галайко Б.М.
Кісіль І.М.
Кокін С.А.
Литвин В.М.
Литвин М.Р.
Маковська Н.В.
Марчук Є.К.
Папакін Г.В.
Пиріг Р.Я.
Тахтай О.В.
Терещенко Ю.В.
Усенко І.Б.

Від обласної редколегії

Миколаївський обласний центр пошукових досліджень та редакційно-видавничої діяльності протягом багатьох років досліджує тему політичних репресій на Миколаївщині періоду 1920-1980-х років в СРСР, висвітлює долі жертв тоталітарного режиму, які проживали на території краю. Результатом цієї роботи стали видані 8 книг «Реабілітовані історією. Миколаївська область», де всебічно досліджуються регіональні аспекти цієї проблематики.

Дев'ята книга серії продовжує цю тему. Вивчаючи й аналізуючи архівні матеріали, науковці та дослідники з різних міст України доповнюють історію Миколаївщини статтями та нарисами, що висвітлюють трагічні сторінки минулого нашого народу. Структура видання повністю відповідає методичним рекомендаціям Головної редакційної колегії науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» у двадцяти семи томах і складається з чотирьох розділів.

І розділ «Політичні репресії на Миколаївщині у 1920-1970-х роках» містить статті науковців О.Г.Бажана (Київ), В.А.Золотарьова (Харків) та миколаївських науковців С.С.Макарчука та А.С.Побережець.

Діяльність української політичної еміграції та роль радянського шпигуна В.П.Долганова у розколі українського емігрантського руху висвітлює стаття С. Макарчука.

Стаття О.Бажана і В.Золотарьова розповідає про долю начальника Миколаївського міськвідділу ДПУ Марка Роголя.

Стаття С. Макарчука і А.Побережець присвячена розслідуванню справи репресованого першого голови Миколаївського обласного суду Онищенка А.Г.

ІІ розділ «Фотодокументи з архівних фондів» містить фото з архівних справ А.Г.Онищенка, В.П.Долганова, К.Е.Раух-Долганової, О.І.Квятковської.

ІІІ розділ книги «Спогади та біографічні нариси про репресованих» містить статті доктора історичних наук І.Є Ніколаєва про жителів Миколаївщини: дружину військового командира, «ворога народу» Ольгу Іванівну Квятковську, миколаївського педагога Василя Івановича Северина, мешканця Миколаєва, за національністю корейця – Цой Дю-Чира.

Цю тему продовжують статті доктора історичних наук О.П.Тригуба про долі репресованих служителів культу Миколаївщини: звичайного пастиря з Очаківщини – Володимира Владімірського, священика Якова Бурминченка, черниці Дар'ї Підмогильної.

У фонді Р-5859 Державного архіву Миколаївської області працівниками центру опрацьовано близько 1000 справ репресованих жителів Миколаївщини, вміщено їхні персоніфіковані дані (літери «Е», «Є», «Ж», «З», «І», «К», «Л», «М», які не ввійшли до попередніх книг). Усі ці матеріали складають IV розділ книги «Відомості про громадян, що зазнали політичних репресій».

Постійну підтримку і допомогу редакції надає Голова редколегія серії книг «Реабілітовані історією» в особі відповідального секретаря Р.Ю.Подкура та члена редколегії О.Г.Бажана.

Окремі слова вдячності авторський колектив висловлює співробітникам Державного архіву Миколаївської області (директор Колесник Н.А.) за постійну допомогу в відборі та опрацюванні архівних документів і фахові поради у підготовці видання.

Через повномасштабне вторгнення військ РФ в Україну і оголошення воєнного стану була припинена робота архіву СБУ в Миколаївській області, що не дало можливості скористатися його фондами.

Дев’ята книга «Реабілітовані історією» адресована науковцям, студентам, викладачам вишів, учителям та учням загальноосвітніх шкіл, краєзнавцям, усім, хто цікавиться історичним минулим нашого краю.

Розділ І

Політичні репресії на Миколаївщині у 1920-х-1970-х роках

Сергій Макарчук

Берлінська місія: покарання за провал роботи за «українською лінією»

Увага радянської дипломатії та розвідки до Берліна мала вагомі причини, адже в міжвоєнний період столиця Німеччини стала одним із центрів еміграції, яка представляла різноманітні антибільшовицькі політичні партії та організації. Однією з найчисельніших була українська політична еміграція, представлена діячами національних урядів доби Української революції 1917-1921 рр. Тут знайшли притулок політики та військові з Наддніпрянщини, Галичини і Буковини, які в часи визвольних змагань входили до складу урядів Центральної Ради, Української держави П.Скоропадського, Директорії, ЗУНР, колишні вояки УГА.

У Берліні тривалий час перебували керівники Української військової організації (УВО) на чолі з Євгеном Коновальцем. У німецькій столиці знайшла прихисток група Євгена Петрушевича – очільника Західно-Української Народної Республіки.

Українська еміграція вела активну політичну, наукову і культурну роботу, була створена низка видавництв та редакцій часописів. У 1926 р. був заснований Український науковий інститут у Берліні. Першим його очільником став історик Дмитро Дорошенко.

Створювалися різноманітні українські товариства. Активна діяльність впливової української еміграції не могла не турбувати політичне керівництво СРСР.

Відомий український історик О.С.Рубльов зазначав, що «дієвим способом розкладу української політичної еміграції і поширення більшовицької пропаганди стало на початку 1920-х років створення альтернативних

видавництв на противагу існуючим українським і поступове захоплення національних видавництв за кордоном шляхом інфільтрації своєї агентури до складу їхніх редколегій, підкупу окремих працівників, а то й перекупка цілих видань або видавництв.[1] Одночасно ініціювалося створення «совєтофільських» організацій.

Цій політиці більшовиків на теренах Німеччини та деяких інших європейських держав сприяло створення агентом ІНО ОГПУ «Беєром» (Б.К.Ільк) першої в історії радянської зовнішньої розвідки нелегальної резидентури. В 1930 р. його замінив розвідник-нелегал «Монд» (І.Камінський). Роботу за «українською лінією» очолював помічник резидента «Ігор» (П.С.Ладан – відомий український журналіст та видавець, функціонер Комінтерну та член ЦК Комуністичної партії Західної України (КПЗУ)[2] . Для роботи з українською еміграцією потрібні були знання української мови та специфіки суто української проблематики, тому Москва, яка монополізувала кадрові призначення в дипломатичні представництва СРСР за кордоном дозволяла, за клопотанням ЦК КП(б)У, займати певні посади в Повпредствах (рос. – полпредства) представникам Радянської України. У квітні 1927 р. на посаду другого секретаря консульського відділу Повпредства СРСР у Берліні прибув Володимир Порфирович Долганов (Довганів). Берлінські й позаберлінські стежки П.Ладана і В. Долганова неодноразово перетиналися у 1928-1931 рр. У неформальній розвідувальній ієрархії нелегал П.Ладан стояв вище за свого колегу – офіційного дипломата.[3] Зокрема, в довідці Центрального державного особливого архіву від 6 березня 1991р. зазначено:

«Спершу він [В.Долганов] виконував консульські обов’язки, згодом, після поїздки у квітні 1929 р. в Москву, він був прикомандирований до

[1]Рубльов О.С. «Наша людина в Берліні». Павло Ладан (1892-1933) – манівцяминаціонал-комунізму й кремлівськоїрозвідки// З архів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.2020. № 1. с. 196

[2] Очерки истории российской внешней разведки. В 6т. – Т.2.:1917-1933 годы.-М.: Международные отношения, 1997.с.210-211

[3]Галузевий державний архів Служби безпеки України. Миколаїв (Далі- ГДА СБУ. Миколаїв) Спр.12132.Арк.226.

ПьєраЛадана (Пьєр Ладан, комуніст, агент ЧК, співробітник радянського посольства в Берліні, мав доручення реорганізації совєтської секретної служби у Франції, близький друг Аренса, радника совєтського посольства у Парижі).

У справі, що її завела французька поліція на Долганова, є анкета з фотографією й особистим підписом Долганова, який отримав дозвіл французького консула в Берліні на поїздку до Франції терміном на шість днів, датована 11 жовтня 1930р.

Підстава: картотека французької контррозвідки і поліції»[4] .

Слід зазначити, що джерельна база з обраної теми досить обмежена. Перш за все, це архівні кримінальні справи на В.П.Долганова[5] та його дружину К.Є.Раух-Долганову[6]. Протоколи допитів у них дають можливість проаналізувати методи роботи радянської дипломатії з розкладання української еміграції. Детальному аналізу діяльності В.Долганова в Берліні і, зокрема, його стосункам з різними групами української еміграції, присвячена стаття миколаївського історика А.А.Погорєлова[7]. Значне місце діяльності Володимира Порфировича в Берліні відведено у великій статті О.Рубльова, присвяченій Павлу Степановичу Ладану [8]. Проблема совєтофільства 1920-х рр. досліджується ним же в публікації про діяльність Н. Суровцової[9]. Нарешті, незважаючи на тенденційність, «Очеркиисториироссийскойвнешнейразведки»[10], все ж дають певне уявлення про діяльність органів державної безпеки СРСР у зазначений період в Німеччині.

[4]ГДА СБУ Миколаїв.Спр.12132. Т.2. Арк. 270.
[5]ГДА СБУ Миколаїв Спр.12132.
[6]Державний архів Миколаївської області (Далі ДАМО). Ф.5859. Оп.2. Спр.4066.
[7]Погорєлов А.А. Справа Берлінського культурно-просвітницького товариства українських емігрантів «Воля». / Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн.4. Київ – Миколаїв: Світогляд, 2008. С. 413-424.
[8]Рубльов О.С. «Наша людина в Берліні». Павло Ладан (1892-1933) – манівцями націонал-комунізму й кремлівської розвідки// З архів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.2020. № 1. С. 176-453
[9]Рубльов О.С. До історії вітчизняного совєтофільства початку 1920-х років: Співробітництво Н. Суровцової у часописі «Нова Громада»/О.С. Рубльов, П.Е. Синицький//Проблеми історії України XIX- початку XX ст. – Вип.XIII. С.202-203.
[10]Очерки истории российскойвнешней разведки. В 6т. – Т.2.:1917-1933 годы.-М.: Международныеотношения, 1997.272с.

Метою дослідження є спроба методом мікроісторії дослідити механізм функціонування карально-репресивної системи, особливо в період Великого терору, а також тактику радянських спецслужб і дипломатії щодо різних груп української еміграції.

Як уже згадувалося вище, Володимир Порфирович Долганов прибув до німецької столиці у квітні 1927 року на посаду другого секретаря консульського відділу Повпредства СРСР. Він був уродженцем м. Білостока, закінчив Московський учительський інститут (1911р.). Брав участь у Першій світовій війні, прапорщик. Згодом вчителював. У 1916-1918 рр. був членом УСДРП, з 1920 р. – в КП(б)У. Працював старшим інспектором і завідувачем Кременчуцького окрвно[11] .

У 1923-1925 рр. працював у Полтавському губернському відділі наросвіти завідуючим відділом соціального виховання. Уже після арешту на одному з допитів В.Долганов показав:

«[…] Восени 1926 року мене викликали в ЦК КП(б)У до завідуючого відділу Габая, він спитав, чи я не проти поїздки на закордонну роботу. Коли я дізнався, що мене збираються послати в Берлін, я погодився. Габай послав мене до Упов[новаженого] Наркомінсправ Шліхтера. Шліхтер хвилин 10 поговорив зі мною і передав в ЦК, що я, на його думку, підходжу для роботи за кордоном» [12].

Рішення про його призначення на дипломатичну службу ухвалило Політбюро ЦК КП(б)У ще 11 листопада 1926 р. На користь кандидатури Володимира Порфировича свідчили не лише членство в КП(б)У, наявність повної вищої освіти, а й знання іноземних мов: «Знає німецьку (пише німецькою) і французьку мови»[13]. Можливо, ця обставина відіграла свою роль в тому, що в 1931 році, після закінчення терміну закордонного відрядження його призначили 2-м секретарем РПК Карл-Лібкнехтівського

[11]Рубльов О.С. «Наша людина в Берліні». Павло Ладан (1892-1933) – манівцяминаціонал-комунізму й кремлівськоїрозвідки// З архів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.2020 .№ 1. С. 215
[12] ДАМО. Ф.5859.Оп.2.Спр.4066. Арк.144
[13]Рубльов О.С. «Наша людина в Берліні». Павло Ладан (1892-1933) – манівцяминаціонал-комунізму й кремлівськоїрозвідки// З архів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.2020 .№ 1. С. 215

німецького національного району (з осені 1937 року – Миколаївська область). Туди ж на посаду директора районного театру була направлена і його дружина (у 1926 р. В.Долганов одружився з працівницею Повпредства Катериною ЕмільївноюРаух, німкенею).

Уже за кордоном В.Долганов отримав докладніші вказівки щодо напрямків своєї «української роботи». Насамперед, ішлося про створення на совєтофільських засадах організації західно-українських емігрантів-заробітчан. Цю роботу потрібно було провести «максимально конспіративно» і провадити роботу винятково через довірених осіб. Наголошувалося, що в закордонній роботі слід надзвичайно терпляче і лояльно «ставитися до українських націоналістів і вміти їх використовувати». [14].

Так, восени 1927 р. В.Долганов ініціював створення «Культурно-освітнього об'єднання українських робітників у Німеччині «Воля» й був куратором цього товариства до повернення в УСРР у 1931 р.

Під час слідства Володимир Порфирович розповів:

«[…] У травні чи червні місяці 1927 р. за порадою НКЗС я виїхав у Прагу на нараду українських закордонних працівників. У цій нараді повинні були брати участь я, Калюжний, Коцюбинський Юрій, радник Повпредства у Варшаві і Полоцький – директор радянського банку в Парижі. Полоцький не приїхав, нарада відбулася без нього.

…Калюжний дав мені вказівку по контрреволюційній роботі в Німеччині. Він говорив про те, що свого часу у 1922-1925 рр., коли він працював в Українському Повпредстві у Берліні, існувала контрреволюційна українська організація і добре було б її відновити. З цією метою він рекомендував мені використовувати молодь, яка була в петлюрівській армії. Я погодився і ми домовилися, що крім встановлення безпосереднього зв'язку з емігрантськими контрреволюційними колами через Ліницького у Берліні, він вишле мені з

[14]Рубльов О.С. «Наша людина в Берліні». Павло Ладан (1892-1933) – манівцяминаціонал-комунізму й кремлівськоїрозвідки// З архів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.2020 .№ 1. С.. 216

Праги активних петлюрівців Папенка, Носика і Кульчицького. Тоді він дав мені листа до своєї сестри Тунацької, яка проживала в Берліні, щоб вона зв'язала мене з Ліницьким» [15].

Залишимо на совісті помічника оперуповноваженого особливого відділу Одеського УНКВС Каринковського, який розпочинав слідство у справі В.Долганова, за дописування в протокол допиту слів «контрреволюційний» та акцентуванні на поняттях «петлюрівці» та «націоналісти». Адже особливістю проведення репресій в УРСР було майже правилом обвинувачувати українців в «буржуазному націоналізмі». З показань В. Долганова стає зрозумілим, що ідея створення об'єднання «Воля» належить раднику Повпредства СРСР у Празі Н. Калюжному, а реалізовував її Володимир Порфирович. Робота за «українською лінією» передбачала необхідність «підтримувати зв'язок з тими представниками української еміграції, які розчарувалися у подальшій боротьбі з Совєтською владою й прагнули повернутися в Совєтську Україну» і через них «проводити совєтофільську роботу серед української еміграції»[16] .

Після арешту на догоду слідчому Володимир Порфирійович «зізнався», що свідомо використовував «Волю» для проведення контрреволюційної антирадянської роботи. Відповідно до цього найголовнішими політичними завданнями «Волі» були: закріпити вплив Є. Коновальця серед українських емігрантів, адже у той час він втрачав свій вплив на західноукраїнську еміграцію, оскільки це був час революційного робітничого руху в Європі, який зачепив і українців. Старі націоналістичні гасла не користувалися популярністю, тому Є.Коновалець повинен був висунути революційні гасла, аби обманним шляхом зберегти свій вплив на маси. Пізніше керівництво організацією начебто було передане В.Долгановим групі Коновальця і Петрушевича [17].

[15]ГДА СБУ Миколаїв.Спр.12132. Арк.146-147.
[16]ГДА СБУ Миколаїв.Спр.12132. Т.2 Арк. 281 зворот
[17]Погорєлов А.А. Справа Берлінського культурно-просвітницького товариства українських емігрантів «Воля». / Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн.4. Київ – Миколаїв: Світогляд, 2008. С. 416

Через Ліницького, який добре знав українську еміграцію, до створення об'єднання «Воля» долучилися Феркуняк, Лобач, Гошевський та Круч, які під час визвольних змагань служили в армії ЗУНР. Оскільки В.Долганов як дипломат повинен був залишатися за лаштунками, об'єднання очолив Феркуняк, який характеризувався як прибічник Коновальця. Таким чином, слідчий НКВС «майстерно» підводив до висновку, що організація «Воля» умисно ставилася під контроль Коновальця.

За свідченням Кульчицького Євгена Гавриловича (секретар центрального правління «Волі» після Круча), «Воля» була організована групою українських націоналістів і дозволом суду оформлена в листопаді 1927 р. До складу ініціативної групи входили Феркуняк Дмитро (голова), Круч Антон (секретар), Заверуха Денис, Лобач Дмитро. У подальшому секретарем став Носик, Папенко (членом нелегальної керівної групи), Горбань (голова)[18] .

Ще одним обвинуваченням В.Долганова була його ініціатива перед урядом УСРР щодо збільшення субсидій просовєтськи налаштованій групі колишнього президента ЗУНР Є.Петрушевича, яка реальної роботи не вела.

Володимир Порфирович Долганов був заарештований 11 вересня 1936 року в с. Ландау, районному центрі Карл-Лібкнехтівського району. Спочатку слідство велось особливим відділом Одеського управління НКВС, згодом матеріали слідства передали в Київ, у 3-й відділ УГБ НКВС. В обвинувальному висновку за ст.. 54-4, 54-11, 54-6 ч.І КК УСРР (тобто обвинувачення у шпигунстві, участь в організації, створеній для скоєння злочинів та розголошення відомостей, які становлять державну таємницю). В.Долганову пригадали все: і дописування собі дореволюційного стажу підпільної діяльності, і участь в українських партіях, і берлінські справи. Зокрема, там вказувалося:

«За кордоном Долганов встановив зв'язок з українською контрреволюційною націоналістичною організацією ОУН і будучи активним

[18]Погорєлов А.А. Справа Берлінського культурно-просвітницького товариства українських емігрантів «Воля». / Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн.4. Київ – Миколаїв: Світогляд, 2008. С. 416

прибічником її керівника – Коновальця, включився в активну контрреволюційну роботу серед емігрантів Західної України в Німеччині.

«[…] Слідуючи вказівкам ОУН та її керівника – Коновальця, Долгановим були закинуті в СРСР в різний час агенти ОУН – Маршалка, Папенко, Носик і Кульчицький» [19].

За підсудністю його справу направили на розгляд Військового Трибуналу Київського воєнного округу. У справі збереглося лише коротке рішення трибуналу під головуванням військового юриста 1-го рангу Румського. Інші документи з протоколом засідання та вироком відсутні. У довідці Військового Трибуналу КВО, направленій голові Воєнної колегії Верховного суду СРСР наприкінці жовтня 1937 р. вказано, що вирок було винесено 21 серпня, а 22 жовтня 1937 р. Долганов В.П. був розстріляний. В архівній справі є також визначення Воєнної Колегії Верховного Суду СРСР від 31 серпня 1937 р., згідно якого його касаційна скарга була відхилена, а смертний вирок залишений у силі. 31 липня 1991 р. рішенням Воєнного прокурора КВО Долганов Володимир Порфирійович був посмертно реабілітований.

Така ж трагічна доля спіткала і дружину В. Долганова Катерину Емільївну, яка була заарештована 25 вересня 1936 р. К.-Лібкнехтівським районним відділом НКВС за підозрою в шпигунстві (ст. 54-6 КК УРСР). До речі, слідство за її справою вів все той же помічник оперуповноваженого особливого відділу Одеського УНКВД Каринковський.

Катерина ЕмільївнаРаух-Долганова народилася 19 липня 1896 р. в Німеччині у передмісті Бремена, і, хоча на момент арешту отримала громадянство СРСР, але радянський паспорт ще не отримала.

З Володимиром Долгановим – своїм другим чоловіком, вона познайомилася в Повпредстві СРСР, де з 1918 р. працювала стенографісткою – кореспондентом. Влаштувалася на роботу в дипломатичну місію РСФРР за

[19]ГДА СБУ Миколаїв.Спр.12132. Т.2 Арк. 231.

рекомендацією члена незалежної соціал-демократичної партії Німеччини Оскара Кона.

Катерина Емільївна в 1914-1916 рр. була членом німецької соціал-демократичної партії, в 1916-1918 рр. – незалежної соціал-демократичної партії (група «Спартак»), в 1918-1931 рр. – комуністичній партії Німеччини. В 1931 р. вона перейшла в КП(б)У. У вересні 1936 р. була виключена з партії у зв'язку з арештом.

Слідчого в першу чергу цікавило, кому К. Раух-Долганова передавала інформацію про внутрішнє життя радянського Повпредства і чи був її перший чоловік Рабольдт (журналіст, редактор газети «Фрайтаг») агентом таємної поліції. Вона спочатку заперечувала наявність таких фактів, але вже на допиті 15 листопада 1936 р. визнала:

«[…] Рабольдт в період співмешкання зі мною цікавився у мене деякими питаннями, що відносяться до Радянського повпредства. Так, наприклад, він питав у мене, хто такий новий військовий аташе, питав про цілі приїзду в Берлін Чичеріна, про подробиці вбивства Воровського та ін. На подібні питання я давала Рабольдту відповіді в межах гласності»[20] .

Важко сказати, чи цікавила його ця інформація як звичайного журналіста, чи завербованого агента таємної поліції.

На питання, хто із знайомих був агентом гестапо, Катерина Емільївна виказала припущення:

«[…] Я підозрюю, що Екштейн, який виїхав в Німеччину в 1935 році із К.-Лібкнехтівського району міг бути причетним до гестапо, т[ак] я[к] мав зв'язок з німецьким консулом в Одесі і отримав дозвіл на виїзд до Німеччини, незважаючи на те, що в Німеччині зазнав репресій за революційну діяльність»[21].

Потім пригадала розповідь знайомого про колишнього чоловіка:

[20] ДАМО.Ф.5859.Оп.2. Спр.4066.Арк.51
[21]Там само. Арк. 39.

«[…] Насправді, мені зі слів співробітника німецької центральної газети в Москві («ДЦЦ») Геллера Отто відомо, що мій к[олишній] чоловік Рабольдт Еміль (в 1934 р. приїхав до Праги – С. М.) і КуртКерстен, які працюють в німецькій газеті за кордоном «Вельдамбер», є агентами німецької таємної поліції гестапо»[22] .

Формула обвинувачення «шпигунство» сама по собі вимагала встановити контакти з іноземцями. Слідчого Каринковського цікавило буквально все: кого з іноземних підданих в районі знає К. Раух-Долганова, характер листування з матір'ю та братом, чому шифрує листи і пересилає їх в Німеччину обхідним шляхом через Відень, кому з іноземців сприяла у відвіданні СРСР або влаштуванні на роботу в Радянському Союзі. Катерина Емільївна аргументовано спростовує відверто провокативні обвинувачення: так, листи пересилались в Лейпциг матері через [сім'ю] Фальтер у Відні «для того, щоб не підвести під репресії сім'ю за зв'язок зі мною »[23], з тієї ж причини були написані «езоповою» мовою, адже в Німеччині прийшли до влади нацисти. Таким же чином шифрувалося листування з подругою:

«[…] Листування я мала з Вандою Бауерфрайт та її чоловіком, які проживають у Чехословаччині. Обидва комуністи. Шифр полягав у тому, що в тексті листа ми … вказували, наприклад, слова «сім'я» замість «партія» і т.д. В такій шифрованій редакції я написала лише один лист, в якому повідомила, що Екштейн, який виїхав із СРСР в Німеччину «захворів», що означало, що він виключений з партії» [24]. Німецьке консульство в Одесі ніколи не відвідувала і нікого там не знає. «У К.-Лібкнехтовському районі з іноземнопідданих я була знайома з: Кеглером, заст[упником] директора Ландауської МТС, член КП(б)У, чехословацький підданий, Екштейном, ст. агроном райвиконкому, виїхав у Німеччину в 1935 році, перебував у підданстві і Берент, слюсар МТС в Ландау, німецький підданий, з останнім я

[22]Там само. Арк. 42.
[23] ДАМО.Ф.5859. Оп.2. Спр.4066.Арк. 45 зворот
[24]Там само. Арк. 54 зворот.

знайома ще по Берліну»[25]. Сприяння іноземцям теж було в декількох випадках, наприклад, в 1924-25 рр. зверталася до Крестинського за сприянням у в'їзді в СРСР одного журналіста та посприяла уже згаданому ГербертуБеренту, який пройшов через переслідування нацистів і концтабір, працевлаштуватись в с. Ландау. Іншим прохачам з Риги, Копенгагена, Праги – відмовляла.

Під час обшуку й арешту у Катерини Емільївни був вилучений паспорт на ім'я Фрідріх Лайхт, виданий в травні 1931 р. Його приналежність і походження вона пояснила так:

«Вилучений паспорт був отриманий в Німеччині за сприяння комуніста Макса Рельца для сина Ганса-Петера, щоб привезти його в СРСР.

Він був відібраний у матері по суду. Але використати паспорт не вдалося, син знаходився під впливом першого чоловіка – Рабольдта і відмовився їхати в СРСР»[26] . «В січні 1933 року я їздила в Німеччину з метою побачитися з матір'ю, яка проживала в Лейпцизі і своїм сином Гансом-Петером.

У Німеччині я прожила п'ять тижнів і відвідала Берлін, Лейпциг, с. Лецлінген і м. Файткельштадт» [27].

3 грудня 1936 р. у справі К. Раух-Долганової з'являються нові мотиви – додається нове обвинувачення в німецькому націоналізмі, контрреволюційній агітації та пропаганді, проявах антисемітизму. Свідок Крейг Л. М. дав показання, що директор театру Раух-Долганова робить все можливе, щоб розвивалася в районі виключно німецька культура та притісняє культуру інших народів. Мешканець с. Ландау Капчук І. І. звинуватив її у «фашистській роботі» і антисемітизмі, а Слободський Р. Б. в розлогому доносі на ім'я начальника райвідділу НКВС – у «ворожій роботі» та проповіді німецького націоналізму. У справі Катерини Емільївни з'являється нова стаття обвинувачення – 54-10 (антирадянська агітація та пропаганда).

[25]ДАМО. Ф.5859.Оп.2. Спр.4066.Арк.48 зворот
[26] Там само.Арк. 57
[27]Там само. Арк.55.

У постанові помічника оперуповноваженого 3-го відділу УДБ УНКВС по Одеській області від 10 серпня 1937 р. Сироченка, який долучився до слідства, зазначено:

«[…] згідно постанови підготовчого засідання спецколегії Одеського обласного суду від 3 липня 1937 року, слідча справа №24595 по обвинуваченню Раух-Долганової повернено з від. УНКВС з пропозицією допред'явлення обвинувачення обв. Раух-Долганової по ст. 20-54-1 п «а»

Постановив:

До рішення пред'явленого обвинуваченій Раух-Долгановій по ст. 54-10-ч.I допред'явити ст. 20-54-1 п. «а» і дану справу направити Воєнному прокурору 6-го стріл[ецького] корпусу для підданняобвин. Раух-Долганової суду Воєнного трибуналу»[28].

За жодним пунктом обвинувачень Катерина Емільївна своєї вини не визнала. Не знайшовши зачіпок в доказах «шпигунства» (ст. 54-6), слідчі вирішили в кінці слідства пред'явити обвинувачення за ст. 54-1 «а» (зрада Батьківщини), тобто на таку саму «розстрільну» статтю. В обвинувальному висновку від 31 серпня 1937 року фігурують вже зазначені статті 54-10 і 54-1 «а» КК УРСР.

8 вересня 1937 р. у висновку помічника воєнного прокурора 6-го стр. корпусу Румянцева було запропоновано направити справу К. Раух-Долганової на розгляд Воєнного трибуналу Київського військового округу. Але з незрозумілих причин – в датованій листопадом 1937 р. постанові НКВС УРСР (день не вказаний), складеній помічником оперуповноваженого 3-го відділу УДБ НКВС УРСР Рабчевським з мотивуванням, що «слідство проведено з достатньою повнотою і обвинувальний висновок відповідає матеріалам справи», справу Раух-Долганової К. Е. вирішено направити згідно наказу №00485 НКВС СРСР в ГУДБ СРСР[29] .

[28] ДАМО. Ф.5859.Оп.2. Спр.4066.Арк. 112.
[29]Там само. Арк.122.

Це абсолютно незрозуміло. Адже оперативний наказ НКВС СРСР №00485 «Про операцію з репресування членів Польської військової організації (ПОВ) в СРСР» від 11 серпня 1937 року не має жодного відношення до етнічної німкені Катерини ЕмільївниРаух-Долганової. Вона не підпадає під жодну з категорій, зазначених в цьому наказі, які підлягають репресуванню.

В довідці 1 Спецвідділу НКВС УРСР зазначено:

«Рішенням Народного Комісара Внутрішніх Справ і Прокурора СРСР (прот.№) 19 жовтня 1937 р. Раух-Долганова Катерина Емільївна засуджена в порядку наказу НКВС СРСР №00485 від 11 серпня 1937 року до вищої міри покарання – розстрілу.

Вирок приведено до виконання 23 жовтня 1937 р.

Нач. від. 1Спецвідділу НКВД УССР

Лейтенант держбезпеки

(Таліс)»[30]

У відповіді Управління СБУ в Миколаївській області на запит дочки Сидорової І. В. про долю її матері вказано, що визначенням Воєнного прокурора Одеського воєнного округу від 10 травня 1990 р. Раух-Долганову К. Е. було реабілітовано.

У результаті дослідження архівних джерел та літератури можна зробити єдиний висновок.

Трагічна доля подружжя Долганових напряму пов’язана саме з роботою за «українською лінією». Зусилля як нелегальної резидентури ІНО ОДПУ СРСР, так і радянської дипломатії схилити ряд вагомих політичних фігур української еміграції до повернення в СРСР (М. Порш, О. Удовиченко), інфільтруватися до оточення Коновальця, створення дієвих совєтофільських організацій та «зміновіхівських» видань зазнало повної поразки. Безумовно, що потрібно було знайти винуватців і покарати. Тому всі, хто був причетний до роботи з українською еміграцією були репресовані. П. С. Ладан в 1931 р. був відізваний до Москви і 27 квітня 1933р. розстріляний. І. М. Камінський

[30] ДАМО.Ф.5859.Оп.2. Спр.4066.Арк. 114.

(«Монд») у 1938 р. засуджений на 10 років таборів. У горнилі «Великого терору» 1937-1938 рр. були знищені Н.М.Калюжний, О.А. Полоцький, Ю.М. Коцюбинський. Прийшла черга і В.П. Долганова (а заодно і його дружини К.Е. Раух-Долганової) відповідати за берлінське фіаско. Опосередковано цю тезу підтверджує той факт, що місія в Берліні стала основним пунктом обвинувачення і підтверджується протоколами допитів вміщених в архівні справи.

Насамкінець, варто навести досить дивний факт: під час обшуку у В.П.Долганова були вилучені два револьвери «Маузер» та «Парабелум», майже півтори сотні патронів і обойми до них та револьвера «Браунінг», малокаліберна гвинтівка фірми «Діана». Однак, з формулюванням, що вони «не є речовими доказами у справі» постановою, підписаною керівниками особливого відділу, вся ця зброя і боєприпаси були передані на зберігання у госпчастину Одеського обласного управління НКВС. Чому чекісти не скористалися можливістю долучити до обвинувачення підготовку терористичних та диверсійних актів? Можливо тому, що знали походження цього «арсеналу» і були заздалегідь поінформовані іноземним відділом ОДПУ. А це знову ж таки опосередковано вказує, що основним об'єктом уваги слідства була робота В.Долганова на зовнішню розвідку, вірніше – її провал. [31].

[31]ГДА СБУ Миколаїв.Спр.12132.Т.1. Арк.13.

Олег Бажан, Вадим Золотарьов

«Знавець агентурної та слідчої роботи»

(начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ Марк Роголь)

У вересні 1930 р. у зв'язку з рішенням ВУЦВК та Раднаркому УСРР про перехід на двоступеневу систему управління територіально-адміністративну систему округ в республіці було ліквідовано. Зміни у адмінподілі спричинили реорганізацію окружних відділів Державного політичного управління УСРР, зокрема Миколаївський окружний відділ ДПУ трансформувався у Миколаївський міський відділ ДПУ, який підпорядковувався у вересні 1930 р. – лютому 1932 р. 5-му (Одеському) оперативному сектору ДПУ, а після утворення у лютому 1932 р. Одеської області – Одеському обласному відділу ДПУ (з липня 1934 р. – Управлінню НКВС по Одеській області).

Через брак інформації відтворити структуру та встановити кількісний та персональний склад Миколаївського міського відділу (МВ) ДПУ / НКВС досить складно. Фактичне перебування на посаді того чи іншого співробітника не завжди збігається з датами, зазначеними у наказах по особовому складу НКВС СРСР чи УРСР (як і з датами в особових справах, службових картках, партійних документах). З'ясувати точну дату перебування співробітника на конкретній посаді можна лише за допомогою наказів по обласних УНКВС, які, у переважній більшості, не збереглися[32]

На сьогодні встановлені лише начальники Миколаївського МВ ДПУ / НКВС (за сумісництвом - начальники Особливого відділу 15-ї стрілецької дивізії) і орієнтовні дати їхнього перебування на посаді:

[32]Золотарьов В. Накази по особовому складу НКВС як джерело до вивчення кадрів радянської держбезпеки доби Великого терору 1937 – 1938 рр. // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. 2019. № 2. С. 280 – 310

1.Марк Борисович Корнєв[33] - вересень 1930 – грудень 1931 року;

2. Арнольд Григорович Ленський[34]- грудень 1931 – березень 1933 року;

[33]Корнев (Капелюс) Марк Борисович (08.03.1900 - 02.03.1939).Народився у селі ПетровірівкаПетровірівської волості Тираспольського повіту Херсонської губернії. Батько займався хліборобством, дрібною торгівлею та ремонтом швейних машин, після революції – кустар-одинак з виробництва газової води (помер у 1934), мати домогосподарка (померла у 1915). Член ВКП(б) з 09.1918.Освіта нижча: 1907 - 1912 - навчався у 2-х класному міністерському земському училищі, закінчив з відзнакою; у 1917 - 1918 - навчався на вечірніх курсах 4-х класного середнього учбового закладу в Одесі. 1911 – 1912 - учень у годинникових майстернях, с. Петровірівка. 1912 - 1914 - учень і підмайстер водопровідно-слюсарної майстерні Ткача, Одеса. 1915 - 1917 - робітник на заводі будівельних матеріалів, Одеса. 09.1917 – 03.1918 – канцелярист-рахівник при управлінні уповноваженого Всеросійської земської спілки при штабі 4-ї армії на Румунському фронті, м. Роман. 03.1918 – 12.1918 – канцелярист-рахівник ліквідаційної комісії комітету Румунського фронту Всеросійської земської спілки, Одеса. 09.1918 - 04.1919 – на підпільній партійній та комсомольській роботі в Одесі. 04.1919 – 04.1919 – учасник формування бойової дружини, член штабу та начальник дружини молодіжної бойової дружини. 05.1919 – 06.1919 - інспектор вищої військової інспекції, Одеса. 06.1919 – 08.1919 - член колегії революційно-військового трибуналу Одеського ВО. 08.1919 – 11.1919 – хворів на тиф, перебував на нелегальному становищі, Одеса. 11.1919 – 02.1920 - - член повстанського штабу Балтського та Ананьївського повітів Одеської губернії, секретар Балтської повітової партійної трійки, підпільник у Балті. 02.1920 - 05.1920 - начальник Балтської повітової міліції, Одеська губернія. 24.05.1920 – 25.08.1920 - завідувач секретним підвідділом (ЧК) у Балті, Одеська губернія. 25.08.1920 – 22.04.1921 - завідувач секретним підвідділом (ЧК) у Тирасполі, Одеська губернія. 22.04.1921 - відряджений до Одеської губ. ЧК. 03.05.1921 – 08.06.1921 - начальник Адміністративного відділу Одеської губ. ЧК. 08.06.1921 – 12.08.1921 - заступник голови Одеської губ. ЧК по керівництву загальною роботою. 08.06.1921 – 15.07.1921 - начальника секретно-оперативного відділу Одеської губ. ЧК. 12.08.1921 - 25.08.1921 - начальник Балтської повітової ЧК. 25.08.1921 – 03.12.1921 - голова Тираспольської повітової ЧК. 03.12.1921 – 08.12.1921 – начальник особливого відділу Одеської губ. ЧК. 03.12.1921 - ? – член Колегії Одеської губ. ЧК. 08.12.1921 – 05.01.1922 – начальник економічного відділу Одеської губ. ЧК. 22.12.1921 – 05.01.1922 – т.в.о. заступника голови Одеської губ. ЧК. 05.01.1922 – 10.01.1922 – заступник начальника секретного відділу Одеської губ. ЧК. 10.01.1922 – 29.04.1922 – начальник СОЧ особливого відділу № 3.10.01.1922 - 11.03.1922 – заступник начальника особливого відділу № 3. 20.01.1922 – 05.02.1922 – т.в.о. начальника особливого відділу № 3. 10.01.1922 – 29.04.1922 – начальник СОЧ особливого відділу № 3. 29.04.1922 – 12.04.1923 – начальник Балтського повітового відділу ДПУ. 12.04.1923 – 27.07.1923 – начальник Балтського окрвідділку ДПУ, Одеська губернія. 19.09.1923 – 31.10.1924 - начальник Миколаївського окрвідділку ДПУ, Одеська губернія. 31.10.1924 – відряджений до Молдавської АСРР. 27.11.1924 – 01.08.1925 - заступник уповноваженого ДПУ УСРР при РНК Молдавської АСРР. 01.08.1925 – 22.03.1927 - уповноважений ДПУ УСРР при РНК Молдавської АСРР. 13.05.1927 – 30.01.1930 - начальник Вінницького окрвідділу ДПУ. 02.1930 – 05.1930 - начальник Головного управління міліції УСРР. 05.1930 - 09.1930 - начальник Кременчуцького окрвідділу ДПУ. 09.1930 – 12.1931 - начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ. 09.1930 – 01.1932 – начальник особливого відділу 15-ї стрілецької дивізії, Миколаїв. 07.01.1932 – 14.02.1932 - начальник Полтавського оперативного сектора ДПУ (призначений рішенням політбюро ЦК КП(б)У 07.01.1932). 02.1932 – 10.1932 - заступник начальника відділу кадрів ДПУ УСРР. 1932 – 1932 - голова особливої наради при ДПУ УСРР. 10.1932 - 01.1933 - навчався на курсах вищого керівного складу ОДПУ СРСР, Москва. 03.1933 – 10.07.1934 - заступник начальника Донецького обласного відділу ДПУ. 11.07.1934 – 28.08.1934 – заступник начальника УНКВС Донецької області. 28.08.1934 – відкликаний до НКВС УСРР. 07.10.1934 - 09.1935 - голова Спецколегії Верховного суду УСРР. 07.10.1935 – 13.02.1937 - начальник-комісар Київської міжкрайової школи ГУДБ НКВС. 13.02.1937 – 20.07.1937 - начальник УНКВС Молдавської АРСР. 20.07.1937 - 26.02.1938 - начальник УНКВС по Чернігівській області (у Чернігові проживав ще 08.03.1938). 26.02.1938 – 23.04.1938 – у розпорядженні НКВС СРСР. 23.04.1938 – 20.06.1938 - помічник наркома внутрішніх справ Білоруської РСР по відділам, що не входять в УДБ. 20.06.1938 заарештований. 02.03.1939 ВК ВС СРСР засуджений на смерть за статтями 58-1 «а», 58-8, 58-11 КК РРФСР. Розстріляний. Звання: капітан державної безпеки (08.01.1936), майор державної безпеки (22.11.1937). Нагороди: орден Червоної Зірки (19.12.1937), знак почесного працівника ВЧК-ДПУ (V) № 737; бойова зброя від ОДПУ СРСР, бойова зброя від ЦВК УСРР.

[34]Ленський – Гуревич Арнольд Григорович (1893 – 12.1947).Народився в селі Миколаївка Золотоніського повіту Полтавської губернії у міщанській родині найманого робітника (помер у 1919). Член ВКП(б) з 04.1919. Освіта нижча: у 1903 закінчив 2 класи 4-х класної церковно-парафіяльної школи. 03.1903 – 10.1915 – прикажчик у магазині Хуторського, м. Золотоноша. 10.1915 - 03.1917 – безробітний. 04.1917- 04.1918 –

3.Прокопій Семенович Мулявко[35] березень 1933 – 13 лютого 1935 року;

4.Марк Павлович Роголь[36](виконував обов'язки, офіційно Т.В.О. не призначався) – лютий 1935 – березень 1935 року;

рядовий 288-го запасного полку. 04.1918 – 04.1919 – червоноармієць 3-го інтернаціонального полку. 1919 - 1919 – військовий слідчий особливого відділу ревтрибуналу Полтавської губернії. 05.1919 – 01.1921 – начальник слідчої частини особливого відділу 60-ї стрілецької дивізії. 01.1921 – 02.1922 – начальник слідчої частини особливого відділу Новоград-Волинського прикордонного загону. 03.1922 – 09.1923 – заступник начальника прикордонного пункту ДПУ, м. Славута Волинської губернії. 10.1923 – 08.1924 – заступник начальника прикордонного загону (Волочиського-?) ДПУ УСРР, м. Білогородка Ізяславського повіту Волинської губернії. 08.1924 – 08.1925 – помічник начальника 20-го Славутського прикордонного загону ДПУ УСРР. 09.1925 – 01.1927 (до 1926-?) – помічник начальника 25-го Молдавського прикордонного загону ДПУ, Тирасполь. 01.1927 – 10.1928 (1926 – 1928 – ?) – начальник Одеського морського контрольно-пропускного пункту та начальник прикордонної комендатури (комендант прикордонної дільниці) Одеського прикордонного загону. 10.1928 – 01.1932 – помічник начальника 24-го Могилів-Подільського прикордонного загону ДПУ з оперативної частини. (за іншими даними у 1929 – 12.1931 – помічник начальника Одеського прикордонного загону ДПУ). 12.1931 – 03.1933 – начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ, Одеська область. 12.1931 – 03.1933 – начальник ОВ ДПУ 15-ї стрілецької дивізії. 03.1933 – 01.1935 - начальник Уманського райвідділу ДПУ/ НКВС Київської області 03.1933 - 01.1935 - начальник Особливого відділу ДПУ / НКВС 99-ї стрілецької дивізії. 30.01.1935 (31.03.1935 - СРСР) – 27.03.1937 – начальник Ворошиловградського міськвідділу НКВС, Донецька область. 27.03.1937 (21.04.1937) – 10.1937 - начальник Кам'янець-Подільського окружного відділу НКВС. 12.1937 - 19.07.1938 – начальник Маріупольського міськвідділу НКВС, Донецька область. 19.07.1938 відряджений до НКВС СРСР. 29.01.1939 – зарахований до запасу НКВС СРСР і відряджений до Наркомату водного транспорту СРСР. 06.1938 – заступник начальника Донського-Кубанського управління річкового пароплавства, Ростов. У 1946 звільнений за станом здоров'я. Помер у Ростові. Звання: старший лейтенант державної безпеки (22.03.1936). Нагороди: знак «Почесного працівника ВЧК-ДПУ» (V) № 661 (1931), зброя від Колегії ОДПУ (1929).

[35]Мулявко Прокопій Семенович (12.03.1888- 02.09.1937).Народився у селі ОстромечевоЛищицької волості Брестського повіту Гродненської губернії у селянській родині. Член партії соціалістів-революціонерів 1904 – 04.1917. Член ВКП(б) з 01.1918. Освіта: закінчив сільську народну школу у селі Остромечево у 1903, закінчив 4 класи вчительської семінарії (вийшов з останнього курсу), м. Свіслоч Гродненської губернії у 1907. 05.1886 – 10.1899 – пастух по найму у селі Остромечево. 11.1899 – 07.1903 – батрак у маєтку Пузіна, с. Остромечево. 08.1903 - 03.1907–навчався у вчительській семінарії, м. Свіслоч. 04.1907 – 06.1907 – на нелегальній роботі по лінії есерів у Санкт-Петербурзі. 07.1907 – 11.1907 - на нелегальній роботі по лінії есерів у Брестському і Волковиському повітах Гродненської губернії. 12.1907 – заарештований. 12.1907 – 06.1913 – сидів у тюрмах Гродно та Варшави. 1913 - Засуджений Гродненським окружним судом до 4-х років каторжних робіт. 07.1913 – 04.1917 – відбував заслання у селі Богучари Єнісейської губернії. 04.1917 – 06.1917 – член комітету Суспільної безпеки, село Козачий Луг Єнісейської губернії. 06.1917 – 07.1917 – чорнороб заводу "Перунд", Москва. 07.1917 – 11.1917 – рядовий 55-го запасного стрілецького полку, Москва. 10.1917 – 11.1917 – член ВРК Замоскворіцького району, Москва. 11.1917 – 12.1917 – комісар 55-го стрілецького полку, Москва. 01.1918 – 04.1918 – член Московської ради, Секретар солдатської секції. 05.1918 – 02.1919 – секретар наркомату Соцзабезпечення Російської РФСР. 03.1919 – 11.1920 – військом Борисівського стрілецького полку і полку Червоних Комунарів, Західний фронт, був інтернований у Німеччині. 12.1920 – 06.02.1922 – заступник начальника Економічного відділу ВЧК. 06.1921 – 07.1921 – виконував спецзавдання ВЧК у Латвії та Литві. 06.02.1922 – 15.09.1922 – 1-й заступник начальника Економічного відділу ДПУ РРФСР. 15.09.1922 – 06.1923 – начальник Промислового відділу Економічного відділу ДПУ РРФСР. 07.1923 – 10.1924 – начальник Економічного відділу ДПУ Туркестану. 11.1924 – 11.1931 – начальник ЕКВ ПП ГПУ по Західному краю / начальник ЕКВ ПП ОГПУ Білоруського ВО. 22.12.1931 – 27.02.1932 – начальник Харківського оперативного сектора . 27.02.1932 – 03.11.1932 – начальник Харківського облвідділу ДПУ. 03.1933 – 10.07.1934 – начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ. 10.07.1934 – 13.02.1935 - начальник Миколаївського міськвідділу НКВД. 03.1933 – 13.02.1935 – начальник Особливого відділу НКВС 15 дивізії, Миколаїв. 13.02.1935 – 08.1935 - начальник Морського транспортного відділу ГУДБ НКВС Чорноморського басейну, Одеса. 04.10.1935 – 07.06.1937 – голова Спецколегії Верховного Суду УСРР. 07.06.1937 заарештований у Москві. 02.09.1937 ВК ВС за ст. 58- 1 «а», 58-8, 58-11 КК РРФСР засуджений на смерть і розстріляний, похований на Донському кладовищі у Москві. Посмертно реабілітований 11.08.1956. Нагороди: орден Червоного Прапору (11.07.1930), орден Трудового Червоного Прапору Білоруської СРР (08.12.1927), Знак Почесний робітник ВЧК-ГПУ (V) № 474 (1929).

[36]Роголь Марк Павлович (17.03.1903 – 18.10.1941). Народився в Одесі на вулиці Госпітальній будинок 49 в родині робітника-підрядника скляних робіт і домогосподарки.Освіта: закінчив 4-х класне безплатне училище Ю.С.Бардаха в Одесі, вищу прикордонну школу ОДПУ в Москві у 1927. Член КСМ з 1919. Член ВКП(б) з 11.1929 (був членом ВКП(б) в 12.1920 – 1923, виключений за п'янку, відновлений з партстажем з 1920 з перервою 1923-1929).1915 – 1919– учень ювеліра Нудельмана, підмайстер ювеліра Пінскера. 1919 – 1919 – чорнороб кришильного відділку на тютюновій фабриці «Нащадки А.М.Попова» в Одесі. 1919 – 1919 – член підпільної комсомольської організації профспілки кравців «Голка» на Молдованці, Одеса. 1919 – 1920 – підмайстер ювеліра у приватній ювелірній майстерні Нудельмана в Одесі 02.1920 – 02.1920 – член комісії по проведенню робітничою позапартійної конференції в Одесі. 03.1920 – 07.1920 - діловод групи по антирадянським партіям Одеської губ. ЧК. 07.1920 - 05.08.1920 –помічник уповноваженого групи по антирадянським партіям Одеської губ. ЧК. 05.08.1920 – 09.1920 – у розпорядженні ЦУПНАДКОМу, Харків. 09.1920 – 12.1920 – заступник коменданта и заступник завідувача з видачі перепусток Кременчуцької губ. ЧК. 12.1920 – 06.1921 – уповноважений з контрреволюції та бандитизму Олександрійського політбюро, Кременчуцька губернія. 06.1921 – 06.1921 - начальник інформації та агентури Олександрійського політбюро. 06.1921 – 07.1921 – у розпорядженні Кременчуцької губ. ЧК. 07.1921 – 08.1921 – завідувач інформаційної частиною Хорольського політбюро, Кременчуцька губернія. 08.1921 – 10.1921 – уповноважений по селянсько-повстанському руху Хорольського політбюро, Кременчуцька губернія. 10.1921 – 02.1922 - начальник економічного відділу (ЕКВ), Хорольське політбюро. 02.1922 – 09.1922 – уповноважений загальної групи Хорольського політбюро. 09.1922 – 10.1922 – помічник уповноваженого з розробок Кременчуцького губвідділу ДПУ по Хорольському повіту. 10.1922 – 12.1922 – помічник уповноваженого з інформації Кременчуцького губвідділу ДПУ по Хорольському повіту. 12.1922 – 18.06.1923 – уповноважений економічної групи (ЕКГ) Олександрійського окрвідділку ДПУ. 18.06.1923 – 30.09.1924 - помічник уповноваженого ЕКВ Подільського губвідділу ДПУ. 30.09.1924 – 15.07.1925 - помічник уповноваженого ЕКВ Проскурівського окрвідділку ДПУ Подільська губернія. 15.07.1925 – 09.1925 - уповноважений ЕКВ Проскурівського окрвідділу ДПУ. 28.09.1925 – 25.01.1927 - курсант вищої прикордонної школи ОДПУ, Москва, закінчив. 19.02.1927 – 17.06.1927 - уповноважений по б/к 26-го Одеського прикордонного загону ДПУ. 17.06.1927 – 05.1928 – уповноважений управління 26-го Одеського прикордонного загону ДПУ. 05.1928 – 23.11.1929 – т.в.о. начальника прикордонного відділку 26-го Одеського прикордонного загону ДПУ. 23.11.1929 – 01.07.1930 – уповноважений контррозвідувального відділу Одеського окрвідділу ДПУ. 01.07.1930 – 20.09.1930 - уповноважений іноземного відділку Одеського окрвідділу ДПУ. 20.09.1930 – 01.09.1931 – старший уповноважений іноземного відділу Одеського оперсектора ДПУ. 01.09.1931 – 03.1932 – оперуповноважений іноземного відділу Одеського оперсектора ДПУ. 03.1932 – 15.11.1932 – оперуповноважений іноземного відділу Одеського облвідділу ДПУ. 15.11.1932 – 10.06.1933 – т.в.о. начальника іноземного відділу Одеського облвідділу ДПУ. 10.06.1933 – 01.10.1933 – оперуповноважений 3-го відділу особливого відділу ДПУ УСРР. 01.10.1933 – 10.07.1934 - помічник начальника особливого відділу (ОВ) Харківського облвідділу ДПУ. 11.07.1934 – 10.08.1934 – помічник начальника ОВ УДБ УНКВС Харківської області. 10.08.1934 – 05.09.1934 - у розпорядженні відділу кадрів НКВС СРСР. 05.09.1934 - 25.01.1936 - заступник начальника Миколаївського міськвідділу (МВ) НКВС, Одеська область (призначений 29.08.1934). 05.09.1934 - 25.01.1936 – заступник начальника ОВ НКВС 15-ї стрілецької дивізії, Миколаїв. 13.02.1934 - 31.03.1935 – в.п. начальника Миколаївського МВ НКВС (офіційно не призначався, посада вакантна). 25.01.1936 – 07.02.1936 – у розпорядженні відділу кадрів НКВС УСРР. 07.02.1936 – 03.10.1936 – начальник 9-го відділу ОВ УДБ НКВС УСРР і ОВ ГУДБ Київського ВО. 03.10.1936 – 23.01.1937 – заступник начальника УНКВС Молдавської АСРР. 23.01.1937 – 04.08.1937 – заступник наркома НКВС Молдавської АСРР (здав справи 16.08.1937). 20.07.1937 – 07.1937 - т.в.о. наркома НКВС Молдавської АСРР. 04.08.1937 – 28.03.1938 - начальник 3-го відділу УДБ УНКВС Київської області. 28.03.1938 – відряджений до відділу кадрів НКВС УРСР. 05.04.1938 – заарештований. 29.10.1939 особливою нарадою НКВС СРСР «як учасник антирадянської троцькістської організації та польський шпигун» за статтями 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до 5 років заслання до Казахстану. 01.11.1939 – 18.10.1941 - перебував на примусовому лікуванні у Київській психіатричної лікарні. 11.01.1940 особливою нарадою НКВС СРСР був направлений на примусове лікування. Розстріляний німцями. Звання: старший лейтенант державної безпеки (22.03.1936), капітан державної безпеки (17.11.1937). Нагороди: годинник від Колегії ДПУ УССР (10.06.1924), годинник від ВУЦВК

5. Олександр Костянтинович Уралець[37] - 31 березня 1935 – 26 лютого 1937 року;

6.Микола Трохимович Приходько[38] - 26 лютого 1937 – серпень 1937 року;

(28.12.1927), годинник від Колегії ОДПУ СРСР (1928), зброя від Колегії ОДПУ СРСР (20.12.1932), годинник іменний (20.12.1937).

[37]Уралець (Кетов) Олександр Костянтинович (12.(25).09.1902 – 06.06.1985).Народився у селищі Мотовилиха (за іншими даними в селі Медведка) Пермського повіту Пермської губернії в родині токаря. Член КПРС з 1919. Освіта: закінчив початкове училище при Мотовилихінському артилерійському казенному заводі Пермська губернія 1914, закінчив Пермську губернську школу радянського та партійного будівництва у 1919; закінчив робітничий факультет Харківського технологічного інституту у 1924; навчався на електротехнічному факультеті Харківського технологічного інституту, не закінчив. 07.1915 – 09.1917 - робітник – таврувальник на Мотовилихінському артилерійському казенному заводі. 09.1917 – 05.1918 - безробітний, Перм. 05.1918 – 02.1919 - чорнороб, станція Перм. 09.1918 – 02.1919 - технічний співробітник Уральського обкому РКП(б) та Пермського губкому РКСМ. 02.1919 – 04.1919 - рядовий 1-го Петроградського стрілецького полку. 04.1919 – 11.1919 - голова Мотовилихінського райкому РКСМ. 11.1919 – 1920 – інструктор-організатор ЦК РКСМ у Москві та Курську. 04.1920 – 07.1920 - співробітник Пермської губ. ЧК. 07.1920 – 02.1921 - начальник пікету особливого відділу 16-ї армії. 02.1921 (12.1920 - ?) – 05.1921 - уповноважений особливого відділу 1-ї Кінної армії. 05.1921 – 05.1922 - співробітник особливого відділу Харківського військового округу. У 05.1922 – 03.1923 – співробітник особливого відділу 44-ї стрілецької дивізії та помічник начальника інформації прикордонного особливого відділу, Житомир. 03.1923 – 06.1927 - уповноважений ДПУ УСРР, Харків.06.1927 – 11.1929 - начальник відділку Херсонського окрвідділу ДПУ. 11.1929 – 09.1930 - начальник економічного відділку Сталінського окрвідділу ДПУ. 10.1930 – 11.1931 – співробітник економічного відділку Харківського оперсектора ДПУ. 11.1931 – 06.1933 - секретар Колегії ДПУ УСРР. 06.1933 – 27.03.1935 - начальник Луганського міськвідділу ДПУ / НКВС, Донецька область. 27.03.1935 – 26.02.1937 – начальник Миколаївського міськвідділу НКВС, Одеська область. 27.03.1935 - 26.02.1937 - начальник особливого відділу 15-ї стрілецької дивізії. 11.04.1937 – 21.10.1937 – начальник Криворізького міськвідділу НКВС, Дніпропетровська область.11.04.1937 – 21.10.1937 - начальник ОВ НКВС 41-ї стрілецької дивізії, Кривий Ріг. 21.10.1937 – 28.05.1938 - заступник начальника УНКВС Сталінградської області. 28.05.1938 – 31.03.1939 – начальник УНКВС Мурманської області. 05.1938 – 28.03.1939 – начальник особливого відділу НКВС Північного флоту.
23.04.1939 – 13.04.1942 – заступник начальника Волзького табору НКВС і Волгобуду, Рибинськ.09.1941 – 03.1942 – заступник начальника 3-го управління оборонних робіт НКО СРСР, Рибинськ. 13.04.1942 – 08.11.1944 – заступник начальника Тагільського табору НКВС. 08.11.1944 – 23.05.1944 - заступник начальника Тагільського табору НКВС по підсобним підприємствам. 23.05.1944 – 11.05.1946 - заступник начальника по табору Управління таборів НКВС «Челябінськметалбуду». 11.05.1946 – 01.1953 – начальник об'єкта поштова скринька 0215 (лабораторія «Б»), Челябінська область / директор інституту «Б» 9-го управління МВС, Челябінськ-40. 01.1953 – 10.1955 - в резерві МВС. 22.10.1955 звільнений з МВС за фактами дискредитації, позбавлений військового звання «полковник», виключений з КПРС. 01.1953 – 01.1967 – заступник директора підприємства п/с № 3394 міністерства середнього машинобудування (атомна промисловість) СРСР. 01.1967 – 03.1976 - заступник директора НДІ- 9 (згодом ВНДІ неорганічних матеріалів) по адміністративно-господарських питань, Москва. 03.1976 – 01.03.1978 - пенсіонер у Москві. 01.03.1978 – 06.06.1986 – персональний пенсіонер союзного значення, Москва. 06.06.1986 - помер у Москві. Похований у Обнінську Калузької області. Звання: капітан державної безпеки (23.03.1936), підполковник державної безпеки (11.02.1943), полковник державної безпеки (15.04.1944). Нагороди:
Орден Леніна (10.12.1945), орден Леніна (12.1951), орден Червоного Прапора (15.01.1945), орден Червоного Прапора, орден Червоної Зірки (29.04.1943), орден Червоної Зірки (10.01.1944), орден Червоної Зірки, орден Трудового Червоного Прапора (16.05.1945), орден «Знак Пошани» (1962), знак почесного працівника ВЧК-ДПУ (XV) (08.04.1934), маузер від Колегії ДПУ УСРР (1931), бойова зброя (1933).

[38]Приходько Микола Трохимович (1896 – 14.01.1953).Народився в с. Василівка Василівського повіту Павлоградського повіту Катеринославської губернії в міщанській родині шевця-кустаря. Українець. Член ВКП(б) з 05.01.1919. Освіта: закінчив 2-х класне училище, Василівка. 1912 – 1914 працював на заводі «Навель», Миколаїв. 1914 – 1915 – навчався у мінно-морській школі Чорноморського флоту у Севастополі. 1914 – 1917 (1918-?) – унтер-офіцер - електрик на Чорноморському флоті. 02.06.1918 – 18.12.1918 – учасник повстанського руху в Павлоградському повіті. 01.1919 – 1919 - секретар осередку та голова волосного виконкому, с. Василівка. 1919 – 1919 - боєць 9-го зведеного полку. 05.01.1920 – 15.10.1920 – комендант Московської експедиційної дивізії політвідділу Каспійського флоту. У ЧК з 10.02.1921. 02.1921 – 05.05.1921

7. Леонід Ісакович Мейтус[39] (виконував обов'язки) – серпень-вересень 1937 року;

Повноцінно дослідити життєвий шлях та службу в радянських органах держбезпеки начальників Миколаївського міського відділу вкрай важко, оскільки їхні особові і кримінальні справи знаходяться за межами України.

– комісар особливого відділу № 2, Особливого відділу Харківського військового округу, Павлоград. 1921 – 1921 - уповноважений з військових справ Новомосковського повітового політбюро (ЧК), Катеринославська губернія. 1921 – 1921 - уповноважений з таємних справ Новомосковського повітового політбюро. 1921 – 1922 – завгосп Новомосковського повітового політбюро. 1922 – 1922 - уповноважений по боротьбі з бандитизмом Новомосковського повітового політбюро. 1922 – 1922 - заступник уповноваженого Катеринославського губвідділу ДПУ по Новомосковському повіту. 1922 - 25.12.1922 - уповноважений Катеринославського губвідділу ДПУ по Верхньодніпровському повіту. 25.12.1922 – 02.02.1923 - начальник районного відділу ДПУ, Катеринославська губернія. 02.02.1923 – 07.03.1923 – начальник Бердянського повітового відділу ДПУ Катеринославська губернія. 07.03.1923 – 25.10.1923 – начальник Бердянського окружного відділку ДПУ, Катеринославська губернія. 25.10.1923 – 15.03.1925 – 01.07.1925 - начальник Криворізького окружного відділку ДПУ, Катеринославська губернія. 01.07.1925 – 02.02.1926 - начальник Коростенського окрвідділку ДПУ. 02.1926 – 01.01.1927 - начальник відділку Харківського окрвідділу ДПУ. 01.01.1927 – 04.07.1928 - начальник 6-го відділку економічного управління ДПУ УСРР. 04.07.1928 – 15.09.1930 – начальник Шепетівського окрвідділу ДПУ. 10.1930 – 03.1932 - заступник начальника відділку економічного управління ДПУ УСРР. 03.1932 - – 11.1932 - начальник 2-го відділку економічного управління ДПУ УСРР. 11.1932 - 10.07.1934 – помічник начальника економічного управління ДПУ УСРР. 11.07.1934 – 10.03.1935 - помічник начальника економічного відділу УДБ НКВС УРСР. 10.03.1935 – 03.01.1937 – заступник начальника УНКВС Вінницької області. 03.01.1937 – 26.02.1937 – в резерві призначень НКВС УРСР. 26.02.1937 – 27.08.1937 – начальник Миколаївського міськвідділу НКВС Одеської області. 26.02.1937 – 27.08.1937 – начальник Особливого відділу НКВС 15-ї стрілецької дивізії, Миколаїв. 27.08.1937 – 01.10.1937 - т.в.о. наркома внутрішніх справ Молдавської АСРР (здав справи і посаду наркома 03.10.1937) . 01.10.1937 – 26.02.1938 – т.в.о. начальника УНКВС Кам'янець-Подільської області. 15.03.1938 відряджений до НКВС СРСР. 28.03.1938 – 30.04.1938 – начальник 4-го (оперативного) відділу 3-го (транспортного) Управління НКВС СРСР. 21.04.1938 – 1939 – начальник пароплавства «Рейдтанкер», Астрахань, усунутий з посади за аварію. 1940 – засуджений за статтею 59-3 «а» КК РРФСР до 3 років позбавлення волі. 1940 – 1941 – відбував покарання у таборах. 12.1941 – 04.1942 – інспектор, начальник 5-го управління оборонних споруд. 28.05.1942 – 30.06.1942 - начальник піщано-вапняного господарства Управління НКВС «Челябметалургбуд». 30.06.1942 – 06.1944 - заступник начальника головної автотранспортної контори Управління НКВС «Челябметалургбуд». 06.1944 – 04.1947 - начальник головної автотранспортної контори Управління НКВС «Челябметалургбуд». 04.1947 – 03.1949 – начальник виробничого відділу Управління гідромеханізації МВС СРСР. 15.03.1949 – 13.12.1949 - начальник відділу контори підсобних підприємств Марковського табору та Північводшляхбуду. 13.12.1949 – 06.10.1952 - начальник контори підсобних підприємств Марковського УВТТ та Північводшляхбуду. 06.10.1952 – 01.1953 - старший інженер підсобних підприємств Марковського УВТТ та Північводшляхбуду. Звання: капітан державної безпеки (13.12.1935), капітан (10.07.1950), Нагороди: орден Червоної Зірки (19.12.1937), орден Червоної Зірки (16.05.1945), знак почесного працівника ВЧК-ДПУ (V) № 752 (1931), 2 медалі.

[39]Мейтус Леонід Ісакович (1897 - ?).Член ВКП(б) з 1928. У РСЧА з 1920. У ЧК з 1921. Наприкінці 20-х – помічник начальника Шепетівського окружного відділу ДПУ. У 1931 - 1937 - старший уповноважений секретного відділку СВ Одеського оперативного відділу, начальник українського відділку Особливого відділу Одеського облвідділу ДПУ, співробітник Харківського облвідділу ДПУ, начальник особливого відділку УДБ УНКВС АМСРР. 27.07.1937 - відкликаний з посади начальника 5-го (особливого) відділку УДБ НКВС МАСРР до НКВС УРСР. З 1937 – т.в.о. помічника, а з 02.09.1937 – помічник начальника Миколаївського міськвідділу НКВС, Одеська область. З 01.10.1937 - співробітник УНКВС Миколаївської області. 04.03.1938 – відкликаний з посади т.в.о. заступника начальника УНКВС Миколаївської області до НКВС СРСР. З 17.03.1938 - начальник 3-го відділу Шосдортабу НКВС, Далеко-Східний край. 15.06.1940 – звільнений в запас з посади начальника 3-го відділу Управління виправно-трудових колоній УНКВС Хабаровського краю. Звання: старший лейтенант державної безпеки (08.01.1936).

Автори нарису ставлять за мету відтворити історію життя та службової кар'єри в радянських органах держбезпеки Марка Павловича Роголя.

Майбутній чекіст народився 17 березня (за старим стилем) 1903 р. в будинку №49 по вулиці Госпітальній на Молдаванці в багатодітній родині Піні і Ревеки Роголів. Прізвище Роголь походить від назви містечка Ейрагола колишньої Ковенської губернії (нині АйрегалаРасейнського району Литви). Ймовірно, що предки Роголів були з цього населеного пункту, хоча сам Марк Павлович у службових анкетах зазначав, що місця народження своїх батьків достеменно не знає.[40] Відомо, що 4-класне училище, яке заснував приват-доцент бактеріології Новоросійського університету Я. Ю. Бардах[41], Марк Роголь закінчив «з великими труднощами». Внаслідок матеріальної скрути юнак змушений полишити навчання та піти працювати. Прикметно, що свій трудовий стаж в різних автобіографіях визначав по-різному – з одинадцяти[42] або з дванадцяти років[43].

Працював спочатку хлопчиком-учнем в ювелірній майстерні Нудельмана на Троїцькій вулиці в Одесі, потім підручним у ювеліра Пінскера на Пушкінській вулиці. Звідти перейшов до тютюнової фабрики «Нащадки А.М. Попова», на якій в той час трудився його батько в якості чорнороба у кришильному відділенні.[44] Під час білогвардійської окупації Одеси в 1919 році, Марк долучився до лав підпільної комсомольської організації профспілки кравців «Голка» на Молдаванці.[45]

У лютому 1920 р. після встановлення у місті радянської влади Одеським губернським комітетом РКП(б) був відряджений до групи з проведення безпартійної робітничої конференції, в якій пропрацював два тижні, а згодом

[40]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1, Арк. 3-4.
[41]Бардах Яків Юлійович (1857 - 1929). Мікробіолог, бактеріолог, інфекціоніст. Доктор медицини (1894), професор (1910). У 1895 – 1929 викладав у Новоросійському університеті і Одеському інституті народної освіти.
[42]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3074, т.1, Арк. 1.
[43] Там само Арк. 64.
[44] Там само. Арк. 1.
[45] Там само. Арк. 64.

за вказівки того самого партійного органу був відряджений до Одеської губернської ЧК.[46]

Початковий період чекістської кар'єри Марка Роголя відтворити вкрай складно. Невідомо, під яким прізвищем він працював у Одеській губ. ЧК, оскільки в анкеті спеціального призначення співробітника НКВС Роголь писав, що під час роботи в підпіллі «носив прізвисько Марко, під яким і своїм справжнім прізвищем працював до 1923 р.»[47] У службовій документації є розбіжності з першою посадою: в одних документах вказується, що у березні - серпні 1920 р. працював діловодом групи по політичним партіям із суміщенням посади помічника уповноваженого;[48] в інших – що з березня був діловодом (за штатним розкладом мав вести всю поточну переписку підрозділу та видавати різноманітні довідки), а помічником уповноваженого став працювати лише з липня 1920 року[49]

Як би там не було, але свою роботу в органах радянської держбезпеки Марк Роголь розпочав з боротьби проти колишніх союзників більшовиків – анархістів і лівих есерів, в тому числі і своїх колишніх знайомих по профспілці «Голка». Напевно, великих успіхів у боротьбі з ідеологічними опонентами Марк не досяг, оскільки 5 серпня 1920 р. постановою Президії Одеської губ.ЧК він був відряджений до Харкова у розпорядження Центрального Управління Надзвичайних Комісій при РНК України[50],а звідти за місяць відкомандирований до Кременчуцької губ.ЧК на посаду помічника коменданта і заступника завідувача з видачі перепусток.[51]

Кременчуцька губ.ЧК була створена 16 серпня 1920 р. на підставі рішення першого засідання губревкому[52],і вкрай потребувала суттєвого кадрового

[46] ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1. Арк. 1.
[47] Там само. Арк. 5
[48] ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2. Арк. 14 зв.
[49] ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1. Арк. 58.
[50] Там самою. Арк. 64
[51]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074 т.1, арк. 64.
[52]Попов. Год борьбы / Известия Кременчугского ГИК и губкома КП(б)У № 182 – 16 августа 1921. С. 2.

укомплектування. Її голова Г.Д.Твердохлєбов[53] пізніше згадував: «Комісію я застав формально існуючою… у всіх галузях життя та діяльності комісії відчувався хаос і безлад, відсутність необхідних працівників, технічних засобів… Приступаючи до організації та переформуванню Комісії … я змушений був ознайомитися з кожним з них (співробітників – авт.) і достатньо переконався у вірності першого враження: повна відсутність розуміння своїх задач, розкутість і недисциплінованість»[54].

Наводити лад у організаційно-господарській діяльності губ.ЧК було доручено Марку Роголь – як помічнику коменданта. Окрім господарського обслуговування репресивної установи, на співробітників комендатури покладалися обов'язки по здійсненню процедури смертної кари «ворогів народу» . За офіційною статистикою ЦУПНАДКОМу Кременчуцькою губ.ЧК у 1920 році було розстріляно 147 осіб,[55] скільки з них особисто стратив Роголь ми вже ніколи не дізнаємося.

Мабуть саме своєю «лютою ненавистю» до ворогів радянської влади сімнадцятирічний юнак зумів завоювати довіру керівництва і вже у грудні 1920 р. під час реорганізації повітових ЧК був переведений до Олександрійського політбюро на посаду уповноваженого по боротьбі з контрреволюцією та бандитизмом.[56] Обстановка в повіті була складною. Степова дивізія отамана Костя Блакитного,[57] яка кілька місяців контролювала цю територію, вже відійшла на територію Катеринославської

[53]Твердохлєбов Григорій Дем'янович (?-11.10.1934). Член ВКП(б) з 1917. Народився в селянській родині. Освіта середня. Робітник-металіст. З 1918 – співробітник Петроградської ЧК. У 1919 працював в Катиронославській губ. ЧК. У 1919 – 1920 – співробітник ВЧК. З 10.1920 до 02.04.1921 – голова Кременчуцької губ. ЧК. До 1922 – завідувач прикордонного Особливого відділу. До 26.09.1922 – уповноважений Подільського відділу ДПУ по Кам'янець-Подільському повіту. З 1922 р. – на господарській роботі – директор цукрового заводу, керуючий Дніпропетровським цукровим комбінатом, керуючий трестом «Укрутиль» у Харкові.

[54]Сергеєв В. На зламі - 2 Землі сучасної Світловодщини у складі Кременчуцької губернії (Серпень 1920 – листопад 1922 р.р.) [Електронний ресурс] / ВікторСергеєв // ОУНБ ім. І.Д.Чижевського – Режим доступу до ресурсу: http://library.kr.ua/elib/sergeev/nazlami2.html.

[55]Отчет Центрального Управления Чрезвычайных Комиссий при Совнаркоме Украины за 1920 год. Харків: Типографія ЦУПЧРЕЗКОМА, 1921. С.38.

[56]ГДА СБУ, ф. 12, оп.1, спр. 3074, т.1, арк. 64

[57]Пестушко Костянтин Юрійович (псевдонім Кость Степовий – Блакитний) (1898 - 1921).1920 – 1921отаман Степової дивізії. Загинув в бою.

губернії, і Олександрійщиною прокотилася хвиля каральних акцій проти учасників повстанського руху з боку спецпідрозділів 1-ї Кінної армії. Це викликало різке зростання кількості терористичних актів по відношенню до представників місцевої радянської адміністрації, чисельні напади на військові частини та продовольчі загони.[58]

В Олександрії Роголь відразу «як старий член комсомолу» був прийнятий до лав РКП(б)[59], брав активну участь у чекістських операціях проти загонів «отаманів Хмари[60], Чорного» (так у документі – швидше за все мова йде про «Чорного Ворона»)[61].

Про буденність своєї чекістської долі Роголь писав так: «Пропрацювавши в Олександрійському політбюро до липня 1921 р. був перекинутий через Кременчуцьку губчека до Хорольського політбюро. У цьому місті під час чистки партії був вичищений, як мені пояснив голова парткомісії з чистки «за випивку». Хоча у них не було фактів, але вони «знають». Мною була подана мотивована заява до повітового партійного комітету (але відповіді до сих пір не отримав)… Пропрацювавши в означеному політбюро до 1923 р. обіймав посади завідувача інформаційної частини, уповноваженого по боротьбі зі спекуляцією та посадовими злочинами, начальником економічного відділу. Після реорганізації політбюро в групу уповноваженого Кременчуцької губ. ЧК по Хорольському повіту був призначений уповноваженим загальної групи, а згодом помічником уповноваженого по Хорольському повіту з обробки, а потім з інформації. Після цього звільнився, оскільки у мене була тенденція поїхати вчитися, для цього отримав відрядження та рекомендацію спілки радянських робітників. Після прибуття до учбового закладу через переповнення прийнятим не був. В цей час отримав пропозицію поїхати

[58]Сергеєв В. На зламі - 2 Землі сучасної Світловодщини у складі Кременчуцької губернії (Серпень 1920 – листопад 1922 р.р.) [Електронний ресурс] / Віктор Сергеєв // ОУНБ ім. І.Д.Чижевського – Режим доступу до ресурсу: http://library.kr.ua/elib/sergeev/nazlami2.html.
[59]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1, арк. 64
[60]Хмара Пилип Панасович (1891 - 1921). Повстанський отаман. Командир 2-го Холодноярського кінного полку. Загинув в бою.
[61]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1, арк. 78.

працювати до Олександрійського окружного відділку ДПУ, куди і поїхав. Пропрацювавши до червня місяця 1923 р. на посаді уповноваженого економічної групи я перевівся шляхом звільнення до Подільського губвідділу ДПУ, де був прийнятим на посаду помічника уповноваженого економічного відділу».[62]

Плекаючи чекістську кар'єру у прикордонному регіоні, Роголь викрив так звану «справу тютюнників», яка «мала всесоюзний масштаб», за що був нагороджений ДПУ УСРР годинником.[63] Його безпосередні начальники вважали, що Марк Павлович цілком відповідає посаді, але відзначали: «нервовий, невитриманий, недисциплінований. Працює в залежності від натхнення та настрою. Розумний. Життєво добре розвинений, політично – слабо. Чесний[64]…енергійний, але не завжди дисциплінований… витримка є, але інколи зривається, запальний»[65].

На Поділлі Роголь познайомився з начальником Подільського губвідділу ДПУ І.М.Леплевським[66] і пізніше хвалився, що співробітники «повинні були отримати дозвіл на вхід до кабінету Леплевського, то для мене вхід був відкритий у будь-який час».[67] Якби там не було, але не без участі І. Леплевського у 1925 році безпартійному М. Роголю вдалося потрапити на навчання до Вищої прикордонної школи ОДПУ[68] (без протекції не обійшлося оскільки курсанти повинні були мати стаж оперативної роботи не менше року і бути членами ВКП(б)[69]).

[62]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк.66.
[63]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 88.
[64]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3074, т. 2, арк. 86.
[65]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т.1, арк. 88 зв.
[66]Про І.М.Леплевського докладніше дивись: Золотарьов В. Комісар державної безпеки 2-го рангу Ізраїль Леплевський: проблеми дослідження біографії // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. 2021. № 2. С. 191 – 214.
[67]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр. 37281, арк.49.
[68]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр. 37281, арк. 49.
[69]Вронська Т., Лясковська С. Кар'єра І.Бітневського в контексті історії Радянських спецслужб //З історії ВУЧК- ГПУ-НКВД- КДБ - 2011. - № 2 (38). С. 213-214

8 вересня 1925 р. Роголь став одним з 411 слухачів 3-го набору Вищої прикордонною школи (ВПШ) ОДПУ у Москві. Цей навчальний заклад, який знаходився на Покровці, 27 мав «шляхом активного виховного метода, застосованого до військових дисциплін, підготувати кадри відповідальних працівників прикордонної охорони, знайомих з військовою роботою і роботою в органах ОДПУ, які мають поєднувати в одній особі функції військових начальників і керівників агентурної роботи з охорони кордонів».[70]

Навчальний графік вихованців ВПШ був напруженим (7.55 – 9.00 – підйом, ранковий огляд; 9.00 – 15.45 – ранкові навчальні заняття; 16.00 – 16.30 – обід; 16.30 – 20.30 – самостійна робота, лабораторна робота; 21.00 – клуб; відбій).

Таблиця 1. Навчальний план вищої прикордонної школи ОДПУ на 1925/1926 навчальний рік

Цикл	Дисципліни циклу	Кількість навчальних годин
Загальноосвітній	Російська мова; математика, природознавство	164
Суспільно-політичний	Історія РКП(б); історія Заходу; методика політичної роботи	370
Спеціальна підготовка	Історія ВЧК-ОДПУ; робота відділів ОДПУ; прикордонна справа; суміжні держави; радянське законодавство; прикордонне краєзнавство	554
Військова підготовка	Тактика; топографія; стрілецько-кулеметна справа; військово-інженерна справа; артилерія; військова	752

[70]Высшая пограничная школа ОГПУ: ее питомцы и преподаватели [Електронний ресурс] // Генеалогический форум ВГД. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://forum.vgd.ru/3299/98673/.

	адміністрація, кінна справа; морська справа	
Стройова підготовка	Фізкультура, матеріальна частина зброї; стрільба; піший і кінний стрій; стройові заняття в полі	650
Військове мовознавство		176

Добовий пайок курсантів був досить скромним (вказано у золотниках (1 золотник дорівнював 4,26 грамам): м'ясо – 32; риба – 32; жири тваринні або рослинні – 8; овочі свіжі – 60 або сушені – 4; сіль – 7; перець – 1/6; лавровий лист – 1/15; цукор – 8; чай натуральний – 24 на місяць або сурогат - 48); тютюн-махорка - 5; папір курильний – 4 книжки на місяць; сірники – 3 коробки на місяць; мило – ½ на місяць).[71]

Згідно характеристики складеної викладачами ВПШ М. Роголь «Дисциплінований, старанний, охайний. Недостатньо витриманий, балакучий. Авторитетом користується недостатньо. Силу волі має. Протягом навчального курсу до навчальної роботи ставився з інтересом. Завдання виконував. Активний на заняттях. Орієнтування легке. За час перебування у школі помічено значне зростання у набутті знань і навичок самостійної роботи. Курс з усіх предметів засвоїв добре, з прикордонної справи – задовільно. Технічними навичками командування оволодів недостатньо. Здоров'я задовільне».[72]

Після закінчення ВПШ 19 лютого 1927 р. Роголь був призначений уповноваженим секретно-оперативної частини по боротьбі з контрабандою 26-го Одеського прикордонного загону ДПУ, яким за сумісництвом

[71]Высшая пограничная школа ОГПУ: ее питомцы и преподаватели [Електронний ресурс] // Генеалогический форум ВГД. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://forum.vgd.ru/3299/98673/.
[72]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 1, арк. 16.

командував начальник Одеського окружного відділу ДПУ Ізраїль Леплевський. Збіг обставин чи протекція? Достеменно невідомо. Як невідомо і про конкретну роботу М.Рогаля на цій посаді. Можна стверджувати, що свої професійні обов'язки виконував на відмінно. Про це свідчать нагороди - годинник від ВУЦВК на честь 10-ї річниці органів радянської держбезпеки у грудні 1927 р. і ще один часовий механізм, на цей раз від Колегії ОДПУ СРСР в 1928 році.[73]

Отже не дивно, що у 1927 р. Роголь знову був прийнятий кандидатом у члени ВКП(б), за два роки став повноправним членом партії. У 1931 р. Одеська окружна партійна комісія зарахувала йому партійний стаж з 1920 р. з перервою у 1923 – 1929 роках.[74]

Робота в органах держбезпеки виснажувала Марка Роголя. Під час проходження медичної комісії у лютому 1928 р. він бідкався на нервовість, постійні головні болі, сильну слабкість і швидку втомлюваність. Викурював за день 20 – 25 цигарок і втратив за рік 7 кілограмів ваги. Медкомісія констатувала, що пацієнт «середньої тілобудови, астенічного типу» хворий на недокрів'я і неврастенію та рекомендували лікування в санаторії.[75]

23 листопада 1929 р. Роголь був переведений на посаду уповноваженого контррозвідувального відділку Одеського окружного відділу ДПУ і приймав активну участь у «придушенні низки збройних волинок на Одещині у 1929 – 1930 рр.»[76]

З 1 липня 1930 р. Роголь працював уповноваженим іноземного відділку Одеського окружного відділу ДПУ, 20 вересня 1930 р. – старшим уповноваженим, а з 1 вересня 1931 р. – оперуповноваженим іноземного відділку Одеського оперативного сектора ДПУ. Його безпосередній

[73]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 1, арк. 4.
[74]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 1, арк. 2
[75]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 9.
[76]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 75.

начальник і близький друг А.М.Ратинський[77] в численних атестаціях відзначав: «самостійно керує серйозною закордонною агентурою, добре розбирається в оперативній обстановці».[78]

У середині листопада 1932 р. М. Роголь був призначений т.в.о. начальника іноземного відділку Одеського обласного відділу ДПУ.[79] Наступного місяця на честь XV річниці органів комуністичної держбезпеки Колегія ОДПУ СРСР нагородила його почесною бойовою зброєю – пістолетом.[80]

В службових атестаціях на М.Роголя, як співробітника іноземного відділку, відзначалися його вміння вербувати агентуру та керувати нею, добре знання закордонної роботи: «під час проведення заходів і закордонних комбінацій наполегливий, не захоплюється і роботу будує виходячи з реалій. По закордонній роботі розробляє різноманітні комбінації і цілком вдало. Має достатню ерудицію». Під час роботи в ІНВ (іноземному відділі) Роголь неодноразово залучався для проведення слідства в Особливий відділок, «де провів серйозні справи і як слідчий виявив себе добре».[81]

«Вправним слідчим» Роголь виявив себе у слідстві по справі «Весна» - всесоюзної військово-офіцерської організації, за якою лише з подачі Одеського оперативного сектора ДПУ було засуджено 191 особу. З них засуджені: до розстрілу – 10 осіб; до розстрілу з заміною на позбавлення волі терміном на 10 років – 6 осіб; запроторено в концентраційний табір – 98 осіб (термін 10 років позбавлення волі отримала 31 особа, термін 5 років позбавлення волі – 61 особа, термін 3 роки позбавлення волі – 6 осіб); доправлено в місцеві виправно-трудові установи – 2 особи; заслання – 51

[77]Ратинський (Футер) Аркадій Маркович (1902 – 04.03.1939).З 16.07.1929 – старший уповноважений, а з 20.09.1930 – начальник ІноземноговідділкуОдеського оперативного сектора ДПУ. З 01.12.1932 – начальник 2-го відділку Особливого відділу (ОВ) ДПУ УСРР. З 21.04.1934 – начальник ОВ Дніпропетровського облвідділу ДПУ. З 19.12.1935 – начальник ОВ УДБ УНКВС Одеської області. З 28.01.1937 – помічник начальника 5-го відділу ГУДБ НКВС СРСР. З 22.04.1937 – заступник начальника 5-го відділу УДБ НКВС УРСР. З 20.05.1938 – начальник 3-го відділу УДБ НКВС УРСР. 23.07.1938 – заарештований. Розстріляний. Капітан державної безпеки (08.01.1936).
[78]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 82.
[79]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 14 зв.
[80]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 1, арк. 2
[81]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 1, арк. 12.

осіб; обмеження в правах – 16 осіб; засуджені умовно – 6 осіб; звільнені з-під варти – 2 особи.[82]

Працюючи в іноземному відділку Роголь був серед розробників чекістської операції «Консул», яку одеські чекісти розробили та реалізували 1928 року за калькою оспіваної радянськими істориками операції «Трест». За словами Марка Павловича «на операцію були витрачені колосальні суми коштів на оплату агентури, що здійснювала вилазки закордон».[83]

Головною фігурою оперативної групи чекістів був викладач Одеського інституту образотворчого мистецтва П.Ф.Калюжний на псевдо «Консул».[84] На закордонну роботу його благословив сам начальник Одеського окружного відділу ДПУ І. Леплевський після особистої зустрічі. За чекістською легендою «Консул» очолював підпільну антирадянську організацію на півдні УСРР та постачав румунську та англійську розвідку дезінформацією про радянські військові та оборонні об'єкти. 1 березня 1930 р. Калюжного-«Консула» чекісти вивели за кордон та продовжували постачати дезінформацією.[85] Саме М. Роголь через своїх агентів – колишнього махновця «Андрієнка» та «Туриста» надавав «Консулу» дезінформацію про радянські військові частини. Безпосередньо ця дезінформація надходила з іноземного відділку ДПУ УСРР у друкованому вигляді, а в Одесі її лише старанно переписували від руки та передавали кур'єрам. У 1936 р. агенти «Турист» і «Консул» були викриті румунською контррозвідкою та страчені.[86]

Одночасно з розробкою оперативних ігор, співробітники іноземного відділку ДПУ вдавалися до різного роду діяльності, в тому числі і до контрабанди. Недаремно одеський іноземний відділ у колег мав негласно назву «ППТ» -

[82]Довідка про загальні результати розгляду кримінальних справ на осіб, заарештованих органами ДПУ УСРР за справою «Весна» / З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2002. - № 2. – С.114
[83]ЦДАГО України, ф.263, оп.1, спр. 37281, арк.56.
[84]Калюжний Пантелеймон Федорович (1897 - 1936).Член партії есерів. Учасник 1-ї світової війни (поручик) і визвольних змагань (старшина куреня армії УНР). Служив в штабі отамана Григор'єва. Амністований радянською владою. Після закінчення Одеського інституту образотворчого мистецтва за фахом художника декоративно-монументального (фрескового) живопису, працював там викладачем.
[85]Скрипник А. Консул на связь не вышел // Зеркало недели. 2007. № 37. 5-12 октября.
[86]ЦДАГО України, ф.263, оп.1, спр. 37281, арк.217-219.

«платівко – патефонний трест».[87] У незаконному переміщенні через кордон товарів та цінностей на початку 1930-х років було звинувачено кілька співробітників іноземного відділку ДПУ, у тому числі й М. Роголь. На допиті у лютому 1933 р. кур'єр пароплава «Чичерин» І.В.Аверкін стверджував, що регулярно привозив М. Роголю: англійський патефон системи «Песик»; 6-7 разів платівки від 5 до 20-22 штук за один рейс; 2 або 3 рази відрізи «Індиго» темно-синього кольору; мембрани для патефону у кількості 3-4 штуки; дамські панчохи приблизно 18 пар; сорочки чоловічі 6-8 штук; взуття чоловіче – 2 пари; взуття дитяче – 3 пари; светри 2 або 3; берети дамські – приблизно 6; панчохи чоловічі 10-12 пар; краватки 6-7; чоловічі кепі возив кожний рейс, ремінці та інші дрібні речі, кількість яких не пам'ятає; 3 дамські золоті годинники вартістю 11-12 доларів».[88]

На перший погляд здається дивним, що ні М.Роголь, ні його попередник на посаді начальника іноземного відділу А.Ратинський не були притягнуті до кримінальної відповідальності за контрабанду. Насправді у закритті «контрабандної справи», насамперед був зацікавлений голова ДПУ УСРР В.А.Балицький, який неодноразово складав список товарів, які одеські чекісти мали придбати за кордоном і доставити до Харкова. Деякі з них особисто привозив Ратинський.[89] 29 січня 1933 р. В. Балицький своїм наказом № 6 по Одеському обласному відділу виніс М. Роголю сувору догану «за самочинні дії», втім, у чому вони полягали – невідомо.[90]

Якби там не було, а 10 червня 1933 р. Марк Павлович був переведений оперуповноваженим 3-го відділку Особливого відділу ДПУ УСРР і Українського військового округу.[91] На новій посаді зусилля М.Роголя були

[87]Про контрабандну діяльність одеських чекістів докладніше див.: Бажан О.Г., Золотарьов В.А. «Платівко-патефонний трест», або як одеські чекісти на початку 1930-х років контрабандою займалися // Південний захід. Одесика. Історико-краєзнавчий науковий альманах. Вип. 29. - Одеса: Друкарський дім, 2020. С. 181-220.
[88]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 4, арк. 132 -133.
[89]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр. 37281, арк. 81-83.
[90]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074 т.2, арк. 50.
[91]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074 т.2, арк. 14 зв.

сконцентровані на боротьбу з «українською контрреволюцією та повстанством».[92]

Чотирма місяцями пізніше Марка Павловича, як «знавця агентурної та слідчої роботи», призначено помічником начальника особливого відділу Харківського обласного відділу ДПУ.[93] На відміну від інших відділів у штаті цього підрозділу не було посад секретаря відділу і діловода-друкаря, які були приписані до особливого відділу 23-ї стрілецької дивізії (особливому відділу Харківського облвідділу ДПУ підпорядковувалися особливі відділи 25-ї стрілецької дивізії (місце дислокації - Полтава) і 75-ї стрілецької дивізії (місце дислокації – Лубни).[94]

Таблиця 2. – Штатний розклад ОВ Харківського облвідділу ДПУ, затверджений у липні 1933 р.

	1 відділок	2 відділок	3 відділок
Начальник відділку	1	1	1
Оперуповноважений	1	1	-
Уповноважений	4	2	3
Помічник уповноваженого	2	1	-

Офіційна статистика ДПУ УСРР про оперативну діяльність у 1933 – 1934 роках відсутня в українських архівах, тому конкретна діяльність М.Рогаля і його відділу потребує подальшого вивчення. Відомо лише, що Марк Роголь мав успіхи в оперативній роботі «по есерівській та німецькій лініях».[95]

10 серпня 1934 р. М.Роголь був відкликаний у розпорядження відділу кадрів НКВС УРСР, а 5 вересня того ж року обійняв посаду заступника начальника

[92]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074 т.2, арк. 77.
[93]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3074 т.2, арк. 14 зв.
[94]Золотарьов В.А. ЧК-ДПУ-НКВС на Харківщині… С. 134 -137.
[95]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 75.

Миколаївського міського відділу НКВС Одеської області та за сумісництвом заступником начальника Особливого відділу НКВС 15-ї стрілецької дивізії.[96]

Переїзд М. Роголя до Миколаєва виглядав цілком логічно. По-перше, Марк Павлович добре знав регіон; по-друге, вже мав досвід роботи у військовій контррозвідці. Збереглася атестація М. Роголя від 23 квітня 1935 р., яку схвалив начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ Уралець:

«ІІ. Оцінка працівника

Знає і любить роботу ОВ/КРВ/ (особового відділу – контррозвідувального відділу – авт.). Будучи заст. нач. міськвідділу знайомий і з іншими галузями роботи УДБ.

Агентурну роботу у відповідності з наказами т.т. Ягоди і Балицького перебудував. Це було відзначено комісією, яка обслідувала міськвідділ у березні 1935 року.

Директиви про агентурну роботу знає і засвоїв правильно.

Вміє особисто працювати з агентурою, любить цю роботу. Вміє виховувати агентуру, відбирати людей для агентурної роботи та вербувати агентуру. На особистому зв'язку має 4-х агентів і 2-х спеціальних інформаторів.

Особисто керує агентурою, прикріпленою до інших працівників по низці агентурних розробок. З розробок слід відзначити справу «Винахідник» - шпигунство на користь Італії. До реалізації розробки вже приступили. Агентурні матеріали слідством вже підтверджені.

Агентурна справа «Концесіонери» - шпигунство на користь Японії. Справа найближчим часом буде ліквідована.

Агентурна справа «Нелегали» по різному шпигунству.

[96]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3074, т. 2, арк. 14 зв.

Ініціативний, серйозний працівник. Вміє керувати апаратом, користується авторитетом.

Посаді, що обіймає цілком відповідає. Може бути висунутий на самостійну роботу в міськвідділ і заст.нач. Особливого відділу обласного управління».[97]

У Миколаєві М.Роголь був обраний секретарем партійного комітету міського відділу НКВС і членом пленуму міського партійного комітету. В міській парторганізації користувався авторитетом і за дорученням бюро міському КП(б)У робив численні доповіді з суспільно-політичних питань в заводських та інших міських партійних організаціях. В його характеристиках відзначалася не лише скромність у побуті, але й особисті зв'язки з чекістами та керівними працівниками міста.[98] Обмежене «коло знайомств» до 1930-х рр. стало однією з головних вимог до чекістів, які ставали замкненою кастою і не мали підпадати під вплив деструктивних елементів.

25 січня 1936 р. М. Роголя відкликали до НКВС УСРР і 7 лютого призначили начальником 9-го відділку Особливого відділку УДБ НКВС УРСР – Особливого відділу ГУДБ НКВС Київського військового округу.[99]

22 березня 1936 р. йому присвоїли спеціальне звання старшого лейтенанта державної безпеки (дорівнювало загальноармійському званню майора). В атестаційному листі на присвоєння спеціального звання в графі «Участь в громадянській війні і великих чекістських операціях (справах)» відзначалася участь М. Роголя в «розробці і ліквідації» справ «Тютюників», «Весна», шпигунсько-терористичних, есерівських і німецьких справ. Участь в операціях проти отаманів Хмари і Чорного».[100]

9-й відділок відповідав за боротьбу з усіма видами шпигунства (окрім німецького, польського та румунського). Марк Роголь особисто керував 5-

[97]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3074, т. 2, арк. 9 -10.
[98]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 2, арк. 8.
[99]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 2, арк. 14 зв.
[100]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 2, арк. 72.

ма цінними агентами в областях на псевдо «Кримський», «Морозова», «Олександрова», «Ромео», «Празький»,[101] розробив і ліквідував дві справи по японському та болгарському шпигунству, підготував кілька цінних агентів. Не дивно, що керівництво атестувало М. Рогаля як «повноцінного оперативного працівника із достатнім світоглядом, що вміє керувати оперативним апаратом».[102]

3 жовтня 1936 р. М.Роголь був призначений заступником начальника УНКВС по Автономній Молдавській Радянській Соціалістичній Республіці (АМСРР, з грудня 1936 р – Молдавська Автономна Радянська Соціалістична Республіка – МАРСР).[103] Серед співробітників ходили чутки, що ініціював це призначення заступник наркома внутрішніх справ УСРР Кацнельсон.[104]

Попередній заступник начальника УНКВС АМСРР Р.Е. Штурм-Ліхтенберг[105]був усунутий з посади через обвинувачення у троцькізмі. Син одеського фотографа «хоча і не належав до опозиції і не мав жодних коливань», у 1927 р., напередодні XV з'їзду ВКП(б), голосував проти виключення Л.Д. Троцького та Г.Є. Зинов'єва з партії, запропонувавши зачекати рішення вищого партійного форуму»[106] Молдавському обкому КП(б)У цього факту виявилося достатнім для виключення Штурма-Ліхтенберга спочатку з партії, а потім і з НКВС. Спроби керівництва НКВС УСРР захистити свого підлеглого ні до чого не призвели.

Начальник УНКВС по АМСРР М.Г.Джавахов,[107]який за сумісництвом очолював 25-й Молдавський прикордонний загін НКВС, доручив Роголю

[101]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 2, арк. 70.
[102]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.,3074, т. 2, арк. 7
[103]Був затверджений в цій посаді наказом НКВС СРСР по особовому складу № 92 від 29 січня 1937 р.
[104]ЦДАГО України, ф.263, оп.1, спр. 37281, арк. 164.
[105]Штурм-Ліхтенберг Роберт Едуардович (1905 - 1942). З 1932 – начальник Криворізького міськвідділу ДПУ. З 04.01.1934 – помічник начальника Особливого відділу Дніпропетровського облвідділу ДПУ. З 1935 – заступник начальника УНКВС АМСРР. 19.01.1937 – звільнений з НКВС. Капітан державної безпеки (23.03.1936). 16.08.1942 будучи писарем 160-ї стрілецької дивізії зник безвісти на фронті.
[106]Державний архів Харківської області , ф. 15, оп. 2, спр. 27, арк. 18.
[107]Джавахов (Золотницький) Михайло Григорович (1903- 07.09.1937). З 25.09.1931 - начальник 24-го Могилів-Подільського прикордонного загону ДПУ. З 26.01.1934 - начальник 26-го Одеського прикордонного загону ДПУ. З 27.02.1935 - начальник УНКВС по АМСРР і начальник 25-го Молдавського

опікуватися оперативною роботою. 2 грудня 1936 р. Політбюро ЦК КП(б)У звільнило М.Г.Джавахова від обов'язків начальника УНКВС АМСРР «у зв'язку з переходом на роботу до наркомату внутрішніх справ УРСР» і призначило на його місце А.В.Сапіра[108] з посади начальника іноземного відділу УДБ НКВС УРСР).[109]

Причини зміни чекістського керівництва в Тирасполі розкриває наказ НКВС СРСР за № 015 від 5 лютого 1937 р.: «Призначеного наказом № 21 від 21 грудня 1936 р. на посаду начальника оперативного відділу УДБ НКВС УРСР – колишнього начальника 25-го Молдавського прикордонного загону капітана державної безпеки Джавахова М.Г. – за розвал роботи в загоні від посади начальника оперативного відділу УДБ НКВС УРСР – відсторонити і використовувати на менш відповідальній роботі».[110]

Сапір і Роголь добре знали один одного по спільній роботі в Одесі і відразу спрацювалися. Проте Сапір на своїй посаді протримався недовго – 9 березня 1937 р. політбюро ЦК КП(б)У звільнило його від обов'язків наркома внутрішніх справ МАСРР «у зв'язку з переходом на роботу» в НКВС УРСР, та затвердило новим наркомом М.Б.Корнєва (з посади начальника-комісара Київської міжкрайової школи ГУДБ НКВС).[111]

У пануючій кадровій чехарді М. Роголь, який з 23 січня 1937 р. офіційно перебував на посаді заступника наркома щойно реорганізованого НКВС МАРСР, став тим стрижнем, навколо якого оберталася вся робота. Незважаючи на гучну назву – наркомат внутрішніх справ, молдавський

прикордонного загону НКВС. З 21.12.1936 – начальник оперативного відділу УДБ НКВС УРСР. З 13.02.1937 – начальник Запорізького МВ НКВС. Капітан державної безпеки (03.07.1936). 09.08.1937 – заарештований. Розстріляний.

[108]Сапір Абрам Володимирович (1900 - 1957). З 08.05.1931 – начальник особливого відділу Одеського опердектора ДПУ. З 27.11.1932 – заступник начальника Одеського облвідділу ДПУ. З 09.02.1933 – заступник начальника Дніпропетровського облвідділу ДПУ. З 11.06.1935 – начальник Іноземного відділу УДБ НКВС УСРР. З 21.12.1936 – начальник УНКВС АМСРР. З 13.02.1937 – помічник начальника 3-го відділу УДБ НКВС УРСР. Капітан державної безпеки (13.12.1935). 21.02.1938 р. – заарештований. 23.09.1939 виправданий і звільнений з-під арешту. 28.06.1941 – заарештований. 21.08.1943 засуджений до 3-х років позбавлення волі.

[109]ЦДАГО України, ф. 1, оп. 1, спр. 438, арк. 6.

[110]ГДА СБУ, Запоріжжя, особова справа 3153, т. 2, арк. 2.

[111]ЦДАГО України, ф.1, оп.1, спр.438, арк. 55.

апарат був найменшим із територіальних підрозділів УРСР, а до складу Управління державної безпеки (УДБ) входили не відділи, а відділки, за виключенням 3-го відділу. Так 4-й (секретно-політичний) відділок очолював Й.Д.Хусид[112](колишній начальник секретно-політичного відділу Миколаївського міськвідділу НКВС); а особливий - Л.І. Мейтус (майбутній заступник начальника УНКВС Миколаївської області).

Про оперативно-слідчу роботу УНКВС АМСРР (без міліції) за перший квартал 1937 р. дізнаємося з відомостей, підготовлених 8-м (обліково-реєстраційним) відділом УДБ НКВС УРСР: заведено справ – 35; заарештовано – 75 осіб, притягнуто (без арешту) – 67 осіб.[113]

Слід відзначити, що загальні цифри в офіційній статистиці НКВС УРСР часто не стикуються між собою. Це стосується і Молдови. Так в іншій таблиці відзначається, що притягнуті за підрозділами УДБ НКВС АМСРР розбиваються так: 3-й відділ – 30 осіб; 4-й відділок – 33 особи; 5-й відділок – 11 осіб; інші відділи – 1 особа. За характерами злочинів притягнутих можна класифікувати так: 55 осіб притягнуто за контрреволюційні злочини (6 осіб як троцькісти; 27 осіб як шпигуни, терористи та диверсанти; 1 особа за націоналістично-фашистську діяльність; 21 особа за контрреволюційну агітацію; 20 осіб за злочини «не контрреволюційного характеру».[114]

20 липня 1937 р. Корнєв полишає крісло керівника радянських спецслужб у Молдові та відбуває до Чернігова щоб очолити обласний відділ УНКВС. Оскільки з призначенням нового наркома НКВС МАРСР у Києві не поспішали, то обов'язки керманича молдавських чекістів став неофіційно виконувати Марк Роголь.

[112]ХусидЙон Давидович (1894-?)Народився у Миколаєві. До 27.08.1934 – оперуповноважений секретно-політичного відділу УНКВС Одеської області. З 27.08.1934 – начальник секретно-політичного відділку УДБ Миколаївського міськвідділу НКВС, Одеська область. До 1937 – начальник 4-го відділку УДБ НКВС МАРСР. До 27.08.1937 – оперуповноважений 4-го відділу УДБ УНКВС Одеської області. З 08.12.1937 – начальник відділу актів громадянського стану УНКВС Миколаївської області. Заарештований 31.05.1938. Звільнений з-під варти 25.12.1938. З 01.11.1977 – персональний пенсіонер союзного значення. Старший лейтенант державної безпеки (22.03.1936).

[113]ГДА СБУ, спр. 408, арк. 98

[114]ГДА СБУ, спр. 408, арк. 99

30 липня 1937 р. оперативним наказом НКВС СРСР № 00447 Роголь був призначений головою судової трійки МАРСР по проведенню масової так званої «куркульської операції» (члени – 1-й секретар Молдавського обкому КП(б)У В.З.Тодорес[115]т.в.о. прокурора МАРСР П.Л.Колодій). Для Молдавії був встановлений ліміт – перша категорія (тобто розстріл) – 200 чоловік, друга категорія (позбавлення волі) – 500 осіб[116]. Перше засідання трійки під головування М.Роголя відбулося в Тирасполі 10 серпня 1937 р. На ньому було засуджено на смерть 26 осіб, 10 осіб засудили до 10 років позбавлення волі, ще 3-х осіб до 8 років позбавлення волі.[117]

Новий нарком внутрішніх справ НКВС УРСР І.М.Леплевський не став затверджувати М.Б.Роголя наркомом внутрішніх справ МАРСР і взагалі вирішив прибрати його з Тирасполя. Можливо цьому посприяв анонімний лист, який надійшов до НКВС УРСР 17 липня 1937 р. Невідомий чекіст повідомляв, що заступник начальника 5-го відділу УДБ НКВС УРСР А.М.Ратинський, М.П.Роголь та начальник відділку 5-го відділу УДБ НКВС УРСР Й.А.Гранський[118]з дружиною збираються втекти до Румунії. Роголь буцімто вже підготував переправу у напрямку Слободки, а рідний брат Гранської – колишній білий офіцер, а нині співробітник румунської контррозвідки «приймає всі заходи для прийняття перебіжчиків».[119]

Проте І.Леплевський не прийняв жодних заходів для перевірки конфіденційної інформації.[120]

---

[115]Тодрес (Селектор) Володимир Захарович (1897 - 1959). З 01.1934 – 2-й секретар Чернігівського обкому КП(б)У, з 04.1937 – 1-й секретар Молдавського обкому КП(б)У. Член ЦК КП(б)У. 12.08.1937 р. - заарештований. 11.10.1939 р. засуджений до 8 років позбавлення волі.

[116]Лубянка. Сталин и Главное управление госбезопасности НКВД. Архив Сталина. Документы высших органов партийной и государственной власти. 1937-1938. Под ред. акад. А.Н. Яковлева; сост. В.Н. Хаустов, В.П. Наумов, Н.С. Плотникова. Москва: МФД, 2004. 736 с. (Россия. XX век. Документы). – с. 278, 280.

[117]Gheorghe Negru, MihaiTaşcă, „RepresiunilepoliticedinRASSM înanii 1937-1938 („operaţiuneaculăceascâ” şi„operaţiunearomână”)”, înMusteaţă, Caşu, eds., Fărătermen. P. 432.

[118]Гранський-Поволоцький Йосиф Абрамович (1903 – 29.08.1938). У 1926 – 1932 – політичний контролер, помічник уповноваженого і уповноважений Миколаївського окружного / міського відділу ДПУ. З 01.01.1937 – начальник 1-го відділку (штаби і розвідувальна робота) 5-го (відділу) УДБ НКВС УРСР. 16.02.1938 заарештований. Розстріляний. Старший лейтенант ДБ (08.01.1936)

[119]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр.3123, т.4, арк.8

[120]ГДА СБУ, ф.6, спр. 67032-фп, т. 3, арк. 35

Громити куркулів Роголю в Молдавії не довелося - вже 4 серпня 1937 р. він був призначений начальником 3-го (контррозвідувального) відділу УДБ УНКВС Київської області.

Після прибуття Роголя до столиці УРСР його довго не ставили на партійний облік у Київському облуправлінні, оскільки в Тирасполі продовжували з'ясовувати його зв'язки з викритими миколаївськими троцькістами. І лише у січні 1938 р., після отримання догани від молдавських комуністів-чекістів, чекісти-комуністи київські поставили його на партійний облік.[121]

Очолюваний Рогалем 3-й (контррозвідувальний) відділ УДБ УНКВС по Київській області мав наступну організаційну структуру: начальник відділу – 1, заступники начальника відділу – 1, помічники начальника відділу – 1, секретар відділу – 1, друкарок – 4.

Номер відділку	Назва відділку	Начальник	Помічник	Оперуповноважений	Помічник	Всього
1	Західне (пізніше - німецьке)	1	1		2	4
2	Польська контрреволюція, шпигунство та румунська група	1	1	3	1	6
3	Середньоєвропейське та східне	1		1	1	3
4	Українська контрреволюція	1		3	1	5
5	Біла контрреволюція	1		2		3
6	Оборонна промисловість	1	1	2	1	5
7	Промисловість	1		2	1	4

[121]ГДА СБУ, ф.12, спр. 3074, арк.119

8 група	Сільське господарство			1	1	2
9	Інформаційне	1	1	2		4
10 група	Оперативний облік			1	1	2
Разом		8	4	17	9	38

Територіальні органи Київської області, в яких діяли 3-ті відділки**:** Житомирський окружний відділ НКВС (начальник відділку – 1, оперуповноважені – 2, помічники оперуповноваженого -2), Коростенський окружний відділ НКВС (оперуповноважений – 1, помічник оперуповноваженого – 1), Новоград-Волинський окружний відділ НКВС (оперуповноважений – 1, помічник оперуповноваженого – 1), Білоцерківський районний відділ НКВС (оперуповноважений – 1, помічник оперуповноваженого – 1); Овруцький районний відділ НКВС (оперуповноважений – 1), Уманський районний відділ НКВС (оперуповноважений – 1, помічник оперуповноваженого – 1); Черкаський районний відділ НКВС С – 2 співробітники (оперуповноважений – 1, помічник оперуповноваженого – 1). Разом 16 осіб.

Таким чином у розпорядженні Роголя мало б перебувати 61 особа. Це був найбільший оперативний підрозділ, яким йому доводилося керувати. Прикметно, що через постійні кадрові ротації, чистки і репресії 3-й відділ УДБ УНКВС Київської області у заявленому вигляді ніколи не існував. Зокрема, Роголь за свою каденцію працював без офіційного заступника.

На початку вересня начальник УНКВС Київської області М.Д.Шаров[122](у 1921 р. – заступник голови Миколаївської губ. ЧК) і М.П. Роголь направили

[122]Шаров(Шавер) Микола Давидович (13 (25).04.1897 – 22.02.1939).Народився у Санкт-Петербурзі в родині шевця-кустаря. Член ВКП(б) з 05.1917. Депутат Верховної Ради РРФСР 1-го скликання (26.06.1938). Освіта: нижча - закінчив 3 класи міського училища у Санкт-Петербурзі у 1910. 1910 – 1912 – учень арматурника кущового арматурного мосту, Санкт-Петербург. 1912 – 1914 – хлопчик у слюсарній майстерні, Санкт-Петербург. 1914 – 1916 – учень та підмайстер в арматурно-слюсарній майстерні, Петроград. 1916 - призваний до армії, звільнений через стан здоров'я. 1916 – 01.1917 – слюсар на арматурному заводі

Лангензіпена, Петроград. 01.1917 – 08.1917 – робітник на будівництві залізниці Рибинськ - Мга. 09.1917 – 11.1917 – червоногвардієць заводу Лангензіпена , Петроград. 10.1917 – 02.1918 – виконував окремі доручення Виборзького райкому РСДРП(б), Петроград. 02.1918 – 1918 – заступник завідувача Тюменського губернського відділу народної освіти. 1918 – 06.1918 – заступник коменданта Тюменського укріпленого району РСЧА. 06.1918 – 1918 – член колегії комісарів революційної охорони 1-го Міського району , Петроград. 1918 – 03.1919 – комендант революційної охорони Московського підрайону охорони Петрограду. 03.1919 – 04.1919 – командир полку на Південному фронті. 04.1919 – 06.1919 – голова Ялтинського повітового партійного комітету РКП(б). 04.1919 – 06.1919 – член Ялтинського повітового ревкому Таврійської губернії. 04.1919 – 06.1919 – голова Ялтинської повітової ЧК. 07.1919 – 23.08.1919 – завідувач відділу карного розшуку управління міліції Одеської губернії. 08.1919 – 09.1919 – командир батальйону Південної групи військ РСЧА. 09.1919 – 01.1920 – підпільник у Єлисаветграді Херсонської губернії. 02.1920 – 02.1920 – член Колегії та начальник Одеського губернського розшуку. 03.1920 – 06.1920 - старший уповноважений Одеської губ. ЧК. 04.06.1920 – 20.07.1920 – член Колегії Херсонської губ. ЧК, Миколаїв. 04.06.1920 – 20.07.1920 - завідувач секретно-оперативного відділу Херсонської губ. ЧК, Миколаїв 1920 – (05.07.1920) – 07.1920 - т.в.о. голови Херсонської губ. ЧК, Миколаїв20.07.1920 – 09.1920 – звільнений у відпустку на 6 тижнів в Одесу. 27.08.1920 – 1920 – член надзвичайної трійки по боротьбі з бандитизмом при Херсонській губ. ЧК. 09.1920 – 06.01.1921 - завідувач секретно-оперативного відділу Херсонської губ. ЧК, Миколаїв. 04.12.1920 – 01.1921 – перебував у відрядженні по справам особливої важливості в Петрограді із заїздом в ЦУПЧРЕЗКОМ, Харків 06.01.1921 - 15.01.1921 - завідувач секретно-оперативного відділу Миколаївської губ. ЧК, Миколаїв.15.01.1921 – 29.08.1921 – заступник голови Миколаївської губ. ЧК. 29.08.1921 – 21.09.1921 - прибув у розпорядження ВУЧК і зарахований до резерву призначень АОУ. 21.09.1921 – 10.10.1921 - заступник голови Кременчуцької губ. ЧК. 10.10.1921 – 22.03.1922 - член Колегії Волинської губ. ЧК, Житомир. 10.10.1922 – 20.01.1922 – начальник секретно-оперативного відділу Волинської губ. ЧК.10.10.1921 – 20.01.1922 – заступник голови Волинської губ. ЧК. 20.01.1922 – 06.02.1922 – т.в.о. голови Волинської губ. ЧК на час відрядження останнього 06.02.1922 – 22.03.1922 – начальник секретно-оперативного відділу Волинської губ. ЧК. 06.02.1921 – 22.03.1922 – заступник голови Волинської губ. ЧК. 09.02.1922 – 25.02.1922 – перебував у службовому відрядженні.22.03.1922 – 06.02.1923 - начальник секретно-оперативної частини Волинського губвідділу ДПУ. 22.03.1922 – 06.02.1923 – заступник начальника губвідділу Волинського губвідділу ДПУ. 20.04.1922 – 1922 – т.в.о. начальника Волинського губвідділу ДПУ на час відрядження останнього. ?1.08.1922 - ? – призначений запасним членом ревтрибуналу в надзвичайних сесіях військових відділів губернських трибуналів.08.08.1922 – 08.1922 – вибув у 2-х тижневу відпустку через родинні обставини. 06.02.1923 – 26.09.1923 - начальник секретно-оперативної частини Катеринославського губвідділу ДПУ (13.02.1923 прибув до Катеринославу та приступив до прийняття справ. 17.02.1923 – прийняв справи і посаду). 06.02.1923 – 26.09.1923 - заступник начальника Катеринославського губвідділу ДПУ.24.02.1923 – 27.02.1923 – т.в.о. начальника Катеринославського губвідділу ДПУ на час відрядження останнього.10.03.1923 – 1923 – відповідальний керівник зі спецвиховання червоноармійців 93-го дивізіону військ ОДПУ. 15.08.1923 – 24.03.1923 – перебував у службовому відрядженні у Харкові

26.09.1923 відряджений до ОДПУ СРСР. 15.10.1923 – 13.12.1923 - начальник 6-го відділу (транспорту та зв'язку) економічного управління ОДПУ СРСР. 13.12.1923 – 18.12.1923 – співробітник резерву ПП ОДПУ Петроградського ВО. 18.12.1923 – 06.03.1924 – начальник 1-го спецвідділу контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Петроградського ВО. 06.03.1924 – 25.06.1925 – помічник начальника контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 25.06.1925 – 09.04.1926 – заступник начальника контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 09.04.1926 – 21.07.1926 – т.в.о. начальника контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 09.04.1926 – 21.07.1926 – т.в.о. начальника частин прикордонної охорони ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 01.07.1926 – 07.1926 – т.в.о. помічника начальника особливого відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО на час відрядження т. Гайдученка 21.07.1926 – 23.01.1930 – т.в.о. помічника начальника особливого відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 21.07.1926 – 23.01.1930 - заступник начальника контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 23.01.1930 – 09.1930 – начальник контррозвідувального відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 23.01.1930 – 09.03.1930 – начальник Управління прикордонної охорони та військ ДПУ ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 15.12.1930 – 20.04.1932 – заступник начальника особливого відділу ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 15.12.1930 – 20.04.1932 – заступник начальника секретно-оперативного управління ПП ОДПУ Ленінградського ВО. 20.04.1932 – 10.07.1934 - заступник повпреда ОДПУ по Білоруській СРР. 11.07.1934 – 28.02.1935 – перший заступник наркома внутрішніх справ Білоруської СРР. 28.02.1935 – відкликаний до НКВС СРСР. 31.03.1935 – 29.12.1937 - начальник УНКВС Київської області. 30.07.1937 – 29.12.1937 – голова судової трійки УНКВС Київської області. 29.12.1937 – відкликаний до НКВС СРСР. 10.01.1938 – 27.09.1938 - начальник УНКВС Сталінградської області. 27.09.1938 – заарештований.22.02.1939 – засуджений ВК ВС СРСР на смерть за статтями 58-1 «а», 58-8, 58 -11 КК РРФСР. Розстріляний у Москві. Звання: старший майор державної безпеки (29.11.1935). Нагороди: орден Червоного Прапора (23.02.1923),

І.М. Леплевському доповідну записку про результати оперативної діяльності з розгрому німецького підпілля в Київській області» упродовж літа 1937 року: В якій звітували про арешт «по німецькій лінії» 430 чоловік, 34 з яких виявилися «агентами Київського німецького консульства», а 7 – перекинутими з Німеччини агентами гестапо. Було ліквідовано 9 диверсійно-повстанських і шпигунських організацій і 11 диверсійно-повстанських і шпигунських груп.[123]

Станом на 1 жовтня 1937 р. внаслідок нанесення «оперативного удару по польсько-шпигунському, диверсійному і контрреволюційному націоналістичному підпіллю м. Києва та периферії області» було заарештовано 3003 чоловік. Цікаво, що у відомостях про національний склад заарештованих Роголь і Шаров вигадали нову національність «галичанин». Таких у Київських області заарештували 237 чоловік, 1713 чоловік були поляками, 791 – українцями, 114 євреями, представниками інших національностей – 148 осіб. На Київщині було «викрито»: польських шпигунсько-диверсійних резидентур – 59; резидентур польських консульств – 19; агентів польської розвідки – одинаків – 101; агентів польських консульств – 51; організацій «ПОВ» - 19; диверсійно-повстанських організацій, закладених польською розвідкою і консульством – 15; диверсійно-повстанських – груп – 32, агентів польської розвідки, безпосередньо перекинутих через кордон.[124]

17 листопада 1937 р. Марк Павлович був підвищений у званні до капітана державної безпеки. В поданні на присвоєння звання нарком І.Леплевський відзначав «тов. Роголь досвідчений працівник. Провів велику роботу по

орден Червоної Зірки (19.12.1937), медаль «ХХ років РСЧА» (22.02.1938),знак почесного працівника ВЧК-ДПУ (V) № 478 (20.01.1930), знак почесного працівника ВЧК-ДПУ (XV) № 66 (20.12.1932). грамота і маузер від ПП ОДПУ ЛВО (19.12.1927).

[123]«Великий терор» в Україні: Німецька операція 1937 – 1938 років / Упоряд. А.Айсфельд, Н.Сердюк. К.:К.І.С., 2018. С. 518-519.

[124]Польща та Україна у тридцятих-сорокових роках ХХ століття. Невідомі документи з архівів спеціальних служб. Том 8. Великий терор: польська операція 1937 – 1938. Частина перша. – Варшава-Київ, 2010. С. 614-616.

викриттю диверсій і шпигунства на румунському кордоні. Хороший слідчий».[125]

На початку січня 1938 р. Роголь підготував для НКВС УРСР узагальнюючу докладну записку, в якій підсумував результати роботи по нейтралізації «шпигунсько-диверсійного підпілля в Київській області» та навів статистику репресій протягом другої половини 1937 р. по національним (грецькій, латиській, румунській, німецькій, польській) лініям (понад 8600 осіб).[126]

Пошук і нейтралізацію шпигунських гнізд, вилучення на території Київської області неблагонадійного елементу Марк Роголь та його підлеглі продовжили і в наступному 1938 році. Лише в ході березневої чекістської операції співробітниками 3 відділу УНКВС по Київській області було заарештовано 600 осіб, причетних до білого руху.

У розпал репресивних заходів на Київщині над Рогалем стали «згущатися хмари». 17 березня 1938 р. новий начальник УНКВС по Київській області М.М.Федоров[127]надіслав наркому внутрішніх справ УРСР О.І.Успенському «Довідку та міркування про Роголя», в якій, зокрема містився розділ «Партійна об'єктивність в роботі Роголя»: «Ніякої партійної об'єктивності у роботі Роголя не було і немає і взагалі, на мою думку, він є випадковою людиною для партії і ЧК. ЧК для Роголя була прикриттям від армії. /Він ніколи не нюхав пороху/, потім пайок і обмундирування, барохольство і т.п. По-більшовицьки в ЧК Роголь ніколи не працював, а останнім часом (я маю на увазі період керівництва НКВС М.І.Єжовим) – Роголь працював за страх і «реабілітуючись» направляв часто-густо удари по людям невинним,

[125]ГДА СБУ, ф.12, оп.1, спр. 3074, т. 2, арк. 79.
[126]«Великий терор» в Україні: Німецька операція 1937 – 1938 років / Упоряд. А.Айсфельд, Н.Сердюк. – К.:К.І.С., 2018. С. 837-838.
[127]Федоров Микола Миколайович (1900 – 04.02.1940). З 05.03.1935 – начальник Ораніенбаумського прикордонного загону НКВС, Ленінградська область. З 20.07.1937 – начальник УНКВС Одеської області. З 26.02.1938 – начальник УНКВС Київської області. З 20.04.1938 – начальник 2-го Управління (Особливих відділів) НКВС СРСР. Комбриг (17.11.1937). 20.11.1938 заарештований. Докладніше див.: Золотарьов В., Бажан О. Комбриг Микола Федоров: одеський трамплін в кар'єрі // Південий захід. Одесика. Історико-краєзнавчий науковий альманах. Вип.4. Одеса, 2007. С. 202 – 218.

заарештовуючи без достатнього розбору, аби були значні цифри заарештованих та засуджених… Деякі працівники, зокрема т. Коркунов[128],доповідають мені про те, що тут, у Києві, поляків, наприклад, часто саджали без будь-яких матеріалів, що компрометують. При цьому слід враховувати, що безпосередній керівник т. Роголя, к.[олишній] нач. УНКВС Шаров, людина в минулому також забруднена, і також міг «виправдовуватися» цифрами репресованих. Роголь для апарату УДБ, людина небезпечна, підозріла за своїми звичками та поведінкою. Залишати його на роботі в УДБ не можна жодної хвилини».[129]

28 березня 1938 р. начальника 3-го відділу УДБ УНКВС Київської області звільнили з посади. За власноручним зізнанням Роголя, він був заарештований 5 квітня 1938 р.[130] протокол особистого обшуку, проведений у спекорпусі тюрми УДБ НКВС УРСР датований днем пізніше[131]. Це дає підстави вважати, що заарештували його або в приміщенні обласного управління НКВС або в наркоматі внутрішніх справ.

11 квітня 1938 р. відбулися закриті збори партійної групи 3-го відділу УДБ УНКВС по Київській області, на яких були присутні 24 члени і 4 кандидати у члени ВКП(б), на якому розбирали ворожу діяльність М.Роголя. Парторг, помічник начальника відділу І.А.Шарабурин[132] повідомив присутніх, що колишній начальник 3-го відділу УДБ УНКВС Київської області виявився замаскованим ворогом, що мав зв'язки з ворогами народу в Одесі і Миколаєві : «Поведінка Роголя була дивною в нашому колективі…. у

[128]Коркунов Григорій Іванович (1904 - 05.09.1940). З 04.08.1937 – начальник відділку 4-го відділу НКВС УРСР. З 04.03.1938 – начальник 4-го відділу УНКВС Київської області. З 25.06.1938 – начальник УНКВС Ворошиловградської області. З 14.01.1939 у розпорядженні НКВС СРСР. Капітан державної безпеки (15.06.1938).05.06.1939 заарештований. Розстріляний. Докладніше див: Бажан О., Золотарьов В. Луганський прокуратор (штрихи біографії капітана державної безпеки Григорія Коркунова) // Краєзнавство. 2015. № ¾. С. 257-267.

[129]ГДА СБУ, ф.12, спр. 3074, арк.138 -144.

[130]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр 37281, арк.13

[131]ЦДАГО України, ф.263, оп.1, спр 37281, арк.5.

[132]Шарабурин Іван Андрійович (1901 - ?). З 05.1935 – секретар Лисянського райкому КП(б)У Київської області. З 09.01.1937 – стажер 3-го відділу ГУДБ НКВС СРСР. З 15.05.1937 – помічник начальника, а з 20.04.1938 – заступник начальника 3-го відділу УНКВС Київської області. З 10.05.1938 начальник політвідділу УРСМ НКВС УРСР. Старший лейтенант державної безпеки (23.04.1937).

виробничій роботі вороже керівництво Роголя створювало видимість натиску на ворога, коли по суті контрреволюційні центри лишалися не викритими. Поспішність, гарячка, смикання апарата, які складали характерну рису керівництва Рогаля, призводили до не доопрацювання слідчих справ і не давали можливості добити остаточно організованого ворога…[133]Вся виробнича діяльність 3-го відділу під керівництвом Роголя отримала вкрай негативну оцінку наркома тов. Успенського. Перебудова роботи, згідно вказівок наркома, привела до викриття центрів контрреволюції. Керівництво Роголя виключало безпосередній зв'язок з працівниками. Живе керівництво було відсутнім, загальний розпорядок робочого часу порушувався самим Роголем».[134]

Помічник начальника відділку Ф.Й.Чередниченко[135]у своєму виступі підкреслив, що М. Роголь бюрократично керував апаратом, зволікав з реалізацією матеріалів на ворогів, «тримав себе «держи мордою», лаявся, грюкав кулаком по столу», не приймав підлеглих по кілька днів. Довідки у контррозвідувальному відділі коригувалися по 6-7 разів, а донесення агентури сприймалися формально.[136]

Оперуповноважений П.А. Добричев[137]звинуватив М.Роголя у гальмуванні репресій – «змазував деякі групові справи. Він тримав 3 місяці протоколи свідчень, за якими викривалася контрреволюційна організація по Шполянському району. На мої заперечення Роголь відповів сумнівом у реальності свідчень».[138]

[133]ГДА СБУ, ф.12, спр. 3074, арк.119
[134]ГДА СБУ, ф.12, спр.3074, арк.120.
[135]Чередниченко Феофан Йосифович (1896 - ?)До 28.02.1939 – помічник начальника відділку 3-го відділу УНКВС Київської області. Старший лейтенант державної безпеки (08.01.1936). Звільнений в запас.
[136]ГДА СБУ, ф.12, спр.3074, арк.120.
[137]Добричев Павло Афанасійович (? – 1942).До 02.06.1938 – оперуповноважений 3-го відділу УДБ УНКВС Київської області. З 02.06.1938 – т.в.о. начальника відділку 1-го відділу (охорони) УДБ НКВС УРСР. Лейтенант державної безпеки (23.03.1936).
[138]ГДА СБУ, ф.12, спр.3074, арк.121.

Начальники відділків А.Й.Плоскін[139] і В.Д.Фальківський[140] звинуватив Роголя у «безпідставному звільненні» з-під арешту родичів[141] начальника УНКВС Харківської області Л.Й.Рейхмана[142]і начальника відділку 3-го відділу НКВС УРСР М.Я.Детинка.[143]

Лише 21 квітня 1938 року оперуповноважений 4-го відділу УДБ НКВС УРСР Хромой, розглянувши матеріали, які стосувалися причетності М. Роголя в 1932 р. до контрабандної діяльності на посаді начальника іноземного відділу Одеського обласного управління ДПУ, обрав запобіжний захід утримання його під вартою у спецкорпусі Київської тюрми. Вже наприкінці квітня 1938 р. на підставі «слідчих дій» М.П. Роголю окрім звинувачень у контрабанді інкримінували участь в контрреволюційній троцькістській терористичній організації, шпигунську діяльність на користь іноземних розвідок. Слідчі 4-го відділу УДБ НКВС УРСР неодноразово (у червні, липні, серпні 1938 р.) клопоталися перед президією Верховної Ради СРСР про продовження терміну утримання під вартою Марка Павловича, аргументуючи тим, що необхідно «домогтися визнання від обвинуваченого Роголя в проведенні ним шпигунської діяльності» та «провести ряд оперативно-слідчих заходів для більш глибинного викриття контрреволюційно-троцькістського підпілля».

Внаслідок п’ятимісячного перебування у в’язниці та під тиском слідчих, М. Роголь на допиті, який відбувся 22 серпня 1938 року, зізнався слідчому

[139]Плоскин Анатолій Йосифович (1902 - ?). До 02.06.1938 – начальник відділку 3-го відділу УНКВС Київської області. З 02.06.1938 – начальник Староушицького райвідділу НКВС Кам’янець-Подільської області. Лейтенант державної безпеки (09.02.1936)

[140]Фальківський Веніамін Давидович (1908 - 1942). З 01.1937 – оперуповноважений, а з 01.04.1938 до 03.12.1939 – начальник відділку УНКВС Київської області. Молодший лейтенант державної безпеки (17.11.1937).

[141]ГДА СБУ, ф.12, спр. 3074, арк.121.

[142]Рейхман Лев Йосифович (1901 – 26.01.1940). З 13.02.1937 – заступник начальника УНКВС Київської області. З 06.08.1937 – т.в.о. начальника УНКВС Харківської області. З 07.03.1938 – начальник 3-го відділу НКВС УРСР. З 28.03.1938 – начальник 7-го відділу 1-го Управління НКВС СРСР. Майор державної безпеки (17.11.1937). 24.10.1938 – заарештований. Розстріляний.

[143]Детинко Мойсей Якович (1902 – 22.09.1938). з 25.07.1935 – начальник відділку Особливого відділу НКВС УРСР. З 01.01.1937 – начальник відділку 3-го відділу НКВС УРСР. Старший лейтенант державної безпеки (08.01.1936). 23.02.1938 заарештований. Розстріляний.

І.М.Оболянському[144] що до складу підпільної антирадянської троцькістської організації у лавах НКВС УРСР, очолюваної Ізраїлем Леплевським, його залучив колишній помічник начальника 3-го відділу УДБ НКВС УРСР Абрам Сапір. Членами таємного антирадянського угруповання, яке нібито мало на меті повалення радянської влади шляхом збройного перевороту, Марк Роголь назвав начальника секретаріату НКВС УРСР, капітана держбезпеки ЕмануїлаІнсарова, начальника 2-го відділу НКВС УРСР Давида Джиріна, особливо уповноваженого НКВС УРСР Віктора Блюмана. Крім того, повідав слідчому, заступнику начальника 4-го відділку 3-го відділу УНКВС УРСР молодшому лейтенанту держбезпеки Оболенському про власну ворожу діяльність, яка полягала у гальмуванні виконання оперативного наказу НКВС СРСР № 00485 від 11 серпня 1937 р. та використанні службового становища для доставки з-за кордону контрабандним шляхом для особистих цілей патефону, платівок, одягу, сукна, годинників. Наприкінці серпня 1938 р. у розмові зі слідчим, Роголь визнав себе агентом польської розвідки та змінив покази щодо обставин вступу в антирадянську організацію. Марк Павлович став стверджувати, що до шпигунської діяльності у лавах НКВС його завербував не Абрам Сапір, а Ізраїль Леплевський ще в 1928 р., коли той працював начальником Одеського окружного відділу ДПУ.

«Щиросердні зізнання» з Марка Роголя чекісти вибивали за допомогою тортур. Внаслідок катувань у другій декаді вересня 1938 року. Марк Павлович опинився на лікарняному ліжку. Про жорстоке поводження з підозрюваним у ході слідства у завуальованій формі йдеться у довідці ординатора хірургічного відділення тюремного лазарету Клугмана: «у хворого присутні рани в області обох сідниць та правого стегна. Рух у

[144]Оболянський Іван Митрофанович (1905 - ?). До 02.1937 – пом. нач. 4-го відділку 5-го відділу УДБ УНКВС Вінницької області. З 02.1937 – нач. відділку 3-го відділу УДБ УНКВС Чернігівської області. З 31.07.1938 – пом. нач. відділку, а з 1939 – нач. відділку 3-го відділу УДБ НКВС УРСР. 16.11.1939 – звільнений з НКВС. Молодший лейтенант ДБ (22.03.1936)

тазостегновому та колінному суглобах відсутній. Хворий пересуватися самостійно і на милицях неспроможний».[145]

За обставин, що склалися, слідство у справі М. Роголя було призупинено до моменту «одужання звинуваченого». Допити колишнього начальника 3-го відділу УНКВС по Київській області поновилися вже в умовах «берііївської відлиги» на початку березня 1939 р. Відчувши певні позитивні зміни у роботі правоохоронних органів, зумовлені виконанням постанови Ради Народних Комісарів СРСР та ЦК ВКП(б) від 17 листопада 1938 р. «Про арешти, прокурорський нагляд і ведення слідства», Марк Роголь на допиті 8 березня 1939 р. відмовився від своїх показів щодо причетності до шпигунської діяльності на користь іноземної держави. Однак у обвинувальному висновку головний акцент робився на тому, що «Роголь є агентом польської розвідки, до якої був завербований в 1928 р. учасником контрреволюційної троцькістської змови Леплевським І.М.».

Доказова база вини М.Роголя була слабкою, тому його справу направили на розгляд Особливої наради при Наркомі внутрішніх справ СРСР, яка 29 жовтня 1939 р. засудила Марка Павловича «за причетність до право-троцькістської організації» до 5 років заслання до одного з районів Казахстану.[146] Відправити Роголя до Середньої Азії для обов'язкового поселення у певній місцевості на термін, вказаний у вироку, не вдалося, так як засуджений 1 листопада 1939 р. потрапив до психіатричного закладу.

11 січня 1940 р. особлива нарада змінила своє попереднє рішення щодо міри покарання Роголя та направила його на примусове лікування[147] до Київської

[145]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр 37281, арк.184.
[146]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр 37281, арк.233.
[147]ЦДАГО України, ф. 263, оп.1, спр 37281, арк.232.

міської психіатричної лікарні імені І.П. Павлова. У спеціалізованому закладі Марк Павлович пробув до середини осені 1941 р. Буквально через місяць після окупації нацистами столиці України 18 жовтня 1941 р. Марка Роголя та ще 307 пацієнтів-євреїв Київської психіатричної лікарні було страчено гітлерівцями у Горіховій діброві, що була розташована за 400 метрів від будівель медзакладу та за декілька метрів від розстрілів у Бабиному Яру. Свідок трагедії фельдшер Ананій Мазур згадував: Обслуговуючий персонал, який брав участь у розстрілах […] практично виконували в такому порядку: кожний з нас брав по одному хворому і між лавами німецьких солдатів вів їх до ями, де роздягав і знімав білизну, а потім спуском до ями зводив на дно цієї ями і ставив, повернувши потилицею до входу в яму. Після того, як хворий був поставлений, німець із пістолетом «Маузер» стріляв у потилицю з відстані трьох кроків. На місці розстрілу деякі хворі, прізвищ яких я не пригадую, після приводу їх до ями для розстрілу, німецькою мовою зверталися до німців з проханням зберегти їм життя, однак останні прохання не задовольняли. Тяжкохворих до ями привозив конюх […], їх зносили в яму, клали обличчям донизу і так само розстрілювали в потилицю» [17]. У часи хрущовської відлиги дружина М. Роголя – Берта Костянтинівна 1 листопада 1955 р. звернулася до Генерального прокурора СРСР Романа Руденка з проханням переглянути кримінальну справу чоловіка з метою реабілітації його імені. Справу по звинуваченню колишнього співробітника держбезпеки було розглянуто військовим трибуналом Київського військового округу 5 жовтня 1956 р. та винесено вердикт: «Постанову Особливої наради при НКВС СРСР від 29 жовтня 1939 р. та 11 січня 1940 р. стосовно Роголя Марка Павловича відмінити, справу у припинити, за відсутністю складу злочину». У травні 1958 р. рішенням бюро Київського обкому КПУ М. Роголя було реабілітовано у партійному порядку.

Сергій Макарчук, Анна Побережець

Репресована Феміда: архівно-кримінальна справа голови Миколаївського обласного суду А. Онищенка

Сучасна вітчизняна історіографія має значні досягнення у дослідженні каральної системи радянського тоталітарного суспільства, діяльності комуністичного режиму. Вчені докладно вже вивчили особливості функціонування окремих ланок державного терору, механізми здійснення репресій, його регіональні аспекти, участь судових і правоохоронних структур у «соціальній інженерії», ініційованій вищим політичним керівництвом СРСР.[148]

У той же час, незважаючи на значну кількість праць в історико-юридичній науці щодо створення та діяльності судової системи в УСРР/УРСР у 1920–1930 рр., одна з проблем практично залишилася поза увагою дослідників – репресії стосовно суддівського загалу, їхні причини та наслідки.

Загалом проблематика історії суду та судочинства радянського періоду стала сьогодні надзвичайно актуальною, адже нинішня судова система України вибудовувалася саме на основі реформування радянської юридичної спадщини. У даній статті автори зробили спробу на основі дослідження архівно-кримінальної справи першого голови Миколаївського обласного суду через мікроісторію виявити певні закономірності розвитку радянської юстиції, становище та місце органів суду у владній та управлінській структурі.

Радянська судова система від самого початку мала на меті максимально сприяти знищенню політичних опонентів більшовиків, представників «експлуататорських класів», керуючись «революційною свідомістю». Відповідно до декрету Раднаркому УСРР від 19 лютого 1919 р., в Україні

[148]Відлуння Великого терору. Зб. док. у 3-х т. Т. 1: Партійні збори та оперативні наради співробітників управлінь НКВС УРСР (листопад 1938 -листопад 1939 рр.) / авт.-уклад.: В. Васильєв, Л. Віола, Р. Подкур. – К., 2017. – 744 с.; Юнге М.Чекисты Сталина: мощь и бессилие. «Бериевскаяоттепель» в Николаевской области Украины. – М.: АИРО-XXI, 2017.352 с.; Васильєв В., Подкур Р. Радянськікаратели. Співробітники НКВС – виконавці «Великого терору» на Поділлі. – К., 2017. – 240 с. та ін.

скасовувалися усі суди, створені російським імперським та Тимчасовим урядами Росії.

Водночас реформи судочинства урядів Центральної Ради, Гетьманату та Директорії не були реалізовані на Півдні України через окупацію південних губерній військами Антанти та германо-австрійськими підрозділами. Натомість утворювалися народні суди та революційні трибунали у складі 15 осіб, що були спеціальними судами, покликаними боротися з контрреволюцією. Із утворенням у лютому 1920 р. Миколаївської губернії був створений Миколаївський губернський революційний трибунал (губревтрибунал), який існував до 1922 р.

Від самого початку створення нових судів більшовики відмовилися від апеляційного оскарження рішень судів 1-ї інстанції. Діяч «червоної» юстиції О. Хмельницький у 1918 р. виступав за скасування апеляційної інстанції як інституту «буржуазної юстиції», мотивуючи це тим, що вона «віддалена від місця та факту події», відкидав взагалі необхідність будь-якого оскарження рішень суду 1-ї інстанції. Але вже в наступному році було запроваджено касаційне оскарження рішень революційних трибуналів[149].

Судова реформа 1922 р., започаткована «Положенням про судоустрій УСРР» (введена в дію з 1 лютого 1923 р.), встановила триланкову судову систему: народний суд (1 постійний суддя та 2 народних засідателі), губернський суд та Верховний Суд УСРР. «Положенням про судоустрій УСРР» від 11 вересня 1929 р. встановлювалася виборність народних суддів районів окружними з'їздами Рад, у містах і селищах – пленумами міських і селищних Рад. Запроваджувався інститут судових виконавців при окружних і народних судах.[150]

[149]Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку/ за ред. І. Б. Усенка. – К.: Наук. думка, 2014. С. 362.
[150]Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку/ за ред. І. Б. Усенка. – К.: Наук. думка, 2014. С. 393

Нарешті, з травня 1932 р. були організовані обласні суди. Отже, сформувалася така судова система: народний суд, обласний суд і Верховний Суд України.

Саме ця структура повинна була відіграти одну із ключових ролей у боротьбі із «ворогами народу», «шпигунами» та «контрреволюціонерами».

У 1930-х рр. у СРСР остаточно сформувалася комуністична диктатура, очолювана Й. Сталіним. Її діяльність «освячувалася» основоположними юридичними актами. Зокрема, Конституція УРСР 1937 р. декларувала принцип гласності судових засідань, право обвинуваченого на захист, однак вони так і залишилися декларацією. Затверджувалася також виборність суддів: Верховний Суд обирався Верховною Радою на 5 років, обласні – обласними Радами депутатів трудящих на 5 років, народні суди – населенням терміном на 3 роки.[151]

Незважаючи на те, що замість «революційної правосвідомості» ще наприкінці 1920-х рр. був задекларований «захист соціалістичної законності» та закріплені у Конституції демократичні принципи, це не стало гарантією втілення їх у повсякденну судову практику.

Створення Миколаївської області та формування органів влади, у т. ч. судових, припадали на 1937–1938 рр. – період масових репресій, що здійснювалися у тому числі позасудовими органами – «трійками», «двійками», Особливою нарадою при НКВС СРСР. Жертвою Великого терору став і перший виконуючий обов'язки голови Миколаївського обласного суду Ананій Григорович Онищенко. Оскільки Миколаївська область створювалася з районів Одеської та Дніпропетровської областей, то організаційна робота була покладена на А. Онищенка, який працював в Одеському облсуді. Труднощі організаційного становлення були як матеріально-технічного характеру, так і кадрового забезпечення нового обласного суду. У доповідній записці секретарю оргбюро ЦК КП(б)У О. Ф. Волкову він скаржився:

[151]Музиченко П.П. Історія держави і права України. – К.: Т-во «Знання», КОО,2001. С. 311.

«На основі телеграфного розпорядження заст[упника] наркома юстиції УРСР тов. Гаріна, я 24 жовтня 1937 року приступив до виконання обов'язків т[имчасово] в[иконуючого] о[бов'язки]гол[ови] облсуду і приступив до його організації.

Враховуючи, що для забезпечення роботи обласного суду необхідні, у першу чергу, кадри – члени обласного суду кількості 18 чоловік, я представив на затвердження оргбюро ЦК КП(б)У по Миколаївській області тов. Примака, Зельцера, Зозулю, Рижикову, Бойко, Шлейфера, Турчака і Горностаєва, із яких в оргбюро є тільки характеристики на тов. Зельцера і Рижикову, із усіх перелічених товаришів оргбюро затвердило лише одного члена обласного суду – тов. Горностаєва, інші ж до цихпір не затверджені.

[…] НКЮ УРСР дав санкцію на переведення із Одеського облсуду до Миколаївського облсуду 5 товаришів членами облсуду, а саме: Примака, Геця, Малинку, Ефруси і Доманського.

До цих пір вищевказані товариші із Одеси до Миколаєва не прибули, так як Одеський обком їх не відпускає. Внаслідок вищевикладеного Миколаївський облсуд на сьогоднішній день має лише одного члена суду і ясно, що до роботи стати не може.

Між тим, в обсуд надходять справи актуального значення, а заслуховувати їх нікому. Другим основним гальмом організації облсуду є відсутність приміщення».[152]

Зокрема, облсуд розташовувався у двох кімнатах приміщення на околиці міста. Тут же знаходилися 12 дільниць народних судів, які приймали до тисячі відвідувачів щодня. Також було відсутнє приміщення для розміщення спецколегії, кримінально-касаційного та цивільно-касаційного та інших відділів. А. Онищенко акцентував увагу О. Волкова, що за місяць вже надійшло 1500 справ, але їх не можна розглянути через брак зали для засідань. Також він зазначив, що члени суду та апарат позбавлений житла.

[152]Галузевий державний архів Служби безпеки України. Миколаїв.(Далі ГДА СБУ Миколаїв), спр. 4914-с, арк. 307–308.

Труднощів додавало ще й те, що члени облсуду повинні надавати допомогу народним судам, виїжджати у райони, проводити виїзні розгляди справ на місцях, проводити навчання,стажування та підвищення кваліфікації народних суддів та судових секретарів. Хоча судові органи були у підпорядкуванні управління юстиції обласного виконкому, фактично вся робота з поточного керівництва районними народними судами координувалася обласним судом, і, в першу чергу, його головою[153].

Майбутній організатор обласного суду Миколаївської області Ананій Григорович Онищенко народився 30 вересня 1888 року в селі Казанка. В автобіографії він описав свій доволі непростий життєвий шлях. Батьки – прості селяни-бідняки мали 3 десятини землі, на якій вони працювали все своє життя. У 1920 році помер батько. Мати і менший брат Ананія Григоровича Василь у подальшому працюють у колгоспі в тій же Казанці.

Доля Ананія склалася по-іншому. Після закінчення дворічної сільської школи він деякий час працював у господарстві німців-колоністів, у 1912-1914 роках – на залізорудній шахті на Криворіжжі. З початком Першої світової війни Онищенко проходив службу в 203-му окремому батальйоні 3-ї кавалерійської дивізії. Під час буремних революційних подій повернувся до рідного села, де 1918 року був обраний головою ревкому в Казанці. З приходом німецьких військ вступив до партизанського загону Василя Скирди. Був заарештований у 1919 році білогвардійцями, перебував до кінця року у Миколаївській в'язниці.

Після остаточного утвердження влади більшовиків в Україні в 1920 році обійняв посаду завідуючого відділом праці волревкому, а в наступному 1921 році став членом Військово-революційної трійки. У кінці того ж року Ананій Григорович пов'язав свою долю з радянською юстицією. Спочатку був призначений начальником повітового розшуку і одночасно членом Криворізького трибуналу, а з 1923 року – уповноваженим губернського суду по Криворізькому повіту Катеринославської губернії. Після закінчення у

[153]ГДА СБУ Миколаїв, спр. 4914-с, арк. 308–309.

1924 році Одеських юридичних курсів розпорядженням Катеринославського губсуду Онищенко був призначений на посаду завідуючого об'єднаною камерою суду з житлово-комунальних справ у м. Катеринославі, яку займав до 1928 року включно. У 1930 році він став членом міжрайонного суду Дніпропетровської області, а наступного року був призначений головою міського суду Дніпропетровська. Нарешті у 1933 році постановою Народного комісаріату юстиції УСРР А.Г.Онищенка перевели на роботу до Одеського обласного суду.[154]

22 вересня 1937 року була створена Миколаївська область, до складу якої ввійшли ряд районів Одеської та Дніпропетровської областей. Оргкомітет ЦВК УРСР розпочав роботу з формування обласних органів влади, в т.ч. судових. Розпорядженням заступника наркома юстиції Гаріна Ананій Григорович був направлений до Миколаєва з завданням організувати роботу обласного суду і вже 24 жовтня 1937 року прибув на нове місце роботи в якості виконуючого обов'язки голови Миколаївського облсуду.[155] Цю посаду він займав до дня арешту в липні 1938 року.

Робота Онищенка з формування обласного та народних судів в районах прийшлась на страшні роки Великого терору 1937-1938 років, жертвами якого стали тисячі ні в чому не винних громадян.

Проведення масових репресій покладалося на потужний апарат НКВС, який проводив масштабні арешти та вирішував долю людей через позасудові структури – «трійки», «двійки», Особливу нараду. Але значна частина заарештованих направлялася в судові органи, де навіть в умовах обмеженої сталінської юрисдикції судді намагались дотримуватися процесуальних формальностей. Це не могло не дратувати співробітників каральних органів, які вбачали в цьому потурання «ворогам народу». Найбільше озлоблення у органів державної безпеки НКВС викликали виправдувальні вироки або занадто м'які, на їх думку, покарання. Тобто за розповсюдженим тоді

[154]ГДА СБУ. Миколаїв, спр. 4914-с, арк. 13–14.
[155]Там само, арк. 46.

висловом – «змазували» справи. Карамишев, начальник УНКВС по Миколаївській області, отримавши відповідні настанови від наркома НКВС УРСР О.І.Успенського щодо перевірки працівників суду та прокуратури, «говорив, що Мостовий (голова надзвичайної сесії суду) та Онищенко справи наші провалюють, запропонував Трушкіну (начальник IV відділу УНКВС – Авт.) перевірити склад суду».[156]

Результати не забарилися. Проти А.Г.Онищенка було розпочато попереднє слідство. В показаннях заступнику облпрокурора зі спецсправДубіну 25 червня 1939 року він розповів: «Арештований я [був] 20.07.38 р. на засіданні бюро обкому КП(б)У.

Вийшовши із засідання бюро, де мене протягом 5 хвилин виключили з партії, мене відразу ж взяв співробітник НКВС, як згодом з'ясувалось, це був Федоровський (начальник 3-го відділення 4-го відділу УНКВС – Авт.).

Мене автоматично відвезли в управління НКВС, … слідчий Федоровський відразу ж почав кричати, вимагав «роззброїтись».

«Роззброюватись» мене у ворожій роботі вимагали з 20 по 24 липня. Ці дні тримали в т.зв. «конвеєрі» (безперервний допит, який тривав багато діб – Авт.) та «вистійці» (багатоденне стояння без можливості сісти – Авт).

Ввечері 24/VII мене на допит взяв Федоровський. На допиті був присутній Ткаченко. Допит розпочався з того, що мене Федоровський і Ткаленко разом почали бити, таскаючи по підлозі. Коли я від побоїв втратив свідомість, мене відлили водою і знову почали вимагати зізнатись у ворожій роботі.

Через деякий час Федоровського і Ткаленка змінили Кірєєв і ще один співробітник й продовжували бити та відливати водою. Били в тому ж кабінеті.

Вранці 25/VII прийшов знову Федоровський і почав вимагати зізнання на ім'я начальника НКВС. Тоді ж 25/VII мене помістили в камеру №2 в тюрподі. Там знаходились арештовані, які почали мене переконувати дати зізнання, як це роблять всі…

[156]ГДА СБУ. Миколаїв, ф. 5, спр. 67990, т. 8, арк. 92.

[…] Коли через декілька годин після цього мене знову визвав Федоровський, і дав 60 аркушів паперу вимагаючи писати показання, я під враженням перенесеного вирішив дати показання».[157] Слідчий Ткаленко вимагав дати показання про вербовку 30 чоловік, а інакше побиття відновляться.[158] Слід зазначити, що арешт Онищенка був оформлений заднім числом. Постанови про початок попереднього слідства і арешт за звинуваченням за ст. ст. 54-10 і 54-11 КК УРСР (контрреволюційна діяльність) були виписані лише 25 липня 1938 року, тоді ж санкція обласного прокурора Ланчуковського.

Ананія Григоровича обвинувачували в участі у контрреволюційній українській націоналістичній організації, яка мала на меті «створення на Україні самостійної буржуазної демократичної держави та повалення радянської влади».[159] На допиті 11 серпня 1938 р. Онищенко під тиском слідчих показав, що в антирадянську організацію його завербував заступник наркома НКЮ УРСР Гарін для підривної діяльності в органах юстиції. Для цього він, за завданням Гаріна, завербував в організацію голову спецколегії Миколаївського обласного суду Василя Михайловича Мостового. В результаті той «умисно бракував масу справ, допускав надмірну прискіпливість, повертав справи на дослідування [в органи НКВС] із-за несуттєвих дрібниць, намагався довести справу до втрати актуальності. В розмовах зі мною говорив… зокрема про арешти органами НКВС без усяких підстав, «липові» справи для віддачі під суд».[160]

Далі Онищенко розповів, що залучив в організацію Івана Дмитровича Примака – голову судово-касаційної колегії Миколаївського облсуду, Карабанова – помічника прокурора зі спецсправ, Панасюка – заступника обласного прокурора та інших. В результаті їх діяльності «в органах юстиції

[157]ГДА СБУ Миколаїв, ф. 5, спр. 67990, т. 8, арк. 241–242.
[158]Там само, арк. 242.
[159]ГДА СБУ. Миколаїв, спр. 4914-с., арк. 87.
[160]ГДА СБУ.Миколаїв,спр. 4914-с., арк. 100–101.

відбулось послаблення боротьби з класово-ворожими елементами, що торкнулось головним чином судово-касаційної та кримінальної колегії. По багатьох справах [були] допущені пом'якшення вироків, незаконне припинення справ та інше. При розгляді справ по контрреволюційним формуванням і серйозним кримінальним… бралася лінія, щоб обвинувачені і свідки відмовлялись від своїх показань, недовіру в ці справи і злочини.[161]

Слідчі 4-го (секретно-політичного) відділу УДБ УНКВС по Миколаївській області змусили тортурами надати необхідні їм свідчення. Про це свідчить протокол допиту 29 жовтня 1938р., де А. Онищенко почав надавати докладну інформацію про свої «провини».

Як підтвердження вини, А. Онищенку були пред'явлені акти обслідування діяльності Миколаївського облсуду з 1 січня по 1 жовтня 1938 р., де були задокументовані вагомі недоліки. Хоча із зазначеного терміну Ананій Григорович 3,5 місяці знаходився під арештом. Та й сам акт був упереджений, оскільки основним завданням учасників перевірки діяльності Миколаївського облсуду було знайти максимальну кількість недоліків.

Зокрема, А.Онищенко засвідчив: «[…] В акті …вказано, що обласний суд не керував судовими виконавцями. Повинен показати, що безпосереднє керівництво судовими виконавцями покладається на народних суддів. Обласний суд відповідає тільки за своєчасне інструктування народними суддями судових виконавців. Для цього був виданий мною наказ 15 січня 1938 р.» .[162]

Наступне пред'явлене звинувачення – це його А.Онищенка у так званих «політбандах» Григор'єва, Шпака та Іванова в 1919-1920 рр. На допиті 2 березня 1938 р. колишній командир взводу дивізії Григор'єва Михлик Д. Г. дав наступні свідчення: «[…] апарат радянської влади в Казанці був «засорений» національними елементами, який одночасно займався

[161]Там само.
[162]ГДА СБУ. Миколаїв, арк. 123.

бандитизмом. Це видно, наприклад, з того що, по-звірячому знищивши загін червоноармійців, Григор'єв не зачепив радянський апарат».[163]

Він розповів, що війська Григор'єва розпочали наступ на Дніпропетровськ, але в районі П'ятихаток були розбиті Червоною армією і, сівши в ешелон, стали відступати у напрямку м. Олександрії.

«Не доїхавши до Олександрії, [мій] полк зійшов з ешелону і почав розбігатися по домівках, - свідчив Михлик. – Всі, хто з Казанки, повернулися додому зі зброєю. Я кинув гвинтівку, але залишив наган.

Почалися насильства і грабежі, місцеве населення [Казанки] повстало і видало вожаків Криворізькій ЧК (Пронько Максим, Баратюк Григорій, Септа Севастян та ін.)

Вони пробули там короткий час і були амністовані, вступили в органи ВЧК (так у тексті – авт.), користуючись довірою Радянської влади і органів ЧК і почали розправу з мирним населенням, яке їх видало.

Прибувши в Казанку як органи влади, вони [бандити] розстріляли 12 чоловік мирного населення.

За перевищення своїх повноважень і підрив авторитету органів ЧК, яке довірило їм боротися з ворогами революції, а не з мирним населенням, яке йшло за радянською владою, їх судив Ревтрибунал і розстріляли всіх цих вищевказаних очільників банди.

Я в цей час відійшов від банди, працював в апараті радянської влади, в кооперації, знав всі оборудки цих бандитів, але не боровся з ними. Оскільки голова совдепу Іванишин Андрій і голова прод[овольчого] відділу Онищенко Ананій, нач[альник] міліції – колишній очільник банди Овчаренко Іван Карпович – це був мозок всієї банди, творили свої мерзенні справи – вдень працювали як радспівробітники, а вночі вони грабіжники».[164]

[163]Там само, арк. 180.
[164]ГДА СБУ. Миколаїв, спр. 4914-с, арк. 180-182.

Свідок Трипольський О.І. на допиті стверджував, що Онищенко брав участь у банді Іванова, а також в бандах Шпака і Овчаренка і був найближчим помічником отаманів.[165]

Трипольський, а також свідки Степанов Ф.Я., Погребняк І.І., наводять один і той же епізод про напад бандитів на будинок комуніста Курдибанова з метою вбити його. Бандит Градиль в перестрілці з Курдибановим і ще одним комуністом Чухновським був убитий. На велосипеді під'їхав Онищенко, став тікати від них, але привів інших бандитів і став переслідувати Курдибанова і Чухновського. В 1919 році в перестрілці з бандою Іванова Курдибанов і червоний партизан Дахно загинули. Застрелив їх Ананій Онищенко з кулемета.[166] Свідок Мацикурь В.К. стверджував, що «Онищекно А.Г. являвся бандитом банди Овчаренка І.К., вбивав і грабував місцеве населення».[167] Зазначені свідки підкреслювали той факт, що Онищенко часто спілкувався з очільниками бандитів, ті відвідували його будинок.

У червні 1939 р. розслідування справи А.Г. Онищенка прокурором відділу зі спец справ Прокуратури УРСР Косманом не знайшло жодних доказів його участі в бандах. Свідки давали плутані показання зі слів інших людей, переказували чутки. Що стосується Курдибанова, то він виявися бандитом, був винуватим у вбивстві начальника міліції Гончаренка ,і Онищенко, будучи сам міліціонером, разом з іншими міліціонерами брав участь у його затриманні. При перевірці свідчень свідок Кордін розповів, що Курдибанов не був комуністом. Також він був причетний до вбивства Овчаренка.[168] Натомість А. Онищенко брав активну участь у ліквідації банди Іванова, що діяла на території дев'яти волостей Миколаївщини.

[165]Там само, арк. 210.
[166]Там само.арк. 210.
[167]Там само, арк. 284, зворот.
[168]ГДА СБУ. Миколаїв, ф. 5, спр. 67990, т. 8, арк. 231–232.

Отже, слідчі 4-го відділу УДБ УНКВС по Миколаївській області вміло маніпулювали свідченнями свідків і направляли відому інформацію у потрібне для кримінальної справи русло.[169]

Наступним пунктом обвинувачення, пред'явленим Ананію Григоровичу, було «побиття партійних та радянських кадрів» як свідома лінія у ворожій контрреволюційній діяльності. Мова йшла про Виїзну сесію Одеського обласного суду у м. Бериславі у серпні 1937 року, на якій головою був саме А.Г.Онищенко.

На ній розглядалася кримінальна справа секретаря Бериславського райкому партії Пантелєєва І.З., голови райвиконкому Горбаня П.П., керівника райфінвідділу Ніколенко Т.С., районного прокурора Зайцева Д.М., завідуючого господарством райвиконкому Демченка В.Т. та районного уповноваженого комітету заготівлі Усова М.І. за звинуваченням у службових злочинах, передбачених ст.97 КК УРСР. Йшлося про присвоєння державних коштів, розкрадання майна підсобного господарства. Крім того, кошти господарства використовувалися на оплату банкетів, прийомів, виїздів на полювання тощо.[170]

9 серпня 1937р. суд ухвалив: «Справу слуханням відкласти, надіслати для додаткового слідства обласній прокуратурі, слідство закінчити не пізніше двохдекадного терміну, Зайцеву запобіжну міри змінити з підписки про невиїзд з місця проживання, взявши його негайно під варту. Некрасова І.І. взяти під варту. Пантелєєва, Горбаня, Ніколенка, Демченка – тримати під вартою, Усову – підписка про невиїзд.

Притягнути до кримінальної відповідальності Філіпчука, Пляцкевича, Турянського – підписка про невиїзд.

Тримати в Одеській тюрмі, ув'язнених в Херсонській тюрмі відправити в Одесу».[171]

[169]Там само, арк. 230.
[170]ГДА СБУ. Миколаїв, спр. 4914-с., арк. 295–296.
[171]ГДА СБУ. Миколаїв, спр. 4914-с.арк. 297.

Отже, слідчі УНКВС по Миколаївській області надали кримінальній справі про майнові злочини та корупцію серед районних партійно-радянських чиновників політичного підтексту і використали для обвинувачення А. Онищенка. Інший склад Виїзної сесії Миколаївського обласного суду під головуванням Горностаєва 24 січня 1938 р. у тому ж Бериславі (вже була утворена Миколаївська область і вся сучасна Херсонщина увійшла до її складу. – авт.) винесла виправдувальний вирок фігурантам цієї справи.

Підслідного А. Онищенка «врятувало» рішення Й. Сталіна про припинення масових репресивних операцій. Він вважав, що рішення політбюро ЦК ВКП(б) від 2 липня 1937 р. «Про антирадянські елементи» наприкінці 1938 р. було виконано. Значні національні, антирадянські контрреволюційні групи, які були потенційно здатні на спротив, були знищенні або опинилися у виправних таборах. Нажахане масовими арештами населення було нездатне чинити спротив комуністичному режиму, який чітко вів країну до участі у світ Для виправдання «помилок» під час арештів Й. Сталін у постанові РНК СРСР і ЦК ВКП(б) від 17 листопада 1938 р. переклав провину на співробітників НКВС, які, начебто, вийшли з-під контролю партії. Згадана постанова скасувала «трійки», посилювала роль прокурорського нагляду та судочинства.

Позиція вищого партійно-радянського керівництва країни спричинила повну дезорієнтацію і розгубленість серед співробітників державної безпеки.[172] Практично всіх начальників обласних УНКВС арештували, розпочалися розслідування щодо «порушення соціалістичної законності» стосовно партійно-радянського апарату, військовослужбовців тощо. Результатами таких розслідувань стали судові засідання військових трибуналів, де розглядалися кримінальні справи окремих співробітників держбезпеки із «єжовської когорти». Такий процес відбувся також у Миколаєві. Начальник УНКВС по Миколаївській області П. Карамишев та

[172]Подкур Р. Реакція співробітників органів державної безпеки УРСР на припинення «великого терору» (листопад 1938–1939 рр.) // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. 2009. № 2. С. 136–167 та ін.

начальник 4-го відділу УДБ УНКВС Я. Трушкін були розстріляні, два керівники підрозділів отримали значні терміни позбавлення волі за «порушення соціалістичної законності».

У 1939 р. до Миколаєва з метою перевірки діяльності УНКВС прибув особливо уповноважений НКВС УРСР Твердохлібенко, до якого відразу був спрямований потік заяв і скарг від постраждалих громадян. На перегляд потрапила і кримінальна справа А. Онищенка. Уже під час допиту 8 квітня 1939 р. Онищенко відмовляється від своїх попередніх визнань, заявивши, що «обмовив людей, нікого не вербував і сам не був членом контрреволюційної організації», а «зізнання» дав в результаті катувань.[173] Він рішуче відкинув усі звинувачення слідства.

Розв'язка настала лише наприкінці осені 1939 року. 29 листопада 1939р. вийшла постанова виконуючого обов'язки заступника обласного прокурора зі спецсправДубіна. У ній зазначалося, що обвинувачення щодо А. Онищенка не знайшли підтвердження, тому, керуючись ст. 221, п.1 КПК «кримінальну справу по обвинуваченню Онищенка Ананія Григоровича припинити, справу для зберігання передати в 1-й спецвідділ Миколаївського УНКВС».[174]

Під час вивчення архівно-кримінальної справи А.Онищенка виявилося, що частина вилучених як речові докази документів були спалені. Про це свідчить відповідний акт, підписаний начальником відділення А.Федоровським. Зокрема, була спалена службова анкета А.Онищенка. Подальші зусилля щодо встановлення подальшої долі А.Онищенка та його родини, на жаль, не увінчалися успіхом.

Таким чином, життєвий шлях голови Миколаївського обласного суду А. Г. Онищенка засвідчив, що фахова освіта, глибокі знання різних галузей права були незатребувані серед судових працівників. Основні критерії для успішної кар'єри судді – це лояльність до політичного режиму, належність до

[173]ГДА СБУ. Миколаїв. Спр. 4914-с., арк. 295–296.
[174]Там само, арк. 300.

Комуністичної партії та «незаплямована» біографія. Вище політичне керівництво СРСР при формуванні судової системи ігнорувало основні принципи цивілізованого судочинства: відокремленість судової влади, незалежність суддів тощо. Суди повинні були виконувати функцію охорони комуністичного режиму.

В умовах проведення масових репресивних операцій 1937–1938 рр. окремі судді дотримувалися процесуальних норм при розгляді кримінальні справ, сфабрикованих співробітниками НКВС, і повертали їх на повторне розслідування. У багатьох випадках суди стали заважати органам держбезпеки у реалізації масових репресій. Не випадково одним з обвинувачень голові Миколаївського суду фігурувало «змазування» справ по контрреволюції та зайва прискіпливість.

Розділ ІІ

ФОТОДОКУМЕНТИ З АРХІВНИХ ФОНДІВ

Документи зі справи Долганова В.П.

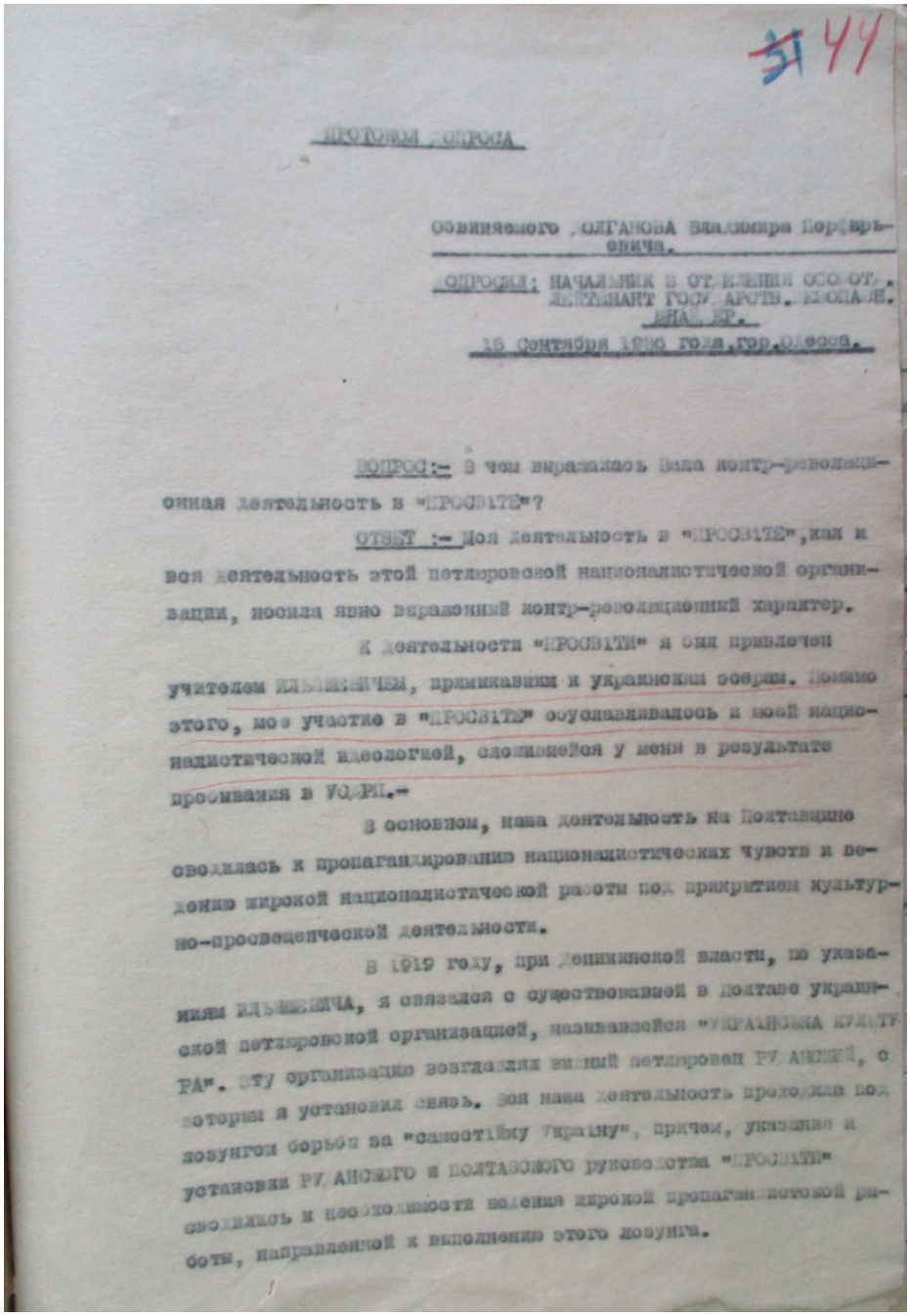

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обвиняемого ДОЛГАНОВА Владимира Порфирьевича.

ДОПРОШЕН: НАЧАЛЬНИК 3 ОТДЕЛЕНИЯ ОСОБОГО ОТДЕЛА ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ. БЕЗОПАСН.

15 Сентября 1936 года, гор. Одесса.

ВОПРОС:- В чем выражалась Ваша контр-революционная деятельность в "ПРОСВІТЕ"?

ОТВЕТ:- Моя деятельность в "ПРОСВІТЕ", как и вся деятельность этой петлюровской националистической организации, носила явно выраженный контр-революционный характер.

К деятельности "ПРОСВІТИ" я был привлечен учителем ИЛЬЯШЕНКО, принимавшим в украинском земстве. Помимо этого, мое участие в "ПРОСВІТЕ" сопровождалось и моей националистической идеологией, сложившейся у меня в результате пребывания в УКРАИНЕ.-

В основном, наша деятельность на Полтавщине сводилась к пропагандированию националистических чувств и ведению широкой националистической работы под прикрытием культурно-просветительской деятельности.

В 1919 году, при Деникинской власти, по указаниям ИЛЬЯШЕНКА, я связался с существовавшей в Полтаве украинской петлюровской организацией, называвшейся "УКРАИНСКАЯ КУЛЬТУРА". Эту организацию возглавлял видный петлюровец РУДЯНСКИЙ, с которым я установил связь. Вся наша деятельность проходила под лозунгом борьбы за "самостійну Україну", причем, указания и установки РУДЯНСКОГО и ПОЛТАВСКОГО руководства "ПРОСВІТИ" сводились к необходимости ведения широкой пропагандистской работы, направленной к выполнению этого лозунга.

Протокол допиту Долганова В.П. від 15 вересня 1936 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр.12132-с, т. 1., с. 44

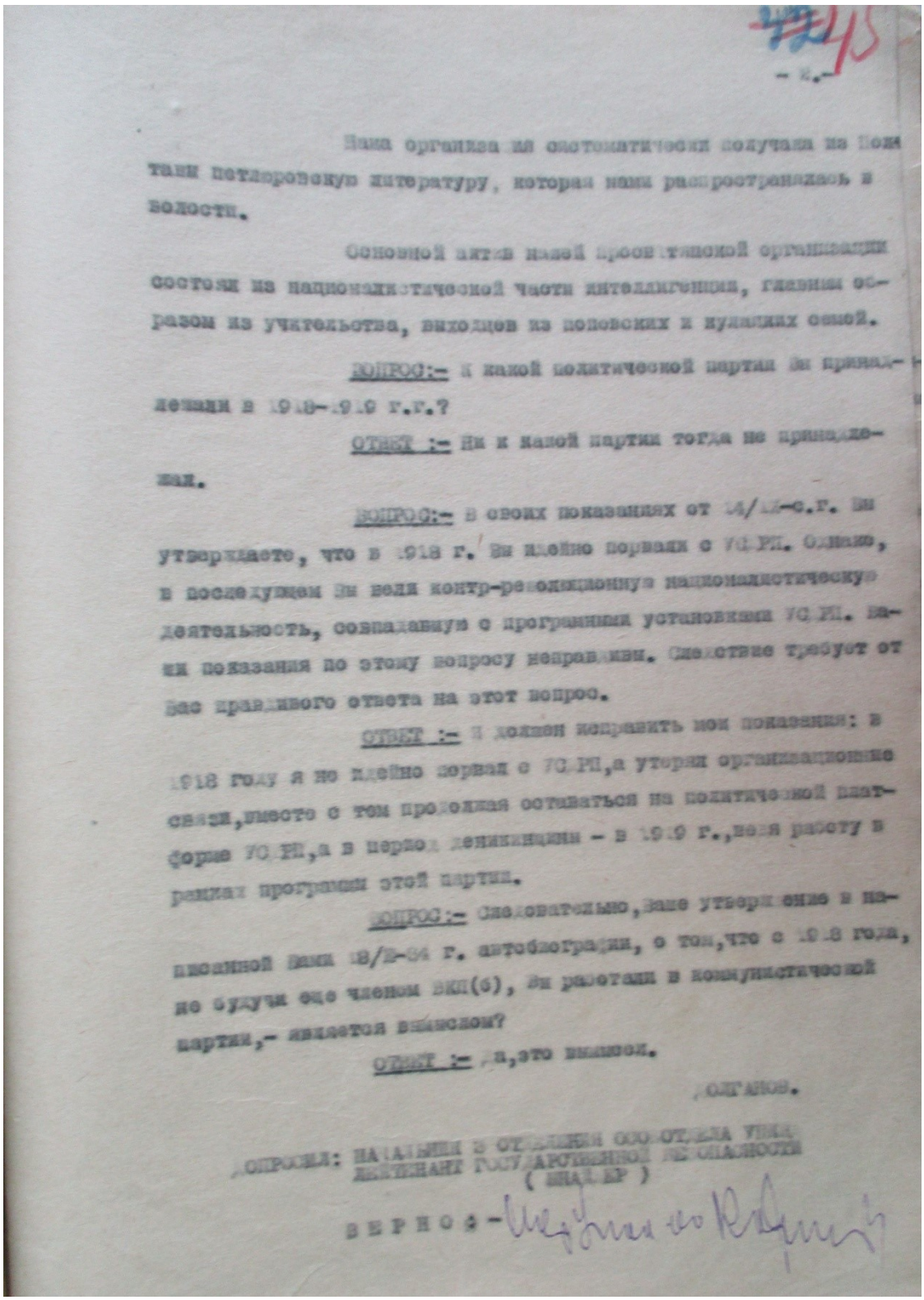

- 2 -

Наша организация систематически получала из Москвы петлюровскую литературу, которая нами распространялась в волости.

Основной актив нашей просветительной организации состоял из националистической части интеллигенции, главным образом из учительства, выходцев из поповских и кулацких семей.

ВОПРОС:- К какой политической партии Вы принадлежали в 1918-1919 г.г.?

ОТВЕТ :- Ни к какой партии тогда не принадлежал.

ВОПРОС:- В своих показаниях от 14/IX-с.г. Вы утверждаете, что в 1918 г. Вы плейно порвали с УКП. Однако, в последующем Вы вели контр-революционную националистическую деятельность, совпадавшую с программными установками УКП. Ваши показания по этому вопросу неправильны. Следствие требует от Вас правильного ответа на этот вопрос.

ОТВЕТ :- Я должен исправить мои показания: в 1918 году я не плейно порвал с УКП,а утерял организационные связи,вместо с тем продолжая оставаться на политической платформе УКП,а в период деникинщины - в 1919 г.,неся работу в рамках программы этой партии.

ВОПРОС:- Следовательно,Ваше утверждение в написанной Вами 18/X-34 г. автобиографии, о том,что с 1918 года, не будучи еще членом ВКП(б), Вы работали в коммунистической партии,- является вымыслом?

ОТВЕТ :- Да,это вымысел.

ОЛГАНОВ.

ДОПРОСИЛ: НАЧАЛЬНИК 5 ОТДЕЛЕНИЯ 000 ОТДЕЛА УПРА
ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
(ШАЛАЕВ)

ВЕРНО:-

Там само, с.45

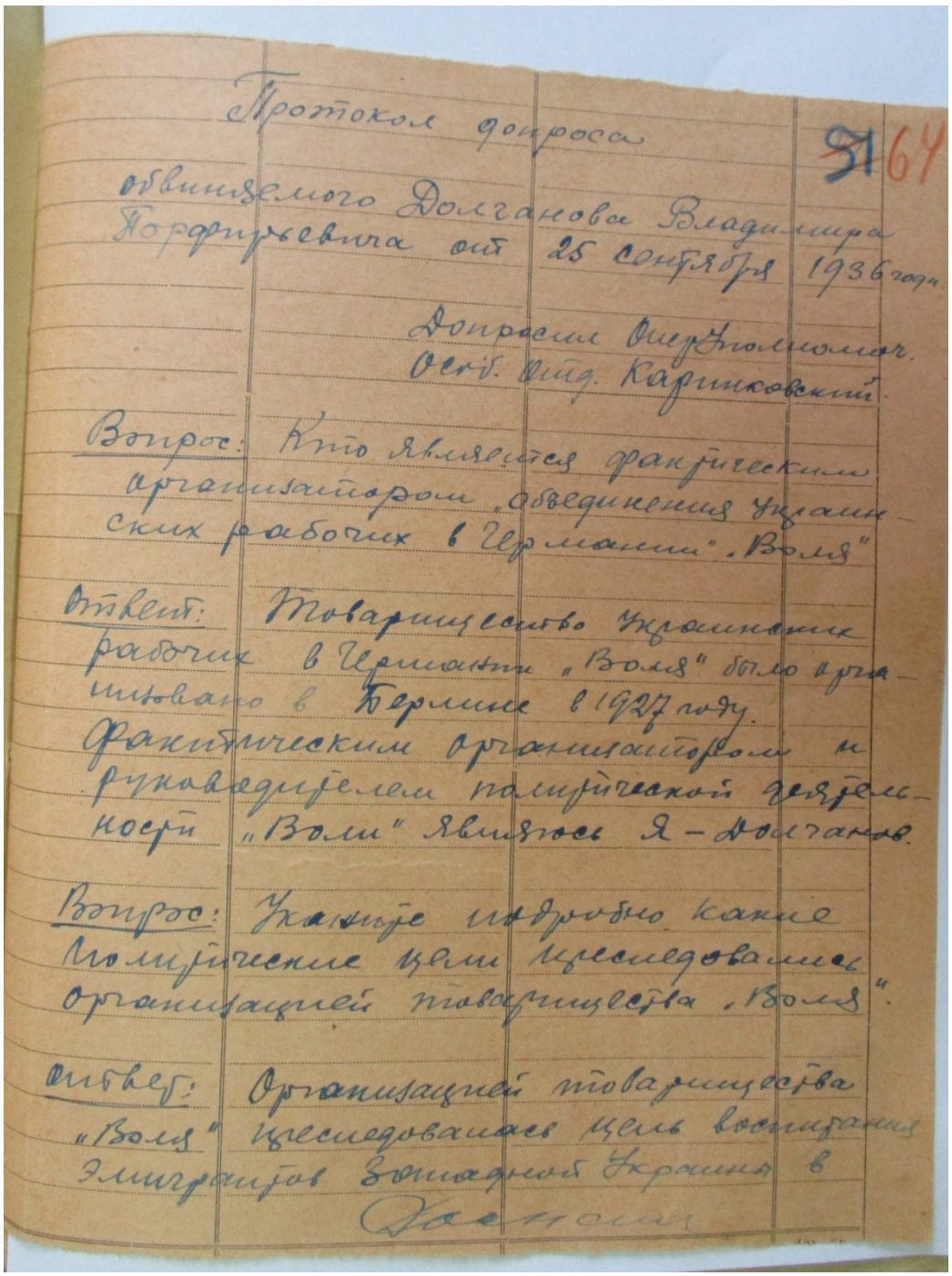

Протокол допроса 64

обвиняемого Долганова Владимира Порфирьевича от 25 сентября 1936 года.

Допросил Оперуполномоч.
Особ. отд. Карпиковский.

Вопрос: Кто являлся фактическим организатором „объединения Украинских рабочих в Германии" „Воля"

Ответ: Товарищество Украинских рабочих в Германии „Воля" было организовано в Берлине в 1927 году. Фактическим организатором и руководителем политической деятельности „Воли" являюсь Я – Долганов.

Вопрос: Укажите подробно какие политические цели преследовала организацией товарищества „Воля".

Ответ: Организацией товарищества „Воля" преследовалась цель воспитания эмигрантов Западной Украины в

Протокол допиту Долганова В.П. від 25 вересня 1936 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр. 12132-с, т. 1, с. 64

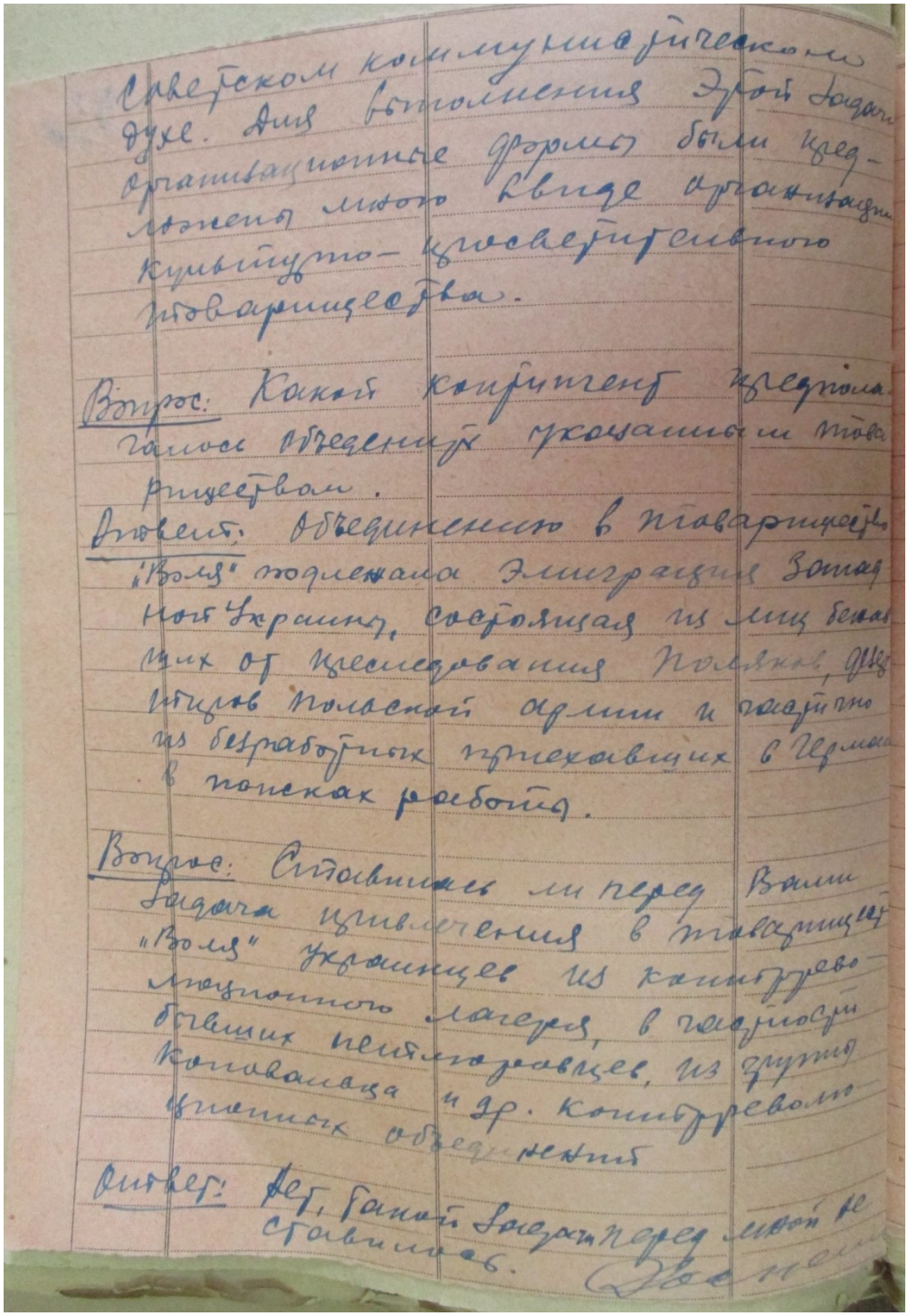

советском коммунистическом духе. Для выполнения этой задачи организационные формы были предложены мною в виде организации культурно-просветительного товарищества.

Вопрос: Какой контингент предполагалось объединить указанным товариществом.

Ответ: Объединение в товарищество "Воля" предполагало эмиграцию Западной Украины, состоящую из лиц бежавших от преследования Польши, частью польской армии и главным образом безработных уехавших в Германию в поисках работы.

Вопрос: Ставилась ли перед Вами задача привлечения в товарищество "Воля" украинцев из контрреволюционного лагеря, в частности бывших военнопленных, из группы Коновальца и др. контрреволюционных объединений

Ответ: Нет, такой задачи перед мной не ставилось. Записано

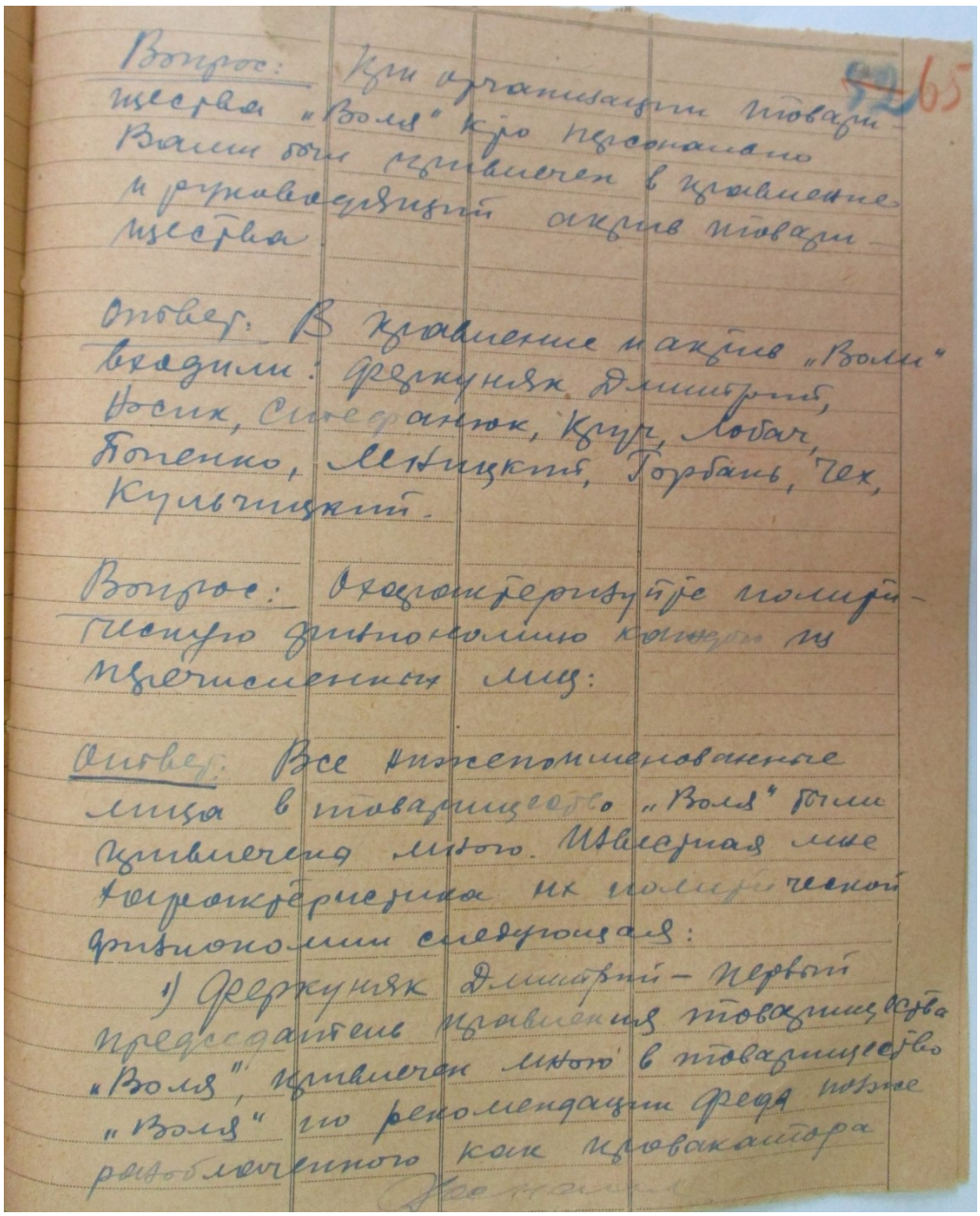

Вопрос: Кто организатор товарищества «Воля» кто персонально был привлечен в правление и руководящий актив товарищества.

Ответ: В правление актива «Воли» входили: Дерюгин Дмитрий, Носик, Слободянюк, Кир, Лобач, Коленко, Лещицкий, Горбань, Гех, Кривицкий.

Вопрос: Охарактеризуйте политическую физиономию каждого из перечисленных лиц:

Ответ: Все перечисленные лица в товариществе «Воля» были привлечены мною. Известная мне характеристика их политической физиономии следующая:

1) Дерюгин Дмитрий – первый председатель правления товарищества «Воля», привлечен мною в товарищество «Воля» по рекомендации Феди после разоблачения как провокатора

Там само, с.65

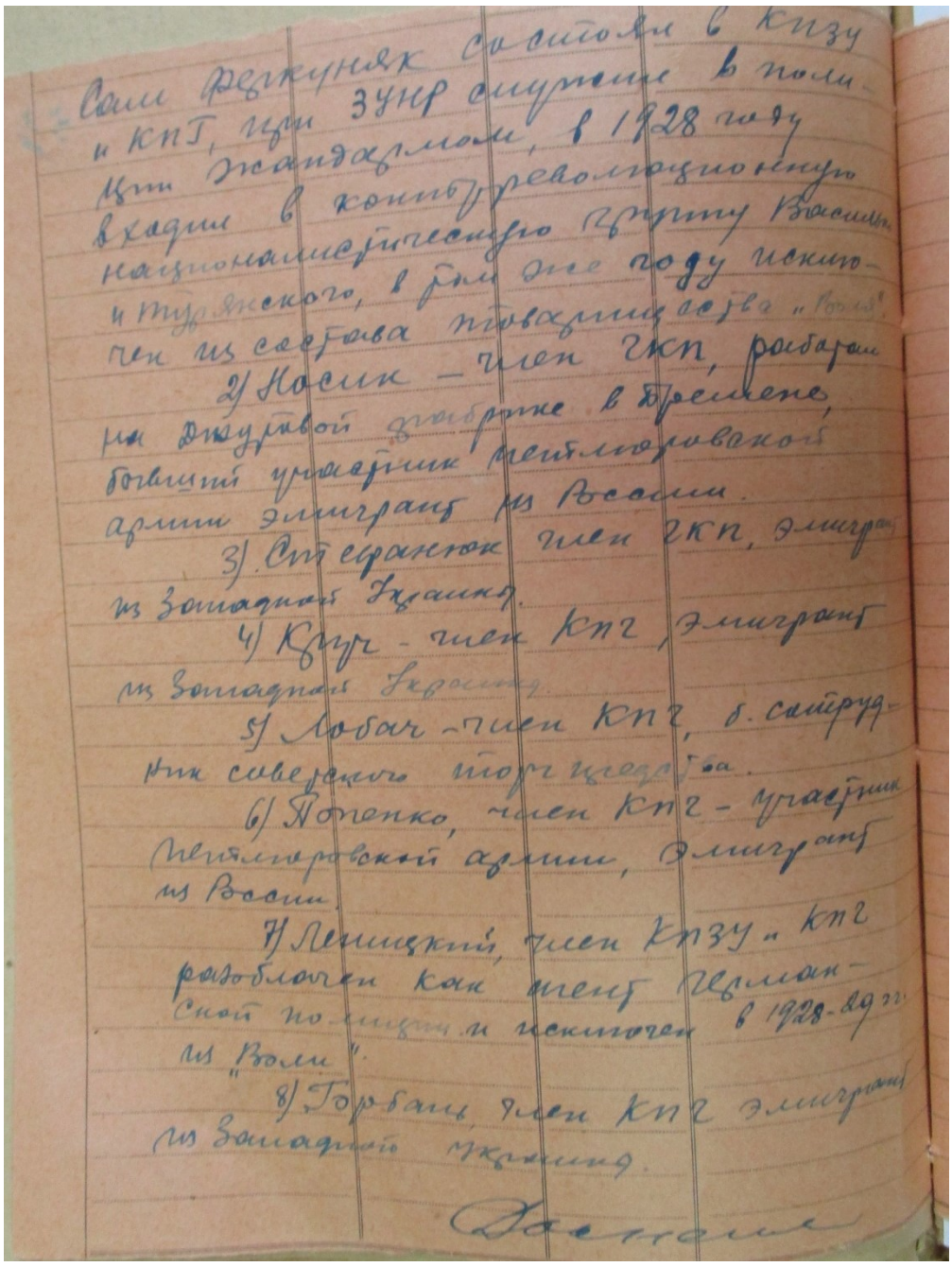

Там само, зворот

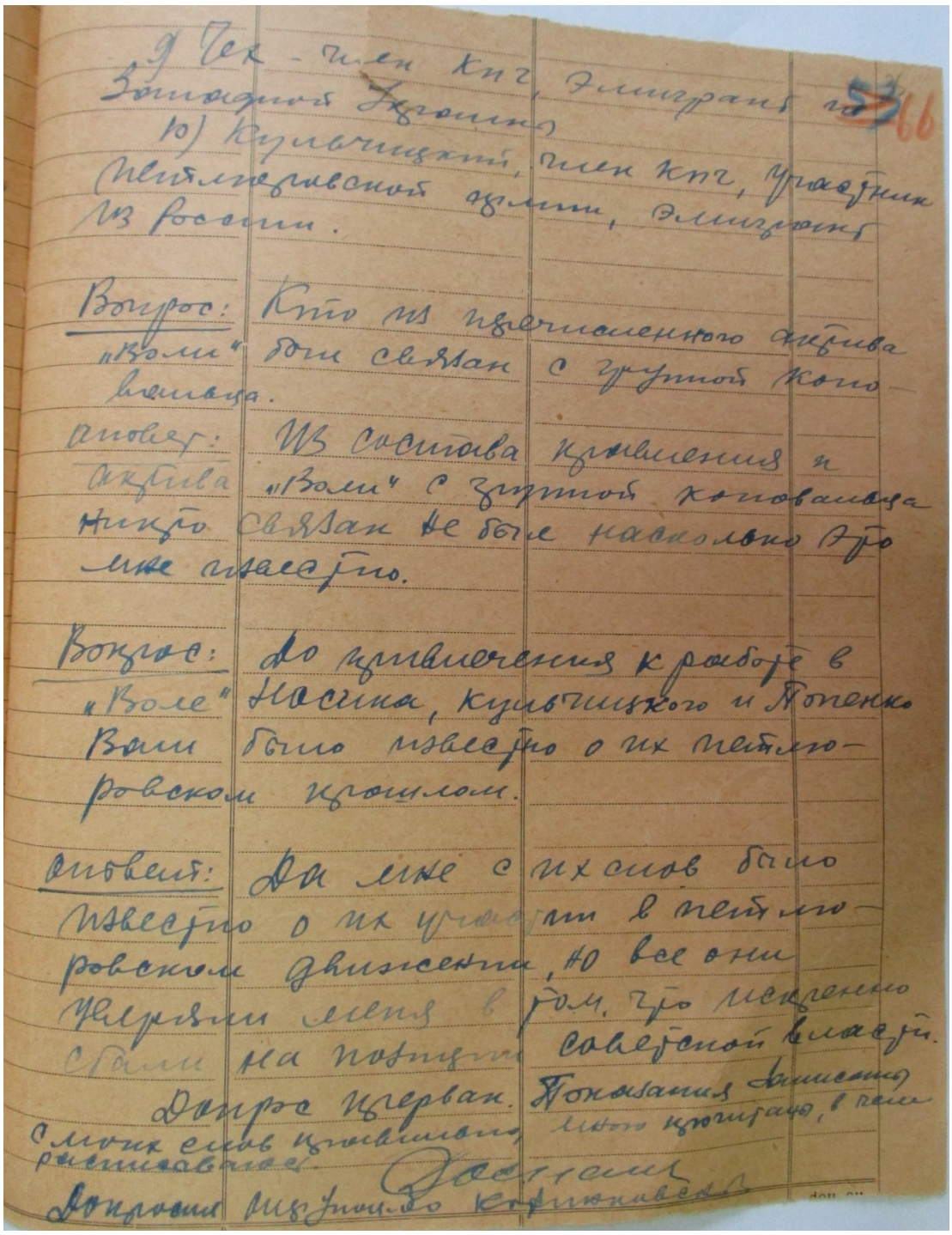

Там само, с.66

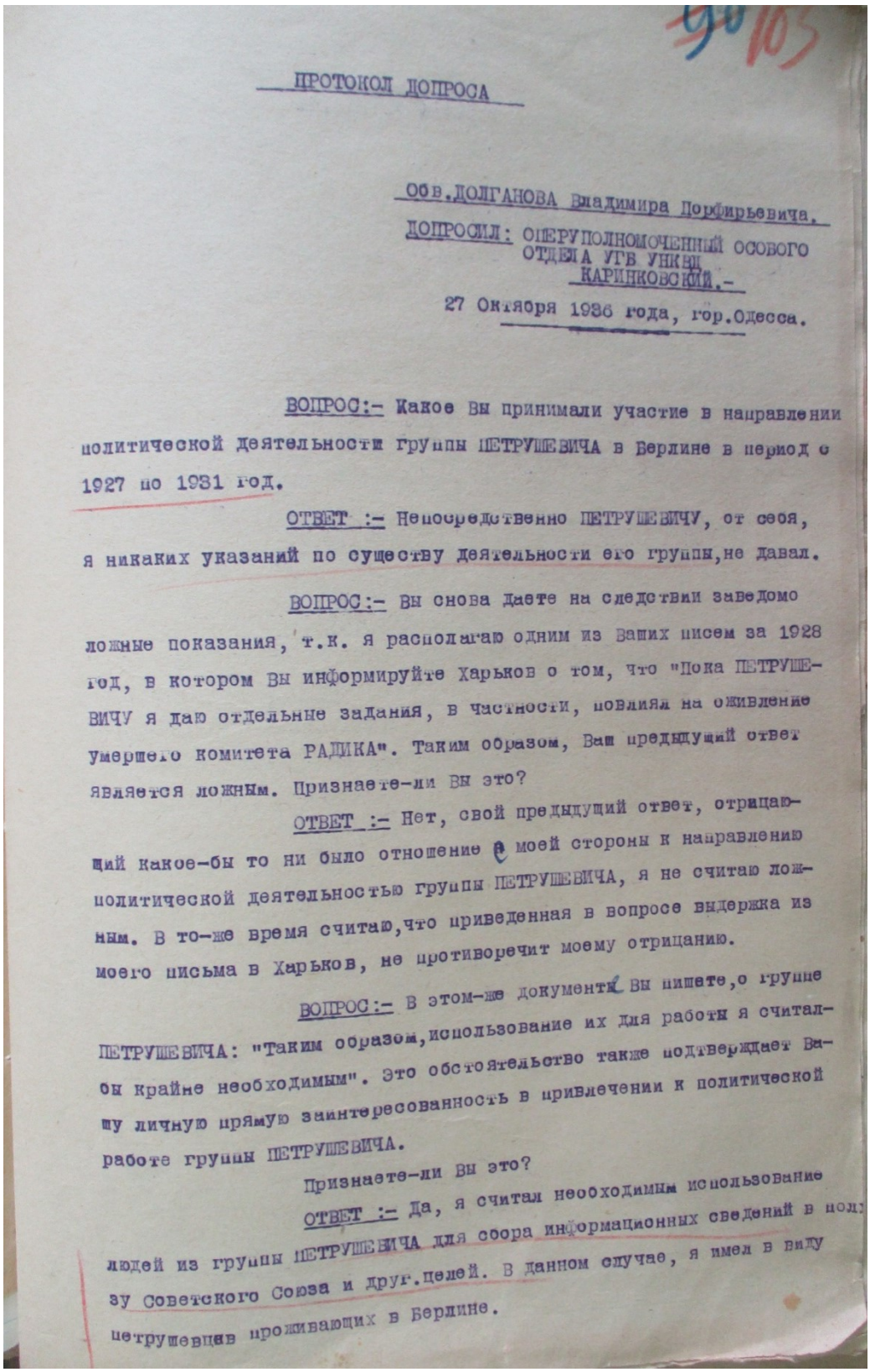

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Об'в.ДОЛГАНОВА Владимира Порфирьевича.

ДОПРОСИЛ: ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОСОВОГО ОТДЕЛА УГБ УНКВД КАРИНКОВСКИЙ.-

27 Октября 1936 года, гор.Одесса.

ВОПРОС:- Какое Вы принимали участие в направлении политической деятельности группы ПЕТРУШЕВИЧА в Берлине в период с 1927 по 1931 год.

ОТВЕТ :- Непосредственно ПЕТРУШЕВИЧУ, от себя, я никаких указаний по существу деятельности его группы,не давал.

ВОПРОС:- Вы снова даете на следствии заведомо ложные показания, т.к. я располагаю одним из Ваших писем за 1928 год, в котором Вы информируйте Харьков о том, что "Пока ПЕТРУШЕВИЧУ я даю отдельные задания, в частности, повлиял на оживление умершего комитета РАДИКА". Таким образом, Ваш предыдущий ответ является ложным. Признаете-ли Вы это?

ОТВЕТ :- Нет, свой предыдущий ответ, отрицающий какое-бы то ни было отношение с моей стороны к направлению политической деятельностью группы ПЕТРУШЕВИЧА, я не считаю ложным. В то-же время считаю,что приведенная в вопросе выдержка из моего письма в Харьков, не противоречит моему отрицанию.

ВОПРОС:- В этом-же документе Вы пишете,о группе ПЕТРУШЕВИЧА: "Таким образом,использование их для работы я считаю крайне необходимым". Это обстоятельство также подтверждает Вашу личную прямую заинтересованность в привлечении к политической работе группы ПЕТРУШЕВИЧА.

Признаете-ли Вы это?

ОТВЕТ :- Да, я считал необходимым использование людей из группы ПЕТРУШЕВИЧА для сбора информационных сведений в пользу Советского Союза и друг.целей. В данном случае, я имел в виду петрушевцев проживающих в Берлине.

Протокол допиту Долганова В.П. від 27 жовтня 1936 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр.12132-с, т.1, с.103

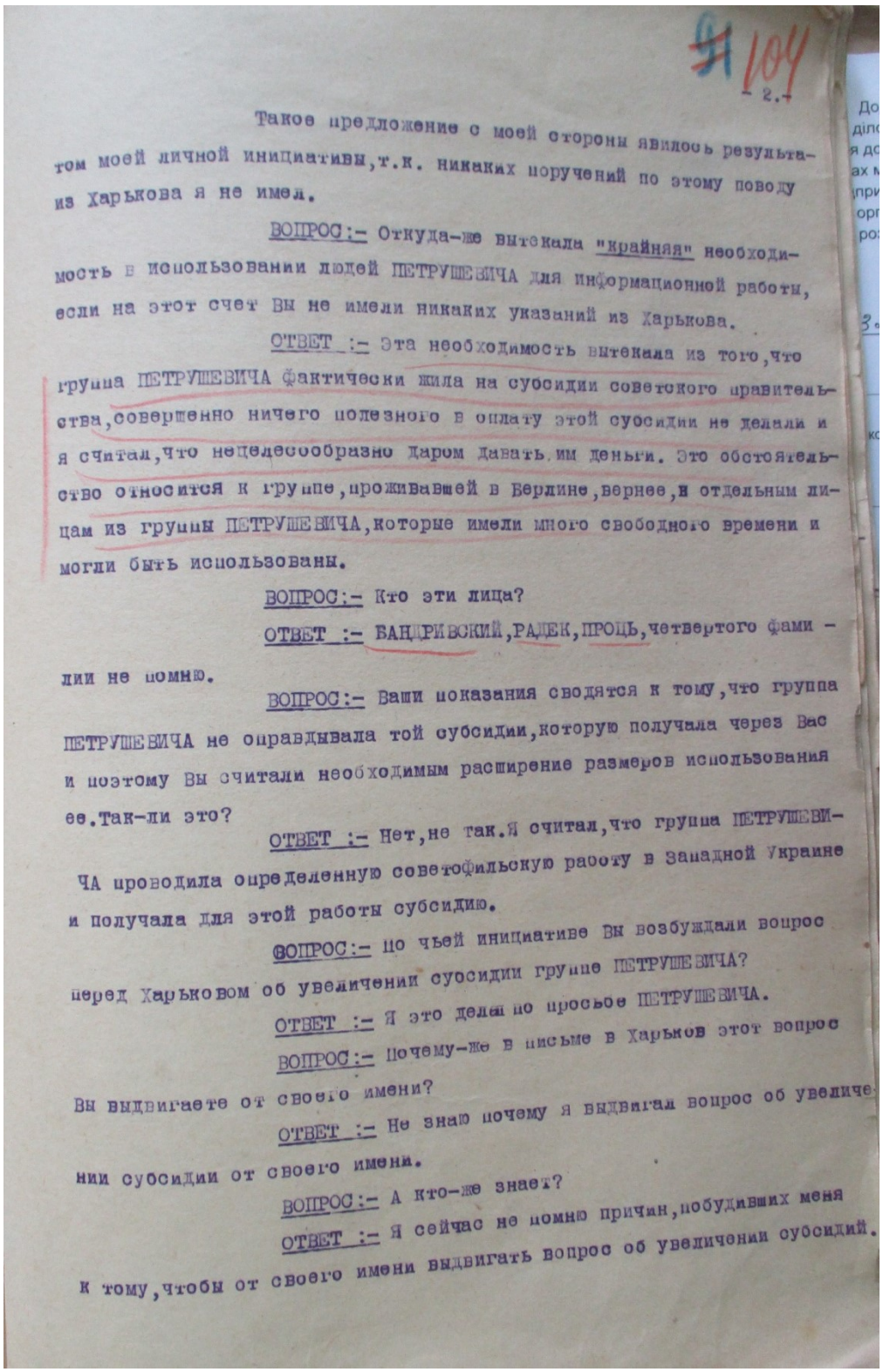

104

- 2. -

Такое предложение с моей стороны явилось результатом моей личной инициативы, т.к. никаких поручений по этому поводу из Харькова я не имел.

ВОПРОС:- Откуда-же вытекала "крайняя" необходимость в использовании людей ПЕТРУШЕВИЧА для информационной работы, если на этот счет Вы не имели никаких указаний из Харькова.

ОТВЕТ :- Эта необходимость вытекала из того, что группа ПЕТРУШЕВИЧА фактически жила на субсидии советского правительства, совершенно ничего полезного в оплату этой субсидии не делали и я считал, что нецелесообразно даром давать им деньги. Это обстоятельство относится к группе, проживавшей в Берлине, вернее, к отдельным лицам из группы ПЕТРУШЕВИЧА, которые имели много свободного времени и могли быть использованы.

ВОПРОС:- Кто эти лица?

ОТВЕТ :- БАНДРИВСКИЙ, РАДЕК, ПРОЦЬ, четвертого фамилии не помню.

ВОПРОС:- Ваши показания сводятся к тому, что группа ПЕТРУШЕВИЧА не оправдывала той субсидии, которую получала через Вас и поэтому Вы считали необходимым расширение размеров использования ее. Так-ли это?

ОТВЕТ :- Нет, не так. Я считал, что группа ПЕТРУШЕВИЧА проводила определенную советофильскую работу в Западной Украине и получала для этой работы субсидию.

ВОПРОС:- По чьей инициативе Вы возбуждали вопрос перед Харьковом об увеличении субсидии группе ПЕТРУШЕВИЧА?

ОТВЕТ :- Я это делал по просьбе ПЕТРУШЕВИЧА.

ВОПРОС:- Почему-же в письме в Харьков этот вопрос Вы выдвигаете от своего имени?

ОТВЕТ :- Не знаю почему я выдвигал вопрос об увеличении субсидии от своего имени.

ВОПРОС:- А кто-же знает?

ОТВЕТ :- Я сейчас не помню причин, побудивших меня к тому, чтобы от своего имени выдвигать вопрос об увеличении субсидий.

Там само, с. 104

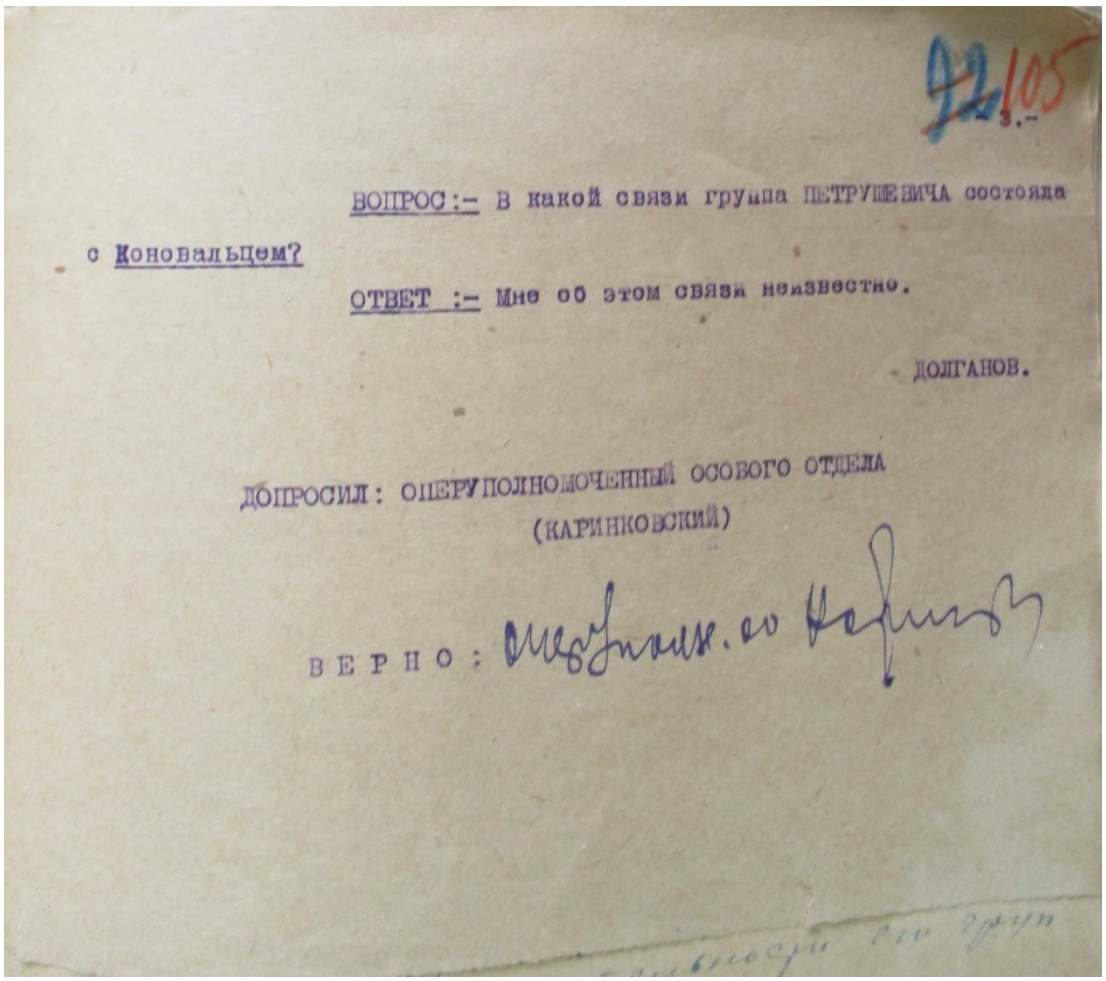

ВОПРОС:- В какой связи группа ПЕТРУШЕВИЧА состояла с Коновальцем?

ОТВЕТ :- Мне об этом связи неизвестно.

ДОЛГАНОВ.

ДОПРОСИЛ: ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОСОБОГО ОТДЕЛА
(КАРИНКОВСКИЙ)

ВЕРНО:

Там само, с.105

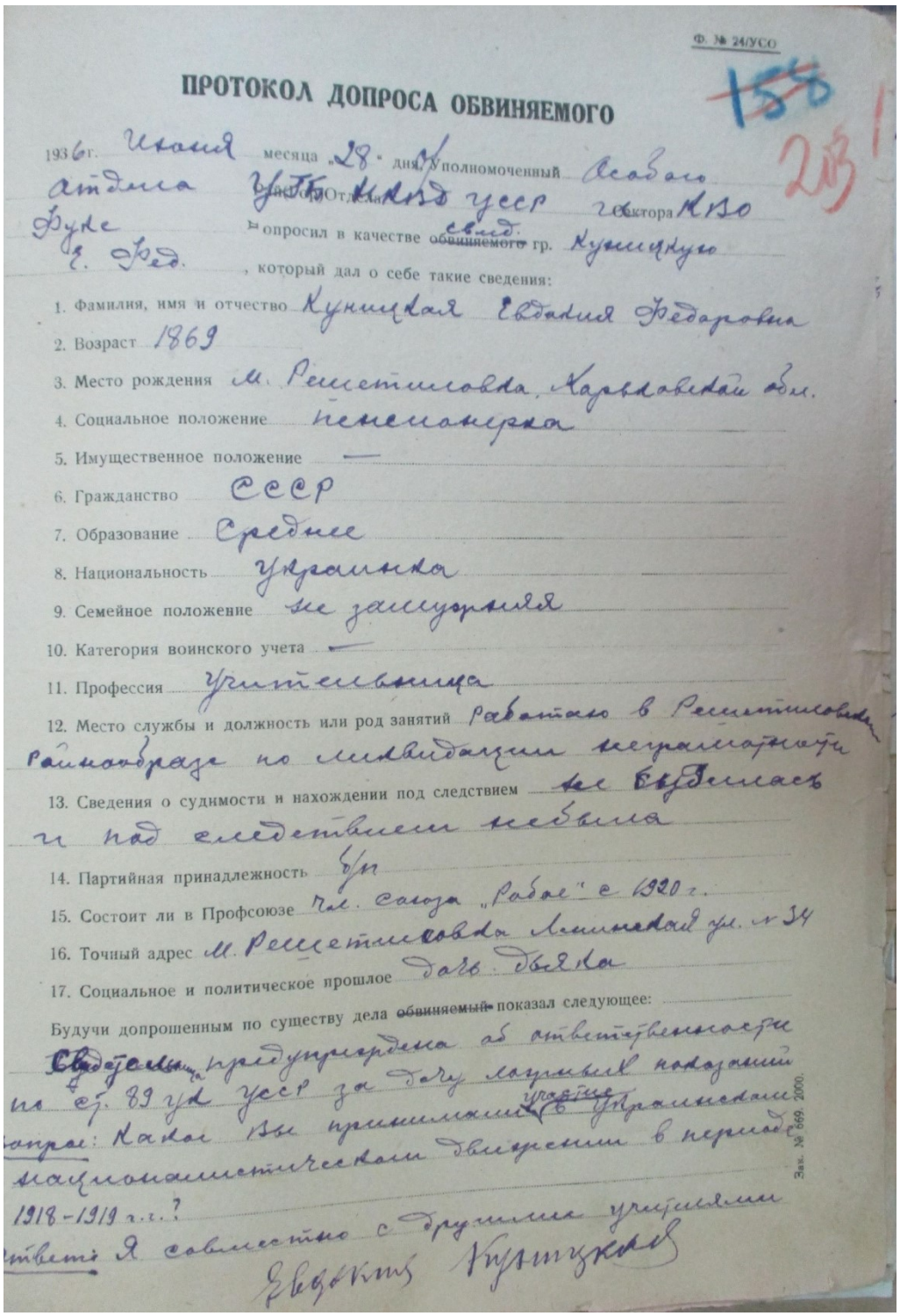

Ф. № 24/УСО

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА ОБВИНЯЕМОГО

1936 г. Июня месяца „28" дня, Уполномоченный Особого Отдела УГБ НКВД УССР сектора КРО
Буке
г. Фед. опросил в качестве ~~обвиняемого~~ свид. гр. Куницкую
, который дал о себе такие сведения:

1. Фамилия, имя и отчество Куницкая Евдокия Федоровна
2. Возраст 1869
3. Место рождения м. Рештиловка, Харьковской обл.
4. Социальное положение немещанка
5. Имущественное положение —
6. Гражданство СССР
7. Образование среднее
8. Национальность украинка
9. Семейное положение не замужняя
10. Категория воинского учета —
11. Профессия учительница
12. Место службы и должность или род занятий работала в Рештиловском Райнаробразе по ликвидации неграмотности
13. Сведения о судимости и нахождении под следствием ~~не бывала~~ и под следствием небыла
14. Партийная принадлежность б/п
15. Состоит ли в Профсоюзе чл. союза „Работ" с 1920 г.
16. Точный адрес м. Рештиловка Ленинская ул. д 34
17. Социальное и политическое прошлое дочь дьяка

Будучи допрошенным по существу дела ~~обвиняемый~~ показал следующее:

~~Свидетель~~ предупреждена об ответственности по ст. 89 УК УССР за дачу ложных показаний

Вопрос: Какое Вы принимали участие в украинском националистическом движении в период 1918-1919 г.г.?

Ответ: Я совместно с другими учителями

Евдокия Куницкая

Зак. № 669. 2000.

Протокол допиту Куницької Є.Ф. від 28 червня 1936 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр. 12132-с, т.2, с. 203

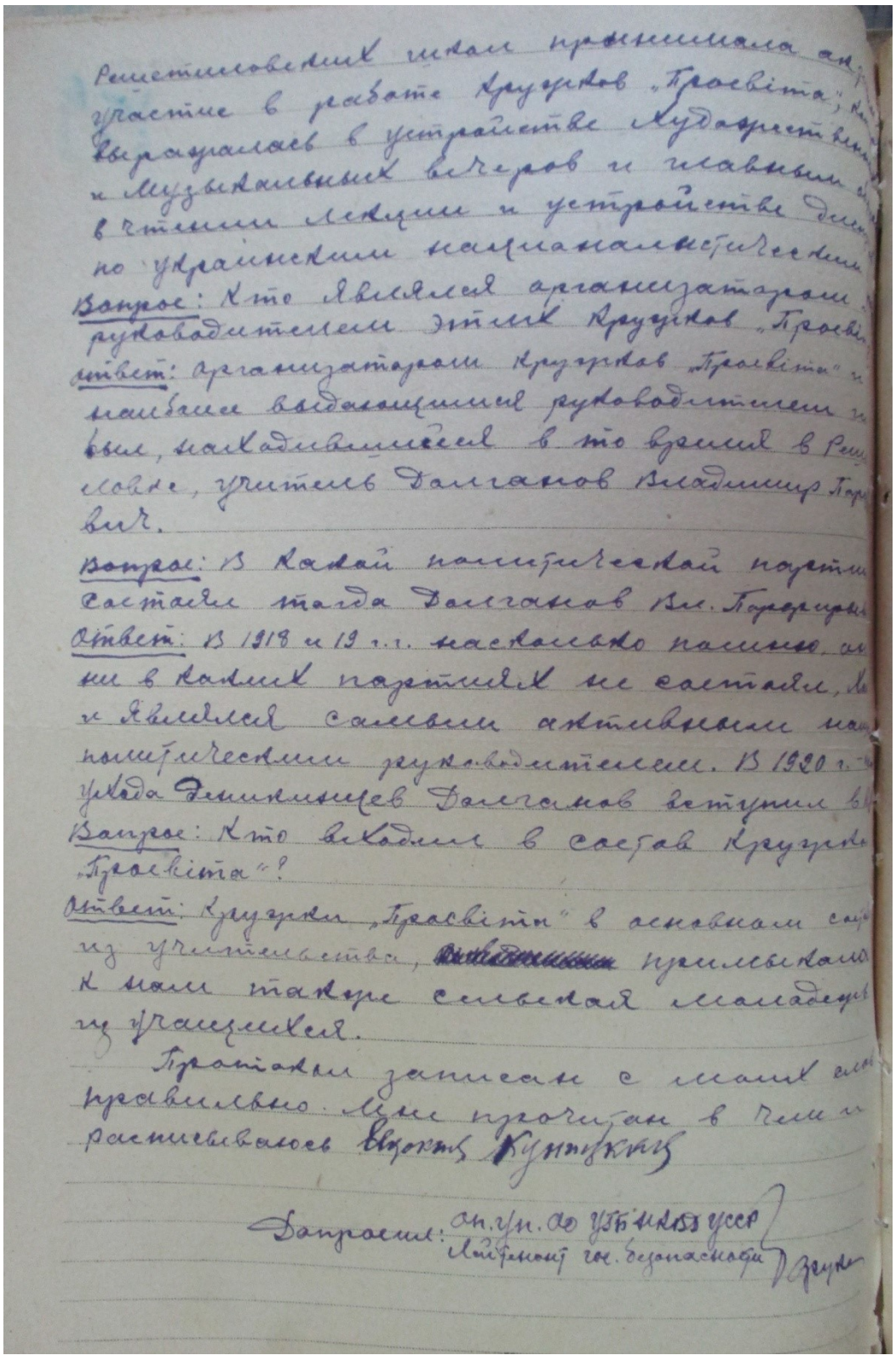

Там само, зворот

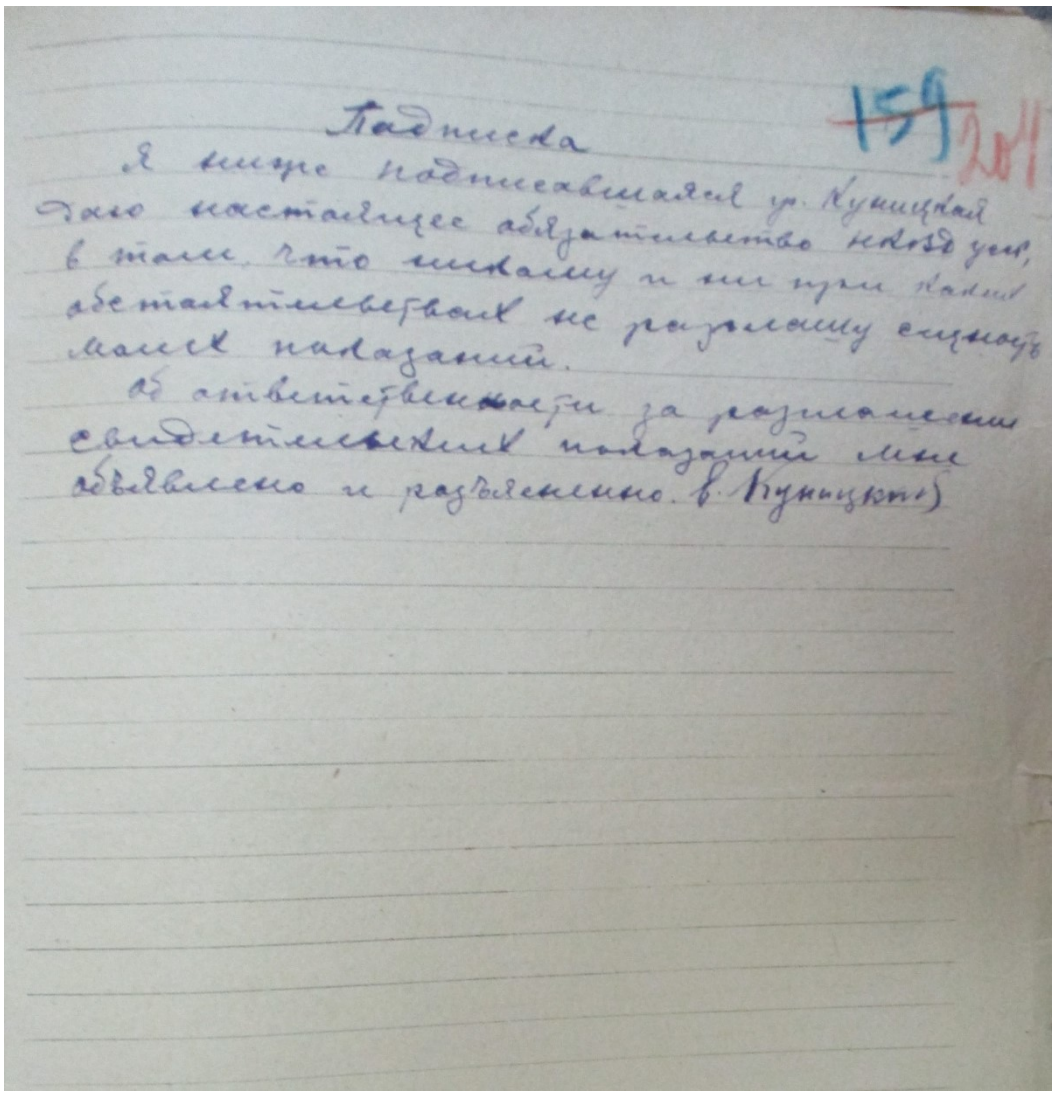

Підписка

159 204

Я нижче підписавшаяся гр. Куницька даю настоящее обязательство никогда ни в чем, что слышала и где при допросе обстоятельно не разглашать ни одной подробности моих показаний.

В ответственности за разглашение следственных показаний мне объявлено и разъяснено. (Куницкая)

Підписка про нерозголошення Куницької . – Там само, с.204

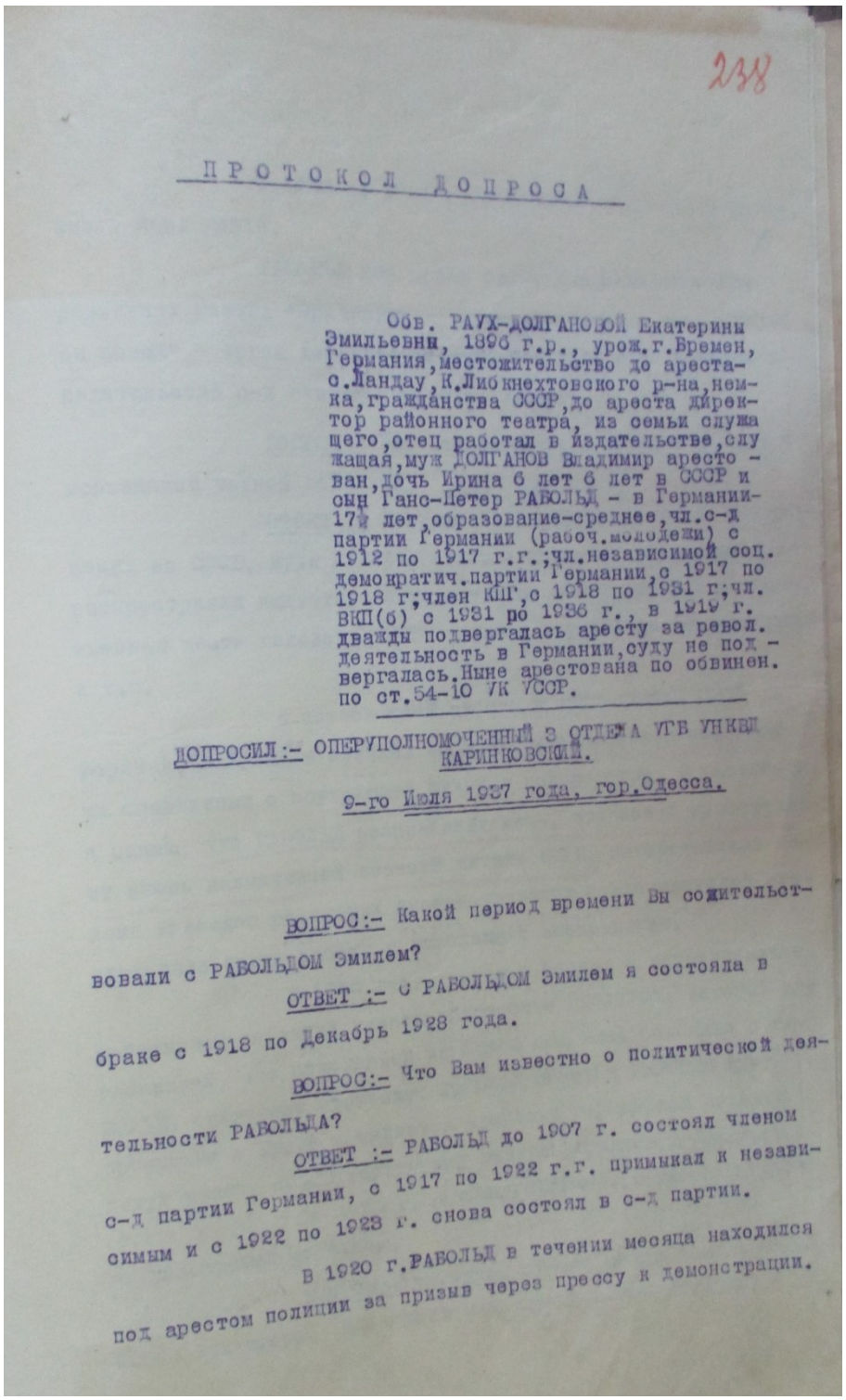

238

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

Обв. РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Екатерины Эмильевны, 1896 г.р., урож.г.Бремен, Германия, местожительство до ареста- с.Ландау, К.Либкнехтовского р-на, немка, гражданства СССР, до ареста директор районного театра, из семьи служащего, отец работал в издательстве, служащая, муж ДОЛГАНОВ Владимир арестован, дочь Ирина 6 лет 6 лет в СССР и сын Ганс-Петер РАВОЛЬД - в Германии- 17½ лет, образование-среднее, чл.с-д партии Германии (рабоч.молодежи) с 1912 по 1917 г.г.; чл.независимой соц. демократич.партии Германии, с 1917 по 1918 г; член КПГ, с 1918 по 1931 г; чл. ВКП(б) с 1931 по 1936 г., в 1919 г. дважды подвергалась аресту за револ. деятельность в Германии, суду не подвергалась. Ныне арестована по обвинен. по ст.54-10 УК УССР.

ДОПРОСИЛ:- ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННЫЙ 3 ОТДЕЛА УГБ УНКВД КАРИНКОВСКИЙ.

9-го Июля 1937 года, гор.Одесса.

ВОПРОС:- Какой период времени Вы сожительствовали с РАВОЛЬДОМ Эмилем?

ОТВЕТ :- С РАВОЛЬДОМ Эмилем я состояла в браке с 1918 по Декабрь 1928 года.

ВОПРОС:- Что Вам известно о политической деятельности РАВОЛЬДА?

ОТВЕТ :- РАВОЛЬД до 1907 г. состоял членом с-д партии Германии, с 1917 по 1922 г.г. примыкал к независимым и с 1922 по 1923 г. снова состоял в с-д партии.

В 1920 г.РАВОЛЬД в течении месяца находился под арестом полиции за призыв через прессу к демонстрации.

Протокол допиту Раух-Долганової К.Е. від 9 липня 1937 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр.12132, т.2, с.238

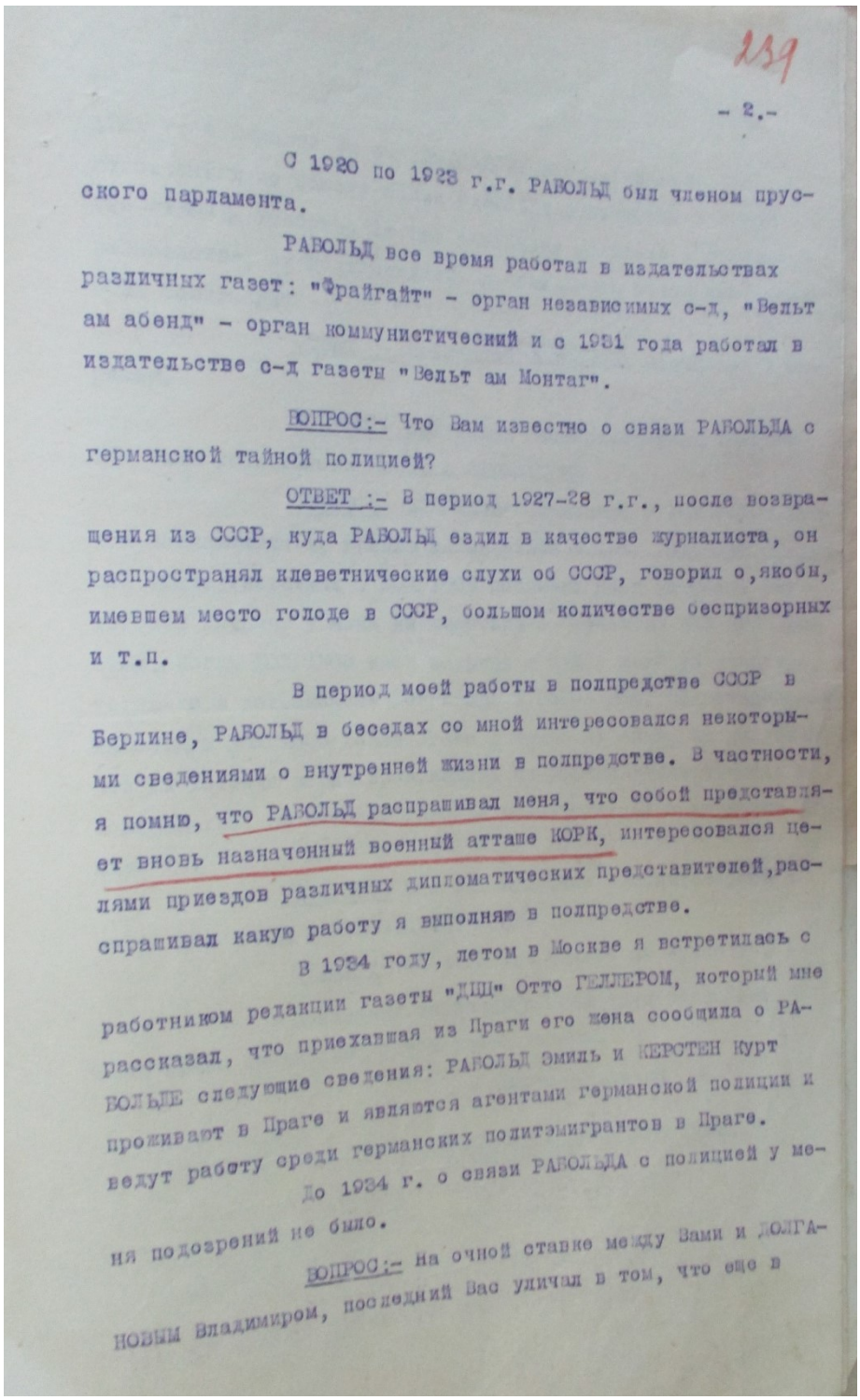

239

- 2.-

С 1920 по 1933 г.г. РАВОЛЬД был членом прусского парламента.

РАВОЛЬД все время работал в издательствах различных газет: "Фрайгайт" - орган независимых с-д, "Вельт ам абенд" - орган коммунистический и с 1931 года работал в издательстве с-д газеты "Вельт ам Монтаг".

ВОПРОС:- Что Вам известно о связи РАВОЛЬДА с германской тайной полицией?

ОТВЕТ :- В период 1927-28 г.г., после возвращения из СССР, куда РАВОЛЬД ездил в качестве журналиста, он распространял клеветнические слухи об СССР, говорил о,якобы, имевшем место голоде в СССР, большом количестве беспризорных и т.п.

В период моей работы в полпредстве СССР в Берлине, РАВОЛЬД в беседах со мной интересовался некоторыми сведениями о внутренней жизни в полпредстве. В частности, я помню, что РАВОЛЬД расспрашивал меня, что собой представляет вновь назначенный военный атташе КОРК, интересовался целями приездов различных дипломатических представителей,расспрашивал какую работу я выполняю в полпредстве.

В 1934 году, летом в Москве я встретилась с работником редакции газеты "ДЦ" Отто ГЕЛЛЕРОМ, который мне рассказал, что приехавшая из Праги его жена сообщила о РАВОЛЬДЕ следующие сведения: РАВОЛЬД Эмиль и КЕРСТЕН Курт проживают в Праге и являются агентами германской полиции и ведут работу среди германских политэмигрантов в Праге.

До 1934 г. о связи РАВОЛЬДА с полицией у меня подозрений не было.

ВОПРОС:- На очной ставке между Вами и ДОЛГАНОВЫМ Владимиром, последний Вас уличал в том, что еще в

Там само, с. 239

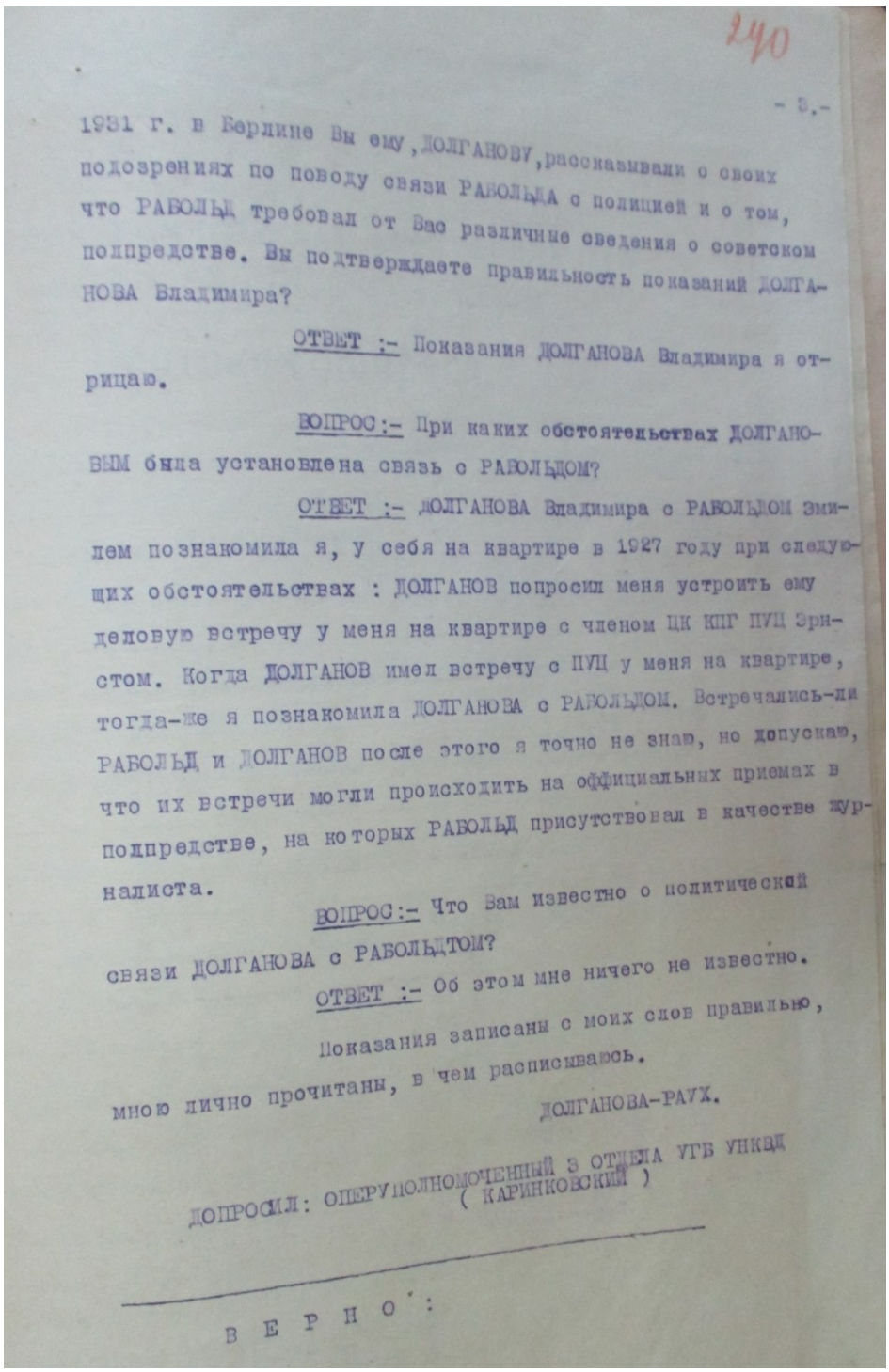

240

- 3.-

1931 г. в Берлине Вы ему, ДОЛГАНОВУ, рассказывали о своих подозрениях по поводу связи РАБОЛЬДА с полицией и о том, что РАБОЛЬД требовал от Вас различные сведения о советском подпредстве. Вы подтверждаете правильность показаний ДОЛГАНОВА Владимира?

ОТВЕТ :- Показания ДОЛГАНОВА Владимира я отрицаю.

ВОПРОС:- При каких обстоятельствах ДОЛГАНОВЫМ была установлена связь с РАБОЛЬДОМ?

ОТВЕТ :- ДОЛГАНОВА Владимира с РАБОЛЬДОМ Эмилем познакомила я, у себя на квартире в 1927 году при следующих обстоятельствах : ДОЛГАНОВ попросил меня устроить ему деловую встречу у меня на квартире с членом ЦК КПГ ПУЦ Эрнстом. Когда ДОЛГАНОВ имел встречу с ПУЦ у меня на квартире, тогда-же я познакомила ДОЛГАНОВА с РАБОЛЬДОМ. Встречались-ли РАБОЛЬД и ДОЛГАНОВ после этого я точно не знаю, но допускаю, что их встречи могли происходить на оффициальных приемах в подпредстве, на которых РАБОЛЬД присутствовал в качестве журналиста.

ВОПРОС:- Что Вам известно о политической связи ДОЛГАНОВА с РАБОЛЬДОМ?

ОТВЕТ :- Об этом мне ничего не известно.

Показания записаны с моих слов правильно, мною лично прочитаны, в чем расписываюсь.

ДОЛГАНОВА-РАУХ.

ДОПРОСИЛ: ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННЫЙ 3 ОТДЕЛА УГБ УНКВД
(КАРИНКОВСКИЙ)

В Е Р Н О :

Там само, с.240

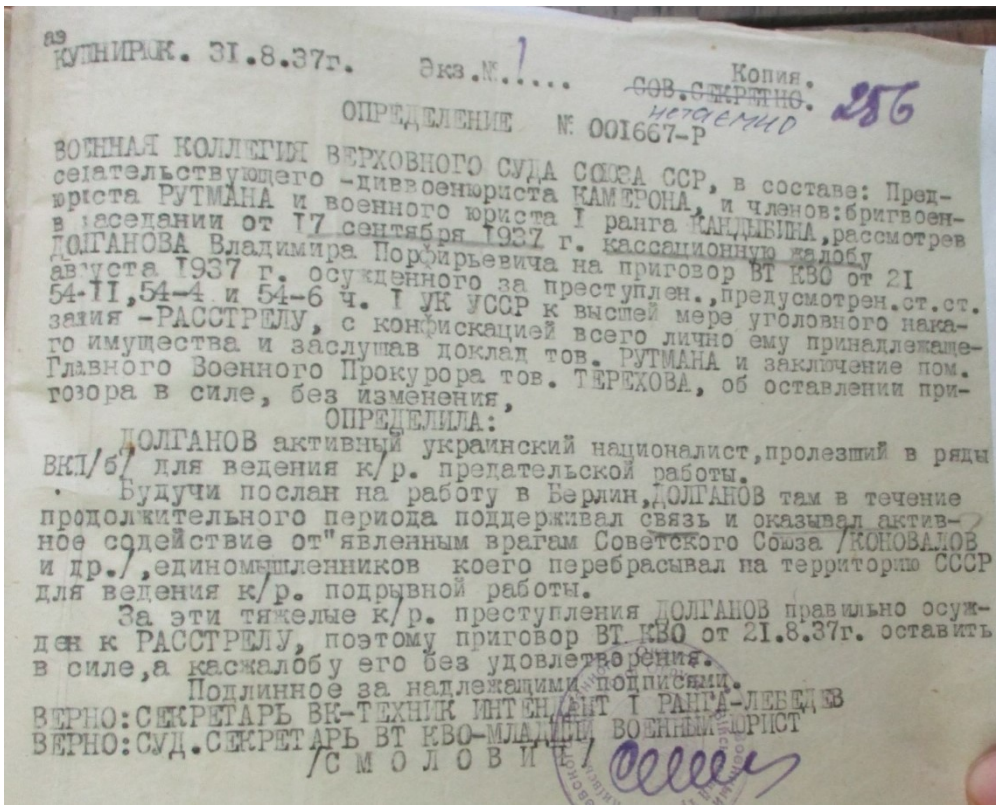

КУПИРЯК. 31.8.37г. Экз.№.1.... Копия.
~~СОВ.СЕКРЕТНО.~~ нетаемно 256

ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 001667-Р

ВОЕННАЯ КОЛЛЕГИЯ ВЕРХОВНОГО СУДА СОЮЗА ССР, в составе: Председательствующего -диввоенюриста КАМЕРОНА, и членов:бригвоенюриста РУТМАНА и военного юриста I ранга КАНДЫБИНА,рассмотрев в заседании от 17 сентября 1937 г. кассационную жалобу ДОЛГАНОВА Владимира Порфирьевича на приговор ВТ КВО от 21 августа 1937 г. осужденного за преступлен.,предусмотрен.ст.ст. 54-11,54-4 и 54-6 ч. I УК УССР к высшей мере уголовного наказания -РАССТРЕЛУ, с конфискацией всего лично ему принадлежащего имущества и заслушав доклад тов. РУТМАНА и заключение пом. Главного Военного Прокурора тов. ТЕРЕХОВА, об оставлении приговора в силе, без изменения,

ОПРЕДЕЛИЛА:

ДОЛГАНОВ активный украинский националист,пролезший в ряды ВКП/б/ для ведения к/р. предательской работы.

Будучи послан на работу в Берлин,ДОЛГАНОВ там в течение продолжительного периода поддерживал связь и оказывал активное содействие от"явленным врагам Советского Союза /КОНОВАЛОВ и др./,единомышленников коего перебрасывал на территорию СССР для ведения к/р. подрывной работы.

За эти тяжелые к/р. преступления ДОЛГАНОВ правильно осужден к РАССТРЕЛУ, поэтому приговор ВТ КВО от 21.8.37г. оставить в силе,а каскалобу его без удовлетворения.

Подлинное за надлежащими подписями.

ВЕРНО:СЕКРЕТАРЬ ВК-ТЕХНИК ИНТЕНДАНТ I РАНГА-ЛЕБЕДЕВ
ВЕРНО:СУД.СЕКРЕТАРЬ ВТ КВО-МЛАДШИЙ ВОЕННЫЙ ЮРИСТ
/С М О Л О В И Ч/

Визначення № 001667-Р Верховної колегії Верховного суду СССР про підтвердження смертного вирокуДолганову В.П. від 31 серпня 1937 року. – ГДА СБУ м. Миколаїв, спр. 12132-с, т.2, с. 256

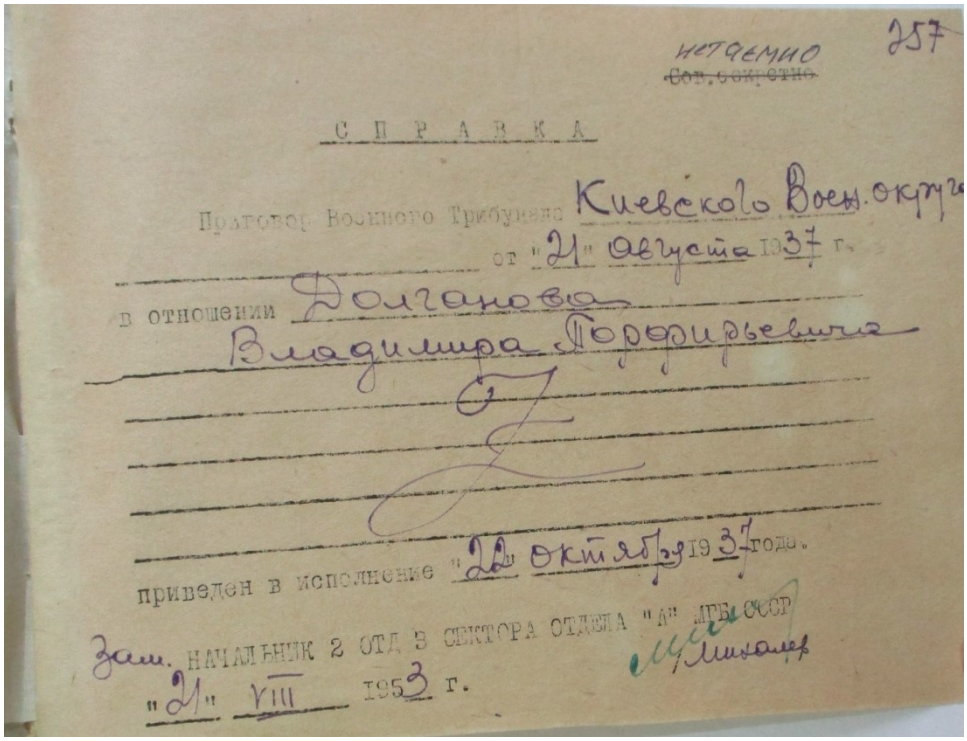

нетлению
Сов. секретно
257

СПРАВКА

Приговор Военного Трибунала Киевского Воен. округа
от "21" августа 1937 г.
в отношении Долганова
Владимира Георгиевича
приведен в исполнение "22" октября 1937 года.
Зам. НАЧАЛЬНИК 2 ОТД 3 СЕКТОРА ОТДЕЛА "А" НКВД СССР
"21" VIII 1953 г.

Довідка про виконання смертного вирокуДолганову В.П. від 22 жовтня 1937 року. – Там само, с. 257

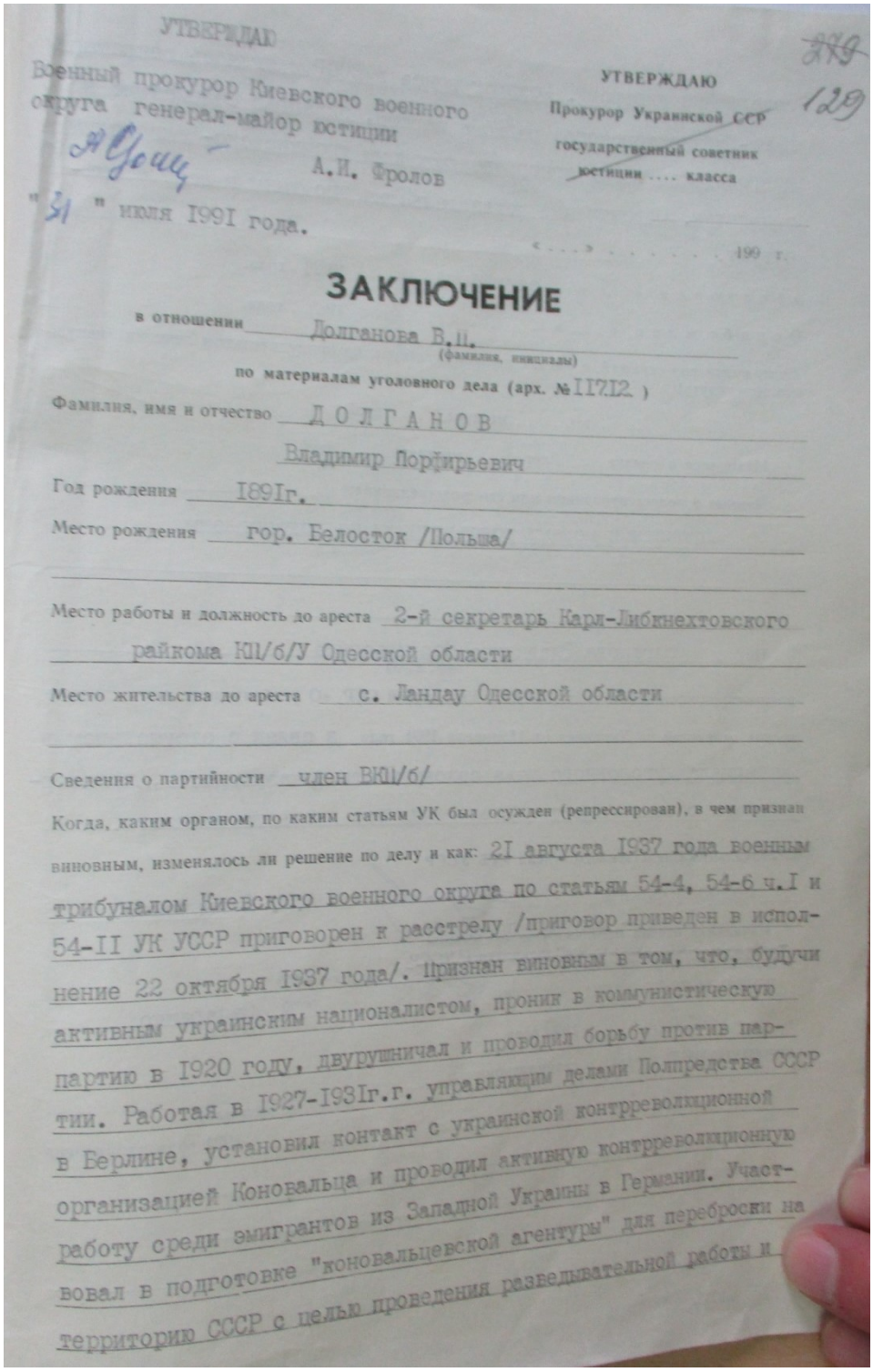

УТВЕРЖДАЮ
Прокурор Украинской ССР
государственный советник
юстиции .... класса

Военный прокурор Киевского военного округа генерал-майор юстиции
А.И. Фролов
"31" июля 1991 года.

«...» ..... 199 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

в отношении Долганова В.П.
(фамилия, инициалы)

по материалам уголовного дела (арх. №11712)

Фамилия, имя и отчество ДОЛГАНОВ
Владимир Порфирьевич

Год рождения 1891г.

Место рождения гор. Белосток /Польша/

Место работы и должность до ареста 2-й секретарь Карл-Либкнехтовского райкома КП/б/У Одесской области

Место жительства до ареста с. Ландау Одесской области

Сведения о партийности член ВКП/б/

Когда, каким органом, по каким статьям УК был осужден (репрессирован), в чем признан виновным, изменялось ли решение по делу и как: 21 августа 1937 года военным трибуналом Киевского военного округа по статьям 54-4, 54-6 ч.I и 54-II УК УССР приговорен к расстрелу /приговор приведен в исполнение 22 октября 1937 года/. Признан виновным в том, что, будучи активным украинским националистом, проник в коммунистическую партию в 1920 году, двурушничал и проводил борьбу против партии. Работая в 1927-1931г.г. управляющим делами Полпредства СССР в Берлине, установил контакт с украинской контрреволюционной организацией Коновальца и проводил активную контрреволюционную работу среди эмигрантов из Западной Украины в Германии. Участвовал в подготовке "коновальцевской агентуры" для переброски на территорию СССР с целью проведения разведывательной работы и

Висновок Військового прокурора Київського військового округу у справі Долганова В.П. від 31 липня 1991 року. – Там само, с.129

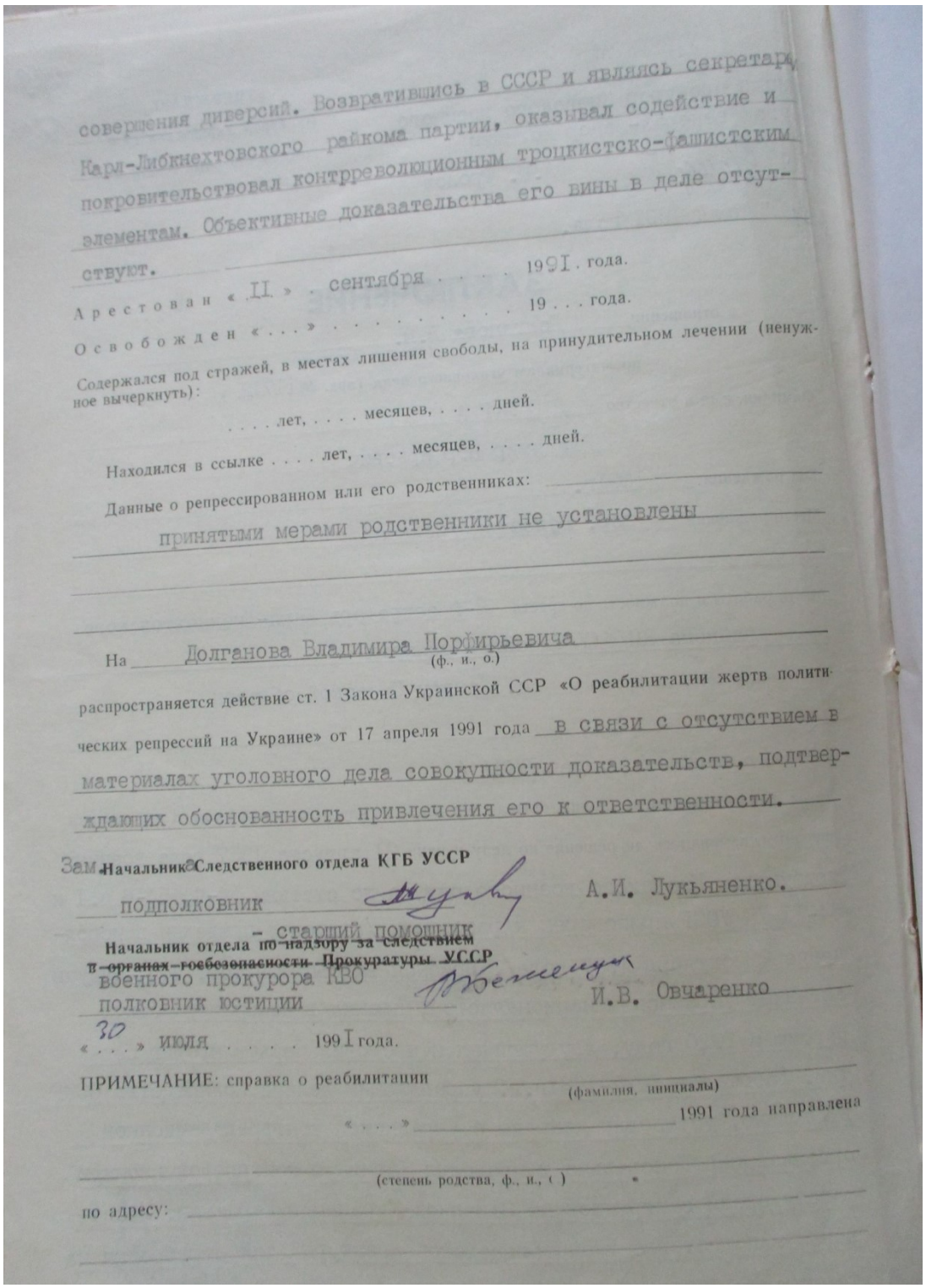

совершения диверсий. Возвратившись в СССР и являясь секретарем Карл-Либкнехтовского райкома партии, оказывал содействие и покровительствовал контрреволюционным троцкистско-фашистским элементам. Объективные доказательства его вины в деле отсутствуют.

Арестован «11» сентября 1991 года.

Освобожден «...» ..... 19... года.

Содержался под стражей, в местах лишения свободы, на принудительном лечении (ненужное вычеркнуть):

.... лет, ... месяцев, ... дней.

Находился в ссылке .... лет, ... месяцев, ... дней.

Данные о репрессированном или его родственниках: принятыми мерами родственники не установлены

На Долганова Владимира Порфирьевича
(ф., и., о.)

распространяется действие ст. 1 Закона Украинской ССР «О реабилитации жертв политических репрессий на Украине» от 17 апреля 1991 года в связи с отсутствием в материалах уголовного дела совокупности доказательств, подтверждающих обоснованность привлечения его к ответственности.

Зам. Начальника Следственного отдела КГБ УССР
подполковник А.И. Лукьяненко.

Начальник отдела по надзору за следствием ~~в органах госбезопасности~~ Прокуратуры УССР
- старший помощник военного прокурора КВО
полковник юстиции И.В. Овчаренко

«30» июля 1991 года.

ПРИМЕЧАНИЕ: справка о реабилитации
(фамилия, инициалы)
«...» 1991 года направлена
(степень родства, ф., и., о)
по адресу:

Там само,зворот

Документи зі справи Онищенка А.Г.

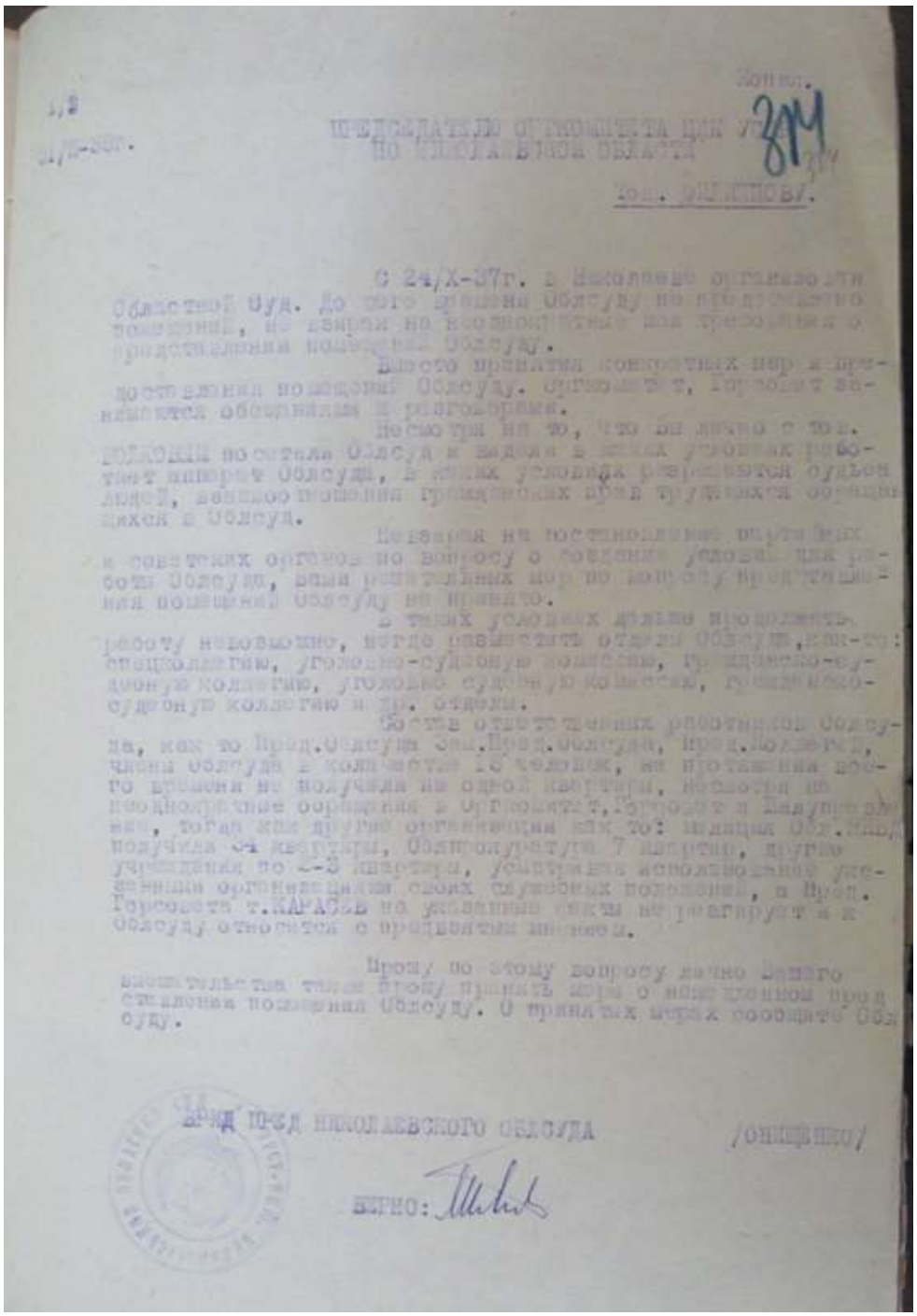

Лист тимчасово виконуючого обов'язки голови Миколаївського обласного суду Онищенка А.Г. голові оргкомітету ЦВК УРСР по Миколаївській області Філіпову від 31 березня 1938 року. - ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 314.

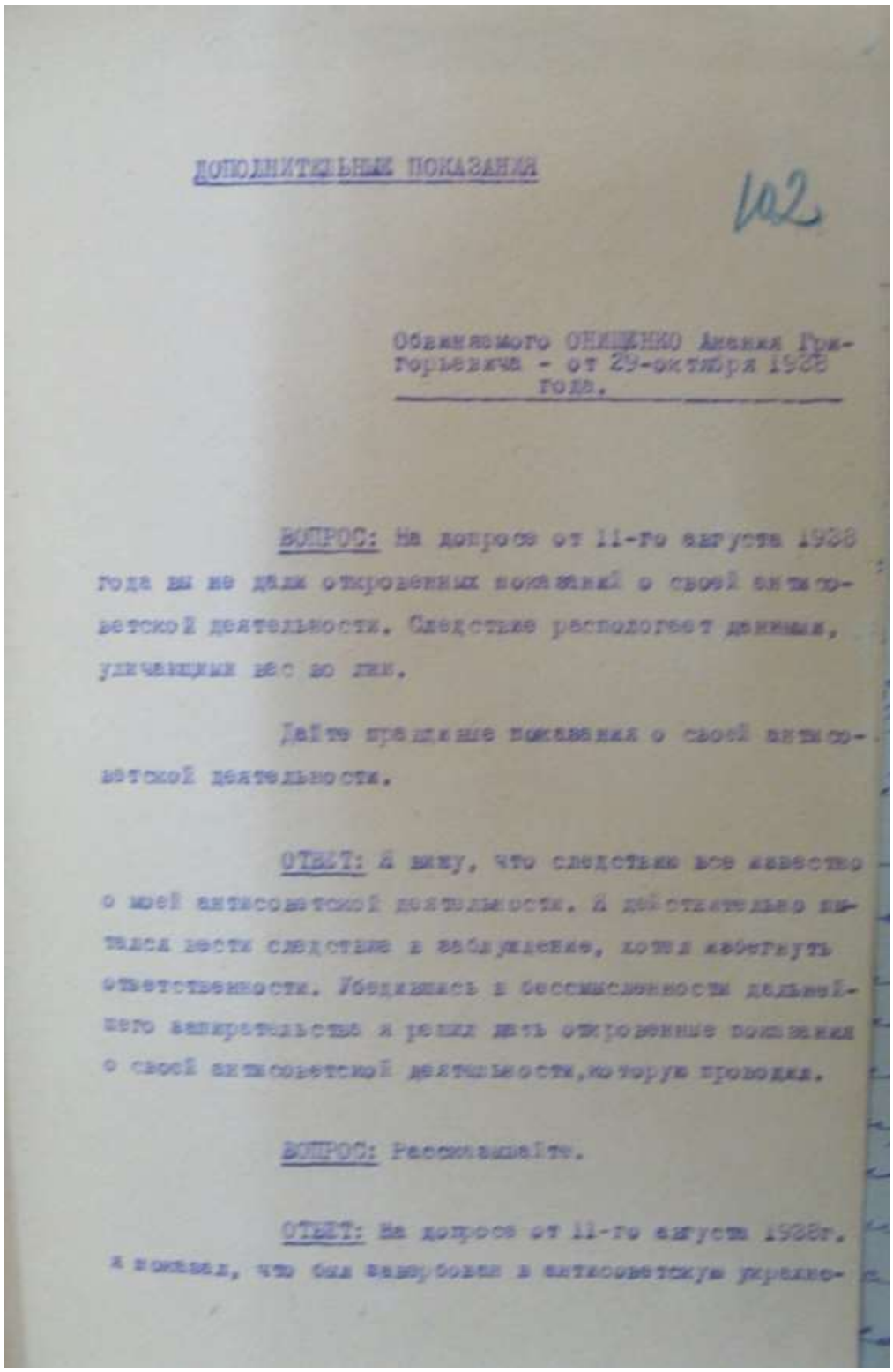

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ ПОКАЗАНИЯ

102

Обвиняемого ОНИЩЕНКО Анания Григорьевича - от 29-октября 1938 года.

ВОПРОС: На допросе от 11-го августа 1938 года вы не дали откровенных показаний о своей антисоветской деятельности. Следствие располагает данными, уличающими вас во лжи.

Дайте правдивые показания о своей антисоветской деятельности.

ОТВЕТ: Я вижу, что следствии все известно о моей антисоветской деятельности. Я действительно питался вести следствие в заблуждении, хотел избегнуть ответственности. Убедившись в бессмысленности дальнейшего запирательства я решил дать откровенные показания о своей антисоветской деятельности, которую проводил.

ВОПРОС: Рассказывайте.

ОТВЕТ: На допросе от 11-го августа 1938г. я показал, что был завербован в антисоветскую украинс-

Додаткові показання Онищенка А.Г. від 29 жовтня 1938 року. - ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 102.

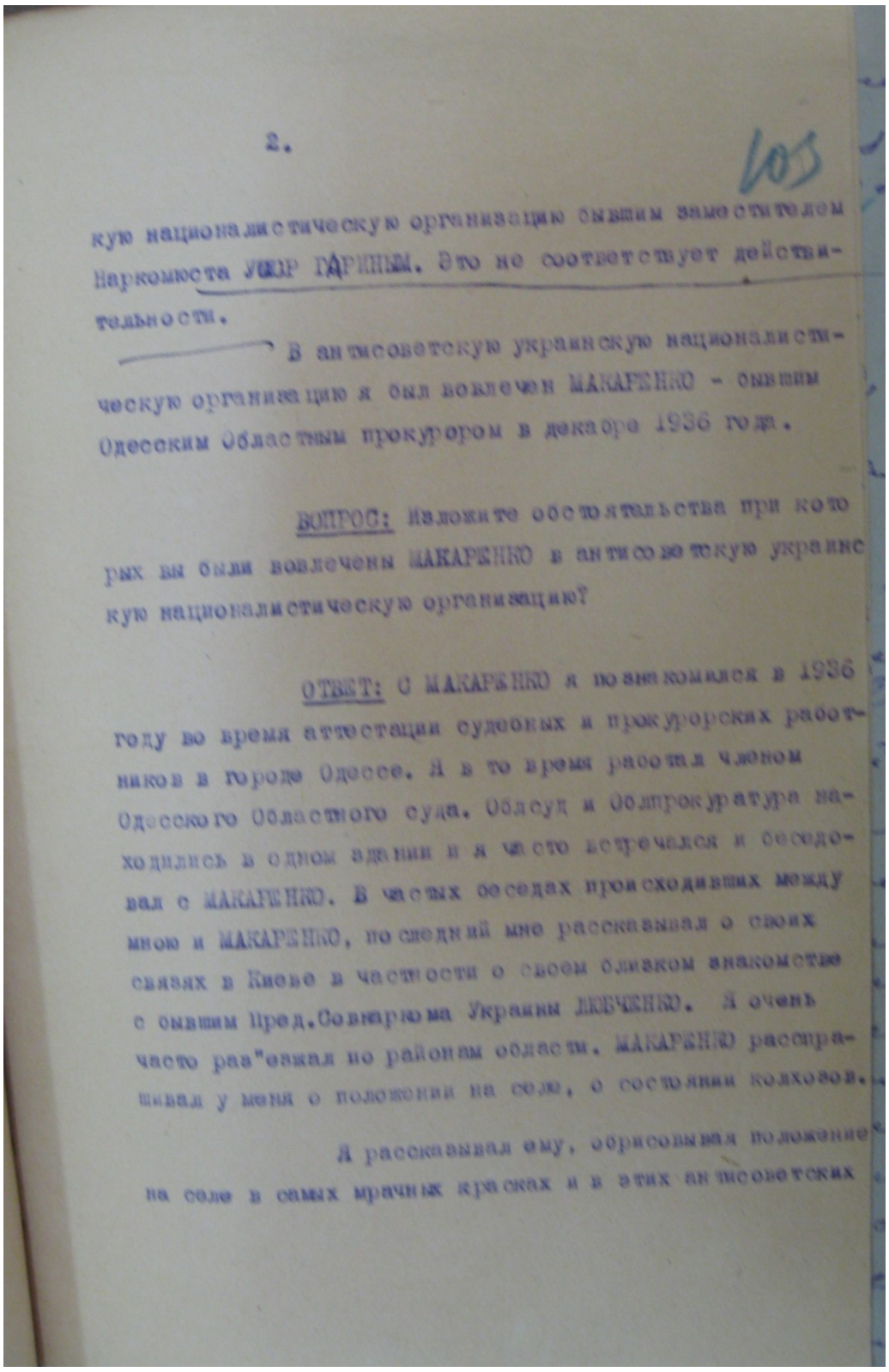

2. 105

кую националистическую организацию бывшим заместителем Наркомюста УССР ГАРИНЫМ. Это не соответствует действительности.

В антисоветскую украинскую националистическую организацию я был вовлечен МАКАРЕНКО - бывшим Одесским Областным прокурором в декабре 1936 года.

ВОПРОС: Изложите обстоятельства при которых вы были вовлечены МАКАРЕНКО в антисоветскую украинскую националистическую организацию?

ОТВЕТ: С МАКАРЕНКО я познакомился в 1936 году во время аттестации судебных и прокурорских работников в городе Одессе. Я в то время работал членом Одесского Областного суда. Облсуд и Облпрокуратура находились в одном здании и я часто встречался и беседовал с МАКАРЕНКО. В частых беседах происходивших между мною и МАКАРЕНКО, последний мне рассказывал о своих связях в Киеве в частности о своем близком знакомстве с бывшим Пред.Совнаркома Украины ЛЕБЕДЕНКО. Я очень часто раз"езжал по районам области. МАКАРЕНКО расспрашивал у меня о положении на селе, о состоянии колхозов.

Я рассказывал ему, обрисовывая положение на селе в самых мрачных красках и в этих антисоветских

Там само, с. 103

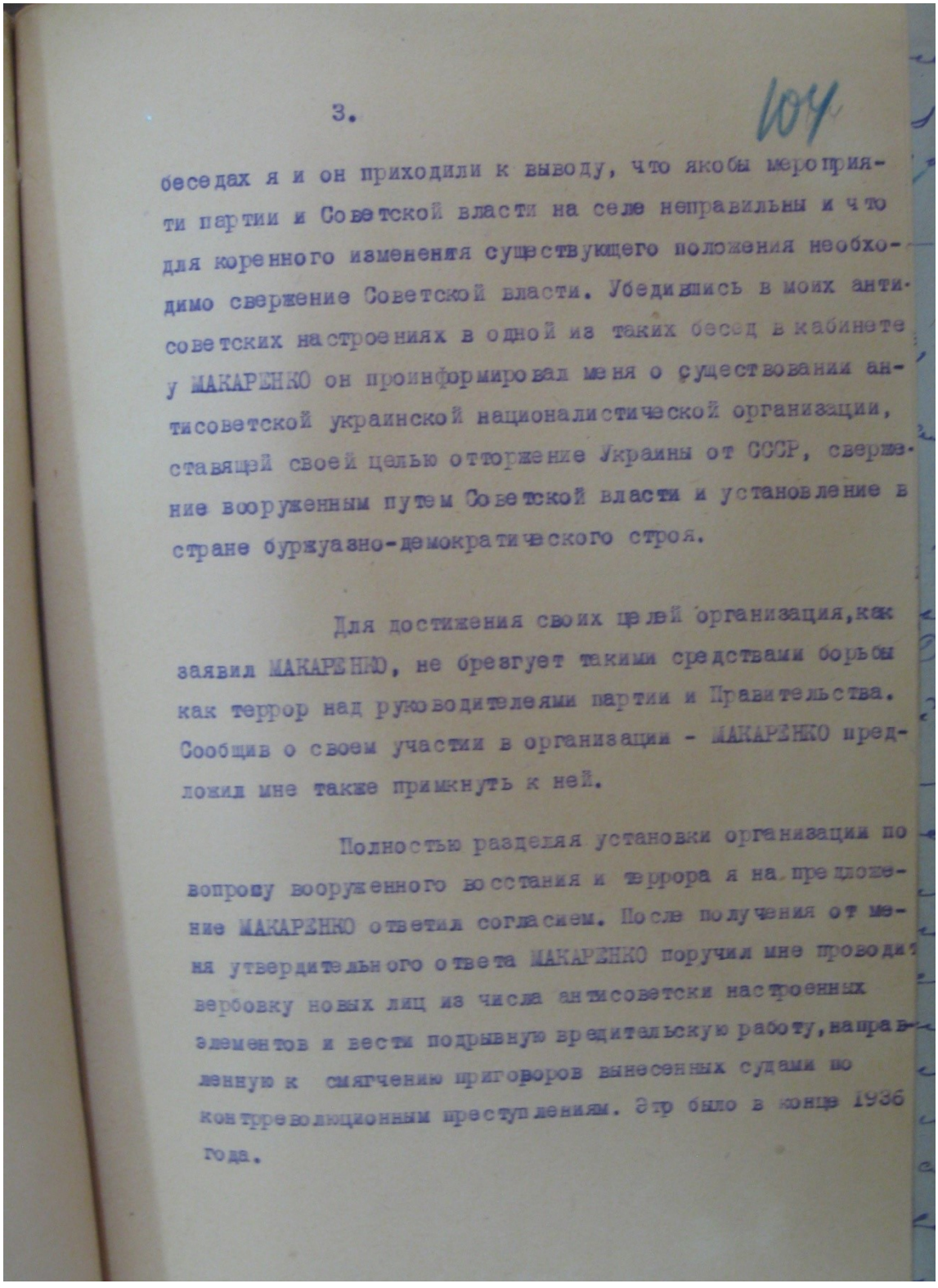

3. 104

беседах я и он приходили к выводу, что якобы мероприятия партии и Советской власти на селе неправильны и что для коренного изменения существующего положения необходимо свержение Советской власти. Убедившись в моих антисоветских настроениях в одной из таких бесед в кабинете у МАКАРЕНКО он проинформировал меня о существовании антисоветской украинской националистической организации, ставящей своей целью отторжение Украины от СССР, свержение вооруженным путем Советской власти и установление в стране буржуазно-демократического строя.

Для достижения своих целей организация, как заявил МАКАРЕНКО, не брезгует такими средствами борьбы как террор над руководителями партии и Правительства. Сообщив о своем участии в организации - МАКАРЕНКО предложил мне также примкнуть к ней.

Полностью разделяя установки организации по вопросу вооруженного восстания и террора я на предложение МАКАРЕНКО ответил согласием. После получения от меня утвердительного ответа МАКАРЕНКО поручил мне проводить вербовку новых лиц из числа антисоветски настроенных элементов и вести подрывную вредительскую работу, направленную к смягчению приговоров вынесенных судами по контрреволюционным преступлениям. Это было в конце 1936 года.

Там само, с. 104

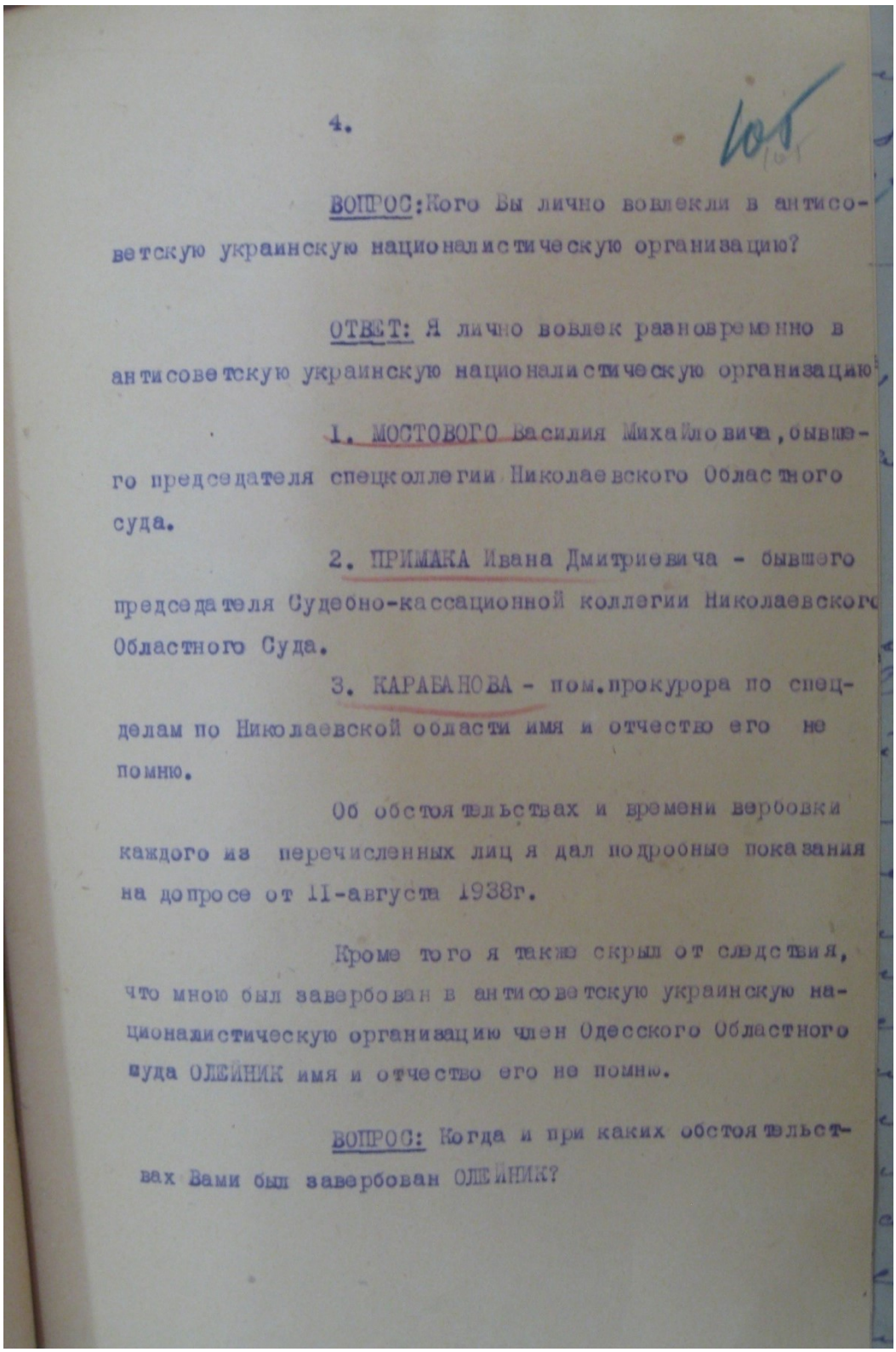

4. 105

ВОПРОС: Кого Вы лично вовлекли в антисоветскую украинскую националистическую организацию?

ОТВЕТ: Я лично вовлек разновременно в антисоветскую украинскую националистическую организацию

1. МОСТОВОГО Василия Михайловича, бывшего председателя спецколлегии Николаевского Областного суда.

2. ПРИМАКА Ивана Дмитриевича - бывшего председателя Судебно-кассационной коллегии Николаевского Областного Суда.

3. КАРАБАНОВА - пом.прокурора по спецделам по Николаевской области имя и отчество его не помню.

Об обстоятельствах и времени вербовки каждого из перечисленных лиц я дал подробные показания на допросе от 11-августа 1938г.

Кроме того я также скрыл от следствия, что мною был завербован в антисоветскую украинскую националистическую организацию член Одесского Областного суда ОЛЕЙНИК имя и отчество его не помню.

ВОПРОС: Когда и при каких обстоятельствах Вами был завербован ОЛЕЙНИК?

Там само, с. 105

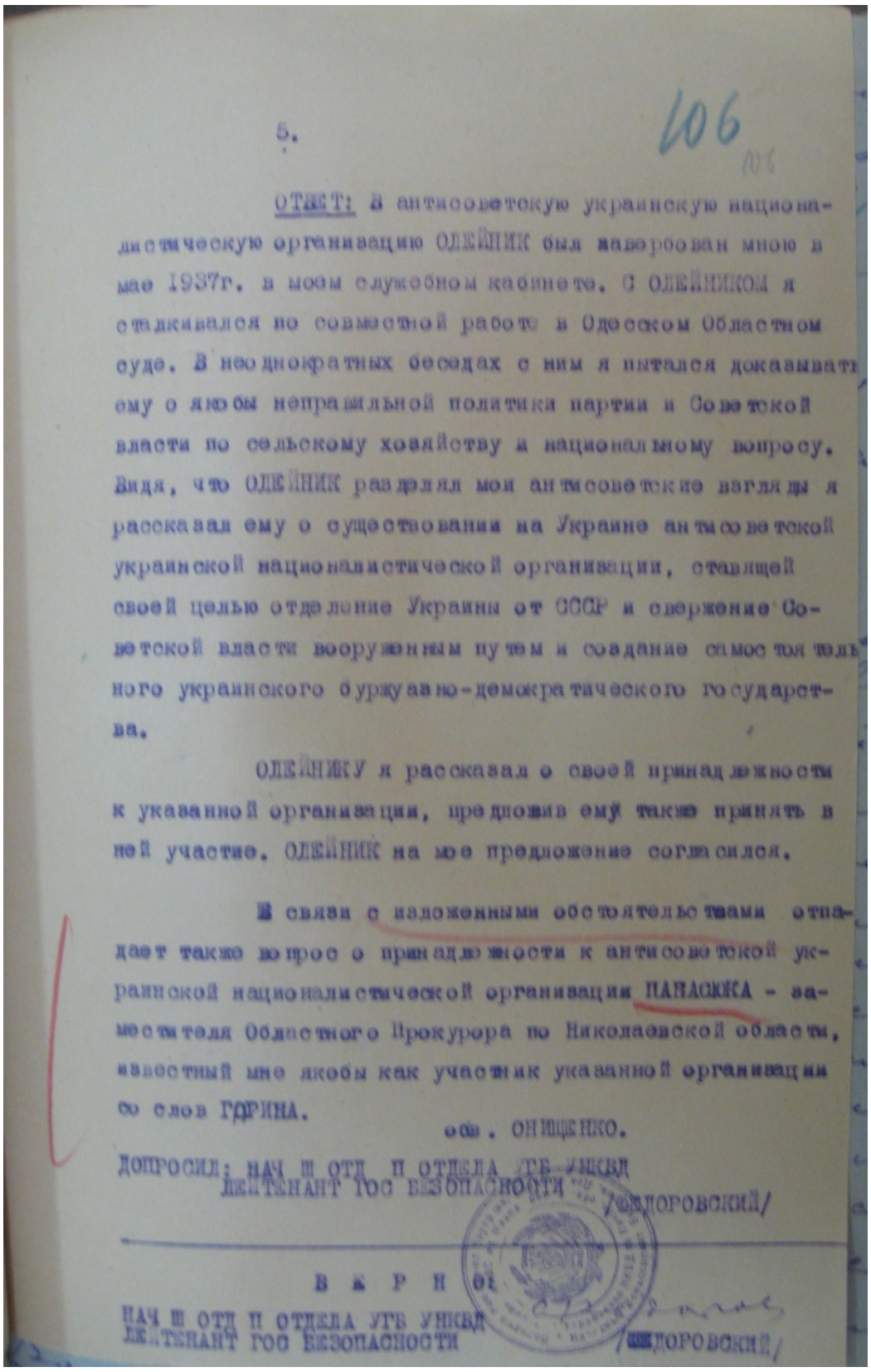

5. 106

ОТВЕТ: В антисоветскую украинскую националистическую организацию ОЛЕЙНИК был завербован мною в мае 1937г. в моем служебном кабинете. С ОЛЕЙНИКОМ я сталкивался по совместной работе в Одесском Областном суде. В неоднократных беседах с ним я пытался доказывать ему о якобы неправильной политики партии и Советской власти по сельскому хозяйству и национальному вопросу. Видя, что ОЛЕЙНИК разделял мои антисоветские взгляды я рассказал ему о существовании на Украине антисоветской украинской националистической организации, ставящей своей целью отделение Украины от СССР и свержение Советской власти вооруженным путем и создание самостоятельного украинского буржуазно-демократического государства.

ОЛЕЙНИКУ я рассказал о своей принадлежности к указанной организации, предложив ему также принять в ней участие. ОЛЕЙНИК на мое предложение согласился.

В связи с изложенными обстоятельствами отпадает также вопрос о принадлежности к антисоветской украинской националистической организации ПАПАСКИКА - заместителя Областного Прокурора по Николаевской области, известный мне якобы как участник указанной организации со слов ГДРИНА.

ООО. ОНИЩЕНКО.

ДОПРОСИЛ: НАЧ III ОТД II ОТДЕЛА УГБ УНКВД
ЛЕЙТЕНАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ /ФЕДОРОВСКИЙ/

В Е Р Н О:

НАЧ III ОТД II ОТДЕЛА УГБ УНКВД
ЛЕЙТЕНАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ /ФЕДОРОВСКИЙ/

Там само, с.106

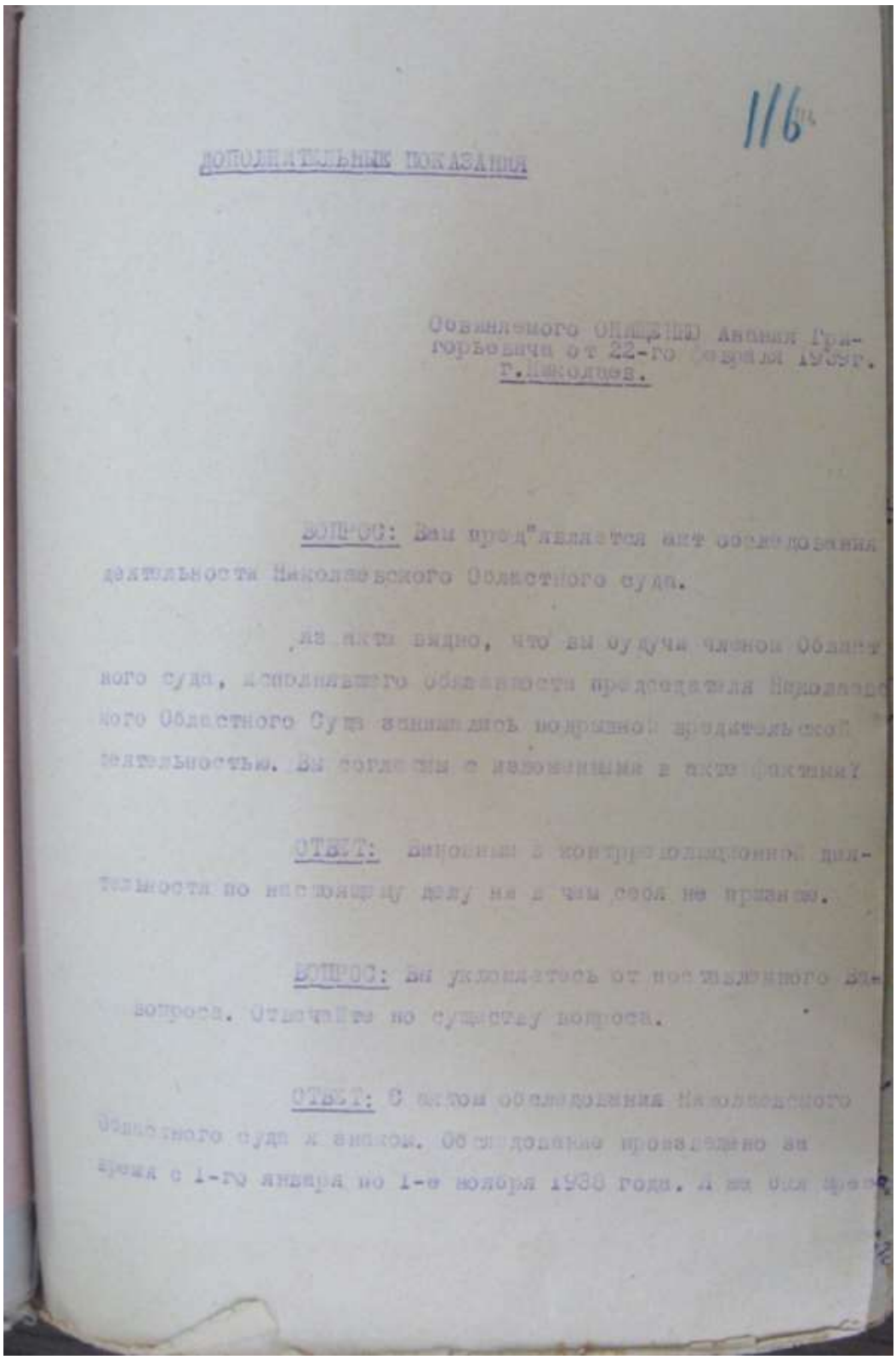

116

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫХ ПОКАЗАНИЯ

Обвиняемого Онищенко Аврама Григорьевича от 22-го февраля 1939г.
г.Николаев.

ВОПРОС: Вам предъявляется акт обследования деятельности Николаевского Областного суда.

Из акта видно, что вы будучи членом Областного суда, исполняющего обязанности председателя Николаевского Областного Суда занимались подрывной вредительской деятельностью. Вы согласны с изложенным в акте фактами?

ОТВЕТ: виновным в контрреволюционной деятельности по настоящему делу ни в чем себя не признаю.

ВОПРОС: Вы уклоняетесь от поставленного Вам вопроса. Отвечайте по существу вопроса.

ОТВЕТ: С актом обследования Николаевского Областного суда я виновен. Обследование проведено за время с 1-го января по 1-е ноября 1938 года. А за это время

Додаткові показання Онищенка А.Г. від 22 лютого 1939 року. - ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 116.

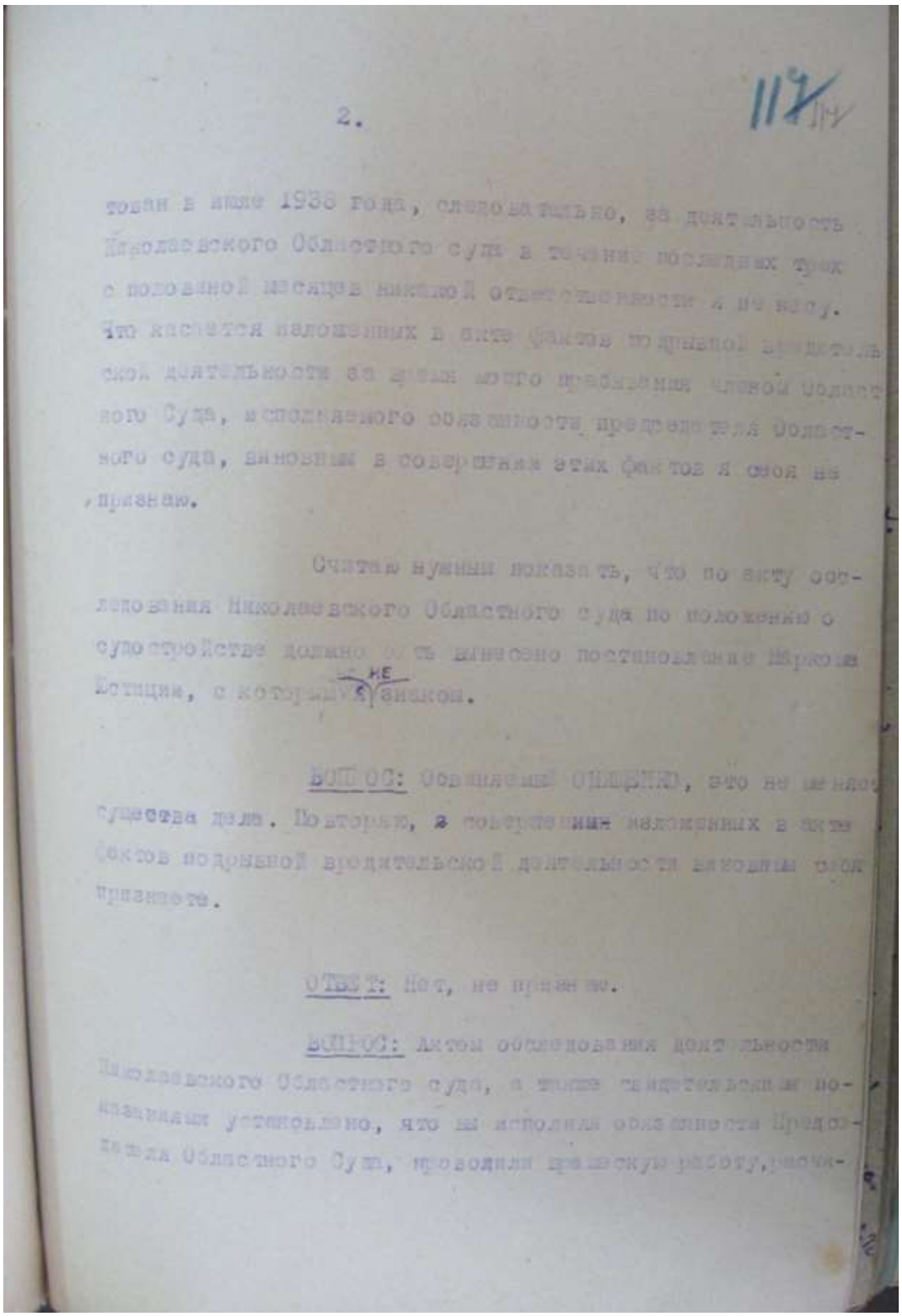

2. 117/114

тован в июле 1938 года, следовательно, за деятельность Николаевского Областного суда в течение последних трех с половиной месяцев никакой ответственности я не несу. Что касается изложенных в акте фактов подрывной вредительской деятельности за время моего пребывания членом Областного Суда, исполняемого обязанности председателя Областного суда, виновным в совершении этих фактов я своя не признаю.

Считаю нужным показать, что по акту обследования Николаевского Областного суда по положению о судостройстве должно быть вынесено постановление Президиума Облсуда, с которым я не согласен.

ВОПРОС: Обвиняемый ОШУРКО, это не меняет существа дела. Повторяю, в совершении изложенных в акте фактов подрывной вредительской деятельности виновным себя признаете.

ОТВЕТ: Нет, не признаю.

ВОПРОС: Актом обследования деятельности Николаевского Областного суда, в числе свидетельских показаний установлено, что вы исполняя обязанности Председателя Областного Суда, проводили вредительскую работу, умыш-

Там само,с.117

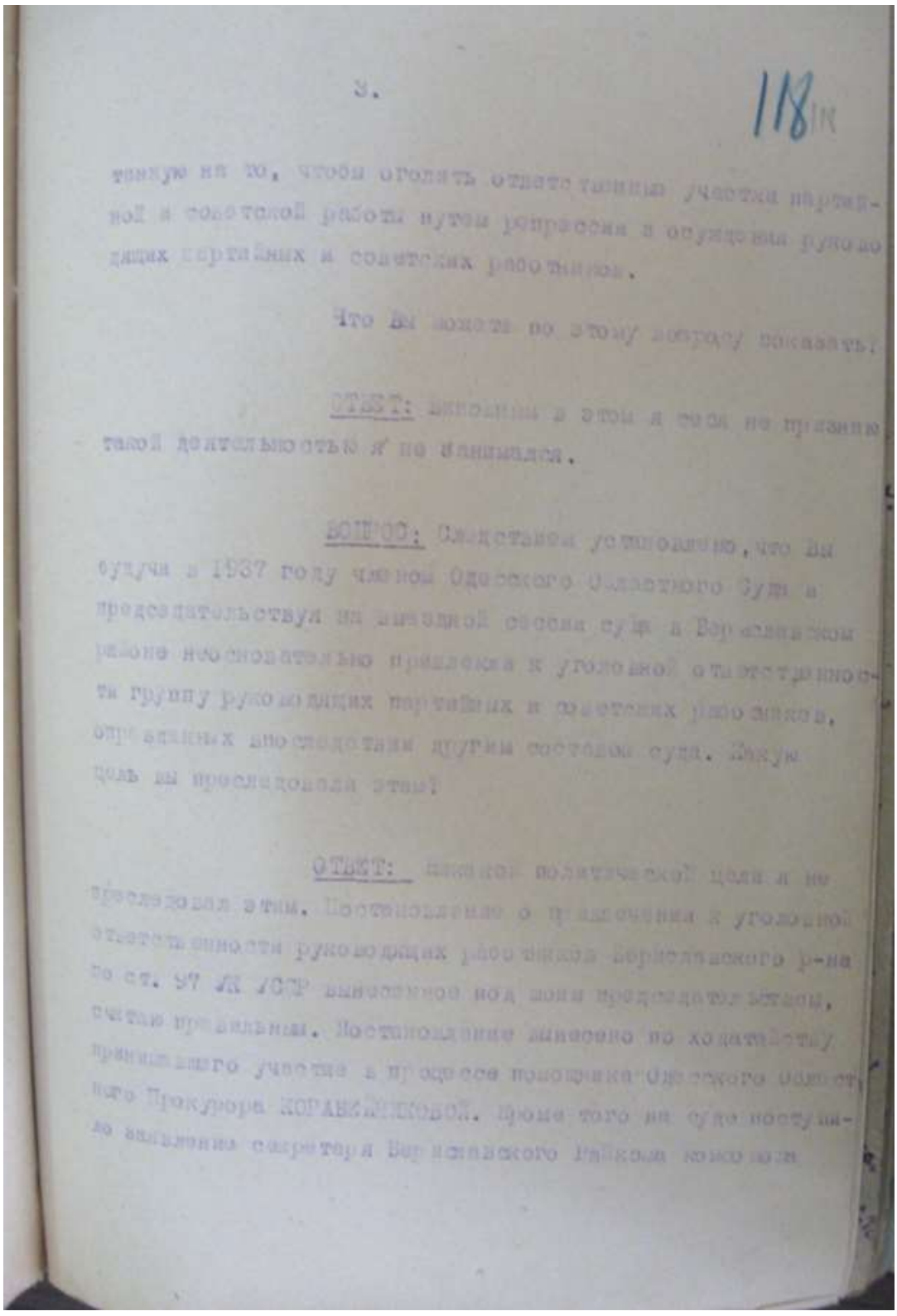

3. 118

такую на то, чтобы оградить отдельные участки партийной и советской работы путем допроса в качестве руководящих партийных и советских работников.

Что вы можете по этому вопросу показать?

ОТВЕТ: виновным в этом я себя не признаю, такой деятельностью я не занимался.

ВОПРОС: Следствием установлено, что вы будучи в 1937 году членом Одесского Областного Суда и председательствуя на выездной сессии суда в Березовском районе неоднократно привлекали к уголовной ответственности группу руководящих партийных и советских работников, оправданных впоследствии другим составом суда. Какую цель вы преследовали этим?

ОТВЕТ: никакой политической цели я не преследовал этим. Постановление о привлечении к уголовной ответственности руководящих работников Березовского р-на по ст. 97 УК УССР вынесенное мной председательствующим, считаю правильным. Постановление вынесено по ходатайству принимавшего участие в процессе помощника Одесского областного Прокурора КОРАБЛИНОВОЙ. Кроме того на суде поступило заявление секретаря Березовского райкома комсомола

Там само, с.118

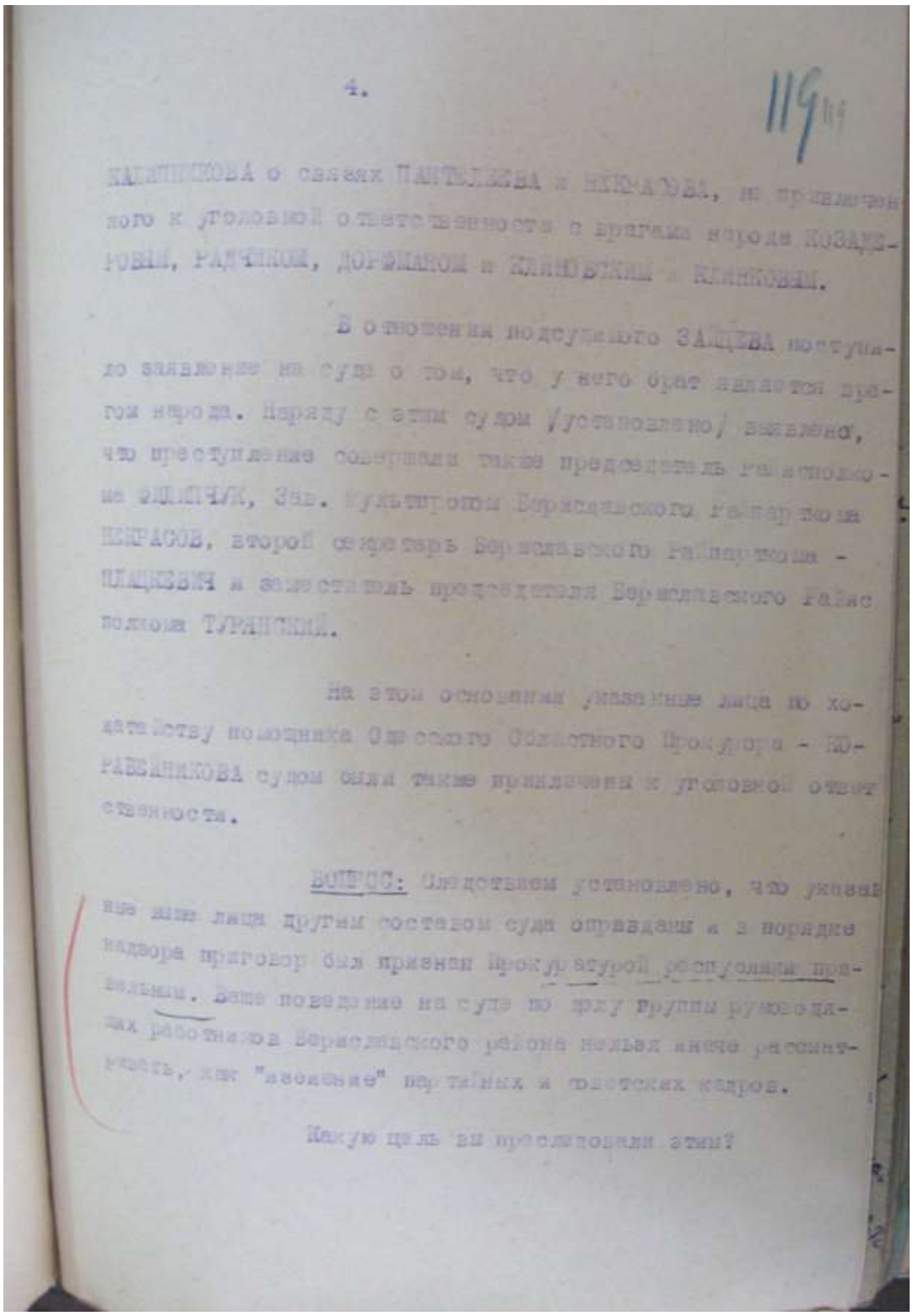

4.

119

КАЛИНИКОВА о связях ПАНТЕЛЕЕВА и НИКАЛОВА, не привлечен ного к уголовной ответственности с врагами народа КОЗАРЕ- ВЫМ, РАДЧЕНКОМ, ДОРФМАНОМ и ЖЕЛЕЗНЯКОМ и КЛИНКОВЫМ.

В отношении подсудимого ЗАЙЦЕВА поступило заявление на суде о том, что у него брат является врагом народа. Наряду с этим судом /установлено/ заявлено, что преступление совершали также председатель райисполкома ЯЦЕНЧУК, Зав. Культотделом Бориславского райкома КОСТАСОВ, второй секретарь Бориславского райкома - ПЛАЦКЕВИЧ и заместитель председателя Бориславского райисполкома ТУРАНСКИЙ.

На этом основании указанные лица по ходатайству помощника Областного Прокурора - КОРАБЛИНКОВА судом были также привлечены к уголовной ответственности.

ВОПРОС: Следствием установлено, что указанные лица другим составом суда оправданы и в порядке надзора приговор был признан Прокуратурой республики правильным. Ваше поведение на суде по делу группы руководящих работников Бориславского района нельзя иначе расценивать, как "защиту" вертких и пустых кадров.

Какую цель вы преследовали этим?

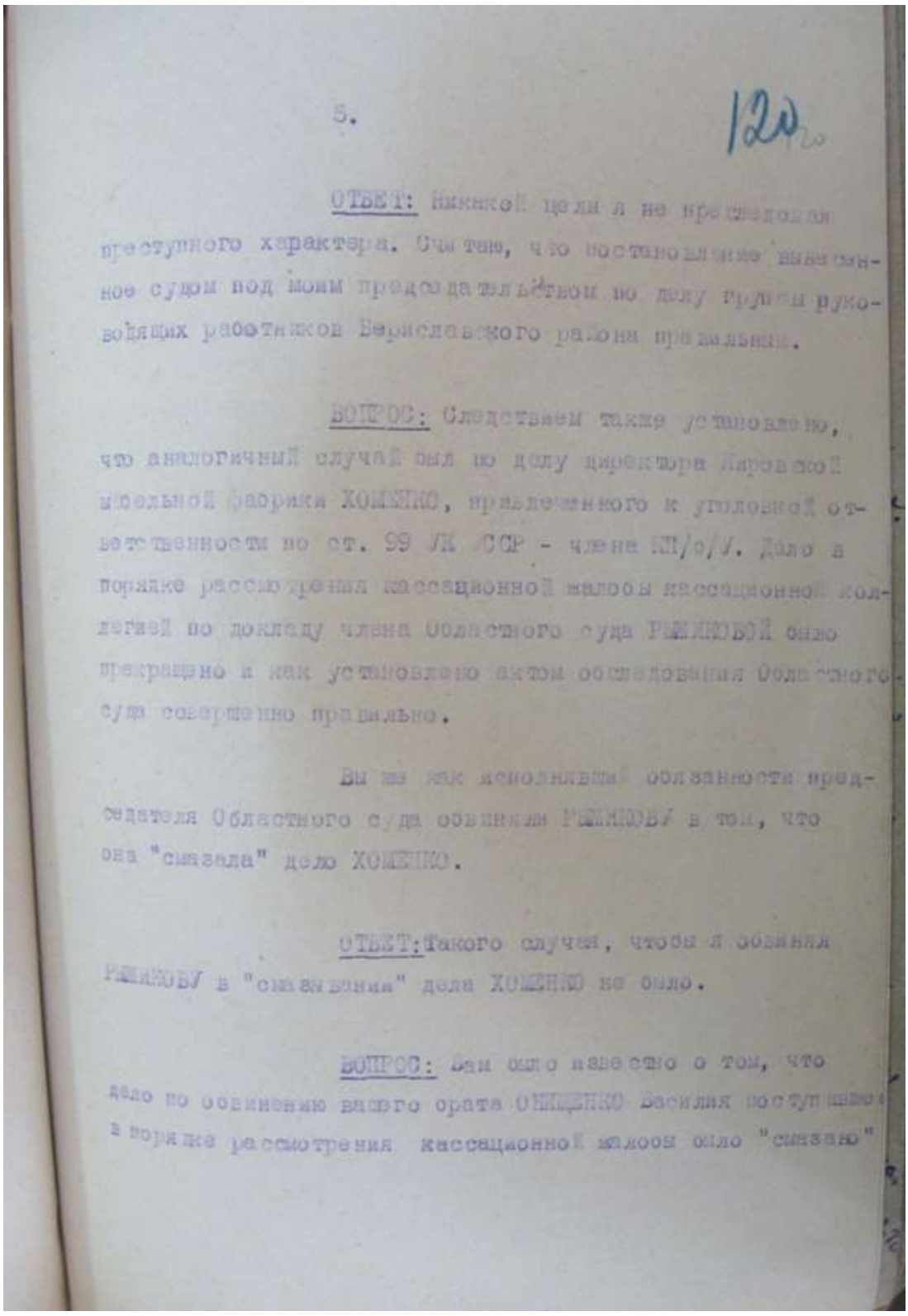

5. 120

ОТВЕТ: Никакой цели я не преследовал преступного характера. Считаю, что постановление вынесенное судом под моим председательством по делу группы руководящих работников Бериславского района правильным.

ВОПРОС: Следствием также установлено, что аналогичный случай был по делу директора Днепровской мебельной фабрики ХОМЕНКО, привлеченного к уголовной ответственности по ст. 99 УК УССР - члена КП/б/У. Дело в порядке рассмотрения кассационной жалобы кассационной коллегией по докладу члена Областного суда РЕЗНИКОВОЙ было прекращено и как установлено актом обследования Областного суда совершенно правильно.

Вы же как исполняющая обязанности председателя Областного суда обвинили РЕЗНИКОВУ в том, что она "связала" дело ХОМЕНКО.

ОТВЕТ: Такого случая, чтобы я обвинял РЕЗНИКОВУ в "связывании" дела ХОМЕНКО не было.

ВОПРОС: Вам было известно о том, что дело по обвинению вашего брата ОМЕЛЬЧЕНКО Василия поступило в порядке рассмотрения кассационной жалобы было "связано"

Там само, с.120

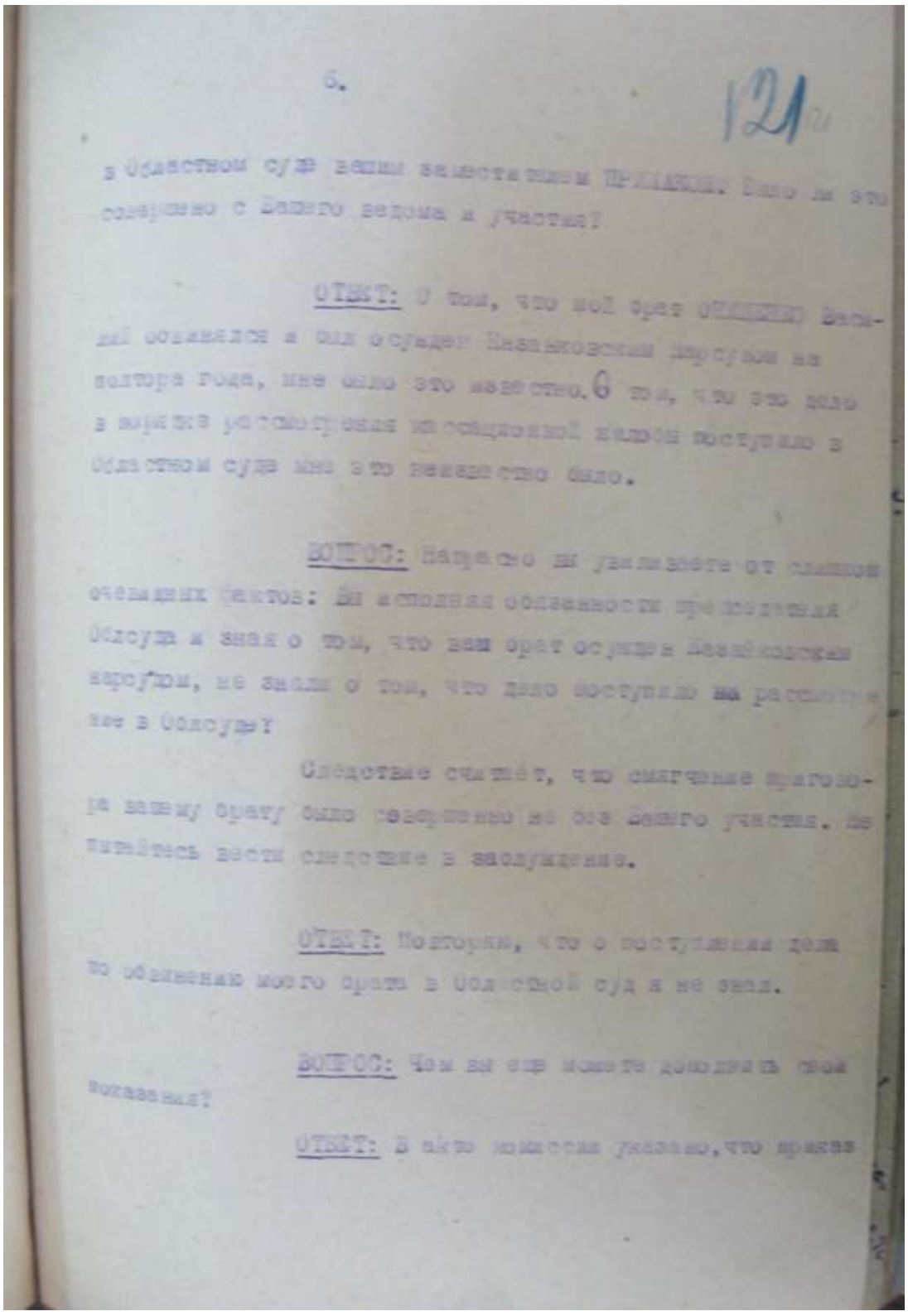

6. 121

в Областном суд вами заявительное ПРЕДЛОЖЕНИЕ. Было ли это совершено с Вашего ведома и участия?

ОТВЕТ: О том, что мой брат [illegible] Васильевой осужден и он осужден Павловским народным судом на восемь года, мне было это известно. О том, что это дело в порядке надзора из совдеповской власти поступило в Областной суд мне это неизвестно было.

ВОПРОС: Вам ясно вы увязываете от слишком очевидных фактов: Вы исполняя обязанности председателя Облсуда и зная о том, что ваш брат осужден Павловским народным, не зная о том, что дело поступило на рассмотрение в Облсуды?

Следствие считает, что умышленное преступление вашему брату было совершено по Вашего участия. Не пытайтесь вести следствие в заблуждение.

ОТВЕТ: Повторяю, что о поступлении дела по обвинению моего брата в Областной суд я не знал.

ВОПРОС: Чем вы еще можете дополнить свои показания?

ОТВЕТ: В акте комиссии указано, что приказ

Там само, с.121

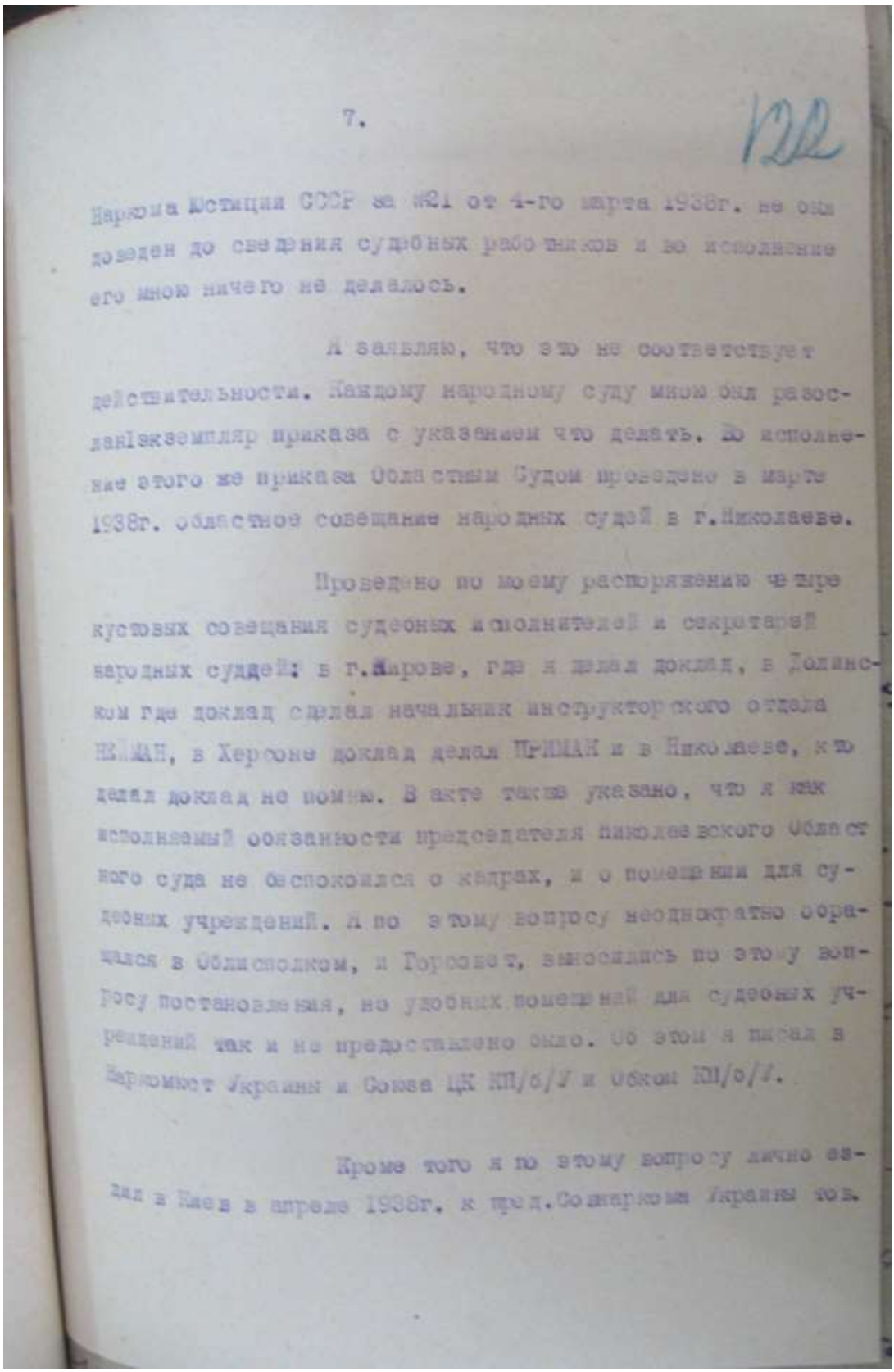

7.

122

Наркома Юстиции СССР за №21 от 4-го марта 1938г. не был доведен до сведения судебных работников и по исполнению его мною ничего не делалось.

Я заявляю, что это не соответствует действительности. Каждому народному суду мною был разослан1экземпляр приказа с указанием что делать. По исполнение этого же приказа Областным Судом проведено в марте 1938г. областное совещание народных судей в г.Николаеве.

Проведено по моему распоряжению четыре кустовых совещания судебных исполнителей и секретарей народных судей: в г.Жарове, где я делал доклад, в Доли нском где доклад сделал начальник инструкторского отдела НКЮ, в Херсоне доклад делал ПРИМАК и в Николаеве, кто делал доклад не помню. В акте также указано, что я как исполняемый обязанности председателя николаевского Областного суда не беспокоился о кадрах, и о помещении для судебных учреждений. А по этому вопросу неоднократно обращался в Облисполком, и Горсовет, вносился по этому вопросу постановления, но удобных помещений для судебных учреждений так и не предоставлено было. Об этом я писал в Наркомюст Украины и Совнар ЦК КП/б/У и обком КП/б/У.

Кроме того я по этому вопросу лично ездил в Киев в апреле 1938г. к пред.Совнаркома Украины тов.

Там само, с. 122

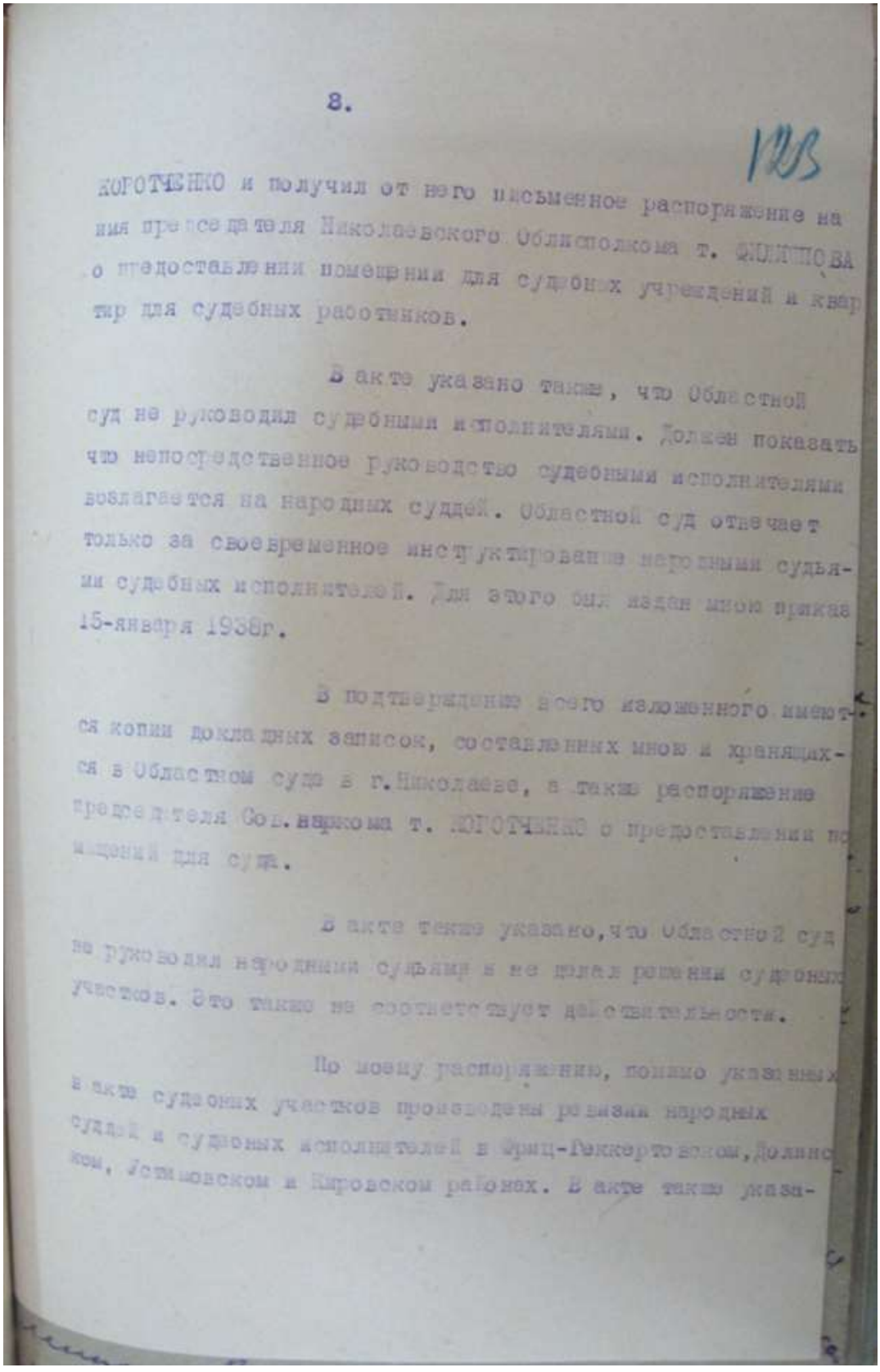

8.

123

КОГОТЕНКО и получил от него письменное распоряжение на
ния председателя Николаевского Облисполкома т. ФИЛИППОВА
о предоставлении помещения для судебных учреждений и квар
тир для судебных работников.

В акте указано также, что Областной
суд не руководил судебными исполнителями. Должен показать
что непосредственное руководство судебными исполнителями
возлагается на народных судей. Областной суд отвечает
только за своевременное инструктирование народными судья-
ми судебных исполнителей. Для этого был издан мною приказ
15-января 1938г.

В подтверждение всего изложенного имеют-
ся копии докладных записок, составленных мною и хранящих-
ся в Областном суде в г.Николаеве, а также распоряжение
председателя Сов.наркома т. КОГОТЕНКО о предоставлении по
мещений для суда.

В акте также указано, что Областной суд
не руководил народными судьями и не делал решения судовых
участков. Это также не соответствует действительности.

По моему распоряжению, помимо указанных
в акте судовых участков проверены ревизии народных
судей и судовых исполнителей в Фриц-Геккертовском, Долинс-
ком, Устиновском и Кировском районах. В акте также указа-

Там само, с. 123

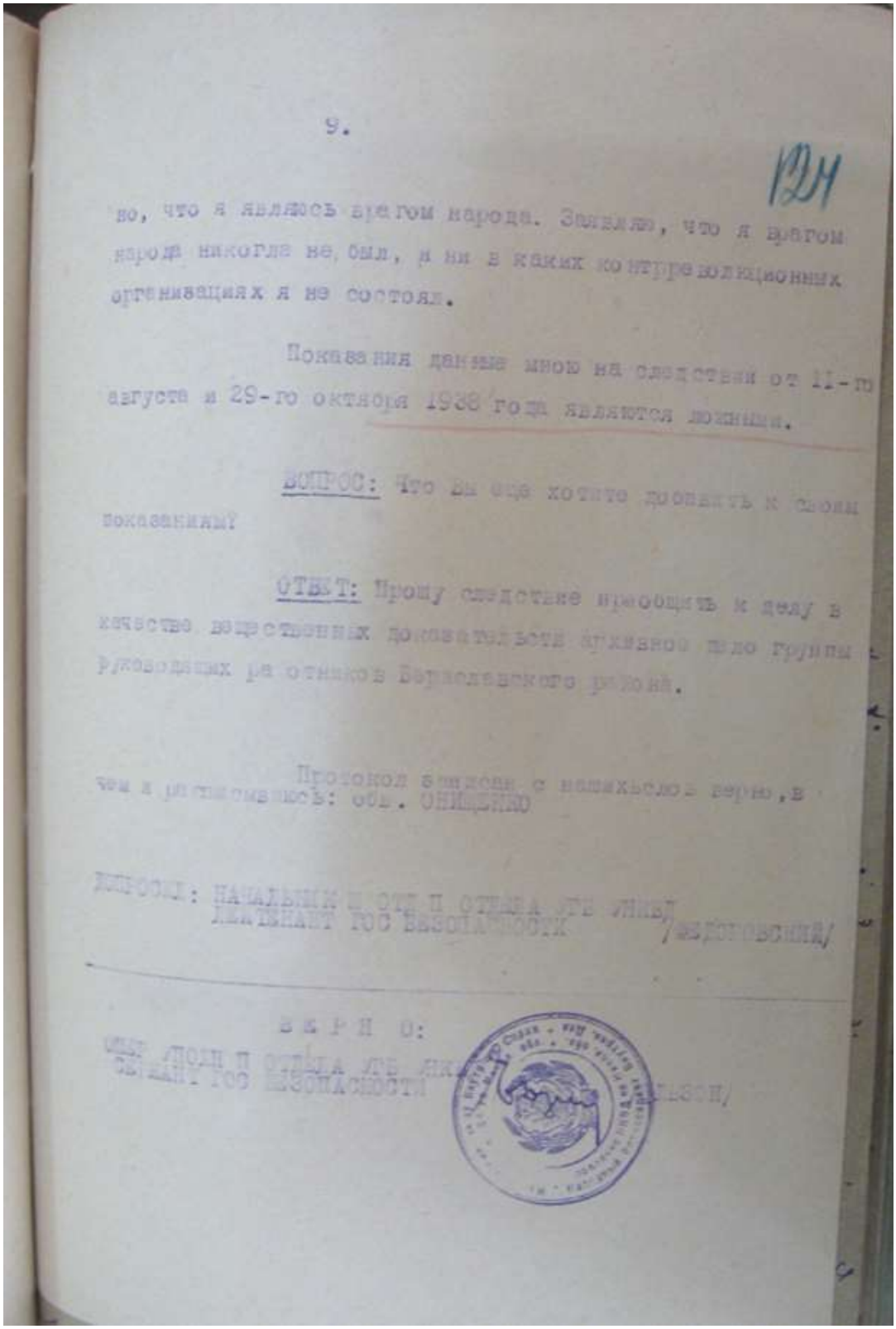

9.

124

но, что я являюсь врагом народа. Заявляю, что я врагом народа никогда не был, и ни в каких контрреволюционных организациях я не состоял.

Показания данные мною на следствии от 11-го августа и 29-го октября 1938 года являются ложными.

ВОПРОС: Что вы еще хотите добавить к своим показаниям?

ОТВЕТ: Прошу следствие приобщить к делу в качестве вещественных доказательств архивно-следственных дел группы руководящих работников Берославского района.

Протокол записан с моих слов верно, в чем и расписываюсь: обв. ОНИЩЕНКО

ВОПРОС: НАЧАЛЬНИК 4 ОТД II ОТДЕЛА УГБ УНКВД ЛЕЙТЕНАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ /ВЕЛИТОВСКИЙ/

В Е Р Н О:

ОПЕР УПОЛН II ОТДЕЛА УГБ УНКВД
ЛЕЙТЕНАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ /[illegible]/

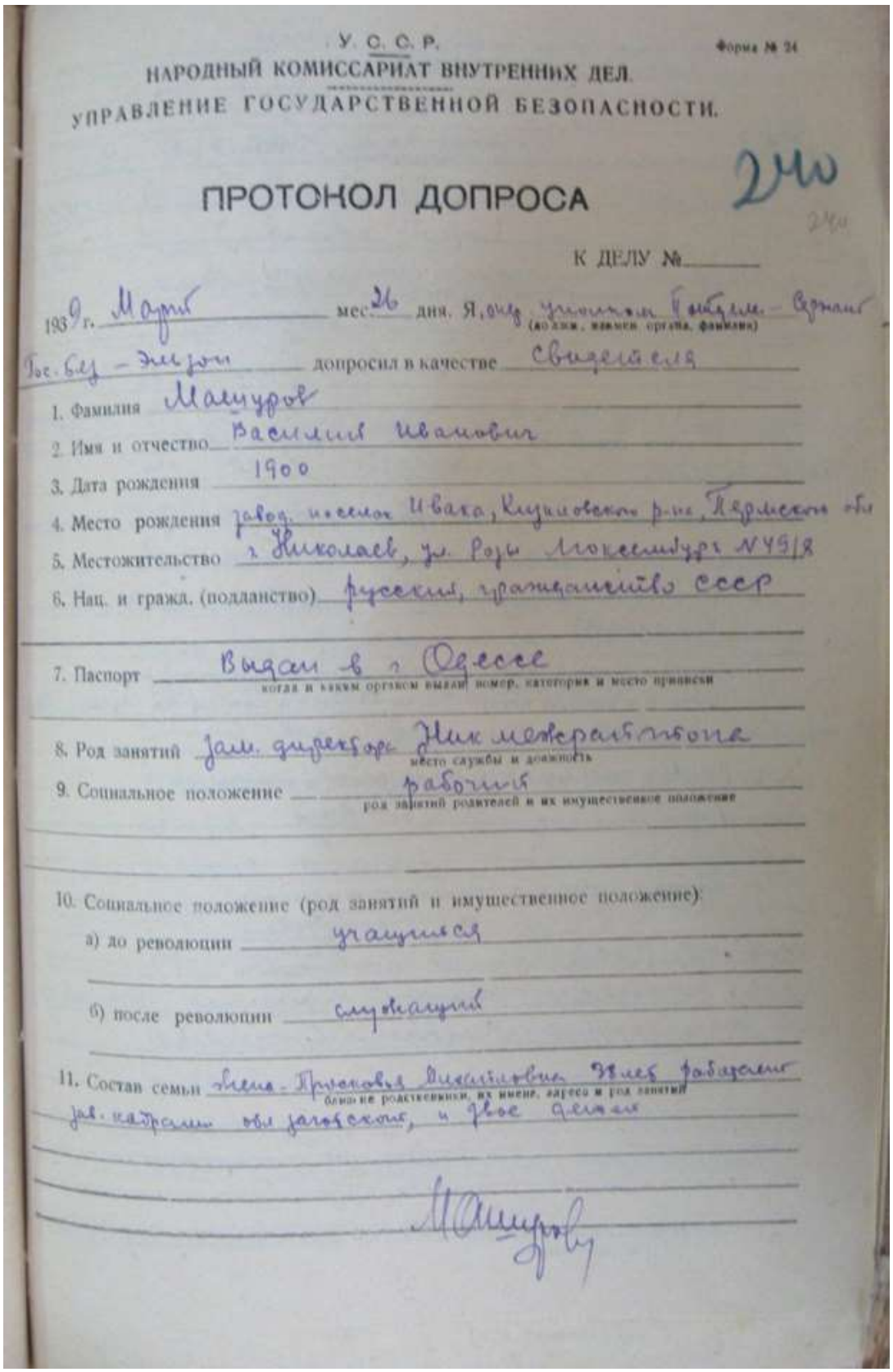

У. С. С. Р.
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ.

Форма № 24

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

240

К ДЕЛУ №

193 9 г. Марта мес. 26 дня. Я, оперуполномоченный Николаевского Горотдела Госбезопасности

допросил в качестве Свидетеля

1. Фамилия Машуров
2. Имя и отчество Василий Иванович
3. Дата рождения 1900
4. Место рождения завод. поселок Ивака, Кушмовского р-на, Пермской обл
5. Местожительство г. Николаев, ул. Розы Люксембург № 49/8
6. Нац. и гражд. (подданство) русский, гражданство СССР
7. Паспорт Выдан в г. Одессе
(когда и каким органом выдан, номер, категория и место приписки)
8. Род занятий зам. директора Ник. межрайтопторга
(место службы и должность)
9. Социальное положение рабочий
(род занятий родителей и их имущественное положение)
10. Социальное положение (род занятий и имущественное положение):
а) до революции учащийся
б) после революции служащий
11. Состав семьи жена - Прокофьева Анастасия Ивановна 38 лет работает
(ближние родственники, их имен. адреса и род занятий)
ул. Нахимова 66а Заводская, и двое детей

Машуров

Протокол допиту Машурова Василя Івановича від 26 березня 1939 року- ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 240.

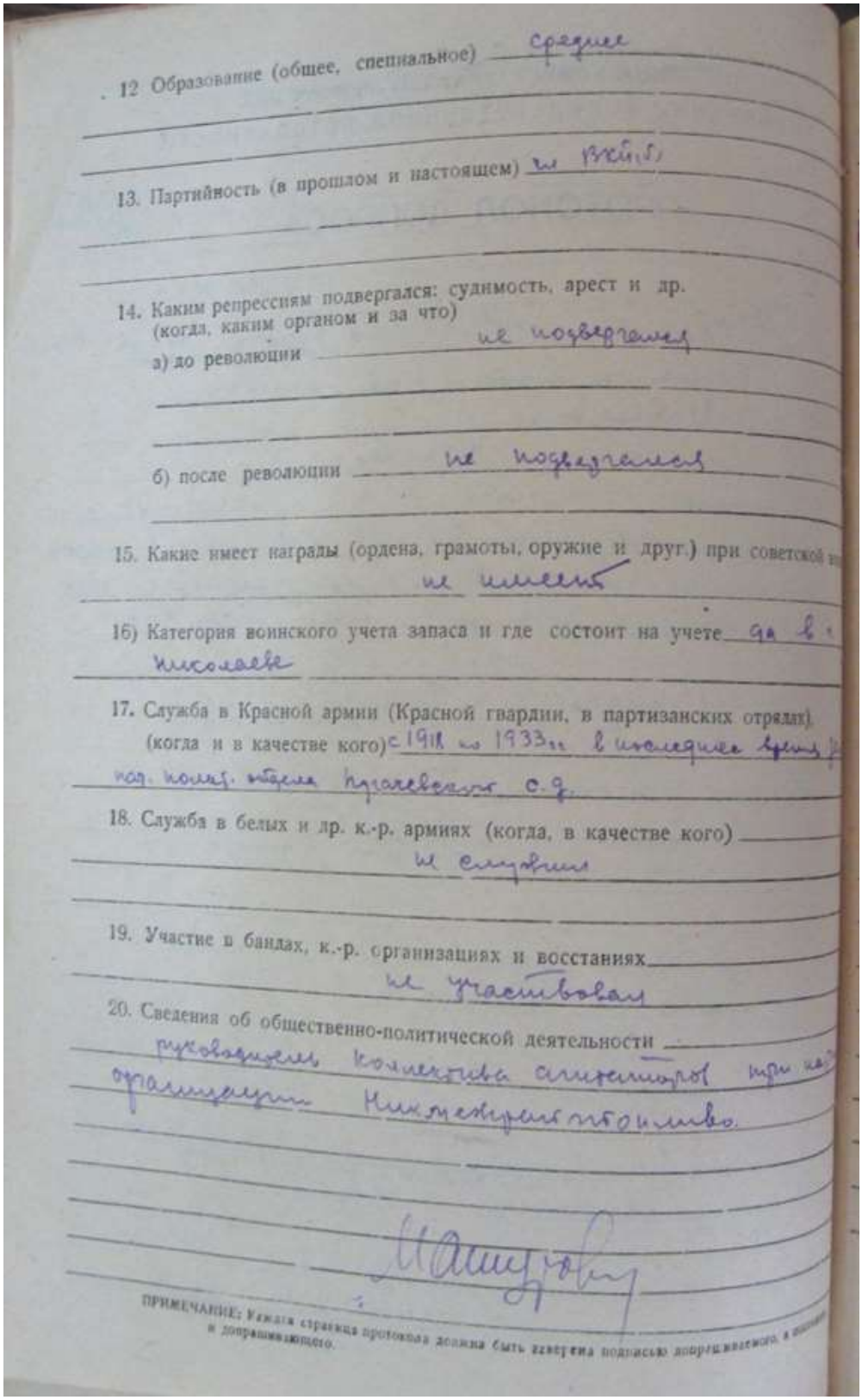

12. Образование (общее, специальное) среднее

13. Партийность (в прошлом и настоящем) не был(а)

14. Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что)

а) до революции не подвергался

б) после революции не подвергался

15. Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и друг.) при советской в не имеет

16) Категория воинского учета запаса и где состоит на учете да в г. Николаеве

17. Служба в Красной армии (Красной гвардии, в партизанских отрядах) (когда и в качестве кого) с 1918 по 1933 гг. в последнее время пом. нач. отдела пограничных с.д.

18. Служба в белых и др. к.-р. армиях (когда, в качестве кого) не служил

19. Участие в бандах, к.-р. организациях и восстаниях не участвовал

20. Сведения об общественно-политической деятельности руководитель коллектива агитаторов при нач. организации. Инженер-капитан тов.

Шапиро

ПРИМЕЧАНИЕ: Каждая страница протокола должна быть заверена подписью допрашиваемого и допрашивающего.

Там само, с.240 зворот

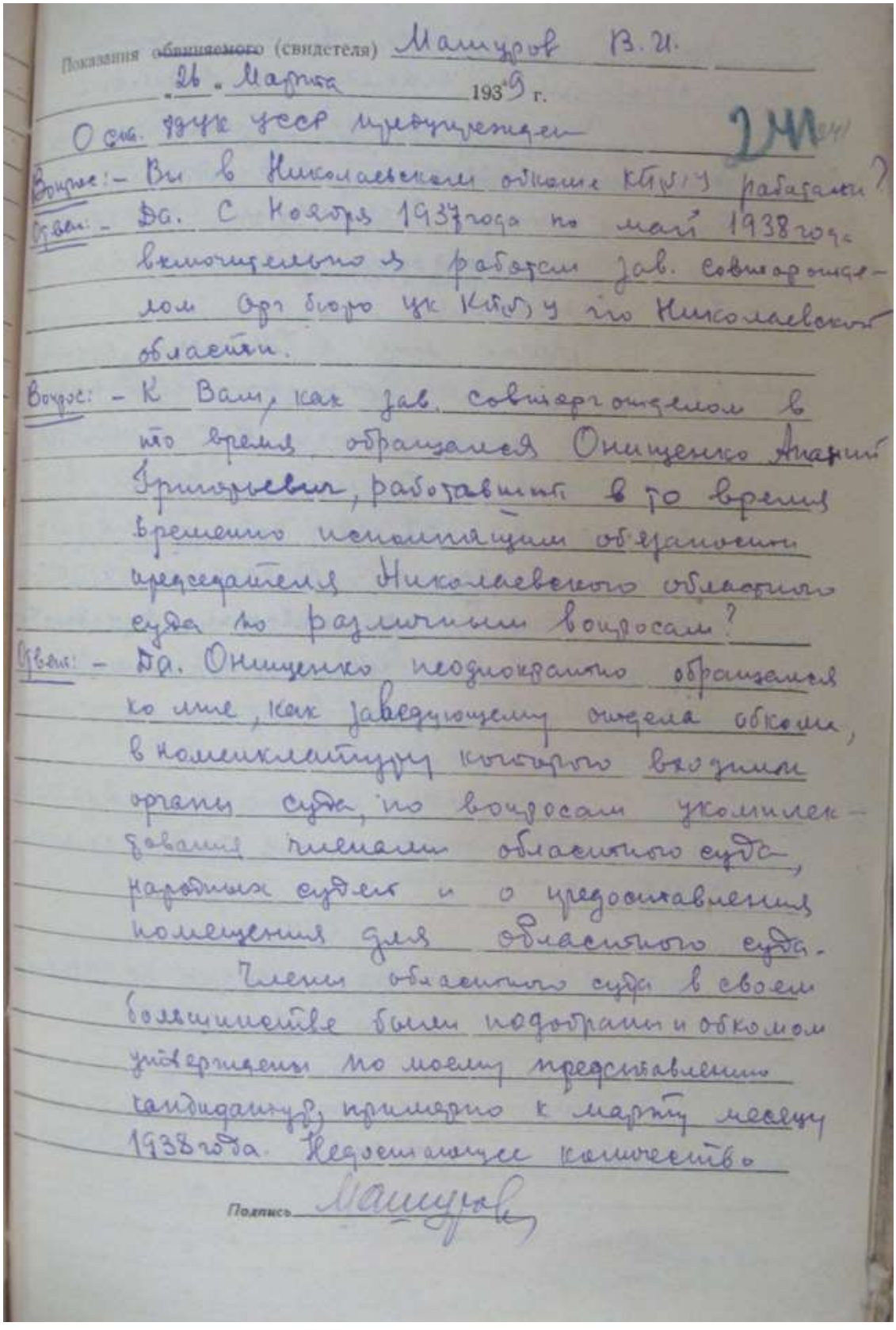

Показания ~~обвиняемого~~ (свидетеля) Машуров В.И.

26 Марта 1939 г.

О сов. прав. усср предупрежден 241

Вопрос:- Вы в Николаевском обкоме КП(б)У работали?

Ответ:- Да. С ноября 1937 года по май 1938 года включительно я работал зав. совмаргруппой Орг бюро ЦК КП(б)У по Николаевской области.

Вопрос:- К Вам, как зав. совмаргруппой в то время обращался Онищенко Андрей Григорьевич, работавший в то время временно исполняющим обязанности председателя Николаевского областного суда по различным вопросам?

Ответ:- Да. Онищенко неоднократно обращался ко мне, как заведующему отдела обкома, в номенклатуру которого входили органы суда, по вопросам укомплектования членами областного суда, народных судей и о предоставлении помещения для областного суда.

Членам областного суда в своем большинстве были подобраны и обкомом утверждены по моему представлению кандидатуры, примерно к марту месяцу 1938 года. Недостающее количество.

Подпись Машуров

Там само, с. 241

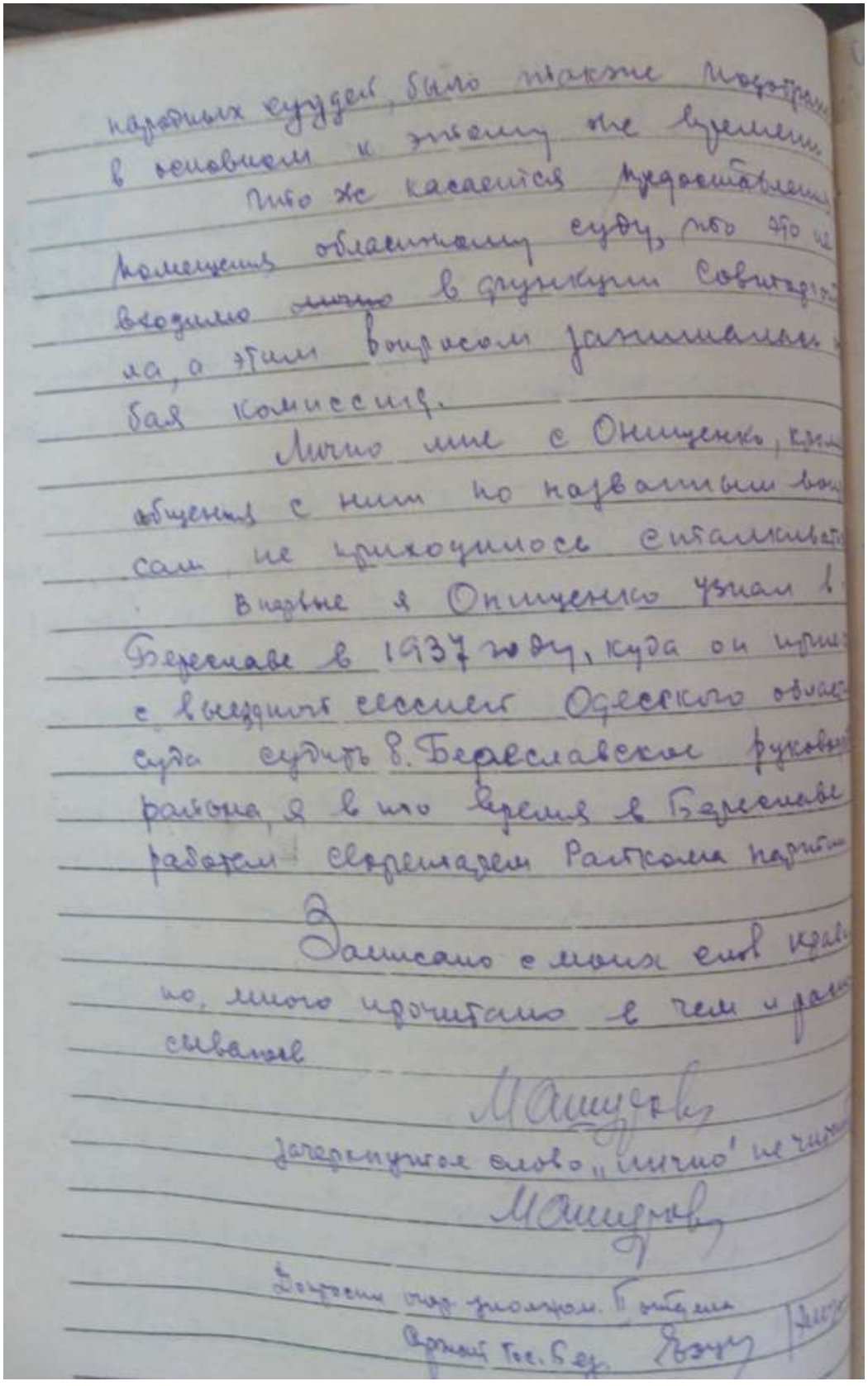

Там само, с. 241 зворот

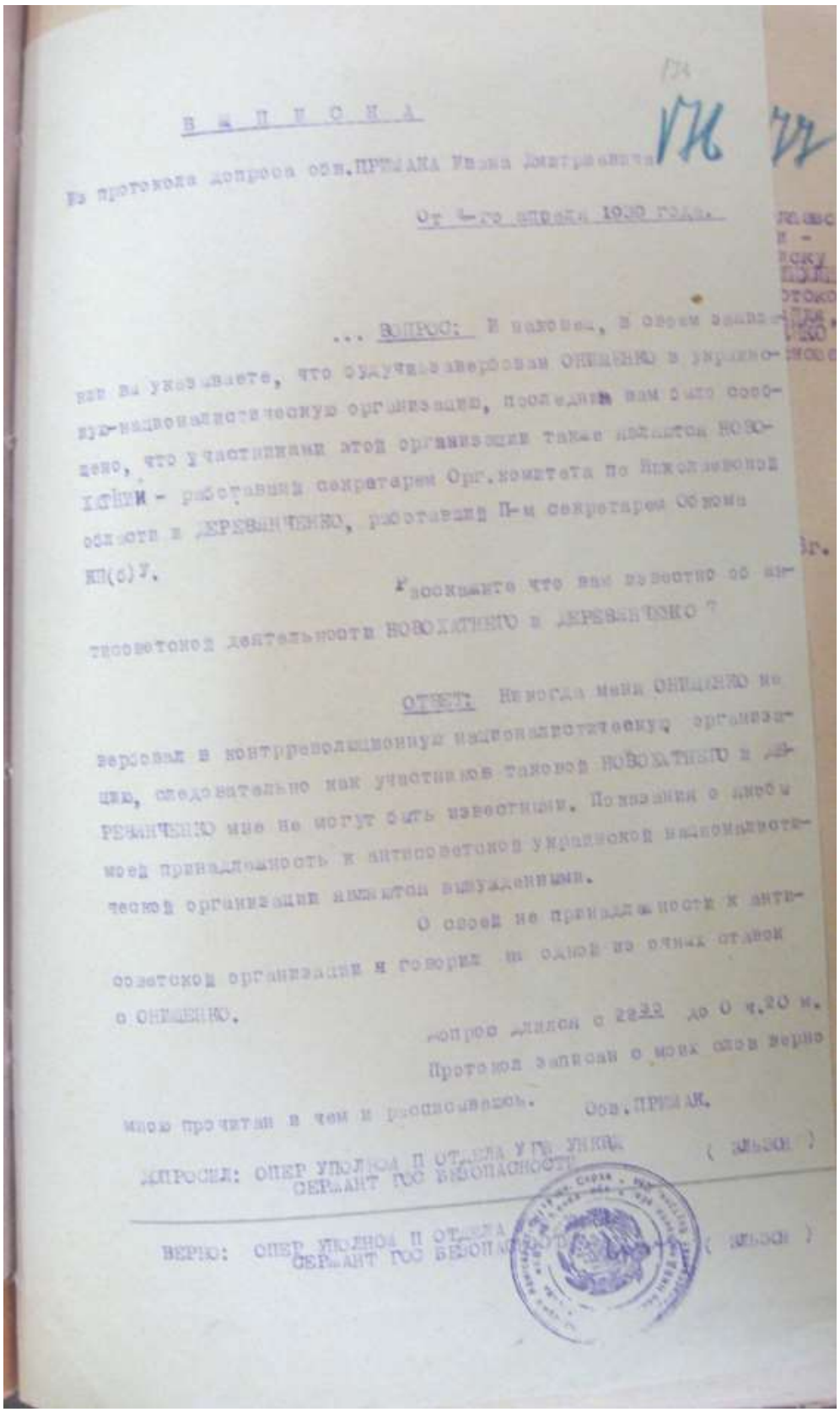

В Ы П И С К А

Из протокола допроса осн.ПРИМАКА Ивана Дмитриевича

От 4-го апреля 1939 года.

... ВОПРОС: И наконец, в своем заявлении вы указываете, что осуществлявшейся ОПЕНКИНЫМ в украинско-националистическую организацию, последний вам было сообщено, что участниками этой организации также являются НОВОКАТКИН - работавший секретарем Орг.комитета по Николаевской области и ДЕРЕВЯНЧЕНКО, работавший П-м секретарем Обкома КП(б)У.

Расскажите что вам известно об антисоветской деятельности НОВОКАТКИНО и ДЕРЕВЯНЧЕНКО ?

ОТВЕТ: Никогда мной ОПЕНКИНО не вербовался в контрреволюционную националистическую организацию, следовательно как участников таковой НОВОКАТКИНО и ДЕРЕВЯНЧЕНКО мне не могут быть известными. Показания о моей якобы принадлежности к антисоветской украинской националистической организации являются вынужденными.

О своей не принадлежности к антисоветской организации я говорил на одном из очных ставок с ОПЕНКИНО.

Допрос длился с 2232 до 0 ч.20 м.

Протокол записан с моих слов верно мною прочитан в чем и расписываюсь. Осн.ПРИМАК.

ДОПРОСИЛ: ОПЕР УПОЛНОМ II ОТДЕЛА УГБ УНКВД (ДЕЛОВ)
СЕРЖАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ

ВЕРНО: ОПЕР УПОЛНОМ II ОТДЕЛА УГБ УНКВД (ДЕЛОВ)
СЕРЖАНТ ГОС БЕЗОПАСНОСТИ

Виписка з протоколу допиту Примака Івана Дмитровича від 4 квітня 1939 року. - ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 176.

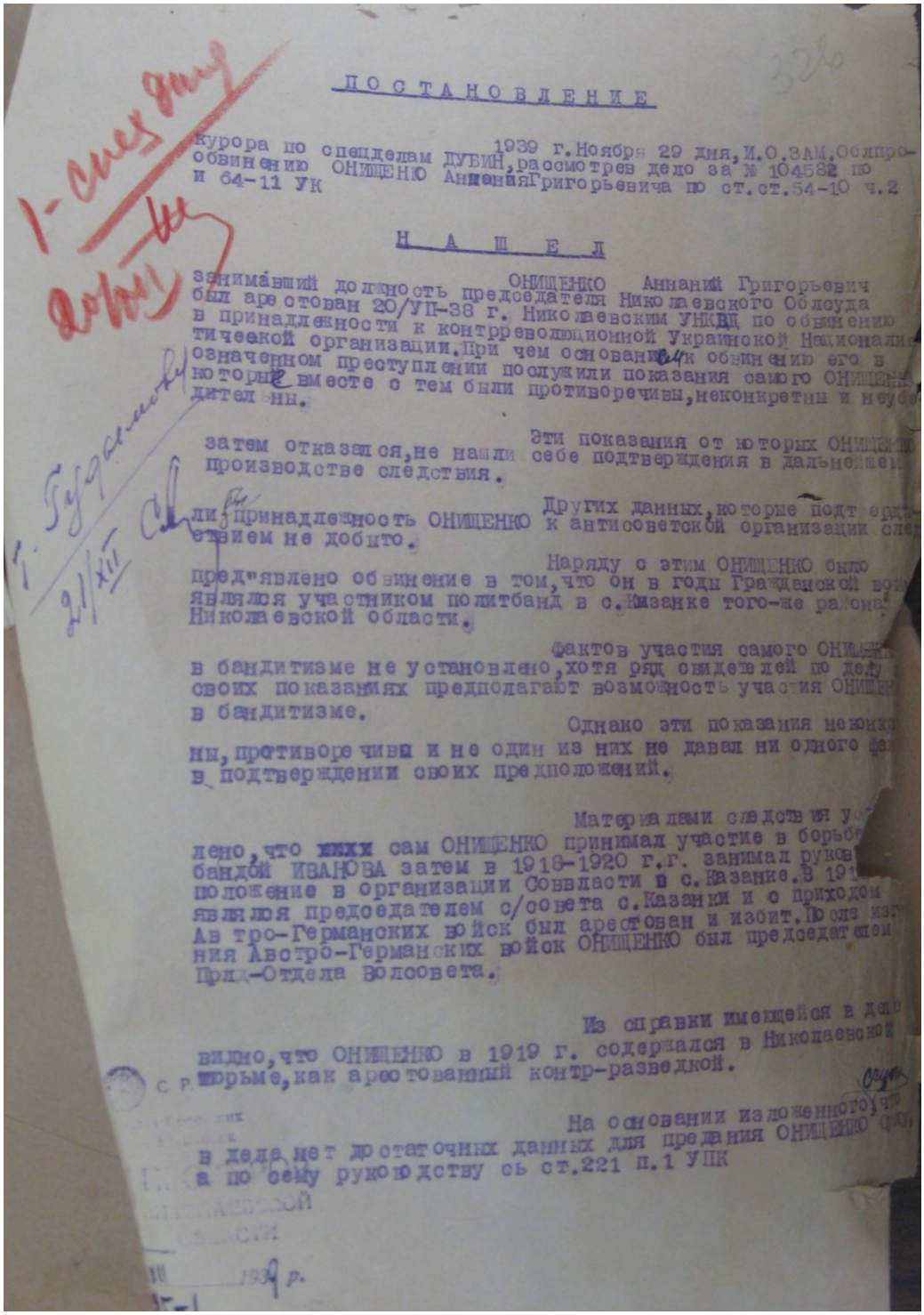

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1939 г. Ноября 29 дня, И.О. ЗАМ. Облпрокурора по спецделам ДУБИН, рассмотрев дело за № 104582 по обвинению ОНИЩЕНКО Анания Григорьевича по ст.ст. 54-10 ч.2 и 54-11 УК

НАШЕЛ

ОНИЩЕНКО Аннаний Григорьевич занимавший должность председателя Николаевского Облсуда был арестован 20/УП-38 г. Николаевским УНКВД по обвинению в принадлежности к контрреволюционной Украинской Националистической организации. При чем основанием к обвинению его в означенном преступлении послужили показания самого ОНИЩЕНКО которые вместе с тем были противоречивы, неконкретны и неубедительны.

Эти показания от которых ОНИЩЕНКО затем отказался, не нашли себе подтверждения в дальнейшем производстве следствия.

Других данных, которые подтверждали принадлежность ОНИЩЕНКО к антисоветской организации следствием не добыто.

Наряду с этим ОНИЩЕНКО было предъявлено обвинение в том, что он в годы Гражданской войны являлся участником политбанд в с. Казанке того-же района Николаевской области.

Фактов участия самого ОНИЩЕНКО в бандитизме не установлено, хотя ряд свидетелей по делу в своих показаниях предполагают возможность участия ОНИЩЕНКО в бандитизме.

Однако эти показания неконкретны, противоречивы и не один из них не давал ни одного факта в подтверждении своих предположений.

Материалами следствия установлено, что ОНИЩЕНКО сам ОНИЩЕНКО принимал участие в борьбе с бандой ИВАНОВА затем в 1918-1920 г.г. занимал руководящее положение в организации Совласти в с. Казанке. В 1918 г. являлся председателем с/совета с. Казанки и с приходом Австро-Германских войск был арестован и изобит. После изгнания Австро-Германских войск ОНИЩЕНКО был председателем Прод-Отдела Волосовета.

Из справки имеющейся в деле видно, что ОНИЩЕНКО в 1919 г. содержался в Николаевской тюрьме, как арестованный контр-разведкой.

На основании изложенного, что в деле нет достаточных данных для предания ОНИЩЕНКО суду, а по сему руководствуясь ст.221 п.1 УПК

1939 г.

Постанова прокурора у спец справах Дубіна про припинення справи Онищенка А.Г. 29 листопада 1939 року - ГДА СБ України, м. Миколаїв, спр. 4914-с, с. 326.

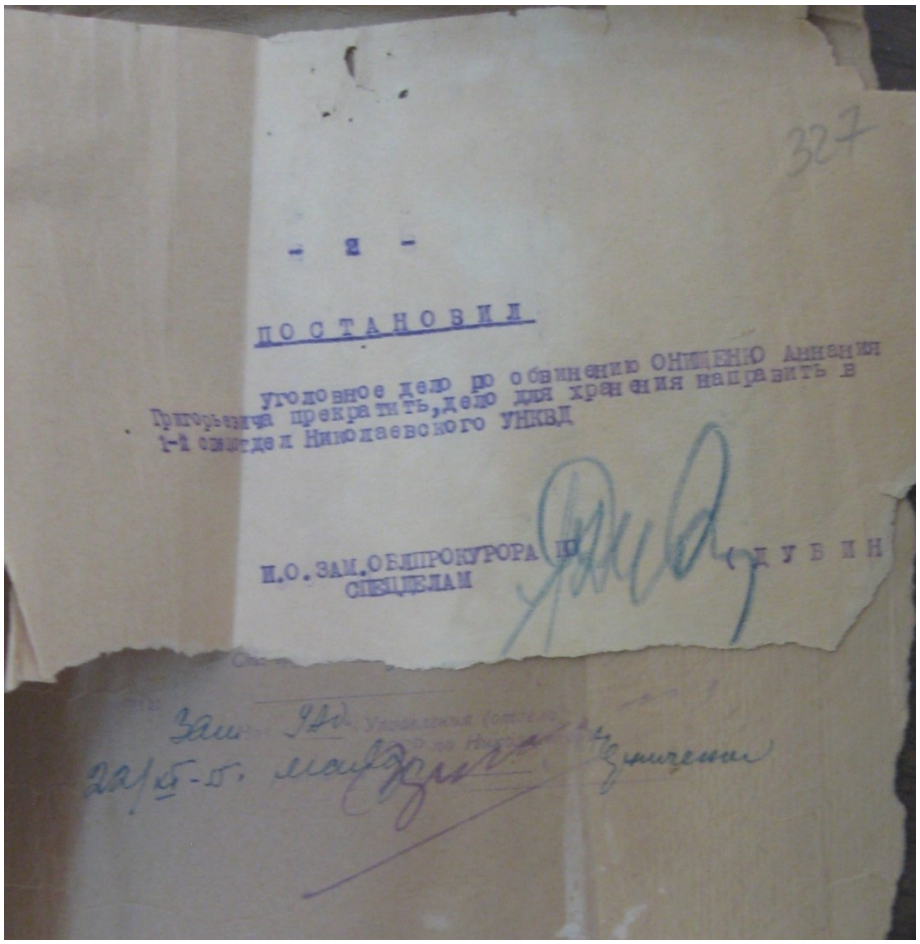

327

- 2 -

П О С Т А Н О В И Л

Уголовное дело по обвинению ОНИЩЕНКО Анны Ил
Григорьевича прекратить, дело для хранения направить в
1-й отдел Николаевского УНКВД

И.О. ЗАМ. ОБЛПРОКУРОРА ПО СПЕЦДЕЛАМ (ДУБИН

Там само, с.327

ДОКУМЕНТИ У СПРАВІ КВЯТКОВСЬКОЇ О.І.

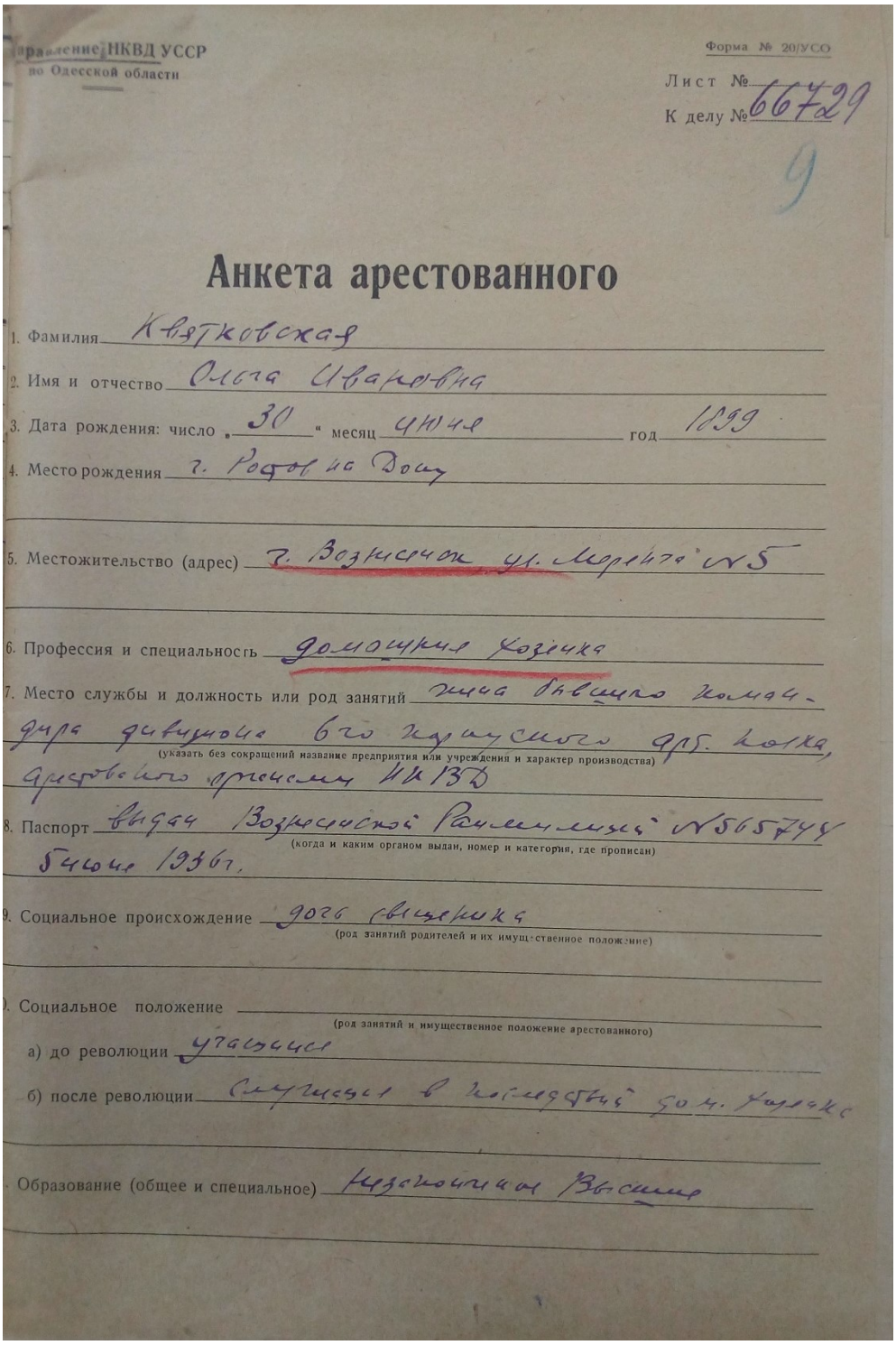

Управление НКВД УССР
по Одесской области

Форма № 20/УСО
Лист №
К делу № 66729

9

Анкета арестованного

1. Фамилия Квятковская
2. Имя и отчество Ольга Ивановна
3. Дата рождения: число „30" месяц июня год 1899
4. Место рождения г. Ростов на Дону
5. Местожительство (адрес) г. Вознесенск ул. Мориака №5
6. Профессия и специальность домашняя хозяйка
7. Место службы и должность или род занятий жена бывшего комен-
дора дивизиона б-го гвардейского арт. полка,
(указать без сокращений название предприятия или учреждения и характер производства)
арестованного органами НКВД
8. Паспорт выдан Вознесенской Райотделом №565749
(когда и каким органом выдан, номер и категория, где прописан)
5 июня 1936 г.
9. Социальное происхождение дочь священника
(род занятий родителей и их имущественное положение)
10. Социальное положение
(род занятий и имущественное положение арестованного)
а) до революции учащаяся
б) после революции служащая в госучреждении до ареста
11. Образование (общее и специальное) высшее

Анкета заарештованої Квятковської О.І. – Державний архів Миколаївської області (Далі – ДАМО). Ф.5859, оп.2. спр. 2303. Арк. 9

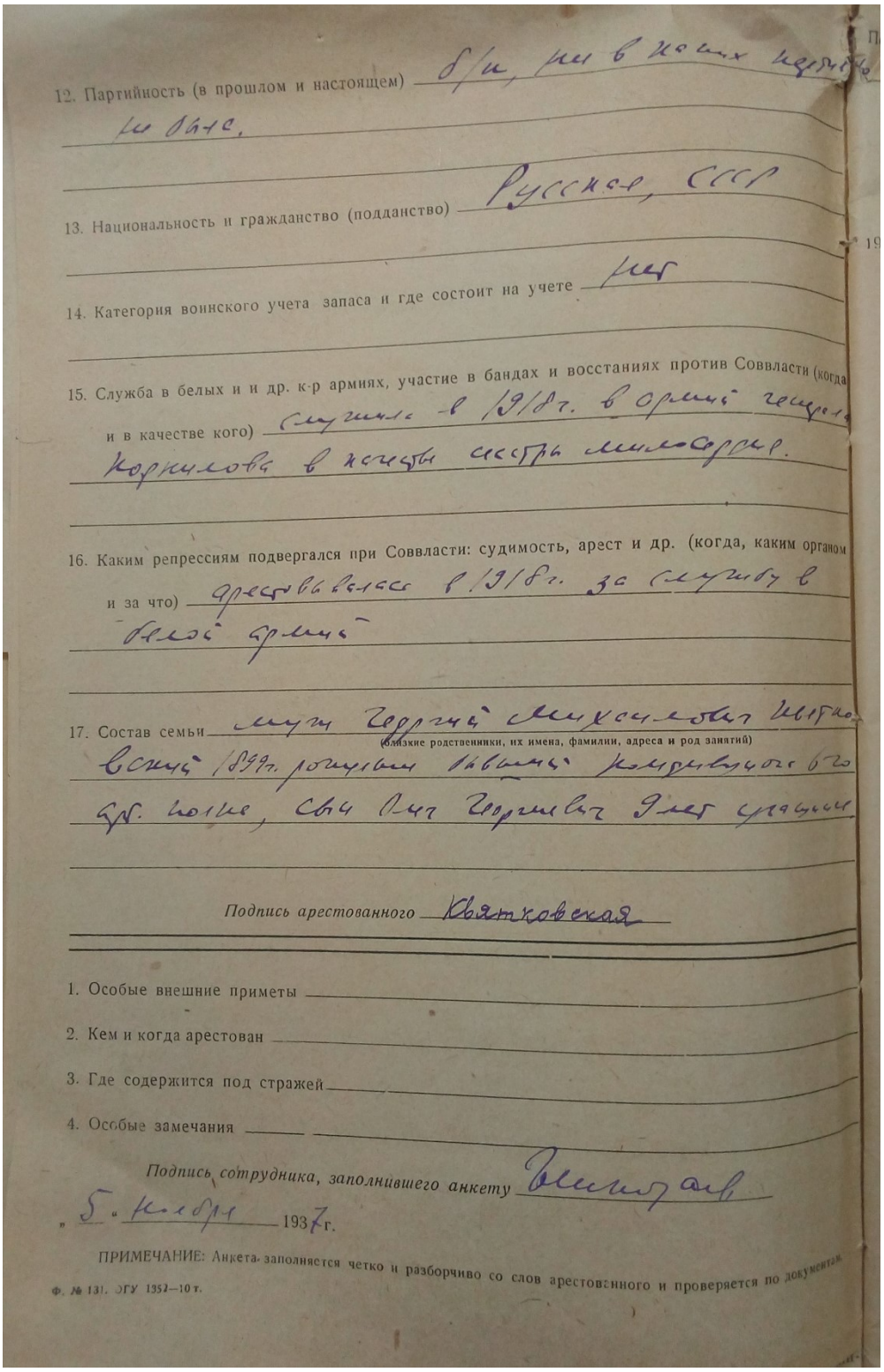

12. Партийность (в прошлом и настоящем) б/п, не в каких не был.

13. Национальность и гражданство (подданство) Русская, СССР

14. Категория воинского учета запаса и где состоит на учете нет

15. Служба в белых и и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Соввласти (когда и в качестве кого) служил в 1918 г. в армии генерала Корнилова в качестве санитара.

16. Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что) арестовывался в 1918 г. за службу в белой армии

17. Состав семьи муж Георгий Михайлович 1895 г. (близкие родственники, их имена, фамилии, адреса и род занятий)
в семье 1899 г. рождения бывшего кулацкого б-го сл. полиц, сын Олег Георгиевич 9 лет учащийся

Подпись арестованного Квятковская

1. Особые внешние приметы
2. Кем и когда арестован
3. Где содержится под стражей
4. Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету Дмитриев

„5" ноября 1937 г.

ПРИМЕЧАНИЕ: Анкета заполняется четко и разборчиво со слов арестованного и проверяется по документам.

Ф. № 131. ОГУ 1352—10 т.

Там само. Зворот

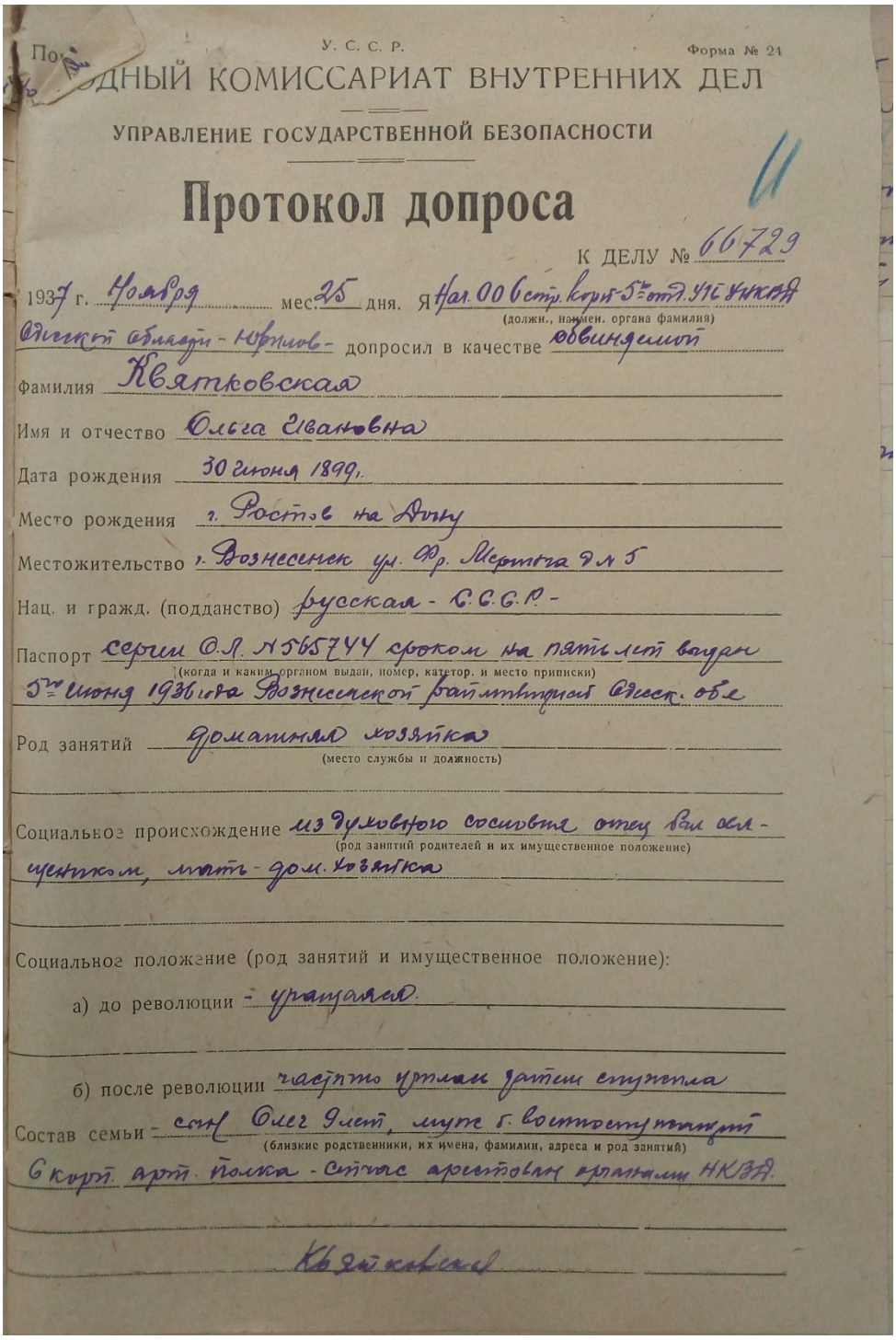

У. С. С. Р. Форма № 21

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Протокол допроса

К ДЕЛУ № 66729

1937 г. Ноября мес. 25 дня. Я Нач. 00 6 стр. корп. 5-й отд. УГБ УНКВД (должн., наимен. органа фамилия) Одесской области - Юрченко - допросил в качестве обвиняемой

Фамилия Квятковская

Имя и отчество Ольга Ивановна

Дата рождения 30 июня 1899.

Место рождения г. Ростов на Дону

Местожительство г. Вознесенск ул. Ф. Мерлина д № 5

Нац. и гражд. (подданство) русская - С.С.С.Р. -

Паспорт серии О.Л. № 565744 сроком на пять лет выдан (когда и каким органом выдан, номер, категор. и место приписки) 5-го июня 1936 года Вознесенской районной Одесск. обл.

Род занятий домашняя хозяйка (место службы и должность)

Социальное происхождение из духовного сословия отец был свя- (род занятий родителей и их имущественное положение) щенником, мать - дом. хозяйка

Социальное положение (род занятий и имущественное положение):

а) до революции - учащаяся.

б) после революции частно учила детей служила

Состав семьи - сын Олег 9 лет, мать г. восстоступают (близкие родственники, их имена, фамилии, адреса и род занятий)

6 корп. арт. полка - сейчас арестован органами НКВД.

Квятковская

Протокол допиту Квятковської О.І. від 25 листопада 1937 року. – ДАМО, ф.5859, оп.2, спр.2303. арк. 11.

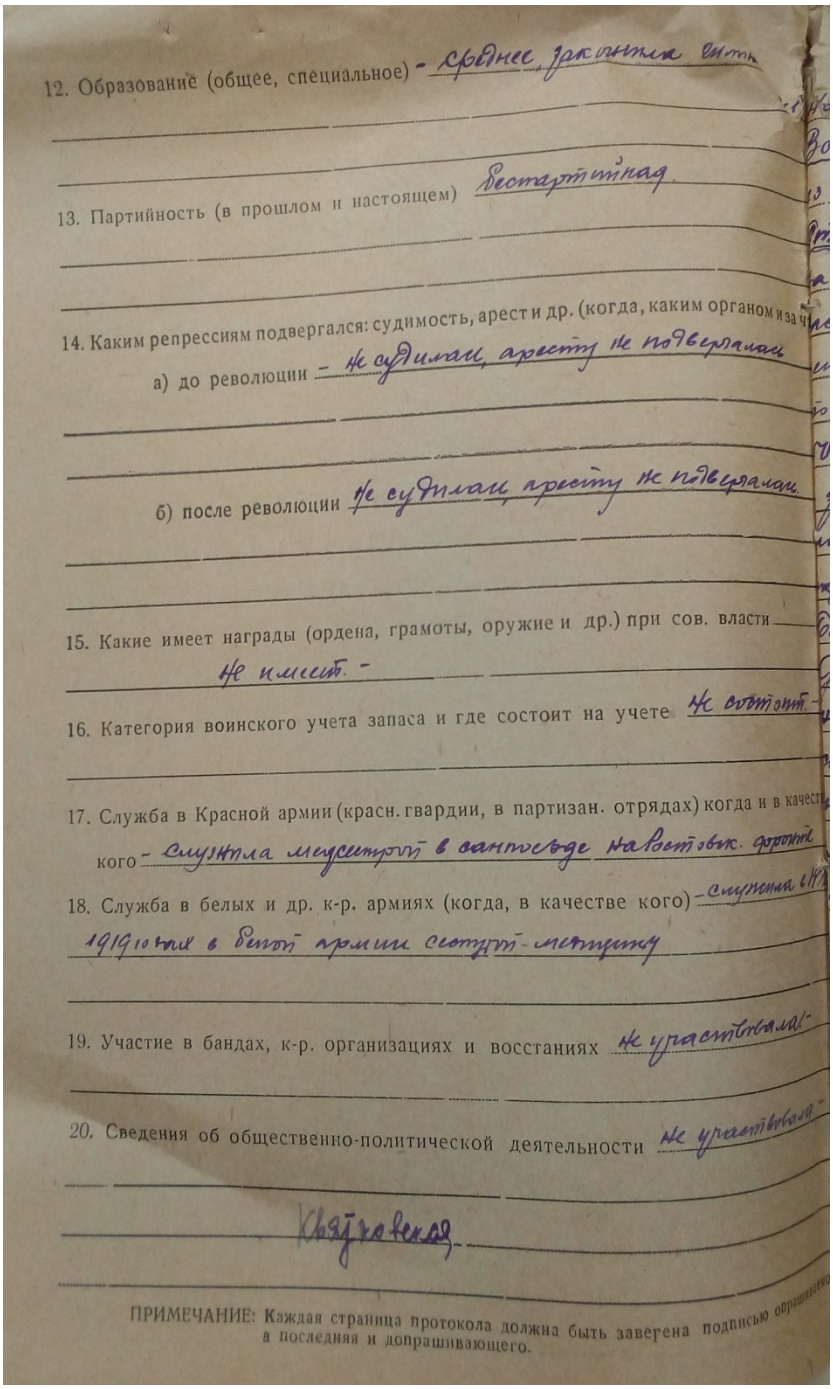

12. Образование (общее, специальное) - среднее ремонтное
13. Партийность (в прошлом и настоящем) Вестартийная
14. Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за ч
а) до революции - не судимая, арестам не подвергалась
б) после революции не судимая, арестам не подвергалась.
15. Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. власти
не имеет.
16. Категория воинского учета запаса и где состоит на учете не состоит.
17. Служба в Красной армии (красн. гвардии, в партизан. отрядах) когда и в качест
кого - служила медсестрой в санпоезде на Восточн. фронте
18. Служба в белых и др. к-р. армиях (когда, в качестве кого) - служила с
1919 году в Белой армии состоит - медсестрой
19. Участие в бандах, к-р. организациях и восстаниях не участвовала.
20. Сведения об общественно-политической деятельности не участвовала.
Свидетелей
ПРИМЕЧАНИЕ: Каждая страница протокола должна быть заверена подписью опрашивае
а последняя и допрашивающего.

Там само, зворот

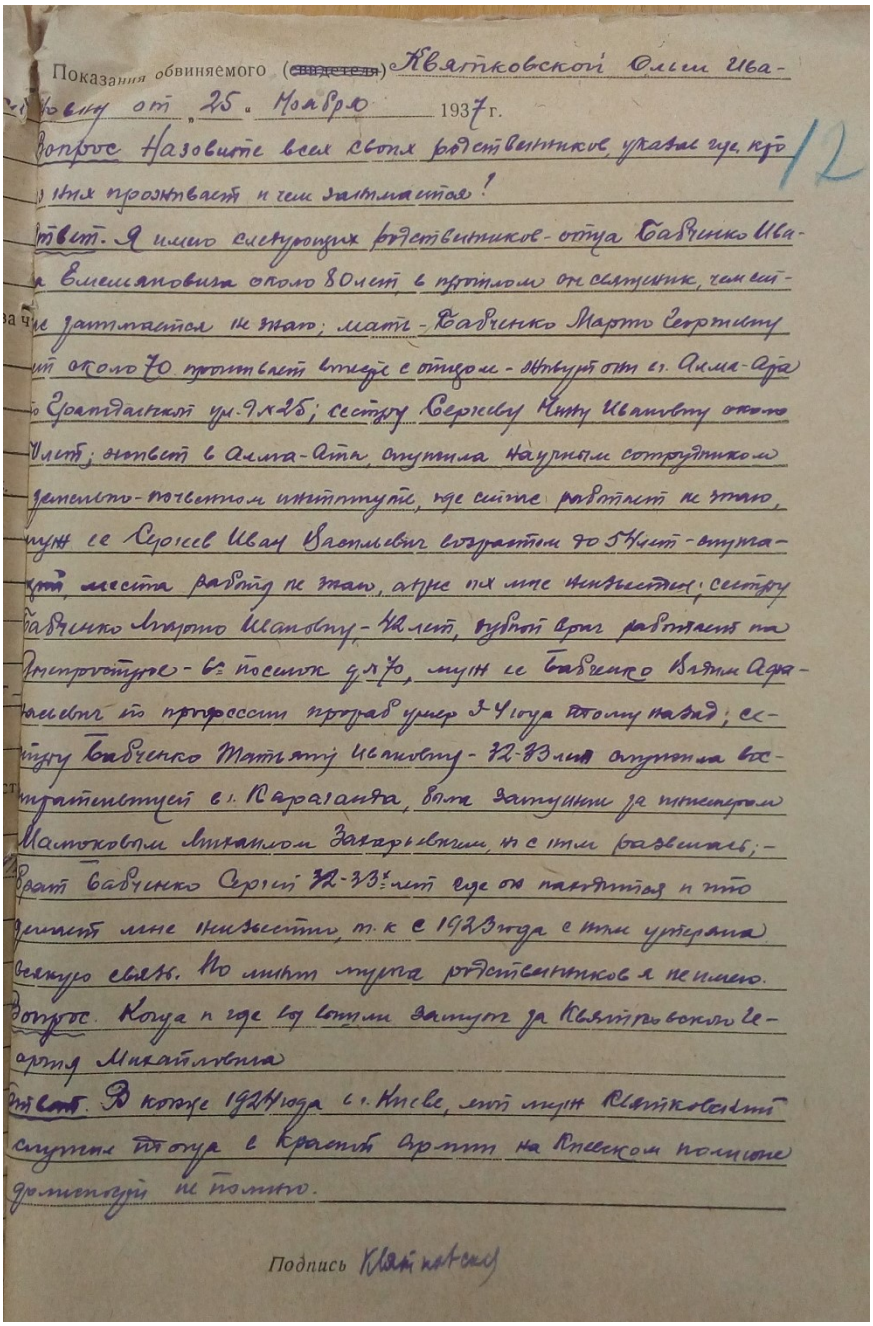

Показания обвиняемого (~~свидетеля~~) Квятковской Ольги Ива-
ловны от 25 Ноября 1937 г.
Вопрос Назовите всех своих родственников, указав где, кто
и чем занимается!
Ответ. Я имею следующих родственников - отца Бабченко Ива-
на Емельяновича около 80 лет, в прошлом священник, чем сей-
час занимается не знаю; мать - Бабченко Марту Георгиев-
ну около 70 лет вместе с отцом - живут от г. Алма-Ата
по Грандальной ул. 9 д 25; сестру Сергееву Нину Ивановну около
40 лет, живет в Алма-Ата, окончила Научным сотрудником
зоологического института, где сейчас работает не знаю,
муж ее Сергеев Иван Васильевич старается по 57 лет - служа-
щий, места работы не знаю, адрес их мне неизвестен; сестру
Бабченко Лидию Ивановну - 44 лет, бывший врач работает на
электростанции - 6 часов в день, муж ее Бабченко Виктор Ана-
тольевич по профессии прораб умер 2 - 4 года тому назад; се-
стру Бабченко Татьяну Ивановну - 32-33 лет служила во
Караганде г. Караганда, была замужем за инженером
Матковым Антоном Загарьевичем, с ним разошлась; -
брат Бабченко Сергей 32-33 лет где он работает и что
делает мне неизвестно, т.к. с 1923 года с ним утеряна
всякую связь. Но имел муж родственников я не имею.
Вопрос. Когда и где вы вместе замужем за Квятковским Ге-
оргием Михайловичем
Ответ. В конце 1924 года г. Киеве, мой муж Квятковский
служил старшим в Красной Армии на Киевском полигоне
должности не помню.

Подпись Квятковская

Там само, арк.12

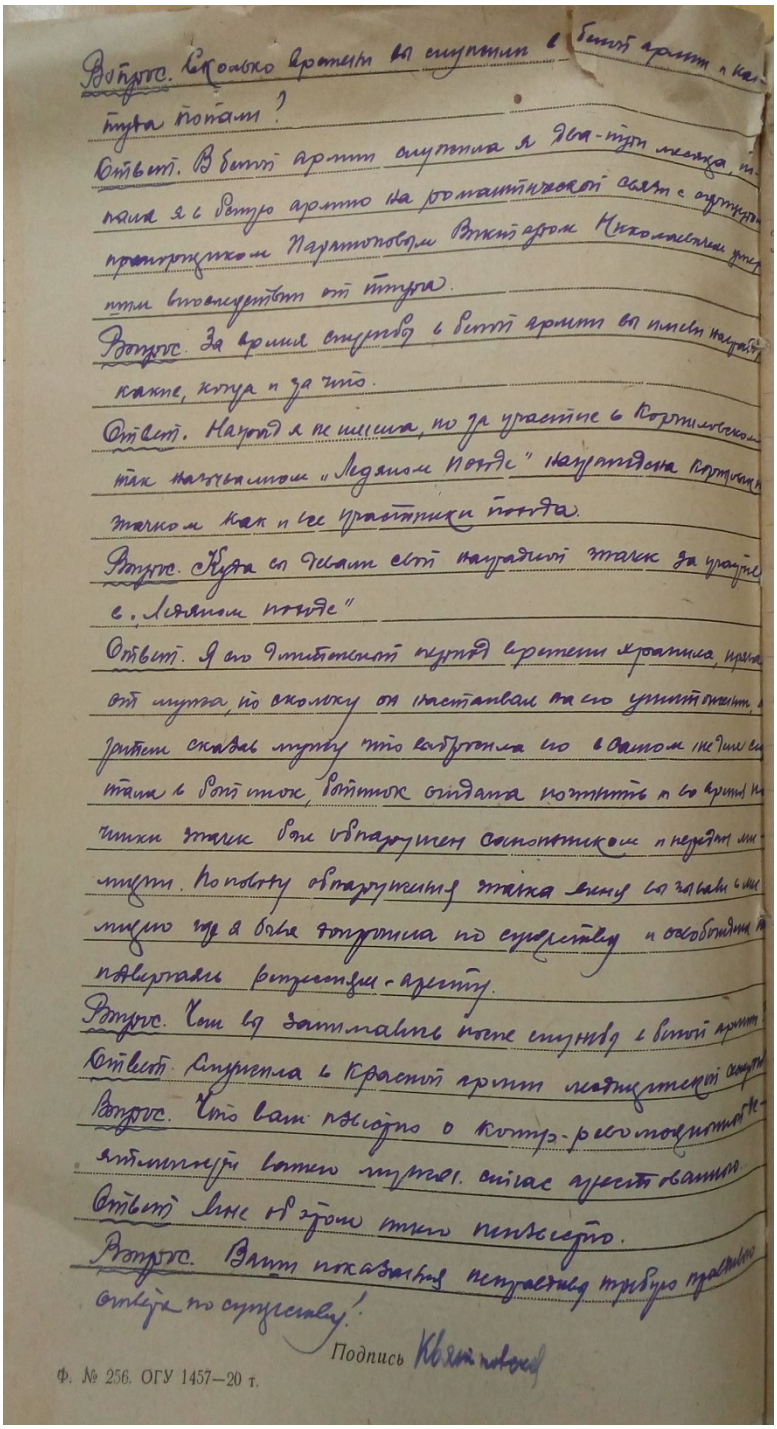

Вопрос. Сколько времени вы спустя с Белой армии и как туда попали?

Ответ. В Белой армии спустя я два-три месяца, находился с Ростовской армией на румынском фронте с отступлением Деникинцами Врангеля уехал Николаевским транспортом вместе от Крыма.

Вопрос. За время службы в Белой армии вы имели награды какие, когда и за что.

Ответ. Наград я не имел, но за участие в Керченском так называемом "Ледяном походе" награждена Керченской медалью как и все участники похода.

Вопрос. Куда вы делали ваш наградной знак за участие в "Ледяном походе"

Ответ. Я во время отступления Красной армии, красноармейцы от нас, но сколько от наступавших нас успели захватить, у меня скрывать мужу что находился со в одном лагере с Ростовом, Ростов отдана помнить и со время наступления Красной армии Ростов обвладевшем Советской и перешли на нашу. По поводу обнаружения этого знака сказали в НКВД где я была допрошена по существу и освобождена подписки взяли с ареста.

Вопрос. Чем вы занимались после службы в Белой армии

Ответ. Служила в Красной армии машинисткой

Вопрос. Что вам известно о контр-революционной организации Белой армии, лично вас арестовавшей

Ответ. Мне об этом ничего неизвестно.

Вопрос. Вам показавшая неправильно трибую правильно отвечать по существу!

Подпись Квятковская

Ф. № 256. ОГУ 1457—20 т.

Там само, зворот

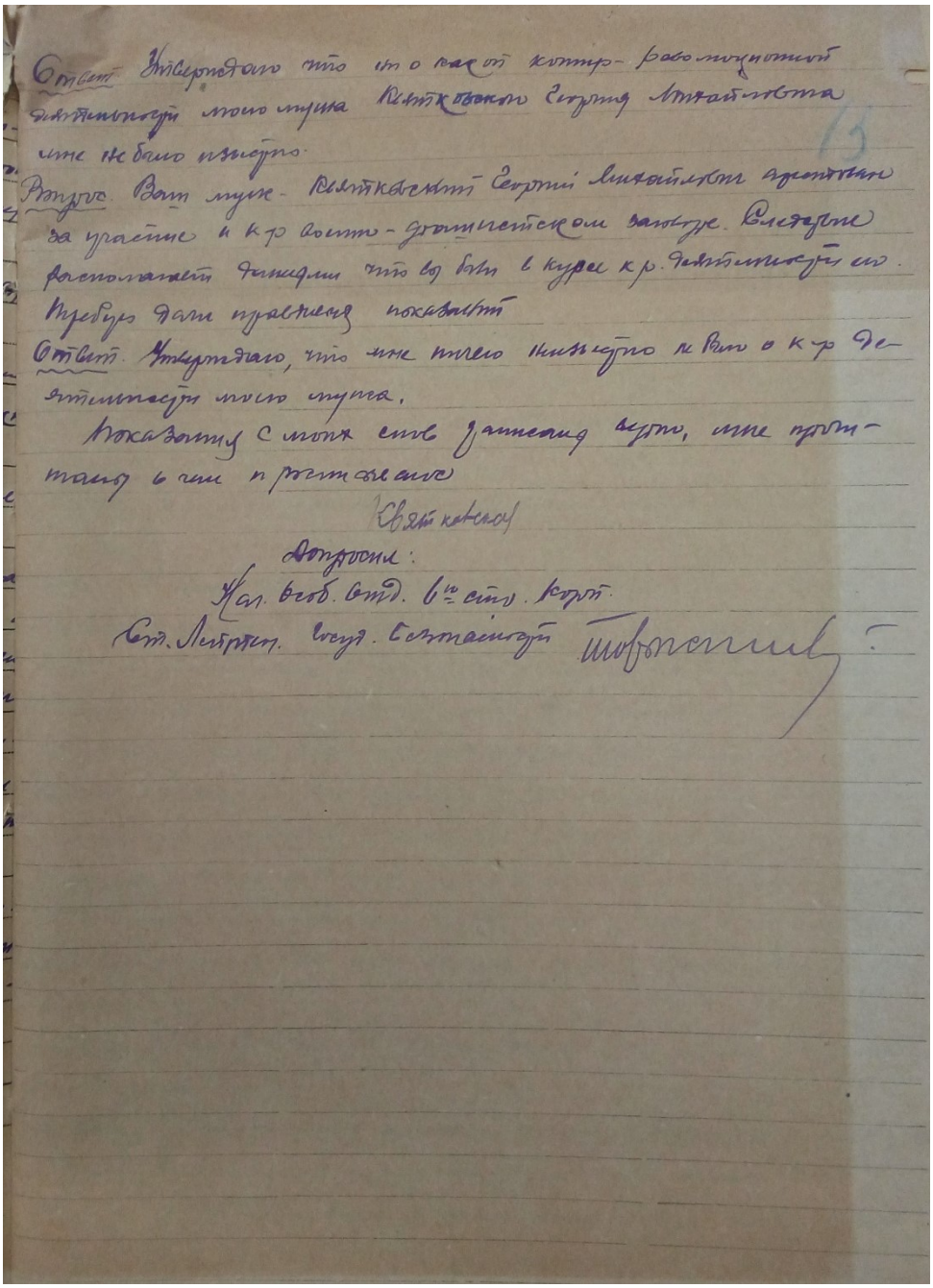

Там само,арк. 13

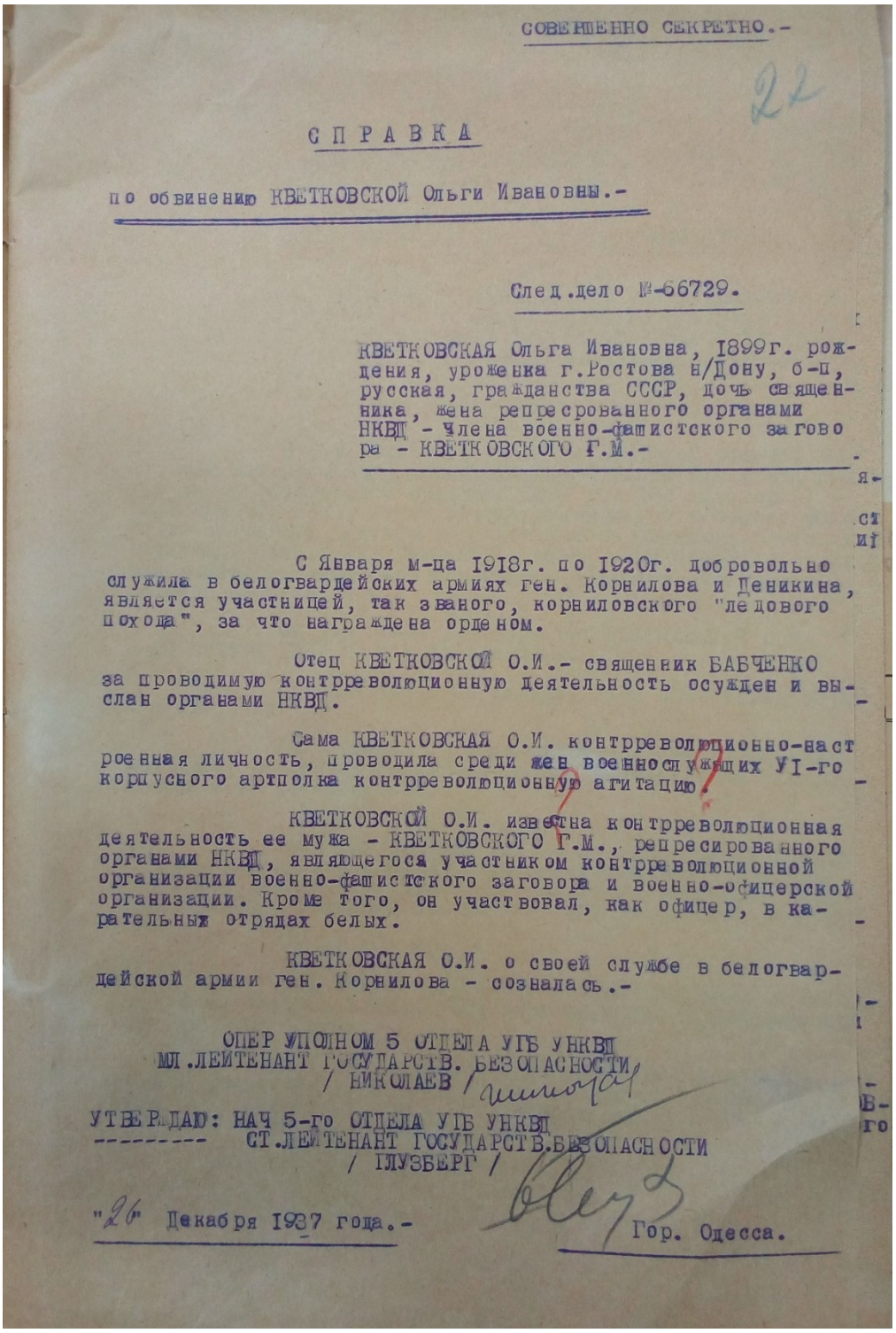

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО.-

22

СПРАВКА

по обвинению КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны.-

След.дело №-66729.

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899г. рождения, уроженка г.Ростова н/Дону, б-п, русская, гражданства СССР, дочь священника, жена репрессированного органами НКВД - члена военно-фашистского заговора - КВЕТКОВСКОГО Г.М.-

С Января м-ца 1918г. по 1920г. добровольно служила в белогвардейских армиях ген. Корнилова и Деникина, является участницей, так званого, корниловского "ледового похода", за что награждена орденом.

Отец КВЕТКОВСКОЙ О.И.- священник БАБЧЕНКО за проводимую контрреволюционную деятельность осужден и выслан органами НКВД.

Сама КВЕТКОВСКАЯ О.И. контрреволюционно-настроенная личность, проводила среди жен военнослужащих УІ-го корпусного артполка контрреволюционную агитацию.

КВЕТКОВСКОЙ О.И. известна контрреволюционная деятельность ее мужа - КВЕТКОВСКОГО Г.М., репресированного органами НКВД, являющегося участником контрреволюционной организации военно-фашистского заговора и военно-офицерской организации. Кроме того, он участвовал, как офицер, в карательных отрядах белых.

КВЕТКОВСКАЯ О.И. о своей службе в белогвардейской армии ген. Корнилова - созналась.-

ОПЕР УПОЛНОМ 5 ОТДЕЛА УГБ УНКВД
МЛ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ. БЕЗОПАСНОСТИ
/ НИКОЛАЕВ /

УТВЕРЖДАЮ: НАЧ 5-го ОТДЕЛА УГБ УНКВД
--------- СТ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ.БЕЗОПАСНОСТИ
/ ЛУЗБЕРГ /

"26" Декабря 1937 года.-

Гор. Одесса.

Довідка з обвинувачення Квятковської О.І. – ДАМО, ф. 5859, оп.2, спр.2303, арк.22.

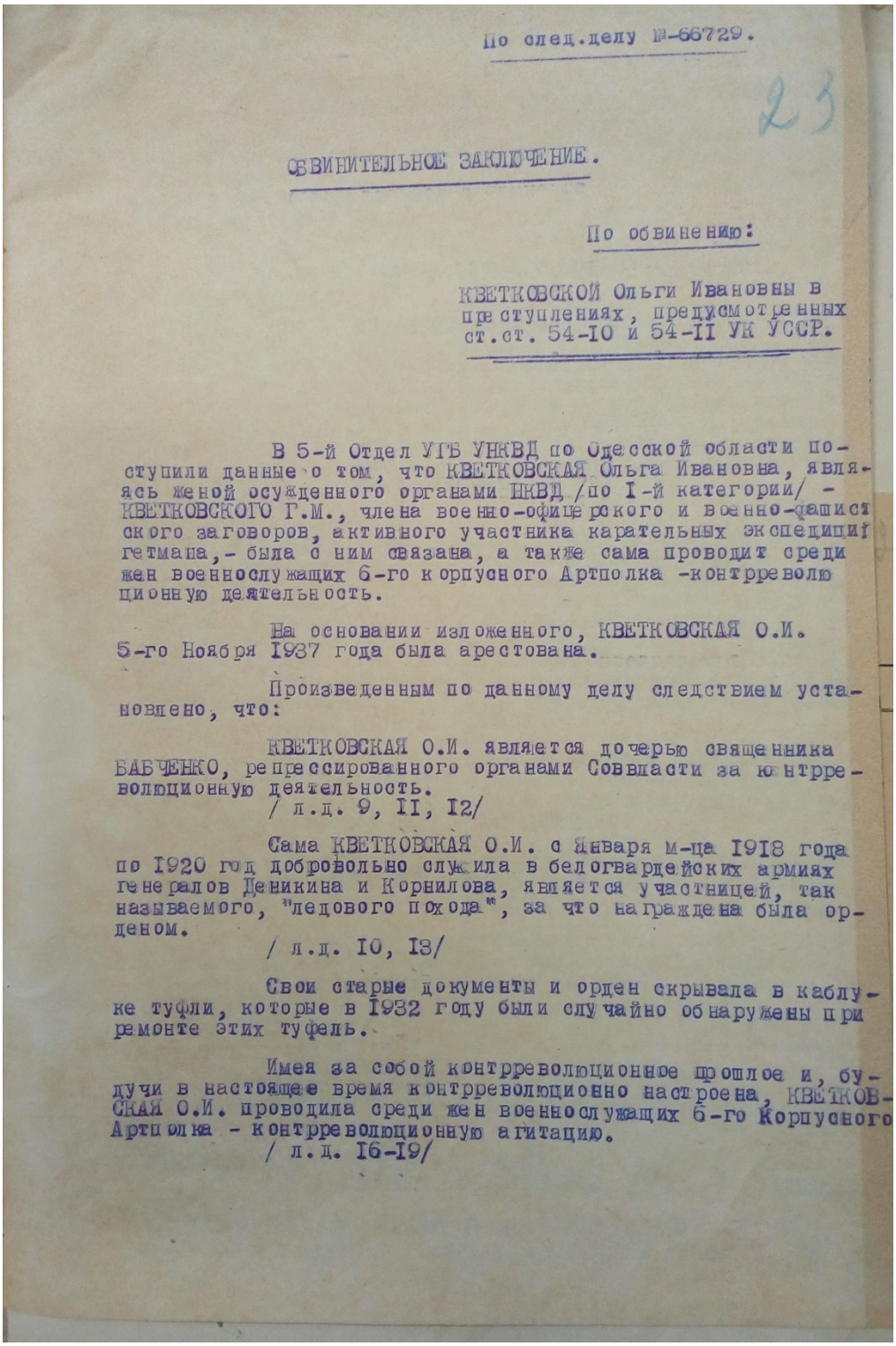

По след.делу №-66729.

23

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

По обвинению:

КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54-10 и 54-11 УК УССР.

В 5-й Отдел УГБ УНКВД по Одесской области поступили данные о том, что КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, являясь женой осужденного органами НКВД /по I-й категории/ - КВЕТКОВСКОГО Г.М., члена военно-офицерского и военно-фашистского заговоров, активного участника карательных экспедиций гетмана,- была с ним связана, а также сама проводит среди жен военнослужащих 6-го корпусного Артполка -контрреволюционную деятельность.

На основании изложенного, КВЕТКОВСКАЯ О.И. 5-го Ноября 1937 года была арестована.

Произведенным по данному делу следствием установлено, что:

КВЕТКОВСКАЯ О.И. является дочерью священника БАБЧЕНКО, репрессированного органами Совласти за контрреволюционную деятельность.
/ л.д. 9, 11, 12/

Сама КВЕТКОВСКАЯ О.И. с Января м-ца 1918 года по 1920 год добровольно служила в белогвардейских армиях генералов Деникина и Корнилова, является участницей, так называемого, "ледового похода", за что награждена была орденом.
/ л.д. 10, 13/

Свои старые документы и орден скрывала в каблуке туфли, которые в 1932 году были случайно обнаружены при ремонте этих туфель.

Имея за собой контрреволюционное прошлое и, будучи в настоящее время контрреволюционно настроена, КВЕТКОВСКАЯ О.И. проводила среди жен военнослужащих 6-го Корпусного Артполка - контрреволюционную агитацию.
/ л.д. 16-19/

Обвинувальний висновок щодо Квятковської О.І. – ДАМО, ф.5859, оп. 2, спр.2303, арк. 23

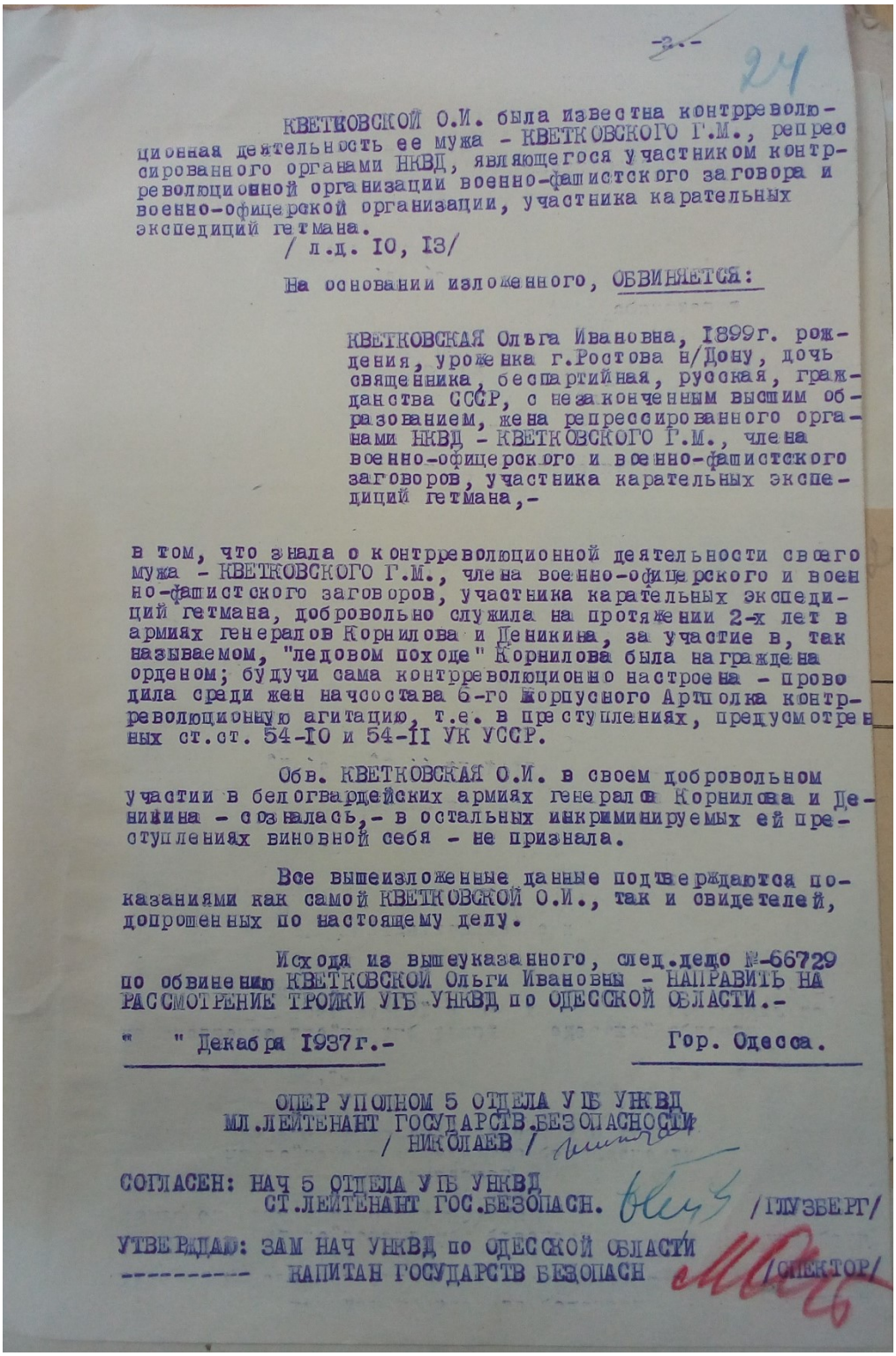

-2-

24

КВЕТКОВСКОЙ О.И. была известна контрреволюционная деятельность ее мужа - КВЕТКОВСКОГО Г.М., репрессированного органами НКВД, являющегося участником контрреволюционной организации военно-фашистского заговора и военно-офицерской организации, участника карательных экспедиций гетмана.
/ л.д. 10, 13/

На основании изложенного, ОБВИНЯЕТСЯ:

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899г. рождения, уроженка г.Ростова н/Дону, дочь священника, беспартийная, русская, гражданства СССР, с незаконченным высшим образованием, жена репрессированного органами НКВД - КВЕТКОВСКОГО Г.М., члена военно-офицерского и военно-фашистского заговоров, участника карательных экспедиций гетмана,-

в том, что знала о контрреволюционной деятельности своего мужа - КВЕТКОВСКОГО Г.М., члена военно-офицерского и военно-фашистского заговоров, участника карательных экспедиций гетмана, добровольно служила на протяжении 2-х лет в армиях генералов Корнилова и Деникина, за участие в, так называемом, "ледовом походе" Корнилова была награждена орденом; будучи сама контрреволюционно настроена - проводила среди жен начсостава 6-го Корпусного Артполка контрреволюционную агитацию, т.е. в преступлениях, предусмотренных ст.ст. 54-10 и 54-11 УК УССР.

Обв. КВЕТКОВСКАЯ О.И. в своем добровольном участии в белогвардейских армиях генералов Корнилова и Деникина - созналась,- в остальных инкриминируемых ей преступлениях виновной себя - не признала.

Все вышеизложенные данные подтверждаются показаниями как самой КВЕТКОВСКОЙ О.И., так и свидетелей, допрошенных по настоящему делу.

Исходя из вышеуказанного, след.дело №-66729 по обвинению КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны - НАПРАВИТЬ НА РАССМОТРЕНИЕ ТРОЙКИ УГБ УНКВД по ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ.-

" " Декабря 1937г.- Гор. Одесса.

ОПЕР УПОЛНОМ 5 ОТДЕЛА УГБ УНКВД
МЛ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ.БЕЗОПАСНОСТИ
/ НИКОЛАЕВ /

СОГЛАСЕН: НАЧ 5 ОТДЕЛА УГБ УНКВД
СТ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОС.БЕЗОПАСН. /ГЛУЗБЕРГ/

УТВЕРДАЮ: ЗАМ НАЧ УНКВД по ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ
---------- КАПИТАН ГОСУДАРСТВ БЕЗОПАСН /СПЕКТОР/

Там само. Арк. 24.

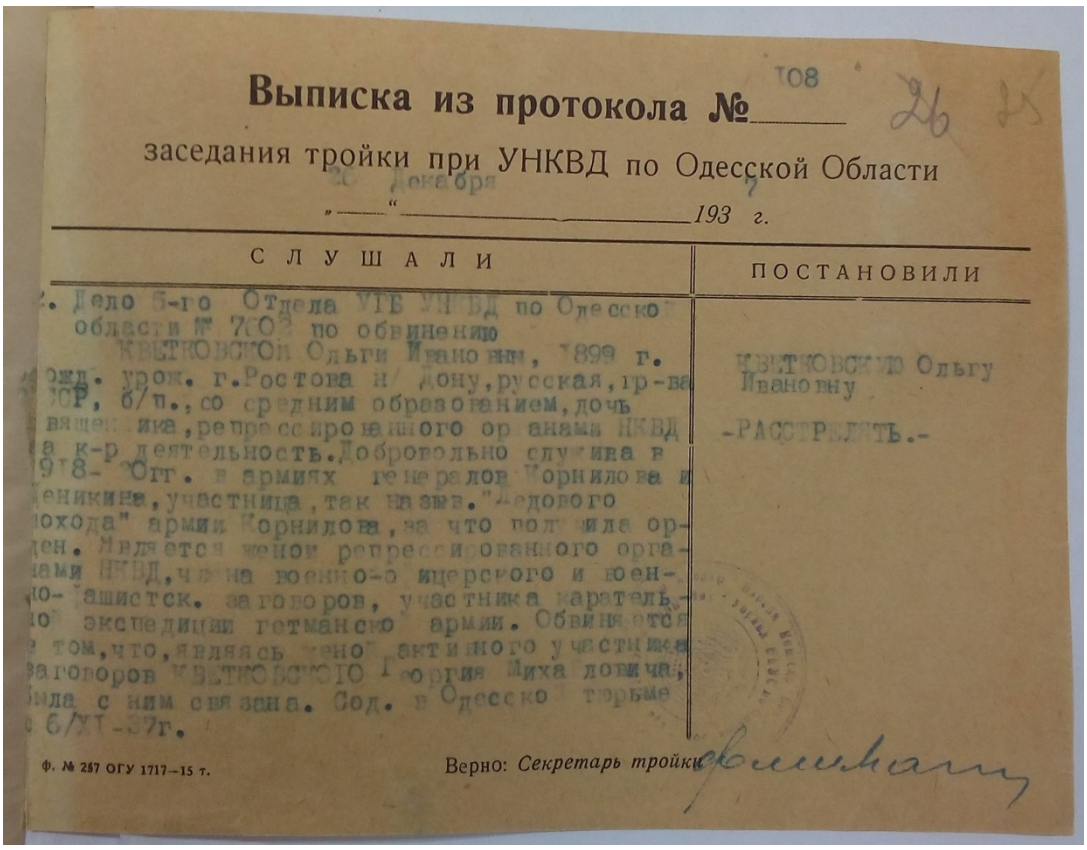

Выписка из протокола № 708

заседания тройки при УНКВД по Одесской Области

"____" _____ 193 г.

СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
1. Дело 5-го Отдела УГБ УНКВД по Одесской области № 708 по обвинению КВЯТКОВСКОЙ Ольги Ивановны, 1899 г. рожд. урож. г.Ростова н/Дону, русская, гр-ва СССР, б/п., со средним образованием, дочь священника, репрессированного органами НКВД, а к-р деятельность. Добровольно служила в 1918- Отг. в армиях генералов Корнилова и Деникина, участница, так назыв. "Ледового похода" армии Корнилова, за что получила орден. Является женой репрессированного органами НКВД, члена военно-офицерского и военно-фашистск. заговоров, участника карательной экспедиции гетманской армии. Обвиняется в том, что, являясь женой активного участника заговоров КВЯТКОВСКОГО Георгия Михайловича, была с ним связана. Сод. в Одесской тюрьме с 6/VI-37г.	КВЯТКОВСКУЮ Ольгу Ивановну -РАССТРЕЛЯТЬ.-

Ф. № 287 ОГУ 1717–15 т.

Верно: *Секретарь тройки*

Виписка з протоколу засідання Трійки при УНКВС по Одеській області щодо Квятковської О.І. – ДАМО, ф.5859, оп.2, спр. 2303. Арк. 25

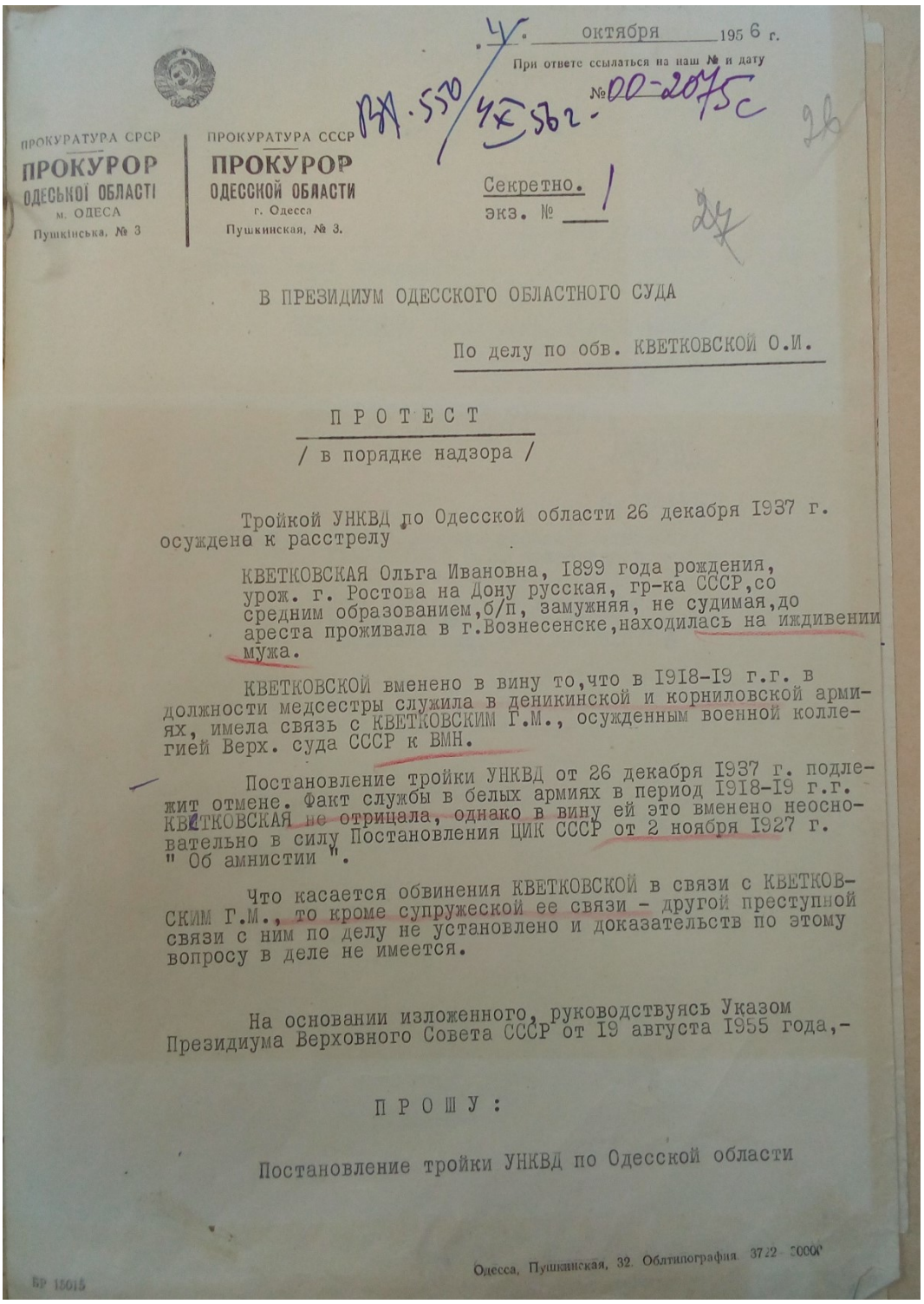

4 октября 1956 г.

При ответе ссылаться на наш № и дату

№ 00-2075с

ПРОКУРАТУРА СРСР
ПРОКУРОР
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
м. ОДЕСА
Пушкінська, № 3

ПРОКУРАТУРА СССР
ПРОКУРОР
ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ
г. Одесса
Пушкинская, № 3.

ВП. 550/4 т 562.

Секретно.
экз. № 1

В ПРЕЗИДИУМ ОДЕССКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

По делу по обв. КВЕТКОВСКОЙ О.И.

П Р О Т Е С Т

/ в порядке надзора /

Тройкой УНКВД по Одесской области 26 декабря 1937 г. осуждена к расстрелу

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899 года рождения, урож. г. Ростова на Дону русская, гр-ка СССР, со средним образованием, б/п, замужняя, не судимая, до ареста проживала в г. Вознесенске, находилась на иждивении мужа.

КВЕТКОВСКОЙ вменено в вину то, что в 1918-19 г.г. в должности медсестры служила в деникинской и корниловской армиях, имела связь с КВЕТКОВСКИМ Г.М., осужденным военной коллегией Верх. суда СССР к ВМН.

Постановление тройки УНКВД от 26 декабря 1937 г. подлежит отмене. Факт службы в белых армиях в период 1918-19 г.г. КВЕТКОВСКАЯ не отрицала, однако в вину ей это вменено неосновательно в силу Постановления ЦИК СССР от 2 ноября 1927 г. " Об амнистии ".

Что касается обвинения КВЕТКОВСКОЙ в связи с КВЕТКОВСКИМ Г.М., то кроме супружеской ее связи - другой преступной связи с ним по делу не установлено и доказательств по этому вопросу в деле не имеется.

На основании изложенного, руководствуясь Указом Президиума Верховного Совета СССР от 19 августа 1955 года,-

П Р О Ш У :

Постановление тройки УНКВД по Одесской области

Одесса, Пушкинская, 32. Облтипография 3722 30000

БР 15015

Протест прокурора Одеської області щодо справи Квятковської О.І. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.2303.арк 26

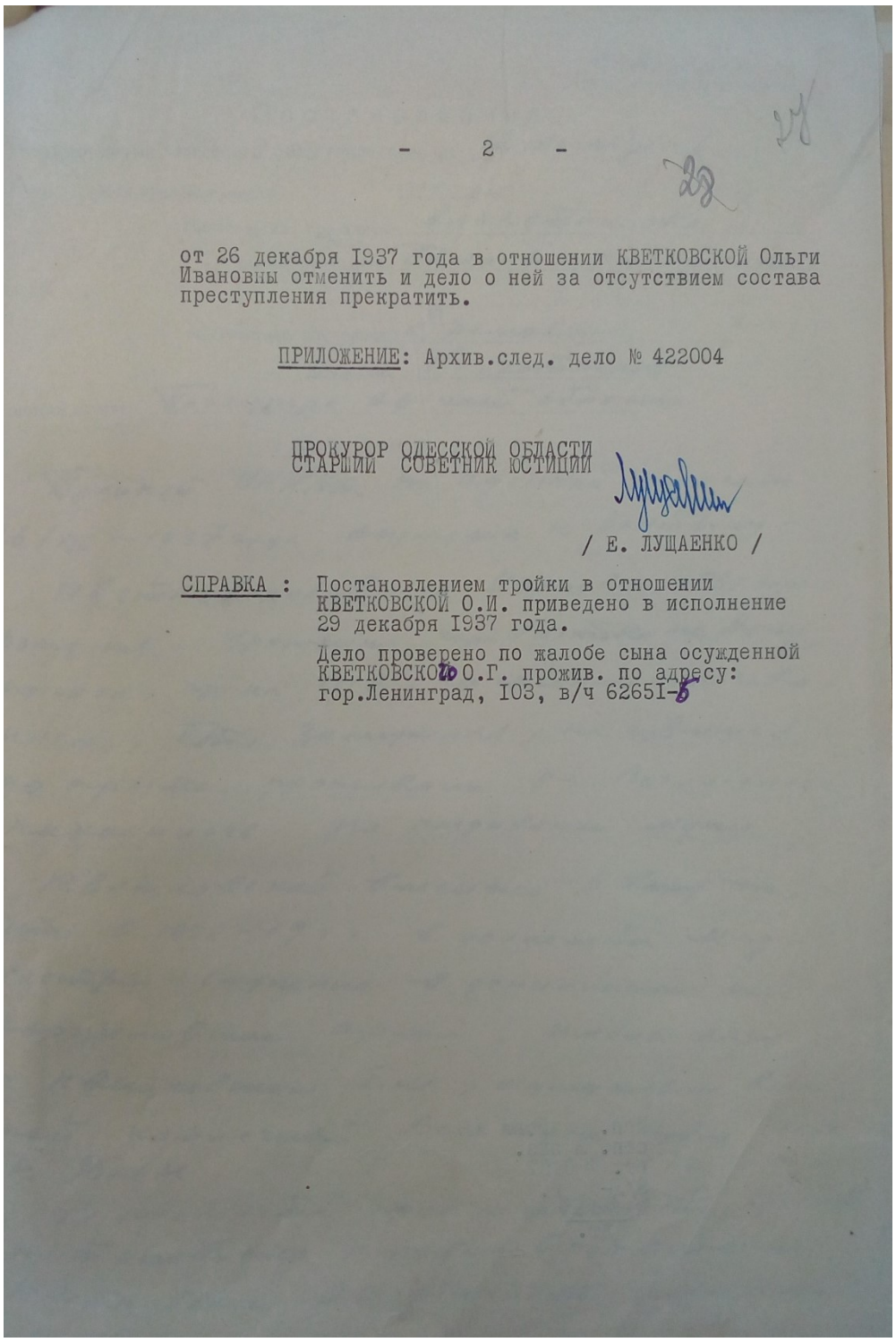

- 2 -

от 26 декабря 1937 года в отношении КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны отменить и дело о ней за отсутствием состава преступления прекратить.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Архив.след. дело № 422004

ПРОКУРОР ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ
СТАРШИЙ СОВЕТНИК ЮСТИЦИИ

/ Е. ЛУЩАЕНКО /

СПРАВКА : Постановлением тройки в отношении КВЕТКОВСКОЙ О.И. приведено в исполнение 29 декабря 1937 года.

Дело проверено по жалобе сына осужденной КВЕТКОВСКОЙ О.Г. прожив. по адресу: гор.Ленинград, 103, в/ч 62651-Б

Там само. Арк. 27

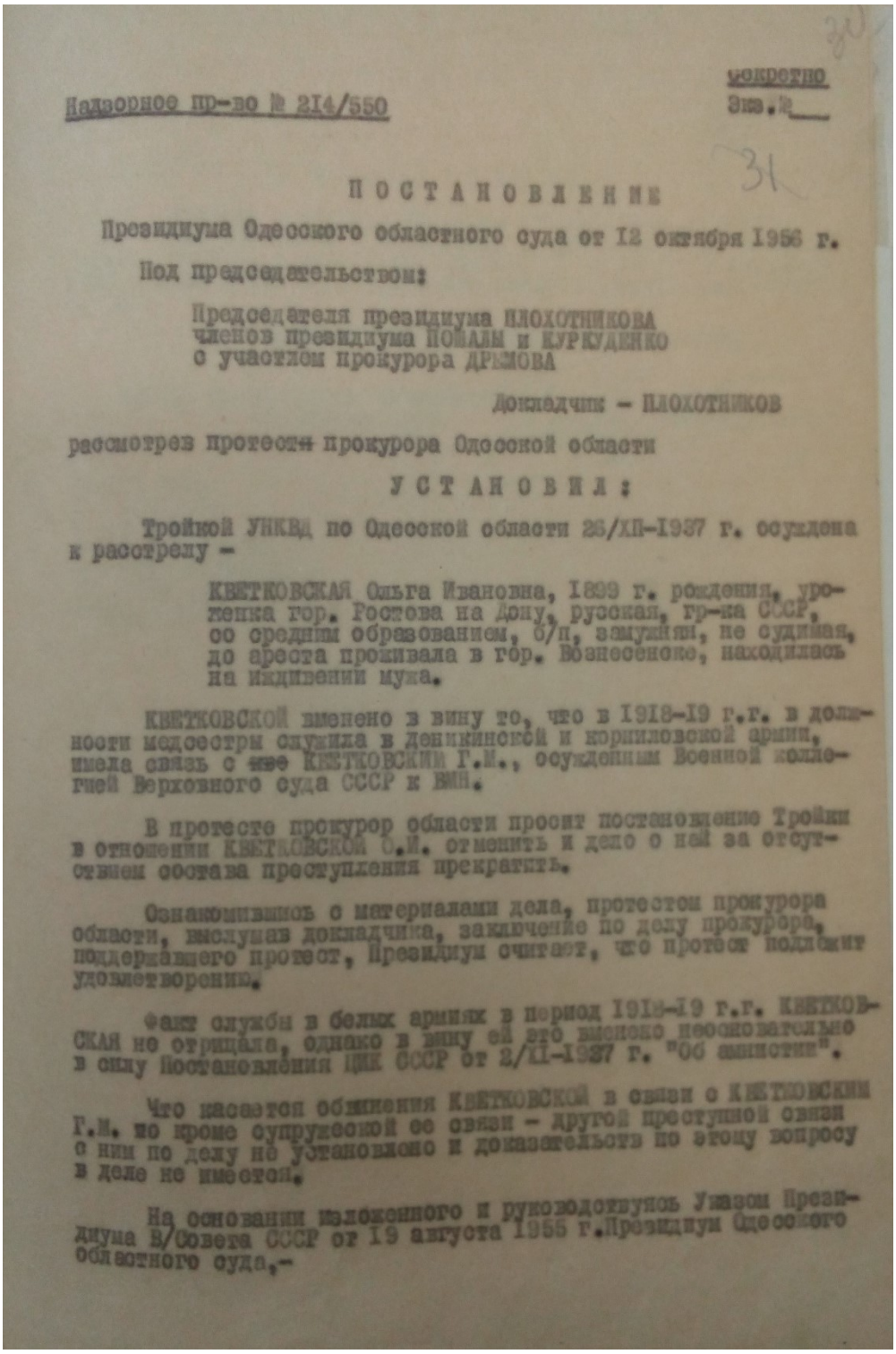

Надзорное пр-во № 2I4/550

секретно
Экз. №

30

31

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

Президиума Одесского областного суда от I2 октября 1956 г.

Под председательством:

Председателя президиума ПЛОХОТНИКОВА
членов президиума ПОЙАЛИ и КУРКУДЕНКО
с участием прокурора ДРЕМОВА

Докладчик – ПЛОХОТНИКОВ

рассмотрев протест прокурора Одесской области

У С Т А Н О В И Л :

Тройкой УНКВД по Одесской области 26/XII-1937 г. осуждена к расстрелу –

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899 г. рождения, уроженка гор. Ростова на Дону, русская, гр-на СССР, со средним образованием, б/п, замужняя, не судимая, до ареста проживала в гор. Вознесенске, находилась на иждивении мужа.

КВЕТКОВСКОЙ вменено в вину то, что в I9I8-I9 г.г. в должности медсестры служила в деникинской и корниловской армии, имела связь с ~~мужем~~ КВЕТКОВСКИМ Г.М., осужденным Военной коллегией Верховного суда СССР к ВМН.

В протесте прокурор области просит постановление Тройки в отношении КВЕТКОВСКОЙ О.И. отменить и дело о ней за отсутствием состава преступления прекратить.

Ознакомившись с материалами дела, протестом прокурора области, выслушав докладчика, заключение по делу прокурора, поддержавшего протест, Президиум считает, что протест подлежит удовлетворению.

Факт службы в белых армиях в период I9I8-I9 г.г. КВЕТКОВСКАЯ не отрицала, однако в вину ей это вменено неосновательно в силу Постановления ЦИК СССР от 2/II-1937 г. "Об амнистии".

Что касается обвинения КВЕТКОВСКОЙ в связи с КВЕТКОВСКИМ Г.М. по кроме супружеской ее связи – другой преступной связи с ним по делу не установлено и доказательств по этому вопросу в деле не имеется.

На основании изложенного и руководствуясь Указом Президиума В/Совета СССР от I9 августа 1955 г. Президиум Одесского областного суда,–

Постанова Президії Одеського обласного суду від 12 жовтня 1956 року про реабілітацію Квятковської О.І. – ДАМО. Ф.5859.оп.2.спр.2303. арк.31

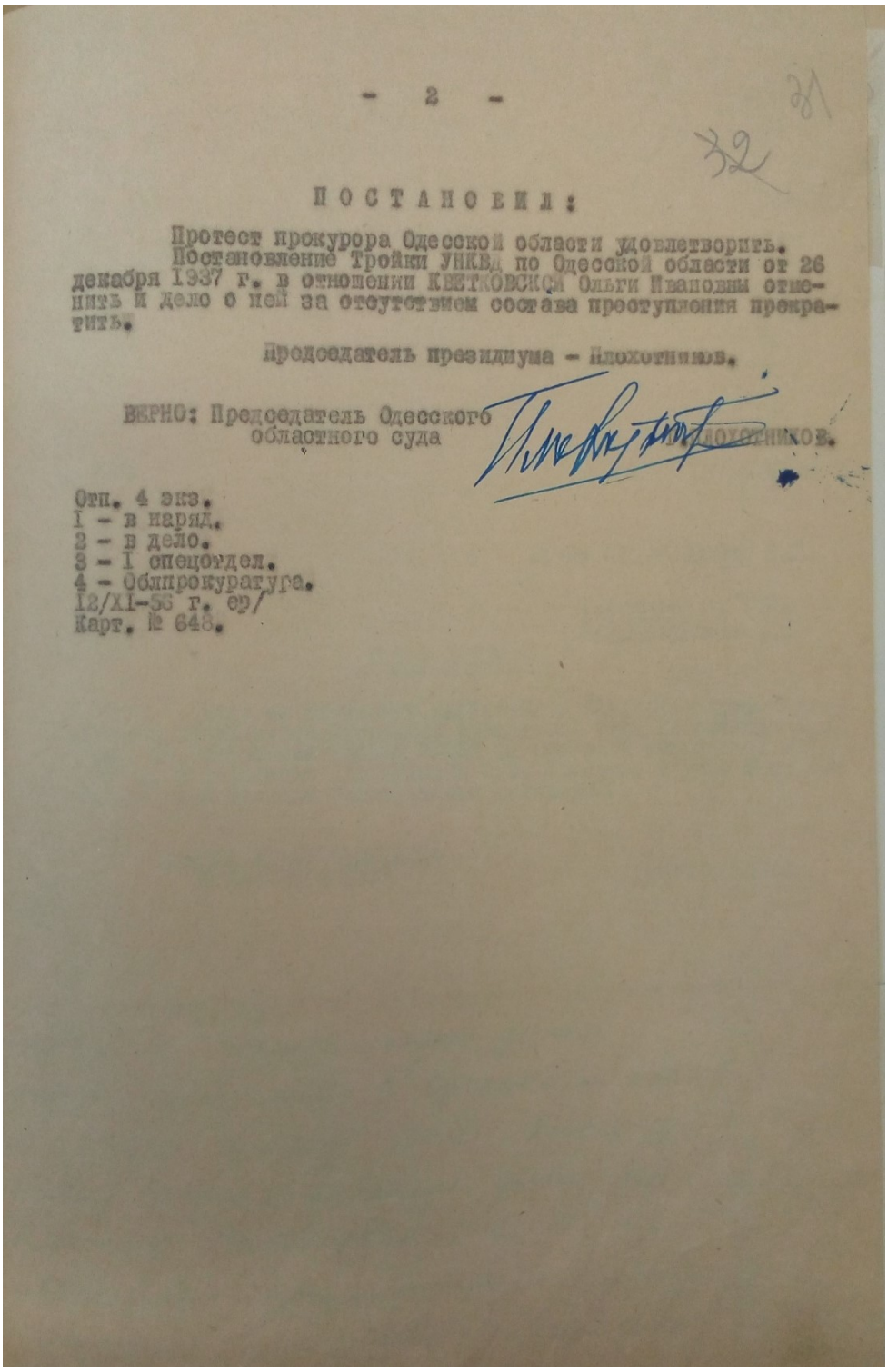

- 2 -

81

32

П О С Т А Н О В И Л :

Протест прокурора Одесской области удовлетворить.
Постановление Тройки УНКВД по Одесской области от 26 декабря 1937 г. в отношении КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны отменить и дело о ней за отсутствием состава преступления прекратить.

Председатель президиума - Плохотников.

ВЕРНО: Председатель Одесского
областного суда Плохотников.

Отп. 4 экз.
1 - в наряд.
2 - в дело.
3 - 1 спецотдел.
4 - Облпрокуратура.
12/XI-56 г. ер/
Карт. № 648.

Там само. Зворот.

ДОКУМЕНТИ У СПРАВІ К.Е.РАУХ-ДОЛГАНОВОЇ

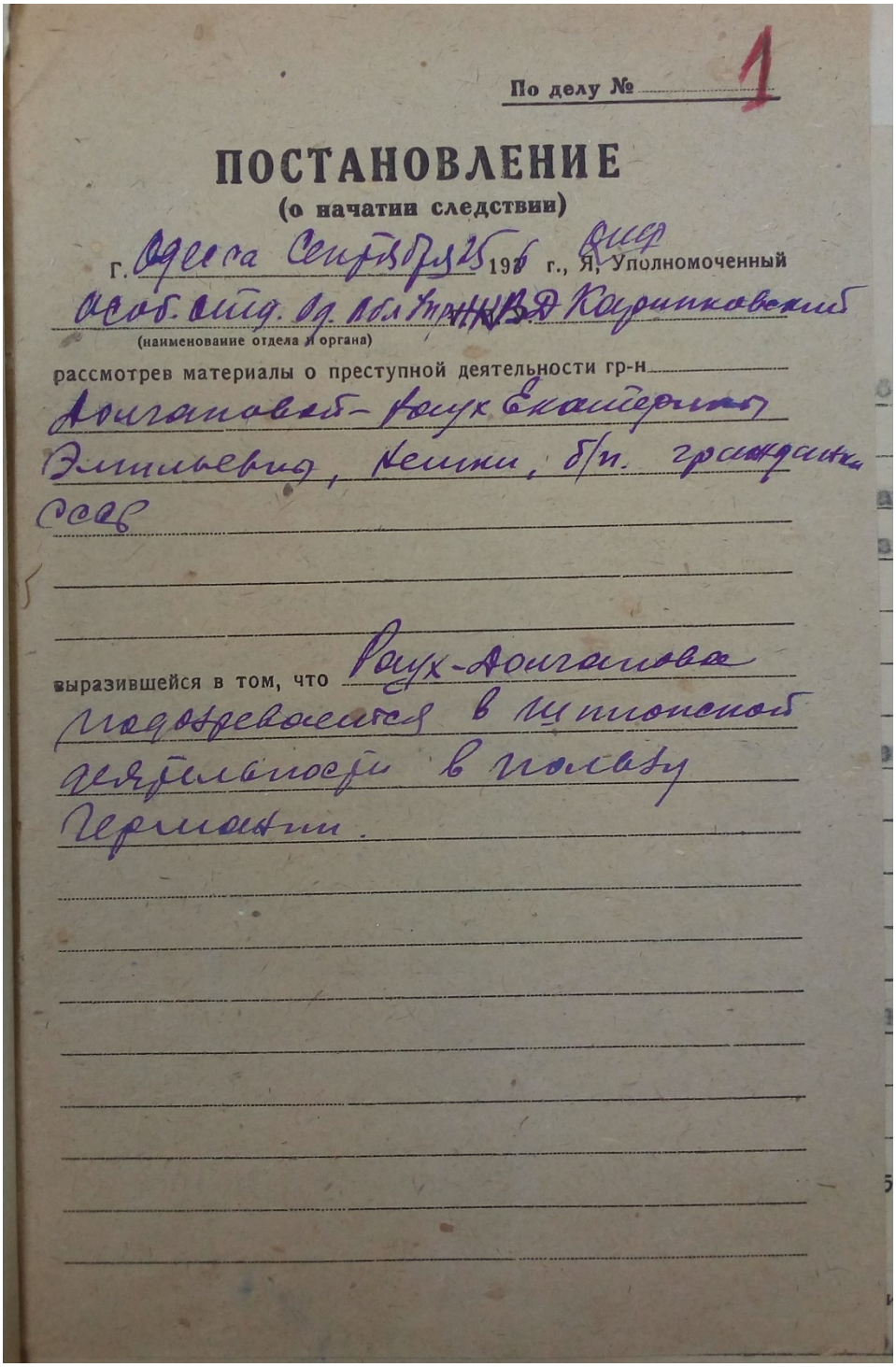

По делу № 1

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

(о начатии следствии)

г. Одесса Сентября 25 1926 г., Я, Уполномоченный

особ. отд. об. полит. НКВД Харитоновский

(наименование отдела и органа)

рассмотрев материалы о преступной деятельности гр-н

Долганова-Раух Екатерины

Эдуардовны, немки, б/п. гражданки

СССР

выразившейся в том, что Раух-Долганова

подозревается в шпионской

деятельности в пользу

Германии.

Постанова про початок слідства стосовно К.Е.Раух-Долганової. – Державний архів Миколаївської області (Далі-ДАМО). Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 1

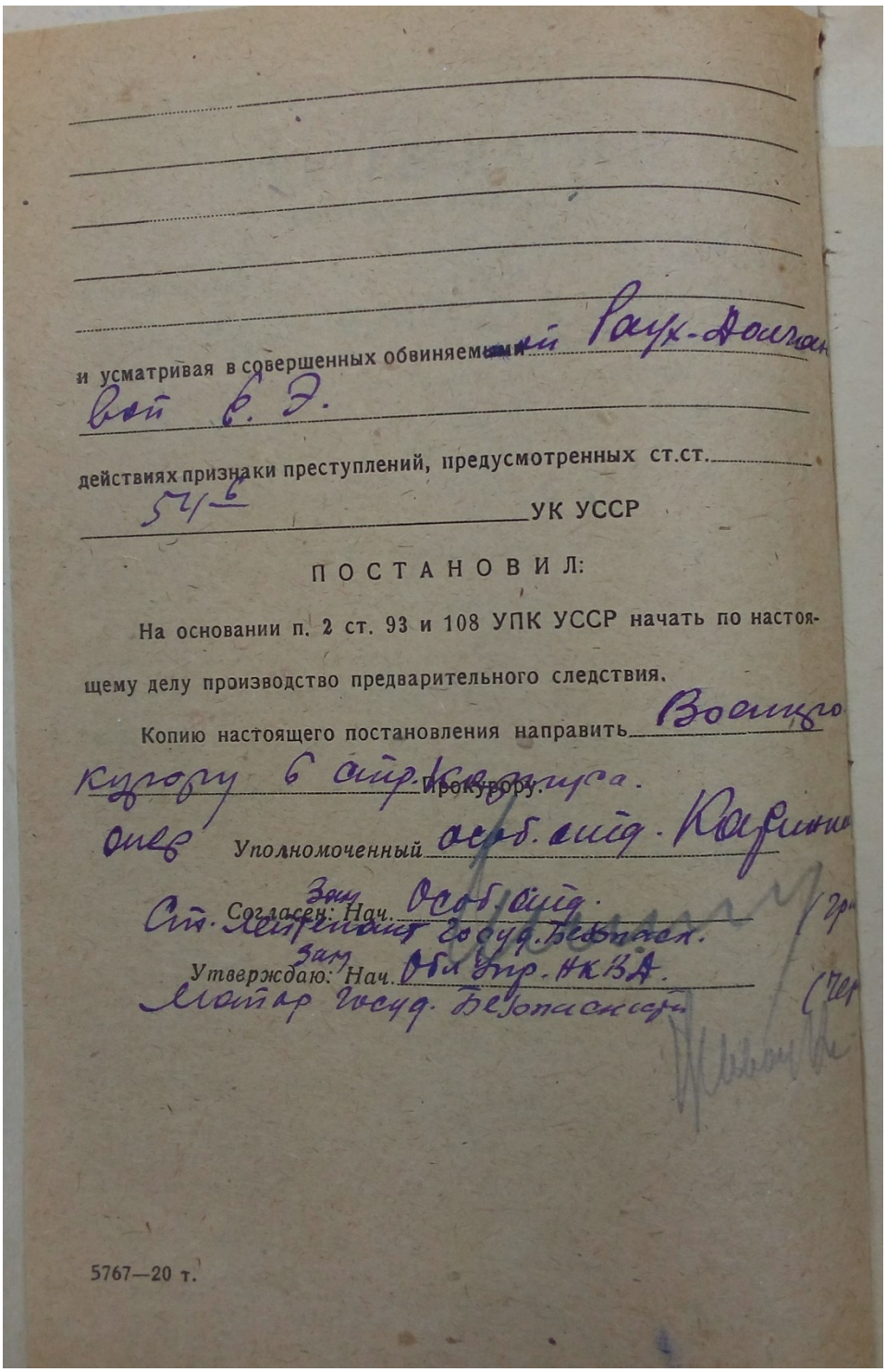

и усматривая в совершенных обвиняемым Раух-Доллаевой Е. Э.

действиях признаки преступлений, предусмотренных ст.ст. 54/6 УК УССР

ПОСТАНОВИЛ:

На основании п. 2 ст. 93 и 108 УПК УССР начать по настоящему делу производство предварительного следствия.

Копию настоящего постановления направить Военному прокурору 6 стр. корпуса.

Уполномоченный особ. отд. Карпинский

Согласен: Нач. Зам. Особ. отд. Сиб. Хейфиц Госуд. безопасн.

Утверждаю: Нач. Зам. Обл. упр. НКВД. Майор Госуд. безопасности

5767—20 т.

Там само, зворот

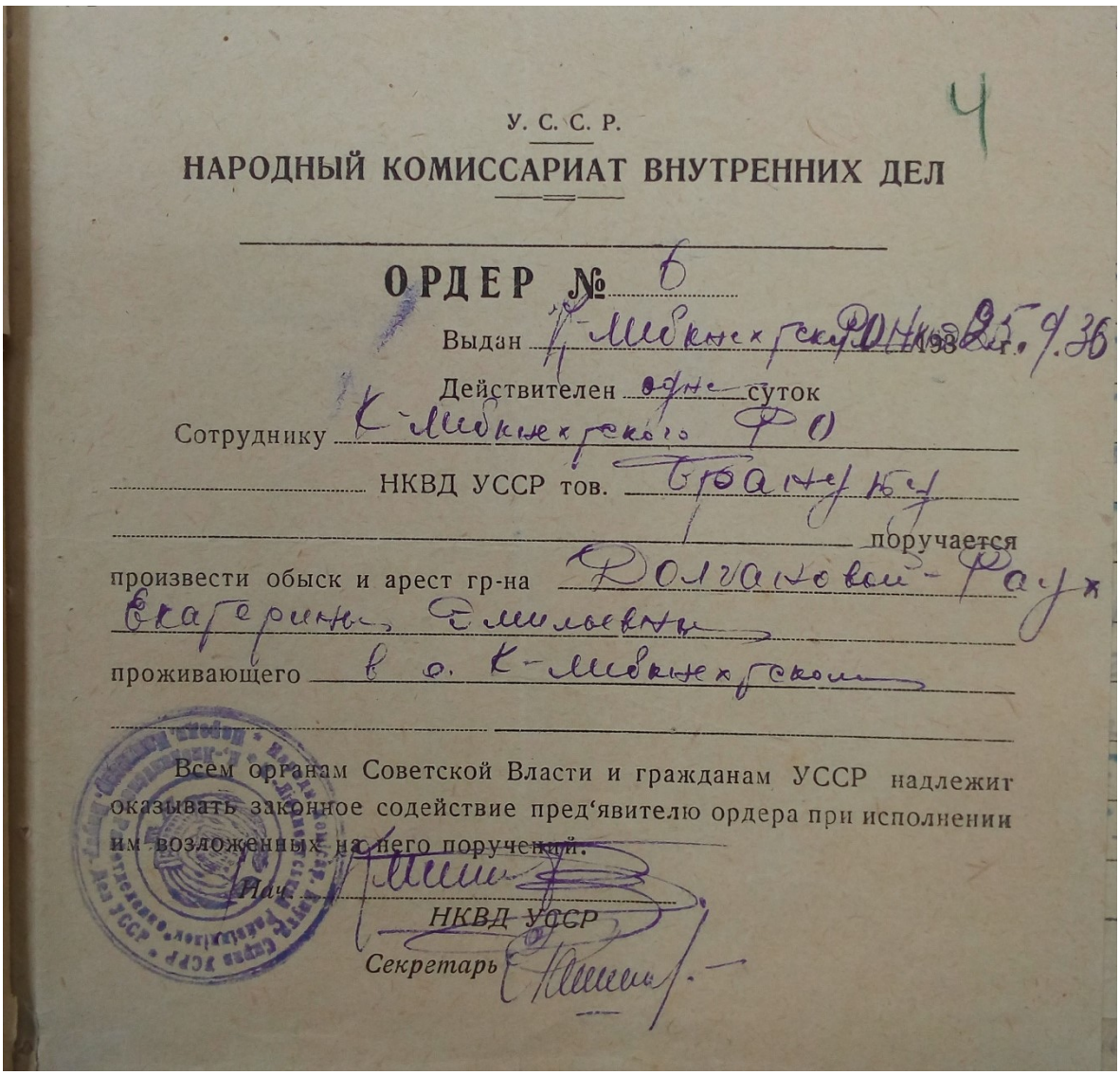

У. С. С. Р.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

4

ОРДЕР № 6

Выдан К-Могилевское ГО НКВД 1938 г. 25.9.38

Действителен одни суток

Сотруднику К-Могилевского ГО

НКВД УССР тов. Брацуна

поручается

произвести обыск и арест гр-на Долганова-Раух

Екатерины Емельяновны

проживающего в г. К-Могилевском

Всем органам Советской Власти и гражданам УССР надлежит оказывать законное содействие пред'явителю ордера при исполнении им возложенных на него поручений.

Нач. НКВД УССР

Секретарь

Ордер на арешт і обшук К.Е.Раух-Долганової. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр. 4066. Арк. 4

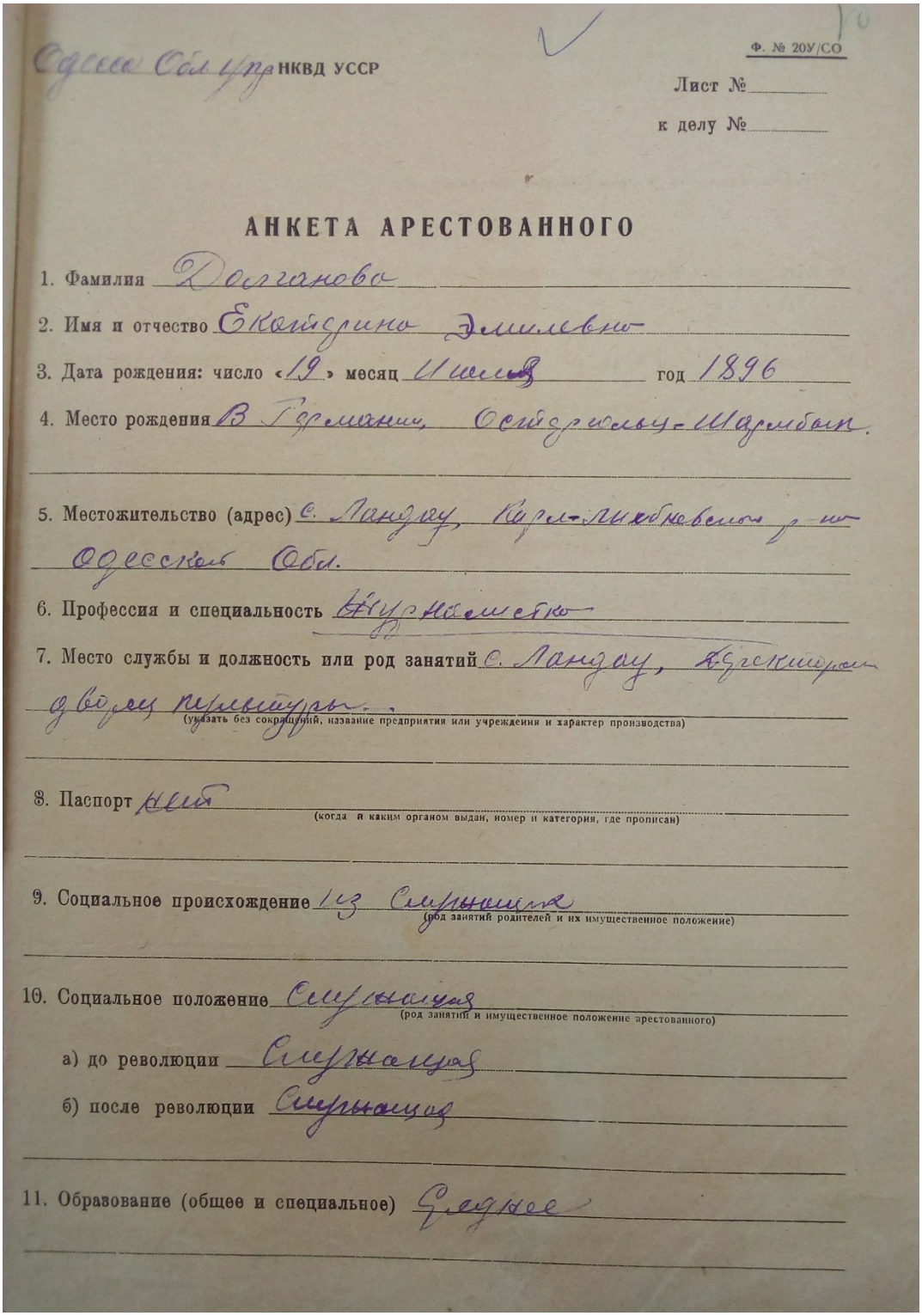

Одес Обл Упр НКВД УССР

Ф. № 20У/СО

Лист №

к делу №

АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО

1. Фамилия Долганова
2. Имя и отчество Екатерина Эмильевна
3. Дата рождения: число «19» месяц Июнь год 1896
4. Место рождения В Германии, Остгрисбург-Шарлбах
5. Местожительство (адрес) с. Ландау, Карл-Либкнехтовск р-на Одесской Обл.
6. Профессия и специальность Бухгалтер
7. Место службы и должность или род занятий с. Ландау, бухгалтер двора церкви.
(указать без сокращений, название предприятия или учреждения и характер производства)
8. Паспорт нет
(когда и каким органом выдан, номер и категория, где прописан)
9. Социальное происхождение из служащих
(род занятий родителей и их имущественное положение)
10. Социальное положение служащая
(род занятий и имущественное положение арестованного)
   а) до революции служащая
   б) после революции служащая
11. Образование (общее и специальное) среднее

Анкета заарештованої К.Е.Долганової. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 10.

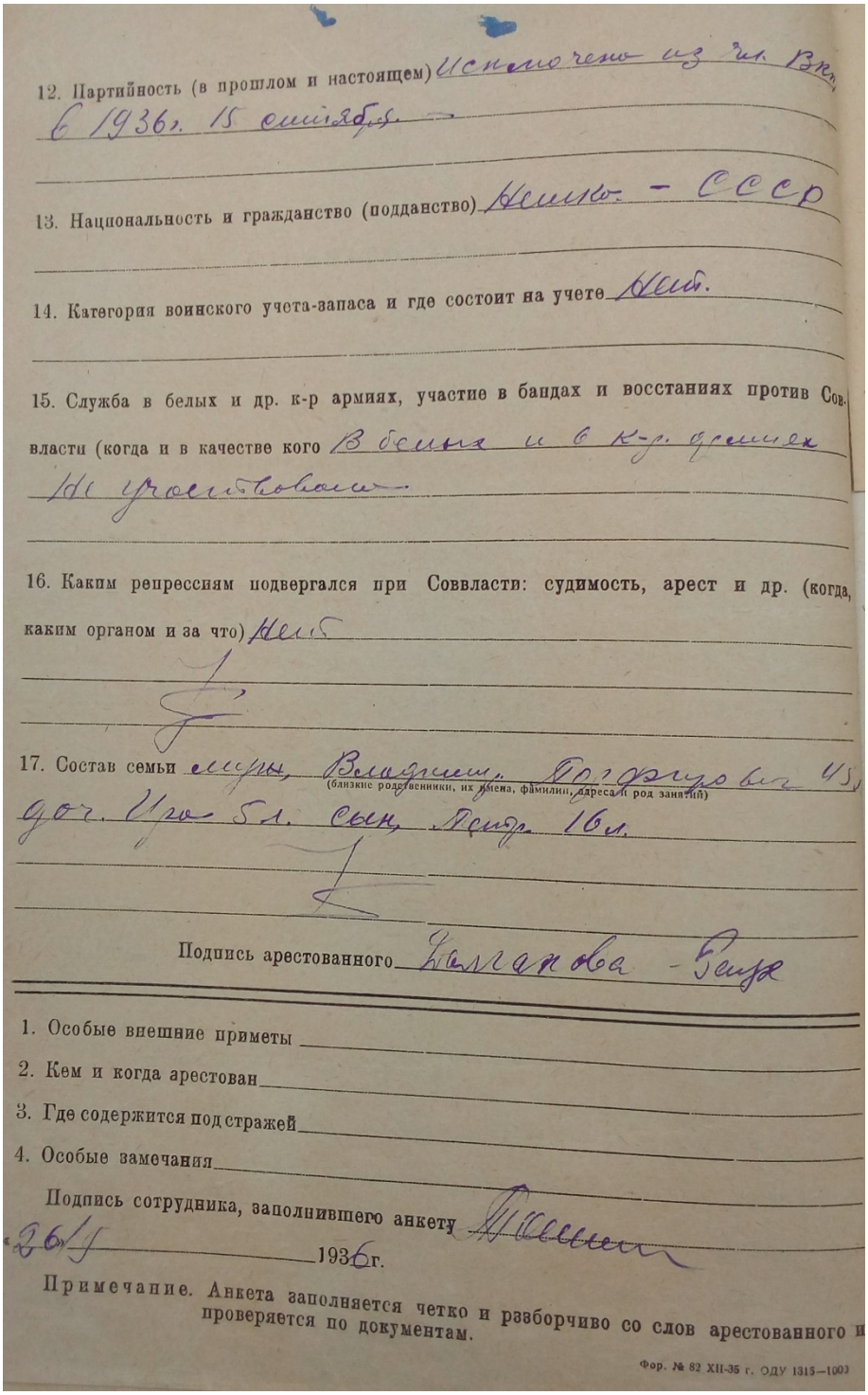

12. Партийность (в прошлом и настоящем) Исключен из чл. ВКП(б) 6/1936г. 15 сентября.

13. Национальность и гражданство (подданство) Немец. - СССР

14. Категория воинского учета-запаса и где состоит на учете Нет.

15. Служба в белых и др. к-р армиях, участие в бандах и восстаниях против Сов. власти (когда и в качестве кого В белых и в к-р. армиях не участвовал.

16. Каким репрессиям подвергался при Соввласти: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что) Нет

17. Состав семьи супруг, Владимир Богданович 45 (близкие родственники, их имена, фамилии, адреса и род занятий) дочь Ира 5 л. сын Петр. 16 л.

Подпись арестованного Калганова - Банк

1. Особые внешние приметы
2. Кем и когда арестован
3. Где содержится под стражей
4. Особые замечания

Подпись сотрудника, заполнившего анкету

«26/V 1936 г.

Примечание. Анкета заполняется четко и разборчиво со слов арестованного и проверяется по документам.

Фор. № 82 XII-35 г. ОДУ 1315—1003

Там само, зворот

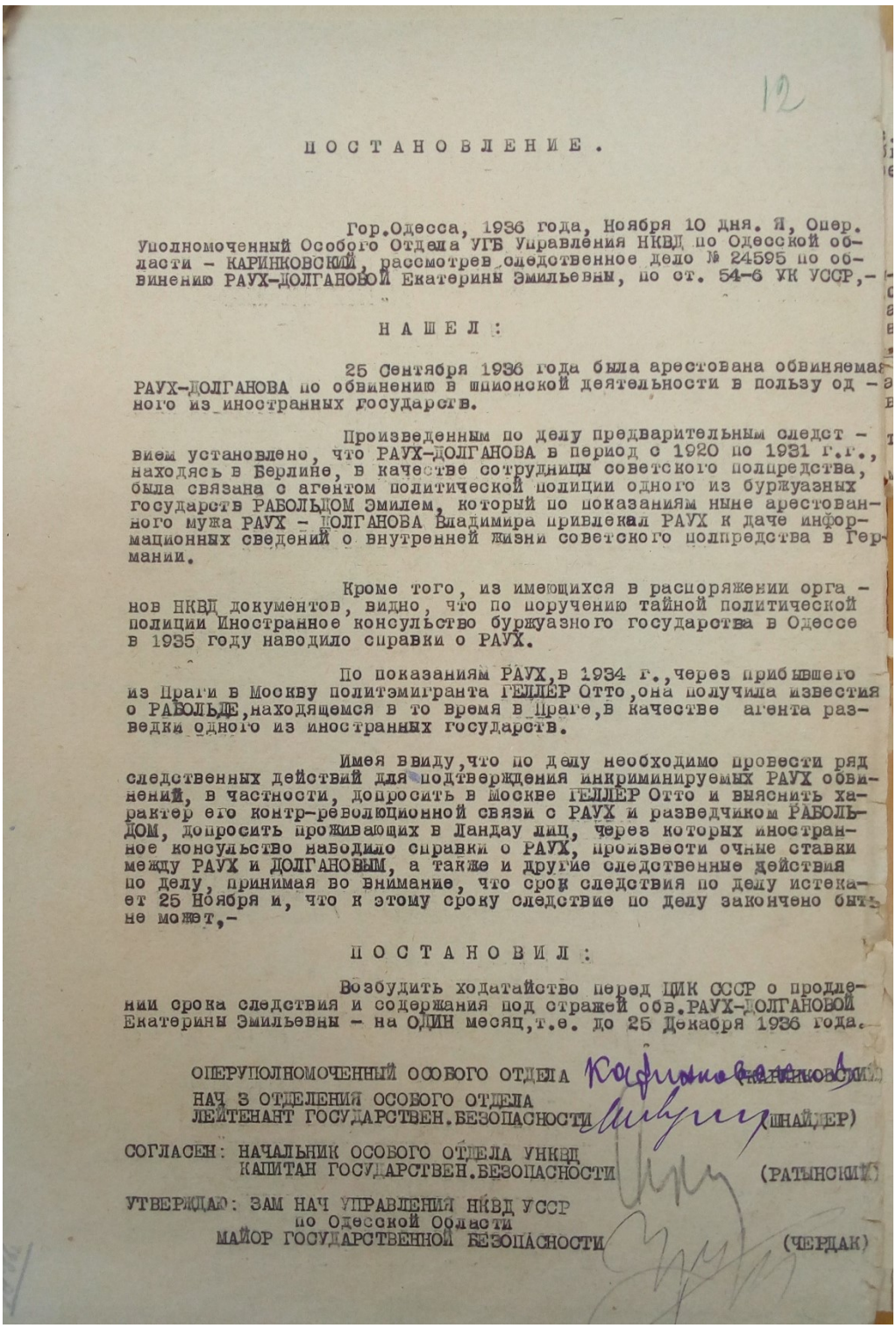

12

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е .

Гор.Одесса, 1936 года, Ноября 10 дня. Я, Опер. Уполномоченный Особого Отдела УГБ Управления НКВД по Одесской области – КАРИНКОВСКИЙ, рассмотрев следственное дело № 24595 по обвинению РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Екатерины Эмильевны, по ст. 54-6 УК УССР,-

Н А Ш Е Л :

25 Сентября 1936 года была арестована обвиняемая РАУХ-ДОЛГАНОВА по обвинению в шпионской деятельности в пользу одного из иностранных государств.

Произведенным по делу предварительным следствием установлено, что РАУХ-ДОЛГАНОВА в период с 1920 по 1931 г.г., находясь в Берлине, в качестве сотрудницы советского полпредства, была связана с агентом политической полиции одного из буржуазных государств РАБОЛЬДОМ Эмилем, который по показаниям ныне арестованного мужа РАУХ – ДОЛГАНОВА Владимира привлекал РАУХ к даче информационных сведений о внутренней жизни советского полпредства в Германии.

Кроме того, из имеющихся в распоряжении органов НКВД документов, видно, что по поручению тайной политической полиции Иностранное консульство буржуазного государства в Одессе в 1935 году наводило справки о РАУХ.

По показаниям РАУХ, в 1934 г., через прибывшего из Праги в Москву политэмигранта ГЕЛЛЕР Отто, она получила известия о РАБОЛЬДЕ, находящемся в то время в Праге, в качестве агента разведки одного из иностранных государств.

Имея ввиду, что по делу необходимо провести ряд следственных действий для подтверждения инкриминируемых РАУХ обвинений, в частности, допросить в Москве ГЕЛЛЕР Отто и выяснить характер его контр-революционной связи с РАУХ и разведчиком РАБОЛЬДОМ, допросить проживающих в Ландау лиц, через которых иностранное консульство наводило справки о РАУХ, произвести очные ставки между РАУХ и ДОЛГАНОВЫМ, а также и другие следственные действия по делу, принимая во внимание, что срок следствия по делу истекает 25 Ноября и, что к этому сроку следствие по делу закончено быть не может,-

П О С Т А Н О В И Л :

Возбудить ходатайство перед ЦИК СССР о продлении срока следствия и содержания под стражей обв. РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Екатерины Эмильевны – на ОДИН месяц, т.е. до 25 Декабря 1936 года.

ОПЕРУПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОСОБОГО ОТДЕЛА (КАРИНКОВСКИЙ)
НАЧ 3 ОТДЕЛЕНИЯ ОСОБОГО ОТДЕЛА
ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВЕН. БЕЗОПАСНОСТИ (ШНАЙДЕР)

СОГЛАСЕН: НАЧАЛЬНИК ОСОБОГО ОТДЕЛА УНКВД
КАПИТАН ГОСУДАРСТВЕН. БЕЗОПАСНОСТИ (РАТЫНСКИЙ)

УТВЕРЖДАЮ: ЗАМ НАЧ УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
по Одесской Области
МАЙОР ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ (ЧЕРДАК)

Постанова про продовження терміну слідства щодо К.Е.Раух-Долганової від 10 листопада 1936 року. – ДАМО. Ф.5859, оп. 2, спр. 4066. Арк. 12

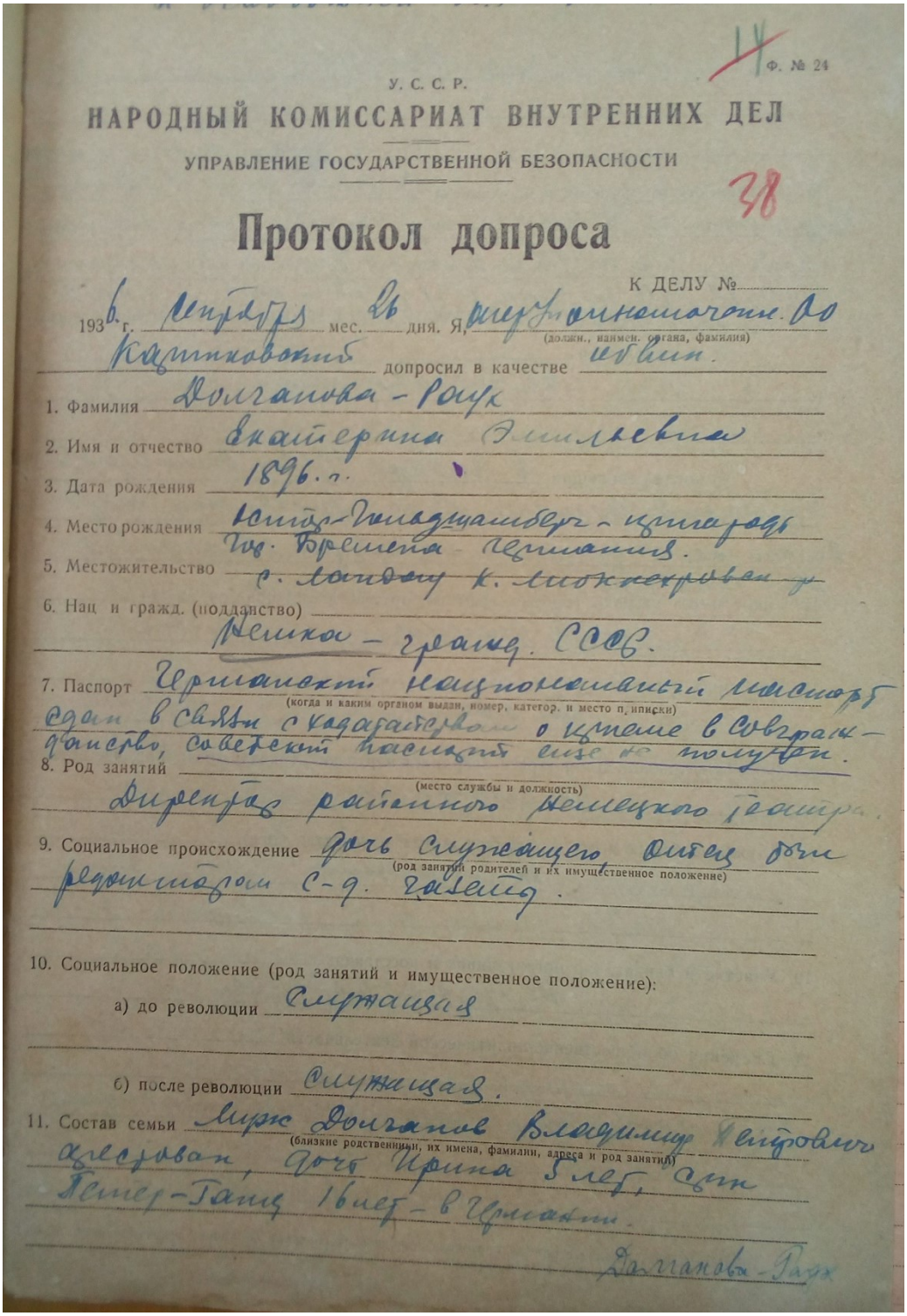

Ф. № 24

У. С. С. Р.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

38

Протокол допроса

К ДЕЛУ №

193 6 г. сентября мес. 26 дня. Я, оперуполномоченный 3 отд. (должн., наимен. органа, фамилия)

Карпиловским допросил в качестве обвин.

1. Фамилия Долганова - Раух
2. Имя и отчество Екатерина Эмильевна
3. Дата рождения 1896 г.
4. Место рождения гор. Петербург - Петроград Губ. Времена Германия.
5. Местожительство г. Москва ул. Мясницкая д.
6. Нац. и гражд. (подданство) Немка - граждан. СССР.
7. Паспорт Германский национальный паспорт (когда и каким органом выдан, номер, категор. и место п. приписки) сдан в связи с ходатайством о приеме в гражданство, советский паспорт еще не получен.
8. Род занятий Директор районного Немецкого театра. (место службы и должность)
9. Социальное происхождение дочь служащего отец был (род занятий родителей и их имущественное положение) редактором С-д. газеты.
10. Социальное положение (род занятий и имущественное положение):
    а) до революции служащая
    б) после революции служащая.
11. Состав семьи муж Долганов Владимир Петрович (близкие родственники, их имена, фамилии, адреса и род занятий) арестован, дочь Ирина 5 лет, сын Петер-Ганц 16 лет - в Германии.

Долганова-Раух

Протокол допиту К.Е.Раух-Долганової від 26 вересня 1936 року. – ДАМО. Ф.5859, оп. 2, спр. 4066. Арк. 38

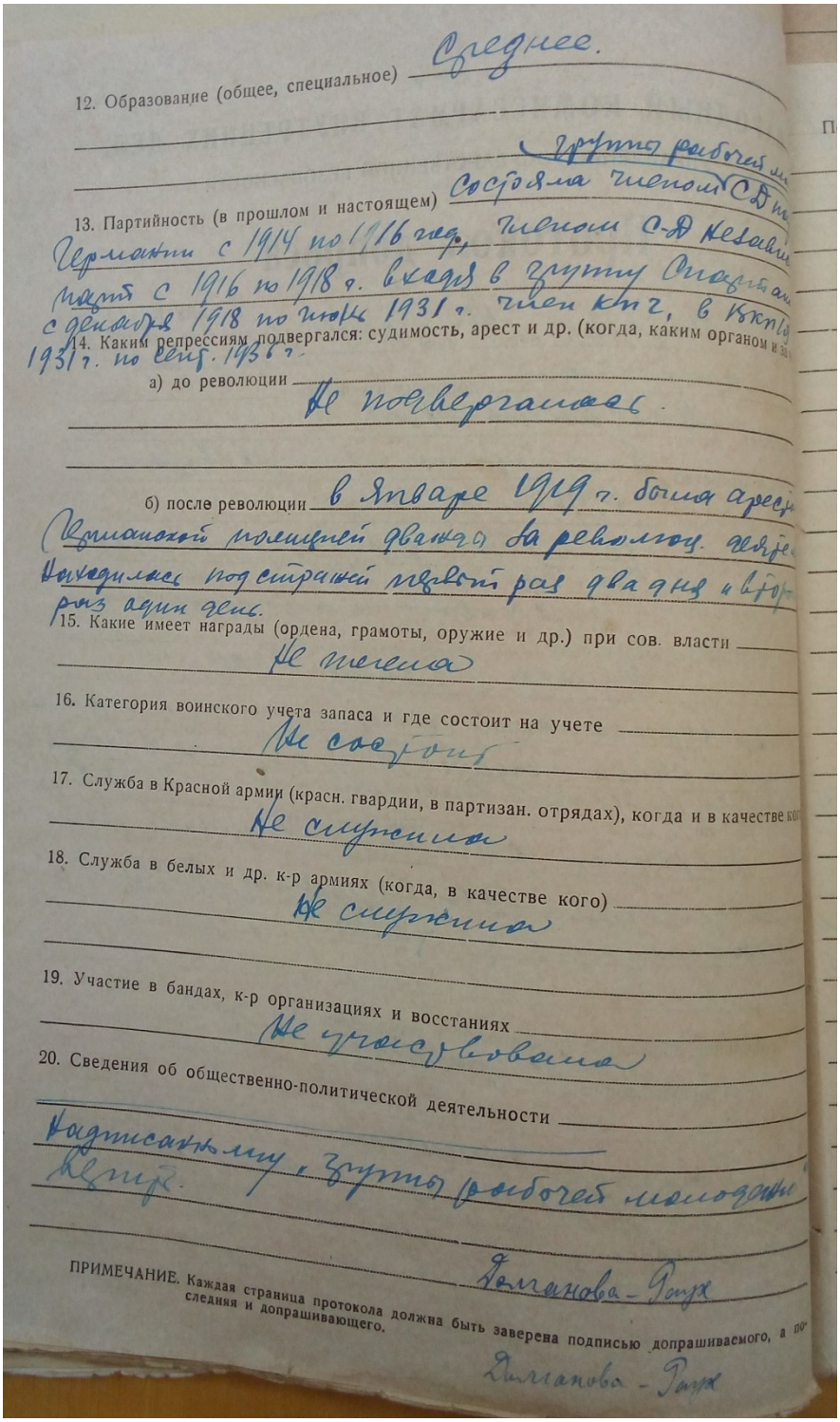

12. Образование (общее, специальное) Среднее.

Группа рабочей мо

13. Партийность (в прошлом и настоящем) состояла членом СД на Германии с 1914 по 1916 год, членом С-Д Незави партии с 1916 по 1918 г. вхожу в группу Спартак с декабря 1918 по июнь 1931 г. член КПГ, в КПГ/о 1931 г. по сент. 1936 г.

14. Каким репрессиям подвергался: судимость, арест и др. (когда, каким органом и за

а) до революции Не подвергалась.

б) после революции в январе 1919 г. была аресто Комиссией полицией города за револю. деяте Находилась под стражей первый раз два дня и второ раз один день.

15. Какие имеет награды (ордена, грамоты, оружие и др.) при сов. власти Не имела

16. Категория воинского учета запаса и где состоит на учете Не состою

17. Служба в Красной армии (красн. гвардии, в партизан. отрядах), когда и в качестве ко Не служила

18. Служба в белых и др. к-р армиях (когда, в качестве кого) Не служила

19. Участие в бандах, к-р организациях и восстаниях Не участвовала

20. Сведения об общественно-политической деятельности Подписала листовку группы рабочей молодежи КПГ.

Янганова-Раух

ПРИМЕЧАНИЕ. Каждая страница протокола должна быть заверена подписью допрашиваемого, а по следняя и допрашивающего.

Янганова-Раух

Там само, зворот

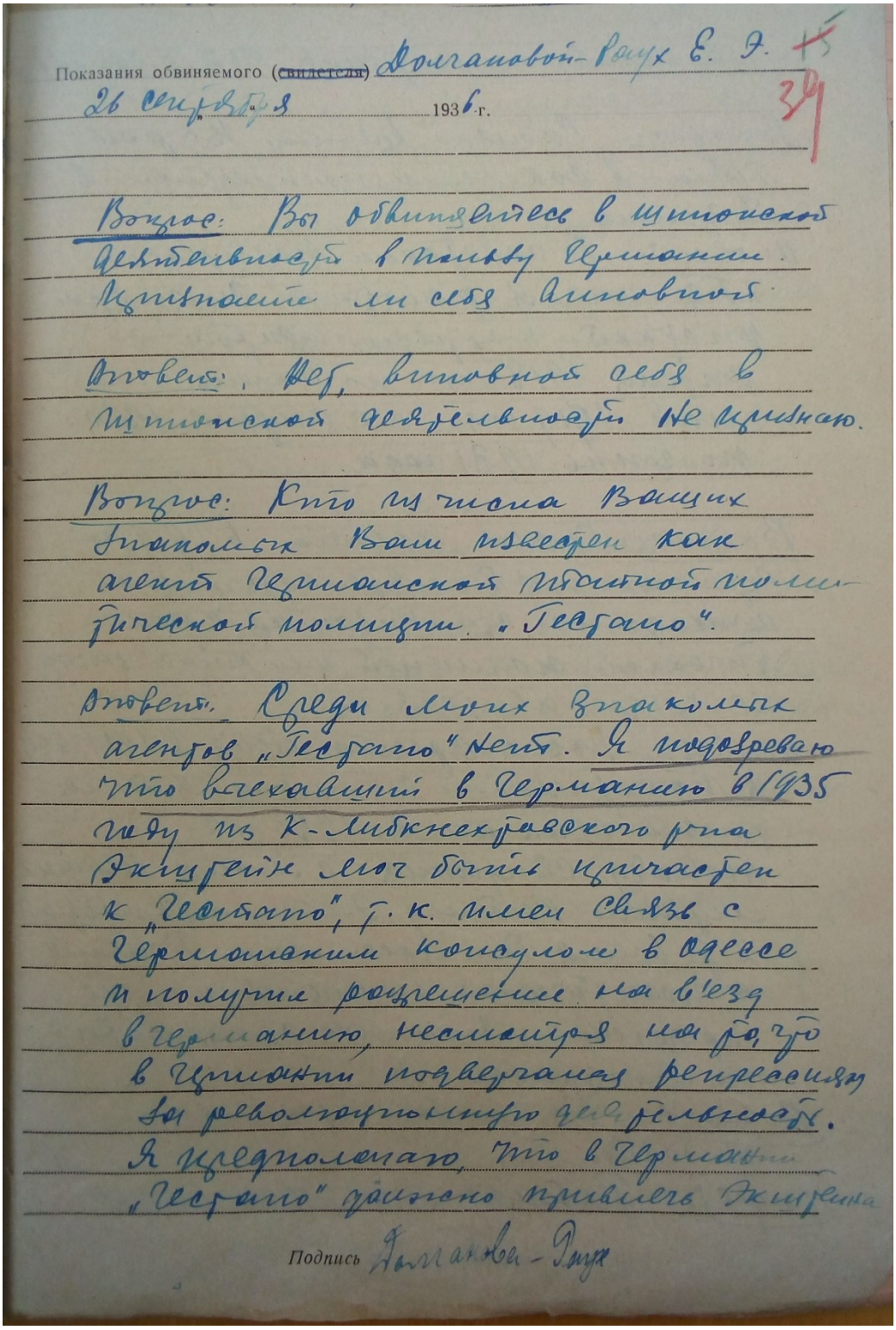

Показания обвиняемого (~~свидетеля~~) Долгановой-Раух Е. Э.

26 сентября 1936 г.

39

Вопрос: Вы обвиняетесь в шпионской деятельности в пользу Германии. Признаете ли себя виновной.

Ответ: Нет, виновной себя в шпионской деятельности не признаю.

Вопрос: Кто из числа ваших знакомых Вам известен как агент Германской тайной политической полиции „Гестапо".

Ответ: Среди моих знакомых агентов „Гестапо" нет. Я подозреваю что вследствий в Германию в 1935 году из К-Либкнехтовского района Днепропетровска мог быть причастен к „Гестапо", т. к. имел связь с Германским консулом в Одессе и получил разрешение на въезд в Германию, несмотря на то, что в Германии подвергался репрессиям за революционную деятельность. Я предполагаю, что в Германии „Гестапо" удалось привлечь Днепрова

Подпись Долганова-Раух

Там само. Арк. 39

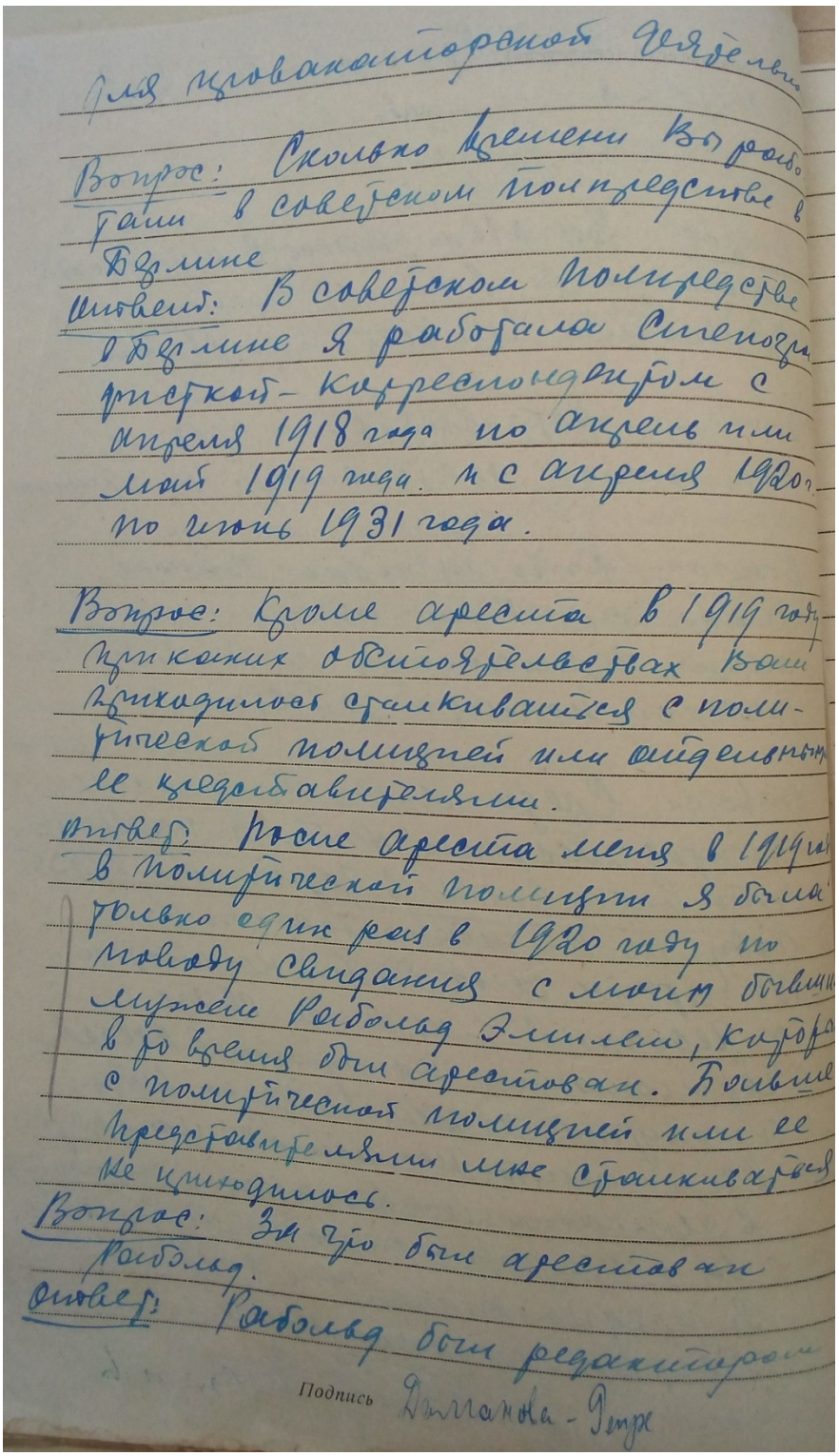

Для характеристики деятельности

Вопрос: Сколько времени Вы работали в советском полпредстве в Берлине

Ответ: В советском полпредстве в Берлине я работала стенографисткой-корреспонденткой с апреля 1918 года по апрель или май 1919 года. и с апреля 1920 г. по июнь 1931 года.

Вопрос: Кроме ареста в 1919 году в каких обстоятельствах Вам приходилось сталкиваться с политической полицией или отдельными ее представителями.

Ответ: Кроме ареста меня в 1919 г. в политической полиции я была только один раз в 1920 году по поводу свидания с моим бывшим мужем Раббольд Эмилем, которого в то время был арестован. Больше с политической полицией или ее представителями мне сталкиваться не приходилось.

Вопрос: За что был арестован Раббольд.

Ответ: Раббольд был редактором

Подпись Эмилия-Этра

Там само, зворот

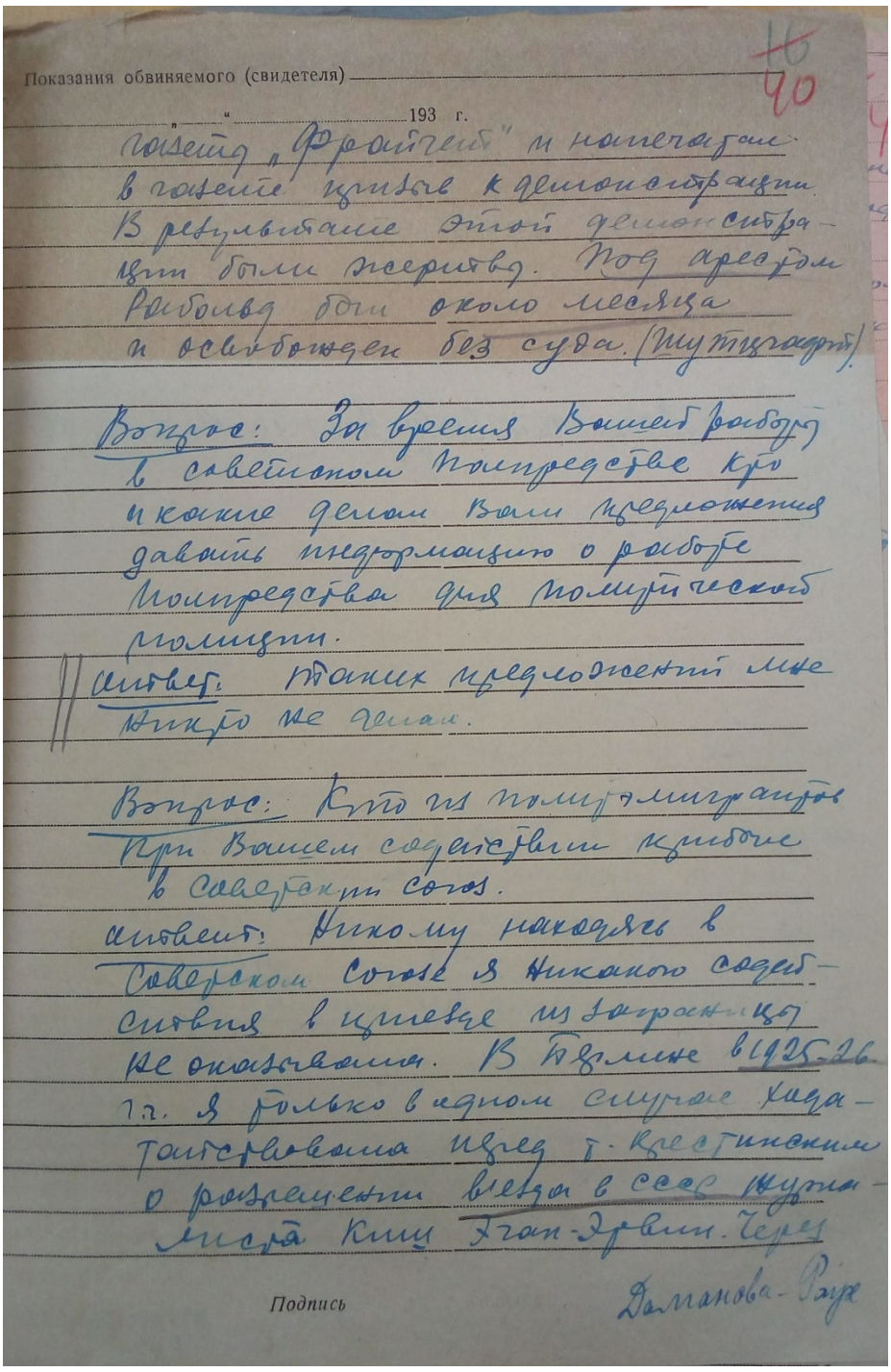

Показания обвиняемого (свидетеля)

"__" _____ 193 г.

~~16~~ 40

газету „Фрайгейт" и напечатали в газете статье к демонстрации. В результате этой демонстрации были жертвы. Под арестом Рабинович был около месяца и освобожден без суда. (Шутгарт).

Вопрос: За время вашей работы в советском полпредстве кто и какие делали вам предложения давать информацию о работе полпредства для политической полиции.

Ответ: Таких предложений мне никто не делал.

Вопрос: Кто из политэмигрантов при вашем содействии приехал в Советский Союз.

Ответ: Никому находясь в Советском Союзе я никакого содействия в приезде из заграницы не оказывала. В Берлине в 1925-26 г.г. я только в одном случае характеризовала перед т. Крестинским о разрешении въезда в СССР жуналиста Кинь Эгон-Эрвин. Через

Подпись Диманова-Раух

Там само. Арк.40.

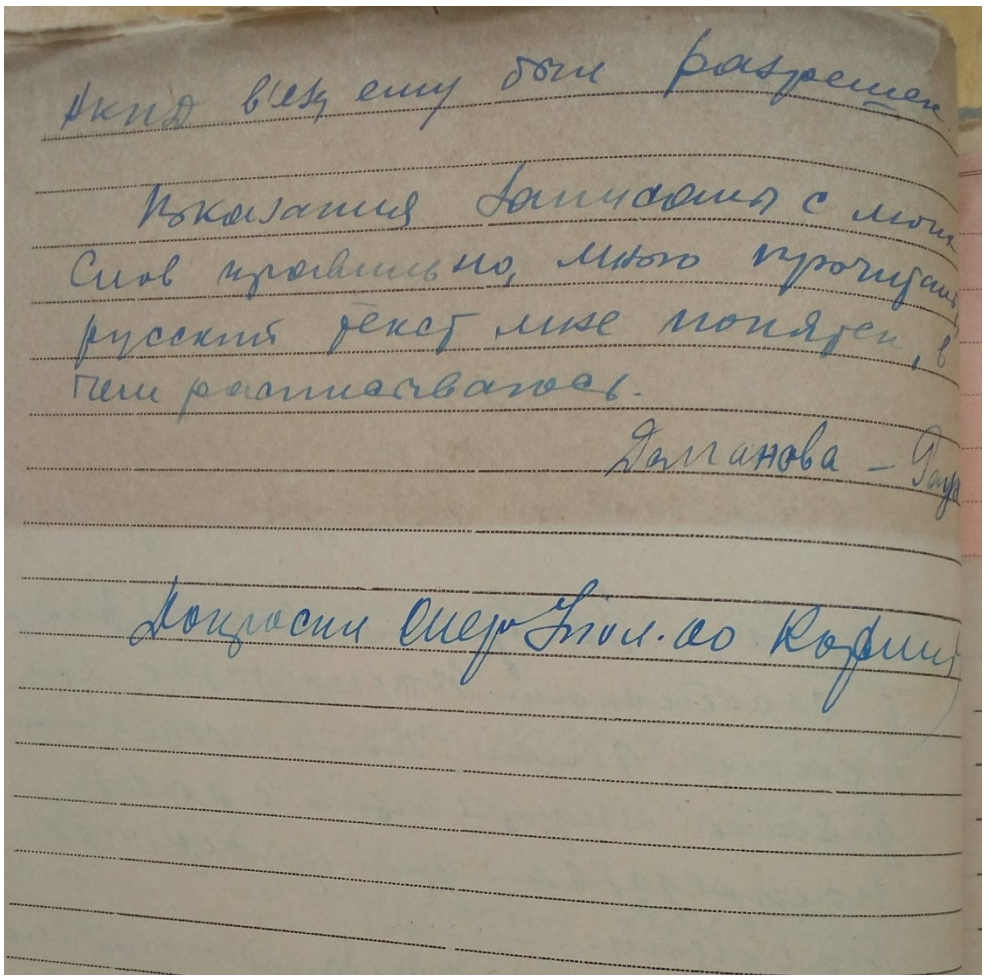

Там само, зворот

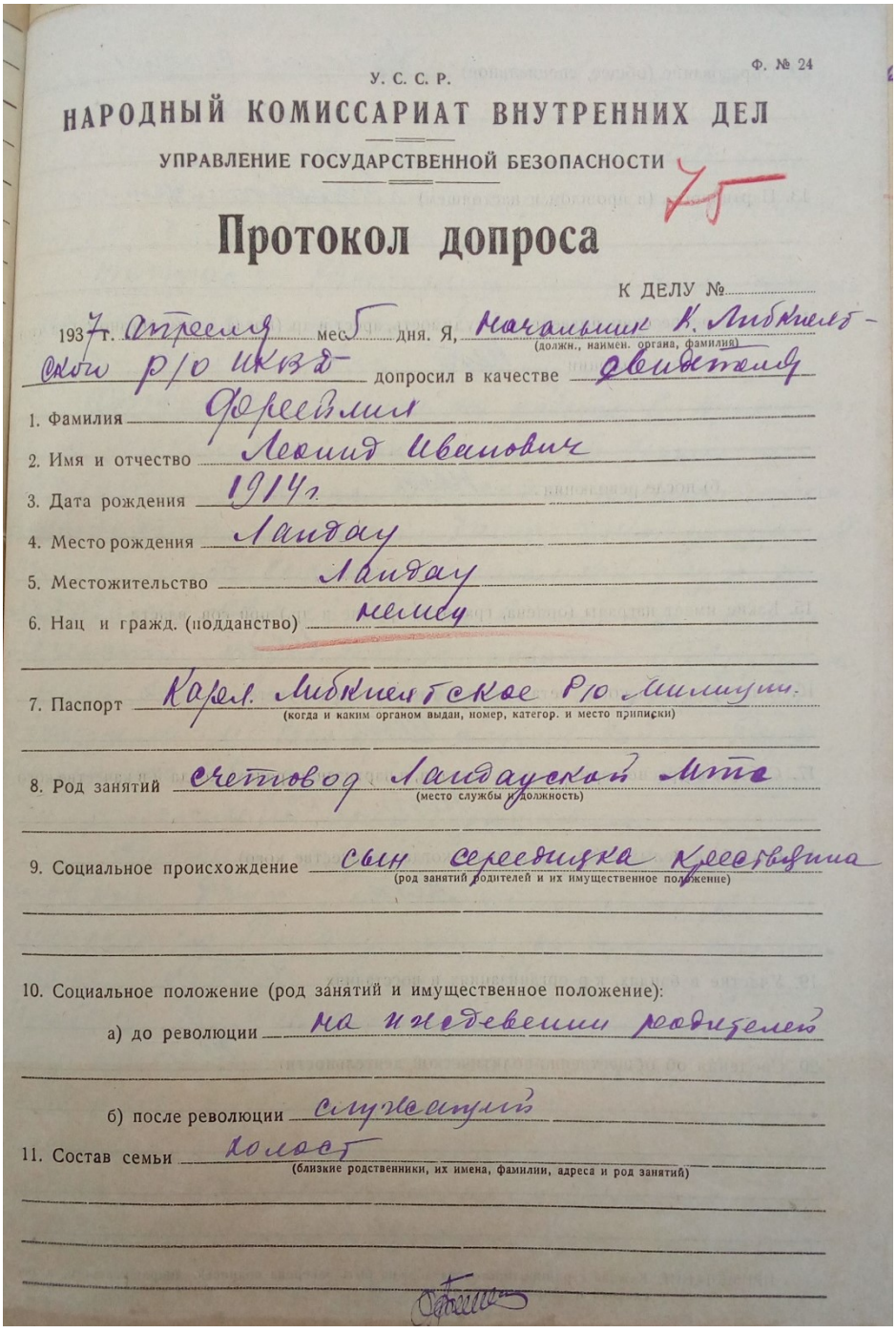

Ф. № 24

У. С. С. Р.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

75

Протокол допроса

К ДЕЛУ №

1937 г. апреля мес. 5 дня. Я, начальник К. Либкнехт-
(должн., наимен. органа, фамилия)
ского р/о НКВД допросил в качестве свидетеля

1. Фамилия Фрейлих
2. Имя и отчество Леонид Иванович
3. Дата рождения 1914 г.
4. Место рождения Ландау
5. Местожительство Ландау
6. Нац. и гражд. (подданство) немец
7. Паспорт Карл. Либкнехтское Р/О милиции.
(когда и каким органом выдан, номер, категор. и место прописки)
8. Род занятий счетовод Ландауской МТС
(место службы и должность)
9. Социальное происхождение сын середняка крестьянина
(род занятий родителей и их имущественное положение)
10. Социальное положение (род занятий и имущественное положение):
а) до революции на иждивении родителей
б) после революции служащий
11. Состав семьи холост
(близкие родственники, их имена, фамилии, адреса и род занятий)

Протокол допиту Фрейліх Л.І. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 75

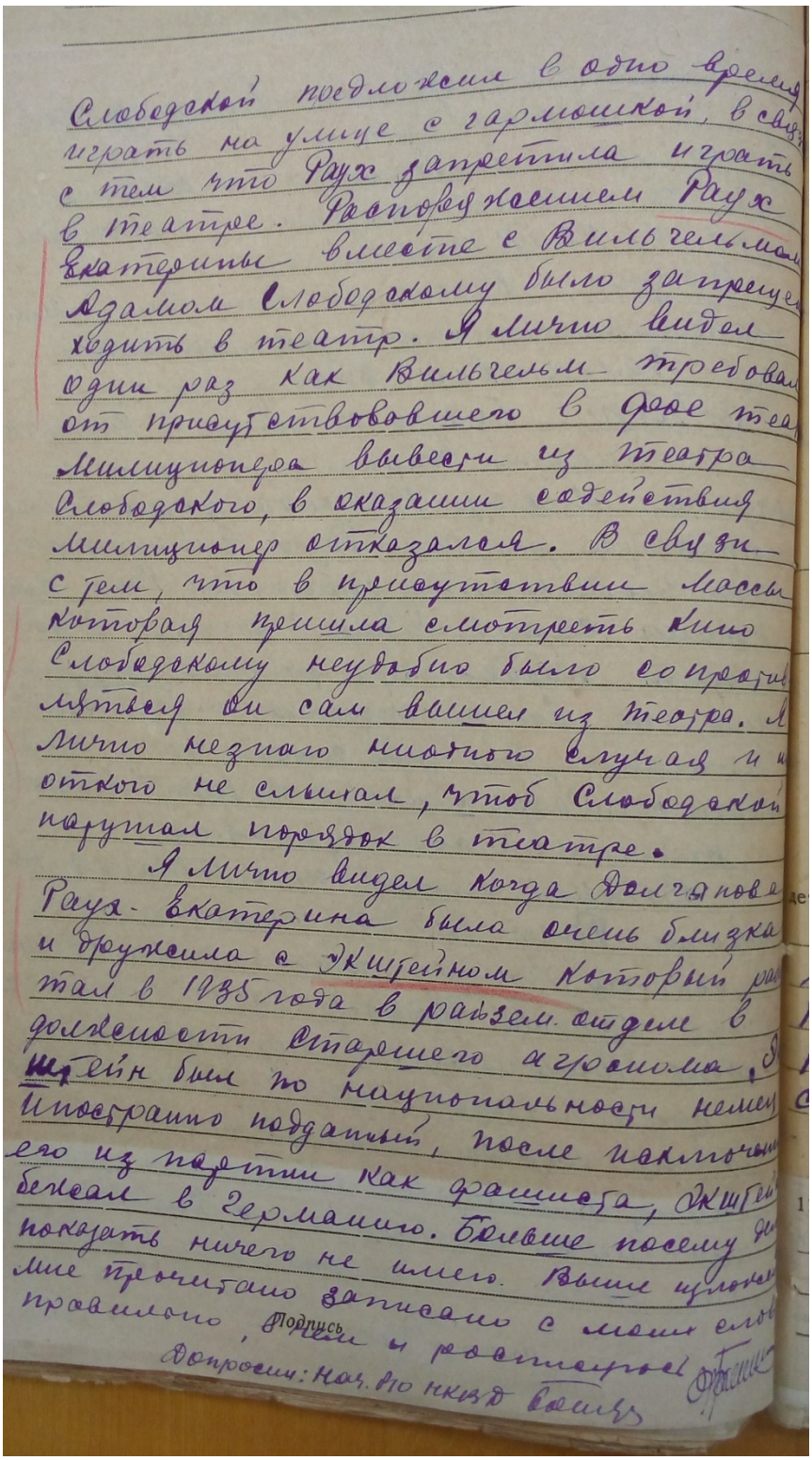

Там само, зворот

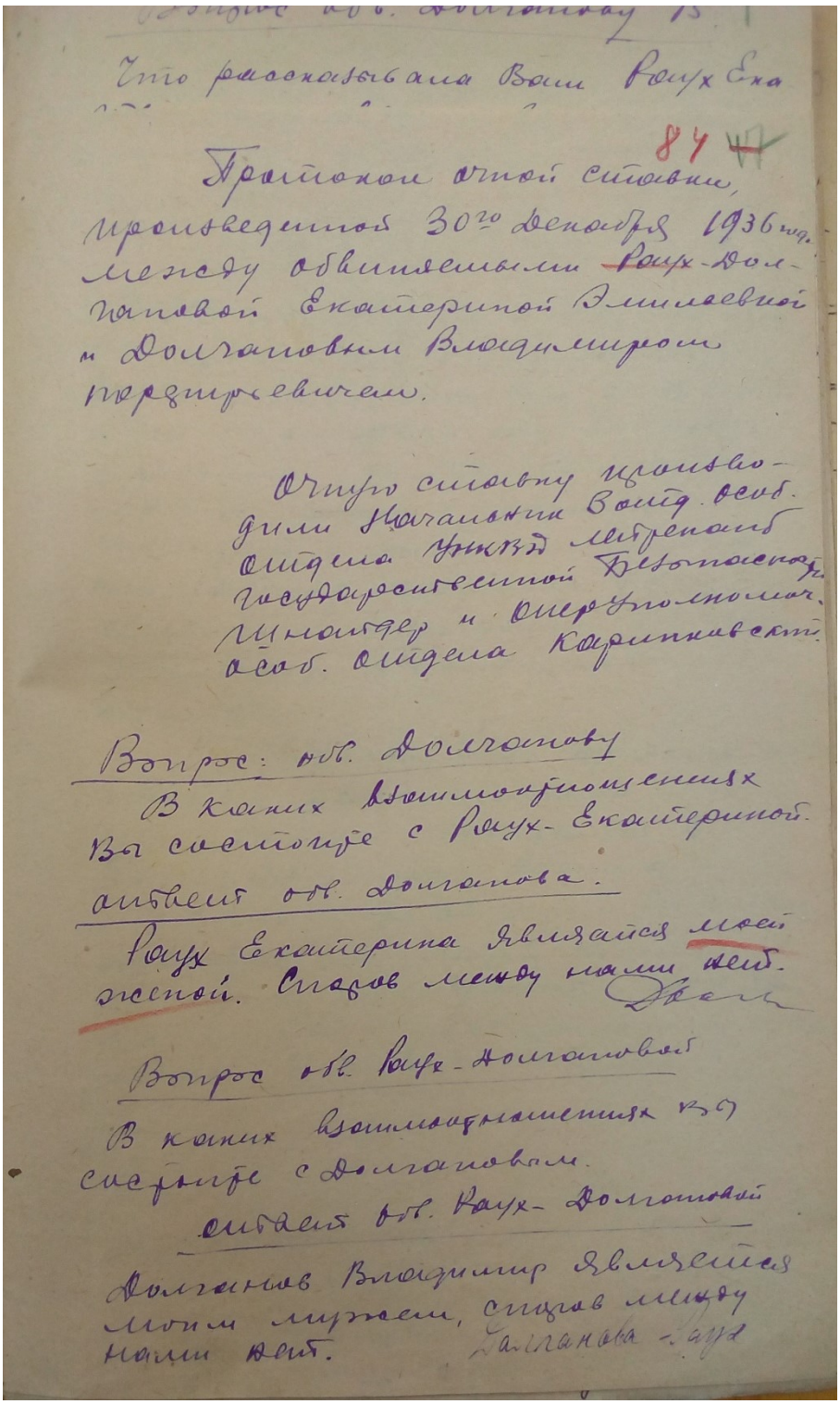

Протокол очної ставки К.Е.Раух-Долганової і В.П.Долганова 30 грудня 1936 року. – ДАМО. Ф. 5859, оп.2, спр. 4066. Арк. 84.

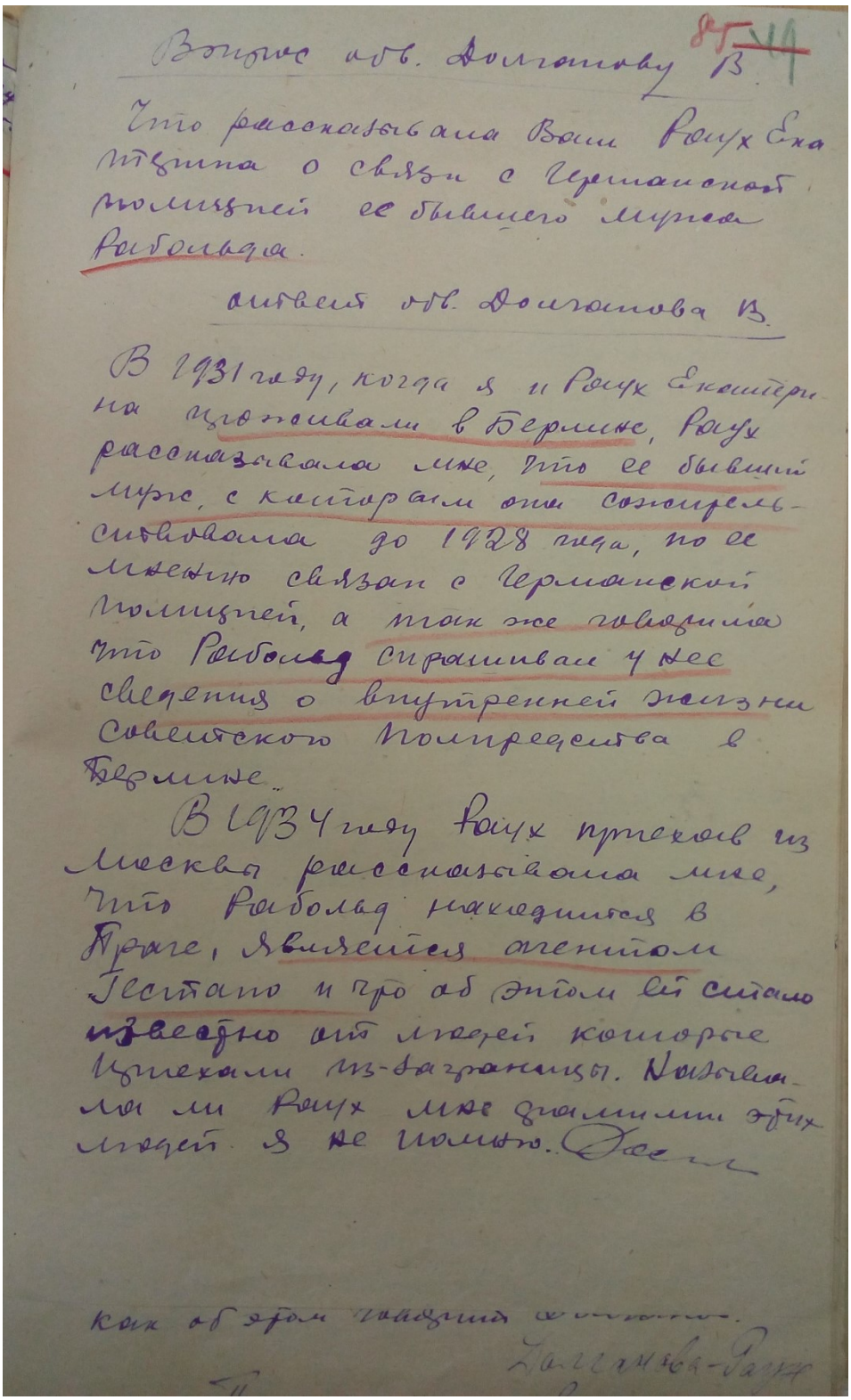

Вопрос об. Долгополову В.

Что рассказывала Вам Роух Екатерина о связи с германской полицией ее бывшего мужа Рабольда.

ответ об. Долгополова В.

В 1931 году, когда я и Роух Екатерина находились в Берлине, Роух рассказала мне, что ее бывший муж, с которым она сотрудничала до 1928 года, по ее мнению связан с германской полицией, а так же говорила что Рабольд спрашивал у нее сведения о внутренней жизни Советского полпредства в Берлине.

В 1934 году Роух приехав из Москвы рассказала мне, что Рабольд находится в Праге, является агентом Гестапо и про об этом ей стало известно от людей которые приехали из-заграницы. Называла ли мне Роух мне фамилии этих людей я не помню. Все

как об этом говорил я сказал.

Долгополова-Роух

Там само. Арк. 85

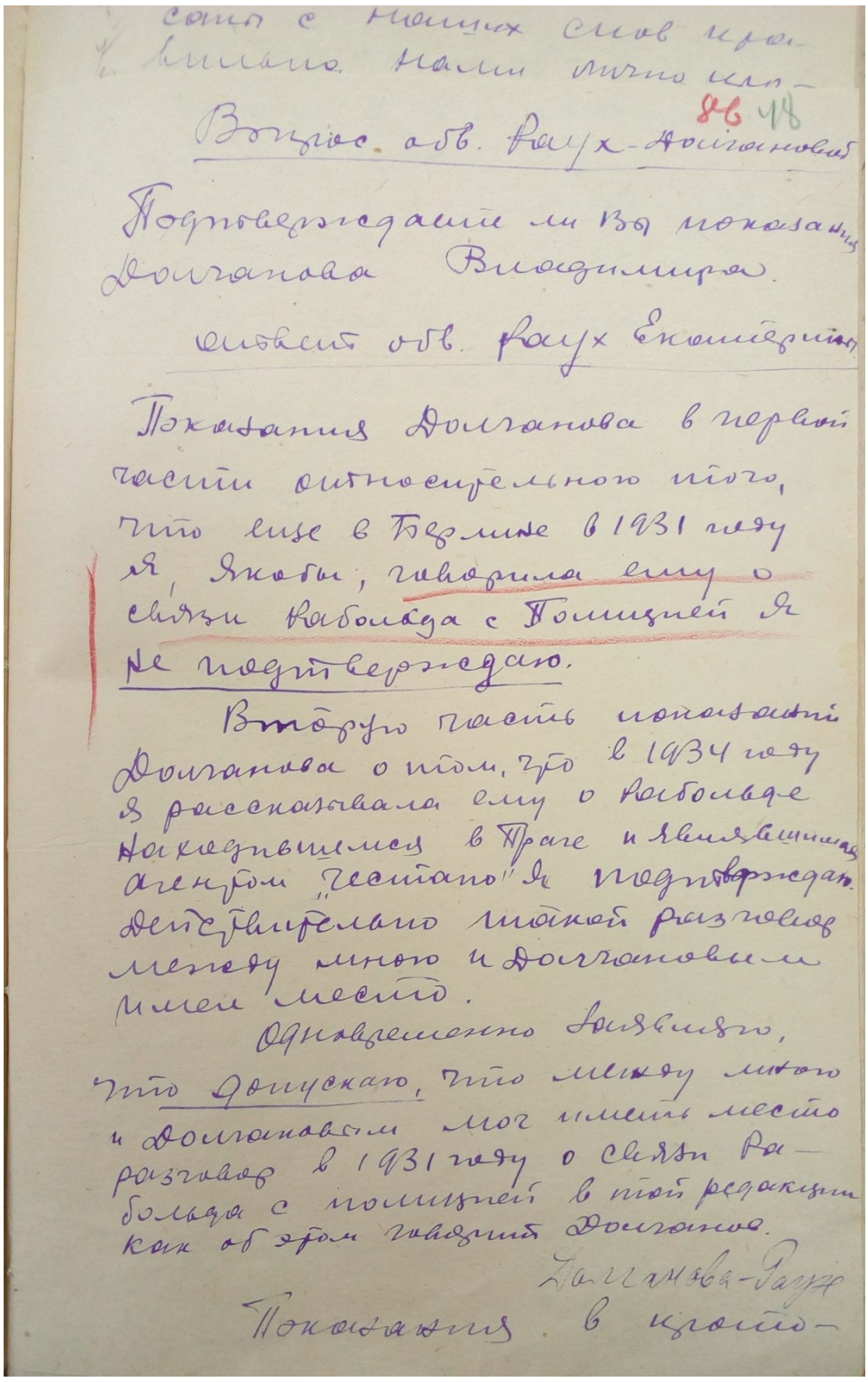

Там само. Арк. 86.

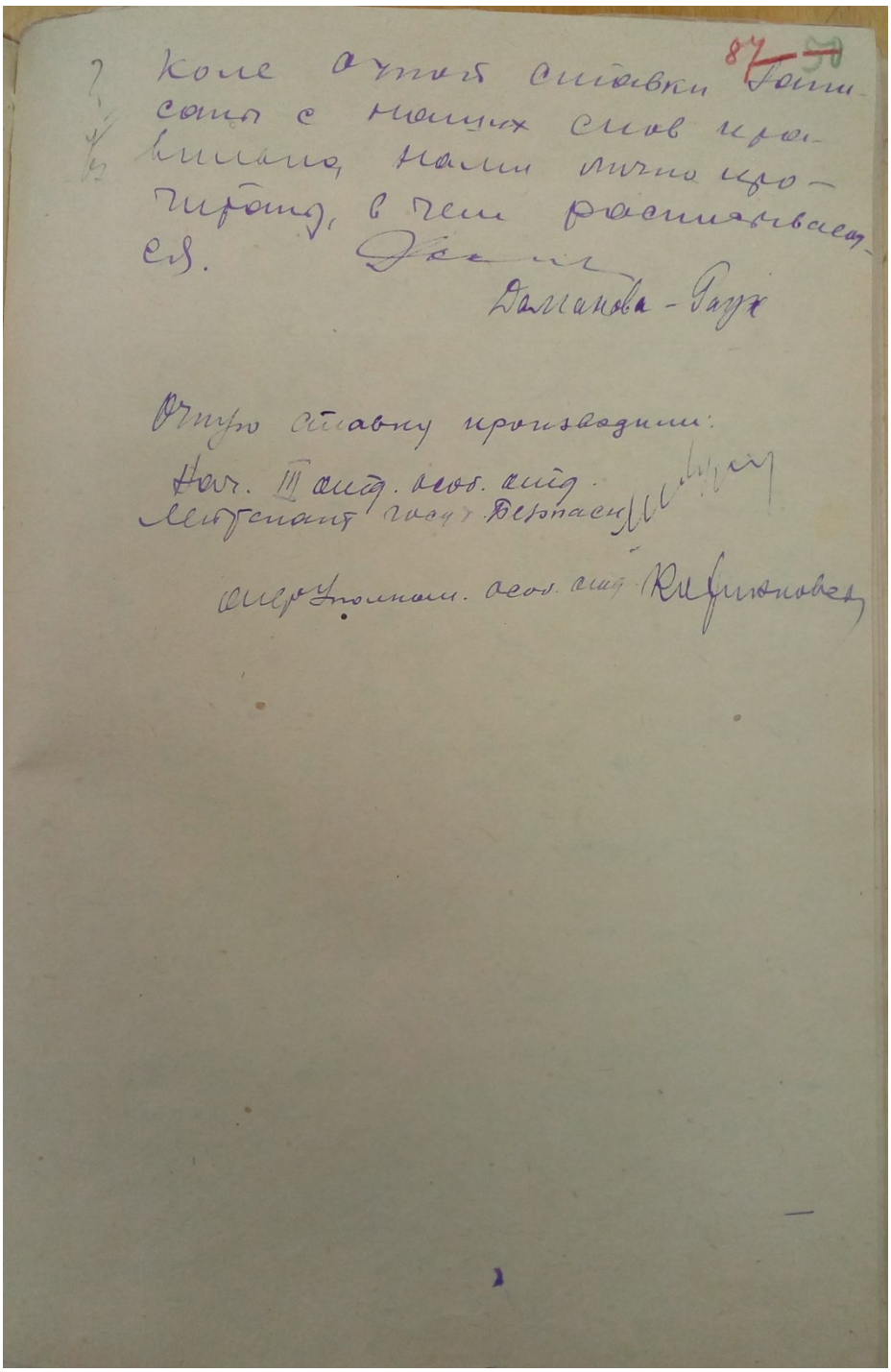

Там само. Арк. 87

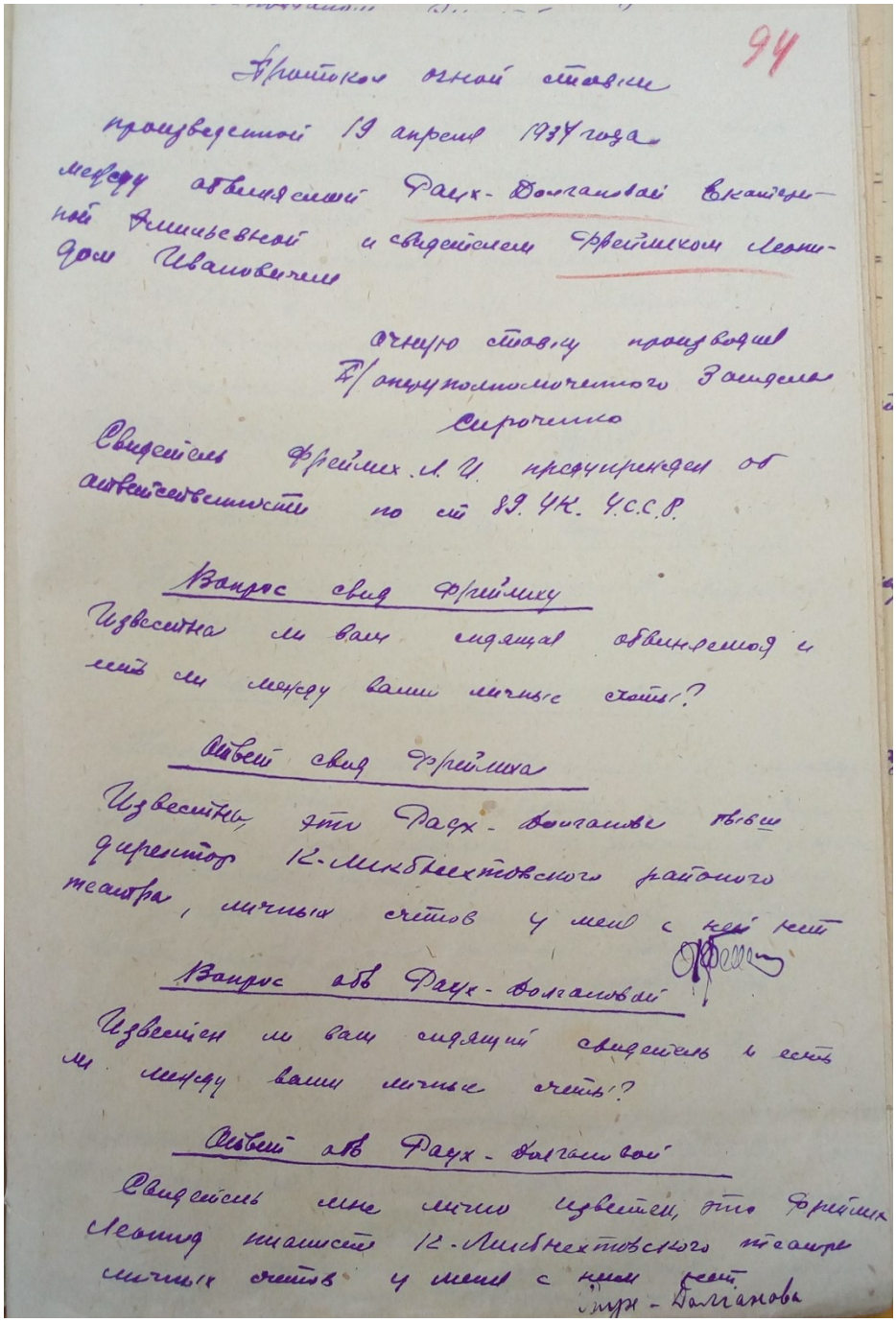

Протокол очної ставки К.Е.Раух-Долганової і Флейліх Л.І. від 19 квітня 1937 року. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 94.

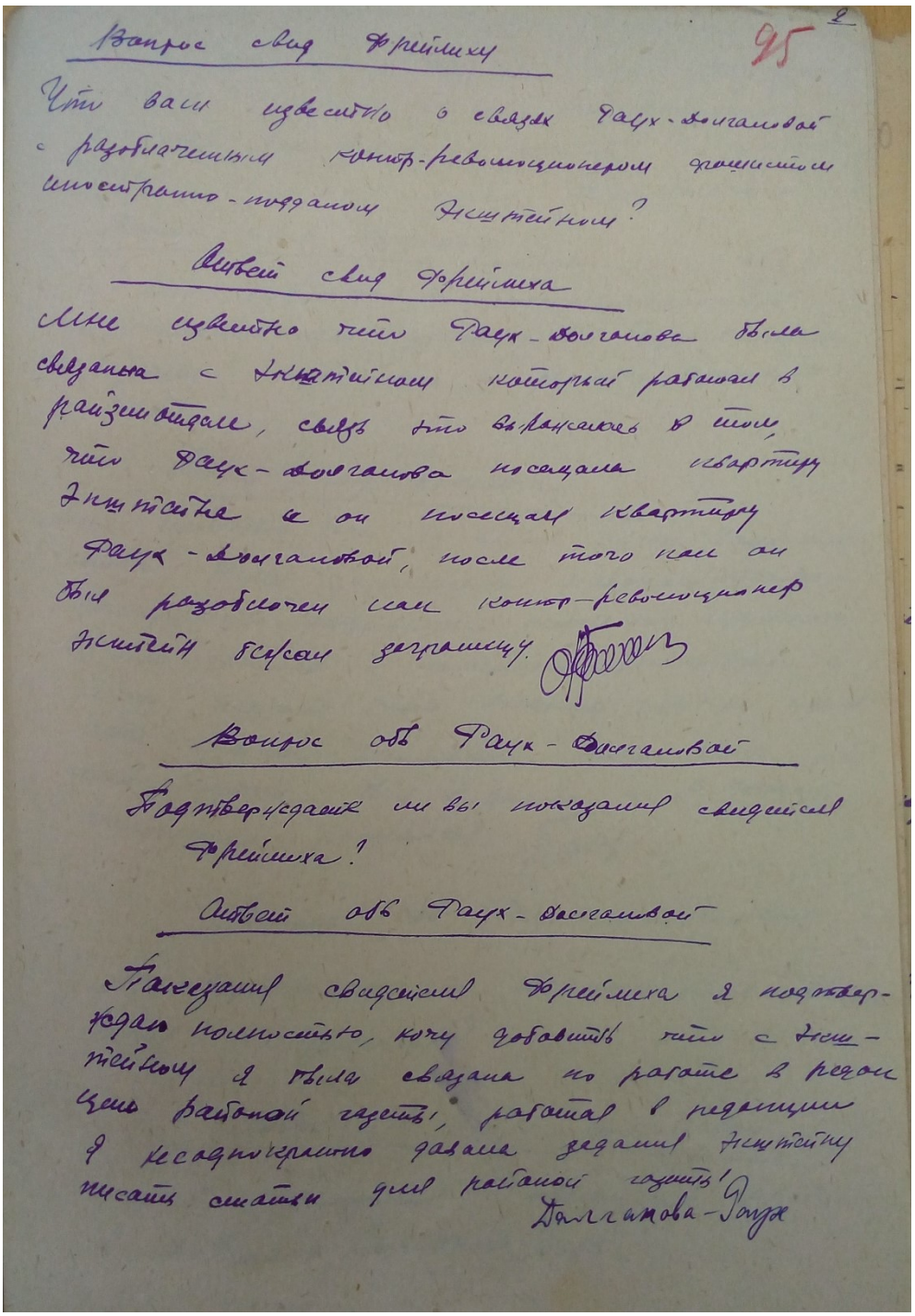

Вопрос свид Фрейшиху

95 2

Что вам известно о связях Фаук-Долгановой с разоблаченным контр-революционером французским иностранно-подданым Ингштейном?

Ответ свид Фрейшиха

Мне известно что Фаук-Долганова была связана с Ингштейном который работал в райземотделе, связь эта выражалась в том, что Фаук-Долганова посещала квартиру Ингштейна а он посещал квартиру Фаук-Долгановой, после того как он был разоблачен как контр-революционер Ингштейн бежал заграницу.

Вопрос об Фаук-Долгановой

Подтверждаете ли вы показания свидетеля Фрейшиха?

Ответ об Фаук-Долгановой

Показания свидетеля Фрейшиха я подтверждаю полностью, хочу добавить что с Ингштейном я была связана по работе в редакции районной газеты, работая в редакции я неоднократно давала задания Ингштейну писать статьи для районной газеты!

Долганова-Фаук

Там само. Арк. 95.

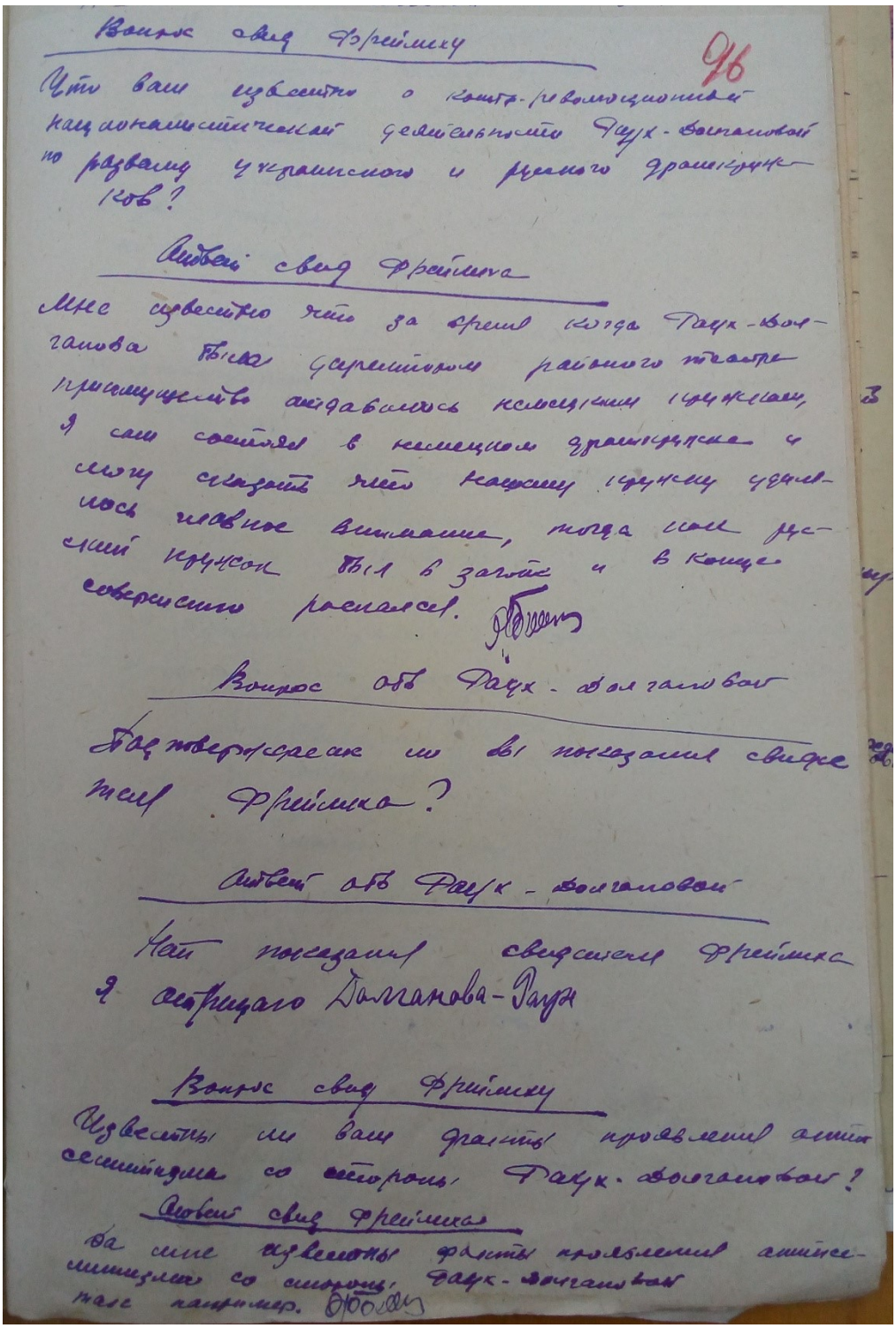

Вопрос свид Фрейнику

96

Что вам известно о контр-революционной националистической деятельности Фаук-Долгановой по разваду украинского и русского драмкружков?

Ответ свид Фрейника

Мне известно что за время когда Фаук-Долганова была секретарем районного театра примыкалась исключительно к украинцам, я сам состоял в немецком драмкружке и могу сказать что каждому удалось главное внимание, когда шел русский концерт был в зале и в конце совершенно расходился.

Вопрос об Фаук-Долгановой

Подтверждаете ли вы показания свидетеля Фрейника?

Ответ об Фаук-Долгановой

Дал показания свидетеля Фрейника о антрепризе Долганова-Фаук

Вопрос свид Фрейнику

Известны ли вам факты проявления антисемитизма со стороны Фаук-Долгановой?

Ответ свид Фрейника

Да мне известны факты проявления антисемитизма со стороны Фаук-Долгановой

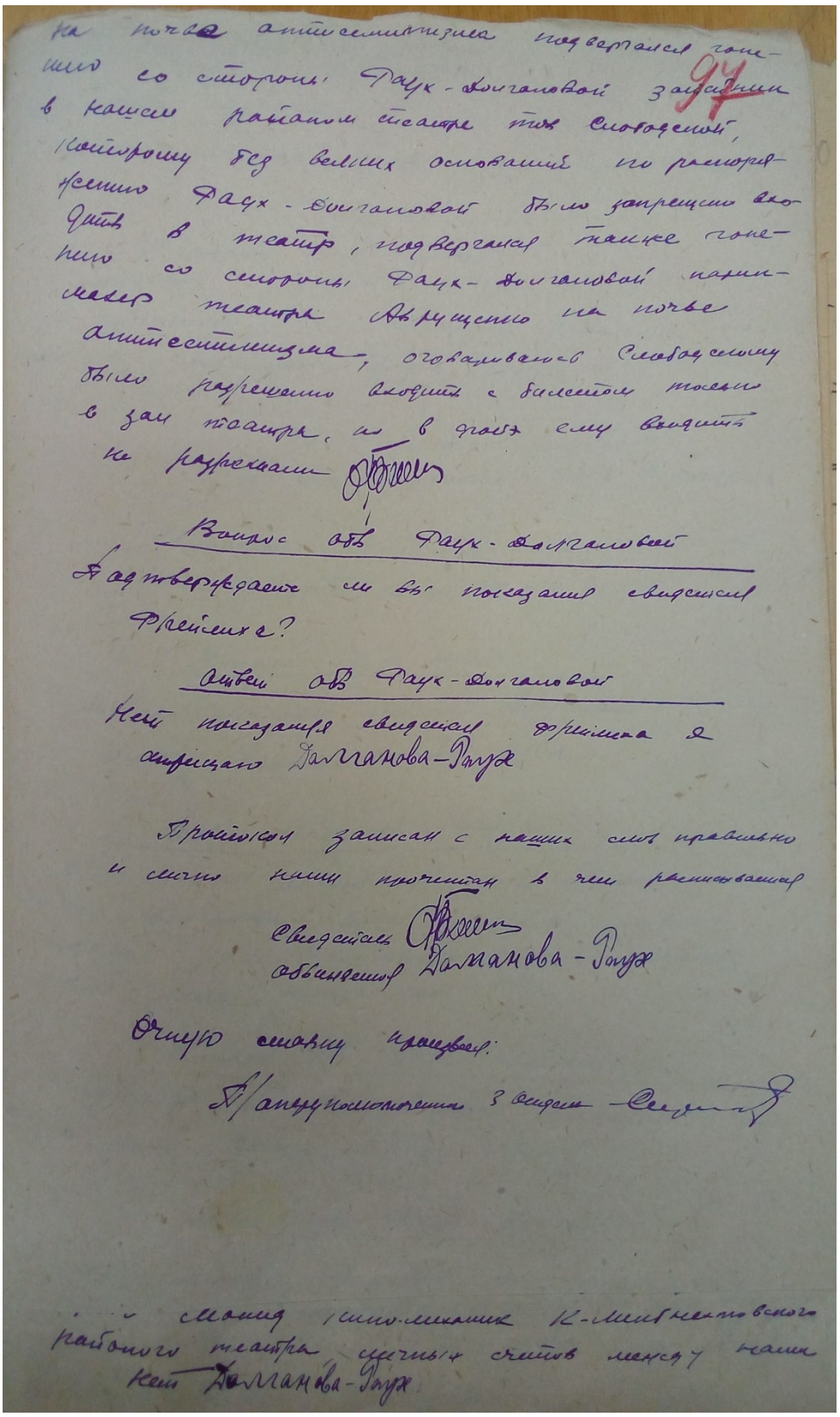

Там само. Арк. 97.

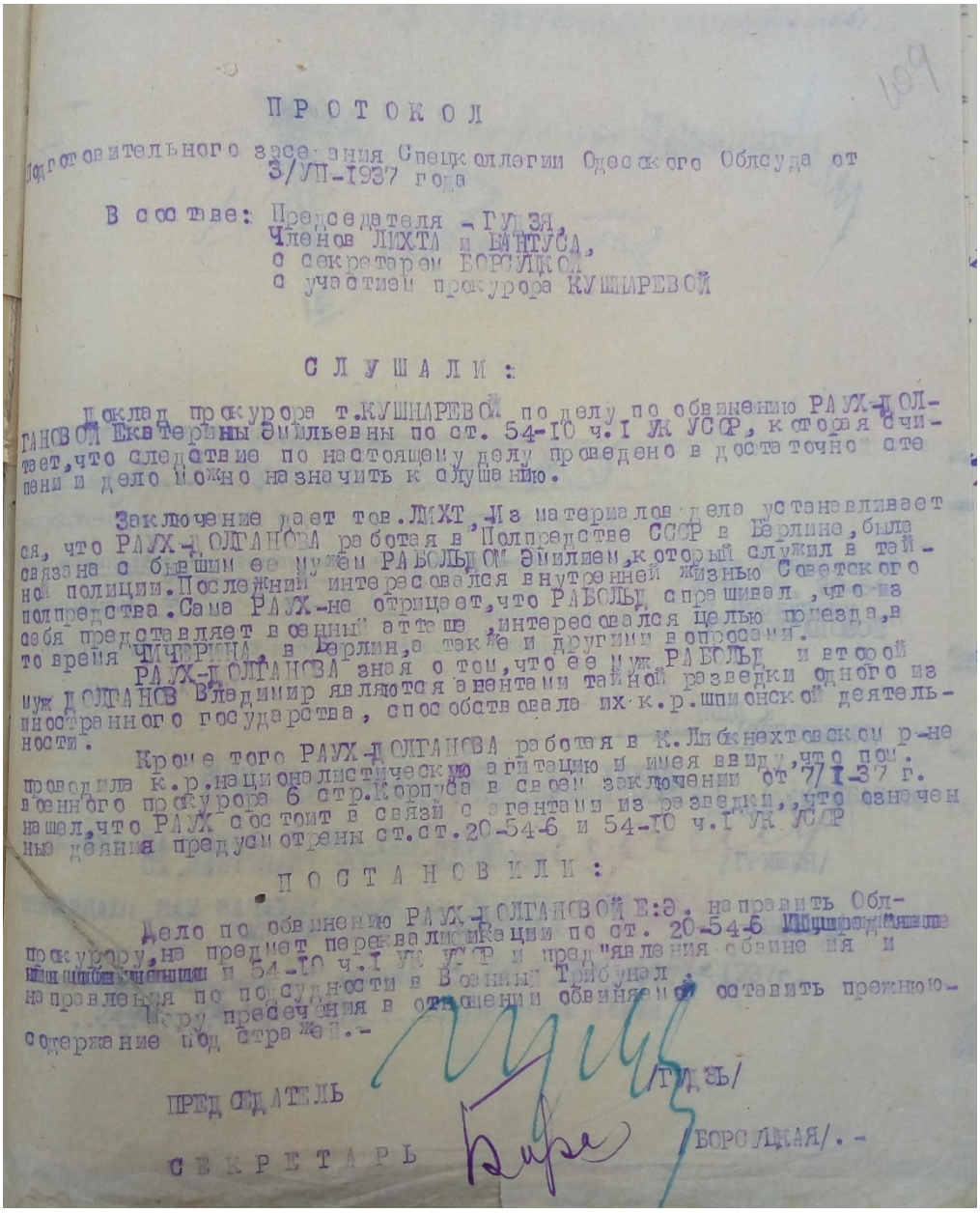

ПРОТОКОЛ

Подготовительного заседания Спецколлегии Одесского Облсуда от 3/УП-1937 года

В составе: Председателя - ГУДЗЯ,
Членов ЛИХТА и БЕНТУСА,
с секретарем БОРОДИКОЙ
с участием прокурора КУШНАРЕВОЙ

СЛУШАЛИ:

Доклад прокурора т.КУШНАРЕВОЙ по делу по обвинению РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Екатерины Эмильевны по ст. 54-10 ч.I УК УССР, которая считает, что следствие по настоящему делу проведено в достаточной степени и дело можно назначить к слушанию.

Заключение дает тов.ЛИХТ. Из материалов дела устанавливается, что РАУХ-ДОЛГАНОВА работая в Полпредстве СССР в Берлине, была связана с бывшим ее мужем РАЙОЛЬДОМ Эмилием, который служил в тайной полиции. Последний интересовался внутренней жизнью Советского полпредства. Сама РАУХ-не отрицает, что РАЙОЛЬД спрашивал, что из себя представляет военный атташе, интересовался целью приезда, а то время ЧИЧЕРИНА в Берлин, а также и другими вопросами.

РАУХ-ДОЛГАНОВА зная о том, что ее муж РАЙОЛЬД и второй муж ДОЛГАНОВ Владимир являются агентами тайной разведки одного из иностранного государства, способствовала их к.р.шпионской деятельности.

Кроме того РАУХ-ДОЛГАНОВА работая в К.Либкнехтовском р-не проводила к.р.националистическую агитацию и имея ввиду, что пом. военного прокурора 6 стр.Корпуса в своем заключении от 7/I-37 г. нашел, что РАУХ состоит в связи с агентами из разведки, что означенные деяния предусмотрены ст.ст. 20-54-6 и 54-10 ч.I УК УССР

ПОСТАНОВИЛИ:

Дело по обвинению РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Е.Э. направить Облпрокурору, на предмет переквалификации по ст. 20-54-6 [illegible] и 54-10 ч.I УК УССР и предъявления обвинения и направления по подсудности в Военный Трибунал.

Меру пресечения в отношении обвиняемой оставить прежнюю-содержание под стражей.-

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ /ГУДЗЬ/

СЕКРЕТАРЬ /БОРОДИКАЯ/.-

Протокол засідання спец колегії Одеського обласного суду від 3 липня 1937 року стосовно перкваліфікації статті обвинувачення К.Е.Раух-Долганової. – ДАМО. Ф. 5859, оп.2, спр. 4066. Арк. 109

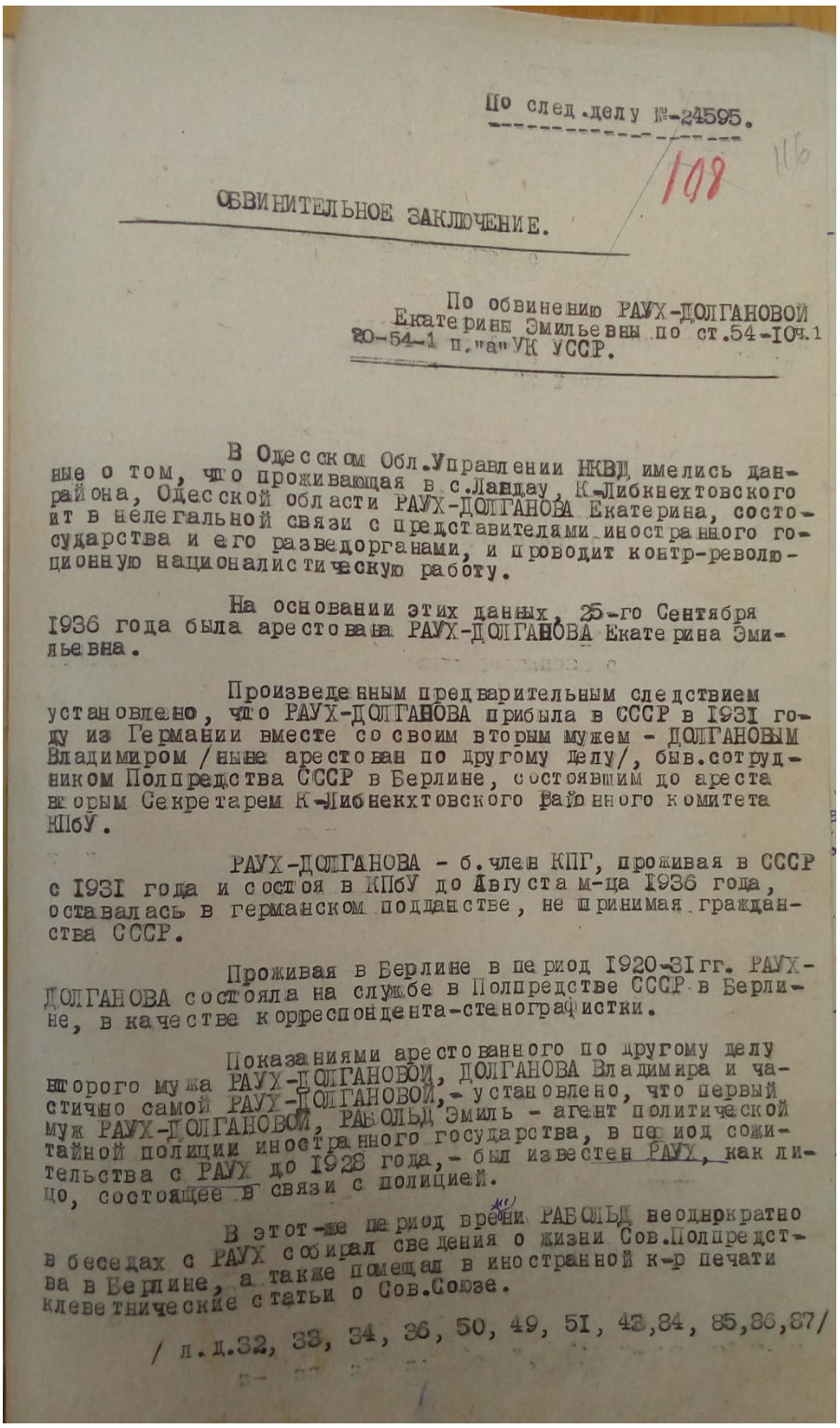

По след.делу №-24595.

108

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

По обвинению РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ Екатерины Эмильевны по ст.54-10ч.1 20-54-1 п."а" УК УССР.

В Одесском Обл.Управлении НКВД имелись данные о том, что проживающая в с.Ландау, К-Либкнехтовского района, Одесской области РАУХ-ДОЛГАНОВА Екатерина, состоит в нелегальной связи с представителями иностранного государства и его разведорганами, и проводит контр-революционную националистическую работу.

На основании этих данных, 25-го Сентября 1936 года была арестована РАУХ-ДОЛГАНОВА Екатерина Эмильевна.

Произведенным предварительным следствием установлено, что РАУХ-ДОЛГАНОВА прибыла в СССР в 1931 году из Германии вместе со своим вторым мужем - ДОЛГАНОВЫМ Владимиром /ныне арестован по другому делу/, быв.сотрудником Полпредства СССР в Берлине, состоявшим до ареста вторым Секретарем К-Либнехтовского районного комитета КПбУ.

РАУХ-ДОЛГАНОВА - б.член КПГ, проживая в СССР с 1931 года и состоя в КПбУ до Августа м-ца 1936 года, оставалась в германском подданстве, не принимая гражданства СССР.

Проживая в Берлине в период 1920-31гг. РАУХ-ДОЛГАНОВА состояла на службе в Полпредстве СССР в Берлине, в качестве корреспондента-стенографистки.

Показаниями арестованного по другому делу второго мужа РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ, ДОЛГАНОВА Владимира и частично самой РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ,- установлено, что первый муж РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ, РАБОЛЬД Эмиль - агент политической тайной полиции иностранного государства, в период сожительства с РАУХ до 1928 года,- был известен РАУХ, как лицо, состоящее в связи с полицией.

В этот-же период времени РАБОЛЬД неоднократно в беседах с РАУХ собирал сведения о жизни Сов.Полпредства в Берлине, а также помещал в иностранной к-р печати клеветнические статьи о Сов.Союзе.

/ л.л.32, 33, 34, 36, 50, 49, 51, 43,84, 85,86,87/

Обвинувальний висновок щодо К.Е.Раух-Долганової. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 108.

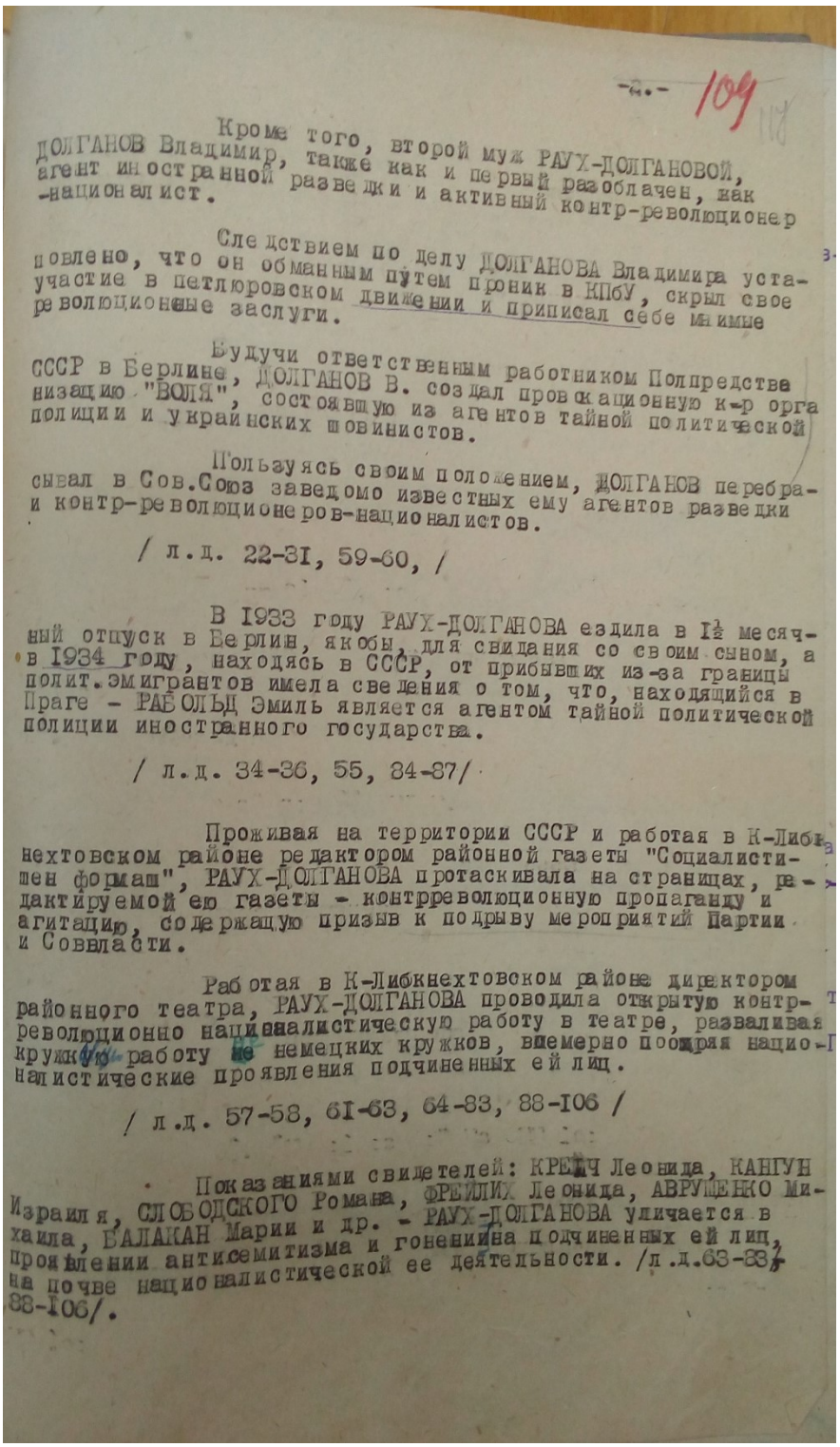

-4.- 109

Кроме того, второй муж РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ, ДОЛГАНОВ Владимир, также как и первый разоблачен, как агент иностранной разведки и активный контр-революционер -националист.

Следствием по делу ДОЛГАНОВА Владимира установлено, что он обманным путем проник в КПбУ, скрыл свое участие в петлюровском движении и приписал себе мнимые революционные заслуги.

Будучи ответственным работником Полпредства СССР в Берлине, ДОЛГАНОВ В. создал провокационную к-р организацию "ВОЛЯ", состоявшую из агентов тайной политической полиции и украинских шовинистов.

Пользуясь своим положением, ДОЛГАНОВ переписывал в Сов.Союз заведомо известных ему агентов разведки и контр-революционеров-националистов.

/ л.д. 22-31, 59-60, /

В 1933 году РАУХ-ДОЛГАНОВА ездила в 1½ месячный отпуск в Берлин, якобы, для свидания со своим сыном, а в 1934 году, находясь в СССР, от прибывших из-за границы полит. эмигрантов имела сведения о том, что, находящийся в Праге - РАБОЛЬД Эмиль является агентом тайной политической полиции иностранного государства.

/ л.д. 34-36, 55, 84-87/

Проживая на территории СССР и работая в К-Либкнехтовском районе редактором районной газеты "Социалистический фронт", РАУХ-ДОЛГАНОВА протаскивала на страницах, редактируемой ею газеты - контрреволюционную пропаганду и агитацию, содержащую призыв к подрыву мероприятий Партии и Совласти.

Работая в К-Либкнехтовском районе директором районного театра, РАУХ-ДОЛГАНОВА проводила открытую контрреволюционно националистическую работу в театре, разваливая кружковую работу немецких кружков, вместо чего поощряя националистические проявления подчиненных ей лиц.

/ л.д. 57-58, 61-63, 64-83, 88-106 /

Показаниями свидетелей: КРЕЙЧ Леонида, КАНГУН Израиля, СЛОБОДСКОГО Романа, ФРЕЙЛИХ Леонида, АВРУЩЕНКО Михаила, БАЛАКАН Марии и др. - РАУХ-ДОЛГАНОВА уличается в проявлении антисемитизма и гонении подчиненных ей лиц, на почве националистической ее деятельности. /л.д.63-83, 88-106/.

Там само. Арк.109.

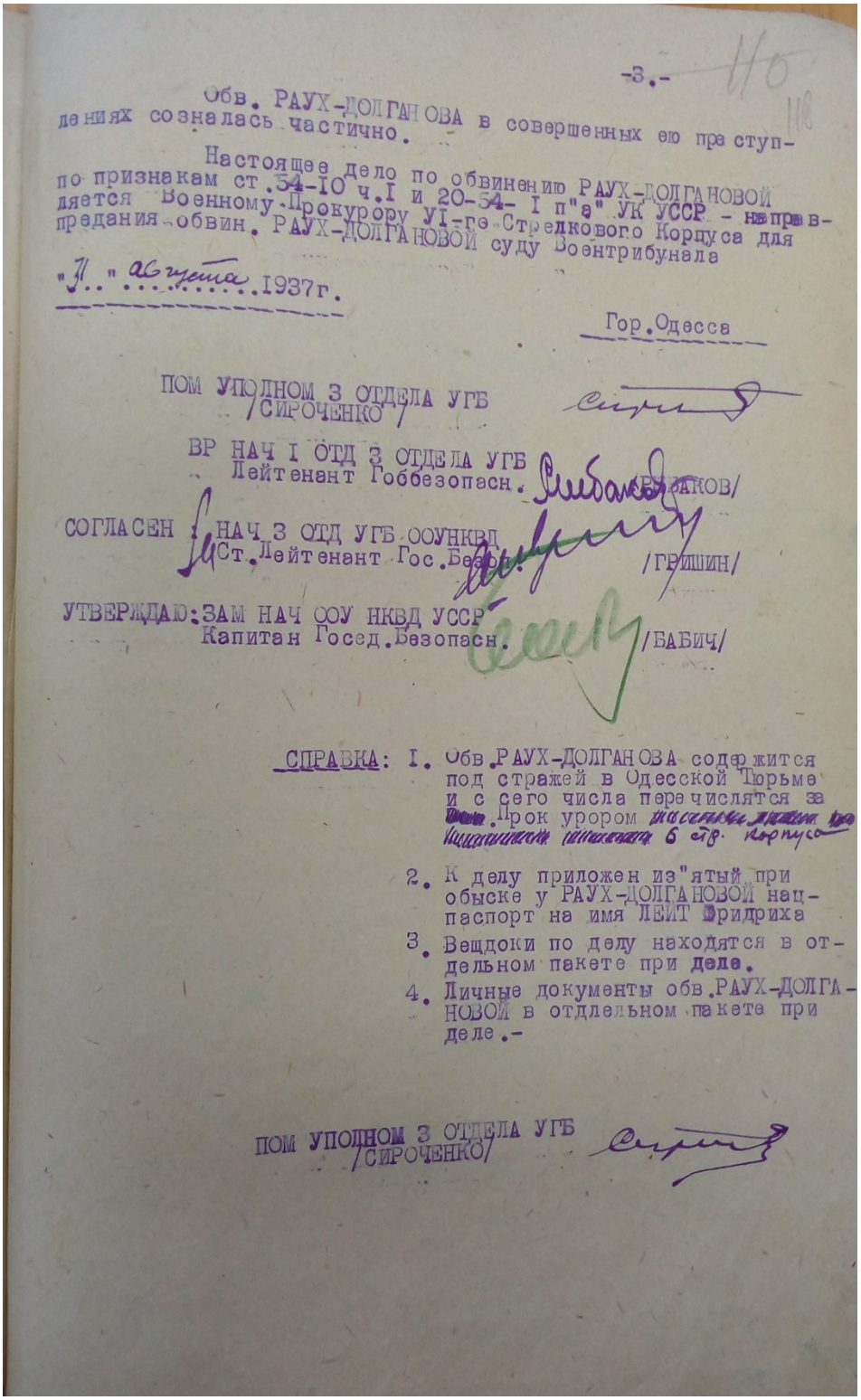

-3.-

Обв. РАУХ-ДОЛГАНОВА в совершенных ею преступлениях созналась частично.

Настоящее дело по обвинению РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ по признакам ст.54-10 ч.I и 20-54- I п"а" УК УССР - направляется Военному Прокурору УI-го Стрелкового Корпуса для предания обвин. РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ суду Воентрибунала

"II" августа 1937г.

Гор.Одесса

ПОМ УПОЛНОМ 3 ОТДЕЛА УГБ
/СИРОЧЕНКО/

ВР НАЧ I ОТД 3 ОТДЕЛА УГБ
Лейтенант Госбезопасн. /БУБАКОВ/

СОГЛАСЕН НАЧ 3 ОТД УГБ ООУНКВД
Ст.Лейтенант Гос.Безопасн. /ГРИШИН/

УТВЕРЖДАЮ: ЗАМ НАЧ ООУ НКВД УССР
Капитан Госед.Безопасн. /БАБИЧ/

СПРАВКА: I. Обв.РАУХ-ДОЛГАНОВА содержится под стражей в Одесской Тюрьме и с сего числа перечислятся за Прокурором [illegible]

2. К делу приложен из"ятый при обыске у РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ нацпаспорт на имя ЛЕЙТ Фридриха

3. Вещдоки по делу находятся в отдельном пакете при деле.

4. Личные документы обв.РАУХ-ДОЛГАНОВОЙ в отдлельном пакете при деле.-

ПОМ УПОЛНОМ 3 ОТДЕЛА УГБ
/СИРОЧЕНКО/

Там само. Арк. 110

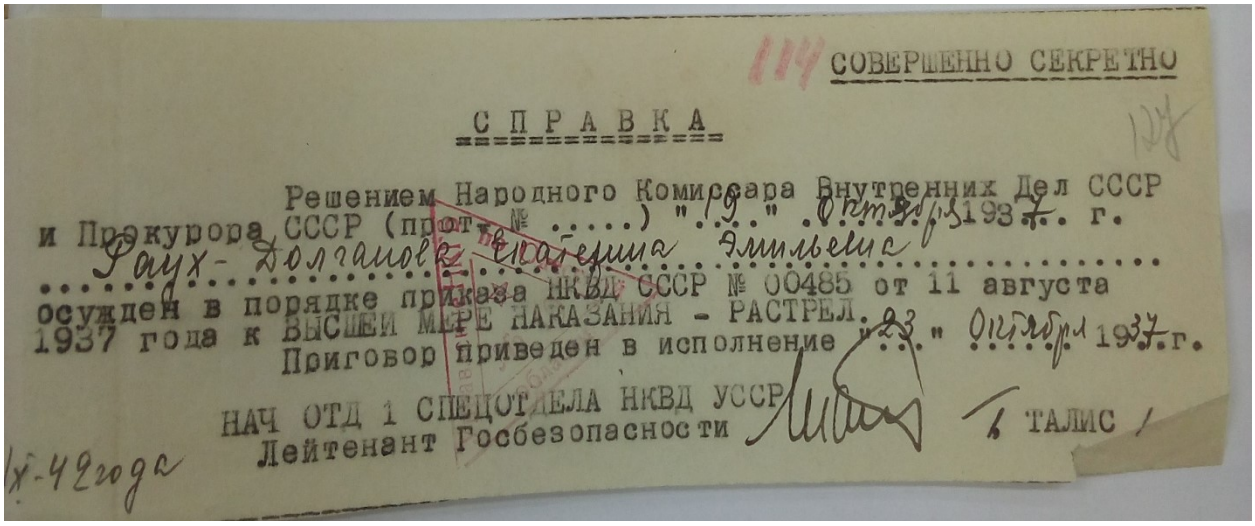

114 СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

СПРАВКА

Решением Народного Комиссара Внутренних Дел СССР и Прокурора СССР (прот. № .....) "19." Октября 1937 г.
Раух-Долганова Екатерина Эмильевна
осужден в порядке приказа НКВД СССР № 00485 от 11 августа 1937 года к ВЫСШЕЙ МЕРЕ НАКАЗАНИЯ - РАСТРЕЛ. Приговор приведен в исполнение "23." Октября 1937 г.

НАЧ ОТД 1 СПЕЦОТДЕЛА НКВД УССР
Лейтенант Госбезопасности (ТАЛИС)

IX-42 года

Довідка від 19 жовтня 1937 року про засудження К.Е.Раух-Долганової до вищої міри покарання – розстрілу. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр. 4066. Арк.127.

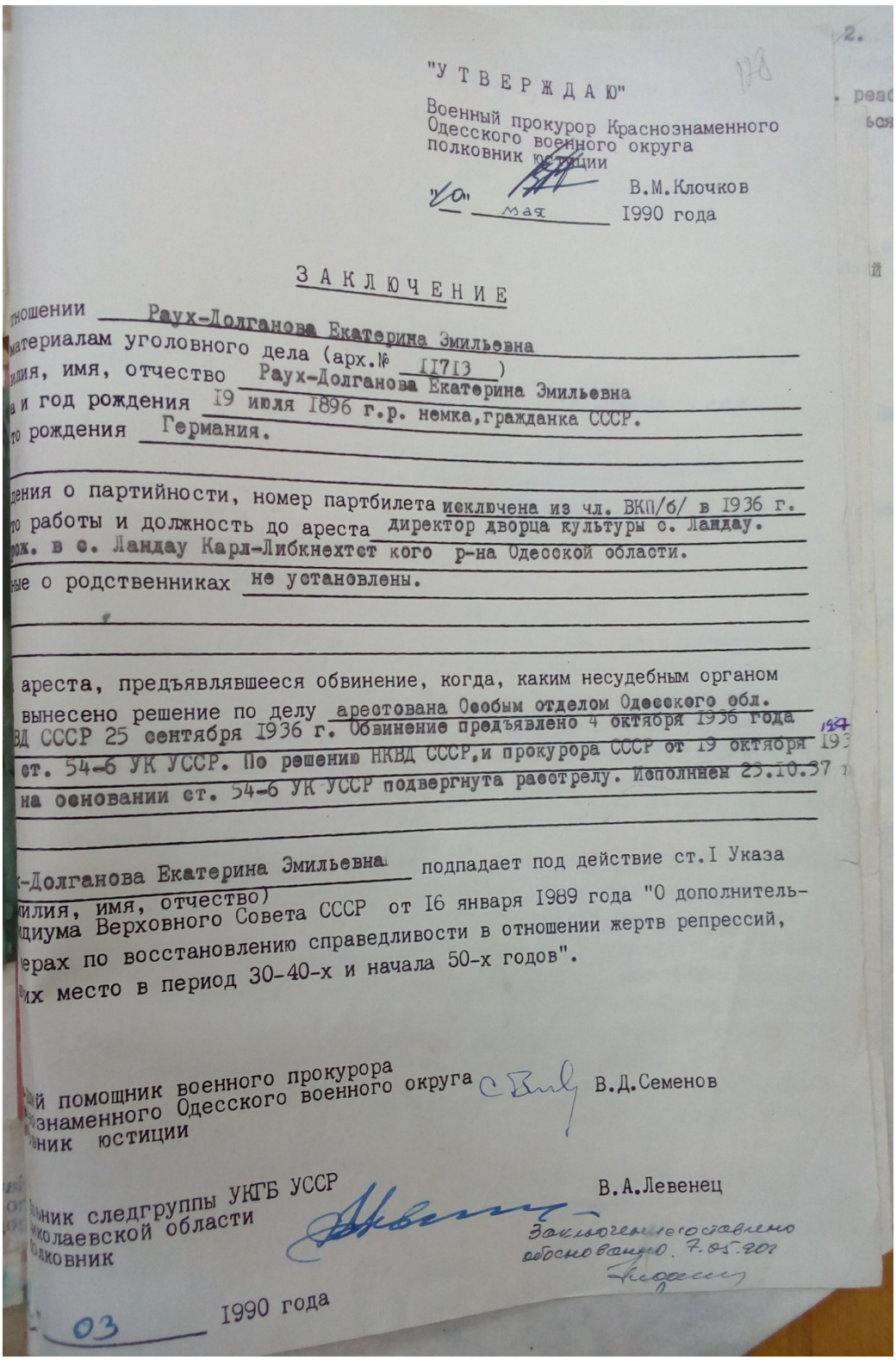

"У Т В Е Р Ж Д А Ю"

Военный прокурор Краснознаменного
Одесского военного округа
полковник юстиции

В.М.Клочков

10 мая 1990 года

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

тношении Раух-Долганова Екатерина Змильевна
материалам уголовного дела (арх.№ 11713)
милия, имя, отчество Раух-Долганова Екатерина Змильевна
а и год рождения 19 июля 1896 г.р. немка, гражданка СССР.
то рождения Германия.

дения о партийности, номер партбилета исключена из чл. ВКП/б/ в 1936 г.
то работы и должность до ареста директор дворца культуры с. Ландау.
рох. в с. Ландау Карл-Либкнехтст кого р-на Одесской области.
ные о родственниках не установлены.

ареста, предъявлявшееся обвинение, когда, каким несудебным органом
вынесено решение по делу арестована Особым отделом Одесского обл.
ВД СССР 25 сентября 1936 г. Обвинение предъявлено 4 октября 1936 года
ст. 54-6 УК УССР. По решению НКВД СССР, и прокурора СССР от 19 октября 193
на основании ст. 54-6 УК УССР подвергнута расстрелу. Исполнен 25.10.37 г.

к-Долганова Екатерина Змильевна подпадает под действие ст.1 Указа
милия, имя, отчество)
идиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 года "О дополнитель-
ерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий,
их место в период 30-40-х и начала 50-х годов".

ий помощник военного прокурора
знаменного Одесского военного округа В.Д.Семенов
ник юстиции

ник следгруппы УКГБ УССР
иколаевской области В.А.Левенец
лковник

Заключение составлено
обосновано. 7.05.90г

03 1990 года

Висновок Військового прокурора Одеського військового округу від 10 травня 1990 року про реабілітацію К.Е.Раух-Долганової. – ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.4066. арк. 12

Розділ IV

Спогади та біографічні нариси про репресованих

Ігор Ніколаєв

Доля дружини військового командира, «ворога народу»… Історія політично репресованої Ольги Квятковської.

Великий терор забрав життя сотень тисяч наших співвітчизників різних соціальних верств і груп, серед яких чимала кількість членів родин репресованих. А це скалічені долі, переважно ні в чому не винних людей, насамперед жінок і дітей, які отримували різні терміни ув'язнення, направлялись до дитячих будинків, лише за те, що були дружинами, або дітьми «ворогів народу».

У Книзі 8 «Реабілітовані історією. Миколаївська область», міститься нарис, присвячений репресованому за приналежність до «контрреволюційної офіцерської організації», та участь у «військово-фашистському заколоті» командиру дивізіону 6 корпусу артилерійського полку, розташованого в місті Вознесенськ, Георгію Михайловичу Квятковському, справа якого зберігається в архівосховищі Управління СБУ по Миколаївській області.[175]

Специфіка більшовицьких репресій того часу передбачала арешти не тільки конкретних осіб, а й «створення» та викриття розгалуженої мережі «антирадянських організацій», внаслідок чого хвиля терору прокотилася по військовим округам СРСР, серед яких одними з найбільш постраждалих стали з'єднання, розташовані в Україні, жертвами чого стали військові та члени їх родин і на Миколаївщині.

Так, разом з Георгієм Михайловичем, під репресивний молох потрапила його дружина, Ольга Іванівна, яку було заарештовано

[175]Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн. 8. Миколаїв: Іліон, 2020. С. 333-349.

співробітниками Вознесенського районного відділу НКВС та спрямовано до Одеської в'язниці 5 листопада 1937 року (її чоловіка позбавили волі 3 листопада 1937 року). Формулювання обвинувачення «…контрреволюційна агітація серед дружин військових, знала про діяльність чоловіка – учасника контрреволюційного офіцерського заколоту, але нічого про це не повідомила органам НКВС…».[176]

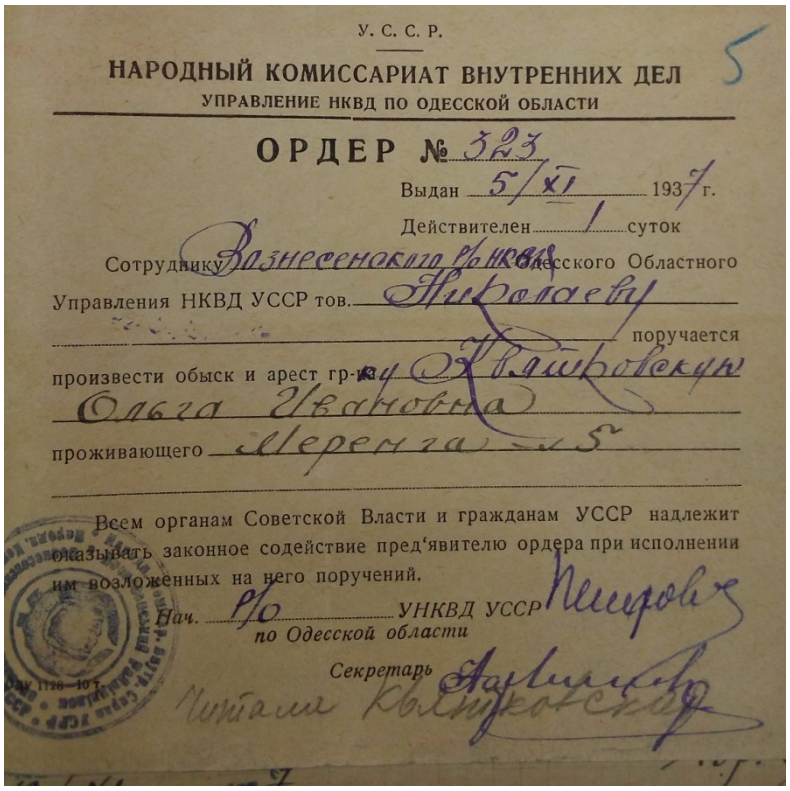

У. С. С. Р.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

УПРАВЛЕНИЕ НКВД ПО ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ

5

ОРДЕР № 323

Выдан 5/XI 1937 г.

Действителен 1 суток

Сотруднику Вознесенского РО НКВД Одесского Областного Управления НКВД УССР тов. Николаеву поручается произвести обыск и арест гр-ки Квятковскую Ольга Ивановна проживающего Перемога 5

Всем органам Советской Власти и гражданам УССР надлежит оказывать законное содействие пред'явителю ордера при исполнении им возложенных на него поручений.

Нач. УНКВД УССР по Одесской области Мизров

Секретарь Лаврентьев

Ордер на обшук і арешт Ольги Квятковської. 1937 рік.

У самій військовій частині каральні органи НКВС разом з командиром, Георгієм Квятковським, заарештували за обвинуваченням у причетності до «військово-фашистського заколоту» майже увесь її командний склад. Було позбавлено волі начальника штабу артилерійського полку В. Іванова, помічника начальника штабу О. Курбатова, командира артилерії дивізіону В. Квашневського та командира батареї І. Шепелева. На жаль, інформація про долю їх родин в архівних справах подружжя Квятковських, відсутня.

[176]Державний архів Миколаївської області (далі – ДАМО).Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 1.

Зазначимо, що питання репресій дружин «ворогів народу» юридично регламентувалось оперативним наказом керівника НКВС СРСР М. Єжова за номером 00486 від 15 серпня 1937 року «Про репресії щодо дружин зрадників батьківщини, членів право-троцькистськихшпигунсько-диверсійних організацій». Згідно якого підпадають під репресії дружини, які перебували в юридичному чи фактичному шлюбі з засудженим на момент його арешту. Підлягали арешту і розгляду особою нарадою дружини всіх засуджених по 1-й (розстріл) та 2-й (10 років таборів) категорії . Арешту підлягають також дружини, які хоч і перебували з засудженим на момент його арешту в розлученні, але причетні до його контрреволюційної діяльності, ті, хто вкривали засудженого, знали про контрреволюційну діяльність репресованого, але не повідомили про це відповідним органам влади.[177]

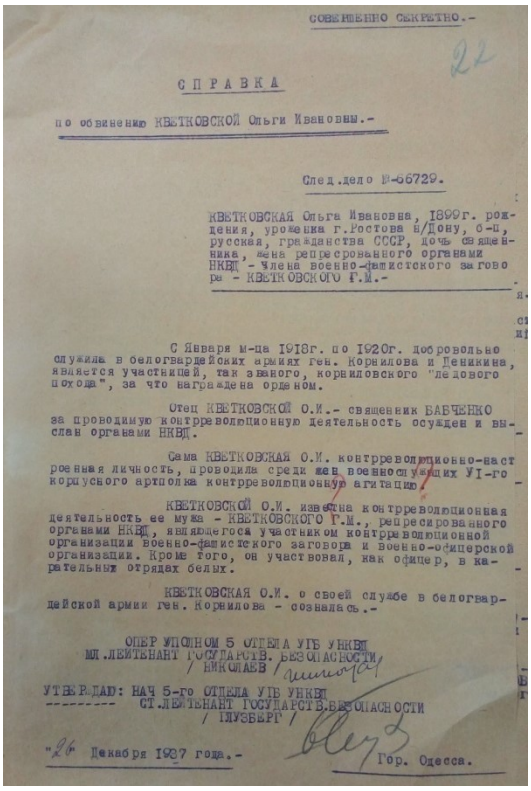

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО.-

22

СПРАВКА

по обвинению КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны.-

След.дело Р-66729.

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899г. рождения, уроженка г.Ростова н/Дону, б-я, русская, гражданства СССР, дочь священника, жена репрессированного органами НКВД - члена военно-фашистского заговора - КВЕТКОВСКОГО Г.М.-

С Января м-ца 1918г. по 1920г. добровольно служила в белогвардейских армиях ген. Корнилова и Деникина, является участницей, так званого, корниловского "ледового похода", за что награждена орденом.

Отец КВЕТКОВСКОЙ О.И.- священник БАБЧЕНКО за проводимую контрреволюционную деятельность осужден и выслан органами НКВД.

Сама КВЕТКОВСКАЯ О.И. контрреволюционно-настроенная личность, проводила среди жен военнослужащих УІ-го корпусного артполка контрреволюционную агитацию.

КВЕТКОВСКОЙ О.И. известна контрреволюционная деятельность ее мужа - КВЕТКОВСКОГО Г.М., репрессированного органами НКВД, являвшегося участником контрреволюционной организации военно-фашистского заговора и военно-офицерской организации. Кроме того, он участвовал, как офицер, в карательных отрядах белых.

КВЕТКОВСКАЯ О.И. о своей службе в белогвардейской армии ген. Корнилова - созналась.-

ОПЕР УПОЛНОМ 5 ОТДЕЛА УГБ УНКВД
МЛ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ. БЕЗОПАСНОСТИ
/ НИКОЛАЕВ /

УТВЕРЖДАЮ: НАЧ 5-го ОТДЕЛА УГБ УНКВД
--------- СТ.ЛЕЙТЕНАНТ ГОСУДАРСТВ.БЕЗОПАСНОСТИ
/ ПУЗЫРЕВ /

"26" Декабря 1937 года.- Гор. Одесса.

Довідка по обвинуваченню Квятковської Ольги Іванівни. 1937 рік.

Перший допит дружини колишнього командира, Ольги Іванівни, відбувся через двадцять діб після її арешту, 25 листопада 1937 року. Окрім стандартних запитань, щодо анкетних даних та родини (виявилось, що її літній батько, Іван Бабченко, якому виповнилось 80 років, є священиком і засуджений органами НКВС до заслання за контрреволюційну діяльність), слідчого зацікавив епізод біографії заарештованої, пов'язаний з її перебуванням у лавах Білої армії. На що Квятковська відповіла, що у окреслених формуваннях вона знаходилась протягом двох-трьох місяців, завдяки «романтичному знайомству з прапорщиком Партоповим Віктором

[177]Єжов М. Оперативний наказ (№ 00486) народного комісара внутрішніх справ СРСР (про репресії щодо дружин зрадників батьківщини, членів право-троцькистськихшпигунсько-диверсійних організацій). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc2/1937(08)15.Ezhov.php.

Миколайовичем, який згодом залишив білогвардійські загони». Приймала участь у Крижаному поході під командуванням генерала Корнілова, за що отримала пам'ятний знак, який приховувала від свого чоловіка, Георгія Михайловича Квятковського, у каблучці туфель. Про антирадянську, контрреволюційну діяльність якого їй нічого невідомо.[178]

Наступний допит датовано 5 грудня 1937 року, центральною темою якого також стало перебування Ольги Іванівни у лавах Білої армії. При цьому, не сприймався до уваги той факт, що заарештована перебувала у білогвардійському таборі на посаді санітарки, у військових діях участі не приймала. До того ж, у 1918 році, вона працювала санітаркою у військовому шпиталі Червоної армії.

Також, висунуте обвинувачення грубо порушувало Постанову Президії Центрального виконавчого комітету СРСР від 02 листопада 1927 року «Про амністію». Пункт 7 якої знімав з «особового обліку всіх колишніх офіцерів та військових чиновників Білої армії», пункт 13 констатував, що «дія Постанови підлягає до застосування судами та адміністративними органами Союзу РСР та союзними республіками також по всім справам про злочини, скоєні до видання даної Постанови, вироки по яким ще не винесено».[179] Тобто, за радянськими законами Ольга Квятковська за перебування у лавах Білої армії не мала бути підсудною, але про це згадають лише під час її реабілітації у 1956 році.

[178]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 11-13.
[179]ЕженедельникСоветскойюстиции. 1927. № 44 (14 ноября)[Електронний ресурс] – Режим доступу: https://core.ac.uk/download/pdf/42068947.pdf

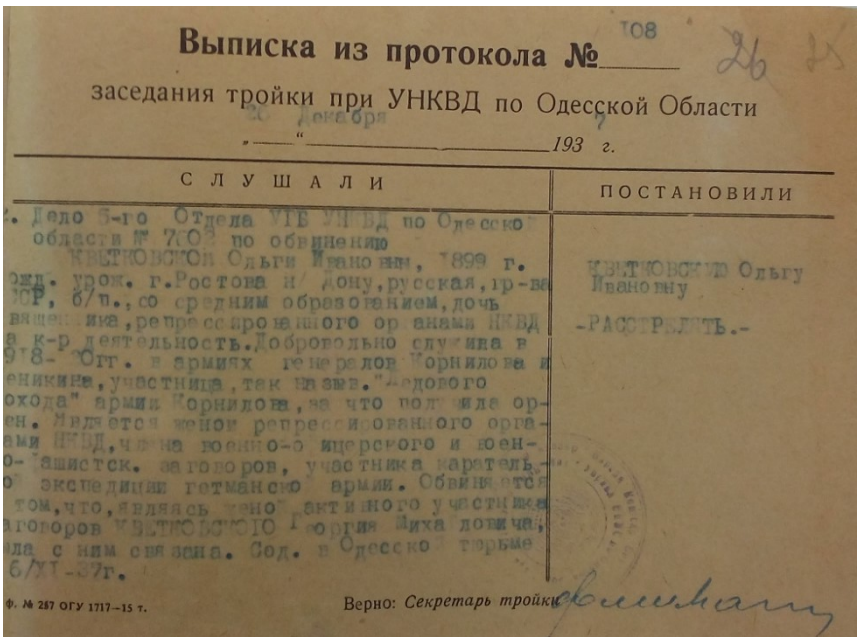

Выписка из протокола №_____

заседания тройки при УНКВД по Одесской Области

"____"_____193 г.

СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
. Дело 6-го Отдела УГБ УНКВД по Одесской области № 70[illegible] по обвинению КВЯТКОВСКОЙ Ольги Ивановны, 1899 г. рожд. урож. г.Ростова н/Дону, русская, гр-ва СССР, б/п., со средним образованием, дочь священника, репрессированного органами НКВД, к-р деятельность. Добровольно служила в 1918- Отт. в армиях генералов Корнилова и еникина, участница, так назв. "Ледового похода" армии Корнилова, за что получила орден. Является женой репрессированного органами НКВД, члена военно-офицерского и военно-фашистск. заговоров, участника карательной экспедиции гетманской армии. Обвиняется том, что, являясь женой активного участника заговоров КВЯТКОВСКОГО Георгия Михайловича, была с ним связана. Сод. в Одесской тюрьме 6/XI-37г.	КВЯТКОВСКУЮ Ольгу Ивановну -РАССТРЕЛЯТЬ.-

Ф. № 287 ОГУ 1717-15 т. Верно: *Секретарь тройки*

Витяг з протоколу засідання трійки при УНКВС по Одеській області з постановою про розстріл Квятковської Ольги Іванівни. 1937 рік.

Закінчився другий допит тим самим питанням слідчого як і перший: «Ви обвинувачуєтесь у тому, що ви знали діяльність вашого чоловіка Квятковського Георгія Михайловича – учасника антирадянського військово-фашистського заколоту. Слідство вимагає від вас визнань з цього приводу». На що Ольга Іванівна знову відповіла, що про злочини чоловіка їй нічого невідомо.[180]

Зазначимо, що під час розгляду 28 грудня 1937 року Виїзною сесією Військової колегії Верховного суду СРСР справи Георгія Квятковськогоу, підсудний відмовився визнавати свою участь у «злочинах». Зазначивши, що всі свідчення та обвинувачення проти нього є наклепом, «щиросердні зізнання» дані ним під тиском, сам він ніколи не знаходився в контрреволюційних та антирадянських організаціях. Утім, від розстрільноговироку це, так само як і прохання до суду зберегти життя, його не врятує.

[180]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 14-15.

Посилювали докази «антирадянської» діяльності Ольги Квятковської зізнання свідків. З цією метою було допитано двох дружин військовослужбовців, які засвідчили, що, у дружини колишнього командира: «…. Відчутно простежувались настрої антирадянського характеру … Квятковська не приймала участі у громадському житті військової частини… У приватних розмовах неодноразово дозволяла собі висловлювання антирадянського, троцькістського характеру…». З матеріалів справи бачимо, що надані свідчення носили яскраво виражений заангажований характер. Вони були вкрай короткими, містили в собі лише два питання: «Як довго ви знайомі з Ольгою Іванівною Квятковською» та «Як політично була налаштована Ольга Іванівна Квятковська»? На які отримано лаконічні, позбавлені конкретики відповіді свідків.[181]

Наступним допитали заарештованого чоловіка Ольги Іванівни, Георгія Михайловича Квятковського. Здебільшого слідчий ставив питання про родину Ольги Іванівни, його зв'язки з ними. На що отримав відповідь: «… Членів родини Квятковської останній раз бачив протягом другої половини 1920-х років. Після їх відправлення у заслання до Казахстану зв'язків з ними не мав…».[182]

Після арешту подружжя Квятковських, було опечатане та конфісковано їх майно. Загальна кількість майнового списку нараховує 263 позиції. Серед вилученого золоті вироби, дрова, вугілля, столові прибори, меблі, інструменти, одяг, облігації, фотоапарат та багато іншого, що родина військового командира накопичувала роками.

Довідка по справі, укладена уповноваженим 5-го відділу УДБ НКВС, розпочинаючи з біографічних даних апріорі робила її винною, не залишаючи шансів на справедливий суд. Зокрема: «Квятковська Ольга Іванівна, 1899

[181]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 16-19.
[182]Там само.Арк. 20-21.

р.н.… Донька священика, дружина репресованого органами НКВС члена військово-фашистського заколоту Квятковського Г.М.».

В руслі поданої біографії був і сам текст довідки: «…З січня 1918 р. по 1920 р. добровільно служила у білогвардійських арміях генералів Корнилова та Денікіна, є учасницею корнилівського, так званого, «крижаного походу». За що нагороджена орденом… Батько Квятковської О. І. – священик Бабченко за здійснену контрреволюційну діяльність засуджений та висланий у заслання органами НКВС… » .[183]

Безпосередньо Ольга Іванівна була охарактеризована слідчим, як «контрреволюційно налаштована особа», яка проводила антирадянську агітацію серед дружин військовослужбовців. Окрім чого, «…Квятковській О. І. було відомо про контрреволюційну діяльність її чоловіка – Квятковського Г. М., репресованого органами НКВС, як активного учасника контрреволюційної організації військово-фашистського заколоту та військово-офіцерської організації, приймав участь як офіцер у каральних загонах білої армії, але відповідним органам вона про це не повідомила…».[184]

На підставі наведеного, 26 грудня 1937 року був сформульований висновок звинувачення по справі. Ольга Іванівна була визнана «винною в антирадянській контрреволюційній діяльності», справу спрямовано на розгляд Трійки УДБ НКВС по Одеській області.

Трійка розібралась зі справою оперативно. В цей же день, 26 грудня 1937 року, вийшла постанова позасудового органу з таким вердиктом: «Квятковську Ольгу Іванівну розстріляти». Через дві доби, 28 грудня 1937 року до вищої міри покарання вже рішенням Військової колегії Верховного суду СРСР засуджено її чоловіка, Георгія Михайловича Квятковського з формулюванням: «…позбавити Квятковського Георгія Михайловича

[183]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 22.
[184]Там само.

військового звання «капітан» та присудити до вищої міру карного покарання – розстрілу, з конфіскацією всього особистого майна. Вирок кінцевий і на підставі рішення ЦВК СРСР від 1 грудня 1934 року підлягає негайному виконанню» .[185]

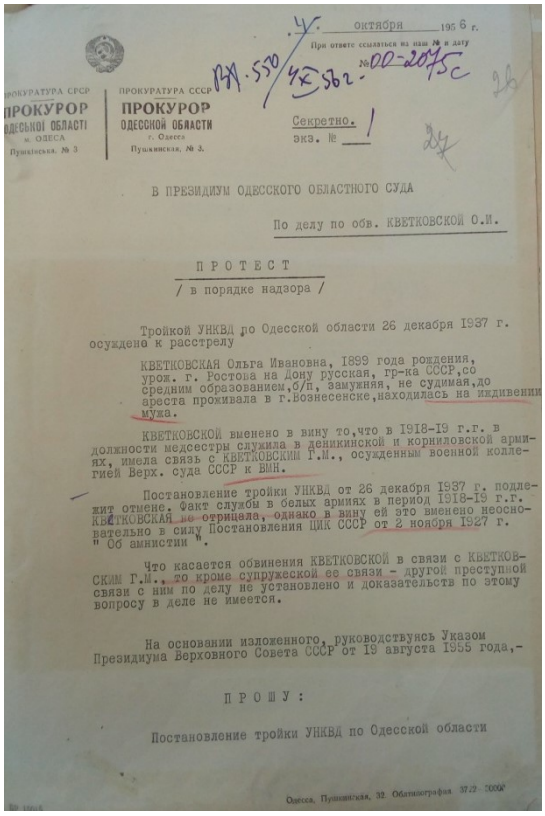

ПРОКУРАТУРА СРСР
ПРОКУРОР
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
м. ОДЕСА
Пушкінська, № 3

ПРОКУРАТУРА СССР
ПРОКУРОР
ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ
г. Одесса
Пушкинская, № 3.

4. октября 1956 г.
При ответе ссылаться на наш № и дату
№ 00-2075с

Секретно.
экз. № 1

В ПРЕЗИДИУМ ОДЕССКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

По делу по обв. КВЕТКОВСКОЙ О.И.

П Р О Т Е С Т
/ в порядке надзора /

Тройкой УНКВД по Одесской области 26 декабря 1937 г. осуждена к расстрелу

КВЕТКОВСКАЯ Ольга Ивановна, 1899 года рождения, урож. г. Ростова на Дону русская, гр-ка СССР, со средним образованием, б/п, замужняя, не судимая, до ареста проживала в г.Вознесенске, находилась на иждивении мужа.

КВЕТКОВСКОЙ вменено в вину то, что в 1918-19 г.г. в должности медсестры служила в деникинской и корниловской армиях, имела связь с КВЕТКОВСКИМ Г.М., осужденным военной коллегией Верх. суда СССР к ВМН.

Постановление тройки УНКВД от 26 декабря 1937 г. подлежит отмене. Факт службы в белых армиях в период 1918-19 г.г. КВЕТКОВСКАЯ не отрицала, однако в вину ей это вменено неосновательно в силу Постановления ЦИК СССР от 2 ноября 1927 г. " Об амнистии ".

Что касается обвинения КВЕТКОВСКОЙ в связи с КВЕТКОВСКИМ Г.М., то кроме супружеской ее связи - другой преступной связи с ним по делу не установлено и доказательств по этому вопросу в деле не имеется.

На основании изложенного, руководствуясь Указом Президиума Верховного Совета СССР от 19 августа 1955 года,-

П Р О Ш У :

Постановление тройки УНКВД по Одесской области

Одесса, Пушкинская, 32. Облполиграфиздат 37/2 2000

Протест прокурора Одеської області на рішення Трійки УНКВС по справі Ольги Квятковської. 1956 рік.

Чи був кінцевим цей вирок для Ольги Іванівни, точно важко сказати. В архівно-кримінальній справі Георгія Михайловича є звернення на адресу Прокурора Одеської області Олега Георгійовича Квятковського з проханням про реаблілітацію його батьків, датоване 1956 роком. У ньому йдеться, що його мати було заарештовано та засуджено до 10 років виправно-трудових таборів, де вона померла від серцевої недостатності 21 лютого 1944 року. Утім, у справі Ольги Іванівни відсутні документи про перегляд постанови Трійки, так само як і відсутня довідка (вона не є обов'язковою, але у справі її

[185]Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн. 8. Миколаїв: Іліон, 2020. С. 346.

чоловіка така довідка присутня) про приведення вироку щодо розстрілу в дію. У будь-якому випадку, фактично життя людини обірвалося після її арешту у 1937 році, принципового значення немає, розстріляли Ольгу Іванівну відразу після вироку Трійки, або загинула вона на початку 1944 року у таборах.

4 жовтня 1956 року до Президії Одеського обласного суду надійшов протест прокурора Одеської області на рішення Трійки УНКВС по справі Ольги Квятковської. В документі йшлося «…Квятковській поставлено в провину, що у 1918-1919 роках вона перебувала у денікінській та корнилівських арміях на посаді медичної сестри, її чоловіка засуджено військовою колегією Верховного суду до вищої міри покарання… Постанова трійки при УНУВС від 26 грудня 1937 року підлягає скасуванню. Факт знаходження у білих арміях протягом 1918-1919 років Квятковська не заперечувала, однак в обвинувачення це внесено безпідставно в силу Постанови ВЦВК від 2 листопада 1927 року «Про амністію»… Що стосується звинувачення Квятковської у її стосунках з Квятковським Г. М., то окрім подружнього, іншого злочинного зв'язку не встановлено, докази по цьому питанню у справі відсутні…».[186]

Незабаром, 12 жовтня 1956 року, вийшла Постанова Президії Одеського обласного суду встановила: «…Ознайомившись за матеріалами справи, протестом прокурора області, вислухавши доповідача, висновок по справі прокурора, який підтримав протест, Президія вважає, що протест підлягає задоволенню…Постанову Трійки УНКВС по Одеській області від 26 грудня 1937 року по відношенню до Ольги Іванівни скасувати, справу по ній, за відсутністю складу злочину, припинити…».[187]

[186]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 2303. Арк. 26-27.
[187]Там само.Арк. 31-32.

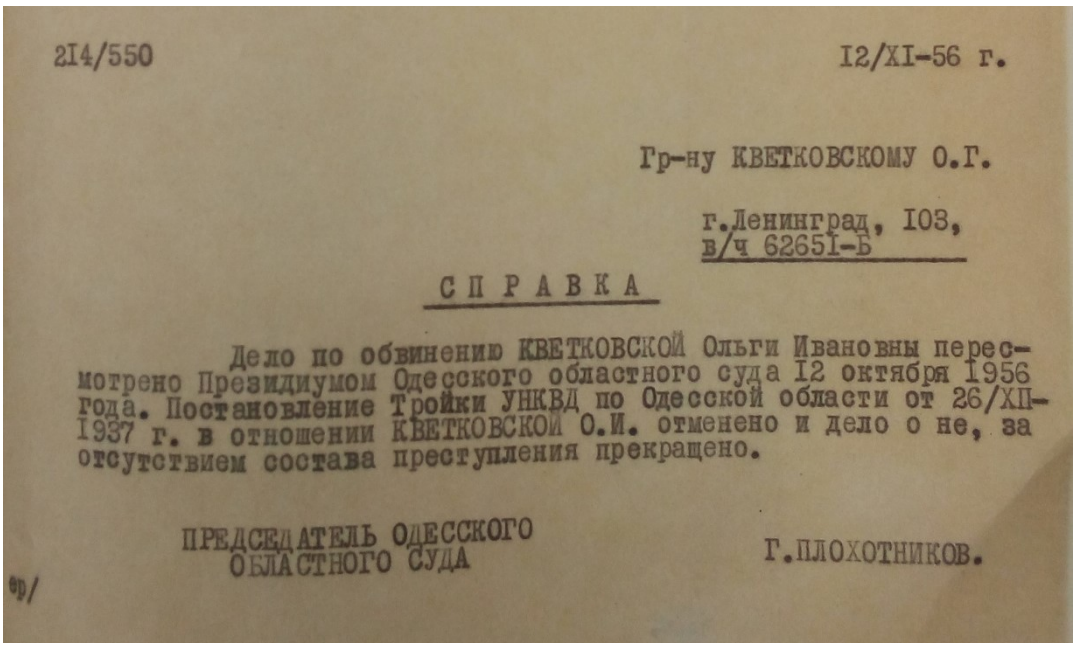

2I4/550 I2/XI-56 г.

Гр-ну КВЕТКОВСКОМУ О.Г.

г.Ленинград, I03,
в/ч 6265I-Б

СПРАВКА

Дело по обвинению КВЕТКОВСКОЙ Ольги Ивановны пересмотрено Президиумом Одесского областного суда I2 октября I956 года. Постановление Тройки УНКВД по Одесской области от 26/XII-I937 г. в отношении КВЕТКОВСКОЙ О.И. отменено и дело о не, за отсутствием состава преступления прекращено.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ОДЕССКОГО
ОБЛАСТНОГО СУДА Г.ПЛОХОТНИКОВ.

ер/

Довідка гр. Квятковському Олегу Георгійовичу, щодо реабілітації його матері, Ольги Квятковської. 1956 рік.

Трохи більше ніж за рік було остаточно реабілітовано і її чоловіка. 25 січня 1958 року відбулося засідання Військової Колегії Верховного суду СРСР. На якому прийнято наступне рішення: «Вирок Військової Колегії Верховного суду СРСР від 28 грудня 1937 року по відношенню до громадянина Квятковського Георгія Михайловича за наявне відкритими обставинами скасувати, справу по ньому припинити за відсутністю складу злочину» .[188]

Витяг рішення направлено на адресу Олега Григоровича Квятковського, якому ще у зовсім юному віці судилося одночасно втратити батька і мати, потрапити з затишної рідної домівки до дитячого будинку, куди його згідно довідки Вознесенського районного відділу народної освіти було прийнято 20 листопада 1937 року. Так, на підставі сфальсифікованих обвинувачень, було обірвано життя подружжя Квятковських і скалічено долю їх сина.

[188]Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн. 8. Миколаїв: Іліон, 2020. С. 348.

Ігор Ніколаєв

Належав до контрреволюційної, націоналістичної організації… (за матеріалами справи репресованого Василя Северина)

Серед численних категорій населення Миколаївщини одними з найбільш постраждалих від дій репресивно-каральної системи виявилися представники інтелігенції, значну кількість серед яких складають освітяни. Протягом 1920-х – початку 1950-х років їх звинувачували у низці різних «злочинів». Серед яких – «шкідництво», «саботаж педагогічного процесу», «антирадянські настрої», «троцькістські погляди» тощо. Утім, найбільш розповсюдженими, особливо за період Великого терору, стали обвинувачення у «націоналістичній діяльності».

Однією з жертв терору став миколаївський педагог Василь Іванович Северин. У Книзі 7 «Реабілітовані історією. Миколаївська область» доля Василя Северина побічно згадується у нарисі присвяченому викриттю органами ДПУ-НКВС «антирадянських, націоналістичних організацій» серед освітян та творчої інтелігенції Миколаївщини[189]. Утім, враховуючи що сфабрикована справа стала однією з найбільш резонансних і показових для свого часу, а каральні органи залучили до неї десятки звинувачених, вважаємо за необхідне проаналізувати окреслену справу окремо на сторінках представленої книги.

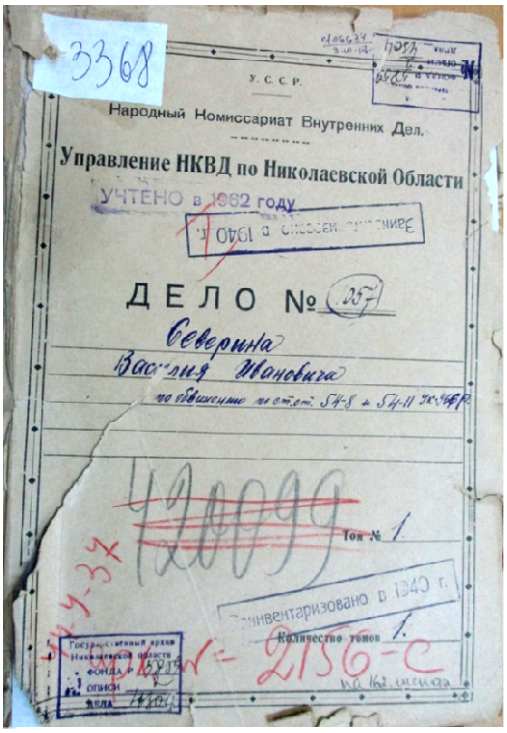

Титульний аркуш кримінальної справи В. Северина. 1937 рік.

На момент свого арешту Василь Северин працював на посаді вчителя української мови миколаївського фінансово-економічного технікуму.

[189]Реабілітовані історією. Миколаївська область. Кн. 7. Миколаїв: Іліон, 2013. С. 54-67

Протягом 1920-1923 років перебував у лавах місцевої «Просвіти». Архівно-кримінальна справа по ньому є колективною, від того досить об'ємною, вміщуючи понад 170 сторінок. У якості свідків до неї залучено раніше заарештованих у справі «Спілки визволення України» представників миколаївської інтелігенції, зокрема М. Лагути та інших.

За матеріалами звинувачення, члени організації, окрім «націоналістичної, контрреволюційної» агітації, за метод боротьби обрали «терор і диверсії проти керівників партії та уряду», головною ціллю для замаху ними обрано В. Молотова[190].

За твердженням миколаївського дослідника проблематики тоталітаризму М. Шитюка, справа В. Северина є складовою гучної справи «українського національного центру» міста Миколаєва, що розроблялась органами НКВС протягом трьох років з 1936 по 1938 рік, за якою було притягнуто до відповідальності близько 50 чоловік, серед яких 80% освітян[191].

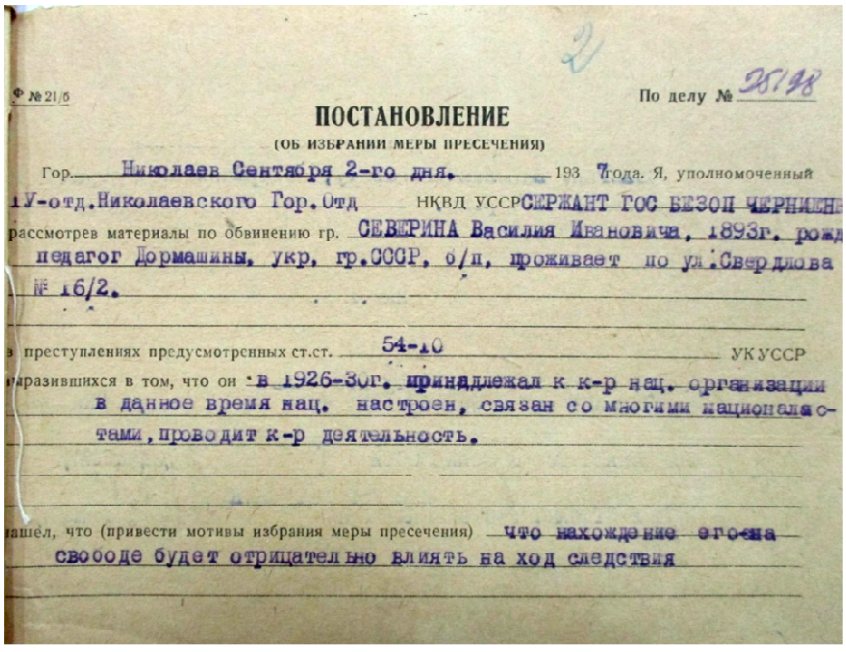

Ф №21/б

По делу № 25798

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

(ОБ ИЗБРАНИИ МЕРЫ ПРЕСЕЧЕНИЯ)

Гор. Николаев Сентября 2-го дня. 193 7 года. Я, уполномоченный 1У-отд.Николаевского Гор.Отд НКВД УССРСЕРЖАНТ ГОС БЕЗОП ЧЕРНИЕНК рассмотрев материалы по обвинению гр. СЕВЕРИНА Василия Ивановича, 1893г. рожд педагог Дормашины, укр, гр.СССР, б/п, проживает по ул.Свердлова № 16/2.

в преступлениях предусмотренных ст.ст. 54-10 УК УССР

изобразившихся в том, что он :в 1926-30г. принадлежал к к-р нац. организации в данное время нац. настроен, связан со многими националистами, проводит к-р деятельность.

нашёл, что (привести мотивы избрания меры пресечения) что нахождение его на свободе будет отрицательно влиять на ход следствия

Постанова про обрання запобіжного заходу – арешту, щодо обвинуваченого Василя Северина. 1937 рік.

[190]Державний архів Миколаївської області (далі – ДАМО),Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 104.

[191]*Шитюк М.* Масові репресії проти населення Півдня України в 20-ті-50-ті роки XX століття / Микола Миколайович Шитюк. К.: Тетра, 2000. С. 265.

Комплексно підходячи до розгляду проблеми ставлення радянської влади до освітянської інтелігенції, відзначимо, що до середини 1920-х років більшість дореволюційної інтелігенції, керуючись хто професійним, хто матеріальними інтересами, співробітничали з радянською владою у реалізації планів будівництва так званого соціалізму. Їхній досвід допоміг протягом короткого часу подолати катастрофічну розруху. З іншого боку, більшовики вважали заклади освіти одним з найважливіших осередків поширення власної ідеології в масах, тому тотальний контроль за навчальними закладами, неприпустимість будь-яких відхилень від офіційної точки зору набрали сили тут ще з початку 1920-х років. Кінець першого та початок другого більшовицького десятиріччя відзначаться масовими арештами освітян Миколаївщини за обвинуваченням у «шкідництві», антирадянських «націоналістичних» та «троцькістських поглядах»[192].

Посилило маховик репресій розкручення на загальноукраїнському рівні справи «Спілки визволення України». Резонансний характер «справи СВУ» спонукав чекістів до викриття її філій у всіх регіонах тодішньої УСРР. Так, при викритті Миколаївської філії заарештовано відомого краєзнавця, викладача Миколаївського інституту народної освіти М. Лагуту та педагога П. Близнюка. Втім, справа «СВУ» лише розпочинала масивну кампанію терору. Так само і вироки її фігурантам з Миколаївщини будуть ще переглянуті, у тому числі за рахунок залучення М. Лагути до справи заарештованого Василя Северина у якості свідка. В 1937 році після додаткового розслідування справи, М. Лагута отримає вищу міру покарання, Х. Гудзь-Засульського засудять до шести років виправно-трудових таборів[193].

Загалом, перша половина 1930-х років відзначилася для України не тільки Голодомором, а й значним посиленням наступу тоталітаризму на національну культуру, невід'ємною складовою якої є освіта. На нараді при ЦК КП(б)У, що відбулася в квітні 1933 року, констатувалася наявність

[192] *Шитюк М.* Масові репресії проти населення Півдня України в 20-ті-50-ті роки XX століття / Микола Миколайович Шитюк. К.: Тетра, 2000. С. 247-248.
[193] ДАМО.Ф. Р-5859. - Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 82, 84.

«національного ухилу» в науково-культурній сфері. На червневому пленумі компартійців доповідь П. Постишева перевела боротьбу проти «націоналістичного ухилу Скрипника» в завершальну стадію. Після чого «ухильників» знаходили та «нещадно знищували» у різноманітних галузях освіти, науки, культури.

Розгром «скрипниківщини» завершив етап репресивної політики більшовиків, започаткований у 1920-х роках. Якщо в перше десятиріччя боротьба з опозицією обґрунтовувалася здебільшого «класово», то з середини 1930-х років термін «український націоналізм» став політичним ярликом, що посилював обвинувачення в «троцькізмі», «шпигунстві», «шкідництві» та іншій «ворожій» діяльності проти радянської влади. У підсумку це значно посилило оберти репресивної машини середини та другої половини 1930-х років. Також класифікація «контрреволюційних» організацій за національною ознакою передбачала цілеспрямоване знищення національних освітянських кадрів, яке в умовах згортання політики українізації об'єктивно прискорювало цей процес.

Саме на тлі цих подій 2 вересня 1937 року, уповноважений відділу Миколаївського обласного управління НКВС, сержант державної безпеки Чернієнко видав постанову про початок слідства у відношенні до Василя Івановича Северина як «учасника антирадянської націоналістичної організації». Інформація про те, що саме слугувало підставою для арешту у справі відсутня (свідчення інших звинувачених були отримані вже після арешту Северина). Того ж дня винесено рішення про утримання його під вартою в Миколаївській в'язниці[194].

Враховуючи, що перший арешт Василя Северина стався ще у 1933 році (згідно анкети заарештованого однорічний термін ув'язнення вчитель отримав у 1930 році за господарчий злочин – зрив ремонту шкільного приміщення), цього разу його визнали винним у тому, що, починаючи з 1933 року, він перебував у лавах «Української націоналістичної організації», до

[194]ДАМО.Ф. Р-5859. - Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 6.

якої був завербований директором державних курсів із вивчення української мови Ф. Скринченко (сам Василь Северин «підтвердить» цей «факт» лише через півтора місяці перебування у в'язниці). За його завданням займався «відбором однодумців» серед вчителів Миколаєва під час проходження ними курсів українізації (особисто завербував у 1935 році освітян Миронця та Мазуркевича), проводив «контрреволюційну роботу на культурному фронті та в галузі народної освіти»[195].

На першому допиті, який відбувся на другий день після арешту, 3 вересня 1937 року, слідчий розпочав з питання зв'язку Василя Северина з колишньою партією боротьбистів. На що була отримана відповідь, яка не містила у собі нічого кримінального та «антирадянського»: «…у 1919 році я працював учителем у школі села Олександрівка… Виконував доручення боротьбиста Василя Бакуловського, яке полягало у тому, що я передавав від нього листи до комуністів Харківщини…»[196].

Трактування слідчим співпраці з боротьбистами як «контрреволюційної» виглядає дивним з історичної точки зору. Оскільки Українська комуністична партія (боротьбисти) у 1919 році перебувала у союзницьких відносинах з більшовиками, спільно працюючи у місцевих радах, координуючи боротьбу на українських землях, захоплених Добровольчою армією Денікіна. Наступного року УКП(боротьбисти) заявить про свій саморозпуск та вступ її «найкращих представників» до лав КП(б)У. Утім, у період Великого терору колишні союзники більшовиків – боротьбисти вже були «зараховані» до табору «контрреволюції». Надалі позицію щодо боротьбистів було закріплено у Великій радянській енциклопедії, витяг з п'ятого тому якої представлено у справі Василя Северина у формі довідки. Колишніх союзників більшовиків охарактеризовано як партію, яка «відображала інтереси куркульства, дрібної інтелігенції, націоналістично налаштованих осіб.. Після розпуску партії вони

[195]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 9-15.
[196]Там само. Арк. 10-11.

не припиняли свою контрреволюційну, націоналістичну діяльність, спрямовану на відрив України від Соціалістичної Росії, готували інтервенцію проти неї західних імперіалістичних країн….»[197].

Перший допит (який згідно протоколу був коротким, вмістивши лише три запитання слідчого) закінчився повним запереченням Василя Северина своєї «антирадянської діяльності». Більш ґрунтовно слідчі підготувалися до другого допиту, що відбувся 7 вересня 1937 року.

Розпочався допит з констатації слідчого: «Нам відомо про те, що ви є членом української контрреволюційної націоналістичної організації…»[198].

Але і тут Василь Северин наполягав, що з учителями він був пов'язаний лише у питаннях покращення педагогічної роботи, з деякими мав дружні відносини, контрреволюційною діяльністю не займався. Так само заперечував свою провину він на наступних вересневих допитах – 11, 14 і 17 вересня. Після цього слідчі взяли паузу, провівши наступний допит 14 жовтня 1937 року.

Мусимо зауважити, що за місяць між останнім вересневим допитом і першим жовтневим допитом із Василем Северином вже встигли «попрацювати» і свою провину він спочатку частково, а згодом повністю визнає, починає давати потрібні каральним органам «щиросердні зізнання» про існування і діяльність у Миколаєві «націоналістичної організації», актив якої складали «вчителі та викладачі української мови різних навчальних закладів міста Миколаєва».

[197]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 143.
[198]Там само. Арк. 10.

Як проводилися допити затриманих у справі «контрреволюційної націоналістичної організації» ми можемо побачити зі свідчень, наданих одним із заарештованих педагогів – Павлом Ковальовим під час додаткового перегляду справи у 1956 році. Освітянин свідчив: «…Під час слідства я відкидав звинувачення від слідчого Лейзеровича та інших осіб, які постійно змінювали його при допиті. Протягом 52-х годин я простояв у кабінеті Лейзеровича, де мені не давали присісти та позбавили сну. Унаслідок чого я отримав пахову грижу та був переведений до тюремної лікарні. Крім того, мене постійно били Лейзерович та інша особа, прізвища якої я не знаю…»[199].

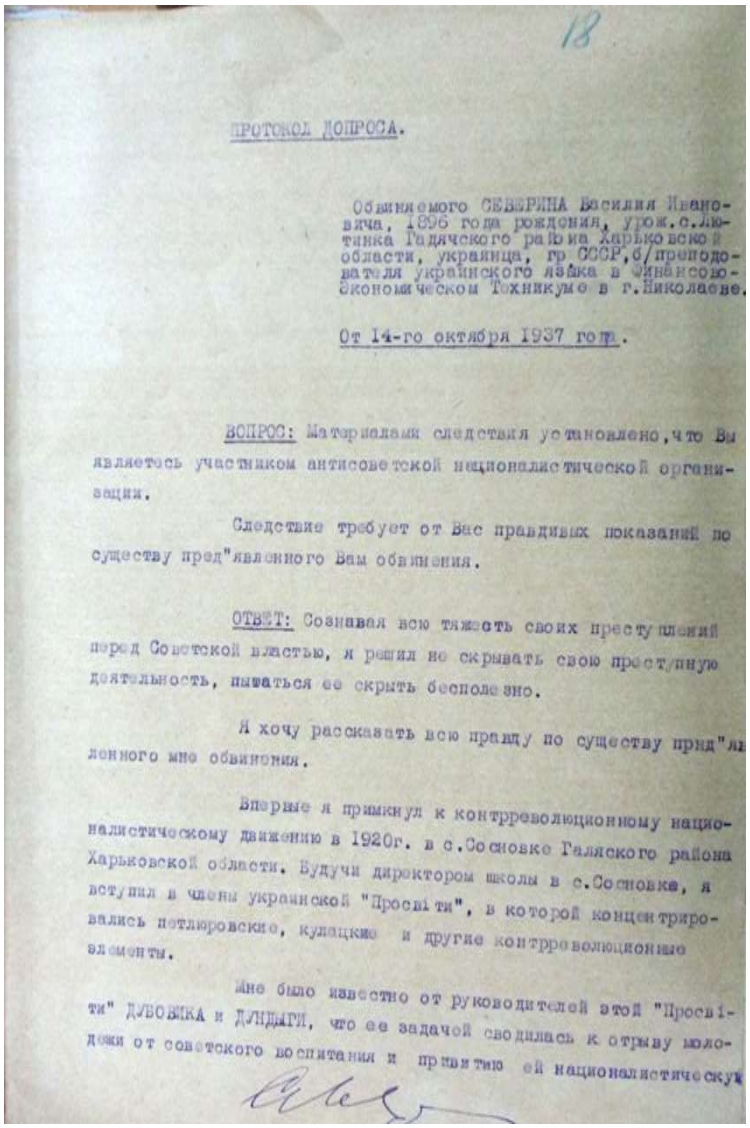

18

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА.

Обвиняемого СЕВЕРИНА Василия Иванович, 1896 года рождения, урож.с.Лютинка Гадячского района Харьковской области, украинца, гр СССР, б/преподователя украинского языка в Финансово-экономическом техникуме в г.Николаеве.

От 14-го октября 1937 года.

ВОПРОС: Материалами следствия установлено, что Вы являетесь участником антисоветской националистической организации.

Следствие требует от Вас правдивых показаний по существу пред"явленного Вам обвинения.

ОТВЕТ: Сознавая всю тяжесть своих преступлений перед Советской властью, я решил не скрывать свою преступную деятельность, пытаться ее скрыть бесполезно.

Я хочу рассказать всю правду по существу пред"явленного мне обвинения.

Впервые я примкнул к контрреволюционному националистическому движению в 1920г. в с.Сосновке Гадяского района Харьковской области. Будучи директором школы в с.Сосновке, я вступил в члены украинской "Просвіти", в которой концентрировались петлюровские, кулацкие и другие контрреволюционные элементы.

Мне было известно от руководителей этой "Просвіти" ДУБОВИКА и ДИНДИРИ, что ее задачей сводилась к отрыву молодежи от советского воспитания и привитию ей националистическую

Перша сторінка протоколу допиту із «щиросердними зізнаннями» Василя Северина. 14 жовтня 1937 року.

На підставі «щиросердних зізнань» Василя Северина, протягом жовтня 1937 року заарештовано низку місцевих освітян – вчителя технікуму заводу імені 61 Комунару П. Цигана, викладача фельдшерської школи К. Величко, вчителя школи № 5 Л. Автутову, професора кафедри української літератури педагогічного інституту І. Миронця, вчителя школи № 32

[199]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 151.

С. Кравченка, вчителя біології школи залізничників Є. Остапуха, вчителів української мови О. Соколова та О. Стожила. За версією слідства діяльність затриманих була направлена на проведення «диверсійної роботи, націоналістичної агітації, всілякого саботажу радянських заходів у сфері народної освіти»[200].

Продовжуючи допит, слідчий звертав увагу на те, що Василь Северин у період 1927-1930 років проходив навчання у Харківському інституті народної освіти. Під час навчання у якому познайомився з «викритими ворогами народу» письменниками Остапом Вишнею, Хвильовим та іншими. На що заарештований зазначив, що з письменниками він особисто знайомим не був, відвідуючи лише їх творчі вечори. Надалі цю тему слідчий вже не розвивав.

По мірі розгортання слідства, наприкінці жовтня-початку листопада 1937 року до лав «націоналістичної організації» було долучено студентів та викладачів Миколаївського педагогічного інституту. Додано свідчення ув'язненого М. Лагути, який підтвердив участь В. Северина в «націоналістичній організації». На кінець жовтня 1937 року загальна кількість заарештованих у справі осіб складала 26 чоловік[201].

На допиті 14 жовтня (характерно, що цей допит на відміну від інших які велись рукописно, було запротокольовано на друкарській машинці, а проводив його помічник начальника відділення УНКВС Воронін, якого незабаром буде самого заарештовано за «порушення соціалістичної законності») Василь Северин заявляв, що розуміє «.. всю важкість власних злочинів перед Радянською владою, вирішив не приховувати свою ворожу діяльність перед Радянською країною, оскільки це є марним… »[202].

Надалі репресований освітянин оприлюднює багато у чому шаблонні для того часу «щиросердні викриття», згідно яких до націоналістичної

[200]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 68-69.
[201]Там само. Арк. 71.
[202]Там само. Арк. 18.

організації «Просвіта», у якій «концентрувався петлюрівський, куркульський та інші контрреволюційні елементи» він вступив у 1920 році, перебуваючи на посаді директора сільської школи. Як головне завдання «Просвіти», про яке йому вже тоді було відомо, Василь Северин назвав «відрив молоді від радянського виховання та прищеплення їм націоналістичних поглядів задля подальшого використання з метою насильницького створення самостійної України з капіталістичним державним ладом»[203].

Зазначимо, що так само як і боротьбисти, товариство «Просвіта» діяло цілком у легальній сфері. Миколаївську організацію було зареєстровано у 1920 році у Губернському відділі Народної освіти, вона нараховувала близько 150 членів, мала устав, керівництво, яке обиралося на загальних зборах, чотири відділи (літературно-науковий, артистичний, книжковий і бібліотеку, господарчий). Роботу свою припинила у 1924 році. Документальні матеріали щодо її контрреволюційної діяльності у Миколаївському державному архіві, згідно наданої по справі історичної довідки, відсутні[204].

Згодом, під час навчання у Харкові він систематично відвідував збори українських письменників, на яких були присутні вороги народу Остап Вишня та Хвильовий, через що на момент закінчення навчання Василь Северин «повністю і остаточно сформувався як націоналіст»[205].

По завершенню навчання Василя Северина направили до Миколаєва, де він влаштувався вчителем у школі № 12 та викладачем державних курсів з вивчення української мови. Саме на цих курсах, на думку каральних органів, він був завербований до «контрреволюційної націоналістичної організації» керівником курсів Федором Скринченко. За ініціативи Скринченко, про що «свідчить» Северин, курси з вивчення української мови у Миколаєві сконцентрували у собі головні контрреволюційні націоналістичні сили

[203]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 19-20.
[204]Там само. Арк. 139-140.
[205]Там само. Арк. 19-20.

Миколаєва. Практична діяльність організації полягала у саботажі культурного будівництва та зриву заходів по лінії Наркомату народної освіти. З цією метою «націоналістична організація» розставляла свої кадри по закладах народної освіти, чому сприяло членство у її лавах інспектора народної освіти Віри Романенкової. Як результат цих дій «…усі предмети українських дисциплін у навчальних закладах стали монополією учасників організації: Миронця, Кравченко, Вихтоденко, Величко, Спутая, Василенко та інших…Згодом вони особисто почали залучати до організації нових членів, так Миронець завербував викладача педагогічного інституту на прізвище Ніколаєвський та трьох студентів, прізвища яких я зараз не згадаю…»[206].

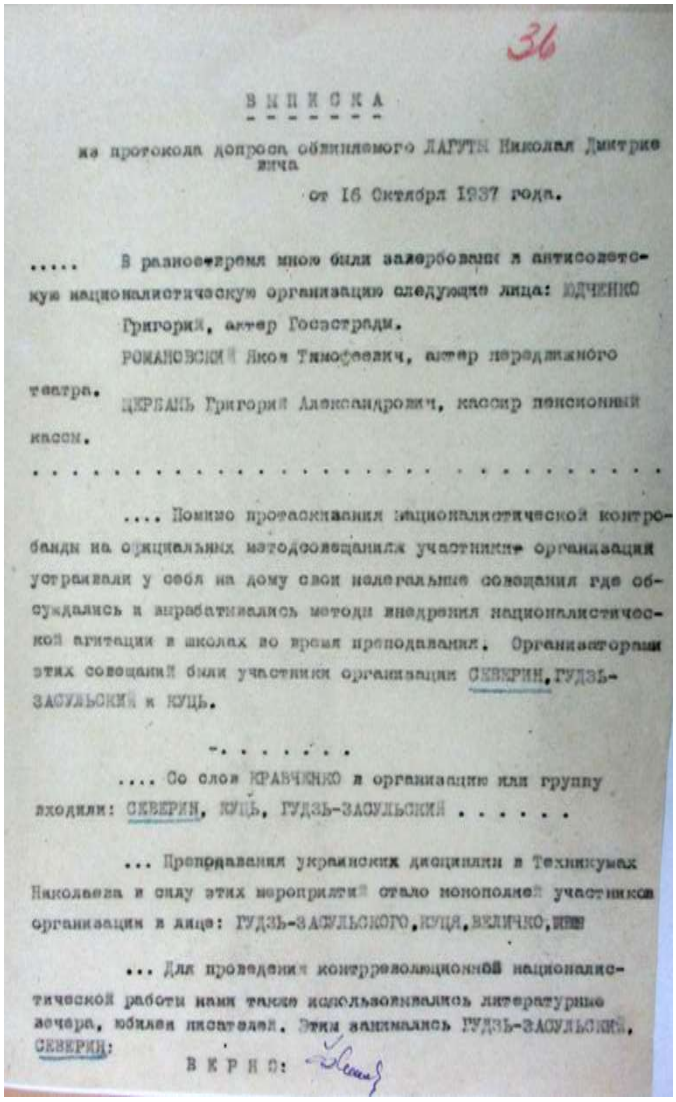

36

ВЫПИСКА

из протокола допроса обвиняемого ЛАГУТЫ Николая Дмитриевича

от 16 Октября 1937 года.

..... В разное время мною были завербованы в антисоветскую националистическую организацию следующие лица: ЯДЧЕНКО Григорий, актер Госэстрады.

РОМАНОВСКИЙ Яков Тимофеевич, актер передвижного театра.

ЦЕРКАНЬ Григорий Александрович, кассир пенсионной кассы.

. . . . . .

.... Помимо проваскивания националистической контрабанды на официальных методсовещаниях участники организации устраивали у себя на дому свои нелегальные совещания где обсуждались и вырабатывались методы внедрения националистической агитации в школах во время преподавания. Организаторами этих совещаний были участники организации СЕВЕРИН, ГУДЗЬ-ЗАСУЛЬСКИЙ и КУЦЬ.

. . . . . .

.... Со слов КРАВЧЕНКО в организацию или группу входили: СЕВЕРИН, КУЦЬ, ГУДЗЬ-ЗАСУЛЬСКИЙ . . . . . .

... Преподавания украинских дисциплин в Техникумах Николаева в силу этих мероприятий стало монополией участников организации в лице: ГУДЗЬ-ЗАСУЛЬСКОГО, КУЦЯ, ВЕЛИЧКО, [illegible]

... Для проведения контрреволюционной националистической работы нами также использовались литературные вечера, юбилеи писателей. Этим занимались ГУДЗЬ-ЗАСУЛЬСКИЙ, СЕВЕРИН:

ВЕРНО:

Витяг з протоколу допиту Миколи Лагути відносно «антирадянської діяльності» Василя Северина. 1937 рік.

Зазначимо, що доля викладача педінституту, як і багатьох інших членів вигаданої НКВС «націоналістичної організації» Івана Дмитровича Миронця завершиться трагедією. 27 грудня 1937 року Військовою Колегією Верховного суду СРСР його буде засуджено до вищої міри покарання як «активного учасника антирадянської націоналістичної організації». Реабілітують освітянина у 1956 році за

[206]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 23.

«відсутністю складу злочину» у його справі, при цьому буде зазначено «…у лавах націоналістичної організації Миронець не перебував, на слідстві обмовив багатьох викладачів…» [207].

Надалі слідчі «розкривають» зв'язки організації на республіканському рівні. Одним із головних «націоналістів» тут постає відомий харківський професор, педагог, літератор Володимир Коряк (заарештований органами НКВС 1 жовтня 1937 року). Він визнається особою, яка «…відчувши впевненість у націоналістичний позиції Северина, повідомив йому, ще керівний центр всеукраїнської організації розташовано у Києві. До харківської групи входять місцеві педагоги та професори Сулима і Панов…»[208].

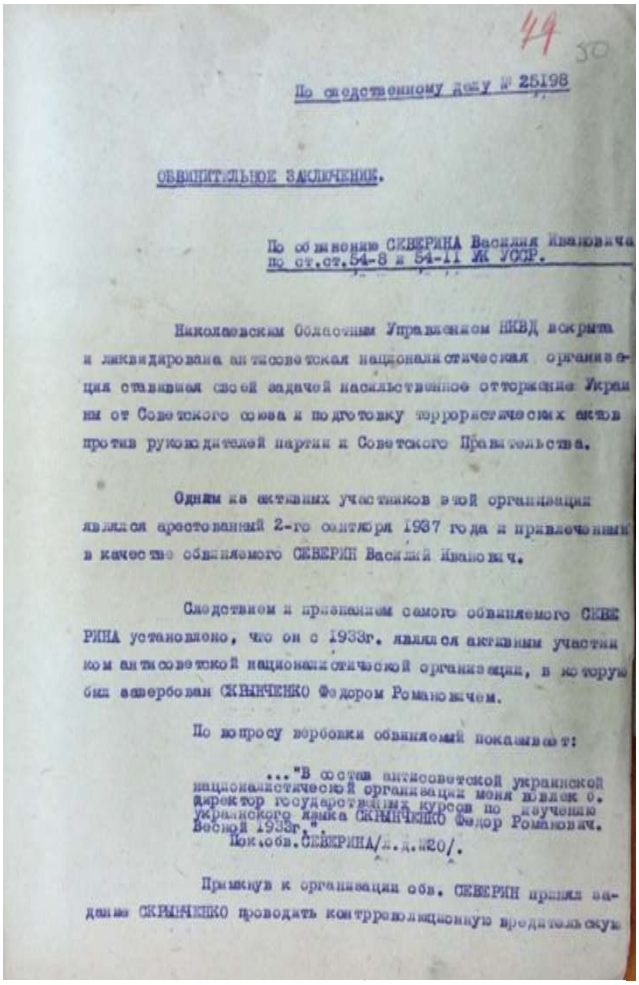

По следственному делу № 25198

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

По обвинению СЕВЕРИНА Василия Ивановича по ст.ст.54-8 и 54-11 УК УССР.

Николаевским Областным Управлением НКВД раскрыта и ликвидирована антисоветская националистическая организация ставившая своей задачей насильственное отторжение Украины от Советского союза и подготовку террористических актов против руководителей партии и Советского Правительства.

Одним из активных участников этой организации являлся арестованный 2-го сентября 1937 года и привлеченный в качестве обвиняемого СЕВЕРИН Василий Иванович.

Следствием и признанием самого обвиняемого СЕВЕРИНА установлено, что он с 1933г. являлся активным участником антисоветской националистической организации, в которую был завербован СКРИПЧЕНКО Федором Романовичем.

По вопросу вербовки обвиняемый показывает:

..."В состав антисоветской украинской националистической организации меня привлек о. директор государственных курсов по изучению украинского языка СКРЫПЧЕНКО Федор Романович. Весной 1933г."

Пок.обв.СЕВЕРИНА/л.д.№20/.

Примкнув к организации обв. СЕВЕРИН принял задание СКРИПЧЕНКО проводить контрреволюционную вредительскую

Обвинувальний висновок у справі Василя Северина. 1937 рік.

На подальших допитах Василь Северин продовжував «щиросердно» викривати «націоналістичну організацію». Зазначаючи, що головним засобом досягнення мети є організація повстання за підтримки урядів Німеччини і Польщі, терористична діяльність і вбивство радянських лідерів, тощо. Северин свідчив: «…Скринченко наголошував, що Україна знаходиться на краю загибелі, українське населення голодує… Причиною цього є політика ЦК ВКП(б) та його керівництва… Основним винуватцем такого

[207]Там само.Арк. 116.

[208]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 27.

становища є голова Раднаркому Молотов, якого необхідно знищити першочергово…»[209].

16 жовтня 1937 року чекістами було організовано очну ставку між Василем Северином та «керівником» викритої «націоналістичної організації» Федором Скринченко. На ній Скринченко заявив, що «про контрреволюційну діяльність Василя Северина йому нічого не відомо». На що морально зломлений під час арешту і допитів Василь Северин відповів: «…Скринченко вводить слідство в оману. Я перебуваю у лавах контрреволюційної терористичної організації і Скринченко про це добре відомо як її активному учаснику…»[210].

Далі до справи приєднано протоколи допитів осіб, які вже були засуджені по справі «Спілки визволення України» та наразі перебували під арештом (зокрема, протокол допиту від 16 жовтня 1937 Миколи Лагути, Хрисанфа Гудзь-Засульського від 26 жовтня 1937 року, Порфирія Кравченка від 20-21 жовтня 1937 року та інших), де підтверджується участь Северина та інших у «контрреволюційних організаціях», розробку ними системи «…впровадження націоналістичної агітації у школах, де вони викладають, проведення активної шкідницької роботи на педагогічному фронті…»[211].

Хрисанф Гудзь-Засульский зазначив, що саме Василь Северин завербував його до лав «націоналістичної організації» взимку 1936 року. Вербування відбулося у гуртку української літератури при Миколаївському будинку просвіти. Сам гурток, завдяки діям Северина та інших, було перетворено у «розсадник української шовіністичної пропаганди». За завданням організації він усіляко впроваджував «націоналістичні елементи» у навчальний процес, з метою полегшення проведення націоналістичної роботи в учбових закладах, Гудзь-Засульский навмисно ставив незадовільні оцінки на іспитах студентам інших національностей, штучно завищуючи їх

[209]Там само.Арк. 29.
[210]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 33-34.
[211]Там само. Арк. 156-157.

українцям. Окрім того, Северин повідомляв йому, що їх організація має зв'язки у Києві та Одесі[212].

Викладач української мови робітничого факультету суднобудівного інституту Порфирій Кравченко був заарештований у липні 1937 року, але викривальні зізнання почав давати слідству лише у жовтні місяці. Серед іншого згадується в них і Василь Северин, з яким Кравченко «…познайомився у 1935 році на курсах української мови, швидко потоваришували і домовились про спільні націоналістичні дії. Дещо пізніше Северин назвав йому прізвища інших членів націоналістичної організації… За завданням організації він виїхав до Києва, де інформував українського письменника Івана Микитенка про наявність націоналістичної організації у Миколаєві, отримав від нього завдання створювати повстанські загони та інформацію, що низка провідних радянських і партійних діячів (Голова Ради народних комісарів УРСР Любченко, секретар ЦК КП(б)У Попов та інші) співчувають ідеї звільнення України…»[213].

Показовим фактом для відображення поспішного і сфальсифікованого характеру справи є те, що у своїх «зізнаннях» Северин також згадує про власні поїздки до Києва з метою налагодження зв'язку та отримання інструкцій від «антирадянських організацій», зокрема задля зустрічі з пізніше репресованим професором Коряком. Але їздив він туди вже за вказівкою Порфирія Кравченка, у той час як останній стверджував протилежне, за його словами, до Києва його відправляв саме Северин.

При цьому на суді (його справа розглядалася не Трійкою УНКВС, а Військовою Колегією Верховного Суду СРСР) Порфирій Кравченко винним себе не визнав і проголосив, що його змусили обмовити себе на слідстві, а люди, які давали свідчення проти нього (Северин, Лагута, Скринченко, Гудзь-Засульський, Миронець, Юдченко, Вихтоденко та інші) кажуть неправду, з якої причини, йому про це невідомо. Утім, на кінцевому рішенні

[212]Там само. Арк. 120-121.
[213]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 67-69.

суду це не позначилось і Порфирій Кравченко, 27 грудня 1937 року, отримав вищу міру покарання[214].

Наприкінці жовтня слідчі зломили волю і у Федора Скринченка. Якщо на очній ставці 16 жовтня освітянин повністю заперечував участь у «контрреволюційній організації» як свою, так і Северина, то на допиті від 22 жовтня 1937 року вже були надані «викривальні» свідчення, які задовольнили чекістів. Зокрема йшлося: «…перебуваючи на посаді директора курсів з українізації я організував націоналістичну організацію з якою проводив антирадянську діяльність на курсах українізації… Северина я особисто завербував як людину з націоналістичними поглядами… Северина я інструктував про необхідність посилення роботи по залученню нових членів… Северин запевнив мене, що з цим завданням він легко впорається, оскільки він має великі зв'язки з націоналістичним елементом міста Миколаєва… Северин, разом з іншими особами, провадив націоналістичну, антирадянську діяльність у інтересах організації…»[215].

Отримавши всі необхідні матеріали, на початку листопада 1937 року сержантом державної безпеки Вороніним було складено висновок звинувачення у справі, який затвердив начальник IV відділу НКВС, старший лейтенант державної безпеки Сараєв. Звинувачення вийшло стандартним для тих часів, умістивши у собі шаблонні ярлики та штампи періоду Великого терору, розпочинаючись з констатації, що «Миколаївським обласним Управлінням НКВС викрито та ліквідовано антирадянську націоналістичну організацію, яка ставила за мету насильницьке відторгнення України від Радянського Союзу, підготовку терористичних актів проти керівників партії та радянського уряду…»[216].

Василь Іванович Северин визнавався винним у тому, що «…був активним учасником антирадянської націоналістичної організації, яка існувала в Україні та готувала терористичні акти… Знав про підготовку

[214]Там само.Арк. 162.
[215]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304Арк. 54-55.
[216]Там само. Арк. 50.

терористичного акту проти тов. Молотова та повністю поділяв терористичні настанови організації… Провадив контрреволюційну роботу у сфері народного будівництва, у тому числі, злочини передбачені ст.. 54-8, 54-11 Карного Кодексу УРСР…»[217].

На підставі викладеного, справу було передано на розгляд судової трійки при Миколаївському УНКВС. 14 листопада 1937 року Трійка виносить Постанову про засудження Василя Северина до вищої міри покарання – розстрілу. Аналогічний вирок ухвалено протягом листопада-грудня 1937 року по відношенню до 15 інших фігурантів справи, представників освітянської і творчої інтелігенції Миколаївщини (Порфирія Кравченка, Івана Миронця, Миколи Лагути, Тимофія Урсула, Кирила Величка, Якова Романовського, Платона Приходька, Івана Запорожченка, Григора Юдченка, Хрисанфа Гудзь-Засульського, Іллі Вихтоденка, Максима Лещенка, Лідії Автутової, Терентія Соколовського, Петра Черно).

У 1956 році справу Василя Івановича Северина, як і інших репресованих членів «націоналістичної організації» було переглянуто. Згідно висновку в архівно-слідчій справі, «…проведеною перевіркою встановлено, що Северин був засуджений на підставі недостатньо перевірених та сумнівних матеріалів. Що слугувало підставою для арешту у справі не вказано…. Окрім того, перевіркою встановлено, що у місті Миколаєві української націоналістичної організації не існувало…»[218].

16 лютого 1957 року затверджено Постанову за № 67 Президії Миколаївського обласного суду, згідно якої «…Протест Прокурора Миколаївської області задовольнити. Постанову Трійки УНКВС по Миколаївській області від 14 листопада 1937 року скасувати та справу по відношенню до Северина Василя Івановича припинити за недоведеністю висунутих обвинувачень…»[219].

[217]Там само. Арк. 52.
[218]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 4304. Арк. 160.
[219]Там само. Арк. 168.

Вчителя було реабілітовано, але повернути найцінніше – людське життя, як Василя Івановича Северина, так і інших освітян репресованих у справі міфічної «контрреволюційної націоналістичної організації» вже було неможливо.

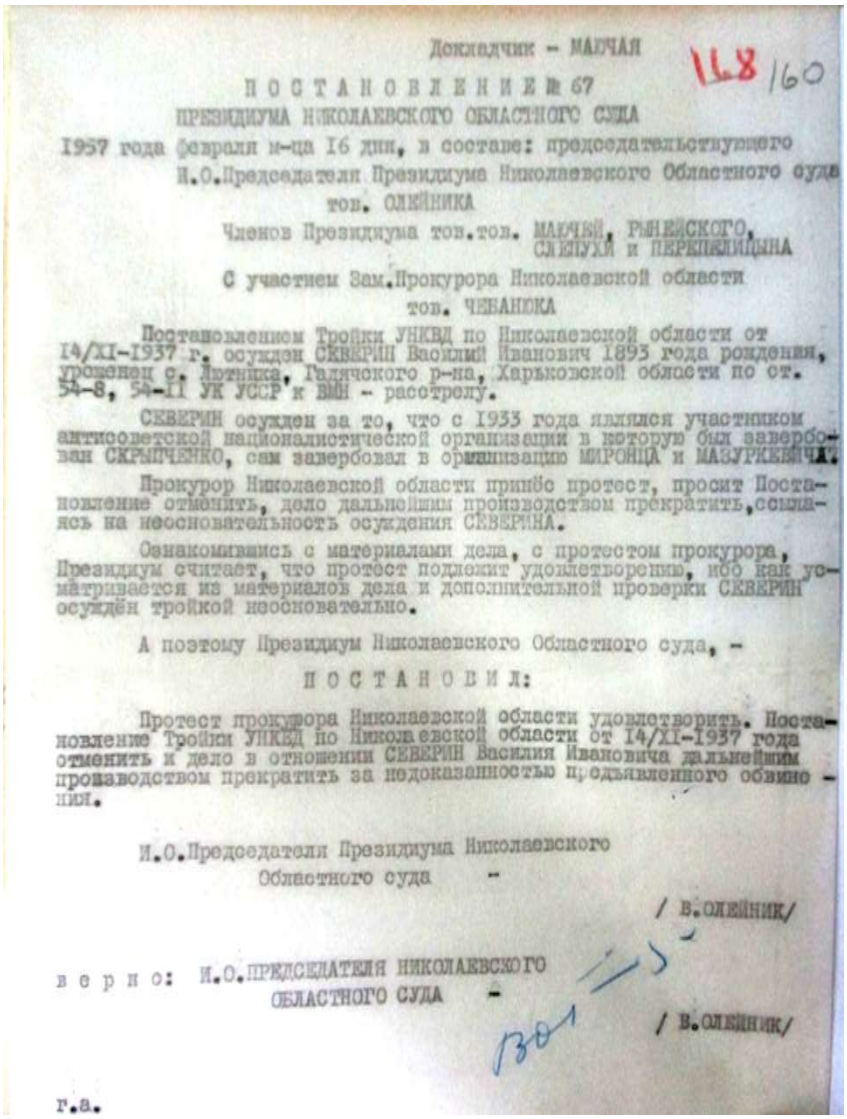

Докладчик – МАЛЧАЯ

11.8/60

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е № 67

ПРЕЗИДИУМА НИКОЛАЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

1957 года февраля м-ца 16 дня, в составе: председательствующего И.О.Председателя Президиума Николаевского Областного суда тов. ОЛЕЙНИКА

Членов Президиума тов.тов. МАЛЧАЯ, РЫБЧЕЙСКОГО, СЛЕПУХИ и ПЕРЕПЕЛИЦЫНА

С участием Зам.Прокурора Николаевской области тов. ЧЕБАНОКА

Постановлением Тройки УНКВД по Николаевской области от 14/XI-1937 г. осужден СЕВЕРИН Василий Иванович 1893 года рождения, уроженец с. Лютика, Галичского р-на, Харьковской области по ст. 54-8, 54-11 УК УССР к ВМН - расстрелу.

СЕВЕРИН осужден за то, что с 1933 года являлся участником антисоветской националистической организации в которую был завербован СКРЫПЧЕНКО, сам завербовал в организацию МИРОНЦА и МАЗУРКЕВИЧА.

Прокурор Николаевской области принёс протест, просит Постановление отменить, дело дальнейшим производством прекратить, ссылаясь на необоснованность осуждения СЕВЕРИНА.

Ознакомившись с материалами дела, с протестом прокурора, Президиум считает, что протест подлежит удовлетворению, ибо как усматривается из материалов дела и дополнительной проверки СЕВЕРИН осуждён тройкой необоснованно.

А поэтому Президиум Николаевского Областного суда, -

П О С Т А Н О В И Л:

Протест прокурора Николаевской области удовлетворить. Постановление Тройки УНКВД по Николаевской области от 14/XI-1937 года отменить и дело в отношении СЕВЕРИН Василия Ивановича дальнейшим производством прекратить за недоказанностью предъявленного обвинения.

И.О.Председателя Президиума Николаевского Областного суда -

/ В.ОЛЕЙНИК/

в е р н о: И.О.ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НИКОЛАЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА -

/ В.ОЛЕЙНИК/

130

г.а.

Постанова Президії Миколаївського обласного суду, щодо скасування справи у відношенні до Северина Василя Івановича за недоведеністю висунутих обвинувачень. 1957 рік.

Таким чином, на матеріалах справи Василя Северина ми бачимо, що радянська репресивно-каральна система завдала величезної шкоди освітянському середовищу Миколаївщини. Грубо сфальсифікована справа показує, як педагоги ставали «матеріалом» органів НКВС для різноманітних

інсинуацій про «ворогів народу». Серед них активно виявлялись «українські націоналісти», «члени контрреволюційних організацій», «саботажники у педагогічній сфері» та інше. В біографіях вчителів вишукувались компрометуючі для того часу факти – членство в українських соціалістичних партіях періоду 1917-1921 років (навіть союзних більшовикам), перебування у лавах легально діючої у той період організації «Просвіта», залучення до процесів українізації, тощо. Паралельно з цим відбувалося посилення політизації навчального процесу в закладах народної освіти, залучення педагогів до обслуговування тоталітарної системи. Винищення освітянської інтелігенції позбавляло Миколаївщину її інтелектуального та науково-педагогічного потенціалу. Все це негативно позначалося на загальному розвитку як нашого регіону, так і України загалом, сприяло зміцненню позицій адміністративно-командної і тоталітарної системи.

Ігор Ніколаєв

Двічі перевербований агент японської розвідки… (за матеріалами справи репресованого ЦойДю-Чира)

Під час сумнозвісної «єжовщини» маховик терору, увібравши в себе тисячі родин і цілі народи, досяг свого апогею. Не в останню чергу чисельність позасудових розправ часів «Великого терору» досягалася за рахунок проведення масових каральних операцій, ключову роль у яких займали «національні», об’єктом яких стали і колишні піддані іноземних країн, наразі звинувачені владою у шпигунстві. Одним з таких репресованих став мешканець Миколаєва, за національністю кореєць – ЦойДю-Чир.

СССР
НКВД
УКРАИНСКОЙ ССР
Заинвентаризовано в 1940 г.
Дело хранится в архиве Учётно-архивного отдела УКГБ при СМ УССР по Николаевской области
ДЕЛО № 104412
Обв. Цой Дю-чир
по ст. 54-6-а УК. у.с.с.р.
УЧТЕНО в 1962 году
УКГБ по Николаевской обл.
10700-с
АРХ. № 7376
НАЧАТО „ “ 193
ЗАКОНЧЕНО „ “ 193
Количество томов
на 42 листах

Титульний аркуш справи репресованого ЦойДю-Чира. 1938 рік.

Мусимо зазначити, що наприкінці 1920-х і протягом 1930-х років корейці стали цільовою категорію для масових каральних акцій. Саме крізь призму цих подій і слід розглядати долю репресованого ЦойДю-Чира. У 1937 році корейці, як вороже налаштовані по відношенню до СРСР потенційні поплічники Японії, були насильницькі переселені з Далекого Сходу до Середньої Азії. Це стало першим масовим виселенням населення за етнічною ознакою на території СРСР. Однією з причин була і міжнародна ситуація. В другій половині 1920-х років очолюваний Танакою японський уряд проголошує експансіоністський курс, спрямований на панування країни на Азіатському континенті. Надалі, Японія, як підписант і ініціатор «Антикомінтернівського пакту» від 1936 року, не без підстав вважалася

головною загрозою для СРСР у Далекосхідному регіоні, керівництво якого неодноразово акцентувало увагу на неминучості війни з Японією. Разом з цим, апарат НКВС СРСР під керівництвом М. Єжова, формував юридичну базу для примусової депортації та репресій корейського населення.

Так, у серпні 1937 року М. Єжовим підписано циркуляр «Про іноземців», яким передбачалося проводити арешти іноземців при «наявності компрометуючих обставин». На засіданні Політбюро ЦК ВКП(б) 19 вересня 1937 року керівник НКВС виступив з проєктом закритого листа «Про терористичну, шпигунську і диверсійну діяльність японської агентури», в якому йшла мова про масштаби діяльності японської розвідки. У якості протидії М. Єжов запропонував проєкт наказу НКВС СРСР № 00593який містив інструментарій боротьби з японською агентурою[220].

На сьогодні чимала кількість урядових документів загальнорадянського рівня з окресленого питання є доступною для українських дослідників завдяки сайту Фонду академіка Олександра Яковлєва. В документах детально описано механізми реалізації державної політики з депортацій та репресій корейського населення, їх розміщення і облаштування у нових місцевостях, тощо.

Враховуючи, що у той період на території України місця компактного проживання осіб корейської національності були малочисельні, нараховуючи кілька десятків осіб, як правило розташованих у господарствах з вирощування рису, кримінальні справи проти її представників носили поодинокий характер[221]. Утім, вироки за ними були достатньо жорстокими. Так, сучасна дослідниця Жанна Сон, на основі аналізу довідок з реабілітації, наводить наступні статистичні данні: усього протягом 1937-38 років на території СРСР заарештовано 4210 корейців (з них у 1937 році – 1436 осіб, у 1938 році – 2774 особи). До вищої міри покарання засуджено 51% загальної

[220]*Потапова Н.* Корейская діаспора в СССР в 1930-е годы / Наталья Анатольевна Потапова // Вестник Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева. Серия Исторические наук. Философия. Религоведение.– Нур-Султан, 2021.– № 2 (135) С. 50.

[221]*Шитюк М.* Масові репресії проти населення Півдня України в 20-ті-50-ті роки XX століття / Микола Миколайович Шитюк. К.: Тетра, 2000. С. 392-393.

кількості заарештованих, 16,2% отримали термін ув'язнення до 10 років, 6,7% - до 5 років, 4,7% - до 3 років, 2,1% підлягали засланню, 2,6 % померли під час слідства, або знаходилися під слідством більше одного року і були звільнені, 6,3% звільнені за відсутністю складу злочину, доля інших невідома[222].

Трагічний відсоток корейців притягнутих до вищої міри покарання поповнив і ЦойДю-Чир, на момент арешту міліціонер 1-го відділення Робітничо-селянської міліції НКВС по Миколаївській області, позбавлений волі 15 травня 1938 року. Арешт відбувся на підставі статті 54-6 КК УРСР за звинуваченням у «шпигунській роботі на користь іноземної держави»[223].

Архівно-кримінальна справа репресованого Цой Дю-Чира, що зберігається у Державному архіві Миколаївської області є невеликою за обсягом, вміщуючи у собі 42 аркуші. Слідство за нею проводилося доволі швидко, у справі лише два протоколи допиту, відсутні свідчення свідків, фактичні доказові матеріали тощо. Рішення Трійки при УНКВС по Миколаївській області у справі винесено 30 вересня 1938 року.

[222]*Сон Ж.* / Советские корейцы в молохе политических репрессий 1930-х годов [Електронний ресурс]. / Жанна Григорьевна Сон. – Режим доступу: https://hist-edu.ru/index.php/hist/article/view/2868.
[223]Державний архів Миколаївської області (далі – ДАМО),Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 1.

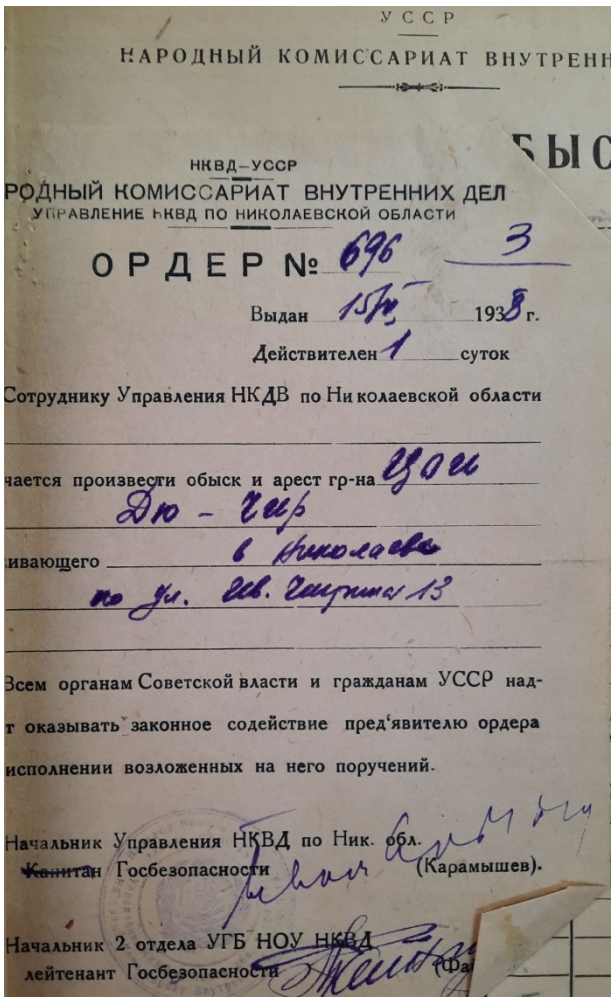

УССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕНН

НКВД–УССР

РОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

УПРАВЛЕНИЕ НКВД ПО НИКОЛАЕВСКОЙ ОБЛАСТИ

ОРДЕР № 696 3

Выдан 15/V 1938 г.

Действителен 1 суток

Сотруднику Управления НКВД по Николаевской области

чается произвести обыск и арест гр-на Цои Дю - Чир

ивающего в Николаеве по ул. им. Чигрина 13

Всем органам Советской власти и гражданам УССР над-

т оказывать законное содействие пред'явителю ордера

исполнении возложенных на него поручений.

Начальник Управления НКВД по Ник. обл.

~~Капитан~~ Госбезопасности (Карамышев).

Начальник 2 отдела УГБ НОУ НКВД

лейтенант Госбезопасности (Фа

Ордер на арешт Цой Дю-Чира. 15 травня 1938 року.

Передбачений процесуальними діями обшук було проведено в день затримання Цой Дю-Чира 15 травня 1938 року за місцем його проживання по вулиці Чигрина 13. Слідчі НКВС, як у більшості випадків того часу, речових доказів «шпигунської діяльності» не виявили. Згідно протоколу обшуку вилучено паспорт, військовий квиток, службове посвідчення співробітника Робітничо-селянської міліції, особисте листування, фотокартки, книги, міліцейська сумка, табельна зброя, зошит та інше. Скарг від затриманого на протиправні дії працівників НКВС при проведенні обшуку не надходило[224].

У день арешту відбувся і перший допит Цой Дю-Чира. На ньому затриманий надав здебільшого біографічну інформацію, повідомивши, що народився у 1912 році в корейському місті Сентин-Кун у родині незаможного

[224]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 4-5.

селянина. Свою появу у СРСР він пояснював тим, що у 17 років вступив до місцевої підпільної комсомольської організації. У 1929 році його, разом з іншими комсомольцями, заарештували і направили до місцевої в'язниці, звідки вони запланували здійснити втечу[225].

Після вдалої втечі з місця ув'язнення Цой, побоюючись повторного арешту, вирішує нелегально потрапити до Радянського Союзу. Перетнувши кордон, він здався прикордонному загону і попросив політичного притулку. Після нетривалої дводобової перевірки його відправили до Владивостока, де він надалі оселився. На цьому перший допит було завершено[226].

Наступний допит відбувся більш ніж через місяць після арешту, 18 червня 1938 року. Він пройшов у «викривальному» руслі для корейця, «довівши» два факти його вербування японською розвідкою. Протокол надруковано на друкарській машинці, ключові «зізнання» Цоя слідчий підкреслив червоним олівцем. Заарештований «визнає», що він намагався приховати від слідства свої справжні мотиви і наміри нелегального перетину радянського кордону. Тепер же Цой «розкаявся» та готовий «говорити слідству правду».Цією «правдою» стало щиросердне «визнання»: «…я є агентом японської розвідки, на територію СРСР мене було відправлено з Кореї за завданням японської розвідки з метою подальшого проведення шпигунської діяльності»[227].

[225]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 10.
[226]Там само. Арк. 11.
[227]Там само. Арк. 13.

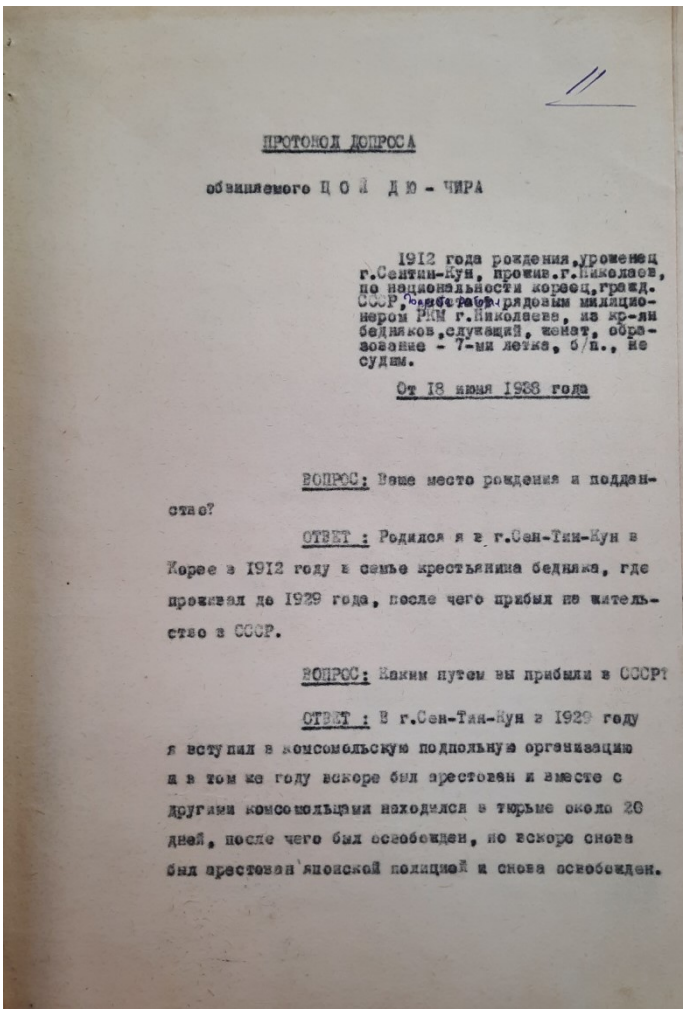

ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обвиняемого Ц О Й Д Ю - ЧИРА

1912 года рождения, уроженец г.Сентин-Кун, прожив.г.Николаев, по национальности кореец, гражд. СССР, [illegible] рядовым милиционером РКМ г.Николаев, из кр-ян бедняков, служащий, женат, образование - 7-ми летка, б/п., не судим.

От 18 июня 1938 года

ВОПРОС: Ваше место рождения и подданство?

ОТВЕТ : Родился я в г.Сен-Тин-Кун в Корее в 1912 году в семье крестьянина бедняка, где проживал до 1929 года, после чего прибыл на жительство в СССР.

ВОПРОС: Каким путем вы прибыли в СССР?

ОТВЕТ : В г.Сен-Тин-Кун в 1929 году я вступил в комсомольскую подпольную организацию и в том же году вскоре был арестован и вместе с другими комсомольцами находился в тюрьме около 20 дней, после чего был освобожден, но вскоре снова был арестован японской полицией и снова освобожден.

Протокол допиту Цой Дю-Чира. 18 червня 1938 року.

При цьому вся справа ґрунтується виключно на «щиросердних зізнаннях» Цоя під час окресленого допиту. Всупереч більшості сфальсифікованих справ того часу відсутні навіть свідки обвинувачення. Місце знаходження особи, яка буцімто його вперше завербувала, – колишнього корейського комсомольця за прізвищем Ким Син-Ку не відомо. Не знаходимо у протоколі навіть традиційних тодішніх фраз при веденні допитів, на кшталт «слідство має докази», або «слідство має підтверджену інформацію», лише «пропонуємо припинити брехати і говорити правду» тощо.

Перше «вербування» Цоя у японські шпигуни відбулося після «інсценованої японською розвідкою» втечі з в’язниці. Ув’язнений разом з ним комсомолець (за версією слідства японський вербувальник) Ким Син-Ку

наголосив, що залишатись у Кореї небезпечно і запропонував Цою втечу до СРСР, «кордон з яким він неодноразово перетинав»[228]. Ким пообіцяв допомогу грошима та місцем розміщення в СРСР, за умови «надання йому на території СРСР певних послуг»[229].

На уточнююче Цоєм питання щодо змісту «необхідних послуг», Ким Син-Ку відкрито сказав, що він є агентом японської розвідки і зі шпигунською метою неодноразово перебував на території СРСР. Від Цоя йому потрібно «…на випадок його прибуття до радянської країни, або довіреної ним особи, зібрати і передати необхідну для японської розвідки інформацію»[230].

Конкретних оперативних завдань, отриманих від Ким Син-Ку, заарештований на допиті не назвав. Лише загальні фрази: «…він мені сказав, щоб я перш за все влаштувався на роботу у Владивостоці, а там вже, якщо він, або хтось інший від його імені, мене знайде, то тоді надасть йому детальні вказівки зі шпигунської роботи»[231].

На цьому під першим етапом його «шпигунської діяльності» у протоколах допиту підведена риска, увагу сконцентровано на подальших подіях. Удруге його було «завербовано» у 1936 році і тоді ж цілеспрямовано направлено задля проведення «шпигунської роботи» з Владивостока до Миколаєва. Саме цим фактом слідство пояснювало його переїзд до Миколаєва. При цьому слід зазначити, що у той час процес відселення корейців подалі від кордону з окупованими Японією територіями Північного Китаю носив масовий характер. Унаслідок чого, корейці опинялися в різних куточках СРСР. І те, що Цой Дю-Чир у 1936 році опинився саме у Миколаєві було перш за все слідством глобального загальнорадянського процесу з міграції корейського населення. За даними сучасних учених, до середини 1930-х Далекосхідний край вимушені були покинути близько 56 тисяч

[228]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 14.
[229]Там само.
[230]Там само. Арк. 15.
[231]Там само. Арк. 16.

корейців[232]. Але, слідчі НКВС саме тут викрили його «активну шпигунську діяльність».

Як ідеться в протоколі допиту: «…Другий етап вербування відбувся у 1936 році, внаслідок чого Цой приїхав до Миколаєва із завданням від японської розвідки»[233]. Обставини вербування Цой описує таким чином: «…з 1934 по 1936 роки я проходив строкову військову службу в артилерійському дивізіоні у місті Ніколаєвськ на Амурі… Там я познайомився з корейцем Ким Ха-Кіном, членом ВКП(б), який служив у кулеметній роті…. У чисельних приватних бесідах з ним, ми критикували радянську владу, колгоспний лад, як такий, що не забезпечує гідне життя для селян…У 1936 році, перед моєю демобілізацією, Ким запитав куди я прямуватиму, завівши мову про південне місто… Ким повідомив, що він тривалий час працює на японську розвідку і запропонував мені сприяти її шпигунській роботі, я не відмовився…»[234].

Як можемо бачити, доказова база так званого «вербування» з боку іншого Кима також не містить у собі нічого окрім свідчень заарештованого Цоя. І це дивно у тому сенсі, що виходячи з зізнань, Ким Ха-Кін був громадянином СРСР, військовослужбовцем, членом більшовицької партії, тобто людиною яку достатньо легко було виявити. Однак, у справі відсутні будь-які інші дані про Ким Ха-Кіна. Невідомо взагалі чи існувала ця особа фізично.

Але саме «уявний» Ким Ха-Кін наповнив конкретикою шпигунські завдання для Цоя. За його свідченнями, Миколаїв, зважаючи на наявність суднобудівних заводів, є надзвичайно важливим містом для японської розвідки. Цою доручили працевлаштуватися в одній з військових частин, або в органах міліції. Далі завести знайомства з робітниками суднобудівних заводів «61 Комунара», або «Марті», підібрати кількох осіб для вербування і

[232]*Потапова Н.* Корейская диаспора в СССР в 1930-е годы / Наталья Анатольевна Потапова // Вестник Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева. Серия Исторические наук. Философия. Религиеведение.– Нур-Султан, 2021.– № 2 (135) С. 49.
[233]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 17.
[234]Там само.Арк. 18.

за їх допомогою надавати необхідні для японської розвідки свідчення. Подальші інструкції він повинен був отримати особисто від Ким Ха-Кіна, або довіреної йому особи, яка приїде до Миколаєва.

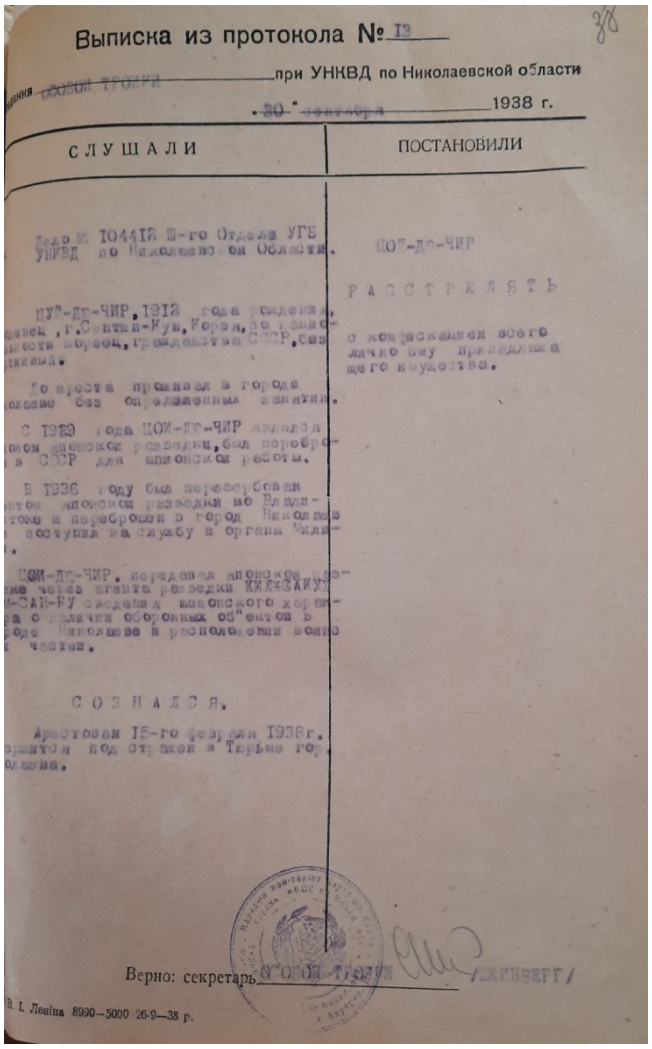

Выписка из протокола № 13

заседания ~~ОСОБОЙ ТРОЙКИ~~ при УНКВД по Николаевской области

от "30" ~~сентября~~ 1938 г.

СЛУШАЛИ

Дело № 10441/8 II-го Отдела УГБ УНКВД по Николаевской области.

ЦУЙ-ДЮ-ЧИР, 1913 года рождения, ~~кореец~~, г. Сентян-Кун, Корея, по национальности кореец, гражданства СССР, ~~связан~~ японской.

До ареста проживал в городе Николаеве без определенных занятий.

С 1929 года ЦОЙ-ДЮ-ЧИР являлся ~~агентом~~ японской разведки, был переброшен в СССР для ~~японской~~ работы.

В 1936 году был перевербован ~~агентом~~ японской разведки ИО Владивостока и переброшен в город Николаев ~~поступил~~ на службу в органы НКВД.

ЦОЙ-ДЮ-ЧИР, передавая японской ~~разведке~~ через агента разведки КИМ-ХАЙКУ ~~ИО~~-САН-КУ сведения шпионского характера о ~~расположении~~ оборонных об"ектов в городе Николаеве и расположении ~~военных~~ частей.

ПОСТАНОВИЛИ

ЦОЙ-ДЮ-ЧИР

РАССТРЕЛЯТЬ

с конфискацией всего лично ему принадлежащего имущества.

СОЗНАЛСЯ.

Арестован 15-го февраля 1938г. ~~задержан~~ под стражей в Тюрьме г. Николаева.

Верно: секретарь ~~ОСОБОЙ ТРОЙКИ~~ /ЛАЙНБЕРГ/

Тип. Г. Лешина 8990—5000 26-9—38 г.

Витяг з протоколу Особливої Трійки при УНКВС по Миколаївській області у справі Цой Дю-Чира. 30 вересня 1938 року.

Цією «довіреною особою» став «перший вербувальник» Цоя, Ким Син-Ку. Восени 1937 року він приїжджає на квартиру до Цоя, адресу якої йому повідомив Ким Ха-Кін і отримує шпигунську інформацію. Наскільки така інформація є цінною і унікальною бачимо із протоколу допиту. Цой повідомив (підкреслено у справі червоним олівцем), що: «…у Миколаєві є великі суднобудівні заводи, котрі зараз випускають великі військові кораблі і, у меншій кількості, підводні човни, які йдуть виключно на озброєння

Далекого Сходу... При цьому я передав Ким Син-Ку детальну інформацію про місця розташувань суднобудівних заводів і військових частин у Миколаєві…»[235].

Ким Син-Ку розповів Цою, що у місті є інші агенти японської розвідки – кореєць з військової частини Миколаївського гарнізону на прізвище «Толя» і командир взводу однієї з військово-морських частин розташованих у казармах імені Фрунзе. Далі продовжується абсурд. Прізвище командира взводу, за свідченнями Цоя «він не запам’ятав», але саме з цим командиром йому було доручено перш за все встановити зв'язок і спільно здійснювати вербувальну та шпигунську роботу.

Зв’язатися з цим командиром-корейцем Цой не зумів. На що отримав категоричну відповідь від слідчого НКВС «це брехня, кажіть нам правду». Також Цой зазначав, що не зміг нікого завербувати і серед робітників суднобудівних заводів. Окрім Ким Син-Ку більше ніхто з агентів японської розвідки на зв'язок з ним у Миколаєві не виходив. На цьому допит закінчився[236].

[235]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 20.
[236]Там само.Арк. 22.

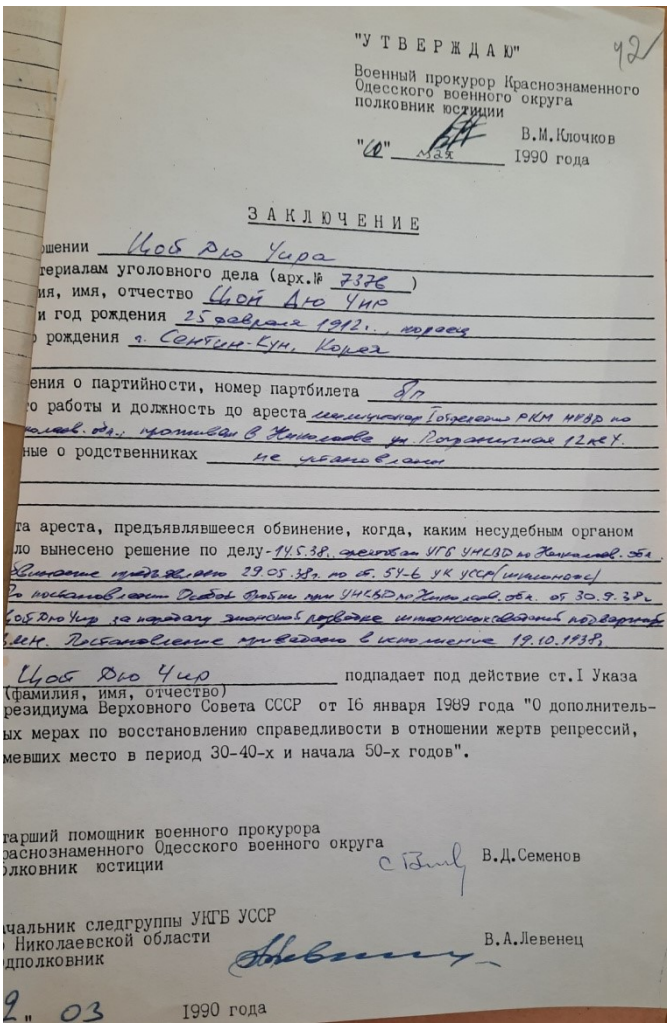

"УТВЕРЖДАЮ"

Военный прокурор Краснознаменного
Одесского военного округа
полковник юстиции

"__" мая 1990 года В.М.Клочков

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

...шении Цой Дю Чира
...териалам уголовного дела (арх.№ 7376)
...ия, имя, отчество Цой Дю Чир
...и год рождения 25 февраля 1912, корея
...рождения г. Сентин-Кун, Корея
...ения о партийности, номер партбилета бп
...го работы и должность до ареста
...ные о родственниках не указано

...та ареста, предъявлявшееся обвинение, когда, каким несудебным органом ...ло вынесено решение по делу-
...

Цой Дю Чир подпадает под действие ст.I Указа
(фамилия, имя, отчество)
Президиума Верховного Совета СССР от 16 января 1989 года "О дополнительных мерах по восстановлению справедливости в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30-40-х и начала 50-х годов".

...тарший помощник военного прокурора
Краснознаменного Одесского военного округа
...олковник юстиции В.Д.Семенов

...чальник следгруппы УКГБ УССР
...Николаевской области
...дполковник В.А.Левенец

9 " 03 1990 года

Висновок щодо реабілітації Цой Дю-Чира. 1990 рік.

На підставі таких «ґрунтовних» матеріалів у серпні 1938 року схвалено обвинувальний висновок у справі Цой Дю-Чира. Співробітники НКВС констатували: «…Цой Дю-Чир, мешкаючи в Кореї, перебував у лавах підпільної комсомольської організації, за що був заарештований поліцією, невдовзі Японською розвідкою була організована його втеча з в'язниці. Після чого він був завербований агентом Японської розвідки Ким Сун-Ку та спрямований із шпигунськими завданнями до СРСР. У 1936 році Цой Дю-Чир був вдруге перевербований агентом Японської розвідки Ким Ха-Кіном і направлений на шпигунську роботу до Миколаєва із спеціальним шпигунсько-диверсійним завданням…. На підставі викладеного: Цой Дю-Чир… обвинувачується як агент Японської розвідки, за завданням якої

проводив шпигунську роботу на підприємствах Миколаєва на користь іноземних держав, тобто у злочинах передбачених ст.. 54-6 КК УРСР… Слідчу справу Цой Дю-Чира по обвинуваченню за ст. 54-6 КК УРСР спрямувати на розгляд в особливому порядку»[237].

В особливому порядку справу розглянула 30 вересня 1938 року Нарада Особливої трійки при УНКВС по Миколаївській області. Її рішення було коротким – ЦойДю-Чира розстріляти з конфіскацією особистого майна. Вирок приведено в дію 19 жовтня 1938 року о 24 годині[238].

Доля його дружини, Ганни Петрівни, невідома. Інформація про інших родичів у справі відсутня. Реабілітували Цой Дю-Чира у 1990 році за рішенням Військового прокурора Одеського військового округу[239].

Таким чином, спираючись на аналіз архівно-кримінальної справи, маємо підстави стверджувати, що репресований ЦойДю-Чир став жертвою активізації «національних кампаній» з пошуку шпигунів, під час якої центральний апарат НКВС доносив до низових підрозділів твердження, що японська розвідка масово засилала на територію Далекого Сходу завербованих корейців, які після асиміляції направлялися до інших регіонів СРСР з метою проведення шпигунської діяльності. В свою чергу управління НКВС на місцях намагались практично підтвердити це, знаходячи і виявляючи як реальних так і уявних японських шпигунів. У підсумку, разом з певними успіхами у виявленні японської агентури, було забрано життя та скалічено долі тисяч представників корейської національності на теренах СРСР.

[237]ДАМО.Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 5101. Арк. 36-37.
[238]Там само.Арк. 39.
[239]Там само.Арк. 39.

Олександр Тригуб

СЛІДАМИ ІСТИННО-ПРАВОСЛАВНИХ

(ТЯЖКА ДОЛЯ ЧЕРНИЦІ ДАР'Ї ПІДМОГИЛЬНОЇ

Одним із найменш досліджених питань історії православ'я у міжвоєнний період в УСРР/УРСР продовжує залишатися діяльність Істинно-православної церкви. При цьому, після презентації даного аспекту у 1990-х – початку 2000-х років відомим дослідником В. Пащенком у низці публікацій, центр дослідження історії ІПЦ перемістився до Москви (І. Осипова) та Петербургу (М. Шкаровський).

Натомість у XXI ст. сформувалися зворотні тенденції, що було пов'язано з політичними змінами в обох державах. Російська Федерація, яка стала на шлях створення авторитарної держави, що спирається на спецслужби, почала згортати свободу доступу до архівних матеріалів, а в Україні, навпаки, сформувалися усі умови для вільного (і навіть занадто вільного) вивчення матеріалів радянських спецслужб. У результаті з'явилися можливості користуватися матеріалами не лише реабілітованих осіб, а й тих, справи яких мали обмежений доступ навіть у членів обласних редколегій «Реабілітовані історією» (агентурні справи, справи-формуляри тощо).

У поточній розвідці автор має на меті повідомити про тяжку долю однієї зі стійких послідовниць істинного православ'я у південноукраїнському краї – Дар'ї Іванівни Підмогильної (Подмогильной) і, ґрунтуючись на наявних матеріалах, створити її антропо-біографічний портрет. До сьогодні її ім'я відсутнє у більшості регіональних публікацій [240], і лише фрагментарно

[240] Тригуб О. «Істинно-православна церква» в Україні (1927-1931 рр.) // Гілея (науковий вісник): Збірник наукових праць. 2009. Вип. 20. С. 89-104.
Тригуб О. Істинно-Православна Церква Миколаївщини в лещатах тоталітарного режиму (1927-1939 рр.) // Реабілітовані історією. Миколаївська область. Книга шоста. Київ-Миколаїв: Світогляд, 2013. С. 46-55.
Тригуб О. «Істинно-православна церква» на Херсонщині (1927-1939 рр.) // «Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри». Матеріали ІІ міжнародної науково-практичної

згадується у нашій монографії[241]. Дар'я Підмогильна народилася у 1889 р. у с. Диківка (Д'яківка) Олександрійського повіту Херсонської губернії (у повоєнний час – Знам'янський район Кіровоградської області) в українській селянській родині («селян-середняків»). Мати померла рано (можливо під час пологів), оскільки вже у 1890 р. батько одружився вдруге. Закінчила три класи місцевої школи і в 15 років обрала шлях служіння Богові, прийнявши у 1905 р. чернечу обітницю. Після прийняття такого рішення Дар'я Підмогильна попала до Чечелівського Іоано-Предтеченського жіночого монастиря (с. Чечеліївка Олександрійського повіту Херсонської губернії), де пробула до самого його закриття у 1923 [242] (монастир було вщент знищено більшовицькою владою у 1930-х роках). Цікавим є те, що у 1906 р. юна черниця, зустрівшись з батьком, отримала від нього Псалтир (мабуть як напутнє слово чи благословення), який змогла зберегти до свого арешту у 1950 р. [243]

Підмогильна Дар'я Іванівна (тюремне фото, 1950 р.)

Про свою сім'ю на допиті у 1950 р. вона розповідала наступне: «Мої батьки давно померли, сестер і братів я не маю. Сама заміж не виходила і тому на даний час у мене нікого з родичів немає»[244].

Зазначене свідчить, що закриття монастиря для Дар'ї Підмогильної,

---

конференції, присвяченої 65-й річниці визволення Одеси від окупантів (Одеса, 10-11 квітня 2009 р.). Одеса, «ВМВ», 2009. С. 320-325.
Тригуб О. Переслідування антисергієвської опозиції в РПЦ: сторінки історії «Істинно-православної церкви» (1932-1941 рр.) // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. 2007. № 2. С. 39-60.
Михайлуца М.І. НКВС, «справа» ІПЦ та професор В.П. Філатов (на матеріалах архіву УСБУ в Одеській області) // Інтелігенція і влада. Зб. наук. праць. 2002. Вип. 1 (2). Ч. ІІ. С. 45-48.
Михайлуца Н.И. «Одесская группа «ИПЦ» 1935 г.: трагисценарий советских спецслужб // Былые годы. 2012. № 4 (26). С. 48-56.
Михайлуца М. «Ультра-православні опозиціонери» на Одещині (30-ті роки ХХ ст.) // Південний захід. Одесика. Історико-краєзнавчий науковий альманах. 2012. Вип. 13. С. 229-238.

[241] Тригуб О. Розгром української церковної опозиції в Російській православній церкві (1922-1939 рр.). Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон», 2009.
[242] Державний архів Миколаївської області (Далі – ДАМО) ф. Р-5859, оп.2, спр. 3835. Арк. 16, 39.
[243] Там само. Арк. 31
[244] Там само. Арк. 29

ймовірно за все, було не просто соціальною бідою, а справжньою особистою трагедією, оскільки поставило самотню 35-річну черницю перед випробуваннями самостійного світського життя.

З розгоном монастиря Д. Підмогильна залишилася у с. Чечелєво (Чечеліївка), працюючи поденно на різних роботах. У 1930 р. вона переїхала до Миколаєва, де, пропрацювавши невеликий період прибиральницею, знову почала поденно працювати на різного роду службовців.

Прибуття до Миколаєва звело колишню черницю з місцевим поборником істинного православ'я священиком Григорієм Синицьким, який сприяв приєднанню релігійної Дар'ї Підмогильної до істинно-православних. Остання почала брати активну участь в їхньому житті, збиратися у святкові дні на молитву по домівках вірян, вела листування з єпископом Прокопієм і священиком Синицьким. На допиті від 25 травня 1937 р. одна з учасниць групи ІПЦ Марфа Сіотка показала, що на її думку «самою активною у групі ІПЦ є черниця Дар'я Іванівна Підмогильна» [245]. У 1936 р. життя звело черницю з полтавським ігуменом Василем Моргуном. Їх знайомство відбулося завдяки Платону Гімбіцькому (один з членів групи ІПЦ у Миколаєві), який вважав, що ігумен Василь є прихильником ІПЦ та порекомендував Д. Підмогильній з ним зв'язатися для духовного спілкування. У результаті остання відправилася до Полтави на сповідь у о. Василя, на якій отримала пораду «до кінця життя чернецтвувати, не хитатися, не йти у «світ» і т.д.»[246]. У 1950 р. Д. Підмогильна по іншому описувала свою зустріч з о. Василем, стверджуючи, що до Полтави вона поїхала у 1934 р. з метою купівлі більш дешевих продуктів і заночувавши в однієї старої жінки (з якою вона познайомилася на базарі), зустрілася там випадково з ігуменом Василем.[247] Натомість сам ігумен Василь на одному з допитів у 1937 р. підтвердив більш ранню версію знайомства. У 1934 р. він

[245] ДАМО.ф. Р-5859, оп.2, спр. 6577. Арк. 145, 153
[246] Там само. Арк. 147
[247] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.3835. Арк.18-19.

повертався до Полтави із соловецького заслання й познайомився у потязі з миколаївською вірянкою Анною Базиленко, яка «у розмові згадала ім'я архієпископа Прокопія Титова» та пояснила, що це «їхній єпископ» з яким ведеться листування. Оскільки ігумен добре знав єпископа, то південноукраїнські істинно-православні його прийняли за послідовника ІПЦ і налагодили з ним листування, шукаючи у ньому духовного отця. При цьому першою йому написала листа саме Дар'я Підмогильна «з проханням надати їй духовну допомогу». Ігумен Василь відгукнувся позитивно і через деякий час, як вдячність, почав отримувати від Д. Підмогильної «грошову матеріальну підтримку», яка закріпила зв'язки. Цікавим є те, що пізніше, коли «титовці» (так інколи називали у південноукраїнському регіоні істинно-православних, оскільки своїм духовним лідером вони вважали єп. Прокопія Титова) повідомили єпископа Прокопія про налагодження відносин з ігуменом Василем Моргуном, то він «під загрозою відлучення від Церкви» заборонив їм будь-який духовний зв'язок з останнім, оскільки Моргун «богоборець, єретик і, взагалі, не істинно-православний». Цей розрив, вірогідно, відбувся у 1936 р., оскільки за свідчення В. Моргуна, у тому році Д. Підмогильна та А. Базиленко ще відвідували його на шляху до Харкова[248]. Василь Моргун також зазначав на допиті, що Д. Підмогильна, відвідуючи його у Полтаві, «висловлювалася, що важко жити і що немає де помолитися, оскільки немає церкви,… сумувала за висланим єпископом Титовим, який, згідно її заяви, є єдина для них втіха»[249]. Найбільш жваве листування Д. Підмогильна вела з єпископом Прокопієм. Останній у своїх листах рекомендував, щоб істинно-православні «міцно трималися істинно-православної церкви», закликав молитися та терпіти. Отримані листи після прочитання спалювалися[250].Щодо листування зі св. Г. Синицьким, то від нього вона отримала лише два листи, які також, ймовірніше за все, були спалені (Підмогильна, знищивши листи, забула позбавитися від конвертів,

[248] ДАМО.ф. Р-5859, оп.2, спр. 6577. Арк. 80-81
[249] ДАМО.ф. Р-5859, оп.2, спр. 6577. Арк. 73 зворот
[250] Там само. Арк. 147

які були знайдені під час обшуку й стали доказом її «кримінальних» зв'язків з контрреволюційним духовенством в особі Синицького).

На хвилі масових репресій 1937 р. миколаївську групу Істинно-православної церкви на чолі з Платоном Гімбіцьким (у своїй монографії ми помилково назвали останнього священиком[251] було викрито. Осередок діяв протягом 1930-х років і вважав своїми духовними керівниками висланого миколаївського священика Григорія Синицького та єпископа Миколаївського і Херсонського Прокопія (Титова). Віруючі вели з ними активне листування, надсилали речі, продукти та гроші, підтримували живий зв'язок тощо.

Для виконання духовних треб регулярно проводилися нічні служби на квартирах активістів у Миколаївському, Варварівському, Цюрупинському, Володимирівському районах Одеської області (Єфимії Басько, Семена Чижикова, сестер Лопатіних у Варварівці й інших). Так, у активістки Є. Басько кімната була оформлена як молитовний дім і до неї часто приходили молитися різні люди із сс. Варварівки, Водопоя, м. Миколаєва й ін. Пізніше, під час обшуку, у Є. Басько було вилучено величезну кількість церковної начиння та релігійної літератури[252].28 травня 1937 року Дар'ю Підмогильну було заарештовано з обвинуваченням, що вона «проводила контрреволюційну роботу, перебуваючи у контрреволюційній групі ІПЦ, систематично проводила антирадянську агітацію та поширювала контрреволюційні монархічні листівки»[253].

Під час обшуку у неї було вилучено дві книги Іоанна Кронштадтського: «Чудесное явление» (мабуть «Чудесное видение») та «Живой колос», а також різне листування та фотографію єпископа Прокопія (Титова).

Під «контрреволюційною монархічною листівкою» мався на увазі твір Іоанна Кронштадського «Чудесное видение». Його Дар'я Підмогильна

[251] Тригуб О. Розгром української церковної опозиції в Російській православній церкві (1922-1939 рр.). Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон», 2009. Арк.189-190
[252] ДАМО.ф. Р-5859, оп.2, спр. 6577. Арк. 52, 97, 208-211, 214, 294
[253] Там само. Арк. 55

отримала від вірянки з містечка Олешки на Херсонщині Любові Васильєвої, яка, у свою чергу, передала рукопис Платону Гімбіцькому (П. Гімбіцький вирішив зробити собі друковані копії та попросив їх надрукувати свого старого товариша адвоката В. Клюшина, який внаслідок цього став фігурантом справи й отримав «розстрільний» вирок). У результаті на одному з допитів П. Гімбіцький вказав: «Я поширював отриману від Підмогильної Дар'ї контрреволюційну монархічну листівку»[254].

Активних членів церковної групи Платона Гімбіцького та Євгена Бєлова рішенням судової трійки при УНКВС по Одеській області було засуджено до ВМП, а сімох вірян, у тому числі і Дар'ю Підмогильну, – до 8 років ВТТ[255]. Їй інкримінували наступні «злочини»:

а) є учасницею церковно-монархічної контрреволюційної організації, підтримувала зв'язок з висланими за контрреволюційну діяльність ідеологами церковної організації – Синицьким і Титовим, й організувала збір коштів для надання їм матеріальної допомоги;

б) поширювала контрреволюційний монархічний твір, так зване «Чудесное видение Иоанна Кронштадтского»;

в) проводила контрреволюційну роботу за статтями 54-10 ч. 1 і 54-11 КК УРСР[256].

За цей «злочин» Дар'я Іванівна Підмогильна була реабілітована лише у 1990 р.

Після звільнення з Архангельських виправно-трудових таборів у 1946 році Дар'я Підмогильна влітку того ж року прибула до Миколаєва, де у неї була зведена сестра – Марія Антонівна Медвєдєва (саме з її матір'ю вдруге одружився батько Дар'ї). У той же час у місті та ближніх районах колишній

[254] ДАМО.ф. Р-5859, оп.2, спр. 6577. Арк. 97 зворот, 153 зворот
[255] Там само. Арк. 224-234.
[256] Там само. Арк. 219

черниці проживати заборонили, запропонувавши обрати віддалений район, що привело її для проживання до містечка Новий Буг, який і до сьогодні є районним центром Миколаївської області. Там їй обміняли Довідку про звільнення на паспорт (його у неї було вкрадено у потязі восени 1949 р.) й оскільки якоїсь професії колишня черниця не мала, то у пошуках засобів для життя вона подорожувала селами Новобузького району (Олександрівка, Володимирівка й ін.), де допомагала селянам по господарству й отримувала харчі[257]. У березні 1950 р. Д. Підмогильна переїхала до Миколаєва, проживаючи переважно на міському кладовищі, а також у випадкової знайомої Віри Степанівни Воронкової, яка з душевної ласки інколи пускала стару жінку до себе переночувати та перепочити. Остання на допиті розповідала, що «Д.І. Підмогильну я знаю з початку квітня 1950 року. Спочатку вона до мене зайшла та попросила кип'яченої води, розповідала мені, що прибула з Н.-Бугу, після дороги прихворіла і хоче відпочити. Я її покормила і надала місце у своїй квартирі для її відпочинку. Підмогильна переночувала у мене дві ночі та пішла… Підмогильна мені читала Євангеліє, я біля неї стояла та слухала»[258]. Щоб якось прохарчуватися Дар'я Іванівна пропонувала людям допомогу по господарству в місті та навколишніх селах, а також «підправляла могили» на міському кладовищі, за що люди їй давали «на прожиття». Ночувала у тих, хто пустить на ночівлю, як правило, одну-дві ночі, та йшла далі. Окрім того колишня черниця займалася рукоділлям, за що отримувала гроші, які витрачала на харчування й одяг[259].

12 травня 1950 р. Дар'ю Підмогильну було затримано, проведено обшук, під час якого нічого не було знайдено, але при цьому лише 13 травня було видано постанову й ордер на арешт. Д. Підмогильна звинувачувалася у «гріхах» 13-річної давнини: «кадрова учасниця підпільної антирадянської групи «Істинно-православної церкви»,… активно та вороже налаштована [до

[257] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.3835. Арк.12, 24.
[258] Там само. Арк. 36-37
[259] Там само. Арк. 13, 22-23,37-38

радянської влади]… Займалася поширенням серед учасників підпілля ІПЦ контрреволюційного монархічного писання т.зв. «Чудесное видение Иоанна Кронштадтского»…, підтримувала зв'язок з натхненником організації ІПЦ [єпископом Херсонським і Миколаївським Прокопієм] Титовим і священиком [Григорієм] Синицьким, що відбували покарання, організовувала збір коштів для надання їм матеріальної допомоги, а також отримала від них вказівки про активізацію антирадянської діяльності»[260].

15 травня слідчим УМДБ по Миколаївській області старшим лейтенантом Савіним було заведено справу та розпочато слідство. Оскільки тюремний медик виявив у арештованої тахікардію та різку серцеву недостатність у стадії декомпенсації, то допити були відкладені до її видужування й перенесені на 5 червня. Відповідно, вже 5 червня 1950 р. Д.І. Підмогильній було пред'явлено обвинувачення за статтями 54-10 Ч. 1 та 54-11 КК УРСР. При цьому, того ж дня під час допиту, вона у відповіді, визнаючи свою провину, майже цілком повторила зміст постанови обвинувачення, що свідчить про цілковиту фальсифікацію обвинувачення та слідства[261].

Обвинувальний висновок, який було оголошено 7 вересня 1950 р., повністю повторював матеріали справи 1937 р. і тому слідчий пропонував вислати арештовану на поселення «у віддалені місця СРСР», з чим 28 вересня того ж року погодилося МДБ республіки та вирішило направити справу на розгляд Особливої Наради при МДБ СРСР. 9 грудня остання прийняла рішення, згідно якого «Підмогильну Дар'ю Іванівну, за приналежність до антирадянської сектантської організації вислати на поселення у Джамбульську область Казахської РСР під нагляд органів МДБ»[262].

[260] Там само. Арк. 2-3, 5, 10-11
[261] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.3835. Арк.1, 15-17, 42-44
[262] Там само. Арк. 52, 58-59

Чи дісталася далекого Джамбула (місце призначення згідно наряду на етапування) посеред зими 1950/1951 р. стара та хвора, але глибоко віруюча людина, яка не зрадила своєї віри на важкому життєвому шляху – невідомо. Але її доля свідчить про глибоку антилюдську політику сталінського режиму по відношенню до будь-якого інакомислення, а особливо якщо воно мало релігійний відтінок.

Олександр Тригуб

ДОЛЯ СІЛЬСЬКОГО ПАСТИРЯ

(СВЯЩЕНИК ЯКІВ БУРМИНЧЕНКО)

Тривалий час історичний процес передавався переважно як процес політичний, державницький. Пізніше вітчизняна історіографія зробила крен у бік історії народу, тобто певної безликої маси, на фоні якої виділяється людська цяточка – лідер народних мас, політичний авторитет, державний діяч і т.д. Сьогодні історична наука все частіше звертається до повсякденності, мікроісторії, історії сім'ї, роду, малої батьківщини і т.д., де в центрі, почасти, стоїть звичайна пересічна людина, без якої нічого цього б не існувало. Саме тому ми поставили у центр нашого дослідницького інтересу долю окремої людини, особиста трагедія якої вихором відобразилася на усій сім'ї головного героя, а можливо, і на долі громади та суспільства.

Священик Яків Бурминченко

Яків Іванович Бурмиченко, герой нашої розповіді, народився 23 жовтня 1886 р. у містечку Короча Курської губернії (сьогодні – м. Короча, центр Корочанського району Бєлгородської області РФ) у селянській родині

(батько був кравцем). Закінчив учительську школу й екстерном духовну семінарію.

У 1905 р. о. Яків був направлений вчителем сільської церковнопарафіяльної школи селища Казача Лисиця на Курщині (нині село у Грайворонському міському окрузі Бєлгородської області РФ), а з 1907 р. зайняв місце псаломщика у місцевій Казанській церкви. До 1924 р. він служив при церкві та займався домашнім господарством, тримаючи коня, корову, свиней, а для городницьких і польових робіт наймав батраків і сезонних робітників, що говорило про заможність господарства. Пізніше, у 1937 р., начальник Грайворонського райвідділу НКВС, сержант держбезпеки Наумов так охарактеризує «політичну позицію» о. Якова: «У 1919 р., коли наступали денікінці, служив на честь їхнього приходу молебень, видавав денікінцям сім'ї червоноармійців і партизан, яких білі піддавали биттю шомполами, по-звірячому бив дітей-школярів».[263]Звісно, враховуючи той час та автора характеристики, її зміст міг бути частково, або повністю сфальсифікований (подібні характеристики почали розвінчуватися самими авторами ще за часів хрущовського реабілітаційного процесу). Але у 1937 р. ця характеристика лягла в основу звинувачення.

Переживши лихоліття політичного протистояння та терору на Курщині, у середині 1920-х років сім'я переїхала до України (на жаль, де перебувала родина у 1925-1929 рр. у справі не зазначено), а в 1929 р. – до села Мала Янісоль на Маріупольщині (нині – с. Малоянісоль Нікольського району Донецької області), куди, ймовірно, був запрошений парафіяльною громадою на священицьку посаду в Феодоро-Стратилатівську церкву.

Саме у с. Мала Янісоль священику судилося пережити перші переслідування більшовицької влади. Після кампанії зняття дзвонів 1929-30 рр., церковний староста «95-річний старий вірянин», колишній купець 1-ої гільдії Василь

[263] Державний архів Миколаївської області (Далі – ДАМО). Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 868. Арк. 40

Кумурджі вирішив повернути дзвони до церкви. Для цього ним були організовані місцеві вірянки з вимогами до сільради «повернути вилучені із церкви дзвони та повісити їх на дзвіниці»[264]. Як це відбувалося пізніше розповів свідок Георгій Муфти, який 3 квітня 1930 р. охороняв малоянісольський сільбуд.

«3 квітня я сидів у сільбуді, куди прийшло близько 150 жінок і стали вимагати, щоб я відкрив їм сільбуд для зібрання. Я відповів, що без дозволу голови сільради не відкрию, тоді вони відправили делегацію до голови сільради. Через деякий час делегація повернулася та повідомила про те, що голова сільради відмовився з'явитися на зібрання. Жінки, яких до того часу зібралося близько 300 осіб, підняли крик: «В газетах пишуть, а вони не приходять на зібрання, все рівно прийде він, чи не прийде, а дзвони ми все рівно заберемо» і направилися до сільради…»[265]. Коли натовп прийшов на двір сільради, то всі зупинилися, але згодом, підбурювані однією із учасниць «волинки», вирішили штурмом взяти сільраду. У результаті були поламані двері, побито міліціонера, голову сільради та комсомольців-активістів. У результаті, найбільш активних призвідників було заарештовано, і серед них і отця Якова. Просидівши до 20-х чисел квітня два тижні під арештом, священик був звільнений.

Ймовірно, сільська радянська еліта не змогла пробачити священику жіночу «волинку», й незабаром, за надання хабара у вигляді продуктів працівнику міліції, о. Яків був засуджений до 6 місяців примусових робіт.[266]

У справі 1937 р. вкладені оригінальні матеріали допитів свідків по «волинці» 1930 р., які датуються 4-5 квітня 1930 р. Зазначені матеріали, швидше за все, покликані були підкреслити контрреволюційну та антирадянську сутність священика Я. Бурминченка. У результаті, в обвинувачувальному висновку 1937 р. з'явився абзац наступного змісту: «У 1930 р. обвинувачений

[264] ДАМО Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 868. Арк. 38
[265] Там само. Арк. 33, 33 зворот
[266] ДАМО Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 868. Арк.37 зворот, 38

Бурминченко Я.І., проживаючи у с. М. Янісоль Маріупольської округи, організовував навколо себе ченців, контрреволюційний елемент і дружин антирадянського та контрреволюційного елементу, через яких поширював антирадянську агітацію проти колгоспного ладу, організовував масові жіночі волинки з метою відкриття церкви та повернення знятих дзвонів»[267].

Ґрунтуючись на матеріалах справи, можна прийти до висновку, що ніякого прямого відношення до організації жіночої «волинки» священик не мав. Натомість, покази свідків підтверджують, що більшовицьку владу та радянську систему о. Яків дійсно не любив (та й не дивно, враховуючи її ворожо антирелігійну сутність). Так, вірянка Олімпіада Темір зазначала, що коли вона прийшла до церкви на сповідь, то священик, накривши її та подругу своїм покривалом, наставляв: «Ходіть до церкви, моліться Богу, не співайте радянських пісень, не слухайте своїх вчителів безбожників… Під час радянських свят по вулиці з червоними прапорами не ходіть, а сидіть вдома»[268]. Такі ж настанови отримували й інші учениці, яких священик закликав «щоб вони не слухали, що їм будуть казати вчителі, а вчилися молитися Богу»[269].

Загалом, такі заклики були характерні для радянського священства того часу, тим більше, що Яків Бурминченко представляв один з найбільш радикальних напрямків православ'я – прихильників покійного патріарха Тихона, т.зв. тихонівців.

У 1934 р. священник Яків Бурминченко разом з родиною переїхав до с. Сухий Єланець, Ново-Одеського району на Миколаївщині (нині – с. Сухий Єланець Миколаївського району Миколаївської області), де очолив парафію при церкві св. Марії Магдалини. На нашу думку, переїзд був спричинений закриттям церкви у с. М. Янісоль, оскільки даний процес на Донбасі 1930-х років набрав шалених обертів раніше за інші регіони.

[267] Там само. Арк. 42
[268] Там само. Арк. 32
[269] Там само. Арк. 32 зворот

Але хвиля остаточного закриття церков і масових репресій докотилася і до Сухого Єланця. Про обставини арешту священика у 1998 р. повідомила у своєму листі до миколаївської дослідниці Тетяни Губської донька Євгенія Майстренко (Бурминченко): «Мій батько був священиком і дуже вірив у Бога. Він просто не мислив життя без цієї віри. Він на селі був і священиком, і учителем, і лікарем. Люди йшли до нього за порадою, і він не відмовляв нікому. Жили ми тоді у Миколаївській області, Новоодеський район, село Сухий Єланець.

Ось якось у суботу викликали тата до сільради і тримали так довго, що ми з мамою вирішили дізнатися, у чому річ. У кабінеті було повно людей і так накурено, що здавалося вже вечір. Батька вмовляли добровільно здати ключі та принародно сказати своїм парафіянам, що ніякого Бога немає, що я вас обманював, а за це обіцяли будинок і роботу бухгалтера. Батько відповів, що я ніколи не зроблю цього, це все одно, що віддати душу дияволові. На нього кричали і навіть погрожували вбити, а через тиждень (це було влітку 1937 року) приїхали з Нової Одеси з НКВС три людини, зробили обшук у квартирі, наказали одягтися та їхати з ними.

Ми, звичайно, почали плакати, а вони сказали: розберемося і він повернеться додому. Більше ми батька не побачили: судила його трійка і вислали його на Далекий Схід, в бухту Нагаєво. Звідти він надіслав одного листа…»[270].

Повернемося до кримінальної справи. 3 липня 1937 р. Новоодеським райвідділом НКВС було прийнято рішення про арешт священика за звинуваченням «у систематичному проведенні антирадянської та контрреволюційної агітації та її поширення серед колгоспників через віруючих близьких йому осіб. З метою посилення релігії серед парафіян, яких він відвідував, посилаючись на сталінську Конституцію, перекручував зміст ст. 124. І в останній час став на шлях нанесення образ і погроз члену

[270] Губская Т.Н. Военное духовенство и священники Николаева. Исторические очерки. Николаев: Издательство Ирины Гудым, 2006. Арк. 152, 156

ЛКСМ – сількору Бойчуку Ф. за розміщену статтю про Бурминченка у місцевій пресі. У 1934 р. Бурминченко Я.І. проживав у Маріупольській окрузі, [де] організовував віруючих за відкриття церков і повернення дзвонів»[271].

Отже, священику згадали усе – і минулі помилки, і теперішні, додавши ще й особисті образи члена комсомолу. У результаті Я. Бурминченка 4 липня 1937 р. було арештовано та направлено до Миколаївської тюрми.

Цікавим є те, що справа була заведена ще в травні 1937 р., оскільки основоположні протоколи свідків датуються 23-24 травня того ж року. Слідство вів безпосередньо начальник Новоодеського райвідділу НКВС лейтенант держбезпеки Рижков (досить нечасте явище у практиці Великого терору). Із десяти свідків, лише двоє допитувалися після арешту священика – 10 серпня 1937 р. 23 травня було допитано 3 свідки, 24 травня – 4, і 1 липня – 1.

5 липня було допитано безпосереднього фігуранта справи. Слідчого цікавили два основних аспекти: 1. організація волинки у М. Янісолі в 1930 р. і 2. відносини з активістом і комсомольцем Федором Бойчуком. Формування справи свідчить, що поштовхом до її заведення послужили агентурні матеріали, або ж відверта кляуза. На нашу думку, заяву на священика, ймовірніше за все, написав сам Ф. Бойчук після безпосереднього конфлікту з Бурминченком, який відбувся 18 травня 1937 р., де розписав «антирадянську та контрреволюційну» діяльність священика. Це пояснює і часовий проміжок – 5 днів між конфліктом і першими допитами. Але оскільки справа була сформована недостатньо (були незібраними матеріали про особу священика, про що свідчить запит № 799 від 4 липня 1937 р. до Грайворонського райвідділу НКВС про минуле Я. Бурминченка на Курщині), то арешт відбувся лише через 41 день з початку накопичення матеріалу.

[271] ДАМО Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 868. Арк. 1, 2

10 серпня 1937 р. лейтенант Рижков підготував постанову, згідно якої Яків Іванович Бурминченко обвинувачувався за статтями 54-10 (контрреволюційна та антирадянська агітація і пропаганда) і 69-1, Ч. 2 (нанесення побоїв чи здійснення інших насильницьких дій по відношенню до активістів, ударників на виробництві, а також колгоспників у зв'язку з громадянською чи виробничою їх діяльністю) КК УРСР. Ключовими пунктами звинувачення були наступні:

– у роки громадянської війни в 1919 р. мав тісний зв'язок з білими, яким видавав червоних партизан та їх сім'ї для звірячої розправи;

– у селі М. Янісоль Маріупольської округи організовував віруючих і контрреволюційний елемент села на відкриття церков і повернення знятих дзвонів;

– протягом 1934-37 рр. проводив активну антирадянську агітацію серед віруючих, навмисно перекручуючи ст. 124 сталінської Конституції з метою посилення релігійності серед колгоспників;

– займався переслідуванням сількора, члена ЛКСМУ Ф. Бойчука; висловлював свою ненависть по відношенню до комсомольця-сількора Бойчука, оббріхував радянську пресу, поширюючи провокаційні чутки;

– висловлювався «у контрреволюційній ворожій формі» проти колгоспного будівництва, заявляючи, що «у старі часи життя було кращим, тепер колгоспники сидять у холодних хатах, не мають хліба, голі та роздягнені, все це через колгоспи»;

– поширював чутки про війну та майбутній переворот, говорячи: «Все таки радянська влада знаходиться перед загрозою військової небезпеки. Війна проти радвлади насувається з кожним днем і передбачається у найближчому майбутньому кінець існування радвлади»;

– «з метою посилення релігійності серед колгоспників» поширював провокаційні чутки про те, що «колгоспники із зібрання вигнали вчителя, після того як він висловився за закриття церкви»; поширював провокаційні чутки, направлені на дискредитацію радянських вчителів;

– намагався експлуатувати дітей-учнів, підмовляючи їх доставляти йому дрова додому за безцінь;

– з метою посилення релігійності населення «через близьких осіб влаштовував п'янки, які використовував для організації масового хрещення дітей шкільного віку. Через віруючих старих жінок здійснював незаконні збори серед населення» і т.д.[272] У результаті справа була направлена на розгляд трійки УНКВС по Одеській області. Оперативно, вже 2 вересня того ж року, трійка постановила: Якова Івановича Бурминченка за те, що він був «контрреволюційно налаштований, проводив агітацію, що була направлена на дискредитацію колгоспів, проводив хрещення дітей вночі у себе вдома, у тому числі й учнів школи, погрожував сількору-комсомольцю, який його розвінчав у газеті та поширював провокаційні чутки про близькість війни та гибель радвлади… ув'язнити до виправного трудового табору терміном на вісім років»[273]. Як відомо, з табору Яків Бурминченко так і не повернувся, залишивши самотньою дружину – Марію Петрівну (1893 р.н.) та сиротами двох доньок – Зінаїду (1924 р.н.) та Євгенію (1927 р.н.).

4 березня 1989 р. Якова Івановича Бурминченко було реабілітовано, про що були повідомлені його доньки, які так і проживали на Миколаївщині.

[272] ДАМО Ф. Р-5859. Оп. 2. Спр. 868. Арк. 41-43
[273] Там само. Арк. 44

Олександр Тригуб

«Підтримував зв’язок зі своїм братом…»

(священик Володимир Владімірський)

Все частіше у центрі уваги історика, краєзнавця чи пересічного вірянина постають окремі постаті духовенства, що служили українському людові у різні епохи минулого. Хтось в історичному марафоні промайнув непомітною тінню, хтось пролетів палаючою кометою чи засвітився яскравою зіркою, а були й ті, чия іскра життя була погашена темним режимом сталінсько-більшовицької тиранії. До останніх відноситься і життєвий шлях звичайного пастиря з Очаківщини – Володимира Владімірського, який згубився у сибірських таборах...

Володимир Владімірський (грудень 1934 р.)

(фото із кримінальної справи)

Володимир Васильович Владімірський народився у 1873 р. (точна дата у справі ніде не зафіксована) в Твері у родині настоятеля Христо-Різдвяного монастиря, який був членом Тверської духовної консисторії (помер у 1893 р.). Закінчив Тверську гімназію у 1890 р., а в 1892 р. вступив до Сімферопольської духовної семінарії, яку, не закінчивши, залишив у 1897 р., перебуваючи у 5-му класі.[274] Цікавим є те, що в «Анкеті обвинуваченого» вказано, що В. Владімерський є громадянином УСРР та українцем(!)[275]. Але згодом він вже вказав себе росіянином[276].

Натомість перегляд списку учнів Таврійської духовної семінарії (офіційна назва навчального закладу на той час) за 1892-98 рр. показав, що дійсно Володимир вступив до семінарії у 1894 р. і, двічі не подолавши 1-й клас ,(у 1895 – «у зв'язку з хворобою»[277] , а в 1896 – за неуспішністю, бо зобов'язаний був перескласти після канікул низку предметів: цивільну історію, грецьку мову та спів[278], залишив семінарію ймовірно у кінці 1896 р., бо у списках учнів 1897 р. він вже не значився. Отже особливими стараннями та успішністю семінарист Владімірський не прославився.

Оскільки В. Владімірський не отримав духовної освіти, то отримати місце у середовищі духовенства він не зміг і змушений був у 1897 р. зайнятися учительською справою «у земських і торгово-парафіяльних школах у Бердянському повіті та Севастопольському градоначальстві». У 1905 р. нашому герою вдалося прилаштуватися до парафії с. Ново-Павлівка Бердянського повіту (Новопавлівка (до 2016 р. – с. Партизани) Приморського району Запорізької області), де він був висвячений у диякона та, разом з цим, учителював у місцевій початковій школі. У 1920 р. був запрошений і

[274] Державний архів Миколаївської області (Далі – ДАМО). Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 17.
[275] Там само. Арк.7
[276] Там само. Арк. 23
[277] Разрядный список воспитанников всех классов Таврической духовной семинарии, составленный в педагогическом собрании правления семинарии 14 июня 1895 года, на основании годовых успехов и баллов, полученных на испытаниях, производившихся в мае и июне месяцах, по окончании 18945 учебного года // Таврические епархиальные ведомости. 1896. № 27 (7 июля). Отдел офиц. Арк. 697
[278] Разрядный список воспитанников Таврической духовной семинарии, составленный в собраниях правления 10 и 29 мая 1896 года // Таврические епархиальные ведомости. 1896. № 27 (5 июля). Отдел офиц. Арк. 751.

висвячений на священика до церкви Архангела Михаїла с. Новотроїцьке Бердянського повіту, де пробув до 1928 р.

Майже 6 років священик митарствував по різних парафіях Південної України: с. Єлисаветівка та с. Єлисеївка Маріупольської округи, села Миколаївської округи (району) – Кисляківка, Ново-Юр'ївка, Новий Буг, Причепівка та Анчекрак. Свої часті переїзди з місця на місце священик пояснював тим, що був на правах «запасного священика» і в означених парафіях тимчасово виконував обов'язки арештованого духовенства.

У с. Анчекрак (сьогодні с. Кам'янка Миколаївського району Миколаївської області) В. Владімірський опинився у червні 1933 р. і був обраний настоятелем місцевої церкви Покрова Пресвятої Богородиці, де й осів на постійне місце проживання (на цей момент священик вже був вдівцем).

До прибуття в с. Анчекрак у В. Владімірського не було якихось серйозних проблем із законом. При цьому він двічі перебував під слідством. Вперше у 1921 р. за приховування церковних цінностей (золотої чаші та хреста) під час кампанії їх вилучення; вдруге, у 1930 р. «за видачу начебто незаконних довідок». Обидві справи у процесі слідства були припинені «за відсутності складу злочину»[279].

У поле зору «серйозних» правоохоронних органів він потрапив не як служитель культу, а як «клієнт» Торгсіну, який у 1933-34 рр. здійснював валютні операції (спецслужби уважно слідкували за усіма, хто мав навіть поодинокі зв'язки із закордоном). Передісторія цього «знайомства» була наступною.

Володимир мав рідного брата – Ніколая Васильовича Владімірського, який до 1920 р., маючи сан протоієрея, був настоятелем собору в Ялті. У 1920 р. він, разом із армією Врангеля, емігрував до Болгарії (м. Видин), а в

[279] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 21.

1929 р. був запрошений на посаду протоієрея в церкву колишнього російського посольства у Софії.

У 1924 р. (за пізнішими свідченнями – кінець 1920 – початок 1921 р.) старший брат налагодив листовний зв'язок із Володимиром і з того часу вони періодично надсилали один одному листи, де розповідали про своє життя.

Довідавшись про жахіття Голодомору, що вирував у радянській Україні, Ніколай вирішив допомогти молодшому брату, але у 1932 р. зробити це зміг лише конспіративним шляхом. В. Владімірський розповів про це так:

«Приблизно на початку 1932 року, я отримав переводом з Москви 50 рублів радянських грошей від невідомої мені якоїсь М.І. Мухіної, із вказівкою зворотної адреси: Москва, Пречистенка, чи Ільїнка (точно не пам'ятаю), ці гроші були нею переслані мені, ймовірно за дорученням мого брата. Незадовго до цього він мені писав, що надіслав мені 1000 болгарських левів. Замість же левів, я отримав ці 50 руб. радзнаків. На мої декілька листів до Москви, на адресу, вказану на відрізку переводу – на ім'я Мухіної, з проханням повідомити, за чиїм дорученням вона вислала мені гроші, я відповіді не отримав, а також не отримав назад своїх листів, хоча й писав їх рекомендованими»[280]. Пізніше фахівці Секретного відділу НКВС зроблять висновок: «Гроші були надіслані Ніколаєм Владімірським через спеціальних людей і адреса Мухіної є вигаданою»[281].

Пізніше Ніколай вже відкрито направляв допомогу братові – тричі у 1933-34 р. відправляючи валюту через Торгсін, і одного разу відправивши посилку з продуктами.

Були думки у Володимира залишити СРСР, які його часто навідували у голодному 1933 році. Натомість якихось серйозних спроб виїхати за межі «більшовицького раю» він не робив: «…я не піднімав питання про

[280] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 18-19
[281] Там само. Арк. 30

можливість виїзду нелегальним шляхом, а також ні з ким не вів розмови про можливості виїзду нелегальним шляхом. У силу відсутності коштів і можливостей пробратися за кордон, це питання відпало і я вже для здійснення наміченого більше ніяких заходів не робив»[282]. У 1933-35 рр. по Україні розгорнулася низка агентурних справ («Святые», «Закордонники», «Священнослужитель», «Связь» та ін.), які вивчали зв'язки православного духовенства із закордоном та отримання ними іноземної допомог.[283] Фігурантом подібних двох справ 1933 р.: «Еланец» (терористична діяльність) і «Николаев» (біла контрреволюція) став і о. Володимир, якого 11 грудня 1934 р. було заарештовано на основі матеріалів агентурної справи «Еланец»[284]. і поміщено в камеру попереднього слідства Очаківського ДПУ.

Деталі арешту дізнаємося із заяви (фактично доносу) співкамерника В. Владімірського – очаківця Афанасія Куліша[285] який вже наступного ранку передав записку олівцем через вартових наступного змісту (мова оригіналу):

«До Очаківського начальніка Г.П.У.

Заява від затриманого Куліша Аф. М.

Цим доложую до Вашого відому, що вчора в нашу камеру завели затриманого – попа, де після чого він вимагав от нас дізнатися яке в Очакові провадиця воєнне строітельство, скілько воєнного народа в Очакові та які воєнні крейсера стоять в Очаківському порту.

Затриманий з камери *підпис.* 12/XII»[286].

---

[282] Там само. Арк. 24-25
[283] Галузевий державний архів Служби безпеки України. Ф.16, оп.1, спр.32. Арк. 1-10
[284] Там само. Арк. 8, 10
[285] Чи був Афанасій Михайлович Куліш, бухгалтер пригороднього господарства Очаківського рибрадкопу (рибацький радянський кооператив), сексотом Очаківського ГПУ і фактично виконував роль «наседки» (насєдка – агент слідчих органів, якого спеціально підсаджували до камери для спостереження за підслідними), чи просто свідомим громадянином, який уважно пильнував, бо «ворог не спить» і таким чином вислужувався перед правоохоронними органами, за справою з'ясувати неможливо. Але й відкидати цю версію повністю, виходячи із професійності заяви на священника, не варто.
[286] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 11

Ймовірно записка зацікавила місцевих чекістів, бо вже наступного дня А. Куліша було викликано та запропоновано вже в кабінеті власноруч детально описати все, про що було сказано у записці. У заяві, зокрема, вказувалося (відредаговано автором із збереженням колориту. – О.Т.):

«11/XII-1934 р. годин у дві дня завели в нашу камеру попа. В цей мент нас знаходилося три человека… Коли його завели у камеру, він метушився по камері, я його запитав: за що Вас затримали? Він ответив, що з ніколаєвського «Торгсіна» приніс із зятем картошку, сів пити чай і мене затримали.

Після чого ми зайнялись різними справа та вопросами, читаючи газету «Чорноморська Комуна». По закінченню ми сиділи і думали. Кожен про себе. Після невеликої паузи цей піп зробив кілька кроків по камері, сів на нари і запитав (його слова): Какие тут производятся в Очакове аграрные строительства?… Какие здесь военные строения происходят? … Какие тут войска стоят – морские или сухопутные? В каком они обмундировании і сколько их здесь находится?, то Казанлі (один із арештантів. – О.Т.) сказав, «что это есть военная тайна и для нас это неизвестно».

После чего он спросил: Какое строительство происходит в Кабурге? Ми тогда ему ответили, что для нас неизвестно. Он на этом не закончил и сказал: Как же неизвестно, Вы же здесь живете в Очакове и не знаете что делается. Потом спросил: Какие в Очаковском порту стоят военные крейсера и сколько их тут стоит? После чего я не сдержался и спросил: зачем это все Вам?

Сделалась пауза. Тогда он сказал: та знаете, я слышал, что здесь хотят закрыть церковь, а посему меня интересуют эти вопросы. Я ему сказал: да. Когда будет постановление рабочих города Очакова – закроем и используем под культурно-бытовые нужды, а на сьогоднішній день жителі гор. Очакова

мають закрить церков. То на етом разговори билі закончени до утра і утром єго забралі. 13/XII. *Підпис*».[287]

Пізніше, на допиті 27 грудня, священик так пояснить свою цікавість до військових питань: «Дійсно, сидячи під охороною в м. Очакові я заарештованим задавав питання: яке ведеться військове будівництво, скільки війська і який флот. Просто із-за цікавості, без усіляких задніх думок»[288].

Але це не завадило даний матеріал долучити до обвинувачувального висновку.

На основі агентурного матеріалу та протоколів допитів В. Владімірського 26 грудня (через два тижні після арешту) було сформульоване обвинувачення за статтями 20-54/8 (підготовка терористичного акту) і 20-54/11 (участь у контрреволюційній організації) КК УСРР у тому, що «Владімірський підтримував зв'язок зі своїм братом (курсив наш. – О.Т.) Ніколаєм, учасником білогвардійської терористичної контрреволюційної організації, що знаходиться у Болгарії [і] від якого отримував гроші через третіх осіб, а також і сам готував нелегальний ухід за кордон»[289].

У «Завершальній постанові», яка була складена 28 грудня 1934 р. у стінах Третього відділення Особливого відділу Управління НКВС по Одеській області, коротко подано агентурний базис, який привів до арешту св. Володимира. Зокрема зазначалося:

«За даними органів НКВС відомо, що у Болгарії знаходяться: білоемігрант – капітан Фосс, який є керівником бойової терористичної групи РОВСа[290] в Софії та пов'язаний з ним – протоієрей колишньої російської

[287] Там само. Арк. 12
[288] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 26 зворот
[289] Там само. Арк. 9
[290] РОВС (рос. Русский (Российсикй) общевоинский союз) – російська військова організація Білої еміграції. Створено 1 вересня 1924 р. головнокомандувачем Російської армії генерал-лейтенантом бароном Петром Врангелем. Союз об'єднував військові організації та військові союзи у всіх країнах Російського Зарубіжжя.

посольської церкви у Софії Ніколай Владімірський, який також втік з Криму до Болгарії при розгромі білої армії та на доньці якого одружений Фосс. Обидва вони ведуть контрреволюційну роботу на території СРСР, шляхом перекидання через кордони СРСР шпигунів і терористів, а також використовуючи для цих цілей свої родинні й інші зв'язки в СРСР.

Одночасно було встановлено, що протоієрей Ніколай Владімірський підтримує зв'язок шляхом листування, а також надає грошову допомогу, направляючи гроші через підставних осіб, своєму братові священику Володимиру Владімірському, який знаходиться в СРСР, пропонуючи останньому залишити межу СРСР, і що він, разом із Фоссом, веде підготовку до переходу кордону Володимиром Владімірським у бік Болгарії або Румунії.

Встановлений у с. Анчекрак Очаківського району Одеської обл. священик Володимир Васильович Владімірський, на основі цих даних, був заарештований і притягнутий… за пособництво учасникам білогвардейсько-терористичній контрреволюційній організації в особі Фосса та Владімірського і за підготовку нелегального уходу за кордон»[291].

Як ми бачимо, поза межами справи опинився цілий пласт агентурно-оперативного матеріалу контррозвідувального відділу НКВС, який збирав матеріали про діяльність РОВС і його зв'язки з громадянами радянської України (зі справи навіть зник агентурний меморандум на В. Владімірського).

У підсумку слідчі звинувачували священика В. Владімірського у наступному:

а) підтримував тісний зв'язок зі своїм братом – Ніколаєм Владімірським – активним діячем білогвардейсько-терористичної контрреволюційної організації;

[291] ДАМО. Ф.5859, оп.2, спр.1066. Арк. 28-29

б) отримував грошову допомогу від брата, у тому числі через осіб, які нелегально знаходяться на території СРСР;

в) готував нелегальний ухід за кордон, займаючись збором відомостей розвідувального характеру[292].

У результаті 9 січня 1935 р. справа була направлена на розгляд Особливої Наради при НКВС СРСР з пропозиції засудити о. Володимира на 5 років таборів. 15 лютого 1935 р. зазначений позасудовий орган «правосуддя» прийняв рішення «Владімірського Володимира Васильовича за контрреволюційну діяльність вислати в Нарим терміном на три роки, рахуючи термін з 13/XII-34 р.»[293]. На початку весни 1935 р. першим етапом священика було відправлено до Новосибірська під контроль УДБ УНКВС по Захсибкраю.

Із заслання о. Володимир Владімірський так і не повернувся. Інформації про його подальшу долю у справі немає. Відсутні такі дані і в загальнодоступних базах репресованих у СРСР (Меморіал, Реабілітовані історією тощо). Можливо відшукання та вивчення справи його доньки – Чорної Ольги Володимирівни, яка мешкала із своєю родиною у Миколаєві та на яку чекісти «матеріали виділили в окреме діловодство», проллє світло на подальшу долю як священика, так і його родини.

13 вересня 1990 р. Володимира Васильовича було реабілітовано, але нікого з його родини так і не вдалося розшукати.

[292] Там само. Арк. 31
[293] Там само. Арк. 38

Розділ IV

Відомості про громадян, що зазнали політичних репресій

Е

ЕБАРЦ Георгій Рафаїлович, 1922р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. В 1941р. виселений із Миколаївської області. На підставі постанови ДКО СРСР від 21.09.1941 р. виселений в Актюбінську область. У 1956 р. знятий з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕБАРЦ Марія Рафаїлівна, 1927р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. На підставі постанови ДКО СРСР від 21.09.1941 р. виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знята з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБАРЦ Христина Іванівна, 1892р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО СРСР від 21.09.1941 р. виселена в Архангельську область. У 1949 р. виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕНАЛЬ Карл Матвійович, 1912р. народження, с. Богданівка Доманівського району Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДОКО СРСР № 9871-с від 18.08.1945 р. та директиви МВС СРСР

від 20.04.1946 р. виселений в Іркутську область. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕБЕРГАРД-ШПЕНГЛЕР АдолінаРудольфівна, 1927 р. народження, с. СліпухаМостовського району Одеської області, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала в сільському господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Томську область. У 1956 р. знята з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРГЕРД Марія Фрідріхівна, 1902р. народження, х. Молочний Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. Григор'ївкаМостовського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Новосибірськ. У 1955 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Антон Павлович, 1902р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Ганна-Марія Антонівна, 1929р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. Звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Георгій Францович, 1918р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, працював на сільськогосподарських роботах. Заарештований по репатріації в 1945 р. На

підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Молотовську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЛЕ Героним Петрович, 1937р. народження, с. КатеринентальВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Свердловську область. У березні 1947 р. виселений у Марійську АРСР. В липні 1955 р. виселений в Акмолінську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Едуард Рудольфович, 1937р. народження, с РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. У 1954р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕБЕРЛЕ Емілія Антонівна, 1936р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. ЛенінтальМостовського району, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1954р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Емілія Йосифівна, 1936р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕБЕРЛЕ Емілія Пилипівна, 1918р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, освіта середня, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Актюбінської області. У 1953р. переселена у м. Темир. У 1956р. звільнена зі спецпоселення без права повергнення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕБЕРЛЕ Євгенія Антонівна, 1931р. народження, с. РоштадтМостовського району Одеської області, німкеня, із селян, освіта початкова. Проживала у с. РоштадтМостовського району. Працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Комі АРСР. 19.02.1956 р. знято з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Катерина Петрівна, 1925р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. РоштадтМостовського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Комі АРСР. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Клементина Гнатівна, 1895р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Лідія Антонівна, 1933р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР №

181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Марія Миколаївна, 1906р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛЕ Микола Францович, 1929р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, коваль. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Молотовську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЛЕ Петро Максимович, 1893р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕБЕРЛЕ Роза Йосифівна, 1937р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення . Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЛЕ Роза Яківна, 1914 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена до м. Асбест. 25.02.1949 р. взято на облік по спецпоселенню. У

1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЛЕ Флоріан Петрович, 1933 р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселений до Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕБЕРЛЕ Франц Петрович, 1893р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, працював в сільгоспобщині. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Молотовську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЛЕ Франя Петрівна, 1930р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЛЕ Хома Францович, 1920р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, червоноармієць. В 1941 р. демобілізований та направлений працювати в промисловість. На підставі Наказу ПВС СРСР від 26.11.1948 р. оставлений навічно в місцях обов'язкового поселення виселенців. 15.01.1955 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕБЕРЛЕ Христина Петрівна, 1921р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. ЛенінтальМостовського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945

р. виселена до Комі АРСР. У 1956р.звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛІ Ельвіра Францівна, 1931р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німкеня, із селян, , освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО СРСР від 12.08.1941 р. № 2060-935 сс виселена в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЛІ Єва Мартинівна, 1903 р. народження, м. Миколаїв, німкеня, із селян, неосвічена, проживала у с. ЛенінтальМостовського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЛІ Франц Францович, 1933р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕБЕРТ Емілія Едуардівна, 1925 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. ЛенінтальМостовського району, працювала в сільському господарстві. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі постанови Державного Комітету оборони СРСР від 12.08.1941 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЦ Антон Іванович, 1931 р**.** народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме.

Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕБЕРЦ Елла Едуардівна, 1935р. народження, с. ЛенінтальМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована у 1945р. по репатріації. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБЕРЦ Євгенія Геронімівна, 1909р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЦ Євстафій Євстафійович, 1916р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО № 9871-с від 18.08.1945 р. та на підставі директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 р. 18.09.1946 р. виселений у Комі АРСР на 6 років. Помер 29.01.1947р. Реабілітований у 1991р.

ЕБЕРЦ Марія Рафаелівна, 1927р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. У вересні 1945 р. виселена із Миколаївської області. На підставі постанови ДКО СРСР від 21.09.1941 р. виселена в Архангельську область. В 1948 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЦ Марія Фрідріхівна, 1904р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945

р. виселена у Новосибірську область. Померла 17.04.1954р. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЦ Моніка Іванівна, 1937 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБЕРЦ Роза Іванівна, 1927 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕБЕРЦ Христина Яківна, 1883р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення в Південно-Казахстанську область. В 1955 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБІНАЛЬ Адоліна Андріївна, 1905р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. 17.01.1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБІНАЛЬ Аркадій Іванович, 1922р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, займався рільництвом. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі постанови

ДКО від 18.08.1945 р. виселений у Кемеровську область. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕБІНАЛЬ Берта Іванівна, 1935р. народження, х. Богданівка Доманівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБІНАЛЬ Єлизавета Іванівна, 1904р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала в с. Богданівка Доманівського району, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБІНАЛЬ Катерина Адамівна, 1921р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. У 1955 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕБІНАЛЬ Лідія Матвіївна, 1911р. народження, с. Богданівка Доманівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала в с. Радівка Мостовського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані при реабілітацію відсутні.

ЕБІНАЛЬ Марія Адамівна, 1913р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945

р. виселена у Новосибірську область. У 1955р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕБІНАЛЬ Микола Йосифович, 1914р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у сільському господарстві. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕБІНАЛЬ Оттілія Михайлівна, 1878р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. У 1955р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕВЕРТ Андрій Петрович, 1929р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німець. із селян, освіта початкова, працював на власному господарстві. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. В листопаді 1947 р. переселений до м. Нижній Тагіл Свердловської області. У 1956р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕВЕРТ Гергардт Петрович, 1933р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. В листопаді 1946 р. переселений у м. Нижній Тагіл. У 1956р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕВЕРТ Марія Іванівна, 1912р. народження, с. Светлівка Володимирівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала у с. Озерівка Володимирівського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕДГАРДТ Єлизавета Йосифівна, 1932р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Златоуст Челябінської області. У 1954р. переселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕДГАРДТ Михайло Кіндратович, 1885р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.145 р. виселений у Карагандинську область. У 1948 р. переселений у Свердловську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕДГАРДТ Роза Іванівна, 1928р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЙЗЕМАН Емма Мартинівна, 1932р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС

СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Новосибірськ. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Андрій Готлібович, 1936 р. народження, с. Йоганесталь Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселений в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Ганна Іванівна, 1907р. народження, с. Йоганесталь Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Еля Готлібівна, 1934р. народження, с. Йоганесталь Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Еля Людвігівна, 1937р. народження, с. Йоганесталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення

до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Марта Християнівна, 1912 р. народження, с. ЙоганесталъВарварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Оскар Готлібович, 1931р. народження, с. ЙоганесталъВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЙЗЕНГЕР Фріда Людвігівна, 1936р. народження, с ЙоганесталъВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.945 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЙЗІНГЕР Карл Вільгельмович, 1931р. народження, с. ЙоганесталъВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації у 1946 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений до м. Асбест. У 1956 р. знято з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЙЗІНГЕР Маргарита Іванівна, 1889р. народження. с. Нейкове Березовського району, німкеня, із селян. малоосвічена, проживала в с. ЙоганесталъВарварівського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена до м. Асбест. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЙХЕЛЬ Рудольф Іванович, 1928р. народження, с. ЙоганесталъВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 виселений до м. Семипалатинськ. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕЙШТЕДЕР Лідія Францівна, 1920р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1955 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЙШТЕТЕР Йосиф Альбертович, 1903р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1956р.звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕЙШТЕТЕР Магдалина Мартинівна, 1881р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Челябінську область. 1951 р. переїхала до м. Асбест.

У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЙШТЕТЕР Роза Іванівна, 1904р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕКРОТ Валентина Християнівна, 1930р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕКРОТ Ганна Йосифівна, 1935р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕКРОТ Єлизавета Фрідріхівна, 1904 р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕКРОТ Іван Георгійович, 1924р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО СРСР від 18.08.1945 р. виселений в Лєнінабадську область. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕКРОТ Іван Йосифович, 1925 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО № 987-с від 18.08.1945 р. та директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 р. 04.09.1946 р. переведений на спецпоселення на 6 років. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕКРОТ Йоган Людвігович, 1894р. народження, с. Карлсруе Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян,малоосвічений, працював у власному господарстві. Заарештований 30.09.1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 26.12.1921р. засуджений на 2 роки, але згідно акту про амністію від покарання звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЕКРОТ Йосиф Георгійович, 1929р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, навчався у школі. Заарештований по репатріації у 1945 р На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕКРОТ Йосиф Іванович, 1932 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕКРОТ Йосиф Йосифович, 1927р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, працював на власному господарстві. У 1947 р. із м. Мінська виселений до м. Караганда. Відповідно до наказу МВС СРСР № 38/6071 від 03.08.1946 р. направлений на спецпоселення у м. Караганду. 09.07.1953 р. Народним Судом Сталінського

району Указом від 04.06.1947 р. засуджений до 5 років ув'язнення у ВТТ. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕКРОТ Йосиф Рафаїлович, 1930р. народження, с. БлюменфельдТилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у власному господарстві. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991 р.

ЕКРОТ Маргарита Йосифівна, 1930р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕКРОТ Михайло Петрович, 1931р. народження, с. ШенфельдВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова. на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Молотовську область. Постановою Народного суду 1 дільниці Червоновишерського району від 27.03.1952 р. засуджений до 2 років позбавлення волі. 16.04.1953 р. звільнений по амністії. Направлений на колишнє місце проживання. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕКРОТ Параскева Георгіївна, 1936р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕКРОТ Рафаїл Антонович, 1911р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. У 1941 р. мобілізований у трудову армію. На підставі Указу ПВС СРСР від 26.11.1948р. залишений навічно у місцях обов'язкового поселення виселенців. Вироком Народного суду Щепінського району Тульської області від 20.03.1952 р. засуджений до 5 років ув'язнення у ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений по амністії 28.04.1953 р. згідно указу ПВС СРСР від 27.03.1953р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. знятий з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕКРОТ РегінаФранцівна, 1912 р. народження,с. Голдьштадт Карл-Лібкнехтівського району , німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕКРОТ Роза Іванівна, 1899р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕКРОТ Христина Яківна, 1895р**.** народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕКРОТ Християн Георгійович, 1932р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, навчався у школі. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1956р.

звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕКРОТ ЦелістинаХристиянівна, 1902р. народження, с. ШенфельдВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЛІ ЕміліяАндріївна, 1918р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена до м. Новосибірськ. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛІ Емілія Антонівна, 1927р. народження,с. Малахове Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЛІ Елеонора Францівна, 1915, с. Ганнівка Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Сталінабадську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛІ Ізабелла Олексіївна, 1930р. народження, с. ШтамберкаВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у

Молотовську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛІ Катерина Михайлівна, 1900р. народження, с. ШтембергВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. Петрівка Варварівського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Молотовську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991 р.

ЕЛІ Леонід Маркович, 1919р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, робітник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛІ Лукас Станіславович, 1926 р. народження, с. Малахове Тилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, відомості про місце роботи відсутні. У 1941 р. виселений із Миколаївської області. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область та на підставі Указу ПВС СРСР від 26.11.1948 р. залишений навічно у місцях обов'язкового поселення виселенців. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЛІ Людмила Іванівна, 1923р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта середня, робітниця. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЛІ Марк Мартинович, 1875 р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, не працював. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945р.

виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛІ Мартин Антонович, 1899, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений до м. Караганда. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЛІ Петро Мартинович, 1935р. народження, с. БлюменфельдНаталіївського району Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕЛІ Фроніка Йосифівна, 1912, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛІ Фросина Семенівна, 1891, с. БлюменфельдВарварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена до м. Караганда. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЛІС Агата Геронімівна, 1923р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕЛІС Емілія Адамівна, 1917р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛІС Єфимія Едуардівна, 1910р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991 р.

ЕЛІС Йосиф Фрідріхович, 1914 р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, червоноармієць. В серпні 1941 р. мобілізований у промисловість. На підставі директиви МВС СРСР та МУП від 22.11.1945 р. взято на облік по спецпоселенню. У 1955р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЛІС Клементина Піусівна, 1892р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Костромську область. У 1949 р. виселена в Акмолинську область. У 1954 р. переселена Північноказахстанську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛІС Леонід Михайлович, 1925 р народження, с. Малахове Тилігуло-Березанського району Миколаївської області, німець, із селян, освіта початкова, водій у колгоспі. У 1941 р. мобілізований у трудову армію. На підставі постанови ОКО СРСР від 22.09.1941 р. виселений у Свердловську область. У 1954р. виселений у Східноказахстанську область. У 1956р.

звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕЛІС Лідія Зіфридівна, 1924 р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Костромську область. В 1947 р. переселена у Свердловську область. У 1953р. переселена у Північноказахстанську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛІС Марія Зіфридівна, 1927 р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району Миколаївської області, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Костромську область. У 1947р. виселена в Акмолинську область. У 1953р. виселена у Північноказахстанську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛІС Ольга Йосифівна, 1907р. народження, с. Петрівка Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕЛІС Франц Зекфрідович, 1920р. народження, с. ШпеєрВеселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, місце проживання, місце роботи та дата арешту невідомі. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕЛІС Яків Севастянович, 1937р. народження, м. Комсомольськ-на-Амурі, німець, із селян, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка

Варварівського району, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕЛЛІ Ганна Генріхівна, 1884р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Караганда. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛЛІ Едуард Маркусович, 1936р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, місце роботи невідоме. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. У 1955р. призваний на військову службу зі зняттям з обліку по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕЛЛІ Роза Антонівна, 1932р. народження, с. Красне Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛЛІ Роза Романівна, 1936р. народження, с. Зульц Миколаївського району, німкеня, із селян, освіта початкова, відомості про роботу відсутні. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛЛІ Урсула Валентинівна, 1905 р. народження, с. Красне Тилігуло-Березанського району Миколаївської області, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви

НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕЛЬЗЕР Єлизавета Генріхівна, 1890р. народження, с. РорбахВеселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Новосибірськ. У 1953 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕМТЕР Ганна Іванівна, 1900 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕМТЕР Емілія Матвіївна, 1930р. народження, с. Бондарівка Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕМТЕР Матвій Фрідріхович, 1897р. народження, с. Бондарівка Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕМТЕР Роза Матвіївна, 1932р. народження, с. Бондарівка Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР №

181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬ Емма Карлівна, 1908р. народження, с. НоводанцигБаштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві, кухар. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬ Катерина Яківна, 1922 р. народження, с. НейзацТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у м. Караганду. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Магдалина Іванівна, 1887р. народження, с. НейзацТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у м. Караганду. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬ Маргарита Яківна, 1888р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕНГЕЛЬ Матильда Оттівна, 1927р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у сільському господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕНГЕЛЬ Павлина Яківна, 1889р. народження, с. НоводанцигБаштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Рангольд Фрідріхович, 1932р. народження, с. НоводанцигБаштанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Роберт Фрідріхович, 1935р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Фріда Рудольфівна, 1913р. народження, с. НоводанцигБаштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬ Фріда Яківна, 1928р. народження, с. НейзацТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Фрідріх Фрідріхович, 1910р. народження, с. НоводанцигБаштанського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕНГЕЛЬ Фрідріх Християнович, 1889р. народження, с. Глікталь (Молдова), німець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Первомайську, без певних занять. Заарештований 28.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 15.08.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 18.08.1937р. Реабілітований у 1989р.

ЕНГЕЛЬ Христина Іванівна, 1893р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена до м. Асбест. У 1956р. знято обмеження зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕНГЕЛЬ Яків Андрійович, 1921р. народження, с. НейзацТилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, червоноармієць. У 1941 р. мобілізований в трудову армію. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Молотовську область. У 1954р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЕНГЕЛЬ Яків Оттович, 1925р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, навчався у школі. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕНГЕЛЬ Яків Якович, 1884р. народження, с. НейзацТилігуло-Березанського району Миколаївської області, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕНГЕЛЬСВолодимир Володимирович, 1936р. народження, м. Нова Одеса, німець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у м. Караганду. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕНГЕЛЬС Євгенія Володимирівна, 1931р. народження, м. Миколаїв, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у м. Караганду. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬС Марія Володимирівна, 1925р. народження, м. Миколаїв, німкеня, із робітників, освіта початкова, відомості про роботу відсутні. Заарештована по репатріації в 1946 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у м. Караганду. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНГЕЛЬС Марія Михайлівна, 1904р. народження, м. Миколаїв, українка, із селян, освіта початкова, не працювала. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181від 11.10.1945р. виселена у м. Караганду. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕННС Петро Петрович, 1926р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у м. Магдебурзі, без певних занять. Заарештований 13.03.1947 р. Постановою окружного відділу округу Магдебурга СВА від 10.04.1947 р. справу припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998 р.

ЕНС Абрам Якович, 1891р. народження, колонія Люстигсталь Кримської області, німець, із службовців, освіта середня, проживав у колонії Озерівка Фріц-Геккертівського району, учитель. Заарештований 01.05.1937 р. Вироком Спецколегії Дніпропетровського обласного суду від 27.10.1937р. засуджений до 5 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕНС Галина Корніївна, 1927р. народження, с. Озерівка В. Олександрійського району Миколаївської області, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала в сільському господарстві. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНС Ганна Корніївна, 1929р. народження, с. Озерівка В. Олександрійського району Миколаївської області, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНС Петро Іванович, 1897р. народження, с. Розенталь Фріц-Геккертівського району, німець, із селян, відомості про освіту відсутні. Проживав у с. Озерівка Фріц-Геккертівського району, колгоспник. Заарештований 31.10.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС Миколаївської

області від 15.11.1937 р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ЕНС-ЦЕРР Варвара Густівна, 1931р. народження, с. БлюменфельдТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1991р.

ЕНЦЕ Катерина Іванівна, 1907р. народження, с. ЛіхтенфельдМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕНЦЕ Кузьма Андрійович, 1932р. народження, с. ЛіхтенфельдМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, навчався у школі. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі ДОКО СРСР від 12.08.1941 р. виселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕПІНАЛЬ Мар'яна Михайлівна, 1933р. народження, Мостовський район, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕПП Роза Євгенівна, 1937р. народження, с. Чкалівка Жовтневого району Миколаївської області, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС № 181 СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРАТ Вероніка Францівна, 1887р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРАТ Йосиф Адамович, 1932р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРДТ Адам Адамович, 1929р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, чабан. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРДТ Єлизавета Йосифівна, 1932р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до м. Златоуст. У 1954 р. виселена у Свердловську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Іда Казимирівна, 1912р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Катерина Михайлівна, 1893р. народження, с. ШпеєрВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Катерина Михайлівна, 1931р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Никодим Никодимович, 1918р. народження, с. Нова Катеринівка Варварівського району, німець. із селян, освіта початкова, червоноармієць. У 1941р. мобілізований у трудову армію. На підставі постанови ДОКО від 22.09.1941р. виселений до Комі АРСР. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРДТ Піада Йосифівна, 1906р. народження, с. Ландау Варварівського, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Рафаїл Адамович, 1931р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, навчався у школі. Заарештований по репатріації у 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРДТ Рохус Михайлович, 1922р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по реабілітації. Вироком Військового трибуналу Південно-Уральського військового округу від 1.02. 1946р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Звільнений достроково у 1955р. і направлений на спецпоселення у Свердловську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРДТ Франциска Йосифівна, 1877р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Челябінську область. У 1952 р. виселена у Молотовську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРДТ Цецилія Йосифівна, 1903р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Антон Єгорович, 1886р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, працював на власному господарстві. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ Варвара Миколаївна, 1924р. народження, с. ШенфельдВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р.

На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Емілія Йосифівна, 1905р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Євгенія Іванівна, 1886р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Єлизавета Йосифівна, 1929р. народження, с. Велика Велидарівка Єланецького району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації у 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Іван Йосифович, 1933р. народження, с. Фельсанбург Єланецького району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Велика Велидарівка Єланецького району, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселений у Свердловську область. Вироком Народного суду другої дільниці Новолялінського району від 11.12.1947 р. по Указу від 04.06.1947 р. засуджений до 10 років позбавлення волі. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ ЛадеріяРафаїлівна, 1928р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Марія Григорівна, 1888 р. народження, с. Велика Велидарівка Єланецького району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Марія Лінусівна, 1933р. народження, с. Велика Велидарівка Єланецького району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Марія Миколаївна, 1920 р. народження, с. Нова Катеринівка Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Олександр Олександрович, 1938 р. народження, с. Кільчіни Суворовського району Одеської області (Тилігуло-Березанського району Миколаївської області), німець, із селян, малоосвічений, не працював. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕРГАРТ Петро Йосифович, 1929р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у сільській громаді. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ Рафаїл Йосифович, 1932р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселений у Свердловську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ Рафаїл Рафаїлович, 1919р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта середня-технічна, агроном. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДОКО СРСР № 9871-с від 18.08.1945 р. та директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 р. переведений на спецпоселення на 6 років. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ Франя Йосифівна, 1928р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. У 1948 р. виселена у Челябінську область. У 1950 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРГАРТ Християн Лінусович, 1929р. народження, с. Велика Велідарівка Єланецького району, німець, із селян, освіта, працював на власному господарстві. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРГАРТ-ЕБІНАЛЬ Люція Йосифівна, 1926р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.145 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕД Яків Францович, 1907 р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, працював у громаді. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі Указу СРР № 21/160 від 28.08.1941 р. та 26.09.1948 р. переселений у Дальстрой МВС СРСР. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕНПРАЙС Іван Іванович, 1931р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, малоосвічений, навчався у школі. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений до м. Новосибірськ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Еммануїл Йосифович, 1927р. народження, с. Добре Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у власному господарстві. Заарештований по репатріації у 1946 р. На підставі постанови ДКО № 9871 – с від 18.08.1945 р. та директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 р. виселений до Комі АРСР на 6 років. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Єлизавета Іванівна, 1917р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Лінус Йосифович, 1925р. народження, с. Добре Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, навчався в училищі. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО № 9871 с від 18.08.1945 р. та на підставі директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 р. переведений на спецпоселення до Комі АРСР на 6 років. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Михайло Йосифович, 1931р. народження, с. Добре Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Таджикську АРСР. У 1955р. виселений до Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Рафаїл Іванович, 1910р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у майстерні. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.195 р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома Реабілітований у 1991р.

ЕРЕНПРЕЙС Роза Рафаелівна, 1936р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991 р.

ЕРЕТ Варвара Григорівна, 1932р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС

СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Вільгельмина Йосифівна, 1927р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Ганна Балдазарівна, 1907р. народження, с. БлюменфельдТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Григорій Францович, 1902р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований по репатріації в 195 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЕРЕТ Емілія Яківна, 1935р. народження, х. Яблуня Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Єлизавета Климентіївна, 1914р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДОКО СРСР від 12.09.1941 р. виселена в Алтайський край. У 1946р. виселена у Північноказахстанську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення без

права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Єлизавета Францівна, 1913р. народження, с. БлюменфельдТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Йосиф Маркусович, 1936 р. народження, ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДОКО СРСР від 12.09.1941 р. № 702с виселений в Алтайський урай. У 1946р. переселений в Північноказахстанську область. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Йосиф Фрідріхович, 1931р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений до Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Клементина Климентіївна, 1907р. народження, с. Василівка Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова. Проживала на х. Яблуня Тилігуло-Березанського району, продавець. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Клементина Ленгардівна, 1908р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району Миколаївської області, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Клементина Яківна, 1909р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Лідія Яківна, 1936р. народження, х. Яблуня Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Людвіг Йосифович, 1907 р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, неосвічений, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у м. Караганду. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Магдалина Герасимівна, 1901р. народження. с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Маргарита Георгіївна, 1905р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у м. Караганду. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Марія Францівна, 1924 р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ МаркусМаркусович, 1934р. народження, с. ЗульцЛандауського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДОКО СРСР від 12.09.1941 р. № 702с у 1946р. переселений у Казахстанську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Матильда Францівна, 1926р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на окопах. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.110.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Оплена Іванівна, 1898 р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Роза Францівна, 1920р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, комбайнер у

колгоспі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Роза Яківна, 1932р. народження, с. БлюменфельдТилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРЕТ Франц Йосифович, 1936 р. народження, Тилігуло-Березанський район, німець. із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1954 р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Франц Фрідріхович, 1935р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р виселений у Комі АРСР. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЕТ Якоб Георгійович, 1913р. народження, с. КолобатинеТилігуло-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Кіровську область. У 1950р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРЛІХ Єлизавета Петрівна, 1919 р. народження, х. Антон Братського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від

11.10.1945р. виселена у Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Агнія Іванівна, 1918р. народження, с. Мюнхен Веселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Ганна Готфридівна, 1924р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.195 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знята з обліку по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Георгій Адамович, 1936р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений до м. Златоуст Челябінської області. У 1947р. виселений у м. Асбест. У 1952р. взятий на облік по спецпоселенню. Помер 03.09.1955 р. Місце поховання невідоме. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕРМАНТРАУТ Гільда Мартинівна, 1932р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1951 р. переселена у Степовий район. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Емілія Матвіївна, 1924р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. переселена у Новосибірську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Євгенія Матвіївна, 1934р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. переселена у Новосибірську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Катерина Петрівна, 1897р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1946 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у м. Асбест. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЕРМАНТРАУТ Мартин Матвійович, 1887р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1955р. переселений у Степовий район. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Матвій Георгійович, 1899 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, мірошник у колгоспі. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Новосибірську область. Помер 31.12.1953 р. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Михайло Мартинович, 1922 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Павлина Георгіївна, 1927р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. знята з обліку по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Пеата Яківна, 1984р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Роза Георгіївна, 1929р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Яків Георгійович, 1926р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР №

181 від 11.10.1945 р. виселений в Актюбінську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРМАНТРАУТ Яків Мартинович, 1927р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі постанови ДКО № 9871с від 18.08.1945р. направлений на спецпоселення на 6 років у Кемеровську область. У 1954р. виселений в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРМЕНТРАУТ Антон Павлович, 1889р. народження, с. Ландау Веселинівського району, німець, із селян, освіта початкова, мірошник. Заарештований 29.10.1936 р. Вироком спецколегії Одеського обласного суду від 21.08.1937 р. засуджений до 7 років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 4 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ЕРМЕНТРАУТ Есифіна Іванівна, 1913 р. народження, с. НейкальцруеБаштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. виселена у Карагандинську область. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМЕНТРАУТ Іван Павлович, 1875р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Новосибірську область. Помер 25.07.1951 р. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1991р.

ЕРМЕНТРАУТ Іван Францович, 1915 р. народження, с. Ландау Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Ново-Полтавка Привільнянського району, тракторист. Заарештований по

репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселений у м. Караганду. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЕРМЕНТРАУТ Марія Едуардівна, 1916р. народження, с. Зульц Миколаївського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена у м. Караганду. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРМЕНТРАУТ Рафаїл Гнатович, 1908р. народження, с. Колонія Бобринецького району Кіровоградської області, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Ново-КалістровоБаштанського району, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРМОНТРАУТ Агнеса Георгіївна, 1937р. народження, с. Новий Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. № 181 виселена в Актюбінську область. У 1956 р. знято обмеження по спецпоселенню без права повернення до колишнього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЕРНСТ Вільгельм Іванович, 1925р. народження, с. РорбахВеселинівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.145 р. виселений у м. Новосибірськ. Помер 06.05.1949р. Місце поховання невідоме. Реабілітований у 1991р.

ЕРТЛЕР Іван Якович, 1930р. народження, с. ПеременівкаБородулінського району Семипалатинської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Веселинове Веселинівського району, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації в 1945 р. На підставі

директиви МВС СРСР № 2329 від 12.10.1946 р. виселений у Новосибірську область. У 1955 р. знятий з обліку спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЕРТЛЕР Марія Християнівна, 1909р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, проживала в с. Веселинове Веселинівського району, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі директиви МВС СРСР № 239 від 12.12.1946р. виселена у Новосибірську область. У 1955р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

Є

ЄБЕНАЛЬ Антон Миколайович, 1910р. народження, колонія КатеринентальАнаніївського повіту Херсонської губернії, німець, із селян, неписьменний, проживав на х. Енгельбург Карл-Лібкнехтівського району, колгоспник. Заарештований 11.09.1937 р. Рішенням засідання Трійки при УНКВС Одеської області від 27.10.1937 р. засуджений до 8 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЄВДОКИМОВ Степан Кіндратович, 1908р. народження, с. Володимирівка Володимирівського району, росіянин, із селян, відомості про освіту відсутні, проживав у с. Заградівка Фріц-Геккертівського району, колгоспник. Заарештований 17.09.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС Миколаївської області від 27.11.1937 р. засуджений до 10 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЄВСІКОВ Олексій Іванович, 1895р. народження, с. Казанка, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 14.07.1930 р. Особливою Нарадою при Колегії ДПУ від 02.10.1930 р. виселений у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988р.

ЄГОРОВ Афанасій Зотович, 1884р. народження, м. Новогородка Одеської області, українець, відомості про соціальне походження відсутні, освіта початкова, проживав у с. Лиса Гора Благодатнівського району, священик. Заарештований 27.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 01.09.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.09.1937 р. Реабілітований у 1989р.

ЄЛЕНЄВ Дмитро Федорович, 1865р. народження, с. КоротлякЄлисаветградського уїзду, українець, із селян, освічений, проживав у с. УльянівкаНовобузького району, священик. Заарештований 1.04.1929р. Постановою Колегії ДПУ від 14.10.1929р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЄЛІЗАРОВА Марія Олексіївна, 1905р. народження, м. Одеса, росіянка, із робітників, освіта вища, проживала у м. Первомайську, учителька. Заарештована 04.01.1938р. Рішенням Особливої Наради при НКВС СРСР від 26.03.1938 р. засуджена до 8 років у ВТТ. Після відбуття покарання проживала в с. Сарата Одеської області. Реабілітована у 1956р.

ЄНЕР Йоганн Вильгельмович, 1896р. народження, с. БердорфГригоропільського району (Молдова), німець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Первомайську, різнороб. Заарештований 15.05.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 13.10.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 20.09.1938р. Реабілітований у 1969р.

ЄРЕМЧУК Прокіп Петрович, 1858р. народження, м. Новий Буг, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 23.10.1922р. Вироком Одеського губ ревтрибуналу від 7.05.1923р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома.

ЄРМАК Григорій Якович, 1889р. народження, с. Вершина Царекостянтинівського району Дніпропетровської області, українець, із

селян, малоосвічений, селянин-одноосібник. Заарештований 16.04.1932 р. Царекостянтинівським РО ДПУ справу припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ЄРЬОМІН Тимофій Іванович, 1893р. народження, с. Біляївка Херсонської області, українець, відомості про соціальне походження відсутні, освіта початкова, проживав у с. Березнегувате, механік. Заарештований 29.05.1945 р. ВирокомВійськового Трибуналу військ НКВС Миколаївської області від 05.07.1945 р. засуджений до 10 років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Визначенням Військового Трибуналу Одеського Військового округу від 15.03.1955 р. міру покарання знижено до 5 років ув'язнення у ВТТ без обмеження у правах, з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992 р.

ЄФИМЕНКОДмитро Якович, 1886р. народження, с. АндріївкаБлагодатнівського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 28.07.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

Ж

ЖАЙВОРОНОК Григорій Юхимович, 1892р. народження, с. Богоявленськ Херсонського повіту Херсонської губернії, українець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Котлярове Миколаївського району, садівник. Уперше заарештований у 1921р. Постановою Миколаївської ГУБНК за участь у куркульському повстанні с. Богоявленське 1920р. засуджений до 5 років ув'язнення. Покарання відбував у м. Миколаєві. Удруге заарештований 27.06.1937 р. Рішенням засідання Трійки при УНКВС Одеської області від

09.08.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 15.08.1937р. За першим звинуваченням реабілітований у 1991р. За другим – у 1956р.

ЖАЛОБЕНКО Іова Лаврентійович, 1894р. народження, с. Мигія Первомайського району, українець, із селян , освіта початкова, колгоспник. Заарештований 08.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 27.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 13.12.1937р. Реабілітований у 1989р.

ЖАРУК Василь Матвійович, 1890р. народження, с. Болеславче Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, рільник колгоспу ім. Шевченка. Заарештований 07.03.1933р. Первомайським районним відділом від 31.03.1933р. засуджений до виправних робіт на 1 рік. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖАРУК Павло Іванович, 1893р. народження, с. Паронівка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 13.10.1937 р. Постановою Трійки УНКВС Одеської області від 30.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 04.12.1937р. Реабілітований у 1961р.

ЖАРУК Прохор Іванович, 1885р. народження, с. Паронівка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 13.10.1937р. Постановою Трійки УНКВС Одеської області від 30.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 04.12.1937р. Реабілітований у 1961р.

ЖАРУК Тетяна Хризанівна, 1895р. народження, с. Паронівка Первомайського району, українка, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована 14.10.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 30.11.1937 р. засуджена до вищої міри покарання. Дата страти невідома. Реабілітована у 1961р.

ЖДАНОВА Марія Францівна, 1908 р. народження, м. Миколаїв, німкеня, із робітників, освіта початкова, проживала у м. Маріуполі. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.195 р. виселена до Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЖДАНОВСЬКИЙ Євген Михайлович, 1899р. народження, м. Голованевськ Одеської області, українець, із духовенства, освіта середня, проживав на ст. Підгорна Первомайського району, рахівник. Заарештований 16.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 23.03.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.03.1938р. Реабілітований у 1957р.

ЖДАНОВСЬКИЙ Сергій Михайлович, 1894р. народження, с. Ульянівка Херсонського району, українець, із духовенства, освіта початкова, проживав у м. Первомайську, без певних занять. Заарештований 25.09.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 25.09.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 01.10.1938р. Реабілітований у1958р.

ЖИВИЦЬКА Ядвіга Доменіківна, 1905 р. народження, м. Первомайськ, полька, із робітників, освіта середня, домогосподарка. Заарештована 04.09.1937р. Рішенням НКВС СРСР та Прокурора СРСР від 05.11.1937р. в порядку наказу НКВС СРСР № 00485 засуджена за І категорією. Розстріляна 18.11.1937р. Реабілітована у 1970р.

ЖИКОЛ Яків Антонович, 1898р. народження, с. Бобрик Любашівського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 25.04.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 06.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1962р.

ЖИЛА Микола Михайлович, 1880р. народження, с. Степківка Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 27.04.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 06.05.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

ЖИЛА Олексій Степанович, 1884р. народження, с. Степківка Первомайського району, українець. із селян, освіта початкова, власник сільського господарства. Заарештований 27.01.1930р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ від 10.03.1930р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.03.1930р. Реабілітований у 1989р.

ЖИЛІН Іван Степанович, 1913р. народження, с. Сергіївка Братського району, росіянин, із селян, освіта початкова, завідуючий червоноармійською їдальнею. Заарештований 27.02.1938 р. Постановою ОВ НКВС 59 стрілецької дивізії від 28.03.1939р. карну справу припинено. З-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998р.

ЖИТАР Василь Іванович, 1911р. народження, с. БуздужеЄдиницького повіту (Бессарабія), молдаванин, із селян, неосвічений, червоноармієць збірної роти. Заарештований 02.08.1941р. Постановою слідчої частини УНКВС НСО від 03.11.1942 р. карну справу припинено у зв’язку зі смертю обвинувачуваного. Помер у в’язничній лікарні 25.08.1942 р. Реабілітований у 1999р.

ЖОВНІР Микита Петрович, 1883р. народження, с. Шляхове Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. АгафіївкаВрадіївського району, хлібороб. Заарештований 15.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

ЖОВНІР Опанас Петрович, 1878р. народження, с. Шляхове Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. АгафіївкаВрадіївського району, хлібороб. Заарештований 15.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

Жук Василь Карпович, 1888р. народження, х. Липняги Первомайського повіту, українець, із селян, малоосвічений, робітник сільського господарства. Заарештований 18.11.1921р. Постановою Колегії Одеської ГубНК засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖУК Никифор Карпович, 1890р. народження, х. Липняги Первомайського повіту, українець, із селян, освічений, помічник завідуючого радгоспу. Заарештований 18.11.1921р. Постановою Колегії Одеської ГубНК від 14.12.1921 р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖУК Федір Карпович, 1892 р. народження, х. Липняги Первомайського повіту, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Липовенське Первомайського повіту, хлібороб. Заарештований 18.11.1921р. Постановою Колегії Одеської ГубНК від 14.12.1921 р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖУРАВСЬКИЙ Григорій Іванович, 1880р. народження, с. Березова Балка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав на х. Владиславка Первомайського району, хлібороб. Заарештований 16.01.1929 р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ від 05.07.1929 р. засуджений до 3 років виселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖУРАВСЬКИЙ Петро Йосифович, 1873р. народження, с. Батаків Кам’янець-Подільського округу, українець, із селян, Проживав у с. Батаків

Кам’янець-Подільського округу, дата арешту невідома. Постановою активу села від 22.02.1930 р. засуджений до виселення за межі України. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЖУРБА Федір Михайлович, 1905р. народження, Херсонська область Миколаївський район, українець, із селян, освіта початкова. Проживав за місцем розташування 177 армійського західного стрілецького полку. Червоноармієць 177 армійського західного стрілецького полку. Заарештований 11.04.1943 р. Вироком Військового Трибуналу 60 армії від 02.05.1943 р. засуджений до 7 років ув’язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ЖУРБАС Яків Васильович, 1895р. народження, с. Воронкове українець, із селян, відомості про освіту відсутні, проживав у с. Розове Фріц-Геккертівського району. Відомості про місце роботи відсутні. Заарештований 19.09.1937р. постановою Трійки при НКВС Миколаївської області від 15.11.1937р. засуджений до 10 років ув’язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЖУЧЕНКО Михайло Іванович, 1918р. народження, с. ЯнчевеВеселинівського району, українець, із селян, малоосвічений, червоноармієць 775 стрілецького полку 386 стрілецької дивізії. Заарештований 23.01.1942р. Вироком Військового Трибуналу 386 стрілецької дивізії від 09.02.1942р. засуджений до розстрілу з конфіскацією майна. Вироком Військового Трибуналу приморської армії міру покарання зменшено до 10 років ув’язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

ЖУЧЕНКО Федір Якович, 1892 р. народження, с. Данилова Балка Грушівського району, українець, із селян, малоосвічений, селянин. Заарештований 22.02.1930 р. Постановою Особливої Наради при Колегії

ДПУ УРСР від 17.03.1930 р. справу припинено. З-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

З

ЗАБАРА Петро Трохимович, 1892р. народження, Румунія, румун, із селян, малоосвічений, проживав у с. Варварівка Миколаївської області, рибак. Заарештований 23.08.1937р. Рішенням Особливої Наради при НКВС СРСР від 19.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1958р.

ЗАВАДСЬКА Олена Яківна, 1927 р. народження, с. Ново-Сафронівка Новоодеського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Ландау Варварівського району, не працювала. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗАВРОЦЬКИЙ Леонтій Матвійович, 1869 р. народження, с. Заводівка, Одеської губернії, українець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Воєводське Благодатнівського району, без певних занять. У 1933р. двічі заарештовувався Арбузинським районним відділом НКВС Одеського обласного управління НКВС як куркуль-утікач з місць висилки. Заарештований 28.07.1937р. Рішенням Трійки при НКВС Одеської області від 01.09.1937р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ЗАГИНАЙКО Григорій Федорович, 1910 р. народження, с. Куца Балка Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, без певних занять. Заарештований 22.03.1933р. Постановою Особливої Наради при

Колегії ДПУ УРСР від 22.04.1933 р. засуджений до 3 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЗАГРОБСЬКИЙ Іван Адамович, 1890р. народження, с. Юровка Вінницької області, поляк, із селян, малоосвічений, проживав на х. Жовтень Очаківського району, тесля. Заарештований 27.09.1937р. Рішенням НКВС ГКДБ та Прокурора Союзу СРСР від 15.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 26.11.1937р. Реабілітований у 1958р.

ЗАДЕРЕЙ Олексій Євдокимович, 1892р. народження, с. Канцеба Саранського району Одеської області, українець, із селян, освіта початкова. Проживав у с. Байбузівка Кривоозерського району, священик. Заарештований 07.03.1931р. Постановою Кривоозерського РВ ДПУ від 28.04.1931р. справу припинено. З-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ЗАДНІПРОВСЬКИЙ Дмитро Феофанович, 1902, м. Новий Буг, росіянин, із селян, освіта початкова, безробітний. Заарештований 25.10.1922р. Постановою Одеського губ ревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЗАДНІПРОВСЬКИЙ Павло Феофанович, 1900р. народження, м. Новий Буг, росіянин, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 04.01.1923р. Постановою Одеського губ ревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до розстрілу. Постановою Президії ВУЦВК від 9.06.1923р. розстріл замінений на 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗАДОРОЖНИЙ Іван Васильович, 1912 р. народження, с. Капітанка Голованіського району, українець, із селян, освіта вища, проживав у с. Криве Озеро, червоноармієць. Заарештований 05.09.1944р. Вироком Військового Трибуналу 97 гвардії стрілецької дивізії від 19.10.1944р. засуджений до 10

років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1995р.

ЗАЖИРІЛОВ Федір Іванович, 1914р. народження, с. Богданівка Доманівського району, українець, із селян, освіта початкова, червоноармієць. Заарештований 28.03.1941р. Вироком Військового трибуналу 74 стрілецької дивізії від 5.04.1942р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.04.1942р. Реабілітований у 1991р.

ЗАЙЛЕР Єлизавета Яківна, 1906р. народження, с. ЙоганесталЬЛандауського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на сільськогосподарських роботах. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЗАЙОНЧКОВСЬКИЙ Павло Васильович, 1896р. народження, м. Вороновиці Кам'янець-Подільської області, українець, з робітників, освіта початкова, проживав у радгоспі Добра Криниця Баштанського району, директор радгоспу. Заарештований 14.11.1936р. Вироком Військового трибуналу Київського особливого військового округу від 16.04.1939р. засуджений до 7 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Помер 27.11.1941р., відбуваючи покарання. Реабілітований у 1992р.

ЗАЙЦЕВ Петро Несторович, 1890 р. народження, м. Херсон, українець, із робітників, освіта початкова, проживав у порту Харли Миколаївської області, завідуючий радіостанцією. Заарештований 25.07.1938 р. Постановою УДБ УНКВС Миколаївської області від 13.09.1938р. справу припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

ЗАЙЧЕНКО Арсеній Дем'янович, 1892р. народження, с. Рижинці Лиснянського району Київської області, українець, із селян, освіта вища. Проживав у м. Миколаєві, інспектор-методист Миколаївського міського відділу народної освіти. Заарештований 26.09.1937р. Постановою НКВС

СРСР і прокурора СРСР від 04.11 та 07.12 1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.12.1937р. Реабілітований у 1956р.

ЗАЛЕВСЬКА Євдокія Петрівна, 1885р. народження, м. Херсон, росіянка, із робітників, малоосвічена, проживала у. с. К. Мис Білоозерського району, швачка. Заарештована 23.04.1940р. Вироком Судової Колегії з карних справ Миколаївського Обласного суду від 21.06. 1940 р. засуджена до 8 років позбавлення волі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЗАЛЕВСЬКИЙ Северин Андрійович, 1889 р. народження, м. Варшава, поляк, службовець, освіта початкова, проживав у м. Первомайську, начальник ливарного цеху заводу ім.25 жовтня. Заарештований 23.08.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 18.09.1937р. засуджений до розстрілу. Помер в таборах 12.09.1942р. Реабілітований у 1956р.

ЗАЛИВАДНИЙ Никон Михайлович, 1905 р. народження, с. Городище Пісчанського району Вінницької області, українець, із селян, освіта початкова, місце проживання невідоме, бригадир земельних робіт. Заарештований 02.02.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 07.03.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.03.1938р. Реабілітований у 1959р.

ЗАМРИКА Лідія Василівна, 1924р. народження, х. СеняхиМостовського району, українка, із селян, освічена, проживала у м. Миколаєві, домогосподарка. Заарештована 25.09.1944р. Вироком Військового Трибуналу військ МВС Миколаївської області від 26.01.1945р. засуджена до 10 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 5 років, з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1992р.

ЗАПАРА Василь Євстафійович, 1877р. народження, м. Миколаїв, українець, із робітників, освіта початкова завідуючий складом транспортної артілі м. Миколаєва. Заарештований 28.06.1938р. Постановою Особливої Трійки при УНКВС Миколаївської області від 26.10.1938 р. засуджений до

вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 02.10.1938р. Реабілітований у 1956р.

ЗАПЛІТНИЙ Григорій Костянтинович, 1918р. народження, с. Любашівка Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Мигія Первомайського району, помічник тракториста. Заарештований 28.07.1937 р. постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 01.09.1937р. засуджений до 8 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЗАПОРОЖЕЦЬ Іван Іванович, 1874р. народження, с. Липовенське Голованівського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську. Заарештований 09.01.1932 р. Засуджений не був. Подальша доля невідома.

ЗАПОРОЖЕЦЬ Пилип Павлович, 1871р. народження, с. Липовенське Голованівського району, українець, із селян, неосвічений, хлібороб. Заарештований 18.11.1921р. Постановою Колегії Одеської ГубНК від 14.12.191921р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗАСОВЕНКО Володимир Парфентійович, 1884р. народження, с. Сухий Ташлик Первомайського району, українець, із середняків, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 25.01.1933р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 04.02.1933р. засуджений до виселення у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЗАХАРЕНКО Йосиф Авдійович, 1894 р. народження, с. Андріївка Снігурівського району, українець, із селян, відомості про освіту відсутні, селянин. Дата арешту невідома. Постановою Загальних зборів бідняцько-батрацького активу 1930р. виселений за межі України. Подальша доля невідома.

ЗАХАРЬЄВ Петро Федотович, 1882р. народження, с. КоблевеТилігуло-Березанського району, українець, із селян, відомості про освіту відсутні, колгоспник. Заарештований 10.11.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Миколаївської області від 27.11.1937р. засуджений до 10 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗБУЦЬКИЙ Степан Вікентійович, 1883р. народження, с. ОтраднеБлагодатнівського району, поляк, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 13.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 15.10.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.10.1938р. Реабілітований у 1958р.

ЗБУЦЬКИЙ Юліан Ілліч, 1904р. народження, с. ОтраднеБлагодатнівського району, поляк, із селян, освіта початкова, коваль. Заарештований 18.10.1937р. Рішенням НКВС Союзу СРСР ГКДБ та Прокурора СРСР від 17.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 01.12.1937 р. Реабілітований у 1958р.

ЗБУЦЬКИЙ Ян Ілліч, 1899р. народження, с. ОтраднеБлагодатнівського району, поляк, із селян, освіта початкова, проживав у с. Софіївка, каменяр. Заарештований 18.10.1937р. Рішенням НКВС Союзу РСР ГКГБ та прокурора Союзу РСР від 17.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 01.12.1937р. Реабілітований у 1958р.

ЗГУТ Самуїл Давидович, 1905 р. народження, м. Вознесенськ, єврей, із службовців, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, завідуючий їдальнею. Заарештований 08.08.1941 р. Військовим Трибуналом в\ч 1080 від 09.08.1941 р. засуджений до розстрілу. Визначенням Військової Колегії Верховного Суду СРСР від 18.11.1941 міру покарання змінено до 10 років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Постановою Пленуму Верховної Ради від 04.05.1945р. міра покарання зменшена до 5 років ув'язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗЕЙЦ Олена Готлібівна, 1893 р. народження, х. Удача Доманівського району, німкеня, із службовців, освіта незакінчена середня, проживала у м. Первомайську, сестра-реєстратор лікувальної амбулаторії. Заарештована 18.08.1937 р. Рішенням Трійки УНКВС Одеської області від 01.09.1937р. засуджена до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1958р.

ЗЕЛЕНИЙ Костянтин Гаврилович, 1885 р. народження, с. УльянівкаНовобузького району, українець, із селян, освічений, безробітний. Заарештований 01.04.1929р. Постановою Колегії ОДПУ ув'язнений у концтабір строком на 10 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗЕЛЕНКЕВИЧ Яків Мойсейович, 1889р. народження, с. Юзефполь Первомайського району, українець, із кулаків, малоосвічений, без певних занять. Заарештований 01.02.1933 р. Особливою Нарадою при Колегії ДПУ від 09.02.1933р. засуджений до 3 років ув'язнення у концтаборах з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЗЕЛЕНСЬКА Катерина Миколаївна, 1889р. народження, с. Красне Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована по репатріації в 1945р. На підставі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗЕЛЕНСЬКА Катерина Рогусівна, 1933р. народження, с. Красне Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, навчалась у школі. Заарештована по репатріації в 1945 р. На підставі Постанови ДКО № 698 у 1941 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗЕЛЕНСЬКА Павлина Матвіївна, 1915р. народження, с. Красне Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова,

колгоспниця. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗЕЛЕНЮК Кузьма Трохимович, 1879р. народження, м. Херсон, українець,із робітників, освіта початкова, вантажник. Заарештований 14.02.1935 р. Вироком Лінійного суду Катериненської залізниці на станції Миколаїв від 15.03.1935 р. засуджений до 3 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЗЕЛЕНЯК Федір Якович, 1902, с. Хащевате Первомайського району, українець, із міщан, малоосвічений, вантажник. Заарештований 30.03.1929 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ОДПУ від 31.05.1929 р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

ЗЕЛІНГЕР Едуард Григорович, 1935р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освічений, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселений у Свердловську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗЕЛЬ Еміль Карлович, 1897р. народження, с. Князівка Фріц-Геккертівського району, німець, із селян, відомості про освіту відсутні, тракторист. Заарештований 04.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Миколаївської області від 27.11.1937р. засуджений до 10 років ув’язнення у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЗЕЛЬНИЦЬКИЙ Петро Іванович, 1886р. народження, с. Добрянка Первомайського повіту, українець, із службовців, освічений, учитель. Заарештований 01.12.1921 р. Постановою ОДНК від 14.12.1921 р звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998р.

ЗЕМБА Ян Францович, 1884р. народження, с. ПорембаШалівського району Краківського округу, поляк, із робітників, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, завгосп Первомайської середньої школи. Заарештований 02.12.1937 р. Постановою Трійки УНКВС Одеської області від 22.12.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.12.1937р. Реабілітований у 1958р.

ЗИСКО Християн Леонтійович, 1897, с. Шпеєр Миколаївського округу, поляк, із робітників, освіта незакінчена вища, проживав у м. Миколаїв, священник. Заарештований 25.09.1933 р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 23.02.1934 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

ЗІДРАШКО Іван Афанасійович, 1900р. народження, с. Лиса Гора Благодатнівського району, українець. із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 22.11.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 27.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 13.12.1937 р. Реабілітований у 1989р.

ЗІЛІНСЬКИЙ Степан Павлович, 1884р. народження, с. БрошковеДоманівського району, українець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Заарештований 28.07.1937р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 7.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 19.04.1938р. Реабілітований у 1957р.

ЗІЛЛЕР Християн Карлович, 1896, с.НейзацТилігуло-Березанського району Миколаївської області, німець, із селян, освічений, проживав у с. Березівка Одеської області, каменяр. Заарештований 17.10.1938 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 17.10.1939 р. засуджений до 5 років в концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1989 р.

ЗІЛЬБЕРШМІДТ Яніна Феліксівна,1890, м. Київ, німкеня, зі службовців, малоосвічена, проживала у м. Миколаєві, домогосподарка. Заарештована 17.08.1937 р. Постановою Особливої Наради НКВС СРСР від 28 листопада 1937 р. засуджена до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1956 р.

ЗІНГЕРТ Арнольд Янович, 1895 р. народження, х. СетінГросукауської волості Баужського повіту Фінляндської губернії, латиш, із селян, освіта середня, проживав у м. Первомайську, безробітний. Заарештований 03.12.1937 р. Рішенням НКВС СРСР та Прокурора СРСР № 115 від 05.02.1938 р. засуджений за 1 категорією. Розстріляний 14.02.1938р. Реабілітований у 1958р.

ЗІНСЬКИЙ Яків Андрійович, 1915р. народження, с. Плошкове Вольгоцулівського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, робітник цегельного заводу. Заарештований 25.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС Одеської області від 06.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

ЗІХВАРТ Анастасія Андріївна, 1924р. народження, с. ШульцевеВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Петрівка Варварівського району, працювала на власному господарстві. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945 р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗІХВАРТ Катерина Іванівна, 1922р. народження, с. ВишкавціБраславського району Вінницької області, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала в с. ШельдоваВарварівського району, домогосподарка. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР №

181 від 11.10.1945. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗІХВАРТ Олена Йосифівна, 1884р. народження, с. ШельдоваВарварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, домогосподарка. Заарештована по репатріації у 1945 р. На підставі директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. виселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЗЛАГОДНЮК Порфирій Ананійович, 1887р. народження, с. Городище Пісчанського району Вінницької області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську. Заарештований 08.07.1940р. Судовою Колегією з карних справ Одеського обласного суду від 22.08.1940р. засуджений до 4 років у ВТТ з обмеженням у правах на 2 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЗЛОГОБОКОВ Григорій Якович, 1884р. народження, м. Миколаїв, росіянин, з робітників, освіта середня спеціальна, робітник заводу ім. А. Марті. Заарештований 11.03.1933р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 6.06.1933р. засуджений до 3 років позбавлення волі умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЗЛОЧЕВСЬКИЙ Дмитро Іванович, 1890 р. народження, м. Миколаїв, росіянин, із службовців, освіта середня, калькулятор планово-виробничого заводу № 198. Заарештований 26.09.1937 р. Постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 02.12.1937 р. засуджений до 10 років ув’язнення в ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956р.

ЗМЕУЛ Радіон Герасимович, 1887, с. Липняжки Добровеличківського району Первомайського округу, українець, із селян, малоосвічений, селянин. Заарештований 06.03.1929 р. Постановою Особливої Наради ОДПУ СРСР від 07.06.1929 р. висланий до Сибіру на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЗОЗУЛЯ Іван Павлович, 1889р. народження, с. Пасковщина Полтавської губернії, росіянин, із селян, освічений, проживав у м. Севастополі, не працював. Заарештований 19.12.1920р. Постановою Надзвичайної Трійки ударної Кримської групи Управління особливих відділів Південного та Південно-Західного фронтів від 19.12.1920р. засуджений до розстрілу. Страчений 20.12.1920 р. Реабілітований в 1991р.

ЗРОДНІКОВ Єфим Єрмолайович, 1864 р. народження, с. Явкине Баштанського району Миколаївського округу, українець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Явкине Баштанського району Миколаївського округу. Селянин. Заарештований 30.01.1930 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 22.03.1930 р. справу припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЗРОДНІКОВ Семен Лаврентійович, 1896, с. ЯвкінеБаштанського району, білорус, малоосвічений, працював в сільгоспартілі. Заарештований 25.01.1933 р. Постановою Особливої Наради ОДПУ УСРР від 19.04.1933 р. справу закрито. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ЗУЄВ Іван Іванович, 1907, м. Миколаїв, росіянин, з робітників, освіта середня. Заарештований 09.06.1937 р. Вироком Військового трибуналу Московського гарнізону засуджений до 6 років у концтаборі. Постановою Трійки при УНКВС від 17.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.03.1938 р. Реабілітований у 1956 р.

ЗУБОЧЕНКО Іларіон Юхимович, 1892, с. Іваново-Покровське Херсонської області, українець, з робітників, освічений, проживав у м. Миколаєві. Заарештований 15.09.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 27.10.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі.

Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від вересня 1939 р. справу закрито. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

І

ІВАНЕЛЬ Спиридон Миронович, 1886р., с. Флора Краснооктянського району Молдавської АРСР, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с Конецполь Первомайського району, чорнороб підсобного господарства. Заарештований 11.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 26.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Про перебування у місцях позбавлення волі даних немає. У 1947-1950-х рр. проживав у с. Тернове Підгоренського району Воронезької області. Помер у 1950р. Реабілітований у 1988р.

ІВАНОВ Василь Григорович, 1899р., с. Троїцьке Новоодеського району, болгарин, із селян, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, завідувач овочевою базою. Заарештований 15.12.1944р. Вироком Військового трибуналу військ НКВС Миколаївської області від 16.05.1945р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років, з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992р.

ІВАНОВ Григорій Костянтинович, 1897, Румунія, румун, із службовців, малоосвічений, проживав у місті Миколаїв, працював поштарем. Арештований 02.12.1937 року. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 09.12.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1963 р.

ІВАНОВ Іван Миколайович, 1897р., с. Тернівка Миколаївського району, болгарин, з робітників, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, працівник Миколаївського Металпромкомбінату. Заарештований 17.04.1935р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 20.07.1935р. висланий у Красноярський край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований 1989р.

ІВАНОВ Федір Олександрович, 1886, м. Миколаїв, українець, із робітників, малоосвічений, працював на заводі. Заарештований 27.01.1938р. Постановою Особливої Наради НКВС СРСР від 02.07.1938р. засуджений до 8 років у концтаборі. Покарання відбув, звільнений 10.12.1946 р. Заарештований 11.03.1949р. Постановою Особливої Наради при МДБ СРСР від 06.07.1949 р. був засуджений до висилки в Красноярський край. Подальша доля невідома. Реабілітований в 1991р.

ІВАНОВ-СТАРОСТІН Віктор Сергійович, 1887р., м. Ростов-на-Дону, українець, син торгівця, освіта середня, проживав у с. Аджамка Тилігуло-Березанського району, учитель. Заарештований 12.02.1938р. Рішенням Трійки УНКВС по Миколаївській області від 16.04.1938р. засуджений до розстрілу з конфіскацією майна. Дата розстрілу невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІВАНОВА Тамара Еммануїлівна, 1906, с. Новоселиця Хотинського повіту (Бесарабія), росіянка, зі службовців, освіта середня, проживала у м. Вознесенськ, секретар Вознесенського райздороввідділу. Заарештована 10.03.1938р. Постановою оперуповноваженого ОВ в/ч 5139 від 7.01.1939р. карну справу припинено за недоведеністю. З-під варти звільнена. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1997р.

ІВАНЕНКО Олексій Іванович, 1902, м. Первомайськ Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, машиніст. Арештований 15.09.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 26 вересня 1937 року засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1961 р.

ІВАНЧЕНКО Яків Терентійович, 1898р., с. Вітольдів Брід Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, пожежник Великого Мечетнянського млина. Заарештований 10.10.1937р. Постановою

Трійки при УНКВС по Одеській області від 23.10 1937р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 3 .11.1937р. Реабілітований у 1956р.

ІВАНОВИЧ Альфонс Олександрович, 1901р., с. Балта Балтського району, литовець.(за іншими документами - поляк), зі службовців, освіта початкова, проживав у м. Первомайськ, інспектор бюджету Первомайського фінвідділу. Заарештований 25.02.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.10.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 25.10.1938р. Реабілітований у 1957р.

ІВАСЬКО Петро Прокофійович, 1888, с. Іриславки Жовтневого району, українець, із селян, освічений, хлібороб. Заарештований 13.02.1933р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 20.03.1933р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ІВАХНЕНКО Лука Григорович, 1896р., с. Камка Каменського району Чернігівської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Весняна Квітка Широколанівського району, колгоспник. Заарештований 9.03.1944р. Рішенням Прокуратури Миколаївської області від 12.07.1946р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

ІВАХОВ Савелій Васильович, 1903р., с. ГрициянівкаВрадіївського району, українець, із селян, освіта початкова, приймальник Ново-Павлівського млина. Заарештований 5.11.1945р. Вироком Військового Трибуналу військ МВС Одеської області від 9.10.1946р. засуджений до 5 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Визначенням Військової Колегії Верховного Суду СРСР від 19.11.1946р. покарання обмежене 3-ма роками у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ІВАЩЕНКО Григорій Савович, 1872, с. КалужнеСнігурівського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, селянин.

Заарештований 28.12.1932 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 08.02.1933 справу припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

ІВАЩЕНКО Микита Омелянович, 1896 р., с. Малояште Тираспольського району Молдавії, росіянин із селян, малоосвічений, проживав у с. Синюхин Брід Первомайського району, колгоспник. Заарештований 28.07.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 1.09.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.09.1937р.

ІГНАТЧИК Олександр Васильович, 1898,с. Ольши Гродненської губернії, поляк, із робітників, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, слюсар. Заарештований 22.08.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 28.11.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956 р.

ІГНАТЬЄВА – БЕРКОВСЬКА Розалія Лук'янівна, 1899, м. Миколаїв, полька, із робітників, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована 07.08.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 10.10.1937 р. засуджена до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1958 р. Реабілітований у 1989р.

ІЖИЦЬКИЙ Олександр Дмитрович, 1883, м. Миколаїв, поляк, із міщан, малоосвічений, проживав у Новій Одесі, чоботар. Заарештований 16.12.1937 р. Рішенням НКВС СРСР Генерального Комісара держбезпеки Єжова і Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.02.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

ІЗБАШ Юхим Сергійович, 1882, с.Царікомиші Одеського повіту, українець, із селян, неосвічений, проживав у с. НовомихайлівкаНовоодеського району, хлібороб. Заарештований 28.07.1937

р. Постановою Трійки при НКВС СРСР по Одеській області засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 21.09.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

ІЗВЕКОВ Андрій Ілліч, 1895, с. Тамбовка Федорівського кантону республіки німців Поволжя, росіянин , із службовців, освічений, проживав у м. Миколаїв, завідуючий відділом кадрів. Заарештований 13.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 19.08.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1963 р.

ІЗДЕБСЬКИЙ (ІЗДЕВСЬКИЙ) Петро Антонович, 1889, м. Миколаїв, поляк, із робітників, малоосвічений, інвалід. Заарештований 26.09.1937 р. Рішенням Комісії НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 04.01.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 20.01.1938 р. Реабілітований у 1957 р.

ІЗИЧЕНКО Павло Іванович, 1916р., с. Довга Пристань Первомайського району, українець, із селян, освіта 6 класів, проживав у м. Люберці Московської області, бухгалтер у підсобному господарстві с. Зюзіне Московської області. Заарештований 2.12.1947р. Постановою Особливої Наради при Міністрі Держбезпеки від 21.07.1948р. засуджений до 15 років у ВТТ. Згідно Указу Президії Верховної Ради СРСР від 17.09.1955р. звільнений від відбування покарання. Постановою Військового прокурора Одеського Військового округу від 4.04.1956р. діловодство у справі припинено. Реабілітований у 1999 р.

ІЗОПОЛЬСЬКИЙ Роман Сигізмундович, 1892, Миколаївська область, поляк , із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, робітник. Заарештований 14.11.1937 р. Постановою НКВС і Прокурора СРСР від 07.12.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.12.1937 р. Реабілітований у 1956 р.

ІКОНОМІДІ Ангел Апостолович, 1873, Турція, грек, із службовців, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, касир. Заарештований 15.12.1937 р. Постановою НКВС і Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.02.1938 р. Реабілітований у 1957 р.

ІКОНОМІДІ Володимир Ангелович, 1904, м. Миколаїв, грек, із службовців, освіта середня, бугалтер, Заарештований 14.12.1937 р. Постановою НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.02.1938 р. Реабілітований у 1957 р

ІКОНОМІДІ Іван Ангелович, 1898,Турція, грек, зі службовців, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, технік-будівельник. Заарештований 14.12.1937 р. Постановою Комісії НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.02.1938 р. Реабілітований у 1957 р.

ІЛІ Роза Миколаївна, 1902р., с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. У 1943р. вивезена до Польщі, у 1945р. – до Німеччини, колгоспниця. Заарештована 15.11.1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. вислана на спец поселення до Свердловської області. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ІЛЛІ Ванделін Михайлович, 1890р., с. Калістро Карл-Лібкнехтівського району Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 26.12.1936р. Рішенням Одеського обласного суду від 31.07.1937р. засуджений до 7 років у ВТТ з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ІЛЛІ Емілія Іванівна, 1910 р., с. Єлизаветівка Тилігуло-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р.

переселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЛІ Ірина Рафаїлівна, 1937р., Тилігуло-Березанський район, німкеня, із селян, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10. 1945р. переселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЛІ Маргарита Михайлівна, 1904р., с. КатеринентальВарварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала у с. Карлсруе Варварівського району, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЛІ Марія Рафаїлівна, 1935р., Тилігуло-Березанський район, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10. 1945р. переселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЛІ Рафаїл Миколайович, 1934р., с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1946р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р. висланий до м. Асбест як особа німецької національності. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЛІ –ДИЛЕ Флора Михайлівна, 1925р., с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, освіта 7 класів, Заарештована 1.02.1946р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р. переселена до Свердловської області. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЬЄВ Іван Пилипович,1893р., с. Кубанка Одеської області, болгарин, із селян, освіта середня, проживав на Александрівському баластному кар'єрі, вантажник. Заарештований 27.07.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 21.10.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1958р.

ІЛЬЇН Михайло Олександрович, 1903, м. Ленінград, росіянин , із робітників, освіта середня спеціальна, проживав у м. Миколаїв, викладач у школі морських льотчиків. Заарештований 21.04.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 25.04.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабілітований у 1956 р.

ІЛЬЇНСЬКИЙ Володимир Семенович, 1847р.,с. Нова Слобода Путивльського уїзду Курської губернії, українець, з родини служителів культу, освіта вища, проживав у м. Первомайську, зоотехнік інкубаційної станції. Заарештований 8.04.1944р. Постановою начальника слідчого відділу УНКДБ по Одеській області від 27.10.1944р. діловодство у справі припинено. Направлений у спец табір НКВС для фільтрації. Помер у в'язничній лікарні у 1944р. Реабілітований у 1997р.

ІЛЬНИЦЬКИЙ Василь Миколайович, 1890р., м. Верхівка Барського району Вінницької області, українець, з родини служителів культу, освіта середня, проживав у м. Первомайську, служитель релігійного культу. Заарештований у жовтні 1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 17.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1956р.

ІЛЬНИЦЬКИЙ Федір Семенович, 1879р., с. Кримка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 2.11.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 3.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 7.03.1938р. Реабілітований у 1989р.

ІЛЬЧЕНКО Клементій Савелійович, 1856р.,даних про місце народження , національність і місце проживання у справі відсутні, із селян, малоосвічений. Заарештований у 1921р. за бандитизм. 18.10.1921р. Постановою Трійки Миколаївського ГубНК звільнений. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІЛЬЯШЕНКО Мирон Степанович, 1896р., с. Мигія Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 7.12.1932р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 29.03.1933р. засуджений до 3 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1968р.

ІЛЬЯШЕНКО Федір Андрійович, 1870р., с. Дехтярі Прилуцького району Чернігівської області, українець, даних про освіту, соціальне походження і останнє місце проживання немає. Заарештований 21.09.1937р. Рішенням Трійки УНКВС по Миколаївській області від 14.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІММЕЛЬ Іван Касперович, 1907р., с. Шенфельд Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян,освіта початкова, проживав у с. Кисилівка Снігурівського району, вантажник районної контори «Заготзерно». Заарештований 14.02.1938р. Постановою Снігурівського РВ НКВС від 9.04.1939р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ІММЕЛЬ Маргарита Яківна, 1910р., радгосп Кагановича Миколаївського району Миколаївської області, німкеня, із селян, освіта початкова. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р. переселена у Карагандинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІММЕЛЬ Маркус Йосипович, 1912, с. ШироколанівкаВеселинівського району Миколаївської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав у радгоспі « Суха Балка» Доманівського району Миколаївської області, робітник. Заарештований 30.08.1937 р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 02.09.1937 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1960 р.

ІММЕЛЬ Рогус Йосипович, 1914, с. ШироколанівкаВеселинівського району Миколаївської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав у радгоспі «Суха Балка» Доманівського району Миколаївської області, хлібороб. Заарештований 31.08.1937 р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 02.09.1937 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1960 р.

ІММЕЛЬ Феодосія Іванівна, 1918р., с. Волкове Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована 17.09.1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС № 181 від 11.10.1945р. вислана на спец поселення у Свердловську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ІМШЕНИЦЬКИЙ Григорій Васильович, 1887р., с. Клишки Шосткинського району Сумської області, українець, зі службовців, освічений, проживав у с. Ново-Василівка Снігурівського району, фінагент Снігурівського райфінвідділу. Заарештований 4.07.1941р. Помер 7.06.1942р., перебуваючи під вартою, у зв’язку з чим діловодство у справі припинено. Реабілітований у 1999р.

ІНДУЛЬСЬКИЙ Андрій Іванович, 1885, с. Раскаляни Первомайського району Миколаївської області, українець, із службовців, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв , комерційний директор заводу №198. Заарештований 31.05.1938 р. Постановою Особливої Наради при НКВС

СРСР від 29.10.1939 р. засуджений до 5 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956 р.

ІНКУЛА Іван Онуфрійович, 1907р., с. ЄленівкаНовобузького району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 1.10.1933р. Вироком Народного Суду Новобузького району від 1.11.1933р. засуджений до 7 років у ВТТ з обмеженням у правах на 2 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ІОБЕ ТеодоліндаКасперівна, 1893, с.Блюменфельд Т-Березанського району Одеської області, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала в с.Колобатино Т-Березанського району, домогосподарка. Заарештована 18.12.1937 р. Рішенням Народного Комісара ВС СРСР і Прокурора СРСР від 16.01.1938 р. засуджена до вищої міри покарання. Розстріляна 31.01.1938 р. Реабілітована у 1989 р.

ІОВ Микола Ілліч, 1896р., м. Кишинів (Бессарабія), молдованин, із селян, освіта початкова, проживав у м. Вознесенськ, слюсар депо Вознесенськ. Заарештований 17 жовтня 1937р. Постановою НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 25.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 9.12.1937р. Реабілітований у 1959р.

ІОДЕЛІС Іван Костянтинович, 1891р., с. Яникули Ковельської губернії (Литва), з робітників, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, механік моторо-ремонтних майстерень промартілі «Червоний коваль». Заарештований 25.04.1940р. Вироком Миколаївського обласного суду від 31.07.1940р. засуджений до 4 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 2 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992р.

ІОДІС Чарльз Томашевич, 1889р., Литва, литовець, освічений, проживав у м. Миколаєві, завідуючий виробництвом цегляного заводу «Літкооп». Заарештований 10.06.1938р. Рішенням Особливої Трійки при УНКВС по

Миколаївській області від 20.09.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 26.10.1938р. Реабілітований у 1957р.

ІОНАС Емілія, 1923р., с. Велика Володимирівка, німкеня, з робітників, освічена. Заарештована 16.01.1948р. у Німеччині. Військовим Трибуналом 3 Ударної Армії від 24.05.1948р. засуджена до 25 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Визначенням Військового Трибуналу Закавказького військового округу від 10.08.1955р. міра покарання знижена до 7 років у ВТТ зі звільненням з ВТТ. Звільнена 26.08.1955р. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ІОНАС Фросина Яківна, 1903р., с. Димівка Миколаївського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. В. Велідарівка Вознесенського району, кухар. Заарештована 10.08.1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІОНУС Іван Іванович, 1890р., х. Штанфельд Братського району, німець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 2.11.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.11.1937р. Реабілітований у 1989р.

ІООС Роза Антонівна, 1884р., с. В.АккартаБіюк-Аларського району Кримської АРСР, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІООС Теодор Карлович, 1916р, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у сільському господарстві. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181

від 11.10.1945р. переселений в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІОРДАНОВ Степан Дем`янович, 1917, с. Старосілля Великоолександрівського району Херсонської області, болгарин, із селян, освічений, проживав у с. БерезніговатомуБаштанського району Миколаївської області, вчитель. Заарештований 21.10.1937 р. Постановою Трійки УНКВД по Миколаївській області від 03.11.1937 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1963 р.

ІОХІМ (ІОХІН) Адам Михайлович, 1897, с. Блюменталь Одеського району, німець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, їздовий в «Трансартілі» . Заарештований 28.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 02.09.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Постановою Трійки при УНКВС по «Дальбуду» від 29.04.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабілітований у 1964 р.

ІОХІМ Георгій Степанович, 1885р., с. КатеринентальВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Карлсруе Варварівського району, колгоспник. Заарештований у липні 1945р. по репатріації. Згідно з директивою НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. висланий на спец поселення в Акмолинську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ІОХІМ Іван Георгійович, 1933р., с. КатеринентальВарварівського району, німець, із селян, на утриманні батьків. Заарештований по репатріації у 1945р. Згідно з директивою НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ІОХІМ Іван Олександрович, 1934р., с. КатеринентальВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків.

Заарештований у липні 1945р. по репатріації. Згідно з директивою НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. висланий на спец поселення в Акмолинську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ІОХІМ Катерина Степанівна, 1883р., с. КатеринентальВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у липні 1945р. по репатріації. Згідно з директивою НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. вислана на спец поселення в Акмолинську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ІОХІМ Катерина Францівна, 1919р., с. КатеринентальВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Карлсруе Варварівського району, колгоспниця. Заарештована 21.11.1945р. по репатріації. Згідно з директивою НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. вислана на спец поселення у Чкаловський район Чкаловської області. У 1955р. переведена до м. Североуральськ Свердловської області. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ІПАТЕНКО Данило Якович, 1905, с. КасперовкаНовоодеського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, вантажник. Заарештований 28.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 19.08.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 23.08.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

ІПАТЕНКО-КОВАЛЬ Ганна Тимофіївна, 1906, с. Касперівка Н-Одеського району Миколаївської області, українка, із селян, малоосвічена, проживала в с. Спиридонівка Н-Одеського району Миколаївської області, домогосподарка. Заарештована 07.12.1944 р. Постановою Особливої Наради

НКВС СРСР від 18.08.1945 р. засуджена до 6 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1989 р.

ІРТИШЕВ Михайло Кіндратович, 1891р., с. Семенівка Арбузинського району, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 8.02.1930р. Рішенням Трійки Колегії ДПУ УСРР від 12.03.1930р. засуджений до 5 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ІСАКОВ Кирило Андрійович, 1898р., с. Семенівка Арбузинського району, українець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Іванівка Арбузинського району, секретар парт'ячейки. Заарештований 25.12.1932р. Рішенням Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 15.01.1933р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

К

КАБАНЕЦЬ Олексій Тимофійович, 1899, с. ТрихатиВарварівського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. КорчиноВарварівського району Одеської області, полевод у радгоспі. Заарештований 27. 06.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 11.08.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КАВУН-МОЛЯК Лідія Антонівна, 1920, с. Цареводар Білозерського району Херсонської області, українка, із селян, освічена, проживала в м. Харків, робітниця. Заарештована 22.05.1950 р. Постановою Особливої Наради при МіністріДерж. Безпеки СРСР від 30.12.1950 р. засуджена до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1989 р.

КАДУК Михайло Микитович, 1880, с. Очеретня Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 24.02. 1931р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 6.09.1931р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КАЗМИРЮК Дмитро Антонович, 1883, Польща, росіянин, із робітників, освічений, проживав у м. Миколаїв, сторож. Заарештований 22.08.1937 р. Постановою НКВС і Прокурора СРСР від 23.09.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 09.10.1937 р. Реабілітований у 1959 р.

КАЙДЕЦЬКИЙ – ВЛАДИМИРОВ – ЛЕОНАРДОВ Леонід Антонович, 1897, м. Кременчук Полтавської області, українець, із селян, освіта середня, без визначеного місця проживання, не працював. Заарештований 27.08.1929р. Рішенням Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 2.08.1930р. засуджений до 5 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988р.

КАЛАШНИК Кіндрат Мойсейович, 1898, с. ГороженеПривільнянського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 17.02.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 27.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 12.09.1938р. Реабілітований у 1989р.

КАЛАШНІКОВ Андрій Матвійович,1885, с. Березнегувате Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, сторож. Заарештований 14.02.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 08.04.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 24.07.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КАЛЕНІЧЕНКО Василь Федорович, 1891, х. КомендантовоДубов`язівський район Чернігівської області, українець, із службовців, освічений, проживав у с. Баштанка Одеської області, директор МТС. Заарештований 11.09.1937 р. Рішенням Трійки УНКВС по Одеській

області від 02.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.11.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КАЛЕЧЕНКО Антип Фролович, 1884, с. Володимирівка Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 14.10.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 20.11.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1959 р.

КАЛИНОВИЧ Олександр Анатолійович, 1891, с. ЮзефівкаГрушківського району, українець, зі службовців, освіта середня, проживав у м. Первомайськ, бухгалтер Первомайського птахокомбінату. Заарештований 21.04.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.05.1938р. Реабілітований у 1956р.

КАЛІН Марія Василівна, 1912, Молдова, молдованка, із селян, малоосвічена, проживала в с. Червона Україна Березанського району Миколаївської області, колгоспниця, Заарештована 08.09.1944 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 17.11.1945 р. виселена в Північно-Казахстанську область на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітована в 1989 р.

КАЛІН Феодосій Тихонович, 1905, м. Григоріополь Молдавської АРСР, молдаванин, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, прибиральник відділення зв'язку. Заарештований 12.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 4.10.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1989р.

КАЛІЧЕВ Василь Васильович, 1888, с. Насєдкіно Курської області, росіянин , із селян, малоосвічений, проживав на ст. Рокотовата , копальня «Червоногвардієць», фотограф . Заарештований 09.12.1937 р. Постановою

Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 28.12.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 20.01.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КАЛКУТІН Акім Григорович, 1873, с. Анатоліївка Т-Березанського району Одеської області, українець , із селян, малоосвічений, селянин. Заарештований 24.07.1929 р. Одеським ДПУ 25.11.1929 р. з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КАМЕНСЬКИЙ Едуард Мар'янович, 1884, м. Романів Волинської губернії, поляк, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайськ, бухгалтер Первомайського сільгоспбанку. Заарештований 22.08.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 4.10.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1956р.

КАМЕНСЬКИЙ Порфирій Кузьмич, 1898, м. Миколаїв, росіянин, із робітників, малоосвічений, поживав у Каменець- Подольську. Заарештований 19.10.1936 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР засуджений до 5 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956 р.

КАМИШЕНКО Володимир Григорович, 1912, с. Криве Озеро, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 25.01.1930р. Первомайським окружним відділом ДПУ від 22.02.1930р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КАМІНСЬКИЙ Михайло Леонтійович, 1890, с. НовопавлівкаВеселинівського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Веселиново, Миколаївської області, токар. Заарештований 19.08.1937 р. Засіданням Трійки при УНКВС по Одеській області від 20.09.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 03.10.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КАМІНСЬКИЙ Петро Георгійович, 1903, с. Митки Барського району Вінницької області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с.

ІванівкаВрадієвського району. Заарештований 10.02.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 20.04.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.04.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КАНСЬКИЙ Михайло Петрович, 1905, с. Дубово Чернянського району МРСР , українець , із селян, малоосвічений, проживав у Первомайську Миколаївської області, хлібороб. Заарештований 08.08.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.09.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 03.10.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КАПЛИЧЕНКО Фіофан Якович, 1912, с. Нікольське Братського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, червоноармієць, 657 с. п. 18 дивізії. Заарештований 21.08.1940 р. Постановою Особливої Наради НКВС СРСР від 15.06.1942 р. засуджений до ув`язнення в концтаборі на період війни. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 15.02.1946 р. з-під варти звільнений з правом проживання на території СРСР , окрім режимних місцевостей. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1958 р.

КАПОСТ Петро Петрович, 1901, Латвія, латвієць, із службовців, малоосвічений, проживав у м. Вознесенську, перший секретар Вознесенського райкому партії. Заарештований 13.12.1937 р. Постановою НКВС та Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.02.1938 р. Реабілітований у 1959 р.

КАПУСТИНСЬКИЙ Микола Гнатович,1893, м. Миколаїв, поляк, із робітників, малоосвічений, робітник на заводі. Заарештований 14.11.1937. Постановою Особливої Наради при НКВС від 02.01.1938 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957 р.

КАРАКАЙ-ДИРДА Аверій-Василь Іванович, 1901, Польща, українець, із селян, освічений, проживав в с. Константинівка Братського району Одеської області, рахівник у колгоспі. Заарештований 23.08.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 16.01.1938 р.

засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1961 р.

КАРАЧУН Григорій Денисович, 1890, с. Мигія Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 1.06.1937р. Постановою Судової Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.08.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 18.08.1937р. Реабілітований у 1963р.

КАРІ Август Антонович, 1899, х. Михайлівка Одеської губернії, даних про національність, соціальне походження, освіту немає, хлібороб. Заарештований 9.04.1920р. Постановою Херсонсько - Миколаївської ГубНКвід 11.06.1920р. ув'язнений до концтабору на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КАРІ Йосиф Антонович, 1897, х. Михайлівка Одеської губернії, даних про національність, соціальне походження, освіту немає, хлібороб. Заарештований 9.04.1920р. Постановою Херсонсько-Миколаївської ГубНК від 11.06.1920р. ув'язнений на термін попереднього ув'язнення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КАРНАГЕЛЬ Йосип Лук`янович, 1889, с. Новосафронівка Н-Одеського району Миколаївської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав в с. КорчиноВарварівського району Миколаївської області, бригадир у колгоспі. Заарештований 02.02.1938 р. Постановою Трійки УНКВС по Миколаївській області від 26.09.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 10.10.19038 р. Реабілітований у 1957 р.

КАРПЕНКО Василь Іванович, 1885, с. Лиса Гора Благодатнівського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, не працював. Заарештований 31.10.1937 р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 03.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.11.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КАРПОВ Федір Федорович, 1914, с. Мало-Заболоцьке Доманівського району, українець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Майорське Доманівського району, колгоспник. Заарештований 22.07.1944р. Вироком Військового Трибуналу військ НКВС Одеської області від 21.11.1944р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1995р.

КАУМАНСЬКИЙ Степан Терентійович, 1861, с. Мар'янівка Херсонської губернії, росіянин, із селян, малоосвічений, перебував у м. Севастополь, охоронець корабля. Заарештований 18.12.1920р. Постановою Надзвичайної Трійки Ударної Кримської Групи управління особливих відділів від 19.12.1920р. засуджений до розстрілу. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1991 р.

КАЧАЛАБА Іван Пилипович, 1900, с. Казанка, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 14.07.1930р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ від 2.10.1930р. висланий у Північний край на 3роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988р.

КАЧЕРОВСЬКИЙ Віталій Іванович, 1906, с. Онитківці Брацлавського уїзду, українець, із селян, освіта середня, проживав у м. Первомайську, священик. Заарештований 27.10.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 17.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.11.1937р. Реабілітований у 1956р.

КАШИНСЬКИЙ Гнат Іванович , 1890, с. Стовбець Волинської губернії, поляк, із робітників, малоосвічений, проживав у м. Первомайську Миколаївської області, помічник машиніста на Первомайській гідроелектростанції. Заарештований 10.09.1937 р. Рішенням НКВС СРСР та Прокурора СРСР від 26.10.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 11.11.1937 р. Реабілітований у 1958 р.

КАШЛЯК Семен Павлович, 1902, м. Новий Буг, росіянин, із селян, малоосвічений, учитель. Заарештований 6.01.1923р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до 2,5 років у ВТТ з конфіскацією майна і обмеженням у правах. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КАШМАУНС Василь Якович, 1882, с. Валегоцулове Молдавської АРСР, молдованин, із селян, малоосвічений, проживав у с. Врадіївка, рахівник. Заарештований 30.12.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 11.03.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.03.1938р. Реабілітований у 1989р.

КВАЧЕНКО Олексій Григорович, 1890, колишня Херсонська губернія, росіянин, із селян, освічений, проживав у с. Ново-Іванівка Миколаївського уїзду, хлібороб. Заарештований 9.11.1920р. Постановою Трійки Херсонсько-Миколаївського ГубНК від 28.11.1920р. засуджений до розстрілу. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1991р.

КВАШИН Олексій Іванович, 1859, м. Охтирка Харківської губернії, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Новий Буг Миколаївської області, торговець. Заарештований 13.11.1922р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до 5 років у ВТТ з конфіскацією майна і обмеженням у правах. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КЕН Генріх Іванович, 1893, с. Олександрівка Фріц-Гекертівського району Миколаївської області, німець, із селян,малоосвічений, конюх. Заарештований 16.12.1937 р. Постановою НКВС та Прокурора СРСР від 29.01.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.02.1938р. Реабілітований у 1968 р.

КЕПЛЕР Мартин Якович,1890, Польща, німець, малоосвічений, проживав у с. Новомиколаївка Єланецького району Миколаївської області,

чоботар. Заарештований 20.02.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС СРСР по Миколаївській області від 23.09.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 05.10.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КЕСТЕР Іван Павлович,1896, м. Шадринськ Челябінської області, німець, із службовців, малоосвічений, бухгалтер. Заарештований 04.03.1938р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 08.06.1938р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957 р.

КИРПА Дмитро Оникійович, 1877, с. ОвсянівкаНовобузького району Миколаївської області, українець, із селян, неосвічений, хлібороб. Заарештований 29.12.1932. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 10.01.1933 р. висланий до Казахстану на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КИСЕЛЬ Артем Миколайович, 1896, с. Ігнатівка Чернігівської області, українець, із селян, освічений, проживав у с. Н- Умань Мостівського району Одеської області, колгоспник. Заарештований 19.07.1937 р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 28.08.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.08.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КИФЕЛЬ Франц Михайлович, 1903, Одеська область, німець, із робітників, малоосвічений, проживав у с. Малахово Миколаївської області, колгоспник. Заарештований 14.09.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 15.08.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.08.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КИЧА Лука Петрович, 1897, с. СебіноНовоодеського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 10.02.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 07.04.1938 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КИШКО-ЖГЕРСЬКИЙ Йосип Йосипович, 1893, Польща, литовець, із службовців, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, землевпорядник. Заарештований 17.12.1937 р. Постановою НКВС та Прокурора СРСР від 05.02.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.02.1938 р. Реабілітований у 1958 р.

КИШЛЯН Микола Павлович, 1884, м. Ізмаїл Бесарабської губернії, молдован, із робітників, освіта середня, проживав у м. Миколаїв, робітник. Заарештований 16.05.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 01.10.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабілітований у 1957 р.

КИЯН Микола Олексійович,1899, народився у Братському районі Миколаївського округу, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Ясногородка Єланецького району Миколаївського округу, хлібороб. Заарештований 15.02.1930 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 20.03.1030 р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988 р.

КІВАКОВСЬКИЙ Йосип Олександрович, 1890, Польща, поляк, із службовців, освічений, проживав у м. Первомайську Миколаївської області, завідуючий ветеринарною лікарнею. Заарештований 11.12.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 22.12.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.12.1937 р. Реабілітований у 1989 р.

КІНДЕРКНЕХТ Петро Петрович, 1924, м. Миколаїв, німець, зі службовців, малоосвічений, слюсар. Заарештований 05.04.1944 р. та 08.06.1944 р. Кримінальну справу припинено 19.04.1944 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 07.10.1944 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КІПЕР Хаім-ЛейбаБорухович, 1881, м. Дубосари МРСР, єврей, малоосвічений, проживав у м. Первомайськ Миколаївської області, кравець. Заарештований 23.08.1937 р. Особливою Нарадою НКВС СРСР від 28.10.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КЛИМОВ Максим Лук'янович, 1881, м. Новий Буг, українець, із селян, освіта середня, безробітний. Заарештований 30.03.1929р. Постановою Колегії ОДПУ від 14.10.1929р. ув'язнений до концтабору на 10 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КЛЯЙН Антон Михайлович, 1898, с. Н-РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 26.06.1945р. у Німеччині. Вироком Військового Трибуналу 354 стрілецької Калинковицької дивізії від 25.07.1945р. засуджений до 10 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 3 роки без конфіскації майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

КЛЯЙН Давид Михайлович, 1911, с. Н-РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 26.06.1945р. у Німеччині. Вироком Військового Трибуналу 354 стрілецької Калинковицької дивізії від 25.07.1945р. засуджений до 10 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 3 роки без конфіскації майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

КНИШЕВ Гаврило Ульянович, 1902, Молдова, росіянин, із селян, малоосвічений, проживав у с. Благодатне Лисогірського району Миколаївської області, слюсар. Заарештований 16.02.1938 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 25.09.1938 р. Засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 01.10.1938 р. Реабілітований у 1957 р.

КНОПП Готфрід Семенович, 1892, Бесарабія, німець, із селян, малоосвічений, поживав у с. КарнВарварівського району Одеської області,

хлібороб. Заарештований 30.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 02.09.1937 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОБИЛКОВСЬКИЙ Федір Іванович, 1880, с. Баламутівка Київської області, українець, із селян, освіта середня, проживав у м. Первомайську, сторож на цегляному заводі. Заарештований 27.10.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 17.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.11.1937р. Реабілітований у 1956р.

КОБЛІК Антон Максимович, 1893, с. Синюхін Брід Первомайського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав на ст. Підгородня Первомайського району Миколаївської області, замісник начальника депо. Заарештований 29.01.1938 р. Постановою Трійки УНКВС УРСР по Вінницькій області від 23.04.1938 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1966 р.

КОВАЛЕВСЬКА Катерина Фрідріхівна, 1891, м. Миколаїв, німкеня, із робітників, освіта середня, рахівник. Заарештована 19.02.1947 р. Постановою Особливої Наради при Народному Комісарі Внутрішніх справ СРСР від 27.05.1947 р. засуджена до 5 років у концтаборі з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1989 р.

КОВАЛЬ Олександр Омелянович, 1907, с. СалгутовеХащеватського району Первомайського округу, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 25.01.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 9.05.1930р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОВАЛЬ – ЛОХМАНЮК Володимир Федотович, 1890, с. СтруньковеХащеватського району Первомайського округу, українець, із селян, малоосвічений, селянин-одноосібник. Заарештований 2.03.1930р. Постановою Судової трійки при Колегії ДПУ УСРР від 9.05.1930р.

засуджений до 3 років позбавлення волі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КОВАЛЬОВ Єгор Семенович, 1870, с. Лиса Гора Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, не працював. Заарештований 30.06.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 01.09.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОВАЛЬОВ Марк Іванович, 1894, с. Янівка Галіція, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. ГригорівкаБлагодатнівського району Одеської області, голова Григорівської сільради. Заарештований 06.09.1935 р. Рішенням НКВС СРСР від 10.01.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.01.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

КОВАЛЬОВ Олександр Максимович, 1912, ст. БатукінськаБреховецького району Красноярського краю, росіянин, з робітників, освіта початкова, проживав у м. Первомайську, електромонтер лісопильного заводу. Заарештований 30.03.1944р. Рішенням Первомайського Міського відділу НКДБ від 17.06.1944р. направлений до спец табору НКВС для фільтрації, рішення у справі не прийнято. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

КОВАЛЬЧУК Прокопій Антонович, 1875, с. Бакша, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 16.01.1933 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 04.02.1933 р. висланий в Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОВАЛЬЧУК Прокопій Семенович, 1898, с. Вихватинець Рибницького району МРСР, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Бейкуш Очаківського району Миколаївської області, управдом. Заарештований 01.11.1944. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 09.06.1945 р.

засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОВАЛЬЧУК Семен Михайлович, 1889, с. Дорожинка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований у 1931р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 18.04.1931р. засуджений до 3 років умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КОВАЛЬЧУК Семен Павлович, 1895, с. Овсянка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 23.05.1930р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 20.08.1931р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОВБАСЮК Григорій Михайлович, 1901, с. Полянецьке Кривоозерського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, рахівник. Заарештований 21.01.1933 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 15.02.1933 р. висланий в Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОВІС Вікентій Францович, 1911, с. Мюнхен Мостівського району Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Одеса, конюх. Заарештований 31.07.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.09.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОЖУРОВ Іван Іванович, 1897,с. Кравченки Вілейського району Мінської області, білорус, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську Миколаївської області, зав. госп. в дитсадку. Заарештований 22.08.1937 р. Постановою НКВС СРСР та Прокурора СРСР від 05.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 18.11.1937 р. Реабілітований у 1965 р.

КОЗАК Юхим Остапович, 1879, с. ВолицяКрасинівського району Вінницької області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, колгоспник. Заарештований 17.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 23.03.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 5.04.1938р. Реабілітований у 1989р.

КОЗАНЛІ Петро Петрович, 1903, с. Кабурга Очаківського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, коваль. Заарештований 27.10.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 26.12.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОЗАЧЕНКО Антон Нікифорович, 1899, с. Новомихайлівка Казанківського району Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС СРСР по Миколаївській області від 04.04.1938 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОЗАЧЕНКО Семен Васильович, 1884, с. Камінний Міст Первомайського округу, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 27.01.1930р. Постановою Первомайського окружного відділу ДПУ від 3.03.1930р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОЗІН Феофан Степанович, 1882, с. Зоріне Одеської області, росіянин, із селян, малоосвічений, проживав у с. Є-Платонівка Жовтневого району Одеської області, хлібороб. Заарештований 17.12.1932 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 01.02.1933 р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОЗІОЛА Віктор Карлович, 1887, м. Миколаїв, поляк, із робітників, освіта середня, старший конструктор на заводі. Заарештований 20.10.1937 р.

Постановою Комісії НКВС СРСР від 26.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 08.12.1937 р. Реабілітований у 1957 р.

КОЗЛОВ Афанасій Єгорович, 1896, с. МаліївкаНовобузького району, українець, із селян, освічений, рахівник у колгоспі «Труд Ильича». Заарештований 15.01.1933р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 14.04.1933р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОЗУЛЯ Дем'ян Васильович, 1868, с. Березівка, росіянин, із селян, неосвічений, проживав у с. Тернувате Новобузького району, хлібороб. Заарештований 3.01.1923р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Постановою Президії ВУЦВК від 9.06.1923р. міру покарання замінено на 10 років у ВТТ з конфіскацією майна з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОЗУЛЯ Микита Васильович, 1882, с. Березівка, росіянин, із селян, неосвічений, проживав у с. Тернувате Новобузького району, хлібороб. Заарештований 3.01.1923р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Постановою Президії ВУЦВК від 9.06.1923р. міру покарання замінено на 10 років у ВТТ з конфіскацією майна з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОЛІСНИЧЕНКО Павло Петрович, 1884, с. Ново-Костянтинівка Миколаївської області, українець, із селян, освічений, хлібороб. Заарештований 12.02.1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 18.10.1921р. засуджений до вищої міри покарання із заміною по амністії до 5 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОЛІСНИЧЕНКО Олексій Петрович, 1886, с. Ново-Костянтинівка Миколаївської області, українець, із селян, освічений, хлібороб.

Заарештований 12.02.1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 18.10.1921р. засуджений до вищої міри покарання із заміною по амністії до 5 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОНСТАНТИНОВА-Льгот Єлизавета Львівна,1904, с. Володимирівка Одеської області, єврейка, зі службовців, малоосвічена, проживала у м. Миколаєві, інспектор Миколаївського міськздороввідділу. Заарештована 19.10.1937 р. Постановою Особливої Наради НКВС СРСР від 05.02. 1938 р. засуджена до 5 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1956 р.

КОНСТАНТИНОВСЬКИЙ Данило Михайлович, 1902, м. Миколаїв, єврей, освіта незакінчена вища, слідчий Миколаївського окружного суду. Заарештований 11.02.1928 р. Прокурором Миколаївського округу від 08.03.1928 р. справу припинено. Постановою Особливої Наради при Колегії ОГПУ висланий до Казахстану на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КОНЧУГОВСЬКИЙ Йосип Вікентійович, 1872, с. Конопниці Люблінського уїзду (Польща), поляк, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві муляр у паровозному депо ст. Миколаїв. Заарештований 28.08.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 14.10.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 26.10.1937р. Реабілітований у 1957р.

КОПАНЧУК Іван Миколайович, 1889, с. Ясениця – ЗемковоДрогобичської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. ГригорівкаБлагодатнівського району Одеської області, колгоспник. Заарештований 28.09.1937 р. Особливою Нарадою при НКВС СРСР від 05.11.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р .

КОПАЧ Іван Савич, 1905, с. Сирове В.Врадіївського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 24.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 6.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1957р.

КОПП Піус Михайлович, 1883, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, малоосвічений, без визначених занять. Заарештований 20.06.1935р. Вироком Одеського обласного суду від 11.12.1935р. засуджений до 10 років у ВТТ з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

КОПТЄВ Савелій Лукянович, 1867, с. Казанка, українець, із селян, малоосвічений, селянин-одноосібник. Заарештований 29.01.1930р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ від 17.03.1930р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

КОПЧИК Афанасій Григорович, 1880 , Вінницька область, ув`язнений. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 03.09.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОРБА вона ж ІЛЬЇНА – ПШЕБИЛЬСЬКА – ХИТРЕНКО – МАРКЕЛОВА – ВЕНГРЖИЦЬКА Віра Іванівна, 1896, Польща, дані про національність, соціальне походження, освіту і місце роботи відсутні, проживала у м. Миколаєві. Заарештована 14.01.1929р. Постановою Колегії ОДПУ від 23.08.1929р. ув’язнена у ВТТ на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1959р.

КОРЖ Іван Феодосійович, 1889, с. Кумари В.Врадіївського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Катеринка, працював у лісгоспі. Заарештований 21.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по

Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.05.1938р. Реабілітований у 1961р.

КОРИНЮК Олександр Васильович, 1891, с. Байбузівка Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 4.08.1931р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОРНИХ Давид Борисович, 1908, колонія ЄфінгарБаштанського району Миколаївської області, єврей, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, експедитор школи морських льотчиків . Заарештований 21.04.1938 р. Постановою Трійки УНКВС по Миколаївській області від 25 . 04.1938 р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 03. 07. 1938 р. Реабілітований у 1956 р.

КОРОВЯКІВСЬКИЙ Сергій Миколайович, 1893, с. Благодатне Одеської губернії, українець, із селян, хлібороб. Заарештований 18.01.1921р. Рішенням Трійки Первомайського НК звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КОРСУНСЬКИЙ Ель Хаймович, 1898, с. Добровеличківка Первомайського округу, малоосвічений, бухгалтер. Заарештований 31.10.1926 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 08.03.1927 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КОРЧИНСЬКИЙ Павло Арефович, 1899, с. Дигори Котовського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав на хуторі Миколаївка Мостівського району Одеської області, робітник. Заарештований 13.09.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 14.09.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1963 р.

КОРЮХІН Андрій Іванович, 1914, с. БармашовоБаштанського району Миколаївської області, росіянин, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, слюсар. Заарештований 03.06.1937 р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 14.11.1937 р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КОСОБРОД Валентина Гаврилівна,1912, Миколаївська область, українка, із селян. Постановою Особливої Наради при МіністріДерж. Безпеки СРСР від 11.12.1946 р. вислана в Північно-Казахстанську область на 5 років з конфіскацією майна.

КОСТЕНКО Володимир Полієвктович, 1881, с. Великі Будища Полтавської губернії, росіянин, із селян, освічений, проживав у м. Миколаєві, інженер. Заарештований 1.02.1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 14.04.1921р. діловодство у справі припинено.1928 — заарештований, 1929 — направлений в Соловецький табір особливого призначення, згодом залучений до роботи в особливих бюро при ОДПУ в Харкові, а потім у Ленінграді. Звільнений у 1931-му.

1932–1941рр. — керує будівництвом суднобудівних підприємств на Далекому Сході.

У лютому 1941-го року заарештований, невдовзі перевезений з Ленінграда в Златоустівську в'язницю, потім до Челябінська, де в липні 1942 року звільнений. Посмертно реабілітований Військовою Колегією Верховного Суду СРСР 16 листопада 1964.

З 1931 року до кінця життя (з перервою 1941–1942) Костенко був одним з керівників суднопроектного інституту «Проектверфь». З 1948 року також член Науково-технічної ради ЦНДІ ім. академіка Крилова.

Помер Володимир Полієвктович у Ленінграді 14 січня 1956р. У справі 1921р. реабілітований у 1991р.

КОСТИЛЬОВ Трохим Карпович, 1896, с. Добрянка Чернігівської області, росіянин, із селян, проживав у м. Миколаїв, робітник. Рішенням Народного Комісара Внутрішніх справ СРСР та Прокурора СРСР від 08.12.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.12.1937 р. Реабілітований у 1956 р.

КОЦЮБИНСЬКИЙ Володимир Арсентійович, 1897, с. Попелюха Вінницької області, українець, із селян, освіта середня, проживав у м. Первомайську, у минулому священик, працював рахівником у Первомайському бюро «Союздруку». Заарештований 10.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 26.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956р.

КОЧЕТОВ Микита Іванович, 1895, с. Мігія Первомайського району Миколаївської області, українець, із селян, колгоспник. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 15.08.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Реабілітований у 1963 р.

КОШУТСЬКИЙ Костянтин Васильович, 1878, с. Липовенки Голованівського району, українець, зі службовців, освіта середня духовна, проживав у м. Первомайську, бухгалтер 2-ї Первомайської лікарні. Заарештований 23.04.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.05.1938р. Реабілітований у 1956р.

КРАВЕЦЬ Микита Васильович, 1885, с. Дорожинка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, тесляр. Заарештований 29.01.1933 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 07.02.1933 р. висланий в Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КРАВЦЕВИЧ Олександра Василівна, 1902, м. Москва, росіянка, зі службовців, малоосвічена, проживала в м. Миколаїв, домогосподарка . Заарештована 16.11.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 11.02.1938 р. засуджена до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1957 р.

КРАВЦОВ Ілля Акатійович, 1890, с. Криве Озеро, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 21.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 30.05.1938р. Реабілітований у 1956р.

КРАВЧЕНКО Григорій Омелянович, 1901, с. Мигія Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений,проживав у м. Сталіне, такелажник доменного цеху. Заарештований 9.01.1933р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ від 29.09.1933р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КРАВЧЕНКО Іван Денисович, 1896, Новобузький район, українець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Варварівка Новобузького району, хлібороб. Заарештований 13.11.1922р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до 2,5 років у ВТТ з обмеженням у правах з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КРАВЧЕНКО Омелян Костянтинович, 1870, с. Мигія Первомайського району,українець, із селян, малоосвічений, різнороб у радгоспі. Заарештований 4.12.1932р. Постановою особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 29.09.1933р. засуджений до 3 років у ВТТ умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1968р.

КРАВЧЕНКО Федір Іванович, 1897, с. Суворівка Новоодеського району, українець, освічений, даних про соціальне походження немає, бригадир

колгоспу ім. Димитрова. Заарештований 5.03.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 16.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Дата розстрілу невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

КРАВЧУК Олександр Тимофійович, 1903, с. Тридуби Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 31.10.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 26.02.1931р. ув'язнений у концтаборі на 8 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КРАЇНСЬКИЙ Яків Хаїмович, 1879, м. Золотоноша Полтавської губернії, єврей, з ремісників, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, кравець. Заарештований 16.08.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 19.08.1937р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КРАМАРЕНКО Григорій Антонович, 1889, с. Сухий Єланець Новоодеського району Одеської області, українець, із селян, освічений, колгоспник. Заарештований 21.11.1937 р. Рішенням Трійки від 10.01.1938 р. засуджений до 5 років у концтаборі. 28.12.1938 р. слідство відновлено. 03.02.1939 р. з-під варти звільнений. 09.02.1939 р. справу провадженням припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КРАСНІКОВА Євдокія Микитівна, 1882, с. Благодатне Одеської області, росіянка, із селян, неписьменна, хлібороб. Заарештована 27.07.1937 р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.08.1937 р. засуджена до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1989 р.

КРАСНОВСЬКИЙ Петро Єлисейович, 1881, Білорусь, білорус, малоосвічений. Заарештований 14.05.1928 р. Постановою Особливої Наради

при Колегії ОДПУ СРСР від 29.03.1929 р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ Борис Маркович, 1889, м. Вознесенськ, єврей, зі службовців, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, табельник на елеваторі. Заарештований 14.03.1938 р. Постановою Особливої Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 26.09.1938 р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Розстріляний 02.10.1938 р. Реабілітований у 1962 р.

КРАСНОШЕВСЬКА-МАКАРОВА Фаня Іллівна, 1904, Цюрупинський район Миколаївської області, єврейка, із робітників, малоосвічена, проживала в м. Миколаїв, домогосподарка. Заарештована 15.11.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 05.02.1938 р. засуджена до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1957 р.

КРАСОТА Корній Тимофійович, 1892, с. Дорожинка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 31.05.1930р. Постановою судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 18.04.1931р. висланий до Північного краю на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

КРАХМАЛЮК Іван Данилович, 1885, с. ДубіновоКривоозерського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений. Заарештований 24.12.1932 р. Постановою Особливої Наради ДПУ СРСР від 07.02.1033 р. висланий в Казахстан на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КРАХМАЛЮК Олексій Ісакович, 1884, с. ДубіновоКривоозерського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 24.12.1932 р. Постановою Особливої Наради при НКВС

СРСР від 05.02.1933 р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КРЕЙС Олександр Павлович, 1904, м. Саратов, німець, зі службовців, освіта вища, проживав у м. Миколаїв, пенсіонер. Заарештований 09.10.1937 р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 22.06.1938 р. засуджений до 8 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956 р.

КРЕМПОВСЬКИЙ Дмитро Іванович, 1894, с. В. Мечетня Кривоозерського району Первомайського округу, українець, із селян, освіта середня, проживав у с. Вітольдів Брід Первомайського району Первомайського округу, вчитель. Заарештований 03.02.1930 р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УРСР від 28.02.1930 р. засуджений до вищої міри покарання. Реабілітований у 1989 р.

КРИВОРУЧЕНКО Григорій Григорович, 1907, с. Мар'янівка Благодатнівського району Первомайського округу, українець, із селян, малоосвічений, селянин-одноосібник. Заарештований 27.02.1930р. Рішенням Первомайського окружного відділу ДПУ від 26.03.1930р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КРИЖАНОВСЬКИЙ Іван Іванович, 1898, м. Новий Буг, українець, із селян, малоосвічений, безробітний. Заарештований 30.03.1929р. Постановою Колегії ОДПУ від 14.10.1929р. ув'язнений у концтаборі на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КРИСАЛЬНИЙ Трохим Пилипович, 1889, м. Новий Буг, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Показне Новобузького району, учитель. Заарештований 1.04.1929р. Постановою Колегії ОДПУ від 14.10.1929р. ув'язнений у концтабір на 10 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КРОПИВНИЦЬКИЙ Омелян Ілліч, 1876, с. Верхні Торгалі Мелітопольського повіту Таврійської губернії, українець, зі службовців, малоосвічений, проживав у м. Миколаїв, касир. Заарештований 05.10.1929 р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 03.03.1930 р. висланий в Казахстан на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

КРУЛЬ Юліан Францович, особистих даних у справі немає. Заарештований у 1920р. Постановою Надзвичайної Трійки Ударної Кримської групи Управління особливих відділів від 19.12.1920р. засуджений до розстрілу. Дати розстрілу немає. Реабілітований у 1991р.

КУДЕРСЬКИЙ Григорій Федорович, 1868, х. Кудерський Первомайського округу, українець, із селян, неосвічений, проживав у с. Катеринка Первомайського району, хлібороб. Заарештований 10.02.1930р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 20.03.1930р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.03.1930р. Реабілітований у 1988р.

КУН Георгій Петрович, 1908, с. Велідарівка Єланецького району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, електрик. Заарештований 28.07.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 21.09.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.09.1937р. Реабілітований у 1979р.

КУН Яків Петрович, 1902, с. Катеринеталь Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян, малоосвічений, селянин-одноосібник. Заарештований 25.08.1921р. Постановою Малої Трійки Миколаївської ГубНК від 26.12.1921р. засуджений на 2 роки, але згідно з амністією від покарання звільнений, діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

КУППЕР Яків Никодимович, 1874, с. Зульц Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, учитель.

Заарештований 31.01.1930р. Постановою уповноваженого Миколаївського окружного відділу ДПУ від 4.03.1930р. з-під варти звільнений за відсутності складу злочину. Подальша доля невідома.

КУРІННИЙ Іван Дмитрович, 1864, с. Отбєдо-Василівка Херсонської губернії, українець, із селян, малоосвічений, коваль. Заарештований 25.01.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 16.02.1930р. висланий до Казахстану на 5 років. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 20.08.1931р. достроково звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

КУРКІН Севастян Афанасійович, 1883, с. Гондабурове Ананіївського району Одеської області, молдованин, із селян, малоосвічений, проживав на роз'їзді Калаглія Березовського району, шляховий обхідник Одеської залізниці. Заарештований 24 травня 1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 21.08.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.08.1937р. Реабілітований у 1968р.

КУР'ЯНОВ Іван Олександрович, 1884,с. Борщове Тамбовської області, росіянин, із селян, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, начальник зв'язку Миколаївського торгового порту. Заарештований 4.10.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 27.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 7.12. 1937р. Реабілітований у 1957р.

КУТЯПА Петро Логвинович, 1889, с. Лиса Гора Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 15.04.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1957р.

КУЧЕР Сазон Мефодійович, 1874, с. Кримка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Катеринівка Первомайського району, сторож. Заарештований 25.04.1938р. Постановою

Трійки при УНКВС по Одеській області від 8.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

КУЧЕРЕНКО Дорофій Васильович, 1888, с. Копенковата Київської області, українець, освіта середня, проживав у с. Лукашівка Первомайського району, завідуючий фельдшерським пунктом. Заарештований 27.05.1935р. Вироком Спецколегії Одеського обласного суду від 3.12.1935р. засуджений до 2 років у ВТТ з обмеженням у правах на 1 рік. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

КУЧІН Олександр Володимирович, 1881, м. Іжевськ, росіянин, з робітників, освіта вища, проживав у м. Миколаєві, головний інструктор Миколаївського заводу ім. А.Марті. Заарештований 22.09.1930р. Рішенням Трійки при Колегії ДПУ від 10.04.1931р. засуджений до 5 років у концтаборі. Трійкою при Колегії ДПУ від 1.08.1931р. звільнений достроково, термін, що залишився вважати умовним, встановити випробувальний термін на 6 місяців. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

Л

ЛАБУН Олександр Іванович, 1904 р. народження, с. Добра Криниця Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова. У 1944р. як особа німецької національності був мобілізований у трудармію. У 1954р був знятийз обліку спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 19991р.

ЛАДИЖЕНСЬКИЙ Григорій Михайлович, 1907 р. народження, с. Мигія Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, чорнороб у військово-підсобному господарстві. Заарештований 28. 07.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 1.09.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.09.1937р. Реабілітований у 1966р.

ЛАЗАР Іван Павлович, 1911 р. народження, с. 2-а Миколаївка Казанківського району, українець, із селян, відомості про освіту відсутні, проживав у с. Лагодівка Казанківського району. Заарештований 10.07.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 23.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1959р.

ЛАЗАРЄВ Павло Костянтинович, 1885 р. народження, с. СебешВеликолукської області, росіянин, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, зав. плановим відділом Миколаївського міськторгу. Заарештований 2.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 25.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 03.07.1938р. Реабілітований у 1991р.

ЛАЙБЕЛЬ Альвіна Гнатівна, 1932 р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАЙБЕЛЬ Єва Гнатівна, 1928 р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАЙБЕЛЬ Піада Валентинівна, 1902 р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область,

колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАМП Петро Петрович, 1908 р. народження, с. Михайлівка Бериславського району, німець, із селян, неосвічений, колгоспник. Заарештований 26.01.1935р. Рішенням СПВ УНКВС УСРР по Одеській області від 21.07.1935р. діловодство у справі припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛАНГ Катерина Матвіївна, 1927 р. народження, Мостовський район (назва села у справі не вказана), німкеня, із селян, малоосвічена. Заарештована у 1945р по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, слюсар. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля не відома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНГ Лідія Альбертівна, 1927 р. народження, с. Любине Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. У жовтні 1941 року як особа німецької національності переселена у Семипалатинську область. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНГЕМАН Аганета Ісаківна, 1894 р. народження, с. ГохфельдМіллєровського району Ростовської області, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Мирівка Володимирівського району, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення у Свердловську область, на утриманні дітей. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНГЕМАН Арон Аронович, 1932р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС

СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, робітник на руднику. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНГЕМАН Геннадій Аронович, 1937, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область,токар. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНГЕМАН Іван Іванович, 1935, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Свердловську область, столяр. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНГЕМАН Яків Аронович, 1934р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область,токар. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНГЕР Емілія Іванівна, 1922р. народження, с. РорбахВеселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у власному господарстві. Заарештована у 1945р. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, шліфувальниця на заводі. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНГМАН Марія Аронівна, 1929р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні

батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНГЯР Єлизавета Фрідріхівна, 1894р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, на утриманні чоловіка. У 1956р. звільнена зі спец поселення без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНГЯР Фридолин Едуардович, 1929р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Акмолинську область, робітник прорабського пункту. У 1956р. звільнений зі спец поселення без права повергнення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНДА Ісаак Мойсейович, 1903р. народження, м. Миколаїв, єврей, з робітників, освіта середня, нормувальник на заводі № 198. Заарештований 17.12.1937р. Постановою Особливої Наради при УНКВС по Миколаївській області від 5.02.1938р. засуджений до 8 років у ВТТ. У 1940 р. прокуратурою Миколаївської області проведено розслідування і 11.07.1940р. постановою Особливої Наради при УНКВС по Миколаївській області від 5.02.1938р. справу припинено. Звільнений з-під варти 3.12.1943р. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНДАЙС Анна Мартинівна, 1933р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні

батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНДАЙС Євгенія Йосифівна, 1930р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, робітниця у радгоспі. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНДАЙС Єлизавета Мартинівна, 1926р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, робітниця на заготзерні. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНДАЙС Катерина Михайлівна, 1903р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, на утриманні дочки. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНДАЙС Михайло Мартинович, 1937р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Акмолинську

область, робітник пункту заготзерно. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНДИС Варвара Іванівна, 1905 р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, домогосподарка. У 1954р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Агата Юзефівна, 1881р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Молотовську область, домогосподарка. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Анна Яківна, 1925р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Молотовську область, лісоруб. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Анна-Марія Генріхівна, 1937р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, учениця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНЦ Антоніна Генріхівна, 1928р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНЦ Євген Якович, 1922р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Вироком Військового Трибуналу Уральського округу від 5.08.1946р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. У 1954р. звільнений і направлений на спец поселення у Молотовську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНЦ Єлизавета Генріхівна, 1935р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, учениця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНЦ Йосиф Генріхович, 1930р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, відбійник. У 1956р. знято обмеження по спецпоселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАНЦ Катерина Леонардівна, 1900р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, на утриманні чоловіка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181

від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНЦ Маргарита Іванівна, 1905р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, займалась сільським господарством. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Комі АРСР. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Марія Михайлівна, 1881р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Акмолинську область, не працювала. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Олена Йосифівна, 1933р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Комі АРСР. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАНЦ Роза Генріхівна, 1932р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛАНЦ Яків Якубович, 1927р. народження, с. РоштадтМостовського району, німець, із селян, освіта початкова, працював у сільському господарстві. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення у Молотовську область. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛАПОТНІКОВ Сергій Іванович, 1884р. народження, м. Ялта, росіянин, зі службовців, освіта вища, проживав у м. Миколаєві, технічний директор суднобудівного заводу ім. 61 Комунара. Заарештований у 1930р. Рішенням судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 8.06.1931р. засуджений до 10 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1960р.

ЛАРОН Сусанна Мартинівна, 1907р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАРЧЕНКО Дем'ян Євменович, 1893р. неародження, с. Снігурівка, українець, із селян, неосвічений, колгоспник. Заарештований 23.02.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 22.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 21.06.1938р. Реабілітований у 1962р.

ЛАСІЦА Зіновій Данилович, 1874р. народження, с. Староголовльове Ананіївського повіту Херсонської губернії, українець, із селян, малоосвічений, проживав на х. Кам'яний Потік Арбузинського району, коваль. Заарештований 29.08.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 10.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛАСТОВЕЦЬКА Віра Іванівна, 1901р. народження, с. Панчеве Кіровського району, з родини служителів культу, освіта початкова, проживала у с. Єланець, без визначених занять. Заарештована 28.11.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 29.11.1937р. засуджена до 10 років у ВТТ. Після додаткового перегляду справи після

скарги і протесту прокурора Миколаївської області від 8.12.1939р. постанова Трійки скасована, з-під варти звільнена. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1996р.

ЛАСТОВЕЦЬКИЙ Олексій Миколайович, 1891р. народження, с. Сирове Ананіївського району Одеської області, українець, із селян, освіта середня, проживав у с. Єланець, священик. Заарештований 19.03.1937р. постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 10.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛАУТАР Кирило Васильович, с. Ємилівка Голованівського району Одеської області, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Первомайськ, без визначених занять. Заарештований 10.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 26.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956р.

ЛАУТЕРМІЛІХ Ліда Адамівна, 1914р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, шляхова робітниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАУКЕРТ-РОТ Єва Генріхівна, 1926р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення у Свердловську область, лісоруб. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛАХБАУМ Володимир Йосифович, 1927р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, працював у своєму господарстві. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Актюбінську область, тракторист. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕБЕДЕНКО Порфирій Андрійович, 1895р. народження, с. Грушівка Первомайського району, українець, із селян, освічений, секретар школи. Заарештований 15.09.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 26.09.1937р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 4.10.1937р. Реабілітований у 1964р.

ЛЕБЕДЕНКО Яків Несторович, 1895р. народження, с. Грушівка Первомайського району, українець, із селян, освіта домашня, колгоспник. Заарештований 23.01.1933р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 4.02. 1933р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЕБЕДИК Давид Григорович, 1889р. народження, м. Новий Буг, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 1311.1921р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 07.05.1923р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Постановою Президії ВУЦВК від 09.06.1923р. вища міра покарання замінена на 10 років у ВТТ з конфіскацією майна і обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕБЕДИН Дем'ян Денисович, 1900р. народження, с. Байбузівка Кривоозерського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 04.08.1931р. Рішенням Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 5.02.1932р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЕБЕДЯНЦЕВА Марія Євгеніївна, 1902р. народження, с. Благодатне Первомайського району, росіянка, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована 20.06.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 15.08.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1965р.

ЛЕВЕН Аганета Петрівна, 1898р. народження, с. Хортиця Запорозької області, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Озерівка Володимирівського району, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВЕН Аганета Петрівна, 1931р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, помічник чабана. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВЕН Вільгельм Петрович, 1925р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Акмолинську область, тракторист. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЕН Яків Петрович, 1929р. народження, с. Озерівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні

батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Акмолинську область, чабан. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Валентин Йосифович, 1924р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, колгоспник. У 1954р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Марія Іванівна, 1892р. народження, с. Йосифсталь Одеської області, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Красне Т-Березанського району, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Марія Йосифівна, 1922р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Роза Іванівна, 1916р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область,

колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Йосиф Йосифович, 1885р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, колгоспник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Іван Йосифович, 1915р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німець, із селян, неосвічений, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Молотовську область, колгоспник. У 1947р. за втечу з місця поселення засуджений Особливою Нарадою при МВС СРСР до 3 років у ВТТ. У 1954р. переселений у Карагандинську область. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЕНШТАЙН Франя Антонівна, 1923р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВІН Классо Классович, 1904р. народження, с. Светлівка, німець, із селян, дані про освіту відсутні, проживав у с. Олександрівка Фріц-Геккертівського району, без визначених занять. Заарештований 18.09.1937р. Рішенням трійки при УНКВС по Миколаївській області від 27.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВІНА Катерина Готлібівна, 1926, с. Василівка Т-Березанського району, німкеня, із селян, неосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕВИЦЬКИЙ Дмитро Зіновійович, 1884р. народження, с. Н-Лутківка Первомайського району, українець, із селян, освічений, хлібороб. Заарештований 25.11.1921р. Постановою Одеської ГубНК від 14.12.1921р. звільнений з-під варти. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998р.

ЛЕВИЦЬКИЙ Леонтій Антонович, 1905р. народження, с. В.Врадіївка, українець, із селян, освіта початкова, без визначених занять. Заарештований 8.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1957р.

ЛЕВИЦЬКИЙ Тимофій Товканович, 1894р. народження, с. Осипове-Жакчик Первомайського району, українець, із селян, хлібороб. Заарештований 13.09.1929р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ОДПУ від 15.12.1929р. засуджений до 3 років висилки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990 р.

ЛЕВКО Рудольф Готлібович, 1932р. народження, с. Нейгейм Новобузького району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Томську область, навчався у ФЗН. З 1953р. працював на судноверфі. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВУЦЬКИЙ Степан Олексійович, 1897р. народження, с. Вітольдів Брід Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, завгосп в артілі. Заарештований 12.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 23.10.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 2.11.1937р. Реабілітований у 1956р.

ЛЕВЧЕНКО Микола Олександрович, 1902р. народження, х. Красноярка Кіровоградської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Н-Мар'ївка Братського району. Заарештований 15.10.1948р. Вироком Військового трибуналу Одеського військового округу від 18.03.1949р. засуджений до 25 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років і конфіскацією майна. Постановою засідання комісії Президії Верховної Ради СРСР від 18.05.1956р. звільнений з ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЧЕНКО Павло Петрович, 1891р. народження, с. Сухий Ташлик Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 28.01.1933р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 4.02.1933р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЕВЧЕНКО Павло Федорович, с. Новоселівка Арбузинського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 29.10.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 3.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Після протесту прокурора Одеської області постанова Трійки скасована, діловодство у справі припинене. Звільнений з місць ув'язнення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ЛЕВЧЕНКО Степан Іванович, 1902р. народження, с. Новоселівка Благодатнівського району, українець, із селян, неосвічений, хлібороб. Заарештований 10.08.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ

УСРР від 24.11.1930р. діловодство у справі припинене. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕВЧЕНКО Яків Іванович, 1899р. народження, с. Новоселівка Благодатнівського району, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 16.11.1928р. Рішенням ОСВ при Колегії ДПУ від 16.08.1929р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕГКУНОВ Сигізмунд Михайлович, 1897р. народження с. Муховець Волинської губернії, поляк, з робітників, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, пастух. Заарештований 13.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 15.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.06.1938р. Реабілітований у 1956р.

ЛЕЙБАМ Анна-Марія Яківна, 1913р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Агнезія Станіславівна, 1932р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, робітниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Ангеліна Мартинівна, 1886р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Молотовську область, домогосподарка. У

1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Аполонія Григорівна, 1901р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Валентина Станіславівна, 1930р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, штукатур. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Варвара Йосифівна, 1911р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, свинарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Варвара Людвігівна, 1907р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на сільгоспроботах. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, сторож. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Гертруда Миколаївна, 1908р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, працівниця на

мідноливарному заводі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Данило Пилипович, 1936р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, жерстяник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Євген Іванович, 1932р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, чоботар. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Єлизавета Піусівна, 1936р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, не працювала. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Іван Іванович, 1904р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, місце роботи невідоме. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, обрубник у ливарному цеху. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Іван Мартинович, 1920р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, червоноармієць. У

1941 році мобілізований у трудармію. Вироком Московського суду від 5.09.1946р. засуджений до 7 років у ВТТ з обмеженням у правах на 3 роки. Звільнений у 1953р. Проживав у м. Солікамськ Молотовської області, вантажник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Іван Пилипович, 1925р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, займався сільським господарством. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область,працював на кінному дворі. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Катерина Мартинівна, 1913р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Молотовську, робітниця ліспромгоспу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Катерина Яківна, 1909р. народження, Т-Березанський район (назва села не вказана), німкеня, із селян, освіта початкова, не працювала. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, сторож. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Катерина Яківна, 1935р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, формувальниця у ливарному цеху. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Марія Василівна, 1935р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, робітниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Марія Станіславівна, 1929р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, штукатур. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Марія Францівна, 1909р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, займалась сільським господарством. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, робітниця. У 1955р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Ольга Матвіївна, 1935р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, не працювала. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Олена Маркусівна, 1936р. народження, х. Ізбашеве Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Новосибірську область, учениця. У

1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Петро Станіславович, 1936р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, учень У 1954р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Піус Валентинович, 1936р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, столяр. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Піус Іванович, 1913р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, коваль. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Піус Пилипович, 1893р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, займався сільським господарством. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область,кочегар у лікарні. Помер 20.08.1950р. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Поліна Яківна, 1933р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, не працювала.

У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Роза Яківна, 1930р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, кучер на кінному дворі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Текля Францівна, 1907р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, візник на заводі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАМ Тереза Іванівна, 1908р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБГАН Франц Никодимович, 1931р. народження, Т-Березанський район (село не вказане), німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, чоботар. У 1954р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Анна Рудольфівна, 1928р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала в общині.

Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, лебідчиця на шахті. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Антон Валентинович, 1934р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область,колгоспник. У 1954р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Емілія Антонівна, 1910р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область,колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Єлизавета Мартинівна, 1910р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Згідно Постанови ДКО СРСР від 1941р. переселена у Східно-Казахстанську область, колгоспниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Ліна Рудольфівна, 1933р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, місце роботи невідоме. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, вагонщиця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Марія Францівна, 1882р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи

невідоме. Згідно постанови ДКО № 2060-935-сс від 12.09.1941р. переселена до м. Самарканд, колгоспниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ Франя Валентинівна, 1932р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, колгоспниця. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБЕЛЬ-РАЙКЕРД Моніка Юхимівна, 1926р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала в своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, гардеробниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБМАН Роза-Марія Валентинівна, 1904р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Новосибірську область. У 1954р. переселена в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕБЦЕЛЬТЕР Ольга Яківна, 1912р. народження, с. Плецевиця Долинського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у м. Кривий Ріг, машиніст на шахті. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Томську область. У 1953р. переселена в Молотовську область, робітниця фанерної фабрики. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕБЦЕЛЬТЕР Сусана Іванівна, 1869р. народження, м. Каховка, німкеня, із селян, неосвічена, проживала у с. НейгеймНовобузького району, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Томську область. У 1953р. переселена в Молотовську область, на утриманні дочки. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙБРАНТ Володимир Якович, 1929р. народження, с. Торсове Цебриківського району, Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, не працював. Заарештований у 1945р. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Новосибірську область, робітник у зернорадгоспі. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙГАНГ Яків Данилович, 1881р народження, с. Ландау Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Згідно постанови МВС від 3.06.1945р. переселений у Карагандинську область, не працював. У 1954р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙГЕН Валентина Олександрівна, 1937р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, робітниця на м'ясокомбінаті. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙГЕН Валентина Олександрівна, 1937р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, робітниця на

м’ясокомбінаті. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙГІНА Берта Павлівна, 1911р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, вантажниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙГІН Гельмут Олександрович, 1937р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, робітник у рибгоспі. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙЗЕРОВИЧ Гедалі Давидович, 1907р. народження, м. Очаків, єврей, зі службовців, освіта початкова, проживав у м. Одеса, безробітний. Заарештований 30.04.1929р. Постановою Одеського окружного відділу ДПУ від 5.09.1929р. діловодство у справі припинено за недоведеністю. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛЕЙНГАНГ Іван Томасович, 1936р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, освіта середня, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Актюбінську область, учень. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕЙНГАНГ Матильда Яківна, 1893р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта 5 класів, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, не працювала. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕЙНГАНГ Михайло Якович, 1908р. народження, с. Ейгенгут Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, обкатчик. У 1954р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙНГЕНГ Емілія Людвігівна, 1913р. народження, с. Ейгенгут Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, чорнороб. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙНГЕНГ Ерна Іванівна, 1935р. народження, с. Ейгенгут Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, учениця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙНГЕНГ Іван Якович, 1914р. народження, с. Ейгенгут Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Карагандинську область, чорнороб. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕЙФРАНК Ольга Карлівна,1913р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, неосвічений, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЙХТ Яків Християнович, 1907р. народження, с. Макарове Ширяївського району, німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Катеринівка Первомайського району, вантажник на станції Кам'яний Міст. Заарештований 5.10.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 4.12.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЕЙШКАЛН Антон Андрійович, 1901р. народження, м. Рига, латиш, з робітників, освіта початкова, проживав у м. Первомайськ, нач. організаційного відділу Первомайського рай. ОСО. Заарештований 8.12.1937р. Рішенням НКВС СРСР від 7.01.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 15.01.1938р. Реабілітований у 1958р.

ЛЕКГЕР Михайло Миколайович, 1894р. народження, м. Красноуфімськ Пермської області, росіянин, зі службовців, освіта середня, проживав у м. Миколаїв, кресляр-конструктор заводу «Руссуд». Заарештований 22.08.1930р. Рішенням Колегії УСРР від 8.01.1931р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабілітований у 1989р.

ЛЕЛЬ Магдалина Йосифівна, 1925р. народження, с. Красне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Карагандинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕМЕШКО Юстина Антонівна, 1918р. народження, с. Кирнички Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у с. Водопій Миколаївського району, робітниця хімзаводу. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Акмолинську область. У 1947р. переселена в Молотовську область, мотористка на водокачці. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕМКЕ Емілія Ернестівна, 1878р. народження, с. Морянин Новоград-Волинського району, німкеня, із селян, малоосвічений, проживала у с. Нейгейт Новобузького району, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в м. Актюбінськ, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕМКЕ Іда Рудольфівна, 1925р. народження, с. Нейгейт Новобузького району, німкеня, із селян, освіта початкова, приймальниця молока у колгоспі. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в м. Актюбінськ, машиністка на автобазі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕМКЕ Оскар Рудольфович, 1920р. народження, с. Нейгейт Новобузького району, німець, із селян, освіта середня, дільничний агроном. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений у Свердловську область, робітник. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕН Готліб Готлібович, 1924р. народження, с. Фельденгут Апостоловського району, німець, із селян, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, тесля на заводі ім. Марті. У серпні 1941р. був евакуйований із заводом до м. Свердловська. У 1944р. переведений на становище спец поселенця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕНЕРТ Гнат Миколайович, 1894р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Актюбінську область, не працював. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕНЕРТ Євгенія Гнатівна, 1921р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, робітниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕНЕРТ Женевева Пилипівна, 1900р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, на утриманні чоловіка. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕНЕРТ Іван Йосифович, 1918р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Актюбінську область, колгоспник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕНЕРТ Клавдія Йосифівна, 1918р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕНЕРТ Микола Гнатович, 1934р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Актюбінську область, учень. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЕНЕРТ Роза Гнатівна, 1928р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, не працювала. Заарештована у

1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Актюбінську область, робітниця. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕНЦ Берта Андріївна, 1933р. народження, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта 5 класів, на утриманні матері. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Алтайський край, робітниця польової бригади. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕНЦ Гільда Андріївна, 1936р. народження, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні матері. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Алтайський край, учениця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕНЦ Кароліна Мартинівна, 1902р. народження, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта 4 класи, займалась сільським господарством. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселена в Алтайський край, робітниця польової бригади. У 1955р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕОНОВ Олександр Іванович, 1876р. народження, м. Первомайськ, українець, зі службовців, дані про освіту відсутні, бухгалтер Херсонської міськради. Заарештований 1.10.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабілітований у 1991р.

ЛЕОНОВА Олександра Олександрівна, 1895р. народження, м. Мар'ївка Баштанського району, українка, із селян, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві, комірниця. Заарештована 6.07.1944р. Рішенням Особливої

Наради НКВС СРСР від 14.10.1944р. засуджена до 5 років у в'язниці. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1989р.

ЛЕОНТЮК Мойсей Сазонович, 1900р. народження, с. Секретарки Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 16.03.1938р. Постановою трійки УНКВС по Одеській області від 20.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 28.04.1938р. Реабілітований у 1959р.

ЛЕПЕНДИК Лев Тимофійович, 1902р. народження, с. Ново-Костянтинівка Новобузького району, українець, із селян, освіта початкова, учитель. Заарештований 13.11.1922р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Відомостей про страту немає. Реабілітований у 1991р.

ЛЕПИК Іван Іванович, 1897р. народження, м. Рига, латиш, з робітників, освіта середня, проживав у м. Первомайську, технік-нормувальник на заводі. Заарештований 14.12.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 5.02.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 14.02.1938р. Реабілітований у 1989р.

ЛЕПП Гертруда Андріївна, 1925р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви МВС СРСР від 7.10.1945р. переселена в Свердловську область, каталь на руднику. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕПП Яків Андрійович, 1930р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений в Свердловську область, тесля. У

1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕРЕНС Леоніла Олександрівна, 1915р. народження, м. Сімферополь, українка, з робітників, освіта середня, солістка балету Сімферопольської філармонії. Заарештована 2.07.1946р. Вироком Військового Трибуналу військ МВС у Миколаївській області від 27.09.1946р. засуджена до 10 років у ВТТ з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1992р.

ЛЕРНЕР Соломія Францівна, 1870р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р.висла до м. Асбест Свердловської області, не працювала. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕРНИЧ Данило Іванович, 1886р. народження, с. Хвалебне Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Остапівка Благодатнівського району Одеської області, колгоспник. Заарештований 20.11.1937р. Рішенням судової Трійки при УНКВС по Одеській області від 27.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ЛЕРХ Володимир Августович, 1921р. народження, с. Непознаничі Київської області, німець, із селян, освіта середня, проживав у м. Вознесенськ, слюсар. У 1942р. демобілізований з армії у промисловість. У 1946р. переведений на статус спец поселенця у м. Н.Тагіл. Згідно наказу МДБ і Генерального прокурора № 00913/277-сс від 27.12.1951р. як особа німецької національності залишений у Свердловській області. Подальша доля невідома. Відомості про реабілітацію відсутні.

ЛЕРХ Наталія Еммануїлівна, 1921р. народження, с. Сліпуха Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у

своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Новосибірськ, різнороб. У 1955р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЕЩЕНКО Анастасія Лук'янівна, 1908р. народження, с. Базилеве Новобузького району, українка, із селян, неосвічена, хлібороб. Заарештована 4.10.1930р. Вироком народного суду м. Миколаєва від 24.12.1930р. засуджена до 2 років у ВТТ умовно з випробним терміном на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1992р.

ЛЕЩЕНКО Юрій Іванович, 1891р. народження, м. Полтава, українець, з міщан, освічений, проживав у с. Добровеличківка Первомайського повіту, учитель. Заарештований 24.11.1921р. Постановою колегії Одеської ГубНК від 14.12.1921р. засуджений до розстрілу. Дата страти невідома. Реабілітований у 1992р.

ЛЕЩИНА Марія Вікторівна, 1900р. народження, с. Добровеличківка Первомайського повіту, українка, з міщан, освічена, учитель. Заарештована 23.11.1931р. Постановою Одеської ГубНК від 14.12.1921р. звільнена. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1998р.

ЛЄБЕДЄВ Павло Андрійович, 1899р. народження, с. Казанка, українець, із селян, малоосвічений, селянин. Заарештований 18.10.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 8.12.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЄСОВОЙ Василь Варнавович, 1882р. народження, с. Єлизаветівка Дніпропетровської області, українець, із селян, освіта середня, проживав у м. Вознесенськ, землемір. Заарештований 15.04.1937р. Рішенням спец колегії Одеського обласного суду від 15.09.1937р. засуджений до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957р.

ЛЄФРАНГ Антон Лінусович, 1929р. народження, с. Зульц Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Красне Т-Березанського району, працював у своєму господарстві. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Марійську АРСР. У 1954р. переселений у м. Караганду. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЄФРАНК Йосиф Леонтійович, 1926р. народження, с. Зульц Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Красне Т-Березанського району, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення на Далекій Півночі. У 1953р. переселений у м. Караганду. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЄФРАНК Марія Лінусівна, 1923р. народження, с. Шульц Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала у с. Красне Т-Березанського району, працювала в полі. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЄФРАНК Роза Іванівна, 1929р. народження, с. Михайлівка Єланецького району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Івановську область. Рішенням Народного суду Пучезького району від 28.08.1947р. засуджена до 8 років у ВТТ. Звільнена 11.04.1953 р. Проживала у м. Березники Молотовської області. У 1955р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЄШКОВ Трохим Євдокимович,1913, с. Долговичі Чернігівської області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Вознесенськ, мідник. Заарештований 13.01.1934р. Постановою ДПУ Південно-Західної залізниці від 1.02. 1934р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛИКОВ Іван Степанович, 1896, с. Казанка, українець, із селян, освічений, хлібороб. Заарештований 14.07.1930р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ від 2.10.1930р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988р.

ЛИПА Іван Микитович, 1890, с. Степківка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, конюх. Заарештований 27.04.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 6.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1938р.

ЛИПП Анна Йосифівна, 1913, с. Капустине Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, санітарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛИПП Міліта Яківна, 1937, с. Капустине Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Караганда, учениця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛИПП Христина Готфрідівна, 1913, с. Капустине Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, прибиральниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, санітарка. У

1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛИС Роман Йосифович, 1898, м. Петрково (Польща), поляк, з робітників, освіта початкова, проживав у м. Миколаєві, склодув. Заарештований 14.08. 1937р. Рішенням ОСВ при НКВС СРСР засуджений до 10 років у ВТТ. Помер у 1940р у таборі м. Магадан. Реабілітований у 1959р.

ЛИСЕНКО Іван Іванович, 1889, с. Ольївка Ново-Миколаївського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 16.09.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 21.09.1037р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 9.10.1937р. Реабілітований у 1957р.

ЛИСЕНКО Кирило Іванович, 1916, с. Ольївка Ново-Миколаївського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 16.09.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 21.09.1037р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957р.

ЛИСЕНКО Микола Іванович, 1913, с. Ольївка Ново-Миколаївського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 16.09.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 21.09.1037р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957р.

ЛИСЕНКО Павло Іванович, 1899, с. Ольївка Ново-Миколаївського району, українець, із селян, малоосвічений, ветсанітар. Заарештований 16.09.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 21.09.1037р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 9.10.1937р. Реабілітований у 1957р.

ЛИСИЙ Яків Костянтинович, 1865, с. Крикливичі Подільської губернії, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Березова Балка

Первомайського району, хлібороб. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 6.09.1931р. ув'язнений у концтабір на 3 роки умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛИСТОВА – ВАЙСКЕРБЕР Анна Рафаїлівна, 1918,с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, місце роботи невідоме. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛИСЯНСЬКИЙ Яків Петрович, 1895, с. Калуга Березнегуватського району, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Прохладная Ставропольського краю, сторож мостопотягу № 862. Заарештований 10.04.1948р. Вироком Військового трибуналу військ МВС Миколаївської області від 31.08.1948р. засуджений до 25 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Визначенням Військового трибуналу Одеського військового округу від 16.12.1955р. міра покарання знижена до 7 років у ВТТ без обмеження у правах. У 1956р звільнений з ув'язнення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛИТВИНЕНКО Віра Пантелеймонівна, 1904, с. Н.Маячка Херсонської області, українка, з робітників, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві,прибиральниця в енергокомбінаті. Заарештована 22.04.1948р. Вироком Миколаївського обласного суду від 22.06.1948р. засуджена до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Визначенням Верховного суду УРСР від 21.02.1955р. міра покарання знижена до 6 років 10 місяців. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛИТВИНЕНКО Зіновія Іванівна, 1886, с. Ново-Севастополь Березнегуватського району, українка, із селян,дані про освіту відсутні,

селянка. Постановою активу села від 23.02.1930р. вислана за межі України. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛИТВИНОВ Іван Федорович, 1886, с. Ново-Костянтинівка Новобузького району, хлібороб. Заарештований 12.02.1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 18.10.1921р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992р.

ЛИТВИНОВ Костянтин Іванович, 1894, с. Параски Віленської губернії (Польща), поляк, з робітників, малоосвічений, проживав у м. Первомайську, кустар-чоботар. Заарештований 4.08.1938р. Постановою Особливої Наради при НКВС СРСР від 16.01.1938р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛИТВИНСЬКИЙ Микола Іванович, 1899, с. Луканівка Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 24.04.1938р. Постановою Трійки УНКВС по Одеській області від 6.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1960р.

ЛИЦАР Андрій Афанасійович, 1866, с. Дорожинка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, селянин. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 18.04.1931р. діловодство у праві припинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛИЦАР Тодосія Вакулівна, 1880, с. Дорожинка Первомайського району, українка, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована 5.06.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 18.04.1931р. засуджена до 3 років ув’язнення умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛІБЕК Ельза Фрідріхівна, 1903, м. Берлін (Німеччина), німкеня, з робітників, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві, працювала

продавчинею. У 1941р. евакуювалася в Молотовську область, знаходилася на утриманні сина. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІБЕК Лео Максович, 1923, с. Костянтинівка Миколаївського району, німець, із селян, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, слюсар-інструментальник на заводі «Дормашина». У 1941р. мобілізований на роботу у промисловість в Молотовську область, зубний технік у лікарні. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р**.**

ЛІБЕЛЬД Таїсія Едуардівна, 1930, с. Веселинове, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, штукатур. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІБЕЛЬТ Віра Миколаївна, 1927, с. Веселинове, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, штукатур. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІБЕЛЬТ Емма Миколаївна, 1929, с. Веселинове, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, зчіплювач у вагонному депо. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІБЕЛЬТ Микола Адамович, 1903, м. Манзир Аккерманського повіту (Бессарабія), німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Веселинове, дрібний торгівець. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви

НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення у Кемеровську область, пічник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІБЕЛЬТ Параскева Леонтіївна, 1906, с. Веселинове, німкеня, із селян, неосвічена,колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, санітарка у лікарні. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІБЕРТ Ян Петрович, 1891, Ліфляндська губернія, латиш, з робітників, освіта початкова, проживав у м. Первомайськ, столяр на млині № 4. Заарештований 14.12.1937р. Рішенням НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 7.01.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 15.01.1938р. Реабілітований у 1958р.

ЛІВЕРУК Семен Йосифович, 1921, с. Немирівське Балтського району Одеської області, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Первомайську. У 1941 році мобілізований до лав Радянської Армії, у 1942 р. потрапив у полон, вступив до німецької армії. У 1945р. потрапив у полон Радянської Армії. Згідно рішення ДКО № 9871 від 18.09.1943р. направлений на спец поселення у Молотовську область на 6 років, працював вантажником. У 1952р. зі спец поселення звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІДКЕ Амалія Готлібівна, 1880, с. Йоганесталь Миколаївського району, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у м. Миколаєві, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, домогосподарка. Померла 25.08.1953р. Реабілітована у 1991р.

ЛІДКЕ Лідія Робертівна, 1907, м. Миколаїв, німкеня, із селян, малоосвічена, лаборант. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, лаборант. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІКАЙ Марія Болдазарівна, 1922, с. Бондарівка Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, не працювала. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, не працювала. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНДЕМАН Анатолій Якович, 1936, с. Суворове Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення до Карагандинської області, токар. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНДЕМАН Берта Іванівна, 1927, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, комірник на взуттєвій фабриці. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНДЕМАН Емілія Фрідріхівна, 1893, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Караганда, робітниця на взуттєвій фабриці. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНДЕМАН Іван Матвійович, 1894, с. Суворове Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення до м. Караганда, сторож. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНДЕМАН Катерина Готлібівна, 1883, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, займалася сільським господарством. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛІНДЕМАН Катерина Пилипівна, 1892, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Караганда, прибиральниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення без права повергнення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНДЕМАН Луїза Готлібівна, 1895, с. Т-Березанка Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Караганда, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНДЕРМАН Яків Фрідріхович, с. Т-Березанка, німець, із селян, проживав у с. Попільне Т-Березанського району, зоотехнік. Заарештований 20.02.1938р.Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 16.04.1938р. засуджений до розстрілу. Дата страти невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛІНЕЦЬКИЙ Леонід Іванович, 1892, Ново-Іванівка Миколаївського повіту, росіянин, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 9.11.1920р. Постановою Трійки Херсонсько-Миколаївської ГубНК засуджений від 28.11.1920р. до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНЕЦЬКИЙ Олександр Іванович, 1894, с. Ново-Іванівка Миколаївського повіту, росіянин, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 6.11.1920р. Постановою Трійки Херсонсько-Миколаївської ГубНК від 28.11.1920р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНКОР Віктор Григорович, 1929, с. Малахове Т-Березанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення до Сталінабадської області, тракторист. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНКОР Єлизавета Іванівна, 1885, с. МаноховеСиволовського району, німкеня, із селян, неосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛІНКОР Павлина Олександрівна, 1892, с. Малахове Т-Березанського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Карагандинської області, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНКОР Рохус Пилипович,1913, с. Кандер Роздільнянського району Одеської області, німець, із селян, освіта початкова, проживав у Т-

Березанському районі, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення до м. Караганда, вантажник на шахті. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНКОР Христина Георгіївна,1883, с. Кандер Роздільнянського району Одеської області, німкеня, із селян, освіта початкова, проживала у Т-Березанському районі, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Караганда, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНОВСЬКА Емма Петрівна, 1926, с. Ліхтенфельд Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до Комі АРСР, робітниця на лісоділянці. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛІНОВСЬКИЙ Валентин Францович, 1936, с. Лобріївка Баштанського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Згідно директиви ДКО № 698 від 23.09.1941р. як особа німецької національності переселений у Карагандинську область, учень. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІНОВСЬКИЙ Франц Францович, 1909, х. Шпенгут Привільнянського району, німець, із селян, тракторист. Заарештований у 1945р. по репатріації. Військового Трибуналу військ МВС Московської області засуджений до 10 років у ВТТ. Звільнений у 1954р. і направлений на спец поселення у Карагандинську область, тракторист. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІППЕРТ Олександр Григорович, 1928, х. Вольськ Долинського району, німець, з робітників, освіта початкова, на утриманні батьків. Вироком

Військового Трибуналу військ НКВС Одеської області від 16.01.1946р. засуджений до 10 років у ВТТ. Реабілітований у 1955р.

ЛІСКЕ Артур Рудольфович, 1931, Волинський район (село не вказане) Миколаївської області, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Чистополе Кокчетавської області, на утриманні батьків. У 1948р. залишений довічно у місцях обов'язкового поселення виселенців у Карагандинській області, слюсар. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІСКОВСЬКИЙ Василь Григорович, 1915, с. Буречкове Володимирівського району, українець, із селян, освіта середня, військовослужбовець. Заарештований 29.03.1942р. Вироком Військового трибуналу 48 окремої стрілецької бригади від 13.04.1942р. засуджений до вищої міри покарання. Визначенням Військового трибуналу Калінінського фронту від 28.04.1942р. покарання знижено до 10 років у ВТТ з конфіскацією майна і обмеженням у правах на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998р.

ЛІСОВОЙ Іван Маркович, 1884, с. Весело-Олександрівка Миколаївського повіту, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Новий Буг, торгівець. Заарештований 27.10.1922р. Постановою Одеського Губревтрибуналу від 7.05.1923р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Постановою Президії ВУЦВК від 9.06.1923р. ВМН замінена на 10 років у ВТТ з конфіскацією майна і обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛІСОВСЬКИЙ Андрій Олексійович, 1890, с. Лоцкіне Володимирівського району, українець, із селян, освіта вища, проживав у м. Новий Буг, завуч школи № 1. Заарештований 30.03.1929р. Постановою Колегії ОДПУ від 14.10.1929р. засуджений до вищої міри покарання. Даних про страту немає. Реабілітований у 1991р.

ЛІТВАК Максим Леонтійович, 1864, с. Пересадівка Миколаївського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 31.01.1930р. Постановою особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 1.04.1930р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛІТВАК Трохим Федотович, 1900, с. Пересадівка Миколаївського району, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 31.01.1930р. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 1.04.1930р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1997р.

ЛІТИЧІВСЬКИЙ ІсаакІзрайлович, 1911р. м. Миколаїв, єврей, з робітників, освіта початкова, проживав у м. Ленінград, червоноармієць. Заарештований 26.10.1941р. Вироком Військового трибуналу 23 армії від 3.11.1941р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 16.11.1941р. Реабілітований у 1992р.

ЛОБОДІН Василь Пантелійович, 1891, с. Н-СергіївкаБаштанського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 15.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 26.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛОГУС Роза Генріхівна, 1930, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Челябінську область, працювала на шахті. У 1956р. звільнена зі спец поселення без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОЗЕНКО Гаврило Назарович, 1886, українець, даних про освіту і місце роботи у справі немає. Заарештований 25.09.1937р. Рішенням Трійки

УНКВС по Миколаївській області від 14.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОЗИНСЬКИЙ Василь Венедиктович, 1907, с. Камінна Балка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, працював у власному господарстві. Заарештований 8.05.1933р. Постановою уповноваженого 3-го відділення СПВ Одеського ДПУ від 31.08.1933р. діловодство у справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома.

ЛОЗІН Яків Якович, 1885, Бессарабія, німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Степківка Первомайського району, сторож у колгоспі. Заарештований 27.04.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 6.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938р. Реабілітований у 1989р.

ЛООС – ВАГНЕР Берта Едуардівна, 1933, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення у Свердловську область. У 1948р. переселена до м. Асбест, робітниця на м'ясокомбінаті. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОПАТА Олександр Іванович, 1885, с. Костянтинівка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, заготівельник хліба. Заарештований 7.02.1930р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 7.04.1933р. увезений у концтаборі на 8 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛОПАТІН він же ЛОПАТА Іван Павлович, 1890, с. Бурдуки Віленської губернії (Польща), із селян, освіта початкова, проживав у с. Онуфріївка Привольнянського району, тесля. Заарештований 25.02.1938р. Постановою начальника Привольнянського РВ НКВС від 16.04.1939р. діловодство у

справі припинено, з-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996р.

ЛОПАТО Микола Андрійович, 1890, м. Гродно, росіянин, із службовців, освіта середня, проживав у м. Миколаєві, безробітний. Заарештований 24.06.1941р. Вироком Новосибірського обласного суду від 22.12.1941р. засуджений до 8 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Анна Генріхівна, 1927, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, трактористка. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРАН Вікторія Генріхівна, 1928, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, трактористка. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Емма Рафаїлівна, 1930, с. с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Свердловську область, лісоруб. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРАН Євгенія Миколаївна, 1932, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, колгоспниця. У

1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Іван Іванович, 1926, с. Гольдштадт Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. У 1941р. як особа німецької національності разом із сім'єю висланий у Павлодарську область, працював на лісозаготівлі. У 1955р. переселений у Семипалатинську область. У 1956р. звільнений зі спец поселення без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Іван Матвійович, 1914, с. Мюнхен Одеської області, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. переселений до м. Новосибірськ. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Іда Іванівна, 1881, с. КалістровоВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРАН Катерина Валентинівна, 1921, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Молотовську область, робітниця підсобного господарства. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Катерина Гелярівна, 1929, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область,

доярка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Катерина Левонівна, 1924, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, доярка. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Катерина Францівна, 1882, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, домогосподарка. Померла 5.11.1951р. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Микола Пилипович, 1902, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, колгоспник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Олександр Федорович, 1912, с. Кам'янка Новоодеського району, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. Ульянівка Єланецького району, працював у сільському господарстві. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Актюбінську область, колгоспник. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРАН Петро Іванович, 1935, с. Гольдштадт Карл-Лікнехтівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. У 1941р. як особа німецької національності разом із сім'єю висланий в Павлодарську

область. У 1955р. переселений у Семипалатинську область. У 1956р. звільнений зі спец поселення без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Петро Рафаїлович, 1929, с. Капітонівка Одеської області, німець, із селян, освіта початкова, проживав у с. ЛенінтальМостовського району, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Актюбінську область, тракторист. У 1956р. звільнений зі спец поселення без права повергнення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Рафаїл Гелярович, 1936, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Карагандинську область, колгоспник. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛОРАН Роза Климентіївна, 1908, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в м. Самарканд, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Роза Францівна, 1910, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, освічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Свердловську область, лісоруб. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРАН Софія Іванівна, 1898, с. Гольдштадт Карл-Лібкнехтівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. У 1941р. як особа німецької національності разом із сім'єю вислана в Павлодарську область. У 1955р. переселена у Семипалатинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРАН Франц Федорович, 1874, с. Єлизаветівка Одеської губернії, німець, селянин, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 12.08.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 3.04.1931р. висланий у Північний край на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛОРАН – МОЙСЕЄНКО Іда Іванівна, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, освіта середня, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, колгоспниця. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛОРЕНС Ерна Генріхівна, 1913, с. Попільне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, шляхова робітниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРЕНС Фріда Генріхівна, 1918, с. Попільне Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, шляховик. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРЕНЦ АльвінаГотлібівна, 1923, с. Василівка Миколаївської області, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по

репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, чорнороб. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРЕНЦ Катерина Петрівна, 1884, с. РорбахВасилинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Новосибірськ, на утриманні дочки. У 1955р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОРІНА Катерина Григорівна, 1906, с. Катеринівка Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, вантажниця на цегельному заводі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Агада Мельхерівна, 1891, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Ангеліна Антонівна, 1924, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Вікторія Францівна, 1919, с. ГольдштадтВарварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р.

направлена на спец поселення до м. Караганда, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Ельвіра Зігмундівна, 1935, х. Петрівка Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Архангельську область. У 1949р. переселена у Свердловську область. Робітниця алюмінієвого заводу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Емілія Іванівна, 1899, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Єлизавета Йосифівна, 1882, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, конюх. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Іда Степанівна, 1927, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, санітарка у лікарні. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Йосиф Михайлович, 1892, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, неосвічений, проживав у с. ЗульцВарварівського району,

колгоспник. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Актюбінську область, сторож. У 1956р. знято обмеження по спец поселенню без права повернення до попереднього місця проживання. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Катерина Антонівна, 1934, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Маргарита Іванівна, 1918, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Марія Християнівна, 1911, с. Петрівка Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працівниця цегляного заводу. Заарештована у 1946р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Архангельську область, домогосподарка. У 1949р. переселена у Свердловську область. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Павлина Степанівна, 1918, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, робітниця радгоспу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Парпеда Степанівна, 1924, с. Ландау Варварівського району, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, робітниця радгоспу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Роза Никодимівна, 1929, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Акмолинську область, чорнороб. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОХБАУМ Роза Степанівна, 1920, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, освіта початкова, працювала у своєму господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Актюбінську область, робітниця радгоспу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛОЦЬКИЙ Іван Йосифович, 1905, с. Михайлівка Кіровоградської області, українець, із селян, освічений, проживав у с. Рябоконове Лисогірського району, колгоспник. Заарештований 3.09.1937р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.09.1837р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1957р.

ЛУГИЧ Валеріян Федорович, 1908, ст. Камінний Міст Первомайського району, українець, зі службовців, освіта середня спеціальна,проживав у м. Славута, військовослужбовець. Заарештований 4.02.1938р. Рішенням Особливої Трійки при УНКВС по Кам'янець-Подільській області від 19.09.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією особистого майна. Розстріляний, дата невідома. Реабілітований у 1967р.

ЛУГОВСЬКОЙ Петро Григорович, 1897, с. Сагуновка Єланецького району, українець, із селян, даних про освіту немає, колгоспник. Заарештований 20.11.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС Миколаївської області від 27.11.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛУКЕВИЧ, Хома Титович, 1892, м. Голованівськ Одеської губернії, українець, дані про соціальне походження відсутні, освіта початкова, міліціонер. Заарештований 23.01.1921р. Постановою Трійки секретного підвідділу ГубНК м. Первомайська від 13.11.1920р. засуджений до 3 років у концтаборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1955р.

ЛУКІН Михайло Олексійович, 1903, росіянин, із селян, освічений. Заарештований у 1921р. Постановою Трійки Миколаївської ГубНК від 18.10.1921р. звільнений. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛУКІН Феропонт Степанович, 1961, х. Гриневич Єлисаветградського повіту. Вироком Особливої Виїзної Сесії Миколаївського губ ревтрибуналу від 13.11.1921р. засуджений до виконання продподатку повністю. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛУК'ЯНОВА Марія Антонівна, 1912, с. Благодатне Миколаївської області, росіянка, із селян, освіта початкова, безробітна. Заарештований 3.09.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 26.09.1937р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1898р.

ЛУПІЙЧУК Степан Іванович, 1898, м. Волочиськ Хмельницької області, українець, із селян, освіта початкова, проживав у м. Первомайськ, столяр. Заарештований 11.09.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 28.09.1937р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1959р.

ЛУТЦ Амалія Християнівна, 1908, с. КапітонівкаМостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, робітниця. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛУТЦ Елла Яківна, 1920, с. Нейзац Т-Березанського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1946р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення до м. Асбест Свердловської області, не працювала. У 1953р. переселена до м. Караганда. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛУТЦ Йоган Вільгельмович, 1870, німець, із селян,освіта початкова, проживав у м. Первомайську, різнороб. Заарештований 28.07.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС ПО Одеській області від 1.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1990р.

ЛУТЦ Роза Яківна, 1887, с. Кабеданівка Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічений, проживала у с. Крисове Мостовського району, колгоспник. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Карагандинську область, не працювала. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛУТЦ Федір Якович, 1902, с. Нейзац Т-Березанського району, німець, із селян, освічений, колгоспник. Заарештований 19.02.1938р. Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 16.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Дата розстрілу невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛУЦЕНКО Гнат Дем'янович, 1879, с. Акмечетка Доманівського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 1.08.1930р. Вироком Народного суду Доманівського району від 6.12.1930р. засуджений до 10 років позбавлення волі у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років і висилкою на той же термін. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛУЦКІН Василь Денисович, 1914, с. Снігурівка, українець, із селян, освіта середня, військовослужбовець. Заарештований 9.01.1942р. Вироком Військового трибуналу Сталінградського гарнізону від 2.02.1942р. засуджений до вищої міри покарання з конфіскацією майна. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛУЧЕР – ГОТИНГ Лідія Генріхівна, 1924, с. Михайлівка Єланецьккого району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Горьковську область. У 1954р. переселена в Карагандинську область, домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛУШЕЦЬКИЙ Василь Григорович, 1903, с. Н.Василівка Казанківського району, українець, із селян, малоосвічений. Заарештований 10.09.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС Дніпропетровської області від 14.09.1937р. засуджений до 10 років у ВТТ. Після відбуття покарання проживав у с. Азатлик Казахської РСР. Реабілітований у 1958р.

ЛУШКІНА Лідія Іванівна, 1923, с. Карлсруе Карл-Лібкнехтівського району, німкеня, із селян, освіта 7 класів. У 1941р. переселена в Південно-Казахстанську область. У 1942р. переселена до Комі АРСР, домогосподарка. У 1954р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮБАЦЬКИЙ Захарій Євтихійович, 1872, с. Камінний Міст Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, хлібороб. Заарештований 23.02.1930р. Постановою Судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 17.03.1930р. висланий у Північний край на 5 років. Загинув у засланні, місце поховання невідоме. Реабілітований у 1988р.

ЛЮТЦ Андрій Якович, 1896, с. Тарлинівка Самарської губернії, німець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Ясна Поляна Новоодеського району, машиніст у колгоспі. Заарештований 5.03.1939р. Постановою Особливої Трійки УНКВС по Миколаївській області від 8.10.1938р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

ЛЮТЦ Анна Едуардівна, 1924, с. Ватерлоо Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, місце роботи невідоме. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Новосибірську область, різнороб. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮТЦ Емілія Андріївна, 1928, с. Ясна Поляна Новоодеського району, німкеня, із селян, освіта початкова, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Молотовську область, робітниця сільзаводу. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮТЦ Іван Андрійович, 1935, с. Ясна Поляна Новоодеського району, німець, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Молотовську область, столяр. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЮТЦ Микола Адамович, 1924, с. ГрюнфельдВарварівського району, німець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований у 1945р. по

репатріації. Згідно постанови ДКО № 9871-с від 18.08.1945р і директиви МВС СРСР № 97 від 20.04.1946 у 1947р. направлений на спец поселення в Молотовську область на 6 років. 28.11.1949р. заарештований Губахінським МВ МДБ. Відбував покарання у Степовому таборі. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЮТЦ Ольга Андріївна, 1930, с. Ясна Поляна Новоодеського району, німкеня, із селян, освіта початкова, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Молотовську область, фасувальниця на сільзаводі. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮЦ Едуард Якович, 1885, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, місце роботи невідоме. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в м. Новосибірськ, на утриманні дочок. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЮЦ Кароліна Іванівна, 1880, с. ЙогансталькВарварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення у Вологодську область. У 1947р. переселена до м. Новосибірськ, на утриманні зятя. Померла 29.09.1953р. Дані про реабілітацію відсутні.

ЛЮЦ Катерина Християнівна, 1927, с. Нейзац Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Новосибірську область, різнороб. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮЦ Лідія Яківна, 1896, с. Нейзац Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. У 1941-1944р. проживала на окупованій території. У 1944р. засуджена Особливою Нарадою МВС СРСР як фольксдойч на 5 років висилки у Новосибірську область, не працювала. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮЦ Марта Християнівна, 1922, с. РорбахВеселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у сільському господарстві. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Новосибірську область, різнороб. У 1956р. звільнена зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1991р.

ЛЮЦ Сара Андріївна, 1901, с. ЙоганстальВарварівського району, німкеня, із селян, колгоспниця. Заарештована у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлена на спец поселення в Новосибірську область, на утриманні сина. Померла 12.07.1949р. Реабілітована у 1991р.

ЛЮЦ Християн Якович, 1900, с. Нейзац Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Заарештований у 1945р. по репатріації. Згідно директиви НКВС СРСР № 181 від 11.10.1945р. направлений на спец поселення в Новосибірську область, різнороб. У 1956р. звільнений зі спец поселення. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЮЦИК Анатолій Петрович, 1892, м. Александрія, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, комірник в артілі інвалідів. Заарештований 13.03.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 15.04.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 5.07.1938р. Реабілітований у 1956р.

ЛЯЛЬЧЕНКО Іван Микитович, 1909, с. Костянтинівка Миколаївського району, українець, із селян, освічений, проживав у м. Миколаєві, червонофлотець. Заарештований 25.06.1942р. Постановою Особливого відділу НКВС Чорноморського Флоту від 29.06.1942р. розстріляний. Реабілітований у 1961р.

ЛЯХОВИЧ Роман Іванович, 1890, с. Гринівці Вінницької області, поляк, із селян, малоосвічений, проживав у м. Миколаєві, слюсар на заводі «Дормашина». Заарештований 28.09.1937р. Постановою НКВС СРСР і Прокурора СРСР від 4.11. і 7.12.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.12.1937р. Реабілітований у 1956р.

ЛЯШЕНКО Аверій Тимофійович, 1884, с. Побечиївка Полтавської області, українець, із селян, неосвічений, проживав у м. Миколаєві, столяр. Заарештований 28.08.1937р. Постановою Трійки УНКВС по Миколаївській області засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша для невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЯШЕНКО Микола Федорович, 1883, с. Ново-Олександрівка Миколаївського округу, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Баратівка Новобузького району, хлібороб. Постановою Колегії ОДПУ від 14.10.1929р. ув'язнений до концтабору на 10 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991р.

ЛЯШКО Іван Андрійович, 1896, с. Лиса Гора Первомайського району, українець, із селян, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 8.11.1937р. Рішенням Трійки УНКВС Одеської області від 14.11.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.11.1937р. Реабілітований у 1956р.

ЛЯШКО Сава Андрійович, 1884, с. Лиса Гора Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 15.04.1938р. Постановою Трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р.

засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1957р.

ЛЯШКО Тимофій Платонович, 1878, с. Арбузинка, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 7.02.1930р. Постановою Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 28.03.1930р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1989р.

ЛЯШКО Федот Андрійович, 1888, с. Лиса Гора Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 15.04.1938р. Постановою трійки при УНКВС по Одеській області від 5.05.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.05.1938р. Реабілітований у 1957р.

ЛЯЩЕНКО Олексій Тимофійович, 1892, с. Киселівка Херсонської губернії, українець, із селян, освіта початкова, проживав на ст. Засілля, технік шляху ст. Миколаїв. Заарештований 29.01.1931р. Лінійним судом Катеринінської залізниці від 13.02.1931р. засуджений до 8 років позбавлення волі. Згідно рішення комісії по достроковому звільненню від 14.10.1931р. від подальшого відбуття покарання звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992р.

М

МАВРІШЕВ Микола Кіндратович,1909 р. народження, с. Троїцько-Сафонове Володимирівського району, росіянин, із селян, освічений, проживав у селі Лагодівка Володимирівського району, столяр колгоспу «Авангард». Заарештований 14.07.1937 р. Рішенням Трійки при УНКВС Миколаївської області від 23.11.1937 р. засуджений до 10 років у ВТТ. Покарання відбував у

ДВК Бухта Нагаєва – Верхня Штурмова. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1959р.

МАЄВСЬКИЙ Терентій Іванович,1889 р. народження, с. Велика Мечетня Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений, проживав у селі Єрмолаївка Первомайського району, хлібороб колгоспу «Шлях до праці». Заарештований 30.12.1932 р. Рішенням Особливої Наради при ДПУ УСРР від 11.01.1933р. висланий до Північного краю на 3 роки. Удруге заарештований 27.07.1937 р. Рішенням Трійки при УНКВС Одеської області від 15.08.1937 р. засуджений до розстрілу. Дата розстрілу та місце поховання невідомі. Реабілітований у 1989р.

МАЄР Герасим Іванович, 1892 р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німець, із селян, неосвічений, пічник у колгоспі. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений до спецпоселення у Башкирську АРСР. У 1950 р. переселений в Молотовську область. Проживав у поселенні ЯмбакБайкибашевського району Башкирської АРСР. Працював пічником у ліспромгоспі. З 1950 р. проживав у поселенні Курган Ієрдинського району Молотовської області. Помер 05.07.1952 р. від серцево-судинної недостатності. Реабілітований у 1991 р.

МАЄР Луція Вільгельмівна,1888р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 19945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні КаранудукХобдинського району Актюбінської області, домогосподарка. Померла 09.01.1950 р. Реабілітована у 1991 р.

МАЄР Прешта Георгіївна, 1890 р. народження, с. РоштадтМостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у

1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у Темірському о/с №12 Джурунського району, Актюбінської області, робітниця вівцерадгоспу. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЄР Рафаїл Матвійович,1930 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Актюбінську область. Проживав у підгоспі АЗФ Родниківського району Актюбінської області, пастух. Помер 09.07.1952 р. від черевного тифу. Реабілітований у 1991 р.

МАЄР Фроніка Томасівна,1925 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, неосвічена, селянка. Репатрійована з Польщі у серпні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала на фермі ОрвТемирського с/с, Джурунського району, Актюбінської області. Робітниця радгоспу. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЄР Яків Вільгельмович, 1933 р. народження, с. ГольфштатВарварівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений до Карагандинської області. Проживав на спецпоселенніБертис, м. Балхаш, Карагандинської області, слюсар. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЄР Яків Якович, 1929 р. народження, с. Суворово Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, навчався на токаря. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р.

переселений до Карагандинської області. Проживав на спецпоселенні м. Караганда, Сталінського району, майстер. У 1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Анастасія Вільгельмінівна, 1924 р. народження, с. Гарпшталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Займалася сільгосп роботами. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена до Карагандинської області. Проживала на спецпоселенні у м. Балхаш ст. Бертис буд. 39 Карагандинської області. Прибиральниця. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Анна Антонівна, 1930 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, навчалась у школі. Репатрійована з Польщі у липні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлена на спецпоселення до Архангельської області. У квітні 1948 р. переселена до Вишневського району Акмолинської області. 05.03.1949 р. взята на облік спецпоселення. Проживала у с. Сараба Вишневського району Акмолинської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Антон Антонович, 1925 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. У травні 1945 р. потрапив до полону радянських військ у Німеччині. Воєнним Трибуналом військ НКВС Уральського ВО від 26.02.1946 р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Після відбуття терміну покарання направлений на спецпоселення до Вишневського району Акмолинської області. 24.03.1953 р. взятий на облік спецпоселення. Покарання відбував у Нижньоамурському ВТТ МВС СРСР. Звільнений 16.10.1952 року. Проживав у с. Сараба Вишневського району Акмолинської

області. Колгоспник. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991р.

МАЙЄР Антон Петрович, 1913 р. народження, с. КарсруеВарварівського району, німець, із селян, неосвічений. Служив у німецькій сільській поліції. Репатрійований у 1947 р. В особистій справі відсутні документи, відповідно до яких Майєр А. П. був направлений за репатріацією до Хобдинського району, Актюбінської області. До суду проживав на спецпоселенні, працював у радгоспі. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

МАЙЄР Євгеній Іванович, 1927 р. народження, с. Масаково Т-Березанського району, працював у общині. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений до Карагандинської області. Проживав у м. Караганда, поселення Ново-Тихонівка. Слюсар. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Єлизавета Іванівна, 1886 р. народження, м. Мюнхен, Німеччина, німкеня, із села, малоосвічена. Проживала у с. Михайлівка Мостовського району, працювала у полі. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена до Актюбінської області. Проживала у м. Актюбінськ, домогосподарка. Дані про реабілітацію відсутні.

МАЙЄР Іда Михайлівна, 1931 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена до Новосибірської області. З 1945 до 1947 рр. проживала у Чкаловській області. Працювала у радгоспі МВС, ферма №1. З 1947 р. проживала у поселенні Курашасай, Ключового району, Актюбинської області. Працювала вантажницею. Дані про реабілітацію відсутні.

МАЙЄР Йосип Карлович, 1926 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільськогосподарськими роботами. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений до Новосибірської області. Проживав на спецпоселенніКоченівського району Новосибірської області. Працював слюсарем у радгоспі УМВС №2. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Йосип Павлович, 1930 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, навчався у школі. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності був направлений на спецпоселення в Актюбінській області. Проживав у м. Актюбінськ. Працював пастухом. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Катерина Мартинівна,1903 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення до Актюбінської області. Проживала у поселенні Яйсан, Мартупського району, Актюбінської області. Домогосподарка. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР (МАЄР) Катерина Пилипівна, 1894 р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із села, неосвічена, кухар у колгоспі. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Башкирську АРСР. У 1950 р. переселена до Молотовської області. Проживала у поселенні Ямбах Байкебашевського району Башкирської АРСР. Працювала кухарем у ліспромгоспі. З 1950 р. проживала у поселенні Курган Чердинського району Молотовської області. Працювала

кухарем у ліспромгоспі. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Катерина Семенівна, 1885 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німкеня, із села, неосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у серпні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена до м. Актюбінськ. Проживала у поселенні АкжарРодниковського району Актюбінської області. Робітниця облторгу. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Людмила Мартинівна, 1929 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності була направлена на спецпоселення у Північно-Казахстанську область. Проживала у Киялинському зернорадгоспі Радянського району Північно-Казахстанської області. Робітниця зернорадгоспу. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Михайло Альфонсович, 1936 р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності був направлений на спецпоселення у Новосибірській області. Проживав у с. Іванкіно Каргатського району Новосибірської області. Навчався. У 1955р. був призваний до Радянської Армії. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Петро Григорович,1900 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, рахівник у колгоспі. Репатрійований з Польщі у червні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС

СРСР №181 від 11.10.1945 р. у вересні 1947 р. направлений на об'єднання з сім'єю до Акмолинської області. 03.03.1949 р. був взятий на облік спецпоселення. Проживав у с. Миколаївка Вишневського району Акмолинської області. Працював обліковцем у колгоспі. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Рейнольд Якович, 1916р. народження, с. Суворово Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, коваль у колгоспі. Репатрійований з Німеччини у жовтні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлений на спецпоселення до Свердловської області, м. Туринськ. У 1954 р. був переселений до Арамильського району. Проживав у поселенні ШабровськийАрамильського району Свердловської області. Працював на Шабровській будівельній ділянці ковалем. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991 р.

МАЙЄР Роза Георгіївна, 1934 р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків . Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена до спецпоселення в Акмолинській області. У 1953 р. переселена у Молотовську область. Проживала у с. Литки Молотовського району Акмолинської області. Робітниця бази заготівель худоби. З 1953 р. проживала у поселенні Курган Чердинського району Молотовської області. Робітниця ліспромхозу. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Роза Антонівна, 1921р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлена на спецпоселення до Акмолинської області. Проживала у с.

Андріївка Шортадинського району Акмолинської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована 1991 р.

МАЙЄР Роза Антонівна, 1924р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена до Кургальджинського району Акмолинської області. До 1954 р. проживала у Кургальджинському районі Акмолинської області, с/з «Кембіданк». Працювала скотаркою. У 1954 р. переселена до м. Актюбинськ. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЙЄР Роза Йосипівна, 1929 р. народження, с. Михайлівка Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Місце роботи невідоме. Відповідно до репатріації 1945 р., на основі директиви НКВС СРСР від 11.10.1945 р. переселена до Актюбінської області. Разом з сім'єю проживала у м. Актюбінськ. Працювала на промкомбінаті. Дані про реабілітацію відсутні

МАЙЄР Христіан Іванович, 1912 р. народження, с. Катеринка Варварівського району, німець, із селян, неосвічений, місце роботи невідоме. Дата арешту невідома. Рішенням Народного суду Керманського району, Сталінської області у 1941 році був засуджений до 5 років позбавлення волі. Після відбування терміну покарання направлений у спецпоселення до Молотовської області та, на основі указу ПВС СРСР від 26.11.1948 р., залишений назавжди у місцях обов'язкового поселення виселенців. Рішенням Народного суду м. Березники від 03.08.1953 р. засуджений до 10 років ВТТ з конфіскацією майна. Проживав у м. Березники Молотовської області. Працював вантажником. Покарання відбував у Кунгурському ВТТ Молотовської області. Відповідно до указу МВС СРСР № 0601 від 16.12.1955р. був знятий зі спецпоселення 20.02.1956 року. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

МАЙСА Олена Петрівна, 1925 р. народження, с. Козацьке Київської області, українка, із селян, малоосвічена, проживала у м. Миколаїв, Н. Водопій, домогосподарка. Заарештована 20.06.1944 р. Рішенням Воєнного Трибуналу військ НКВС Миколаївської області від 30.10.1944 р. засуджена за до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1992 р.

МАЙСТРЕНКО Олександр Олексійович, 1937 р. народження, с. КирничкиВарварівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Алтайський край. Проживав у підсобному господарстві №2, БМК Краюхинського району Алтайського краю. Робітник колгоспу. З 1955 р. проживав у м. Караганда. Місце роботи невідоме. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙХЕЛЬ Рафаїл Антонович, 1913р. народження, с. Зульц Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. На основі постанови ДОКО № 9871 від 18.08.1945 р. та директиви МВС СРСР №97 від 20.04.1946 р., переведений на положення спецпоселення на 6 років. Проживав у м. Половинка, поселення Шахти №4 Молотовської області. Працював на шахті ковалем-молотобійцем. Потім проживав у м. Углеуральськ шахта №5 барак №4. Працював ковалем-молотобійцем. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЙХЕЛЬ Фрідріх Якович, 1876 р. народження, колонія Зульц Одеського повіту Херсонської губернії, німець, із селян, малоосвічений. Проживав на хуторі Карі Варварівського району, сторож. Заарештований 30.07.1937 р. У 1925 р. був позбавлений виборчих прав та розкуркулений. В 1929 р. засуджений до висилки, але зник з села. 2 вересня 1937 р. засуджений Трійкою при УНКВС по Одеській області до 8 років ВТТ за участь у банді Шока-киллера в 1919 р. Обтяжуючі обставини – син був офіцером

білогвардійцем та втік за кордон. Подальша доля невідома. Реабілітований 12.09.1990 р.

МАК Михайло Емільянович, 1913 р. народження, с. Малодворянськ Єланецького району, українець, із селян, освічений. Проживав у м. Миколаєві, хірург І міської лікарні. Заарештований 17.11.1945р. Рішенням Дніпропетровського обласного суду від 14.02.1946 р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років та конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1982 р.

МАКАГАНЮК Костянтин Тимофійович, 1885 р. народження, с. Соколовка Первомайського району, українець, із селян, неосвічений, колгоспник. Заарештований 04.11.1937 р. Рішенням Трійки при НКВС по Одеській області від 17.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 22.11.1937р. Реабілітований 25.10.1958 р.

МАКЄЄНКО Кіндрат Кирилович, 1893 р. народження, с. Катеринка – 2 Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 30.12.1932 р. Рішенням особливої наради колгоспу від 20.01.1933 р. засуджений до 3 р. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МАКЕЛЬКІ Анна Францівна, 1887 р. народження, с. Колобатине Т-Березанського району, німкеня, із селян, неосвічена, безробітна. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена до Карагандинської області. Проживала на спецпоселенні у м. Караганда, Сталінського району, безробітна. Дані про реабілітацію відсутні.

МАКЕЛЬКІ Варвара Антонівна, 1918 р. народження, с. Колобатине Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена до Карагандинської області. Проживала у м.

Караганда п. Май-Кудук вул. Тельмана 11. Шахта 33/34, прибиральниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАКЕЛЬКІ Єлизавета Мартинівна, 1926 р. народження, с. Шпеер Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, працювала у своєму господарстві. Репатрійована з Польщі у червні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Акмолинську область, Сталінський район. Проживала на руднику БестюбеЕркеншелинського району Акмолинської області. Посада невідома. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАКЕЛЬКІ Катерина Яківна, 1926 р. народження, с. Колобатине Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в м. Караганда. Проживала у поселенні Май-Кудук, Сталінського району, м. Караганда. Вахтер. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАКЕЛЬКО Варвара Іванівна, 1910 р. народження, с. Данилівка Суворовського району, німкеня, із селян, неосвічена, проживала у с. Данилівка Т-Березанського району, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у травні 1946 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності була відправлена на спецпоселення в м. Ірбіт Свердловської області. У лютому 1947 р. переселена в м. Карпинськ Свердловської області. Проживала у колгоспі «ВеликоеЗарево» Карпинського району Свердловської області. Доярка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МАКСИМЕНКО Митрофан Іванович, 1903 р. народження, с. Криве Озеро, українець, із селян, малоосвічений, конюх колгоспу імені Шевченка. У1932 р. був розкуркулений і висланий на Північ як куркуль. В 1933 р. з місця заслання втік та повернувся у своє село. Заарештований 16.12.1937 р. Рішенням Трійки УНКВС по Одеській області від 22.12.1937 р. засуджений до розстрілу. 28.12. 1937 р. був розстріляний. Реабілітований у 1957 р.

МАКСИМІШИН Гаврило Олексійович, 1883 р. народження, с. М. Володимирівка Єланецького району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 08.02.1945 р. Рішенням Воєнного Трибуналу військ НКВС Миколаївської області від 20.03.1945 р. засуджений до 20 років каторжних робіт з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1995р.

МАКСИМОВ Василь Костянтинович, 1901 р. народження, м. Миколаїв, росіянин, із селян, малоосвічений, безробітний. Заарештований 07. 09.1945 р. Рішенням Воєнного Трибуналу Південної групи військ від 25.09.1945 р. засуджений до вищої міри покарання. Рішенням Верховного суду СРСР від 21.11.1945 р. ВМП замінена на 20 років каторжних робіт з обмеженням у правах на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992 р.

МАКСЮТА Іван Антонович, 1919 р. народження, с. Колонтаєво Чигиринського району Київської області, українець, із селян, освічений. Останнє місце проживання невідоме. Заарештований 14.05.1944 р. Рішенням Вознесенського РО НКВС від 22.06.1944 р. на основі директивного указу НКВС СРСР №494/94 від 11.10.1943 р. направлений до спецтабору для інфільтрації. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996 р.

МАКСЮТЕНКО Петро Іванович, 1900 р. народження, с. Нікольське Благодатневського району Одеської області, українець, із селян, малоосвічений. Проживав на х. Шкуратово Благодатневського району Одеської області, хлібороб. Заарештований 05.08.1930 р. Рішенням Трійки при

колегії ДПУ від 24.11.1930 р. засуджений до 5 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МАЛІКОВ Арсеній Іванович,1906 р. народження, с. Благодатне Первомайського району, росіянин, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 06.06.1930 р. Рішенням Трійки при колегії ДПУ УСРР від 14.11.1930 р. засуджений до 5 років концтабору. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1988 р.

МАЛІКОВА Катерина Федорівна, 1873 р. народження, с. Благодатне, українка, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Благодатне, безробітна Заарештована 07.07.1938 р. Звільнена за недоліком доказів постановою від 02.08.1938 р. Засуджена не була. Подальша доля невідома.

МАЛЬЗАМ Варвара Степанівна, 1897 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні ІлєкРодніковського району Актюбінської області. Колгоспниця. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЛЬЗАМ Єлизавета Францівна, 1873 р. народження, с. Красне Очаківського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Мала Аккаржа Овідіопольського району. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у листопаді 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Молотовську область. Проживала у радгоспі «Комсомолець» Кунгурського району Молотовської області. Безробітна. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЛЬЗАМ Іван Миколайович, 1931 р. народження, с. Бугаївка Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований із Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви

НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Карагандинську область. Проживав у поселенні Сарань Шахтинського району Карагандинської області. Шахта №106, кріпильник. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЛЬЗАМ Микола Григорович, 1892 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Алтайський край. У 1951 р. переселений у Карагандинську область до сім'ї. Проживав у м. Барнаул Алтайського краю. Завод №17, вантажник. З 1951 р. проживав у поселенні Сарань Шахтинського району Карагандинської області. Пічник. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЛЬЗАМ Роза Іванівна, 1930 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні ІлєкРодніковського району Акстюбінської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЛЬЦАМ Фрідолін Йосипович, 1913 р. народження, с. Ново-Миколаївка Врадіївського району, німець, із селян, малоосвічений, працював у своєму господарстві. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Карагандинську область. Проживав на спецпоселенні у м. Караганда Кіровського району, безробітний. Звільнений зі спецпоселення у 1955 р. Реабілітований у 1991 р.

МАЛЮГІН Петро Гаврилович, 1902 р. народження, с. Телешовко Неральського району Калінінської області, національність невідома, із

робітників. Проживав у порту Харли Миколаївської області, секретар Харлівського РК КП(б)У. Заарештований 14.07.1938 р. Постановою УДБ УНКВС по Миколаївській області від 29.04.1939 р. кримінальна справа призупинена за недоведеністю обвинувачення. З-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999 р.

МАЛЯРЕНКО Віра Радіонівна, 1926 р. народження, с. Гарбово Привільнянського району, українка, із селян, малоосвічена, безробітна. Заарештована 04.10.1945 р. Постановою СВ УНКДБ по Миколаївській області від 20.11.1945 р. кримінальна справа призупинена за відсутністю складу злочину. З-під варти звільнена. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1996р.

МАНЖЕЛЕЙ Микола Федорович, 1878 р. народження, с. Покровка Херсонської губернії, росіянин, із селян, освічений. Проживав у м. Одеса. Різноробочий на зерновій фабриці. Заарештований 27.12.1932 р. Рішенням Трійки при колегії ДПУ від 09.05.1933 р. засуджений на 5 років. Термін замінено висилкою до Північного краю на 5 років. Рішенням Трійки при колегії ДПУ від 14.01.1934 р. попереднє рішення залишено у силі. Подальша доля невідома. Реабілітований 09.10.1989 р.

МАНЗІЙ Архип Васильович, 1894 р. народження, с. Лозоватка Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Заарештований 18.03.1938 р. Рішенням Трійки УНКВС по Одеській області від 23.03.1938 р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 05.04.1938р. Реабілітований у 1989 р.

МАНН Гільда Іванівна, 1908 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні ІлєкРодниківського району

Актюбінської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАНН Іван Фрідріхович, 1933р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. відправлений на спецпоселення в Актюбінську область. Проживав у поселенні ІлєкРодниківського району Актюбінської області. Колгоспник. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАНН Фрідріх Фрідріхович, 1924 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, конюх. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Свердловську область, Березівський район. Воєнним Трибуналом МВС Уральського округу від 30.06.1947 р. засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Звільнений 29.11.1953 р. Покарання відбував у Норильтабі МВС СРСР. Після звільнення проживав у поселенні Мала Лата Ново-Лялинського району Свердловської області. Робітник Поздняківської ЛЗД. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАНН Христина Фрідріхівна, 1922 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Свердловську область, Ново-Лялинський район. Проживала у поселенні Мала Лата Ново-Лялинського району Свердловської області. Працювала на Караульськійлісоділянці вантажницею. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАНН-ГРОСС Еріка Едуардівна, 1930р. народження, с. Н.Олександрівка Красноармійського району Житомирської області, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Н. Карлсруе Баштанського району на утриманні батьків. Репатрійована з Німеччини у жовтні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності відправлена на спецпоселення у Свердловську область, Ново-Лялинський район. Проживала у поселенні Жовтневому Ново-Лялинського району Свердловської області. Працювала на Караульськійлісоділянці лісорубом. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРІНКЄЄВІЧ Анна Яківна,1907 р. народження, х. Богданівський Доманівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Комі АРСР. Проживала на спецпоселенні у Комі АРСР Сисольський район Палаузська сільська рада Гагтарський мех. лісопункт, звальщиця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРКЕВИЧ Мефодій Васильович,1903 р. народження, с. Васівка Ветринського району, БРСР, білорус, із селян, малоосвічений. Проживав у м. Первомайськ. Шофер автобази союзрадгосптрансу. Дата арешту невідома. Рішенням виїзної сесії Одеського обласного суду 03.03.1939 р. виправданий та звільнений з-під варти. Подальша доля невідома.

МАРКОВ Іван Єремійович, 1893, с. Дурняки Вінницької області, українець, із селян, малоосвічений, проживав у с. Катеринка Первомайського району, колгоспник. Заарештований 2.12.1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 6.12.1937р. засуджений до 8 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989р.

МАРОН Ольга Фердинандівна, 1915 р. народження, м. Лябяу Німеччина, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Червона Україна

Суворівського району. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала на ст. Джезказган Карагандинської області. Працювала у пекарні ст. Джезказган. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРСАЛ Маргарита Йосипівна,1898 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Домогосподарка. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала у радгоспі Нураталди Шетського району Карагандинської області. Працювала сторожем у радгоспі. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРСАЛ Рафаїл Георгійович, 1931 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Карагандинську область. Проживав у колгоспі Нураталди Шетського району Карагандинської області. Пастух у радгоспі. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРСАЛ Христіан Георгійович, 1936 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Карагандинську область. Проживав у радгоспі Нураталди ферма «Шофа» Шетського району Карагандинської області. Робітник радгоспу. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРСАЛЬ Елеонора Лук'янівна, 1903 р. народження, с. Зульц Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у серпні 1945р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена в Актюбінську область. Проживала у м. Челкар Актюбінської області. Працювала прибиральницею у школі. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРСАЛЬ Ельвіра Францівна, 1934р. народження, с. ЗульцВарварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у серпні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена в Актюбінську область. Проживала у м. Челкар Актюбінської області. Працювала у профдезвідділеннміськлікарні. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТЕНС Генріх Абрамович, 1907р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, малоосвічений. Місце проживання невідоме. Місце роботи невідоме. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Кіровську область. Проживав на спецпоселенні Кіровської області, радгосп УМВС. Пильщик будучастку. У 1955 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТЕНС Петро Генріхович, 1937р. народження, с. Мирівка Володимирівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселеній у Карагандинську область. Проживав на спецпоселенні Карагандинської області, Чеського району. Навчався. 08.09.1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТИН Альвіна Генріхівна, 1913 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німкеня, із селян, неосвічена. Проживала на х.

Кавказький Мостовського району. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні Драгомирівка Родниківського району Актюбінської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТИН Володимир Васильович, 1931 р. народження, с. Кудрявка Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення в Актюбінську область. Проживав у поселенні Драгомирівка Родниківського району Актюбінської області. Колгоспник. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТИН Георгій Антонович, 1927 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у Комі АРСР м. Сиктивкар. У 1955 р. переселений до Атбасарського району Акмолинської області до матері. Проживав у с. Новосельське Атбасарського району Акмолинської області. Тракторист Новосельської МТС. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991 р.

МАРТИН Катерина Яківна, 1923р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Працювала у своєму господарстві. Репатрійована із Німеччини у січні 1946 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення в Архангельську область, Котласький район, поселення Ліменда. 03.03.1949 р. взята на облік спецпоселення в Акмолинській області. Проживала у с. Куйгенжар Вишневського району Акмолинської області. Колгоспниця. У

лютому 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МАРТИН Роза Йосипівна, 1936 р. народження, х. Богданівський Доманівського району, німкеня, із селян, малоосвічена на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Вишневський район Акмолинської області. Проживала у с. Херсонівка Вишневського району Акмолинської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТІН Альвіна Матвіївна, 1914 р. народження, с. Яблуні, Т-Березанського району, німкеня, із селян, неосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала на ст. Агадир Жана Аркінського району Карагандинської області. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТІН Клементина Андріївна, 1908 р. народження, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена в Актюбінську область. Проживала на спецпоселенні в Актюбінської області, Хобдинський район. Робітниця Хобдинського м/радгоспу. Дані про реабілітацію відсутні.

МАРТІН Олексій Георгійович, 1928 р. народження, Варварівський район, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Катеринеталь Варварівського району. Колгоспник. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Карагандинську область. Проживав на спецпоселенні в Карагандинської області, Тельманський район.

Кам’яний кар’єр. Забійник. 24.08.1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТІН Розалія Яківна, 1922 р. народження, с. Попільне Т. Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала у м. Балхаш, прачка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТІН Франц Георгійович, 1932 р. народження, с. Катеринеталь Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений , на утриманні батьків. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Карагандинську область. Проживав на спецпоселенні в Карагандинській області, Тельманський район, пос. Кам’яний кар’єр. Не працював. У 1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТІН Христина Єгорівна, 1890 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німкеня, із селян, неосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у поселенні ДрагомирівкаРодниківського району Актюбінської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТЬЯН Йосип Якович, 1914 р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Карагандинську область. Проживав на спец поселенні в Карагандинській області, Тельманський район,

Кам’яний кар’єр. Конюх. У 1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТЬЯН Леонард Християнович, 1906 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Комі АРСР. Проживав у пос. КаджеромКажвінського району Комі АРСР. Робітник ліспромгоспу. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТЬЯН Франц Леонардович, 1932 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений. Навчався у школі. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Комі АРСР. Проживав у пос. КаджеромКажвінського району Комі АРСР. Працював у ліспромгоспі вантажником. У 1956 р. був звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРТЬЯН Христина Францівна, 1909 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Комі АРСР. Проживала у пос. Каджером Кахєвінського району Комі АРСР. Працювала у ліспромгоспі вантажником. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАРТЬЯН Християн Леонардович, 1935 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений на утриманні батьків. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Комі АРСР. Проживав у пос. Каджером Кахєвінського

району Комі АРСР. Не працював. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРУЩАК Олександр Васильович, 1885 р. народження, с. Юзефполь Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Юзефполь Первомайського району. Хлібороб. Заарештований 31.01.1933 р. Рішенням Особливої наради при Колегії ДПУ УСРР від 11.02.1933 р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МАРЦ Роман Іванович, 1902 р. народження, с. Мюнхен Березівського району, німець, із селян, малоосвічений. Останнє місце проживання та роботи невідоме. Дата арешту невідома. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Комі АРСР. Проживав на спецпоселенні Комі АРСР Залізничний район пос. «Пожема» Онезької с/ради. Рубач лісу. У 1954 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАРЦИШЕВСЬКИЙ Олександр Ксенофонтович, 1871 р. народження, с. Мокре Первомайського округу, українець, із селян, освічений. Проживав у с. Струльково Первомайського округу, священик. Заарештований 02.03.1930 р. Рішенням Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 09.05.1930 р. висланий у Північний край на 5 років. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МАРЧЕНКО Максим Володимирович, 1908 р. народження, с. Красносілля Єлисаветградського повіту Херсонської губернії, українець, із селян, малоосвічений, зчіплювач. Заарештований 03.05.1938 р. Постановою УДБ УНКВС по Миколаївській області від 19.11.1938 р. кримінальна справа закрита за недоведеністю. Був звільнений з-під варти. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996 р.

МАСС Берта Вільгельмівна, 1928 р. народження, с. Суворове Т. Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Навчалась у школі. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на

спецпоселення у Сталінабадську область. У 1950 р. була переселена у Карагандинську область. Проживала на Куйбишевській МТС, Куйбишевського району, Сталінабадської області. Працювала обліковцем на МТС. З 1950 р. у пос. ЧурбайНуринський ГРП Шахтинського району Карагандинської області. Домогосподарка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАСС Вільгельм Якубович, 1903 р. народження, с. Грапське Ново-Бузького району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Карагандинську область. Проживав на спецпоселенні в Карагандинської області м. Балхаш. Молотобоєць. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАСС Лідія Давидівна, 1911р. народження, с. Новополтавка Привольнянского району, німкеня, із селян, малоосвічена. Місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена в Архангельську область. Проживала на спецпоселенні в Архангельській області Виноградівський район, лісопункт «Кондурус». Домогосподарка. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАСС Ніна Григорівна, 1907р. народження, с. Ново-Полтавка Привольнянського району, українка, із селян, малоосвічена. Домогосподарка. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спецпоселенні у Карагандинській області, м. Балхаш, працювала у лікарні №1 дезінфектором. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАСС Емма Христіанівна, 1914 р. народження, с. Терноватка Ново-Бузького району, німкеня, із селян, малоосвічена. Місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від

11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спецпоселенні в Карагандинській області, м. Балхаш, лікарняне містечко. Автоклавщиця. У 1955 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТВЄЄВ Дмитро Васильович, 1891 р. народження, с. Онешикани Орхевського повіту, МРСР, молдованин, із селян, малоосвічений. Проживав у с. В. Мечетня Кривоозерського району. Дільничний агроном. Заарештований 31.03.1944 р. Вироком Воєнного Трибуналу 26 Алтайської запасної стрілецької дивізії від 02.11.1944 р. засуджений до 6 років ВТТ з обмеженням у правах на 5 років з конфіскацією особистого майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999 р.

МАТВЄЄВ Сергій Федорович, 1889 р. народження, м. Уфа, росіянин, із робітників, освічений. Проживав у м. Первомайськ. Бухгалтер. Заарештований 04.09.1937 р. Рішенням Народного Комітету Внутрішніх Справ Союзу РСР, Прокурора Союзу РСР від 27.11.1937 р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 08.12.1937 р. Реабілітований у1957р.

МАТВЄЄВА Олександра Георгіївна, 1895 р. народження, с. Чутушити Сорокського повіту, Бессарабської губернії, молдованка, із духовенства, малоосвічена. Проживала у м. Первомайськ. Домогосподарка. Заарештована 04.09.1937 р. Рішенням Народного Комітету Внутрішніх Справ Союзу РСР, Прокурора Союзу РСР від 27.11.1937 р. засуджена до розстрілу. Розстріляна 08.12.1937р. Реабілітована у 1957р.

МАТЕЙКО Марта Йосипівна, 1930р. народження, с. Богемка Врадіївського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у липні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена в Актюбінську область. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТЕЙКО Фредеріка Карлівна, 1889р. народження, с. Добре Баштанського району, німкеня, із селян, неосвічена. Проживала у с. Богемка Врадіївського району. Домогосподарка. Репатрійована з Польщі у липні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена в Актюбінську область. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТЄРІ Іоганна Францівна, 1896 р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Працювала на польових роботах. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спецпоселенні в Карагандинській області м. Темір-Тау. Різноробоча. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТЄРІ Марія Францівна, 1907 р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спецпоселенні у м. Балхаш. Прачка у лікарні №2. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТЄРІ Людмила Йосипівна, 1926 р. народження, с. Блюменфельд Т-Березанського району, німкеня, із селян, освічена. Місце роботи невідоме. Репатрійована у 19945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спец поселенні в м. Караганда, Сталінський район. Санітарка. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТЄРІ Роза Іванівна, 1880 р. народження, с. Красне, Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Вологодську область. Проживала на спецпоселенні Вологодської

області, Хабаровського району. З 1947 р. проживала у пос. Караджал Жана-Арканського району Карагандинської області. Безробітна. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991р.

МАТРОСОВА Єфросинія Антонівна, 1912 р. народження, м. Кіровоград, українка, із селян, малоосвічена. Проживала на х. Ново-Олександрівка Братського району. Працювала на сільгоспроботах. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Проживала на спецпоселенні м. Балхаш Карагандинської області. Чорнороб. У1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАТС Маркус Христіанович, 1903р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, неосвічений. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у м. Кострому. У 1948 р. переселений в Акмолинську область. 01.03.1949 р. взятий на облік спецпоселення. Проживав у пос. Колутон, Калининського району, Акмолинської області. Коваль. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991р.

МАТС Регіна Михайлівна, 1907 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена. Домогосподарка. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у м. Кострома. У 1948 р. переселена в Акмолинську область. 01.03.1949 р. взята на облік спецпоселення. Проживала у пос. КолутонАкмолинської області. Безробітна. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МАТС Роза Маркусовна, 1932 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з

Польщі у червні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у м. Кострома. У 1948 р. переселена в Акмолинську область. 01.03.1949 р. взята на облік спецпоселення. Проживала у пос. КолутонАкмолинської області. Навчалась у школі. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МАТЮКОВСЬКА Марія Йосипівна, 1918 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у червні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Волгоградську область. У 1950р. переселена у Акмолинську область. З 1950 р. проживала у с. Пригороднє, Атбасарського району, Акмолинського району. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАУХ Амалія Фрідріхівна, 1932р. народження, с. Суворове Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала у с. Андрентинівка Тельманського району Карагандинської області. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАУХ Мартин Якович, 1911р. народження, с. Варме Карл-Лібкнехтівського району, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Ватерлоо Карл-Лібкнехтівського району. Колгоспник. У 1932 р. засуджений до 10 р. у ВТТ. У 1942 р після відбуття терміну покарання направлений на спецпоселення у Хабаровський край. Згідно Указу Президії Верховної Ради СРСР від 26.11.1948 р. залишений назавжди у місцях обов'язкового поселення виселенців. Проживав у м. Магадан. Домашній працівник. З 1951р. проживав

у м. Караганда. Артіль «Металіст», штампувальник. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991р.

МАЦ Анна Лоренцівна, 1931 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала в Актюбінській області, робітниця. У 1956р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЦ Анна Францівна, 1888 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, неосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у пос. Хром-Тау Актюбінської області. Безробітна. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЦ Єлизавета Іванівна, 1883 р. народження, с. Масбур Акроманського району, Бессарабія, німкеня ,із селян, малоосвічена. Проживала у с. Василівка Т-Березанського району, домогосподарка. Репатрійована з Німеччини у 1945р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Іркутську область. Проживала у с.Тальци Іркутського району Іркутської області. Безробітна. З 1955 р. проживала у м. Караганда. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЦ Христина Рафаїлівна, 1911 р. народження, с. Ландау Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Проживала у пос. Хром-Тау

Новоросійського району Актюбінської області, робітниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МАЦ Християн Йосипович, 1930р. народження, с. Ландау Варварівського району, німець, із селян, неосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Акмолинську область. Проживав у с. Ковилєнка, Калінінського району, Акмолинської області. Колгоспник. У 1956 р. Звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАЦ Яків Фрідріхович, 1880 р. народження, с. Масбург Акроманського району, Бессарабія, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Василівка Т-Березанського району. Тесля у колгоспі. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. я представник німецької національності направлений на спецпоселення в Іркутську область. . Проживав у с. Тальци Іркутського району. Не працював через інвалідність. З 1955 р. проживав у м. Караганда. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МАШКЕВИЧ Юхимій Іванович, 1886, см. Бдеї Кодимського району Молдавської АРСР, українець, із селян, малоосвічений, проживав у м. Первомайськ, служитель релігійного культу. Заарештований у жовтні 1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1956р.

МАЩУК Сергій Петрович, 1884 р. народження, с. Дубоссари, Молдова, росіянин, із селян, малоосвічений. Проживав у м. Первомайськ. Колгоспник. Заарештований 03.03.1938 р. Рішенням Трійки при НКВС по Одеській області від 25.09.1938 р. засуджений до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Розстріляний 25.09.1938 р. Реабілітований у1988 р.

МЕДВЄДЄВА Ельза Генріхівна, 1919 р. народження, с. Ново-Данциг Баштанського району, німкеня, із селян, рівень освіти невідомий. Місце проживання невідоме. Останнє місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. виїхала у Новосибірськ та взята на облік спецпоселення. Місце роботи невідоме. 15.01.1948 знята з обліку спецпоселення. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

МЕДВЄДЄВА Роза Йосипівна, 1916 р. народження, с. Новогажине Братського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Працювала у сільському господарстві. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Комі АРСР. Проживала на спецпоселенні Комі АРСР п. Ухта Нагорне селище. Прибиральниця. У1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕДВЕДОВСЬКИЙ Олександр Самійлович, 1877 р. народження, с. Добровеличківка Первомайського повіту, єврей, із міщан, освічений. Проживав у с. Добровеличківка Первомайського району. Службовець. Заарештований 25.11.1921 р. Постановою Одеської ГубНК від 14.12.1921 р. звільнений як не причасний до даної справи. Реабілітований у 1998 р.

МЕДВЕДСЬКИЙ Семен Акимович, 1884 р. народження, с. Валегоцулово Ананьєвського району, українець, із духовенства, малоосвічений. Проживав у м. Первомайськ. Безробітний. Заарештований 05.04.1938 р. Рішенням Трійки при НКВС по Одеському району від 20.04.1938 р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 28.04.1938 р. Реабілітований у 1957 році.

МЕЖЕВИЧ Костянтин Феофанович, 1896 р. народження, с. Ново-Костянтинівка Ново-Бузької волості Миколаївського повіту Херсонської губернії, дані про національність відсутні, із селян, малоосвічений, хлібороб. Заарештований 12.02.1921 р. Рішенням Трійки Миколаївської Губернської

Надзвичайної Комісії від 18 жовтня 1921 р. засуджений до розстрілу. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1992 р.

МЄДЄМ Сарра Абрамівна, 1906 р. народження, с. Ново-Полтавка Ново-Бузької волості Миколаївського повіту Херсонської губернії, єврейка, із селян, освічена. Проживала у с. Ново-Полтавка Ново-Бузького району. Селянка. Заарештована 16.02.1926 р. З 16 лютого по 13 квітня 1926 р. знаходилась під слідством Миколаївського Окружного Відділення ДПУ. Постановою Особливої Наради при Колегії ДПУ УРСР від 13.04.1926 р. клопотання Миколаївського Окружного Відділення ДПУ про висилку за межі України відхилено, справу закрито. Подальша доля невідома. Реабілітована у 1998 р.

МЄДОВАР Іхіл Мойсейович, 1902 р. народження, с. Юзефполь Первомайського повіту, єврей, із міщан, малоосвічений. Проживав у с. Юзефполь Первомайського району. Робітник. Заарештований 13.11.1921 р. Постановою Одеської ГубНК 14.12.1921 р. справу зупинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1998 р.

МЄЙСТ Гєнофєйфа Іванівна, 1905р. народження, с. Мюнхен Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Бондарівка Мостовського району. Колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. На основі постанови від 12.09.1941 р. переселена в пос. Самарканд Карагандинської області. Проживала на спецпоселенніпос. Самарканд Тельманського району Карагандинської області. Колгоспниця. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЄКЛЄР Роза Лаврентіївна, 1912 р. народження, с. Вільгельмдорф Артемівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. ЗульцВарварівського району. Колгоспниця. Репатрійована із Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Молотовську область. Проживала у с. Березники пос. ДедюхіноМолотовської

області. Робітниця сільзаводу. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЄЛІХОВ Михайло Степанович, 1895 р. народження, с. Глухарєво Сєбецького повіту, білорус, із робітників, освічений. Проживав у радгоспі «Добрая Криница» Баштанського району. Зоотехнік. Заарештований 09.11.1937 р. Після додаткового розслідування керівництвом Баштанського РВ НКВС від 20.05.1939 р. справа зупинена за недоведеністю обвинувачень. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1996 р.

МЕЛЬНИЧЕНКО Петро Овсійович, 1886 р. народження, с. Бєлашкі Київської області, українець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Степківка Первомайського району, колгоспник. Заарештований 27.04.1938 р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 06.05.1938 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 31.05.1938 р. Реабілітований у 1989 р.

МЕЛЬНИЧЕНКО Семен Васильович, 1896 р. народження, с. Олександрівка Братського району, українець, із селян, малоосвічений. Бухгалтер Братського зернорадгоспу Миколаївської області. Заарештований 15.04.1946р. Рішенням Військового Трибуналу Одеського Воєнного округу засуджений до 10 років у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років та конфіскацією майна. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1999р.

МЕНГЕ Іван Якович, 1895 р. народження, с. Бородина Аккерманського району, Бессарабія, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Бессарабка Т-Березанського району. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у Новосибірську область. Проживав у радгоспі № 308 Маслянинського району. Робітник радгоспу. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕНЗЕЛИНСЬКИЙ Іполіт Йосипович, 1884 р. народження, с. Зарубовеньки Уманського району, поляк, із селян, малоосвічений. Проживав

у с. ОтраднеБлагодатненського району. Колгоспник. Заарештований 13.03.1938 р. Рішенням Трійки при УНКВС по Одеській області від 15.10.1938р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.10.1938 р. Реабілітований у 1958 р.

МЕРДІАН Ізабелла Рафаїлівна, 1921 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Працювала у своєму господарстві. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена в Комі АРСР. Проживала на спецпоселенні у Комі АРСР Залізничний район Онезька с/рада спецпоселенняПожема. Працювала на підсобних роботах. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕРДІАН Маргарита Яківна, 1903 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Роштадт Мостовського району. Колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Комі АРСР. Проживала на спецпоселенні у Комі АРСР Залізничний район Онежська с/рада спецпоселення Пожема. Робітниця. 19.02.1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕРДІАН Роза Рафаїлівна, 1934 р. народження, с. Роштадт Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Комі АРСР. Проживала на спецпоселенні у Комі АРСР Залізничний район Онезька с/рада спецпоселення Пожема. Учениця. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕРЕР Вільгельміна Готлібівна, 1888 р. народження, с. Іоганесталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Іоганесталь Варварівського району. Колгоспниця. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у

Новосибірську область. Проживала на спецпоселенні у радгоспі «Ояш» Ояшинського району, Новосибірської області. Безробітна.

МЕРИДІАН Роза Еммануїлівна, 1935р. народження, с. Добре Баштанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у с. Добре Баштанського району. Безробітна. Репатрійована з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена у Молотовську область В.Мулинський район. Проживала у пос. Південне В.Мулинського району Молотовської області. Радгосп-комбінат №9, телятниця. 09.01.1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕРКЕЛЬ Андрій Андрійович,1909 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Ватерлоо Веселинівського району Колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у м. Караганда. Проживав у м. Караганда, Сталінський район, Шахта №1, конюх. 11.02.1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕРКЕЛЬ Едуард Генріхович, 1925 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у травні 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності у травні 1947 р. направлений на спецпоселення у м. АтбасарАкмолинської області. Пічник. У 1959 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991р.

МЕРКЕЛЬ Іван Генріхович, 1919 р. народження, с. Ватерлоо Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, бухгалтер у колгоспі. Репатрійований з Німеччини у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності

направлений на спецпоселення у м. Молотов. У 1946р. переселений у м. Атбасар до сім'ї. Проживав у м. Атбасар Акмолинської області. Бухгалтер на заготівлі зерна. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991р.

МЕРСІ Єфросинія Сергіївна, 1915 р. народження, с. Бондарівка Мостовського району, українка, із селян, малоосвічена, колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у Карагандинську область. Проживала у м. Темер-Тау Карагандинської області. Доярка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕРСІ Роза Йосипівна, 1936 р. народження, с. Волкове Мостовського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Свердловську область. Проживала на спецпоселенні у Н-Лялинському районі Свердловської області. Безробітна. Дані про реабілітацію відсутні.

МЕРСІ Яків Балдазарович, 1925 р. народження, с. Бондарівка Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Репатрійований за Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у м. Караганду. Проживав у м. Караганда, Сталінського району. Артіль «Менталіст», слюсар. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕСЛЕР Михайло Миколайович, 1927 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, колгоспник. Потрапив у полон радянських військ у Німеччині 01.05.1945 р. Постановою Оперативного Чекістського відділу управління табору 401 МВС СРСР на основі постанови ГОКО №9871-с від 18.05.1945 р. висланий у Іркутську

область на роботу на підприємстві треста «Лен-золото» строком на 6 років. У 1955 р. переселений у Свердловську область до рідних. До 1955 р. проживав у Якутській АРСР Алданський район «Джаконда». Працював старателем. У 1955 р. переселений у Свердловську область, пос. Мала Лата Ново-Лялінського району. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕСМЕР Аквеліна Георгіївна, 1910 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, домогосподарка. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у м. Караганда. Домогосподарка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕСМЕР Георгій Геронімович, 1935 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений, навчався у школі. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у м. Караганда. Артіль «Мебляр», столяр. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕСМЕР Геронім Матвійович, 1905 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німець, із селян, неосвічений. Бригадир у колгоспі. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у м. Караганда. Працював на шахті №3 ім. Кірова, кочегар. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991р.

МЕСМЕР Леоніла Геронімівна, 1933 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена на спецпоселення у м. Караганда.

Працювала на шахті №6. Породовідбірщиця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991р.

МЕССЕР Антон Іванович, 1932 р. народження, с. Любленка Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований 17.01.1946 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у м. Новосибірськ. Проживав на спецпоселенні у м. Новосибірськ. Працював на заводі №13, чорнороб у транспортному цеху. Дані про реабілітацію відсутні.

МЕССЕР Антон Михайлович, 1936 р. народження, с. Колобатине Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення в Акмолинську область Атбасарський район. 22.02.1952 р. взятий на облік спецпоселення. Проживав у с. Митрофанівка Атбасарського району Акмолинської області. Навчався у школі. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітований у 1991 р.

МЕССЕР Валентина Йосипівна, 1931, с. Карлсруе Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, навчалась у школі. Репатрійована з Польщі 21.07.1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945р. направлена на спецпоселення в Актюбінську область. Працювала робітницею радгоспу. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Венделін Якович, 1884, с. Колобатине Т-Березанського району, німець, із селян, малоосвічений. Займався сільським господарством. Репатрійований у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945р. переселений у Новосибірську область. Різнороб. У 1955 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕССЕР Вілпольм Іванович, 1935, с. Шпеєр Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений. Місце роботи невідоме. Репатрійований у

1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Новосибірську область. Безробітний. У 1955 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МЕССЕР Ельфріда Іванівна, 1909, с. Волга Очаківського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Займалася сільським господарством. Репатрійована у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Каменяр. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Клементина Себастіївна, 1914, с. Катеринеталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у червні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Свердловську область. Лісоруб. З 1948 р. артіль «3-я п'ятирічка», смолокур. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Лідія Яківна, 1937, Варварівський район, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена у Карагандинську область. Навчалась у школі. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991р.

МЕССЕР Магдаліна Валентинівна, 1912, с. Колобатине Т- Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлена в Акмолинську область. Колгоспниця. 18.01.1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Маргарита Семенівна, 1912 , с. Катеринеталь Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Польщі у червні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р.

направлена на спецпоселення в Акмолинську область, колгоспниця. У лютому 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Маргарита Пилипівна,1896, с. Колобатине Т- Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Колгоспниця. Репатрійована з Німеччини у грудні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у м. Асбест Свердловської області. Домогосподарка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МЕССЕР Михайло Вінділович, 1927 р. народження, с. Колобатине Березанського району, німець, із селян, малоосвічений, займався сільським господарством. Репатрійований у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Новосибірську область. Проживав на спецпоселенні у м. Новосибірськ. Шліфувальник. У 1955 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МИРОНЕНКО Микола Петрович, 1877р. народження, с. Ново-Сафронівка Новоодеського району, українець, із селян, малоосвічений, селянин. Заарештований 26.01.1930р. Рішенням Особової Наради при Колегії ДПУ УСРР від 07.05.1930 р. справа зупинена. Звільнений з-під варти. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

МІКЛЕЙБУРЛЄЄВ Сергій Іванович, 1877, с. Гнилякове, дані про національність, соціальне походження і освіту відсутні, проживав у Баштанському районі. Заарештований у 1937р. Рішенням Трійки при УНКВС по Миколаївській області від 8.12.1937р. засуджений до вищої міри покарання. Дата розстрілу невідома. Реабілітований у 1991р.

МІЛІУС Франциска Йосипівна, 1935 р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Безробітна.

Репатрійована з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення в Акмолинську область, шляхова робітниця. У 1956р. звільнена зі спецпоселення без права повернення до попереднього місця проживання. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЛЕР Михайло Іванович, 1885 р. народження, с. Зульц Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у червні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення в Акмолинську область. Колгоспник. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІЛЛЕР Моніка Юзефівна, 1873 р. народження, с. Ландау Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Безробітна. Репатрійована у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена в Карагандинську область,чорнороб. У 1953р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЛЕР Роза Данилівна, 1935 р. народження, с. Зульц Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Останнє місце проживання невідоме. Останнє місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена в Актюбінську область. Безробітна. Подальша доля невідома. Дані про реабілітацію відсутні.

МІЛЛЕР Цецилія Лук'янівна, 1905р. народження, с. Малахово Т-Березанського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Останнє місце проживання невідоме. Останнє місце роботи невідоме. Репатрійована у 1945 р. Відповідно до директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселена у Карагандинську область. Прибиральниця в конторі. У 1954 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЛЕР Яків Маркусович, 1934 р. народження, с. Зульц Варварівського району, німець, із селян, малоосвічений. Безробітний. Репатрійований з Польщі у жовтні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Костромську область. У 1955 р. переселений у м. Караганда. Робітник лісоділянки. Місце роботи невідоме. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІЛЛЮС Емілія Матвіївна, 1934р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німкеня, із селян, малоосвічена, проживала у с. Миколаївка Вознесенського району, на утриманні батьків. Репатрійована з Німеччини у жовтні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Молотовську область. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЛЮС Матвій Адамович, 1889р. народження, с. Шпеєр Веселинівського району, німець, із селян, неосвічений, проживав у с. Миколаївка Вознесенського району. Колгоспник. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Молотовську область. Працював на лісодільниці конюхом. Помер 22.02.1955 р. від кардіосклерозу. Реабілітованій у 1991 р.

МІЛЛЮС Юлія Матвіївна, 1936р. народження, с. Миколаївка Вознесенського району, німкеня, із селян, малоосвічена, на утриманні батьків. Репатрійована з Німеччини у жовтні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлена на спецпоселення у Молотовську область. Колгоспниця. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЬБРАНТ Володимир Густавович, 1936 р. народження, х. Кавказ Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. направлений на спецпоселення у Карагандинську область. Газорізальник Балхашмідьзаводу. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІЛЬБРАНТ Густав Густавович, 1928р. народження, с. Картакай Мостовського району, німець, із селян, малоосвічений. Працював у своєму господарстві. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. У 1946 р. направлений на спецпоселення у Марійську АРСР. У 1954 р. переселений у Карагандинську область. Візник. З 1954 р. проживав у м. Балхаш, Набережне. Робітник Балхашмідьзаводу. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІЛЬДЕНБЕРГЕР Цецилія Іванівна, 1891 р. народження, с. Катеринка Варварівського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Працювала у своєму господарстві. Репатрійована з Польщі у липні 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселена у Актюбінську область. Домогосподарка. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЬЧУЦЬКИЙ Петро Олексійович, 1901р. народження, с. Новомиколаївка Миколаївської області, українець, із селян, малоосвічений. Моторист. Заарештований 16.09.1937 р. Рішенням Трійки УНКВС по Одеській області від 21.09.1937 засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 09.10.1937 р. Місце поховання невідоме. 17.08.1957 р. справу припинено.

МІЛЮС Катерина Матвіївна, 1920 р. народження, с. Карлсруе Ландауського району, німкеня, із селян, малоосвічена. Проживала у м. Вознесенськ. Робітниця власного господарства. Мобілізована у трудармію у 1941 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник

німецької національності переселена на спецпоселення у Молотовську область. Робітниця Чердинськоїбудконтори. У 1956 р. звільнена зі спецпоселення. Реабілітована у 1991 р.

МІЛЮС Петро Григорович, 1936р. народження, с. Миколаївка Вознесенського району, німець, із селян, малоосвічений, на утриманні батьків. Репатрійований із Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності направлений на спецпоселення у Молотовську область. Робітник ліспромгоспу. У 1955 р. призваний Чердинським РВК у промисловість. Знятий з обліку спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІНАТІ Олександр Альфонсович, 1894 р. народження, м. Миколаїв, українець, із робітників, освічений. Проживав у м. Миколаїв. Слюсар у артілі «Червоний коваль». Заарештований 19.09.1937 р. Рішенням Трійки УНКВС по Миколаївській області від 14.11.1937 р. засуджений до вищої міри покарання. Розстріляний 25.11.1937р. Реабілітований у 1969 р.

МІНЯЙЛО Антон Миронович, 1893р. народження, с. Трикрати Вознесенського району, українець, із селян, малоосвічений. Каменяр артілі «Промграніт». Заарештований 03.11.1936 р. Рішенням спец колегії Одеського обласного суду від 20.12.1936 р. засуджений до 4 років у ВТТ з обмеженням у правах на 2 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1993 р.

МІРКІН Елі Борисович, 1890р. народження, м. Миколаїв, єврей, малоосвічений. Проживав у м. Миколаєві. Робітник. Заарештований 18.10.1928р. Рішенням Миколаївського ДПУ за згодою прокурора Миколаївської області від 31.10.1928 р. справу зупинено. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

МІРОШНИК Іван Володимирович, 1885р. народження, с. Мигія Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений, тесля. Дата арешту невідома. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від

04.02.1933 р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МІРОШНИЧЕНКО Іван Григорович, 1881 р. народження, м. Миколаїв, українець, із робітників, малоосвічений. Токар заводу. Заарештований 23.09.1933 р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 15.01.1934 р. висланий у Північний край на 3 роки умовно. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1991 р.

МІРЯНОВ Іван Олексійович, 1884р. народження, с. Синюхін Брід Первомайського району, українець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Заарештований 24.01.1933 р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 04.02.1933 р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МІРЯНОВ Петро Олексійович, 1901 р. народження, Первомайський район, українець, із селян, малоосвічений. Комірник. Заарештований 23.01.1933р. Рішенням Особливої Наради при Колегії ДПУ УСРР від 04.02.1933 р. висланий у Північний край на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МІТЦЕЛЬ Густав Вільгельмович, 1914р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений. Колгоспник, рахівник-касир у с/г артілі. Репатрійований з Польщі у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. як представник німецької національності переселений у Молотовську область. У 1956 р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІТЦЕЛЬ Роберт Гербертович, 1916р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німець, із селян, малоосвічений. Селянин. Репатрійований у 1945 р. Згідно директиви НКВС СРСР №181 від 11.10.1945 р. переселений у Новосибірську область. Конюх. У 1956р. звільнений зі спецпоселення. Реабілітований у 1991 р.

МІХАЙЛЕЦЬКИЙ Семен Іванович, 1897 р. народження, с. Н. Миколаївка Хмелівського району Кіровоградської області, українець, із селян, малоосвічений. Проживав у с. Волкове Братського району. Колгоспник. Заарештований 21.04.1944 р. Рішенням Військового Трибуналу 26-ої Алтайської стрілецької дивізії від 27.03.1945 р. виправданий, справу припинено за недоведеністю. З-під варти звільнений. Подальша доля невідома. Реабілітований 24.03.1999 р.

МІХАЙЛІШИН Йосип Захарович, 1904р. народження, с. Берізки Кривоозерського району, українець, із селян, малоосвічений. Колгоспник. Заарештований 09.08.1932р. Рішенням судової Трійки при Колегії ДПУ УСРР від 11.01.1933 р. засуджений до 10 років у ВТТ. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1989 р.

МІХАЛЕВИЧ Костянтин Іванович, 1867 р. народження, Мінська область, росіянин, із селян, освічений. Проживав у м. Миколаїв. Безробітний. Заарештований 14.01.1929 р. Рішенням Колегії ОДПУ від 23.08.1929 р. та від 03.09.1929 р. висланий у Сибір на 3 роки. Подальша доля невідома. Реабілітований у 1959 р.

МІХАЛЬСЬКИЙ Віктор Миколайович, 1915 р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німець, із селян, освічений. Місце роботи невідоме. Заарештований 16.07.1953 р. Згідно постанови-наказу МТБ МВС СРСР №00219/00344 пункт 5 переселений у Свердловську область. Вантажник. Дані про реабілітацію відсутні.

МІХАЛЬСЬКИЙ Федір Миколайович, 1922 р. народження, с. Рорбах Веселинівського району, німець, із селян, освічений. Учень. На підставі директиви МВС СРСР від 22.11.1945 р. переселений у Свердловську область. Електромеханік на Лапчинському розрізі. Дані про реабілітацію відсутні.

Зміст

1. Від обласної редколегії…….. 3

Розділ I

Політичні репресії на Миколаївщині у 1920-1970-х роках…… 6

Сергій Макарчук
Берлінська місія: покарання за провал роботи за «українською лінією»…… 6
Олег Бажан, Вадим Золотарьов
«Знавець агентурної та слідчої роботи» (начальник Миколаївського міськвідділу ДПУ Марк Роголь)…….20
Сергій Макарчук, Анна Побережець
Репресована Феміда: архівно-кримінальна справа голови Миколаївського обласного суду А. Онищенка…… 55

Розділ II
Фотодокументи з архівних фондів..... 70
Документи у справі В.П.Долганова……70
Документи у справі А.Г.Онищенка…… 90
Документи у справі О.І.Квятковської …… 112
Документи у справі К.Е.Раух-Долганової……...127

Розділ III
Спогади та біографічні нариси про репресованих.....155
Ігор Ніколаєв
Доля дружини військового командира, «ворога народу»… Історія політично репресованої Ольги Квятковської……..155
Ігор Ніколаєв
Належав до контрреволюційної, націоналістичної організації… (за матеріалами справи репресованого Василя Северина)……165
Ігор Ніколаєв
Двічі перевербований агент японської розвідки… (за матеріалами справи репресованого ЦойДю-Чира)…….181
Олександр Тригуб
Слідами істинно-православних (тяжка доля черниці Дар'ї Підмогильної)……194
Олександр Тригуб
Доля сільського пастиря (священик Яків Бурминченко)……...202
Олександр Тригуб
«Підтримував зв'язок зі своїм братом… (священик Володимир Владімірський)…….210

Розділ IV
Відомості про громадян, що зазнали політичних репресій…… .219
Відомості про громадян, які зазнали політичних репресій, що не ввійшли до попередніх видань книги «Реабілітовані історією»……....219